20241

BIJDRAGEN

TOT DE

STATISTIEK VAN NEDERLAND.

NIEUWE VOLGREEKS

Uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

No. XXXII.

INLEIDING

TOT DE

Uitkomsten der achtste algemeene tienjaarlijksche Volkstelling

VAN

EEN EN DERTIG DECEMBER 1899

EN DAARAAN VERBONDEN

Beroepstelling en Woningstatistiek,

in vergelijking zooveel mogelijk met de uitkomsten van vroegere tellingen.

AFLEVERING II.

Uitkomsten der beroepstelling en der woningstatistiek.

ACAD. LUGD. BAT. BIBL.

'S-GRAVENHAGE,
GEBRS. BELINFANTE
1904.

INHOUD.

Bladz.

HOOFDSTUK IV. Uitkomsten der beroepstelling van 31 December 1899 op zich zelve en in verband met die van 31 December 1889 beschouwd. . . . 167

EERSTE GEDEELTE.

De beroepstelling van 31 December 1899 167
§ 1. Algemeen overzicht 167
§ 2. Verspreiding der beroepen over de verschillende provinciën en groepen van gemeenten in het Rijk 177
§ 3. Vrouwenarbeid 185
§ 4. Verdeeling der bevolking in de nijverheidsbedrijven, den landbouw, de visscherij en de jacht en in de handelsbedrijven naar de positiën in de beroepen bekleed 195
§ 5. Indeeling der bevolking naar geslacht, burgerlijken staat, beroep en positie daarin bekleed in onderling verband 202

TWEEDE GEDEELTE.

Vergelijking van de uitkomsten der beroepstellingen van 31 December 1899 met die van 31 December 1889 210
§ 1. Algemeen overzicht 210
§ 2. Vrouwenarbeid 271
§ 3. Verdeeling der personen in de nijverheidsbedrijven, den landbouw, de visscherij en de jacht en in de handelsbedrijven naar de positiën in de beroepen bekleed 277
§ 4. Verdeeling der in de verschillende klassen werkzame bevolking naar geslacht, burgerlijken staat en de positie in het beroep. . 283
§ 5. Verdeeling der bevolking naar geslacht en leeftijd in verband met de positie in het beroep 287

DERDE GEDEELTE.

Overzicht van de in ons land op 31 December 1899 werkelijke woonplaats hebbende vreemdelingen, gesplitst naar geslacht, leeftijd, burgerlijken staat en beroep, met vermelding van de positie daarin bekleed 303

HOOFDSTUK V. Uitkomsten der Woningstatistiek 355

BIJLAGE I. Alphabetische naamlijst der beroepen, voorgekomen op de telkaarten der volkstelling van 1899, met vermelding van de bedrijven of takken van dienst waartoe zij behooren en met opgaaf der klassen en onderrubrieken, waartoe zij in de uitkomsten der beroepstelling zijn gebracht.

„ II. Systematische indeeling der beroepen bij de bewerking van de achtste algemeene tienjaarlijksche volkstelling gevolgd.

„ III. Lijst van beroepen en combinatiën van beroepen, die in de uitkomsten der beroepstelling veelal onder verkorte benamingen afzonderlijk zijn vermeld.

AANHANGSEL.

Oppervlakte van iedere gemeente volgens de opgaven van het Departement van Financiën, en de voor iedere gemeente berekende dichtheid der bevolking.

HOOFDSTUK IV.

Uitkomsten der beroepstelling van 31 December 1899 op zich zelve en in verband met die van 31 December 1889 beschouwd.

EERSTE GEDEELTE

De beroepstelling van 31 December 1899.

§ 1. Algemeen overzicht.

Alvorens over te gaan tot eene vergelijking van de uitkomsten der beide laatst gehouden beroepstellingen, komt het wenschelijk voor eenige beschouwingen te geven over de uitkomsten der telling van 1899, zooals deze zijn gepubliceerd in de elf provinciale deelen en de twee afleveringen van het rijksdeel. Uitteraard moeten deze beschouwingen zich, bij den grooten omvang van het materiaal, in deze inleiding tot de hoofdzaken beperken. Voor de classificatie en de wijze van bewerking wordt verwezen naar het eerste hoofdstuk, terwijl omtrent de indeeling der enkele beroepen de aan het slot opgenomen drie bijlagen licht verspreiden. De eerste geeft een alphabetische lijst van alle in de telkaarten genoemde beroepen met vermelding der klassen en hare onderafdeelingen, waarin zij zijn gebracht; de tweede bevat voor elke klasse en hare onderafdeelingen eene opsomming in alphabetische volgorde der beroepen die daarin zijn ondergebracht, terwijl de derde bijlage een overzicht geeft van de combinatie van beroepen m. a. w. eene verklaring geeft van de nomenclatuur in de uitkomsten der beroepstelling aangenomen.

Bij de volgende beschouwingen over de uitkomsten der telling van 1899 houde men in het oog, dat met het aantal personen, in eenige tak van nijverheid werkzaam, steeds bedoeld wordt alle personen die daarin hun bestaan vinden, onverschillig of zij al dan niet de genoemde industrie zelve beoefenen.

In twee groote groepen laat zich aanstonds de bevolking splitsen: personen die een beroep uitoefenen, d. i. daardoor geheel of gedeeltelijk in eigen of anderer onderhoud voorzien, of althans eenig geldelijk voordeel daaruit trekken, en personen die zijn bestempeld met den naam van beroepsloozen, waartoe behooren zoowel de personen die door de eerstgenoemden worden onderhouden (kinderen, echtgenooten, invaliden ouden van dagen) als de personen, die uit eigen vermogen of pensioenen zelfstandig in hun onderhoud en in dat van hunne afhankelijken voorzien zonder eenig beroep uit te oefenen. Eene splitsing te dien opzichte van de beroepsloozen is echter niet te maken. Wel is er eene afzonderlijke klasse voor de gepensionneerden, doch de volledigheid van de opgaven daaromtrent is aan gegronden twijfel onderhevig. Blijkbaar heeft een groot aantal gepensionneerden zich als beroepsloozen opgegeven, terwijl, zoo zij nog eenige werkzaamheden verrichten, het betreffend beroep op de telkaart moest worden ingevuld.

Voor de hiervoren bedoelde verdeeling krijgen we dan de volgende cijfers:

	Mannen.	Vrouwen.	Totaal.
Personen in een beroep werkzaam.	1 490 235	433 399	1 923 634
Beroepsloozen.	1 030 367	2 150 136	3 180 503
Totaal . . .	2 520 602	2 583 535	5 104 137

of in verhoudingscijfers:

Personen in een beroep werkzaam	59.1 %	16.8 %	37.7 %
Beroepsloozen	40.9 %	83.2 %	62.3 %
Totaal . . .	100.— %	100.— %	100.— %

In totaal zijn er dus 3 personen in een beroep werkzaam tegen 5 beroepsloozen.

Terwijl bij de mannelijke bevolking bijna $^3/_5$ een beroep uitoefent, is dit bij de vrouwen slechts met $^1/_6$ het geval. Dit vindt natuurlijk voor een groot deel zijn oorzaak in het groot aantal gehuwde vrouwen, die tot de beroepsloozen behooren, doch ook in den drang bij een groot deel der bevolking om, waar het mogelijk is, de ongehuwde dochters in den huiselijken, kring te doen blijven. Immers van de 838,247 bij de volkstelling getelde gehuwde vrouwen daaronder niet, zooals in de beroepstelling bedoeld wordt, begrepen de weduwen en gescheidenen, oefenden slechts 43,336 vrouwen een beroep uit of even 5 %, en van de ongehuwde vrouwen, daaronder evenmin begrepen de weduwen en gescheidenen, hadden slechts 49.3 % een beroep, waarvan 39.7 behoorden tot de gewone arbeidsters in nijverheid, handel en verkeer of tot de dienstboden, zoodat slechts een kleine 10 %. der ongehuwde vrouwelijke personen niet tot arbeidersgezinnen behoorende, kan gerekend worden een beroep uit te oefenen

Wat in het algemeen betreft de verhouding van de beroepsloozen tot de geheele bevolking, is deze in ons land in vergelijking met op één na (Zweden) alle andere landen waarvan de cijfers bekend zijn, in totaal vrij groot te noemen en is zij zelfs voor de vrouwen het hoogst voor alle Europeesche rijken, voor welke cijfers beschikbaar zijn. Dat hier te lande niet, elders wel, ook naar de nevenberoepen werd gevraagd, kan dit verschijnsel niet verklaren. Immers de Nederlandsche vragen der volkstelling werden zóó gesteld, dat onder de beroepsloozen alleen personen zijn gerangschikt die in geen enkel beroep werkzaam waren. Een andere factor, die van invloed is op de verschillen in het betrekkelijk aantal beroepsloozen, is het verschil in den opbouw der bevolking. Landen met een gering aantal geboorten als in Frankrijk zullen relatief weinig beroepsloozen tellen. Het volgende overzicht, ontleend aan het statistische Jaarboek des Duitschen Rijks, vermeldt het aantal beroeploozen op 100 der totale bevolking van ieder geslacht in de voornaamste Europeesche Rijken en in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

	Mannen.	Vrouwen.	Totaal.
Nederland (1899). . .	40.9	83.2	62.3
Duitschland (1895) . .	38.9	75.0	57.3
Oostenrijk (1890). . .	36.8	52.7	44.9
Hongarije (1890). . .	37.2	75.1	56.3
Italië (1881)	33.7	59.8	46.8
Zwitserland (1888) . .	38.6	71.0	55.2
Frankrijk (1896) . . .	36.3	67.0	51.7
België (1890)	40.2	73.8	57.0

	Mannen.	Vrouwen.	Totaal.
Denemarken (1890) . .	42.5	79.0	61.2
Zweden (1890) . . .	45.5	80.3	63.4
Noorwegen (1891) . .	44.2	76.4	61.0
Engeland (1891) . . .	36.8	73.2	55.5
Schotland (1891). . .	37.2	73.3	55.9
Ierland (1891). . . .	35.1	73.4	54.5
Ver. Staten (1900) . .	38.7	85.7	61.6

Omtrent de verdeeling der beroepsloozen in ons land over de verschillende leeftijdsklassen zijn de volgende cijfers berekend:

	Op 100 beroepsloozen [1]) vallen in de verschillende leeftijdsklassen.				Op 100 levenden van ieder geslacht en burgerl. staat in de verschillende leeftijdsklassen komen beroepsloozen.			
	Mannen.		Vrouwen.		Mannen.		Vrouwen.	
	Geh.	Ongeh.	Geh.	Ongeh.	Geh.	Ongeh.	Geh.	Ongeh
beneden 12 jaar . .	—	76.87	—	58.98	—	99.84	—	99.93
12 of 13 „ . .	—	8.76	—	7.93	—	77.25	—	91.10
14 „ 15 „ . .	—	4.90	—	6.30	—	44.77	100.—	75.08
16 „ 17 „ . .	—	2.49	0.03	4.85	—	21.98	91.98	60.53
18 tot 22 „ . .	0.24	2.91	2.21	8.48	2.34	12.53	94.30	49.26
23 „ 35 „ . .	5.41	1.80	30.—	7.64	1.67	7.80	94.19	46.97
36 „ 50 „ . .	11.26	0.86	32.40	2.80	2.65	13.36	90.81	52.11
51 „ 60 „ . .	14.24	0.50	16.02	1.24	6.59	22.76	86.42	59.17
61 „ 65 „ . .	11.36	0.26	6.66	0.56	12.85	31.08	85.52	68.56
66 „ 70 „ . .	15.29	0.24	5.06	0.46	23.81	38.97	86.08	75.04
71 jaar en ouder. .	42.20	0.41	7.62	0.76	49.26	57.56	90.11	86.77
	100.—	100.—	100.—	100.—	8.25	59.96	90.43	78.50

De cijfers in de eerste 4 kolommen wijzen bij de gehuwde mannen op eene, zij het dan niet regelmatige, toeneming van het aantal beroepsloozen naarmate de leeftijd hooger wordt en bij de ongehuwde mannen zoowel als bij de vrouwen, juist op eene tegenovergestelde beweging.

Een en ander schijnt niet moeilijk te verklaren. Van de gehuwde mannen tusschen 18—35 jaar is slechts een klein gedeelte beroepsloos. De in eenig beroep werkzamen gaan echter bij het klimmen der jaren geleidelijk in de groep der beroepsloozen over, hetzij dat zij tot verderen arbeid onbekwaam werden, voldoende kapitaal konden overleggen of in het genot van pensioen kwamen.

Bij de ongehuwden van beide geslachten spruit de vermindering in de verschillende leeftijdsperken voort uit verschillende oorzaken n.l. het alsnog op lateren leeftijd kiezen van een beroep, het van den ongehuwden staat in den gehuwden overgaan en overlijden. Bij de gehuwde vrouwen is de vermindering in hoofdzaak aan sterfte toe te schrijven, terwijl de vermeerdering in de laatste leeftijdsklasse wel het gevolg zal zijn van dezelfde oorzaak die het aantal beroepsloozen gehuwde mannen reeds in vroegere leeftijdsklasse deed vermeerderen.

Uit de cijfers der laatste 4 kolommen blijkt dat onder de ongehuwde vrouwen een relatief veel grooter aantal beroepsloos blijft dan bij de ongehuwde mannen. In de eerste leeftijdsklasse, de beneden 12-jarigen, zijn bij beide geslachten zoo goed als allen beroepsloos, doch bij de volgende klassen wordt dit verschil bij beide geslachten reeds duidelijk merkbaar. Terwijl van de 12—13-jarige jongens reeds $22^3/_4$ % een beroep uitoefent, is dit bij de meisjes van dien leeftijd slechts met 9 % het geval. Van de 14 en 15-jarige jongens oefent reeds de grootste helft een beroep uit, bij de meisjes slechts $^1/_4$ en toch mag wel worden aangenomen, dat de op dien leeftijd arbeidende jongens in hoofdzaak behooren tot dezelfde gezinnen, die later de gewone arbeidsters en dienstboden zullen leveren.

---

[1]) Indien, zooals hier, geen reserve is gemaakt, wordt onder gehuwd verstaan gehuwd of gehuwd geweest, dus ook de personen in weduwenstaat, gescheiden van echt of van tafel en bed.

Voor de verschillende provinciën en groepen van gemeenten zijn de verhoudingscijfers de volgende:

PROVINCIËN.	Op 100 der bevolking van ieder geslacht komen beroepsloozen:			
	Mannen.		Vrouwen.	
	Geh.	Ongeh.	Geh.	Ongeh.
Noordbrabant	7.04	52.34	89.02	73.46
Gelderland	7.67	58.04	90.96	80.09
Zuidholland	9.11	61.94	91.42	79.53
Noordholland	11.02	63.43	92.09	79.23
Zeeland	7.05	60.31	81.92	79.49
Utrecht	8.85	60.47	91.32	79.13
Friesland	6.13	62.—	91.44	80.33
Overijssel	5.31	56.08	90.07	74.79
Groningen	7.38	62.34	89.21	79.06
Drenthe	7.28	64.73	90.23	84.02
Limburg	6,44	56.61	87.02	75.47
Gemeenten met 500 en minder inw.	5.69	51.90	85.44	75.46
" " 501—1000 "	5.58	54.09	87.60	79.—
" " 1001—2000 "	5.65	55.36	88.57	79.07
" " 2001—5000 "	5.91	56.56	88.93	80.43
" " 5001—10000 "	7.06	59.09	91.34	79.89
" " 10001—20000 "	7.03	61.53	91.82	80.44
" " 20001—50000 "	9.85	61.37	91.90	76.57
" " 50001—100000 "	10.75	63.39	91.57	72.83
" " meer dan 100000 inw.	12.20	65.23	90.69	76.74

Het aantal beroepslooze mannen, zoowel wat betreft de gehuwde als de ongehuwde, neemt toe naarmate de gemeenten grooter worden. Bij de gehuwde vrouwen is dit ook het geval tot aan op twee na de grootste groep. Dan treedt eene vermindering in die ook voor de groep der allergrootste gemeenten aanhoudt. Bij de ongehuwde vrouwen is het aantal beroepsloozen het kleinst in de gemeenten met 50000—100000 inwoners, de groep die, zooals later blijken zal, relatief het grootst aantal dienstboden telt.

De verschillen in de cijfers der provinciën laten zich in hoofdzaak verklaren uit de verdeeling harer gemeenten over de verschillende groepen en de verhoudingscijfers dezer laatste.

Tot zoover de beroepsloozen.

Gaan wij thans na hoe de een beroep uitoefende personen (59.1 % bij de mannen, 16.8 % bij de vrouwen, in totaal 37.7 % der bevolking) zijn verspreid over de verschillende beroepsklassen en enkele voorname beroepen in het Rijk. Voor de volledige benaming der beroepsklassen en hare onderverdeeling vergelijke men blz. 9 vlgg.

BEROEPSKLASSEN.	Absolute cijfers.			Op 100 een beroep uitoefende personen komen in de verschillende klassen.		
	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal.
I. Fabrikage van aardewerk, glas kalk en steen.	22 828	2 317	25 145	1,53	0,53	1,31
II. Diamant en andere edelsteenen.	8 860	1 091	9 951	0,59	0,25	0,52
III. Boek- en steendruk hout-, koper- en staalgravure	13 749	147	13 896	0,92	0,03	0,72
IV. Bouwbedr. (incl. reiniging aanl. en onderh. van gebouwen, wegen, straten ook gem. dienst)	144 377	523	144 900	9,69	0,12	7,53
V. Chemische nijverheid, kaarsen, olie, vernis enz.	8 600	1 612	10 212	0,58	0,37	0,53
VI. Hout-, kurk- en stroobew. snij- en draadwerk	37 969	851	38 820	2,55	0,19	2,02
VII. Kleeding en reiniging	36 081	55 486	91 567	2,42	12,80	4,76
VIII. Kunstnijverheid	1 295	389	1 684	0,09	0,09	0,09
IX. Leder en wasdoek, caoutchouc	38 452	1 374	39 826	2,58	0,32	2,07
X. Oer, steenkolen, turf	14 738	1 517	16 255	0,99	0,35	0,84
XI. Bewerking van metalen	39 645	679	40 324	2,66	0,16	2,09
XII. Verv. v. stoom- en andere werkt., instr. oorlogsm.	19 503	449	19 952	1,31	0,10	1,04
XIII. Scheepsbouw verv. van rijtuigen en wagens	22 641	96	22 737	1,52	0,02	1,18
XIV. Papier en papierbewerking	6 052	940	6 992	0,42	0,22	0,36
XV. Textiele nijverheid	34 878	14 608	49 486	2,34	3,37	2,57
XVI. Gas en electriciteit	4 474	11	4 485	0,30	0,00[8]	0,23
XVII. Voedings- en genotmiddelen	109 258	5 084	114 342	7,33	1,17	5,94
Totaal nijverheidsbedrijven	563 400	87 174	650 574	37,81	20,11	33,82
XVIII. Landbouwbedrijven	490 694	79 584	570 278	32,93	18,36	29,65
XIX. Jacht en Visscherij	21 942	554	22 496	1,47	0,13	1,17
XX. Warenhandel	146 929	39 181	186 110	9,86	9,04	9,67
XXI. Verkeerswezen	125 926	10 153	136 079	8,44	2,34	7,07
XXII. Crediet- en bankwezen	5 845	47	5 992	0,39	0,01	0,31
XXIII. Verzekeringswezen	4 069	74	4 143	0,27	0,02	0,22
Totaal handelsbedrijven	282 769	49 455	322 224	18,97	11,41	17,27
XXIV. Vrije beroepen	11 611	1 499	13 110	0,78	0,34	0,68
XXV. Onderwijs (excl. Openbaar	6 860	8 268	15 128	0,46	1,91	0,75
XXVI. Verpleging en verzorging	3 191	8 805	11 996	0,21	2,03	0,62
XXVII. Huiselijke diensten	7 930	189 581	197 511	0.53	43,77	10,20
XXVIII. Losse werklieden	33 219	77	33 296	2,23	0,02	1,74
XXIX. In dienst van den staat (excl. de nijverheidsbedrijven.)	33 989	257	34 246	2,38	0,06	1,78
XXX. " " " eene provincie (excl. de nijverheidsbedrijven.)	749	1	750	0,05	—	0,04
XXXI. " " " " gemeente (excl. de nijverheidsbedrijven.)	23 085	5 878	28 963	1,55	1,35	1,51
XXXII. " " " " waterschap	3 389	26	3 415	0,23	0,00[6]	0,17
XXXIII. " " " " kerkgenootschap	7 357	2 240	9 597	0,49	0,52	0,50
Totaal generaal (*).	1 490 235	433 399	1 923 634	100,—	100,—	100,—

Allereerst laat zich de arbeidende bevolking in vijf groote groepen splitsen met de volgende verhoudingscijfers:

	M.	V.	T.
Nijverheidsbedrijven	37.81	20.11	33.82
Landbouw, jacht en visscherij	34.40	18.49	30.82
Handel en verkeer	18.97	11.41	17.27
Huiselijke diensten	0.53	43.77	10.27
Overige beroepen	6.05	6.24	6.07

(*) Inclusief 50 mannen met onbekend beroep.

Hierbij zijn de losse arbeiders (klasse XXVIII) met in totaal 1.74 % der werkzame bevolking weggelaten, omdat deze gedeeltelijk bij elk der drie eerste groepen zouden moeten worden gevoegd. Hoeveel daarvan tot elke groep moet worden gerekend is niet te schatten, omdat de personen, tot die groep behoorende, nu eens in de nijverheid dan in den landbouw en op andere tijden in handel en verkeer zullen werkzaam zijn. Dezen dus buiten beschouwing latende, valt te constateeren dat de relatieve grootte der groepen afneemt in de volgorde waarin zij zijn genoemd.

Deze verhoudingen zijn van verschillende oorzaken het gevolg, als de ligging van het land, de gesteldheid van den bodem, het klimaat, de aard der bevolking enz. Dit maakt dan ook dat de genoemde verhoudingen in verschillende landen zoo zeer uiteenloopen, zooals onderstaand overzicht, eveneens ontleend aan het Statistische Jaarboek des Duitschen Rijks, duidelijk aantoont.

	Van 100 in een beroep arbeidende personen behooren tot ieder der onderstaande beroepsgroepen.				
	Landbouw en Visscherij.	Nijverheid.	Handel en Verkeer.	Huiselijke diensten.	Andere beroepen.
Nederland	30.8	33.8	17.3	10.3	7.8 [3])
Duitschland	37.5	37.4	10.6	6.1	8.4
Oostenrijk	64.3 [1])	21.9 [2])	6.4 [3])	3.5	3.9
Hongarije	58.6 [4])	12.6 [2])	3.3	4.9	20.6 [5])
Italië	56.7	27.6	3.9	3.9	7.9
Zwitserland	37.4	40.7	10.7	6.2	5.0
Frankrijk	44.3	33.6	9.4	4.6	8.1
België [6])	22.9	38.2	11.6	27.3	
Denemarken	27.1	23.9	8.2	25.8	15.0
Zweden	54.0	15.0	5.8	13.6	11.6
Noorwegen	49.6	22.9	11.7	10.5	5.3
Engeland	10.4	56.9 [2])	10 8	14.7	7.2
Schotland	14.0	58.1 [2])	10.2	11.4	6.3
Ierland	44.0	30.7 [2])	4 5	11.1	9.7
Ver. Staten	35.9	24.1	16.3	19.0 [7])	4.7

In de groep Handel en Verkeer neemt Nederland blijkens deze cijfers de eerste plaats in; in de groep Nijverheid de zesde (na Schotland, Engeland, Zwitserland, België en Duitschland) en in de groep Landbouw en Visscherij de elfde.

Tot de cijfers voor ons land terugkeerende, dient elke hoofdgroep verder in hare klassen en deze weer in onderdeelen of enkele beroepen te worden ontleed, om een duidelijk beeld te krijgen van de verschillende arbeidsprestaties van ons volk.

In de groep der nijverheidsbedrijven nemen de klassen der beroepen waarvan de beoefenaren zich bezighouden met de *onmiddellijke* verzorging der eerste levensbehoeften (klasse IV, XVII en VII) woning, voeding en kleeding, de eerste plaatsen in, met resp. 7.53 %, 5.94 % en 4.76 % waardoor er voor de overige klassen 15.59 % overblijven. Daarvan zijn weder de voornaamste die klassen, welke de hulpmiddelen voor de uitoefening der twee laatste der zooeven genoemde klassen verschaffen (met uitzondering van de landbouw, veeteelt en visscherijbedrijven, die in hoofdzaak de grondstoffen voor de voedingsnijverheid leveren). Dat zijn voor woning, klasse I, fabr. van steen, aardewerk, glas enz., met 1.31 % en klasse VI, houtbewerking, met 2.02 % en de metaal-industrie (geen machines of instrumenten) met 2.09 % en voor kleeding, klasse IX, lederbewerking met 2.07 % en de textiele nijverheid met 2.57 %. Voor de overige klassen blijven dan betrekkelijk kleine verhoudingscijfers over.

[1]) Waaronder verveenderij. [2]) Inclusief hotel- en koffiehuiswezen. [3]) Met inbegrip der losse werklieden. [4]) Waaronder de zelfstandige kolenbranderij. [5]) Grootendeels daglooners die geen nadere opgaven deden. [6]) Elke persoon is zooveel maal geteld als hij beroepen uitoefende. [7]) Met inbegrip van hotel- en koffiehuispersoneel en dat van waschinrichtingen.

De grootte der verhoudingscijfers van iedere klasse wordt weder bepaald door de meer of min omvangrijke bedrijven die zij omvatten, waarvan hier een overzicht volgt met aanwijzing zoowel van de absolute cijfers der personen in die bedrijven werkzaam als van de relatieve d. i. per 10 000 der totale bevolking die in eenig beroep werkzaam is.

VOORNAAMSTE BEROEPEN.	Aantal personen daarin werkzaam.		VOORNAAMSTE BEROEPEN.	Aantal personen daarin werkzaam.	
	Totaal.	°/₀₀ arbeid. pers.		Totaal.	°/₀₀ arbeid. pers.
KLASSE I. Steen, aardewerk, glas enz.	25 145	131,0	*b.* Fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep	4 827	25,1
a. graven van zand, kiezel, klei enz.	254	1,8	Fabr. van kaarsen	1 305	6,8
b. Fabr. van cement, gips, kalk, tras enz.	586	3,0	„ „ olie	2 461	12,8
c. „ „ steen, pannen, grof aardewerk	16 174	84,1	„ „ zeep	791	4,1
Fabr. van steen	13 379	69,6	*c.* Fabr. van ontplofb. stoffen, lucifers enz.	661	3,4
„ „ pannen	1 942	10,1	Fabr. van lucifers	475	2,5
„ „ grof aardewerk	496	2,6	*d.* Fabr. van verfstoffen, lijm, kunstmest	1 098	5,7
d. Fabr. van fijn aardewerk	4 357	22,7	Fabr. van verfstoffen	498	2,6
e. „ „ glas, spiegels enz.	3 774	19,6	„ „ kunstmest	347	1,8
KLASSE II. Diamantnijverheid	9 951	52,0	KLASSE VI. Hout-, stroo- kurkbew., snij-,		
Diamantslijpers	7 352	38,2	draai- en vlechtwerk	38 820	202,0
Diamantklovers	429	2,2	*a.* Houtbewerking	2 907	155,5
Diamantsnijders	1 770	9,2	Beeldhouwerij	572	3,0
KLASSE III. Drukkersbedrijven	13 896	72,0	Houtdraaierij	1 183	6,2
a. Boekdrukkerij	11 177	58,1	Lijstenfabricage	534	2,8
b. Steendrukkerij enz.	1 645	8,6	Meubelfabricage	8 326	43,3
c. Photografie	1 074	5,6	Stoelenfabricage	995	5,2
KLASSE IV. Bouwbedrijven, Openb. werken,			Klompenfabricage	6 418	33,4
Openb. reiniging	144 900	753,0	Kistenmakerij	838	4,4
a. bij de bouwwerken	92 680	481,8	Kuiperij	4 343	22,6
Technici en hun personeel	2 185	11,4	Hoepelmakerij	1 187	6,2
Aannemers en hun personeel	1 072	5,6	Houtzagerij	2 916	15,2
Fundeering- en heiwerkers	455	2,4	*b.* Kurk-, stroo-, borstel- en vlechtwerk	8 548	44,4
Metselaars en opperlieden	27 365	142,3	Bezem- en boendermakerij	596	3,1
Steenhouwers	2 387	12,4	Borstelmakerij	1 531	8,0
Timmerlieden	52 612	273,5	Fabr. van manden	3 728	19,4
Loodg. en aanleg gas- en waterl.	3 868	20,1	„ „ matten	981	5,1
Dakdekkers	2 272	11,8	Stoelenmatters	611	3,2
Molenmakers	239	1,2	*c.* Ander snij- en draaiwerk	365	1,9
b. bij het afwerken van huizen	33 779	175,6	KLASSE VII. Kleeding en reiniging	91 567	476,0
Pleisterwerk	4 612	24,0	*a.* Kleeding	69 328	360,4
Schilderwerk	23 593	122,8	Kleermakers en costumiers	45 975	239,0
Behangersvak	5 574	29,0	Naaisters	14 324	74,5
c. bij de openbare werken	13 489	70,1	Fabr. van corsetten	283	1,5
Technici en hun personeel	558	2,9	„ „ hemden, boorden enz.	1 504	7,8
Aannemers en hun personeel	293	1,5	„ „ hoeden en petten	1 185	6,2
Aard-, dijk-, krib- en heiwerkers	8 698	45,2	„ „ mutsen	429	2,2
Baggerwerken	1 137	5,9	Modisten	4 948	25,7
Straatmakers, wegwerkers	2 336	12,1	Fabr. van parapluien	389	2,0
d. bij de reiniging	4 952	25,7	*b.* Fabr. van bedden, dekens en matrassen	663	3,4
Glazenwasschers	532	2,8	*c.* Reiniging	21 576	112,2
Schoorsteenvegers	519	2.7	Barbiers	5 380	28,0
Openbare reiniging	3 866	20,1	Chemische wasscherij	1 017	5,3
KLASSE V. Chemische nijverheid	10 212	53,0	Waschinrichtingen en waschlieden	8 188	42,6
a. Eigenlijke chemische nijverheid	3 626	18,9	Mangellieden	517	2,7
Apothekers en hun personeel	2 458	12,8	Strijkinrichtingen	5 142	21,9
Drogisten	352	1,8	KLASSE VIII. Kunstnijverheid	1 684	9,0
Fabr. van chemicaliën	613	3,2	Beeldhouwers	323	1,7

VOORNAAMSTE BEROEPEN.	Aantal personen daarin werkzaam. Totaal.	°/ooo arbeid. pers.
Schilder- en schrijfwerk	616	3,2
Graveer- en ornamentwerk	136	0,7
Naaldwerk	464	2,4
KLASSE IX. Lederfabr., wasdoek en caoutchouc	39 826	207,0
a. Fabr. van leder	2 934	15,3
b. „ „ lederen voorwerpen	36 704	190,8
Schoenmakerij	34 565	179,7
Zadelmakerij	2 027	10,5
c. Fabr. v. wasd. en caoutchouc en dito waren	188	1,0
KLASSE X. Oer, steenkolen, turf	16 255	84,0
a. Oergraverij	62	0,3
b. Steenkolen en briketten	2 484	12,9
c. Turf	13 709	71,3
Veenderij	13 374	69,5
Fabr. van turfstrooisel	332	1,7
KLASSE XI. Bewerking van metalen	40 324	209,0
a. Edele metalen en munten	2 752	14,3
b. Niet edele metalen	37 572	195,3
Fabr. van capsulen	417	2,2
Blikslagerij	1 832	9,5
Fabr. van ijzer en ijzerdraad	635	3,3
„ „ metaalwaren, draaien en slijpen	4 834	25,1
„ „ ijzer- en staalwaren	1 394	7,2
„ „ zinkwaren	487	2,5
IJzer- en hagelgieterij	2 624	13,6
IJzersmederij	23 900	124,3
Kopergieterij	403	2,1
Letter- en loodgieterij, loodpletterij	537	2,8
Tingieters	88	0.5
KLASSE XII. Stoom- en andere werktuigen, instrumenten, oorlogsmateriaal	19 952	104,0
a. Stoom- en andere werktuigen	10 907	56,7
b. Fabr. van electrische toestellen	1 293	6,7
c. „ „ rijwielen en automobielen	1 258	6,5
d. „ „ instrumenten	5 010	26,1
Fabr. van muziekinstrumenten	669	3,5
„ „ klokken en horloges	2 519	13,1
„ „ andere instrum. incl. lampen en gasornamenten	1 822	9,5
e. „ „ oorlogsmaterieel en wapens	1 484	7,7
Fabr. van wapens	446	2,3
KLASSE XIII. Scheepsb. en fabr. v. wagens en rijt.	22 737	118,0
a. Scheepsbouw	17 036	88,6
Scheepsb. incl. blok- en mastenmakerij	16 031	83,3
Zeilmakerij	1 005	5,2
b. Fabr. van rijtuigen en wagens	5 701	29,6
Fabr. van rijtuigen, ook spoor- en tram-	929	4,8
Rijtuigschilders	320	1,7
Fabr. van wagens en wielen	4 353	22,6
KLASSE XIV. Fabr. van papier en papierbewerk.	6 992	36,3
a. Fabr. van papier en carton	3 233	16,8
b. Papierbewerking	3 759	19,5
Boekbinderij	2 706	14,1
Overige papierbewerking	1 053	5,5

VOORNAAMSTE BEROEPEN.	Aantal personen daarin werkzaam. Totaal.	°/ooo arbeid. pers.
KLASSE XV. Textiele nijverheid	49 486	257,0
a. Gereedmaken van vezelstoffen v. spinnerij	1 643	8,5
Vlasindustrie	1 530	8,0
b. Spinnerij	7 617	39,6
Fabr. van sajet	1 114	5,8
„ „ garen (uitgez. wol)	5 216	27,1
c. Weven en breien	32 338	168,1
Fabr. van wol en wollen dekens	4 874	25,3
„ „ tricot (breierij)	2 434	12,7
„ „ linnen en zeildoek	3 753	19,5
„ „ jute	920	4,8
„ „ tapijten	1 566	8,1
„ „ katoen en bont	18 719	97,3
d. Appreteeren, verven en drukken	4 232	22,0
Katoendrukken	1 063	5,5
Bleeken van stukgoederen	463	2,4
Katoen- en roodververij	1 028	5,3
Appreteeren en sterken	1 405	7,3
e. Fabrikage van koord, band, franje enz.	1 157	6,0
f. Fabricage van touw en vischnetten	2 499	13,0
Touwslagerij	2 116	11,0
Vischnetten-fabr.	383	2,0
KLASSE XVI. Fabr. van gas en electriciteit	4 485	23,2
a. Fabr. van gas	4 226	21,9
b. „ „ electriciteit	259	1,3
KLASSE XVII. Fabr. van voedings- en genotm.	114 332	594,0
a. Grutterijen, meelmolens, fabr. van meel	7 675	39,9
Pellerijen	606	3,3
Fabr. van meel, molenaars	6 362	33,2
Grutterijen	607	3,3
b. Bakkerijen	37 196	193,4
Fabr. van brood	31 441	163,5
„ „ koek	4 154	21,6
„ „ suikerwerken	990	5,1
c. Suikerfabrikage	3 678	19,1
Fabr. van beetwortelsuiker	2 233	11,5
Suikerraffinaderijen	1 445	7,5
d. Fabr. van aardappelmeel, stroop, stijfsel	1 472	7,7
Fabr. van aardappelmeel	898	4,7
„ „ stijfsel	423	2,2
e. Fabr. van cacao en chocolade	2 253	11,7
Fabr. van cacao	1 323	6,9
„ „ chocolade	930	4,8
f. Bewerking van koffie enz.	939	4,9
g. Fabr. van verduurzaamde levensmiddelen	866	4,5
h. Vleeschbewerking	20 119	104,6
Vleeschhouwers (incl. paardensl.)	19 380	100,8
Poeliers	517	2,7
i. Vischbewerking	292	1,5
k. Fabr. van zuivelproducten	5 478	28,5
Fabr. van boter en kaas	4 741	24,8
melkinrichtingen	707	3,7
l. Margarine boterfabrikage	1 760	9,2
m. Fabr. van mineraalwater	460	2,4

VOORNAAMSTE BEROEPEN.	Aantal personen daarin werkzaam. Totaal.	°/ooo arbeid. pers.
n. Fabr. van alcohol en likeuren	3 488	18,1
o. Fabr. van bier azijn en ijs	3 814	19,8
Fabr. van bier	3 561	18,5
p. Drinkwaterleiding-exploitatie	841	4,4
q. Tabaksbewerking	23 684	123,1
Bewerking van tabak	2 164	11,3
Fabr. van sigaren	21 503	111,8
r. Zoutbewerking	436	2,3
s. Fabr. van veevoeder	10	0,1
KLASSE XVIII. Landbouwbedrijven	570 278	2965,0
a. Landbouw	497 800	2587,8
b. Veeteelt	34 888	181,4
c. Tuinbouw enz.	30 946	160,9
Tuinbouw	21 438	111,4
Bloemisterij	6 771	35,2
Bloembollencultuur	2 641	13,7
d. Houtteelt en boschbouw	4 648	24,2
KLASSE XIX. Visscherij en jacht	22 496	117,0
a. Zee en haringvisscherij	15 718	81,7
Oestercultuur	731	3,8
b. Zoetwatervisscherij	5 924	30,8
c. Jacht	854	4,4
KLASSE XX. Warenhandel	186 110	967,0
a. Handel in grondstoffen	12 773	66,4
Kooplieden, Winkeliers, Depothouders	11 932	61,9
Makel. Comm., Agenten, Reizigers	495	2,6
b. Handel in voorwerpen van kleeding	31 034	161,7
Kooplieden, enz.	29 245	152,0
Makelaars, enz.	1 785	9,3
c. Handel in voorwerpen van voeding	94 154	489,5
Kooplieden enz.	90 866	472.4
Makelaars enz.	3 288	17.1
d. Handel in voorwerpen van woning	16 835	87,5
Kooplieden, enz.	16 244	84,6
Makelaars, enz.	561	2,9
e. Boek-, papierhandel, Uitgevers	6 230	32,4
Kooplieden, enz.	5 430	28,2
Makelaars, enz.	800	4,2
f. Handel in luxe artikelen	8 484	44,1
Kooplieden, enz.	8 219	42,7
Makelaars, enz.	265	1,4
g. Handel in levend vee en gevogelte	6 504	33,8
Kooplieden, enz.	6 404	33,3
Makelaars, enz.	100	0,5
h. Handel in andere waren	10 196	53,0
Kooplieden enz.	9 094	47,3
Makelaars enz.	1 102	5,7
KLASSE XXI. Verkeerswezen	136 079	707,0
a. Spoor- en tramwezen	26 049	135,4
Spoorwezen	24 372	126,7
Tramwezen (stoom)	1 677	18,7
b. Andere vervoermiddelen te land	10 751	55,9
Tolpersoneel	491	2,6
Omnibus, tram, diligence	1 793	9,3
Stalhouders, huurkoetsiers	5 844	30,4

VOORNAAMSTE BEROEPEN.	Aantal personen daarin werkzaam. Totaal.	°/ooo arbeid. pers.
Karrenverhuurders	349	1,8
Voerlieden	2 270	11,8
c. Zeevaart	12 819	66,6
Leidend personeel aan wal	675	3,5
Personeel ter zee	8 042	41,8
Bootwerkers, pers. voor lading en lossing	3 904	20,3
d. Binnenvaart	37 712	196,1
e. Posterijen en telegrafie	9 162	47,6
f. Expeditie	12 067	62,7
Expediteurs	6 878	35,7
Kruiers	1 274	6,6
Sjouwerlieden	2 412	12,5
g. Hotel- en koffiehuiswezen	24 821	129,0
Hotelwezen	4 128	21,5
Bier-, koffieh.-, caféhouders, herbergiers	18 170	94,5
Pensionh., kamerverh., commensalenh.	1 653	8,6
h. Marktwezen	375	2,0
i. Begrafeniswezen	884	4,6
k. Andere bedrijven	1 374	7,1
Veembedrijf	710	3,7
l. Handelsinrichtingen	64	0,3
KLASSE XXII. Bankwezen	5 893	31,0
KLASSE XXIII. Verzekeringswezen	4 143	22,0
a. Levens- en ongelukkenverzekering	2 034	10,6
b. Zieken- en begrafenisfondsen	396	2,1
c. Brandverzekering	1 037	5,4
d. Andere verzekeringen	676	3,5
KLASSE XXIV. Vrije beroepen	13 110	68,0
KLASSE XXV. Onderwijs (excl. openbaar)	14 428	75,0
Onderwijzend personeel (school)	10 861	56,5
Gouvern. huisonderw., muziekonderw.	1 567	8,1
KLASSE XXVI. Verpleging en verzorging	11 996	62,0
KLASSE XXVII. Huiselijke diensten	197 511	1027,0
Dienstboden	192 980	1003,2
KLASSE XXVIII. Losse werklieden	33 296	174,0
KLASSE XXIX. In dienst van den Staat	34 246	178,0
Algemeen bestuur	1 215	6,3
Rechts- en gevangeniswezen	1 729	9,0
Politiewezen	885	4,3
Onderwijs	1 391	7,2
Krijgswezen	19 622	102,0
Financiewezen	5 108	26,6
Waterstaat	1 221	6,3
Loods-, haven- en bakenwezen	1 188	6,2
KLASSE XXX. In dienst van eene provincie	750	3,9
Waterstaat	377	2,0
KLASSE XXXI. In dienst van eene gemeente	28 963	151,0
Secretariën	3 625	18,9
Politie	5 680	29,5
Onderwijs	17 511	91,0
KLASSE XXXII. In dienst van een waterschap	3 315	17,0
KLASSE XXXIII. In dienst van een kerkgenoots.	9 597	50,0
Geestelijken	4 819	25,1
Godsdienstonderwijzers	500	2,6
Overig personeel	4 278	22,2

Onder de hierboven opgenoemde beroepen wordt een drietal gemist, die eene afzonderlijke vermelding verdienen. Bedoeld worden de machinisten en stokers, benevens het kantoor- en bureaupersoneel, die telkens als zoodanig bij de verschillende bedrijven afzonderlijk zijn opgenomen, doch voor elken tak van bedrijf in de hiervoor genoemde cijfers begrepen zijn. De beide eersten kunnen voor iedere klasse eenig inzicht geven in de mate waarin fabriekmatige arbeid plaats vindt, terwijl het meer of minder voorkomen van het kantoorpersoneel in industrie, handel en verkeer, eenigzins een beeld geeft van de mate waarin uitgebreidheid der bedrijven afzonderlijk personeel voor administratie daarvan noodig maakt.

Het volgende overzicht vermeldt hun absoluut aantal en het percentage dat zij in het aantal der tot elke klasse behoorende personen innemen.

BEROEPSKLASSEN.	Kantoorpersoneel.			Machinisten en Stokers.			
	Mannen.	Vrouwen.	%	Machinisten.	Stokers.	Totaal.	%
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	207	1	0,83	234	543	777	3,09
II. Diamantnijverheid	19	2	0,21	43	49	92	0,92
III. Drukkersbedrijven	419	19	3,15	44	33	77	0,56
IV. Bouwbedrijven	270	3	0,19	164	163	327	0,23
V. Chemische nijverheid	374	8	3,74	165	199	364	3,56
VI. Houtbewerking	184	5	0,49	141	101	242	0,63
VII. Kleedingnijverheid	164	27	0,21	70	64	134	0,15
VIII. Kunstnijverheid.	11	—	0,65	—	2	2	0,12
IX. Lederindustrie	73	1	0,19	27	16	43	0,11
X. Oer, turf, steenkolen	36	—	0,22	49	22	71	0,44
XI. Metalenbewerking	265	4	0,67	64	142	206	0,51
XII. Machines, instrumenten enz.	459	4	2,32	301	225	526	2,64
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	216	—	0,95	58	85	143	0,63
XIV. Papierindustrie	86	—	1,23	95	136	231	3,30
XV. Textiele nijverheid	565	8	1,16	184	349	533	1,08
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	314	1	7,02	99	85	184	4.10
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen.	2 195	36	1,95	850	671	1 521	1,33
XVIII. Landbouw	40	—	0,01	47	9	56	0,01
XIX. Visscherij en jacht	43	—	0,19	37	48	85	0,38
XX. Handel	6 954	168	3,82	42	30	72	0,04
XXI. Verkeer	4 480	33	3,32	2 688	3 146	5 834	4,29
XXII. Bankwezen	4 086	21	69,69	—	—	—	—
XXIII. Verzekeringswezen.	1 420	35	35.12	1	—	1	0,02
XXIV. Vrije beroepen	2 707	32	20,89	—	—	—	—
XXV. Bijzonder onderwijs	20	—	0,13	1	—	1	0,01
XXVI. Verpleging	34	2	0,30	18	14	32	0,27
XXVII. Huiselijke diensten	--	—	—	5	1	6	0,00[3]
XXVIII. Losse werklieden	—	—	—	—	—	—	—
XXIX. In dienst van den staat	—	—	—	—	—	—	—
XXX. „ „ „ een provincie	—	—	—	--	—	—	—
XXXI. „ „ „ „ gemeente	—	—	—	—	—	—	—
XXXII. „ „ „ „ waterschap	—	—	—	377	146	523	15,31
XXXIII. „ „ „ „ kerkgenootschap	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	25 641	410	1,35	5 804	6 279	12 083	0,63

§ II. Verspreiding der beroepen over de verschillende provinciën en groepen van gemeenten in het Rijk.

Achterstaande cijfers geven

1°. in absolute cijfers een overzicht van het aantal personen behoorende tot de verschillende beroepsklassen in iedere provincie en in ieder der 9 groepen van gemeenten waarin het Rijk is verdeeld;

2°. in verhoudingscijfers hoe de personen van elke beroepsklasse procentsgewijs zijn verdeeld over de verschillende provinciën, resp. groepen van gemeenten;

3°. in verhoudingscijfers hoe in elke provincie resp. groep van gemeenten procentsgewijs de personen over de verschillende beroepsklassen zijn verdeeld.

Deze twee reeksen van verhoudingscijfers hebben ieder hare eigene beteekenis. De eerste wijzen aan in welke mate elke provincie in iedere beroepsklasse deelneemt, zonder rekening te houden met den meerderen of minderen omvang in het Rijk der takken van industrie, handel of verkeer enz., terwijl door de tweede de meerdere of mindere omvang van eene beroepsklasse voor elke provincie of groep van gemeenten wordt aangewezen.

Evenals elk land zijne eigenaardige verdeeling der bevolking over verschillende beroepen bezit, die afhankelijk is van aan ieder land eigenaardige eigenschappen, ligging, grondgesteldheid, klimaat enz., vertoont ook elke provincie en groep van gemeenten hare eigenaardige verdeeling, die in vele gevallen gemakkelijk kan worden verklaard.

Bij vergelijking van de verhoudingscijfers der groote rubrieken: nijverheid, landbouw enz., met de cijfers der verdeeling van de totale werkzame bevolking, blijkt dat in de provinciën Noordbrabant, Zuidholland, Noordholland, Utrecht en Overijssel, de nijverheidspercentages boven die van het algemeen gemiddelde voor die provinciën komen, en dat Zeeland naar verhouding de minste industrie heeft, waarna Friesland volgt. De landbouw is relatief weinig ontwikkeld in de beide Hollanden en in Utrecht, terwijl in de beide eerstgenoemde provinciën de handelsbedrijven vooral op den voorgrond treden. De vrije beroepen vinden in de provinciën waarin de grootste gemeenten liggen, naar evenredigheid de meeste beoefenaren.

Het particulier onderwijs heeft hooge percentages in Noordbrabant en Utrecht, maar vooral in Limburg, waar alleen 17½ % der in die klasse werkzame personen gevonden worden, terwijl de totale bevolking der provincie niet meer dan 5,5 % van die der Rijksbevolking uitmaakt. In de provincie Zeeland wordt weinig aan particulier onderwijs gedaan en nog minder in Drenthe.

Verpleging houdt betrekkelijk veel personen bezig in de provinciën Noordbrabant, Gelderland, Zuid- en Noordholland, maar vooral in Utrecht, waar de totale werkzame bevolking slechts 4,4 % van die in het Rijk inneemt, terwijl niet minder dan 7,3 % der personen tot de klasse verpleging behoorende, binnen hare grenzen huisvesten; Zeeland en Drenthe vertoonen ook hier geringe percentages.

Dienstboden worden uit den aard der zaak het veelvuldigst aangetroffen in de provinciën met de grootste gemeenten en de losse werklieden in de beide Hollanden (met Rotterdam en Amsterdam) en Friesland (vermoedelijk in de veenderijen).

De personen in dienst van den Staat zijn in de meeste provinciën vrijwel in gelijke verhouding met de bevolking. Zuidholland heeft door 's Gravenhage met zijn Ministerieele Departementen en zijn vrij groot garnizoen, een hoog cijfer evenals Utrecht door de Rijksuniversiteit en het betrekkelijk groot aantal militairen te Utrecht en te Amersfoort.

Dat sommige provinciën in vergelijking met andere zulke hooge percentages vertoonen

VERDEELING DER BEVOLKING IN IEDERE BEROEPSKLASSE OVER DE VERSCHILLENDE PROVINCIËN. (Absolute cijfers).

BEROEPSKLASSEN.	Noordbrabant.	Gelderland.	Zuidholland.	Noordholland.	Zeeland.	Utrecht.	Friesland.	Overijssel.	Groningen.	Drenthe.	Limburg.	Het Rijk.	GEMEENTEN MET meer dan 100 000 inw.	50 001 tot 100 000 inw.	20 001 tot 50 000 inw.	10 001 tot 20 000 inw.	5 001 tot 10 000 inw.	2 001 tot 5 000 inw.	1 001 tot 2 000 inw.	501 tot 1 000 inw.	minder dan 500 inw.
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	1 134	7 809	4 584	580	79	1 372	813	924	799	297	6 753	25 145	1 250	231	5 208	1 752	4 977	8 031	2 331	1 330	40
II. Diamantnijverheid	1	—	27	9 917	—	3	1	—	2	—	—	9 951	9 869	7	5	28	26	16	—	—	—
III. Drukkersbedrijven	800	1 128	3 988	4 713	283	693	517	537	734	151	352	13 896	6 397	2 007	2 046	1 383	1 129	806	109	14	4
IV. Bouwbedrijven	14 075	16 004	39 619	30 740	4 960	8 803	6 983	8 046	6 470	2 112	7 088	144 900	42 629	9 550	15 920	18 083	20 042	25 153	10 443	2 764	317
V. Chemische nijverheid	812	648	3 557	2 675	121	540	619	365	441	138	295	10 212	2 384	684	2 709	1 002	1 433	1 788	165	40	5
VI. Houtbewerking	5 351	5 757	10 873	5 700	853	1 722	1 571	2 778	1 478	683	1 954	38 820	9 825	1 940	3 571	4 294	7 079	8 747	2 696	556	110
VII. Kleedingnijverheid	8 160	9 052	24 057	21 995	2 240	5 088	4 446	5 169	5 428	1 432	4 500	91 567	33 356	7 560	11 448	9 812	10 666	12 819	4 504	1 235	168
VIII. Kunstnijverheid	240	49	357	419	165	137	25	17	23	5	247	1 684	774	80	180	241	69	250	64	24	2
IX. Lederindustrie	13 797	3 453	6 360	5 427	1 019	1 503	1 624	1 485	2 153	710	2 295	39 826	7 082	1 792	4 660	4 366	7 722	9 370	3 920	810	104
X. Oer, turf, steenkolen	896	123	317	457	4	579	1 534	2 354	1 153	6 383	2 455	16 255	44	11	21	4 963	6 474	3 998	591	151	2
XI. Metalenbewerking	4 949	5 133	10 096	7 025	1 169	2 196	2 167	2 515	2 280	614	2 180	40 324	9 696	2 490	5 865	5 436	5 982	7 700	2 411	659	88
XII. Machines, instrumenten enz.	2 005	1 049	5 708	5 899	293	1 119	382	1 989	818	112	577	19 952	7 622	1 601	4 469	2 575	1 754	1 572	282	50	9
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	815	1 175	9 137	5 163	1 931	618	1 188	588	1 622	281	219	22 737	6 003	1 018	1 761	3 056	4 033	5 417	1 171	257	21
XIV. Papierindustrie	233	1 249	1 095	1 744	58	187	338	305	1 022	27	734	6 992	1 810	400	1 725	694	1 433	579	265	18	8
XV. Textiele nijverheid	11 587	2 814	6 532	2 453	111	1 558	380	21 705	699	136	1 511	49 486	1 820	3 599	11 805	10 599	12 684	7 152	1 506	322	6
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	261	365	1 448	1 331	69	381	115	251	137	27	100	4 485	2 227	449	681	475	330	272	44	6	—
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	17 148	9 855	26 214	24 709	3 104	5 437	7 498	6 929	6 697	2 001	4 750	114 342	28 103	6 363	15 292	14 909	18 781	21 241	7 568	1 819	274
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven	82 264	65 663	153 969	130 947	16 459	31 936	30 201	55 957	32 056	15 109	36 000	650 574	170 906	39 782	87 466	83 676	104 614	114 914	38 069	10 054	1 159
XVIII. Landbouw	93 365	86 552	64 911	46 078	40 472	22 398	52 326	47 618	40 001	26 282	50 273	570 278	4 239	3 082	9 283	59 751	134 580	213 115	104 844	35 702	5 552
XIX. Vischerij en jacht	871	1 150	8 791	5 944	2 181	735	1 480	1 020	200	38	85	22 496	2 958	26	654	2 763	4 778	8 081	2 323	755	46
XX. Handel	12 903	13 609	52 536	50 975	6 533	8 930	12 609	8 444	10 797	3 100	5 674	186 110	66 475	13 104	22 253	22 483	22 081	26 703	10 055	2 668	282
XXI. Verkeer	10 970	11 820	37 837	28 659	6 101	7 565	9 222	7 153	9 010	2 714	5 028	136 079	44 522	7 829	14 896	17 017	18 775	23 532	8 039	2 091	270
XXII. Bankwezen	279	390	1 457	2 736	93	246	130	191	210	40	121	5 893	3 663	525	693	559	247	172	28	5	—
XXIII. Verzekeringswezen	224	238	1 241	1 574	52	359	126	131	114	15	67	4 143	2 468	311	495	289	259	220	85	12	—
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven	24 376	26 057	93 071	83 944	12 779	17 100	22 087	15 919	20 131	5 869	10 890	332 225	117 128	21 769	38 337	40 348	41 362	50 627	18 207	4 776	552
XXIV. Vrije beroepen	752	1 196	3 670	3 837	419	695	626	520	692	259	444	13 110	5 743	1 189	1 295	1 515	1 252	1 491	510	88	14
XXV. Bijzonder onderwijs	2 449	1 676	3 313	2 485	283	823	505	470	394	82	2 648	15 128	3 733	851	2 015	1 634	2 522	3 060	1 091	164	58
XXVI. Verpleging	1 854	1 777	2 838	2 560	204	870	428	487	379	136	463	11 996	3 616	1 240	1 926	1 064	1 938	1 879	286	43	7
XXVII. Huiselijke diensten	16 196	21 431	50 033	42 255	7 796	11 889	12 926	10 043	13 065	3 845	9 032	197 511	57 615	14 056	20 611	23 456	27 585	35 812	13 655	4 120	601
XXVIII. Losse werklieden	888	1 127	13 707	10 140	856	1 228	2 710	656	1 586	288	110	33 296	17 852	2 581	3 368	2 734	3 347	2 303	853	188	70
XXIX. In dienst van den staat	3 501	3 815	9 367	7 135	1 577	2 826	885	1 892	955	776	1 517	34 246	8 706	2 637	7 765	6 806	2 354	4 841	807	287	42
XXX. „ „ „ een provincie	174	42	76	47	67	44	54	59	81	34	72	750	76	99	143	95	82	153	78	21	3
XXXI. „ „ „ „ gemeente	2 029	2 809	7 705	6 397	1 300	1 330	1 927	1 787	1 841	691	1 147	28 963	8 843	1 874	2 741	3 115	3 706	5 116	2 496	928	145
XXXII. „ „ „ „ waterschap	183	236	1 002	809	592	164	186	69	161	11	2	3 415	72	26	67	244	466	1 188	994	327	31
XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap	1 893	957	1 460	1 244	350	432	497	473	384	125	1 782	9 597	1 080	335	765	1 109	1 991	2 574	1 206	468	68
I—XXXIII. Totaal generaal incl. v. onbek. beroep	280 797	214 494	413 933	343 827	85 336	92 871	126 840	136 973	111 929	53 557	113 476	1 923 634	402 586	89 554	176 437	228 316	330 579	445 173	185 420	57 922	8 348

VERDEELING DER BEVOLKING IN IEDERE BEROEPSKLASSE OVER DE VERSCHILLENDE PROVINCIËN EN GROEPEN VAN GEMEENTEN IN PROCENT VAN HET TOTAAL DIER KLASSE.

BEROEPSKLASSEN.	Noordbrabant.	Gelderland.	Zuidholland.	Noordholland.	Zeeland.	Utrecht.	Friesland.	Overijssel.	Groningen.	Drenthe.	Limburg.	Het Rijk	GEMEENTEN MET meer dan 100 000 inwoners.	50 001 tot 100 000 inw.	20 001 tot 50 000 inw.	10 001 tot 20 000 inw.	5 001 tot 10 000 inw.	2 001 tot 5 000 inw.	1 001 tot 2 000 inw.	501 tot 1 000 inw.	500 en minder inw.
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	4,1	31,1	18,2	2,3	0,3	5,5	3,2	3,7	3,2	1,2	26,9	100,—	5,0	0,9	20,7	7,0	19,8	31,9	9,3	5,3	0,2
II. Diamantnijverheid	—	—	0,3	99,6	—	—	—	—	—	—	—	100,—	99,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	—	—	—
III. Drukkersbedrijven	5,8	8,1	28,7	33,9	2,0	5,0	3,7	3,9	5,3	1,1	2,5	100,—	46,0	14,4	14,7	10,0	8,1	5,8	0,8	0,1	—
IV. Bouwbedrijven	9,7	11,0	27,3	21,2	3,4	6,1	4,8	5,6	4,5	1,5	4,9	100,—	29,4	6,6	11,0	12,5	13,8	17,4	7,2	1,9	0,2
V. Chemische nijverheid	8,0	6,3	34,8	26,2	1,2	5,3	6,1	3,6	4,3	1,3	2,9	100,—	23,4	6,7	26,5	9,8	14,0	17,5	1,6	0,4	—
VI. Houtbewerking	13,8	14,8	28,0	14,7	2,2	4,4	4,0	7,2	3,8	1,8	5,0	100,—	25,3	5,0	9,2	11,1	18,2	22,5	6,9	1,4	0,3
VII. Kleedingnijverheid	8,9	9,9	26,3	24,0	2,4	5,6	4,9	5,6	5,9	1,6	4,9	100,—	36,4	8,3	12,5	10,7	11,7	14,0	4,9	1,4	0,2
VIII. Kunstnijverheid	14,3	2,9	21,2	24,9	9,8	8,1	1,5	1,0	1,4	0,3	14,7	100,—	46,0	4,8	10,7	14,3	4,1	14,9	3,8	1,4	0,1
IX. Lederindustrie	34,6	8,7	16,0	13,6	2,6	3,8	4,1	3,7	5,4	1,8	5,8	100,—	17,8	4,5	11,7	11,0	19,4	23,5	9,8	2,0	0,3
X. Oer, turf, steenkolen	5,5	0,8	2,0	2,8	—	3,6	9,4	14,5	7,1	39,3	15,1	100,—	0,3	0,1	0,1	30,5	39,8	24,6	3,6	0,9	—
XI. Metalenbewerking	12,3	12,7	25,0	17,4	2,9	5,4	5,4	6,2	5,7	1,5	5,4	100,—	24,1	6,2	14,6	13,5	14,8	19,1	6,0	1,6	0.2
XII. Machines, instrumenten enz.	10,1	5,3	28,6	29,6	1,5	5,6	1,9	10,0	4,1	0,6	2,9	100,—	38,2	8,0	22,4	12,9	8,8	7,9	1,4	0,3	0,1
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	3,6	5,2	40,2	22.7	8,5	2,7	5,2	2,6	7,1	1,2	1,0	100,—	26.4	4,5	7,8	13,4	17,7	23,8	5,2	1,1	0,1
XIV. Papierindustrie	3,3	17,9	15,7	24,9	0,8	2,7	4,8	4,4	14,6	0,4	10,5	100,—	25,9	5,7	24,7	9,9	20,5	8,3	3,8	0,3	0,1
XV. Textiele nijverheid	23,4	5,7	13,2	5,0	0,2	3,1	0,8	43,9	1,4	0,3	3,1	100,—	3,7	7,3	23,9	21,4	25,6	14,5	3,0	0,7	—
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	5,8	8,1	32.3	29,7	1,5	8,5	2,6	5,6	3,1	0,6	2,2	100,—	49,7	10,0	15,2	10,6	7,4	6,1	1,0	0 1	—
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	15,0	8,6	22,9	21,6	2,7	4,8	6,6	6,1	5,9	1,7	4,2	100,—	24,6	5,6	13,4	13,0	16,4	18,6	6,6	1,6	0,2
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven	12,7	10,1	23,7	20,1	2,5	4,9	4,6	8,6	4,9	2,3	5,5	100,—	26,3	6,1	13,4	12,8	16,1	17,7	5,8	1,6	0,2
XVIII. Landbouw	16,4	15,2	11,4	8,1	7,1	3,9	9,2	8,4	7,0	4,6	8,8	100,—	0,7	0,5	1,6	10,5	23,6	37,4	18,4	6,3	1,0
XIX. Visscherij en jacht	3,9	5,1	39,1	26,4	9,7	3,3	6,6	4,5	0,9	0,2	0,4	100,—	13,2	0,1	2,9	12,3	21,2	35,9	10,3	3,7	0,2
XX. Handel	6,9	7,3	28,2	27,4	3,5	4,8	6,8	4,5	5,8	1,7	3,0	100,—	35,7	7,0	12,0	12,1	11,9	14,4	5,4	1,4	0,2
XXI. Verkeer	8,1	8,7	27,8	21,1	4,5	5,6	6,8	5,3	6,6	2,0	3,7	100,—	32,5	5,7	10,9	12,4	13,7	17,2	5,9	1,5	0,2
XXII. Bankwezen	4,7	6,6	24,7	46,4	1,6	4,2	2,2	3,2	3,6	0,7	2,1	100,—	62,2	8,9	11,8	9,5	4,2	2,9	0,5	0,1	—
XXIII. Verzekeringswezen	5,4	5,7	30,0	38,0	1,3	8,7	3,0	3,2	2,8	0,4	1,6	100,—	59,6	7,5	12,0	7,0	6,3	5,3	2,1	0,3	—
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven	7,3	7,8	28,0	25,3	3,8	5,1	6,7	4,8	6,1	1,8	3,3	100,—	35,2	6,5	11,5	12,1	12,5	15,2	5,4	1,4	0,2
XXIV. Vrije beroepen	5,7	9,1	28,0	29,3	3,2	5,3	4,8	4,0	5,3	2,0	3,4	100,—	43,8	9,1	9,9	11,6	9,6	11,4	3,9	0,7	0,1
XXV. Bijzonder onderwijs	16,2	11,1	21,9	16,4	1,9	5,4	3,3	3,1	2,6	0,5	17,5	100,—	24,7	5,6	13,3	10,8	16,7	20,2	7,2	1,1	0,4
XXVI. Verpleging	15,5	14,8	23,7	21,3	1,7	7,3	3,6	4,1	3,2	1,1	3,9	100,—	30,1	10,3	16,1	8,9	16,2	15,7	2,4	0,4	0,1
XXVII. Huiselijke diensten	8,2	10,9	25,3	21,4	3,9	6,0	6,5	5,1	6,6	1,9	4,1	100,—	29,2	7,1	10,4	11,9	14,0	18,1	6,9	2,1	0,3
XXVIII. Losse werklieden	2,7	3,4	41,2	30,5	2,6	3,7	8,1	2,0	4,8	0,9	0,3	100,—	53,6	7,8	10,1	8,2	10,1	6,9	2,6	0,6	0,2
XXIX. In dienst van den staat	10,2	11,1	27,4	20,8	4,6	8,3	2,6	5,5	2,8	2,3	4,4	100,—	25,4	7,7	22,7	19,9	6,9	14,0	2,4	0,8	0,1
XXX. „ „ „ een provincie	23,2	5,6	10,1	6,3	8,9	5,9	7,2	7,9	10,8	4,5	9,6	100,—	10,1	13,2	19,1	12,7	10,9	20,4	10,4	2,8	0,4
XXXI. „ „ „ „ gemeente	7,0	9.7	26,6	22,1	4,5	4,6	6,7	6,2	6,4	2,4	4,0	100,—	30,5	6,5	9,5	10,8	12,8	17,7	8,6	3,2	0,5
XXXII. „ „ „ „ waterschap	5,4	6,9	29,3	23,7	17,3	4,8	5,4	2,0	4,7	0,3	0,1	100,—	2,1	0,8	2,0	7,1	13,7	34,8	29,1	9,6	0,9
XXXIII. „ „ „ „ kerkgenootschap	19,7	10,0	15,2	13,0	3,6	4,5	5,2	4,9	4,0	1,3	18,6	100,—	11,3	3,5	8,0	11,6	20,8	26,8	12,6	4,9	0,7
I—XXXIII Totaal	12,0	11,2	21,5	17,9	4,4	4,8	6,6	7,1	5,8	2,8	5,9	100,—	20.9	4,7	9,2	11,9	17,2	23,1	9,6	3,0	0,4
Totaal der geheele bevolking	10,9	11,1	22,4	19,0	4,2	4,9	6,7	6,5	5,9	2,9	5,5	100.—	22,3	4,7	9,4	12,2	17,1	22,1	9,0	2,8	0,4

VERDEELING DER IN EENIG BEROEP WERKZAMEN IN DE ONDERSCHEIDENE PROVINCIËN OVER DE VERSCHILLENDE KLASSEN IN PROCENT VAN HET TOTAAL.

BEROEPSKLASSEN.	Noordbrabant	Gelderland	Zuidholland	Noordholland	Zeeland	Utrecht	Friesland	Overijssel	Groningen	Drenthe	Limburg	HET RIJK. Mannen	Vrouwen	Totaal	GEMEENTEN MET meer dan 100 000 inw.	50 001 tot 100 000 inw.	20 001 tot 50 000 inw.	10 001 tot 20 000 inw.	5 001 tot 10 000 inw.	2 001 tot 5 000 inw.	1 001 tot 2 000 inw.	501 tot 1 000 inw.	500 en minder inw.
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	0,49	3,65	1,10	0,66	0,09	1,48	0,64	0,68	0,71	0,56	5,96	1,53	0,53	1,31	0,31	0,26	2,95	0,77	1,51	1,80	1,26	2,30	0,48
II. Diamantnijverheid	—	—	0,01	2,88	—	—	—	—	—	—	—	0,59	0,25	0,52	2,45	0,01	—	0,01	0,01	—	—	—	—
III. Drukkersbedrijven	0,35	0,53	0,96	1,37	0,33	0,75	0,41	0,39	0,66	0,28	0,31	0,92	0,03	0,72	1,56	2,24	1,16	0,61	0,34	0,18	0,06	0,03	0,05
IV. Bouwbedrijven	6,10	7.47	9,57	8,93	5,79	9,52	5,51	5,87	5,80	3,96	6,25	9,69	0,12	7,53	10,56	10,67	9,—	7,92	6,06	5,65	5,63	4,77	3,80
V. Chemische nijverheid	0,35	0,30	0,86	0,78	0,14	0,59	0,49	0,27	0,39	0,26	0,26	0.58	0,37	0,53	0,59	0,77	1,53	0,44	0,43	0,40	0,09	0,07	0,06
VI. Houtbewerking	2.32	2,69	2,63	1.66	1,—	1,88	1,23	2,03	1,32	1,28	1,72	2,55	0,19	2,02	2,44	2,17	2,02	1,88	2,14	1,97	1,36	0,96	1,32
VII. Kleedingnijverheid	3,53	4,23	5,81	6,39	2,61	5.50	3,51	3,77	4,87	2,69	3,97	2,42	12,80	4,76	8,31	8,44	6,49	4,30	3,23	2,89	2,43	2,13	2,01
VIII. Kunstnijverheid	0,10	0,02	0,09	0,12	0,19	0,14	0,02	0,01	0,02	0,01	0,22	0,09	0,09	0,09	0,19	0,09	0,10	0,11	0,02	0,01	0,03	0,04	0,02
IX. Lederindustrie	5,98	1,61	1,53	1,58	1,10	1,59	1,28	1,08	1,93	1,34	2,02	2,58	0,52	2,07	1,76	2,—	2,64	1,91	2,33	2,10	2,11	1,40	1,25
X. Oer, turf, steenkolen	0,39	0,06	0,08	0,13	—	0,63	1,21	1,72	1,03	11,96	2,16	0,99	0,35	0,84	0,01	0,01	0,01	2,18	1,96	0,90	0,32	0,26	0,02
XI. Metalenbewerking	2,14	2,41	2,44	2,04	1,38	2,38	1,71	1,84	2,05	1,15	1,92	2,66	0,16	2,09	2,41	2,78	3,32	2,38	1,81	1,73	1,30	1,14	1,05
XII. Machines, instrumenten enz.	0,87	0,49	1,38	1,43	0,34	1,20	0,30	1,45	0,73	0,21	0,51	1,31	0,10	1,04	1,89	1,79	2,53	1,13	0,53	0,37	0,15	0,09	0,11
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	0,35	0,55	2,21	1,50	2,26	0,69	0,93	0,43	1,45	0,52	0,19	1,52	0,02	1,18	1,49	1,14	1,--	1,34	1,22	1,22	0,63	0,44	0,25
XIV. Papierindustrie	0,10	0,58	0,26	0,51	0,07	0,20	0,27	0,24	0,91	0,05	0,65	0,42	0,22	0,36	0,45	0,45	0,98	0,30	0,43	0,13	0,14	0,03	0,10
XV. Textiele nijverheid	5,02	1,31	1,58	0,71	0,13	1,68	0,30	15,84	0,62	0,25	1,33	2,34	3,37	2,57	0,45	4,02	6,68	4,64	3,84	1,61	0,81	0,56	0,07
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	0,11	0,17	0,35	0,39	0,08	0,41	0,09	0,18	0,12	0,05	0,09	0,30	0,00[3]	0,23	0,55	0,50	0,39	0,21	0,10	0,06	0,02	0,01	—
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	7,43	4,61	6,33	7,16	3,63	5,88	5,91	5,06	5,99	3,76	4,19	7,33	1,17	5,94	6,95	7,10	8,99	6,53	5,68	4,77	4,08	3,14	3,28
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven	40,05	30,68	37,19	38,23	19,14	34,52	23,81	40,86	28,60	28,33	31,75	37,81	20,11	33,82	42 37	44,44	49,59	36,66	31.67	25,79	20,42	17,32	13,89
XVIII. Landbouw	40,46	40,43	15,68	13,37	47,39	24,23	41,21	34,75	35,76	49,16	44,35	32,93	18,36	29,65	1,05	5,44	5,26	26,19	40,71	47,87	56,55	61,64	66,51
XIX. Visscherij en jacht	0,38	0,54	2,12	1,73	2,56	0,80	1,18	0,74	0,18	0,07	0,08	1,47	0,13	1,17	0,73	0,03	0,37	1,21	1,45	1,82	1,25	1,30	0,55
XX. Handel	5,60	6,36	12,69	14,80	7,62	9,66	9,94	6,16	9,66	5,82	5,00	9,86	9,04	9,67	16,54	14,63	12,59	9,85	6,68	6,—	5,42	4,61	3,38
XXI. Verkeer	4,75	6,52	9,14	8,32	7,12	8,18	7,27	5,22	8,06	5,08	4,44	8,44	2,34	7,07	11,09	8,74	8,42	7,45	5,68	5,29	4,34	3,61	3,23
XXII. Bankwezen	0,12	0,18	0,35	0,79	0,11	0,27	0,10	0,14	0,19	0,08	0,11	0,39	0,01	0,31	0,91	0,59	0,39	0,24	0,07	0,04	0,02	0,01	—
XXIII. Verzekeringswezen	0,10	0,11	0,30	0,46	0,00	0,39	0,10	0,10	0,10	0,03	0,05	0,27	0,02	0,22	0,61	0,35	0,28	0,13	0,08	0,05	0,05	0,02	—
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven	10,57	13,17	22,48	24,37	14,85	18,50	17,41	11,62	18,01	11,01	9,60	18,97	11,41	17,27	29,15	24,31	21,72	17,67	12,51	11,38	9,83	8,20	6,52
XXIV. Vrije beroepen	0,33	0,56	0,89	1,12	0,48	0,75	0,49	0,38	0,62	0,49	0,39	0,78	0,34	0,68	1,42	1,33	0,73	0,66	0,38	0,34	0,27	0,15	0,17
XXV. Bijzonder onderwijs	1,06	0,78	0,80	0,72	0,33	0,89	0,40	0,34	0,35	0,15	2,33	0,46	1,91	0,75	0,93	0,95	1,14	0,70	0,76	0,69	0,59	0,28	0,69
XXVI. Verpleging	0,80	0,83	0,69	0,74	0,24	0,94	0,34	0,36	0,34	0,26	0,41	0,21	2,03	0,62	0,90	1,38	1,09	0,47	0,59	0,42	0,15	0,08	0,08
XXVII. Huiselijke diensten	7.02	10,01	12,08	12,27	9,13	12,85	10,18	7,33	11,68	7,04	7,08	0,53	43,77	10,27	14,34	15,71	11,65	10,27	8,34	8,05	7,37	7,35	7,20
XXVIII. Losse werklieden	0,38	0,53	3,31	2,94	1,01	1,32	2,73	0,48	1,42	0,45	0,09	2,23	0,02	1,74	4,43	2,88	1,91	1,20	1,01	0,52	0,46	0,32	0,84
XXIX. In dienst van den staat	1,52	1,78	2,26	2,06	1,84	3,08	0,70	1,38	0,85	1,45	1,33	2,38	0,06	1,78	2,16	2.94	4,40	2,98	0,71	1,09	0,44	0,50	0,50
XXX. „ „ „ een provincie	0,08	0,02	0,02	0,01	0,08	0,05	0,04	0,04	0,07	1,06	0,06	0,05	—	0,04	0,02	0,11	0,08	0,04	0,02	0,03	0,04	0,04	0,04
XXXI. „ „ „ „ gemeente	0,88	1,31	1,86	1,86	1,53	1,42	1,52	1,30	1,64	1,29	1,01	1,55	1,35	1,51	2,19	2,09	1,55	1,36	1,12	1,15	1,36	1,60	1,74
XXXII. „ „ „ „ waterschap	0,08	0,11	0,24	0,23	0,70	0,18	0,15	0,05	0,14	0,02	—	0,23	0,00[6]	0,17	0,02	0,03	0,04	0,11	0,14	0,27	0,54	0,56	0,37
XXXIII. „ „ „ „ kerkgenootschap	0,82	0,45	0,35	0,36	0,41	0,47	0,39	0,35	0,34	0,23	1,57	0,49	0,52	0,50	0,27	0,37	0,43	0,49	0,60	0,58	0,65	0,81	0,81
I—XXXIII. Totaal generaal	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	00,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

voor personen in dienst der provinciën is hoofdzakelijk het gevolg van de verschillen in de aantallen provinciale Waterstaats-ambtenaren. Terwijl er bijv. in Noordbrabant 136, in Groningen 52 en in Limburg 40 provinciale Waterstaatsambtenaren geteld werden, kwamen er in Drenthe slechts 8, in Gelderland 9 en in Noordholland 14 voor. De gemeente-administratiën eischen betrekkelijk weinig personeel in Noordbrabant, Gelderland en Limburg en zijn betrekkelijk hoog in de beide Hollanden met hunne groote gemeenten.

Het personeel in dienst der waterschappen is uitteraard in die provinciën het grootst waar veel polders gevonden worden. Daarom zijn voor de oostelijke provinciën de percentages het laagst.

Bij de klasse „in dienst van eene kerkelijke gezindte" geven de beide katholieke provinciën hooge percentages en staat Drenthe het laagst.

Wat de verschillende nijverheidsgroepen betreft, is klasse I naar evenredigheid het sterkst vertegenwoordigd in Gelderland (steenfabrikage), Limburg (fabr. van aardewerk) en Zuidholland (steen en aardewerkfabr.)

De diamantnijverheid zetelt zoo goed als geheel in Amsterdam.

De drukkersbedrijven zijn sterker vertegenwoordigd naar mate in de provinciën meer of minder groote gemeenten liggen, hetgeen ook met de bouwbedrijven het geval is. Ook de chemische nijverheid schijnt eenigermate aan groote gemeenten eigen te zijn. Houtbewerking enz. domineert in de provinciën Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland en Overijssel. De kleedingsnijverheid richt zich weder naar de groote bevolkingscentra. De kunstnijverheid, die op zich zelf niet van groot belang is, wordt in hoofdzaak in Noordholland, Zeeland, Utrecht, Noordbrabant en vooral in Limburg (kerkelijke kunst) beoefend. Meer dan $^1/_3$ gedeelte van de lederindustrie behoort tot Noordbrabant, hoofdzakelijk schoenmakerijen.

Het meer of minder voorkomen van de personen werkzaam in klasse X (oergravingen, veenderijen, steenkolenmijnen) is geheel afhankelijk van den geaardheid des bodems. Omdat deze nijverheid zich tot dusver bijna uitsluitend tot de veenderijen bepaalt, worden de hoogste percentages aangetroffen in Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe. Limburg heeft zijn hooge percentages het meest aan mijnbouw te danken (steenkolenmijnen in het zuiden) terwijl in het noorden ook in veenderijen wordt gearbeid.

De bewerking van metalen, met uitzondering van de fabricage van machineriën, is, behoudens enkele uitzonderingen, vrij gelijkmatig over het land verspreid. Anders is het met de machinefabricage (stoom- en andere werktuigen) die weder in hoofdzaak tot de groote gemeenten beperkt blijft. Overijssel met zijne groote machinefabrieken te Deventer, Enschedé. maar vooral te Hengelo, maakt hierop eenigermate eene uitzondering.

De scheepsbouw en de fabricage van rijtuigen en wagens, leveren voor Zuidholland, Noordholland, Zeeland en Groningen hooge percentages. In Noordholland en Groningen is het in hoofdzaak de scheepmakerij die de hoogte der percentages bepaalt, maar in Zuidholland en Zeeland, werkt daartoe ook de wagenmakerij sterk mede. Deze toch is vooral ontwikkeld op de eilanden, waar nog zoo goed als geen verkeerswegen van spoor of tram en voor de meer naar binnen gelegen gemeenten ook niet te water worden aangetroffen.

De papiernijverheid is in Groningen relatief het talrijkst vertegenwoordigd, dan volgen Limburg, Gelderland en Noordholland. De provincie Drenthe heeft zoo goed als geen papierfabricage.

Bijna de helft der tot de textiele nijverheid behoorende personen woont in Overijssel (hoofdzakelijk Twenthe) en van de overblijvenden weder circa de helft in Noordbrabant, zoodat slechts een klein derde deel over de overige negen provinciën zijn verspreid.

De fabricage van gas en electriciteit komt weder het meest voor in de provinciën met de grootste gemeenten. De voedingsnijverheid eindelijk is vrij gelijkmatig d. w. z. in verhouding tot de bevolking over het land verdeeld.

Na het bovenstaande behoeft thans eene uitvoerige bespreking der verschillende industriën voor de groepen van gemeenten niet meer te geschieden. Alleen zij vermeld dat de nijverheid in totaal het meest personen trekt in de gemeenten tusschen 20 000 en 50 000 inwoners, n.l. $\pm$ $^1/_2$ der arbeid verrichtende bevolking, en dat aan beide zijden dier groep de nijverheid geringer wordt, naarmate de groepen daarvan verder verwijderd zijn. In de groep der grootste gemeenten is zij ruim 42 %, in de allerkleinste gemeenten slechts bijna 14 %. De landbouw telt een grooter aantal personen naarmate de gemeenten kleiner worden; van 1 % in de groep der grootste gemeenten, stijgt het cijfer tot circa 67 % of $^2/_3$ der arbeidende bevolking in de kleinste gemeenten. Met de handelsbedrijven is juist het tegenovergestelde het geval en wel met alle klassen waaruit deze groep bestaat.

Ook voor de vrije beroepen vertoonen de cijfers een dergelijken loop.

Wat de dienstboden aangaat, deze zijn relatief het talrijkst in de tweede groep van gemeenten, overigens wordt hun aantal minder naarmate de gemeenten kleiner worden.

§ 3. Vrouwenarbeid.

Bij de beschouwingen in deze paragraaf houde men in het oog dat vermoedelijk een grooter aantal vrouwen, dan hebben opgegeven een beroep uit te oefenen, door loonarbeid geheel of gedeeltelijk in eigen onderhoud voorzien. Een zeker aantal van dezen laatsten hebben zich als beroepsloozen opgegeven omdat zij meenden dien ardeid niet beroepmatig te verrichten, of ook omdat de arbeid niet geregeld wordt verricht, zooals bij boerendochters en vrouwen die slechts in den hooitijd of bij het inzamelen van den oogst behulpzaam zijn, of bij huismoeders die behalve de wasch van hun eigen gezin, dienstbodenwaschjes gereed maken. Ten slotte kan tegenzin om er voor uit te komen, dat beroepmatigen arbeid moest worden verricht, een aantal vrouwen er toe hebben gebracht zich als beroepsloozen te laten beschrijven. Hoe groot echter het aantal is dat op deze grond ten onrechte als beroepsloozen in de statistiek voorkomt, kan niet worden geraamd.

Nog op iets anders dient te worden gewezen. Er zijn beroepen waarvan men bij ondervinding weet dat zij aan vrouwen arbeid verschaffen, terwijl de beroepstelling daarvan toch geene aanwijzing doet. Dit kan bijv. het geval zijn met beroepen wier uitoefening geheel van den tijd van het jaar afhankelijk is. Het tijdstip waarop de beroepstelling plaats heeft kan dan oorzaak zijn dat de personen zich om redenen bovengenoemd als beroepsloos hebben opgegeven, of dat zij op dat tijdstip tijdelijk een ander beroep uitoefenden en daaronder in de beroepstelling zijn geteld, omdat dit beroep als hoofdberoep was opgegeven. Weliswaar kan zich dit evenzeer bij mannen als vrouwen voordoen; doch het aantal mannen op dezen grond in de uitkomsten der beroepstelling onder de beroepsloozen gerangschikt, is toch ontwijfelbaar veel kleiner dan dat der vrouwen.

Uit de cijfers op blz. 168 is dan, behoudens de zooeven gemaakte reserves, gebleken dat, terwijl ruim 59 % der mannelijke bevolking een beroep uitoefent, dit slechts met bijna 17 % der vrouwen het geval is. Op 100 in de beroepen werkzame vrouwen komen voor rekening

van de nijverheid . .	20,11 %	van handel en verkeer .	11,41 %
„ „ landbouw . . .	19,36 „	„ huiselijke diensten .	43,77 „
„ „ visscherij en jacht	0,13 „	„ de overige	6,22 „

Van het aantal ongehuwde vrouwen boven 12 jaar oefenen 40 % een beroep uit, van de gehuwde vrouwen 5 % en van de in weduwstaat verkeerende en de gescheidene vrouwen circa 30 %.

De onderstaande cijfers vermelden voor de verschillende klassen het aantal ongehuwde en gehuwde vrouwen en het aantal weduwen, onder welke laatsten ook de gescheidenen zijn begrepen.

BEROEPSKLASSEN.	Aantal vrouwen in eenig beroep werkzaam.				
	Ongehuwd.	Gehuwd.	Wed.staat.	Totaal.	Op 100 arb. mannen.
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	1 730	439	148	2 317	10,1
II. Diamantnijverheid	1 042	29	20	1 091	12,3
III. Drukkersbedrijven	119	4	24	147	1,1
IV. Bouwbedrijven	132	28	363	523	0,4
V. Chemische nijverheid	1 498	44	70	1 612	18,7
VI. Houtbewerking	581	91	179	851	2,3
VII. Kleedingnijverheid	44 572	4 829	6 085	55 486	153,6
VIII. Kunstnijverheid	320	44	25	389	30,0
IX. Lederindustrie	1 103	82	189	1 374	3,6
X. Oer, turf, steenkolen	838	469	210	1 517	10,3
XI. Metalenbewerking	414	42	223	679	1,7
XII. Machines, instrumenten enz.	416	2	31	449	2,3
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	12	2	82	96	0,4
XIV. Papierindustrie	816	74	50	940	15,5
XV. Textiele nijverheid	13 123	966	519	14 608	41,9
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	9	—	2	11	0,3
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen.	3 340	648	1 096	5 084	4,6
XVIII. Landbouw	51 333	11 818	16 433	79 584	16,2
XIX. Visscherij en jacht	339	136	79	554	2,5
XX. Handel	14 203	12 252	12 726	39 181	26,7
XXI. Verkeer	3 183	3 090	3 880	10 153	8,1
XXII. Bankwezen	23	8	16	47	0,8
XXIII. Verzekeringswezen	48	5	21	74	1,8
XXIV. Vrije beroepen	729	605	165	1 499	12,9
XXV. Bijzonder onderwijs	8 010	140	118	8 268	120,5
XXVI. Verpleging	6 890	802	1 113	8 805	276,0
XXVII. Huiselijke diensten	173 252	6 152	10 177	189 581	2390,7
XXVIII. Losse werklieden	23	18	36	77	0,2
XXIX. In dienst van den staat	166	34	57	257	0,8
XXX. „ „ „ een provincie	—	—	1	1	0,1
XXXI. „ „ „ „ gemeente	5 308	451	119	5 878	25,4
XXXII. „ „ „ „ waterschap	1	2	23	26	0,8
XXXIII. „ „ „ „ kerkgenootschap	2 053	60	127	2 240	30,4
I—XXXIII. Totaal	335 626	43 366	54 407	433 399	29,1

Worden deze cijfers voor groote groepen samengevat, dan zijn zij de volgende:

BEROEPSGROEPEN.	Ongehuwd.	Gehuwd.	Wed.staat.	Totaal.	% der mannen.
Nijverheid	70 065	17 793	9 316	87 174	15,5
Landbouw	51 333	11 818	16 433	79 584	16,2
Visscherij en jacht	339	136	79	554	2,5
Handel en verkeer	17 457	15 355	16 643	49 455	17,5
Huiselijke diensten	173 252	6 152	10 177	189 581	2390,7
Overige beroepen	23 180	2 112	1 759	27 051	30,0

De groep der huiselijke diensten trekt de meeste vrouwen, daarop volgt de landbouw, dan de kleedingnijverheid, daarna handel, vervolgens de textiele nijverheid en dan het verkeer, terwijl de andere klassen meer of minder kleine percentages aanwijzen.

Uit de cijfers der laatste kolom blijkt, dat in de verschillende beroepsklassen vrouwenarbeid in verhouding tot dien van mannelijke personen in zeer verschillende mate wordt gebezigd.

Bij de volgende beschouwingen zijn, naast de absolute totaalcijfers der werkzame vrouwen, tusschen haakjes steeds medegedeeld de aantallen vrouwen, die als hoofden van zaken in de cijfers voor de verschillende beroepen gegeven, begrepen zijn.

Gering is de vrouwenarbeid in verhouding tot dien van den man in de volgende beroepsklassen:

III. Boek- en steendrukkerij 147 (28).

VI. Bouwvakken enz. 523 (360); van de 163 ondergeschikten zijn alleen in de behangerij 105 werkzaam.

VI. De houtbewerking enz. 851 (188), waarvan 603 (98) in de fabricage van kurk-, stroo-, borstel- en vlechtwerk.

IX. Lederindustrie 1373 (201), in hoofdzaak in het schoenmakersbedrijf 1327 (160).

XI—XII. IJzer- en metaal-industriën 1128 (262), waaronder 188 (188) smeden, 70 (4) fabricage van gouden en zilveren werken, 176 fabricage van capsulen en 58 (1) blikslagerij. De fabricage van electrische toestellen en gloeilampen houdt 262 vrouwen in ondergeschikte positie bezig.

XIII. Scheepsbouw en rijtuigfabricage 96 (85), scheepsbouw 35 (33) en fabricage van rijtuigen en wagens 57 (47).

XVI. Fabricage van gas en electriciteit 11 (1).

Ook in de fabricage van voedings- en genotmiddelen is het vrouwelijk element ten opzichte van het mannelijke niet sterk vertegenwoordigd, ook al wordt de arbeid van een groot aantal vrouwen aangewend. De 5084 (1188) vrouwen zijn over de volgende bedrijven verdeeld: molenaars 111 (104), brood- en beschuitbakkers 598 (425), fabricage van cacao en chocolade 662 (1), koffiepellerij en verlezerij 365 (2), fabricage van verduurzaamde levensmiddelen 220 (3), poeliers en vleeschhouwerij 306 (267). fabricage van boter, kaas en zuivelproducten 451 (195), tabak- en sigarenbewerking 1640 (19).

Relatief in meerdere mate wordt van vrouwenarbeid gebruik gemaakt in de volgende klassen:

I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen 2317 (34), waarvan in de steenfabricage 656 (21), in de fabricage van fijn aardewerk enz. 1343 (4), fabricage van glas 267 (4).

II. Diamantnijverheid 1091 (76).

V. Chemische nijverheid 1612 (72), waarvan in apotheken 696 (50), in de fabricage van kaarsen 497 (4), in de fabricage van zeep 124 (1) en in de lucifersfabricage 171.

VIII. Kunstnijverheid 389 (86), waarvan 367 (81) in naaldwerk en de vervaardiging van kunstbloemen.

X. Oergraverij, steenkolen en veenderij 1517 (28). Deze vrouwen arbeiden bijna uitsluitend in de veenderij n.l. 1515 (27).

XIV. Papier- en cartonvervaardiging 940 (24), waarvan in papierfabrieken 465 (1) en in de papier- en cartonbewerking 475 (23).

In klasse XV, textiele nijverheid, bestaat het personeel uit bijna 30 % of 14 608 (609) vrouwen, die over bijna alle onderdeelen zijn verdeeld. In de vlasindustrie vonden 195 (1) vrouwen arbeid, waaronder 166 in de vlasbrakerij, fabricage van sajet 640 (14), idem van katoenen garens 2729 (26), van wollen garens 426 (65) en van jute garens 164, fabricage van wol en wollen dekens 931 (14), in de breierij (tricot) 2228 (391), fabricage van zeildoek en

linnen 844 (13), van katoen en bont 4676 (11), van jute 233 (3) en van tapijten 190 (3). Het appreteeren, sterken, drukken en verven verschafte aan 453 (10) vrouwen arbeid. De fabricage van lint, band, koord enz., trok 363 (19) vrouwen en de fabricage van vischnetten 273.

Van de nijverheidsbedrijven is klasse VII, vervaardiging van kleeding, bedden enz., de eenige waarin het aantal vrouwen dat der mannen overtreft en hier wel in vrij hooge mate ± 3 vrouwen tegen 2 mannen, of 60 pCt. vrouwen, tegen 40 pCt. mannen. Onder de 55 486 vrouwen zijn er hier niet minder dan 32 127 die hun beroep zelfstandig uitoefenen (in hoofdzaak costumières, naaisters en modistes). De cijfers voor de afzonderlijke beroepen zijn: kleedermaaksters en costumières 21 317 (13 977), naaisters 14 320 (8993), corsettenfabricage 256 (20), fabricage van hemden en boorden 1453 (651), fabricage van hoeden en petten 406 (55), fabricage van mutsen 432 (342), modistes 4944 (2813), fabricage van parapluien 140 (8), vervaardiging van bedden en matrassen 188 (16), personeel in chemische wasscherijen 425 (45), personeel in wasch- en strijkinrichtingen 11 015 (4666) en mangellieden 476 (442).

Uit de hoofdcijfers gegeven op blz. 186 blijkt dat 15,5 vrouwen tegen 100 mannen in de nijverheidsbedrijven in totaal werkzaam waren. Niet veel meer naar verhouding neemt de landbouw voor zijne rekening. Hier toch bedraagt het percentage 16,2, terwijl in totaal 79 584 (20 948) vrouwen in die klasse arbeiden tegen 87 174 (35 394) in de nijverheidsbedrijven. Er dient hier nog eens op gewezen dat gezinsleden alleen dan geacht werden een beroep uit te oefenen als zij daarin geregeld arbeidden.

De verdere onderverdeeling van de landbouwbedrijven is als volgt: eigenlijke landbouw 72 288 (18 432), veeteelt 6460 (2828), tuinbouw 811 (472) en boschbouw en houtteelt 25 (16).

Van de 554 vrouwen die in de jacht en visscherij werkzaam zijn, houden zich 452 met het boeten van netten bezig. Van de overige 102 is het meerendeel werkzaam in de oester- en mosselcultuur. Slechts een 18-tal, waaronder 17 bedrijfshoofden, oefenen zoetwatervisscherij uit. In het jagersbedrijf komt slechts ééne vrouw als eendenkooihoudster voor.

In klasse XX, warenhandel, zijn de vrouwen in hoofdzaak bedrijfshoofden (winkeliersters) of winkelbedienden. Over de verschillende soorten van handel zijn zij als volgt verdeeld:

Handel in grondstoffen. . .	451 (267)	Boek-, papierhandel, uitg. . .	532 (221)
„ „ kleedingstoffen. .	9 838 (4 976)	Handel in luxe artikelen. . .	1 844 (1 165)
„ „ voedingsmiddelen.	23 271 (20 164)	„ „ vee en gevogelte .	55 (51)
„ „ woningartikelen .	2 048 (1 738)	„ „ andere waren. . .	1 142 (929)

In de verkeersklasse zijn, met slechts 8,1 vronwen tegen 100 mannen, 10 153 vrouwen werkzaam, in hoofdzaak in de volgende beroepen: bij het spoorwegwezen 100 als stations- en 997 als wegpersoneel, 43 als tolgaarsters, 60 (58) in de stalhouderij, 382 (349) in de schipperij, 634 bij de posterijen en telegrafie, 167 (116) in de verschillende beroepen bij het expeditievak, 7413 (5010) vrouwen waren werkzaam in het hotel-, restaurant- en koffiehuiswezen, waarvan 4606 (3923) voor rekening van het laatste en 1432 (1423) pensionhoudsters, kamerverhuursters, slaapsteehoudsters en commensalenhoudsters.

Het bank- en credietwezen trok slechts 47 vrouwen, waarvan 30 in ondergeschikten dienst, terwijl het verzekeringswezen aan 74 vrouwen arbeid verschafte.

In de vrije beroepen met in totaal 1499 vrouwen, nemen de genees-, heel- en verloskundigen (met inbegrip der vroedvrouwen) meer dan de helft in 779, daarna volgen tooneel en publieke vermakelijkheden met 316 vrouwen.

Bij het bijzonder onderwijs is het aantal vrouwen overwegend, zij verhouden zich tot de mannen als 120 : 100, met een totaal van 8268. Hieronder zijn 42 kostschoolhouderessen,

996 bewaarschoolhouderessen, 41 breischoolhouderessen, 4526 onderwijzeressen en 829 huisonderwijzeressen, gouvernantes en muziekonderwijzeressen.

Bij de verpleging zijn de vrouwen nog sterker vertegenwoordigd. Met een aantal van 8805 staan zij tegenover slechts 3191 mannen of in verhouding als 276 : 100; 5647 harer hebben opgegeven te zijn verpleegsters, zieken- of krankzinnigen-oppasseressen, terwijl 1224 bakers zijn geteld.

Er behoeft nauwelijks op gewezen dat bij de huiselijke diensten in hoofdzaak vrouwenarbeid gebezigd wordt, tegenover 1 man staan 24 vrouwen.

Van de overige klassen zijn alleen nog van belang uit het oogpunt van vrouwenarbeid klasse XXXI, gemeentelijke dienst, waarin van de 5878 vrouwen 5827 tot het openbaar onderwijs behooren en klasse XXXIII, kerkelijke diensten, met 31 godsdienstonderwijzeressen en 2409 in andere ambten voor het grootste deel kloosterlingen.

Als losse werklieden waren 77 vrouwen werkzaam. In dienst van den staat arbeidden 257, in dienst van een provincie 1 en in dienst van een waterschap 26 vrouwelijke personen.

In hoeverre de vrouw in lateren tijd op het arbeidsveld in meerdere mate met den man in concurrentie treedt, dan dat dit vroeger het geval was, en in welke beroepen dit in hoofdzaak geschiedt zal eene vergelijking met de uitkomsten der beroepstelling van 1889 voor het laatste tienjarig tijdvak leeren. In totaal is die vermeerdering van den vrouwenarbeid echter niet groot, daar in 1889 15,4 pCt. der vrouwen een beroep uitoefenden en dit in 1899 met 16.8 pCt. het geval was. Stonden in 1889 tegenover 100 arbeidende mannen 27,2 vrouwen in 1899 was dit getal tot niet meer dan 29,1 gestegen.

Volgens de op blz. 186 medegedeelde absolute cijfers is de overgroote meerderheid der arbeidende vrouwen ongehuwd n.l. ruim 77 pCt.; gehuwd is slechts 10 pCt. en in weduwenstaat of gescheiden 13 pCt.

Deze verhoudingscijfers loopen voor de verschillende klassen zeer uiteen; zij zijn de volgende:

BEROEPSKLASSEN.	Ongehuwd.	Gehuwd.	Weduwe.	BEROEPSKLASSEN.	Ongehuwd.	Gehuwd.	Weduwe.
I. Aardewerk, kalk, steen, glas .	75	19	6	XIX. Visscherij en jacht	61	25	14
II. Diamantnijverheid	95	3	2	XX. Handel	37	31	32
III. Drukkersbedrijven	81	3	16	XXI. Verkeer	32	31	37
IV. Bouwbedrijven	26	5	69	XXII. Bankwezen	49	17	34
V. Chemische nijverheid	93	3	4	XXIII. Verzekeringswezen	65	7	28
VI. Houtbewerking	68	11	21	XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven. .	35	31	34
VII. Kleedingnijverheid	80	9	11				
VIII. Kunstnijverheid	82	11	7	XXIV. Vrije beroepen	49	40	11
IX. Lederindustrie	80	6	14	XXV. Bijzonder onderwijs	97	2	1
X. Oer, turf, steenkolen	55	31	14	XXVI. Verpleging	78	9	13
XI. Metalenbewerking	61	6	33	XXVII. Huiselijke diensten	91	3[5]	5[5]
XII. Machines, instrumenten enz. .	93	—	7	XXVIII. Losse werklieden	30	23	47
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen . . .	13	2	85	XXIX. In dienst van den staat . . .	61	17	22
XIV. Papierindustrie	87	8	5	XXX. „ „ „ een provincie. .	—	—	100
XV. Textiele nijverheid	89[5]	7	3[5]	XXXI. „ „ „ „ gemeente. .	90	8	2
XVI. Fabr. van gas en electriciteit .	82	—	18	XXXII. „ „ „ „ waterschap .	4	7	88
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen. .	66	13	21	XXXIII. „ „ „ „ kerkgenootsch.	91	3	6
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven . .	80	9	11	I—XXXIII. Totaal	86	8	6
XVIII. Landbouw	64	15	21				

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven voor elke beroepsklasse van de in weduwenstaat verkeerende vrouwen en de gescheidenen naar leeftijd en positie in het door haar bekleed beroep en daaruit blijkt, dat in die nijverheidsklassen, waarin het aandeel der weduwen betrekkelijk zeer hoog is, de klassen IV en XI, (klasse XIII wordt buiten beschouwing gelaten omdat de absolute cijfers der vrouwen, waaruit de percentages berekend zijn (96) zeer gering is,) dit hoofdzakelijk veroorzaakt wordt door het groot aantal hoofden van bedrijven. Dit is ook in den landbouw en eveneens in den warenhandel het geval (winkeliersters en depôthoudsters).

INDEELING DER WEDUWEN EN GESCHEIDEN VROUWEN NAAR BEROEPSKLASSEN, LEEFTIJD EN DE POSITIE IN HET BEROEP.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN en GEBOORTEJAREN. 16 of 17 jaar. (1883—1882)	18—22 jaar. (1881—1877)	23—35 jaar. (1876—1864)	36—50 jaar. (1863—1849)	51—60 jaar. (1848—1839)	61—65 jaar. (1838—1834)	66—70 jaar. (1833—1829)	71 j. en daarb. 1828 en vroeg.	Totaal.
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	—	—	—	6	9	7	3	4	29
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	2	22	48	22	12	6	7	119
Totaal . . .		—	2	22	54	31	19	9	11	148
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	—	—	1	1	—	—	—	—	2
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	6	9	1	1	1	—	18
Totaal . . .		—	—	7	10	1	1	1	—	20
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper-, staalgravure, photographie enz.	A	—	—	2	5	7	2	2	2	20
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	2	2	—	—	—	—	4
Totaal . . .		—	—	4	7	7	2	2	2	24
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten, ook gemeentelijke dienst).	A	—	—	6	71	121	48	40	54	340
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	1	1	—	—	—	2
	D	—	1	1	7	4	2	1	5	21
Totaal . . .		—	1	7	79	126	50	41	59	363
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	—	—	1	13	15	9	5	8	51
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	5	—	—	—	—	5
	D	—	1	3	8	1	1	—	—	14
Totaal . . .		—	1	4	26	16	10	5	8	70

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN en GEBOORTEJAREN. 16 of 17 jaar. (1883—1882)	18—22 jaar. (1881—1877)	23—35 jaar. (1876—1864)	36—50 jaar. (1863—1849)	51—60 jaar. (1848—1839)	61—65 jaar. (1838—1834)	66—70 jaar. (1833—1829)	71 j. en daarb. (1828 en vroeger)	Totaal.
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	—	—	6	34	43	20	20	24	147
	B	—	—	—	—	—	1	—	—	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	3	5	9	9	4	1	31
Totaal . . .		—	—	9	39	52	30	24	25	179
VII. Kleeding en reiniging.	A	1	8	433	1455	1204	644	495	490	4730
	B	—	—	2	5	5	2	—	—	14
	C	—	—	3	5	3	—	—	—	11
	D	—	6	125	376	353	168	149	153	1330
Totaal . . .		1	14	563	1841	1565	814	644	643	6085
VIII. Kunstnijverheid.	A	—	1	2	2	1	1	1	2	10
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	2	5	4	3	1	—	15
Totaal . . .		—	1	4	7	5	4	2	2	25
IX. Leder, wasdoek, caoutchouc.	A	—	—	7	34	44	23	23	29	160
	B	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	1	8	13	4	—	1	1	28
Totaal . . .		—	1	15	47	48	23	25	30	189
X. Oer, steenkolen, turf.	A	—	—	1	3	7	6	—	6	23
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	15	62	57	17	24	12	187
Totaal . . .		—	—	16	65	64	23	24	18	210
XI. Metalen (bewerking van).	A	—	—	8	51	67	30	25	35	216
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	2	1	3	—	1	—	7
Totaal . . .		—	—	10	52	70	30	26	35	223
XII. Vervaardiging van stoom- en andere werktuigen, instrumenten, oorlogsmaterieel.	A	—	—	—	9	9	4	1	3	26
	B	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	1	2	1	—	—	—	4
Totaal . . .		—	—	1	11	10	4	1	4	31

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN en GEBOORTEJAREN. 16 of 17 jaar. (1883—1882).	18 of 22 jaar. (1881—1877)	23 of 35 jaar. (1876—1864)	36 of 50 jaar. (1863—1849)	51 of 60 jaar. (1848—1839).	61 of 65 jaar. (1838—1834.)	66 of 70 jaar. (1833—1829)	71 j. en daarb. (1828 en vroeger.)	Totaal.
XIII. Scheepsbouw, vervaardiging van rijtuigen.	A	—	—	1	11	21	17	14	17	81
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Totaal . . .		—	—	1	12	21	17	14	17	82
XIV. Papier.	A	—	—	1	5	4	1	—	3	14
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	1	1	—	—	—	2
	D	—	—	7	12	10	4	1	—	34
Totaal . . .		—	—	8	18	15	5	1	3	50
XV. Textiele nijverheid.	A	—	—	10	30	45	25	43	73	226
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	1	—	—	—	—	—	1
	D	—	5	59	99	60	26	20	23	292
Totaal . . .		—	5	70	129	105	51	63	96	519
XVI. Fabricage van gas en electriciteit	A	—	—	—	1	—	—	—	—	1
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Totaal . . .		—	—	—	2	—	—	—	—	2
XVII. Bereiding van voedings en genotmiddelen.	A	—	—	37	190	271	139	108	110	855
	B	—	—	—	2	4	—	—	—	6
	C	—	—	3	2	2	1	—	—	8
	D	—	—	27	81	58	28	18	15	227
Totaal . . .		—	—	67	275	335	168	126	125	1096
I—XVII. Totaal Nijverheidsbedrijven.	A	1	9	516	1921	1868	976	780	860	6931
	B	—	—	2	7	9	3	1	1	23
	C	—	—	7	14	7	1	—	—	29
	D	—	16	283	732	587	271	227	217	2333
Totaal . . .		1	25	808	2674	2471	1251	1008	1078	9316
XVIII. Landbouwbedrijven.	A	—	3	248	2171	4197	2564	2211	2710	14105*
	B	—	—	1	5	2	4	2	5	19
	C	—	—	—	1	1	2	2	—	6
	D	—	4	183	636	642	355	263	220	2303
Totaal . . .		—	7	432	2813	4842	2925	2478	2935	16433*

*) Waaronder 1 van onbekenden leeftijd.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN en GEBOORTEJAREN. 16 of 17 jaar. (1883—1882)	18—22 jaar. (1881—1877)	23—35 jaar. (1876—1864)	36—50 jaar. (1863—1849)	51—60 jaar. (1848—1839)	61—65 jaar. (1838—1834)	66—70 jaar. (1833—1829)	71 j. en daarb. (1828 en vroeger)	Totaal.
XIX. Visscherij (incl. vischkweekerij en jacht.	A	—	—	1	16	16	3	4	5	45
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	1	-	2	1	—	—	4
	D	—	1	7	11	5	3	—	3	30
Totaal . . .		—	1	9	27	23	7	4	8	79
XX. Warenhandel (incl. tusschenhandel, commissiehandel, makelaardij en verdere hulpbedrijven van den handel	A	1	8	662	3178	3443	1755	1375	1680	12102
	B	—	—	19	116	84	14	14	13	260
	C	—	—	12	59	32	12	7	2	125*
	D	—	1	15	78	68	26	25	26	239
Totaal . . .		1	9	708	3431	3627	1807	1421	1721	12726*
XXI. Verkeerswezen.	A	—	—	176	944	1186	492	358	430	3586
	B	—	—	7	20	12	13	2	2	56
	C	—	—	13	21	11	4	1	—	50
	D	—	—	22	50	59	27	16	14	188
Totaal . . .		—	—	218	1035	1268	536	377	446	3880
XXII. Crediet- en bankwezen (incl. geld- en effectenhandel).	A	—	—	—	3	3	4	2	—	12
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	2	—	1	1	4
Totaal . . .		—	—	—	3	5	4	3	1	16
XXIII. Verzekeringswezen.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	2	5	5	2	3	1	18
	D	—	—	—	2	—	—	1	—	3
Totaal . . .		—	—	2	7	5	2	4	1	21
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven.	A	1	8	838	4125	4632	2251	1735	2110	15700
	B	—	—	26	136	96	27	16	15	316
	C	—	—	27	85	48	18	11	3	193*
	D	—	1	37	130	129	53	43	41	434
Totaal . . .		1	9	928	4476	4905	2349	1805	2169	16643*
XXIV. Vrije Beroepen.		—	—	19	48	40	14	15	29	165
XXV. Bijzonder onderwijs (excl. openbaar en godsdienstonderwijs).		—	—	7	61	31	10	7	2	118
XXVI. Verpl. of verzorg. v. armen, ouden, kraamvr., zieken, gebrek., inval., krankz.		—	—	31	190	370	208	198	116	1113

*) Waaronder 1 met onbekenden leeftijd.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN en GEBOORTEJAREN. 16 of 17 jaar. (1833—1839).	18 of 22 jaar. (1831—1877)	23 of 35 jaar. (1876—1864)	36 of 50 jaar. (1863—1849)	51 of 60 jaar. (1848—1839).	61 of 65 jaar. (1838—1834.)	66 of 70 jaar. (1833—1829)	71 j. en daarb. (1828 en vroeger.)	Totaal.
XXVII. Huiselijke diensten (huis- en stalbedienden e. d.).		—	36	1083	3273	2849	1277	922	734	10177 [1]
XXVIII. Losse werklieden en andere niet in een bepaald beroep arbeidenden.		—	—	1	16	13	2	1	3	36
XXIX. In dienst v. d. Staat (incl. post., teleg., telephonie, landsdr. e. a. nijverheidsbedr.)		—	—	1	13	27	8	5	3	57
XXX. In dienst van eene provincie.		—	—	—	—	1	—	—	—	1
XXXI. In dienst v. een gem. (excl. gasfabr., dienst der openb. werken e. a. nijverh. bedr.)		—	—	8	38	37	20	5	11	119
XXXII. In dienst van een waterschap.		—	—	2	2	10	2	4	3	23
XXIX—XXXII. Totaal		—	—	11	53	75	30	14	17	200
XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.		—	—	1	17	33	25	24	27	127
XXIV—XXXIII. Totaal		—	36	1152	3642	3398	1564	1180	925	11900 [2]
I—XXXIII. Totaal		2	78	3330	13648	15652	8098	6476	7118	54407 [3]
XXXIV. Gepensionneerden (uit openbare, kerkelijke of particuliere kassen).		—	—	7	19	33	15	12	38	124
XXXV. Zonder beroep.		3	97	3308	14111	23483	18309	20809	49235	129357 [4]
I—XXXV. Totaal generaal		5	175	6645	27778	39168	26422	27297	56391	188888 [5]

Daar bovenstaand overzicht slechts de groote beroepsklassen vermeldt, schijnt het niet van belang ontbloot, nog eens afzonderlijk mede te deelen de voornaamste beroepen waarin weduwen werkzaam zijn. Evenals bij de opnoeming van het totaal aantal vrouwen, wordt ook hier weder telkens tusschen haakjes melding gemaakt van het aantal hoofden van bedrijven.

In klasse IV: huisschilders 118 (118), timmerlieden 117 (117), metselaars 40 (40). In klasse VII: costumenmaaksters 1445 (1260), naaisters 1712 (1168), fabricage van hemden en boorden 202 (158), modistes 176 (167), waschvrouwen en strijksters 2131 (1616), mangellieden 241 (241). In klasse IX: schoenmakers 149 (132). In klasse X: verveners 209 (187). In klasse XI: smeden 176 (176). In klasse XIII: scheepmakers 30 (30), fabricage van wagens 38 (38). In klasse XV zijn van de 519 weduwen 226 hoofden van bedrijven, waarvan 100 in de breierij. In klasse XVII: molenaarsters 100 (100), broodfabricage 380 (364), vleeschhouwerij 208 (203), sigarenfabricage 78 (9). In klasse XVIII: landbouwsters 14 894 (12 639), veehouderij

[1]) Waaronder 3 met onbek. leeftijd. [2]) Waaronder 3 met onbek. leeftijd. [3]) Waaronder 5 met onbek. leeftijd. [4]) Waaronder 2 met onbek. leeftijd. [5]) Waaronder 7 met onbek. leeftijd.

1130 (1097), tuinderij en bloemkweekerij 392 (376). In klasse XX zijn van de 12 726 weduwen 12 451 hoofden van zaken of depôthoudsters, 5 kantoorbedienden en 35 tusschenpersonen van den handel. Klasse XXI: stalhouderij 56 (54), wagenverhuursters 12 (12), voerlieden 12 (12), schipperij 321 (314), veerlieden 13 (11), expeditievak 70 (62), kruierij 16 (15), hotelpersoneel 368 (342), restauratiehoudsters 30 (24), bier-, koffiehuis- en caféhoudsters 1939 (1928), commensalenhoudsters. kamerverhuursters, pension- en slaapsteehoudsters 718 (718), dienstbodenverhuursters 16 (16) en porsters 28 (28). In klasse XXIV: vroedvrouwen 98. In klasse XXV: kost-, brei- en bewaarschoolhoudsters 32, onderwijzeressen 50, huisonderwijzeressen enz. 28. In klasse XXVI: verpleegsters 131 en bakers 852. In klasse XXVII: dienstboden 10 136. In klasse XXX: bij het gevangeniswezen 19. In klasse XXXI: bij het onderwijs 93 en in klasse XXXIII: 109 in de niet genoemde beroepen in dienst van eene kerkelijke gezindte.

§ 4. Verdeeling der bevolking in de nijverheidsbedrijven, den landbouw, de visscherij en de jacht en in de handelsbedrijven naar de posities in de beroepen bekleed.

Onderstaande cijfers geven voor de nijverheids- en handelsbedrijven een overzicht van de verdeeling der daarin werkzame bevolking, naar de posities in de beroepen bekleed. De posities worden uitgedrukt door de letters A, B, C en D.

BEROEPSKLASSEN.	A.	B.	C.	D.	Totaal.
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	3,8	0,5	5,1	90,6	100,—
II. Diamantnijverheid	7,3	0,2	1,1	91,4	100,—
III. Drukkersbedrijven	9,2	0,6	7,6	82,6	100,—
IV. Bouwbedrijven	22,9	0,2	2,5	74,4	100,—
V. Chemische nijverheid	11,8	1,7	19,2	67,3	100,—
VI. Houtbewerking	29,7	0,3	2,2	67,8	100,—
VII. Kleedingnijverheid	52,2	0,4	1,4	46,0	100,—
VIII. Kunstnijverheid	29,2	0,2	3,1	67,5	100,—
IX. Lederindustrie	43,5	0,4	1,3	54,8	100,—
X. Oer, turf, steenkolen	6,6	0,4	2,0	91,1	100,—
XI. Metalenbewerking	23,2	0,4	2,5	73,9	100,—
XII. Machines, instrumenten enz.	14,0	0,6	9,6	75,8	100,—
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	14,8	0,3	3,8	81,2	100,—
XIV. Papierindustrie	9,5	0,4	5,1	85,0	100,—
XV. Textiele nijverheid	5,6	0,3	3,6	90,5	100,—
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	0,6	2,2	14,5	82,7	100,—
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	24,4	1,0	5,7	68,9	100,—
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven	25,0	0,5	3,7	70,8	100,—
XVIII. Landbouw	31,4	0,5	0,5	67,6	100,—
XIX. Vischerij en jacht	32,2	0,9	5,2	61,7	100,—
XX. Handel	58,1	2,1	18,1	21,7	100,—
XXI. Verkeer	28,7	2,5	13,9	54,9	100,—
XXII. Bankwezen	17,9	7,1	36,6	11,4	100,—
XXIII. Verzekeringswezen	5,6	7,6	69,9	16,9	100,—
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven	44,7	2,4	17,8	35,1	100,—

Onder *A* zijn gebracht personen, die zijn hoofd eener zaak of inrichting, van een bedrijf of onderneming voor eigen rekening; onder *B* personen, die zijn hoofd eener zaak of inrichting

van een bedrijf of onderneming als bestuurders voor rekening van een ander; onder *C* personen in dienstbetrekking, belast met eenige *directie, opzicht* of *controle*, of behoorende tot directie-, bureau- of kantoorpersoneel (opzichter, controleur, chef, boekhouder, kantoorbediende, meesterknecht, ploegbaas enz.; onder *D* personen in dienstbetrekking, behoorende tot de *gewone werklieden* (handwerkslieden, veldarbeiders, fabrieksarbeiders, scheepsgezellen, matrozen, loopbedienden, boden, bestellers enz.)

Het valt niet moeilijk uit de cijfers der klassen I—XVII die aan te wijzen waarin het grootste deel der daarin voorkomende bedrijven tot de fabriekmatige nijverheid kunnen worden gerekend.

Bovenaan staat daarin de fabricage van gas en electriciteit, die uit den aard der zaak zoo goed als geheel in het groot zullen worden gedreven. Daarna volgt de aardewerk-, steen- en glasfabricage met 4,3 pCt. bedrijfshoofden. De textiele nijverheid telt bijna 6 pCt. personen in de positie A en B, waarna volgt de mijn- en veen-exploitatie met 7 pCt.

De percentages voor de verschillende bedrijfsklassen genoemd, geven geen dadelijk beeld van de grootte van de bedrijven zelve; daarvoor dient het absoluut aantal personen tot de verschillende klassen behoorende, mede in rekening te worden gebracht. De grootte van het gemiddelde bedrijf in iedere klasse is echter uit de gegevens der beroepstelling niet te berekenen, omdat meerdere personen aan het hoofd van één bedrijf kunnen staan, en dus de deeler, in casu het aantal bedrijven, niet bekend is. Intusschen komt dit in alle klassen voor, en zouden dus de verhoudingscijfers van het aantal bedrijfshoofden tot het totaal der arbeiders eenig inzicht kunnen verschaffen in de verhouding van de grootte der bedrijven voor de verschillende beroepsklassen, ware het niet dat de cijfers van de onderscheidene beroepsklassen den invloed ondergaan van de meerdere of mindere mate, waarin in de klasse-totalen beroepen zijn begrepen die òf zelfstandig door het bedrijfshoofd zonder hulp van anderen kunnen worden uitgeoefend of althans weinig ondergeschikt personeel vorderen. Deze omstandigheid maakt ook, dat, niettegenstaande het vast staat, dat in eene klasse vele groote en dikwijls zeer groote bedrijven voorkomen, het betrekkelijk aantal bedrijfshoofden toch zeer groot kan zijn. Omgekeerd behoeft eene klasse met relatief weinig bedrijfshoofden nog niet altijd alleen uit groot-bedrijven te bestaan, maar kunnen enkele zeer groote bedrijven op de verdeeling naar de positiën in het beroep van eene geheele klasse van grooten invloed zijn.

Zoo komen bijv. in klasse IX in de lederindustrie en de schoenmakerij een aantal bedrijven voor waarin betrekkelijk veel werklieden arbeiden, die toch door de cijfers niet worden aangewezen, wegens het overgroot aantal alleen werkende schoenmakers en lappers, die zich even goed als de hoofden der straks bedoelde bedrijven, als een persoon in de positie A hebben aangegeven. En deze omstandigheid komt in vele andere klassen voor. Zoo zijn in klasse IV het groot aantal met weinig of geen personeel werkende, metselaars (25) (*), timmerlieden (26), loodgieters 23, dakdekkers (64), stukadoors (21), huisschilders (29) en behangers (27) die het percentsgewijze aandeel der bedrijfshoofden zoo hoog doet zijn (23.1). Klasse V, in welke het aantal bedrijfshoofden relatief niet zoo bijzonder hoog is, telt betrekkelijk veel fabriekmatige nijverheid. De vele bedrijfshoofden onder de apothekers (25) de drogisten (40) brengen het percentage op 13.5. In klasse 6 is het aantal bedrijfshoofden bijzonder groot in de volgende beroepen die van eenig belang zijn: beeldhouwers (29), houtdraaiers (30) meubelmakers (23), fabr. van stoelen (31); klompenmakers (51) kuipers (34), bezem en boendermakers (61), borstelmakers (25), mandenmakers

(*) De cijfers tusschen haakjes wijzen telkens aan hoeveel °/₀ der in de beroepen werkzame personen bedrijfshoofden zijn.

(35), mattenmakers (31), welke bedrijven in totaal 70 pCt. van het aantal in die klasse werkzame personen arbeid geven.

In klasse VII, de kleedingsnijverheid, spreekt uit de cijfers nergens het bestaan van eenigszins groote industriën omdat in bijna alle voorname beroepen het aantal bedrijfshoofden relatief zeer groot is: kleermakers (55) naaisters (63), fabrikage van hemden en boorden (45), fabr. van hoeden en petten (30), fabr. van mntsen (80), modistes (57), fabr. van parapluien (37), fabr. van bedden (19), barbiers (57), Chemische wasscherijen (20) waschinrichtingen (42), mangellieden (93) strijkinrichtingen (46); al deze beroepen te zamen vertegenwoordigen 98 °/₀ van het totaal der in die klasse arbeidenden.

In de kunstnijverheid, die in haar geheel niet zeer belangrijk is (zij verschaft slechts aan 9 van de 10.000 werkzame personen arbeid), komen uit den aard der zaak weinig bedrijven van eenigen omvang voor.

In klasse IX bepalen de schoen- en zadelmakers, die samen 92 pCt. van de totale in die klasse arbeidende bevolking tellen, de percentages; schoenmakers (46) en zadelmakers (40). Ook in de lederfabricage schijnen nog vele kleine bedrijven te bestaan, althans het betrekkelijk aantal bedrijfshoofden bedraagt daarin nog bijna 26 pCt.

Klasse X is in hoofdzaak grootindustrie; bijna alle onderdeelen mijnwezen (0,3), briquettenfabricage (6), veenderij (8), fabricage van turfstrooisel (3), tellen een betrekkelijk gering aantal bedrijfshoofden.

Ofschoon klasse XI in haar geheel een betrekkelijk groot aantal bedrijfshoofden telt, komen er toch belangrijke bedrijven in voor. Het groot aantal met weinig of geen personeel werkende goud- en zilversmeden, blikslagers, maar vooral dat der fabricage van metaalwaren en grofsmeden, hebben het percentage opgevoerd. Goud- en zilversmeden (26), grofsmeden (27), blikslagers (21), fabricage van metaalwaren (30). Daarentegen hebben enkele andere belangrijke industriën lage percentages voor de bedrijfshoofden: capsulen-fabricage (0,7), ijzergieterij (1,7).

In klasse XII telt de fabricage van stoom- en andere werktuigen, met slechts 2,8 pCt. bedrijfshoofden, uit den aard der zaak groote bedrijven. Dat niettegenstaande dit klasse XII in haar geheel toch nog 14 pCt. bedrijfshoofden telt, wordt veroorzaakt door dat van de overige tot die klasse behoorende beroepen (met uitzondering van de vervaardiging van oorlogsmaterieel met ruim 2 pCt. bedrijfshoofden), die samen ± 38 pCt. der werklieden innemen, de meeste behooren tot zeer kleine bedrijven. De voornaamste daarvan zijn: fabricage van electrische toestellen enz. (6), fabricage van rijwielen, waaronder ook de herstellers begrepeu zijn (11), fabricage van allerlei instrumenten (46), w. o. klokken- en horlogemakers (62) en fabricage van muziekinstrumenten (22).

Klasse XIII met ruim 15 pCt. bedrijfshoofden, verkeert in dezelfde toestand als klasse XII. In de scheepmakerij met ruim 5 pCt. bedrijfshoofden, voor zooveel betreft den eigenlijken scheepsbouw, komen hoofdzakelijk bedrijven van eenigen omvang voor, terwijl daarentegen de fabricage van rijtuigen met bijna 19 pCt. en vooral de fabricage van wagens met ± 43 pCt. bedrijfshoofden zoo goed als geheel voor rekening van de kleine industrie komt.

Ook klasse XIV is duidelijk in twee categoriën te verdeelen; de fabricage van papier en carton behoort tot de groot-industrie met 2,5 pCt. bedrijfshoofden, terwijl de papierbewerking zoo goed als uitsluitend in handen der kleinere industrie is: boekbinders (18), cartonbewerkers (18), zakkenplakkerij (11).

Bij de eigenlijke textiele nijverheid, d. i. het spinnen, weven, bleeken, drukken en verven van stukgoederen, worden de belangrijkste beroepen in groot-bedrijven uitgeoefend. De vlas-

bewerking heeft nog geen 5 pCt. bedrijfshoofden; de fabricage van sajet (2,6), fabricage van garens van katoen (0,8), fabricage van wollen garens ruim (5), fabricage van wol en wollen dekens bijna (6), fabricage van tricot ± (15), hierin is begrepen de breierij, veelal huisindustrie, fabricage van zeildoek en linnen (15), ook hier schijnt veel huisindustrie te bestaan, vooral in Noordbrabant en Limburg waar deze industrie veel wordt beoefent en waar 28 pCt. bedrijfshoofden werden geteld, fabricage van katoen en bont nog geen (4), fabricage van jute iets minder dan (3), fabricage van tapijten (4 3/4), katoendrukkers (0,7), bleeken van stukgoederen (2), katoen en roodververij (9), wolververij (11), appreteeren en sterken (0,4). Bij deze cijfers dient in het oog te worden gehouden dat het drukken, bleeken en appreteeren van stukgoederen veelal gecombineerd is met de weverij en dat het sterken met het spinnen verbonden is. Bij de overige minder belangrijke bedrijven der textiele industrie, als de fabricage van band, koord, franje, passementeriën, watten enz., wordt meer klein bedrijf uitgeoefend met in totaal 9 pCt. bedrijfshoofden. Ook in de fabricage van touw met bijna 17 pCt. bedrijfshoofden moet veel klein bedrijf voorkomen.

Zooals reeds is medegedeeld is de gas- en electriciteit-fabricage met resp. 2 1/2 en 6 pCt. bedrijfshoofden, schier geheel tot den fabriekmatigen arbeid te rekenen.

De meest gemengde klasse is wel die der fabricage van voedings- en genotmiddelen. Het hooge percentage der bedrijfshoofden, bijna 25 pCt., wijst op het in hooge mate voorkomen van kleine bedrijven, terwijl aan den anderen kant door de ondervinding wordt geleerd dat er tal van omvangrijke bedrijven bestaan, als broodfabrieken, suikerfabrieken en -raffinaderijen, aardappelmeel- en stijfselfabrieken, cacao- en chocoladefabrieken, zuivelfabrieken, margarineboterfabrieken, branderijen, gist- en spiritusfabrieken, bierbrouwerijen en sigarenfabrieken. Slechts in enkele gevallen, waarbij de productie op kleine schaal niet mogelijk is, spreekt het bestaan dezer grootbedrijven uit de cijfers der beroepstelling, zooals uit onderstaande mededeelingen in verband met het bovenstaande blijkt. Pellerijen (11), fabricage van meel (incl. molenaars) (33), grutterijen (27), broodbakkerijen (37), koekbakkers (27), fabricage van suikerwerken (16), beetwortelsuikerfabricage (2 3/4), suikerraffinaderijen (1 1/4), aardappelmeelfabricage (2 3/4), stijfselfabricage (3 1/2), cacaofabricage (2 1/2), chocoladefabricage (4 1/2), koffiebewerking enz. (9 1/2), fabricage van verduurzaamde levensmiddelen (11 1/2), vleeschhouwers (44), poeliers (60), vischbewerking (19), zuivelbereiding (18), melkinrichtingen (3), margarineboterfabricage (3), fabricage van vruchtensappen en mineraalwater (37), fabricage van alcohol (incl. branderijen (5 1/2), distilleerderijen (17), fabricage van gist en spiritus (1,6), fabricage van likeuren (15), fabricage van bier (12). drinkwaterleiding-exploitatie (3), tabaksbewerking (9), sigarenfabricage (9 1/2), zoutziederijen (11).

Hetgeen hiervoor is gezegd omtrent de onmogelijkheid van de berekening van het gemiddeld bedrijf, tengevolge van de onbekendheid van het aantal bedrijven met meer dan een bedrijfshoofd, geldt vooral omtrent klasse XVIII, die der landbouwbedrijven, en klasse XX, handel. Hier toch heeft zich eenigermate doen gelden den invloed, dien de op blz. 21 genoemde circulaire moest uitoefenen op het aantal bedrijfshoofden, n.l. de zinsnede, waarin wordt opgemerkt, dat vrouwelijke echtgenooten, welke hare mans geregeld in hun beroep behulpzaam zijn, moesten geacht worden eenig beroep te hebben met een gelijke positie als die van den man. Dat eene geregelde hulp als hier bedoeld wordt, in alle beroepsklassen kan voorkomen, maar in de landbouwbedrijven en in den handel (winkeliers) vooral voorkomt, is aan geen twijfel onderhevig. In de laatstgenoemde klasse zijn het echter ook in hoofdzaak de zelfstandig eene winkelzaak drijvende vrouwen, zoo gehuwde als ongehuwde, die het percentage der bedrijfshoofden hebben opgedreven.

De invloed, welken deze omstandigheid in de verschillende klassen heeft uitgeoefend, blijkt uit onderstaande cijfers, die aangeven het aantal gehuwde vrouwen, d. w. z. tot echtparen behoorende vrouwen, die in de positie van bedrijfshoofd zijn geteld, waarvan wel (met uitzondering van klasse VII, waarin de gehuwde vrouw zelfstandig het bedrijf van costuumnaaister, naaister of modiste kan hebben uitgeoefend) het meerendeel deel uit zal maken van het bedrijf des mans.

BEROEPSKLASSEN.	
I. Aardewerk, kalk, steen en glas	—
II. Diamantnijverheid	3
III. Drukkersbedrijven	1
IV. Bouwbedrijven	10
V. Chemische nijverheid	4
VI. Houtbewerking	22
VII. Kleedingnijverheid	3 925
VIII. Kunstnijverheid	10
IX. Lederindustrie	12
X. Oer, turf, steenkolen	—
XI. Metalenbewerking	5
XII. Machines, instrumenten enz.	—
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	1
XIV. Papierindustrie	2
XV. Textiele nijverheid	74
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	—
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	242
XVIII. Landbouw	5 093
XIX. Visscherij en jacht	1
XX. Handel	11 913
XXI. Verkeer	1 983
XXII. Bankwezen	3
XXIII. Verzekeringswezen	—

Voor de nijverheidsklassen beteekenen deze cijfers (met uitzondering van klasse VII) niet veel. In de textiele nijverheid zullen het meerendeels zijn huisspinsters of -weefsters, terwijl in de fabricage van voedings- en genotmiddelen de gehuwde vrouw in hoofdzaak voorkomt in die bedrijven, waaraan tevens meestal een winkelzaak is verbonden en hier dus de vrouw als gewoon winkelierster optreedt: van de 242 gehuwde vrouwen in die klasse waren 11 wafelbaksters enz., 34 broodbaksters, 21 fabrikanten van vleeschwaren en 155 fabrikanten van boter en kaas. Dat deze vrouwen niet tot den handel gerekend zijn, spruit voort uit het feit, dat elke producent tevens handelaar is, en, waar hier nu de vrouw eenvoudig den man, producent, als handelaar vervangt, moest zij ook tot de nijverheid blijven gerekend.

Voor den eigenlijken landbouw wordt het percentage der bedrijfshoofden 31 waarvan bijna 1 pCt. gehuwde vrouwen; bij de veeteelt daarentegen circa 40 pCt. met 2 1/4 pCt. gehuwde vrouwen. Het verschil van 9 pCt. tusschen de beide percentages wordt dus voor circa 8 pCt. veroorzaakt door het verschil in grootte der bedrijven en voor 1 1/4 pCt. doordat de gehuwde vrouw in de veeteelt, als vaak belast met het maken van boter en kaas, in meerdere mate dan in den landbouw het geval is. haren man in zijn bedrijf geregeld behulpzaam is.

Bij den tuinbouw is het percentage der bedrijfshoofden 40 pCt. waaraan de gehuwde vrouw slechts voor 1/6 pCt. deelneemt. In de boomkweekerij met 25 pCt. bedrijfshoofden, komen slechts 2 gehuwde vrouwen als zoodanig voor.

In de zeevisscherij in totaal zijn 22 pCt. bedrijfshoofden. In de zeevisscherij, zonder nadere aanduiding komen voor 25 pCt. waaronder natuurlijk allerlei soort van klein-bedrijven (kustvisscherij) begrepen zijn. Voor de haringvisscherij afzonderlijk is het percentage slechts even 3 pCt. welk percentage echter zeker te klein is, wijl nog afzonderlijk 49 reeders zijn genoemd, wier ondergeschikten hebben opgegeven tot de haringvisscherij te behooren. Worden deze mede in rekening gebracht dan zou het percentage stijgen tot 11 pCt. De oestercultuur telt ruim 13 pCt. bedrijfshoofden. De zoetwatervisscherij is zoo goed als geheel kleinbedrijf met ruim 61 pCt. bedrijfshoofden.

Zooals reeds is medegedeeld heeft de handel een groot aantal bedrijfshoofden n.l. 50 pCt. daarvan zijn 17 149 of 9 1/2 pCt. gehuwde vrouwen die of zelfstandig of in de zaak der echtgenooten werkzaam zijn en 12 362 weduwen of ruim 6 1/2 pCt.

Voor de verschillende onderdeelen van den handel zijn de percentages der bedrijfshoofden de volgende:

Handel in grondstoffen	±	40 pCt.
„ „ kleedingstoffen	„	52 „
„ „ voedingstoffen	„	66 „
„ „ woningartikelen	„	39 „
„ „ papier, boek enz.	„	33 „
„ „ luxe artikelen	„	66 „
„ „ levend vee	„	32 „
„ „ andere waren	„	59 „

In de klasse van het verkeer met 31.2 pCt. bedrijfshoofden is het percentsgewijze aandeel dezer laatsten zeer gering bij de afdeeling spoorwezen 0.1 pCt. Bij het stoomtramwezen bedraagt het 2 pCt.; bij de omnibus, paardentram en den diligencedienst 2.2 pCt.; bij de stalhouderij incl. de huurkoetsiers ± 17 pCt.; bij de voerlieden 39 pCt.

Ook in het vervoer te water, d.i. de zeevaart en de binnenvaart loopen de verhoudingscijfers der bedrijfshoofden nog al uit een. De zeevaart telt slechts 3 pCt. bedrijfshoofden terwijl de binnenvaart tengevolge van het groot aantal voor eigen rekening varende schippers niet minder dan 42 pCt. bedrijfshoofden telt; in de schipperij als zoodanig bedraagt het percentage 47.

Bij de posterijen en de telegrafie, die in handen van den Staat zijn, is eigenlijk dus slechts één bedrijfshoofd, de Staat. Toch staan 1027 personen bij de posterijen en 34 bij de telegrafie genoemd in de positie B. Dit zijn de directeuren van post- of telegraafkantoren en de brievengaarders in kleine gemeenten, waar zich geen postkantoor bevindt. Eigenlijke ondernemers komen daarin alleen voor als aannemers van postdienst, meestal slechts wagenverhuurders. De telephonie is nog veel in particuliere handen en telt 4 1/2 pCt. bedrijfshoofden.

De verschillende deelen van het expeditievak tellen relatief bijna alle een groot aantal bedrijfshoofden, in totaal 29 pCt. Bij het logement- en koffiehuiswezen is het aantal personen in de positie A en B overwegend 75 pCt.

Het crediet- en bankwezen in zijn geheel telt 25 pCt. bedrijfshoofden en het verzekeringswezen 13,2 pCt. Voor de verschillende takken van verzekering zijn de cijfers de volgende: levensverzekering 7 1/2 pCt., zieken- en begrafenisfondsen 5 1/8, brandassurantie 19 1/8 pCt.

Ten slotte volgt hier nog in de eerste plaats een overzicht van de verhouding der beide geslachten in de verschillende beroepspositiën en in de tweede plaats een overzicht van de verhouding der verschillende beroepspositiën naar de geslachten onderscheiden.

VERHOUDING DER BEIDE GESLACHTEN IN DE VERSCHILLENDE KLASSEN NAAR DE POSITIËN.

(het aantal mannen in elke positie op 100 gesteld).

BEROEPSKLASSEN.	POSITIE IN HET BEROEP.				Totaal.
	A	B	C	D	
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	3,62	0,74	0,64	11,08	10,1
II. Diamantnijverheid	11,26	7,14	4,90	12,49	12,3
III. Drukkersbedrijven	2,07	2,39	3,32	0,75	1,1
IV. Bouwbedrijven	1,09	0,29	0,22	0,14	0,4
V. Chemische nijverheid	5,97	2,31	47,16	15,29	18,7
VI. Houtbewerking	1,66	0,81	1,06	2,54	2,3
VII. Kleedingnijverheid	200,50	147,13	35,38	120,64	153,6
VIII. Kunstnijverheid	21,24	—	1,92	36,17	30,0
IX. Lederbewerking	1,17	0,71	0,81	5,65	3,6
X. Oer, turf, steenkolen	2,69	—	—	11,18	10,3
XI. Metalenbewerking	2,55	—	0,79	1,49	1,7
XII. Machines, instrumenten enz.	1,01	0,93	0,47	2,79	2,3
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	2,56	—	—	0,06	0,4
XIV. Papierindustrie	3,57	3,70	2,29	18,04	15,5
XV. Textiele nijverheid	27,20	10,88	2,24	45,31	41,9
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	3,85	—	0,15	0,24	0,3
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	4,45	2,09	2,17	4,98	4,6
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven	27,57	9,39	5,39	12,39	16,2
XVIII. Landbouw	13,12	2,35	4,45	27,91	2,5
XIX. Visscherij en jacht	0,64	—	0,68	3,74	26,7
XX. Handel	35,77	34,66	28,91	5,55	8,1
XXI. Verkeer	20,26	6,19	6,06	3,16	0,3
XXII. Bankwezen	1,54	0,24	0,59	1,20	1,8
XXIII. Verzekeringswezen	—	1,22	2,41	0,72	12,9
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven	30,94	17,59	17,26	3,95	120,5

PROCENTSGEWIJZE VERHOUDING DER VERSCHILLENDE POSITIËN IN HET BEROEP IN IEDERE KLASSE BIJ DE BEIDE GESLACHTEN.

BEROEPSKLASSEN.	MANNEN.				VROUWEN.			
	A	B	C	D	A	B	C	D
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	3,99	0,59	5,53	89,89	1,42	0,04	0,34	98,19
II. Diamantnijverheid	7,41	0,16	1,15	91,27	6,78	0,18	0,46	92,58
III. Drukkersbedrijven	9,13	0,61	7,43	82,83	17,69	1,36	28,13	57,82
IV. Bouwbedrijven	22,72	0,24	2,46	74,58	68,64	0,19	1,53	29,62
V. Chemische nijverheid	13,24	2,01	15,53	69,21	4,22	0,25	39,08	56,45
VI. Houtbewerking	29,85	0,32	2,24	67,59	22,09	0,12	1,06	76,73
VII. Kleedingnijverheid	44,09	0,43	2,56	52,90	57,48	0,42	0,59	41,51
VIII. Kunstnijverheid	31,27	0,23	4,02	64,48	22,11	—	0,26	77,63
IX. Lederbewerking	44,52	0,37	1,29	53,82	14,56	0,07	0,30	85,08
X. Oer, turf, steenkolen	7,05	0,43	2,19	90,34	1,84	—	—	98,15
XI. Metalenbewerking	23,03	0,41	2,54	74,02	34,32	—	1,18	64,51
XII. Machines, instrumenten enz.	14,22	0,55	9,85	75,38	6,24	0,22	2,—	91,54
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	14,48	0,29	3,80	81,43	37,50	—	—	12,50
XIV. Papierindustrie	10,64	0,44	5,77	83,14	2,45	0,11	0,85	96,60
XV. Textiele nijverheid	6,25	0,42	4,98	88,34	4,06	0,11	0,27	95,56
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	0,58	2,17	14,51	82,74	9,09	—	9,09	81,82
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	24,46	1,10	5,79	68,66	23,37	0,49	2,70	73,44
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven	22,60	0,54	4,04	72,82	40,27	0,33	1,41	57,99
XVIII. Landbouw	32,29	0,55	0,56	66,59	26,24	0,08	0,15	73,52
XIX. Visscherij en jacht	32,76	0,93	5,34	60,97	8,30	—	1,44	90,25
XX. Handel	54,23	1,98	17,78	26,01	72,74	2,57	19,26	5,41
XXI. Verkeer	25,79	2,58	14,19	57,44	64,79	1,98	10,67	22,55
XXII. Bankwezen	17,74	7,10	63,77	11,39	34,04	2,13	46,81	17,02
XXIII. Verzekeringswezen	5,70	7,77	69,43	17,10	—	1,35	91,89	6,76
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven	40,11	2,43	17,87	39,58	70,97	2,45	17,64	8,94

§ 5. Indeeling der bevolking naar geslacht, burgerlijke staat, beroep en positie daarin bekleed in onderling verband.

Nevenstaand wordt in verhoudingscijfers een overzicht gegeven van de bovengenoemde verdeeling der arbeidende bevolking over de verschillende beroepsklassen.

VERHOUDING VAN HET AANTAL GEHUWDEN EN ONGEHUWDEN IN IEDERE KLASSE BIJ DE BEIDE GESLACHTEN, NAAR DE POSITIËN. (het aantal gehuwden op 100 gesteld).

BEROEPSKLASSEN.	MANNEN.					VROUWEN.				
	POSITIE IN HET BEROEP.				Totaal.	POSITIE IN HET BEROEP.				Totaal.
	A	B	C	D		A	B	C	D	
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	21,18	54,03	37,43	95,13	86,—	13,79	* (1)	700,—	308,44	294,70
II. Diamantnijverheid	36,59	16,67	21,43	73,73	69,34	1750,—	100,—	*	2196,32	2122,43
III. Drukkersbedrijven	28,98	29,23	76,51	181,89	143,04	23,81	*	3300,—	1316,67	425,—
IV. Bouwbedrijven	14,52	101,71	60,69	91,86	65,67	2,57	*	166,67	307,89	33,76
V. Chemische nijverheid	25,71	64,76	79,57	54,90	54,18	23,63	*	5150,—	1836,16	1314,03
VI. Houtbewerking	17,88	106,78	53,27	142,08	82,18	11,24	--	*	553,—	215,29
VII. Kleedingnijverheid	24,89	127,54	67,69	213,70	85,56	269,68	463,41	1111,11	938,41	408,39
VIII. Kunstnijverheid	31,49	200,—	92,59	249,37	125,22	330,—	—	*	516,33	463,77
IX. Lederindustrie	34,71	235,71	96,43	258,11	94,19	16,28	—	*	1092,85	407,01
X. Oer, turf, steenkolen	12,69	40,—	38,79	67,12	60,79	21,74	† (2)	†	126,98	123,42
XI. Metalenbewerking	12,55	121,92	71,96	189,49	109,67	5,43	†	700,—	918,60	156,23
XII. Machines, instrumenten enz.	29,94	87,72	90,76	119,83	95,26	16,67	--	*	5037,50	126,06
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	14,02	71,05	45,68	85,85	68,68	2,44	—	--	500,—	14,28
XIV. Papierindustrie	21,97	42,11	36,86	121,97	97,20	43,75	*	300,—	756,60	658,06
XV. Textiele nijverheid	25,50	54,74	46,54	101,05	90,13	99,—	700,—	680,—	1083,05	883,70
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	13,43	18,29	69,45	27,08	31,55	—	†	*	800,—	450,—
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	15,17	100,16	81,69	173,50	99,72	8,79	127,28	705,88	498,39	191,51
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven	18,25	87,79	66,90	122,36	83,25	213,32	393,10	1679,71	775,06	467,98
XVIII. Landbouw	13,04	141,26	110,11	162,61	83,71	8,89	64,10	75,70	552,75	181,71
XIX. Visscherij en jacht	20,—	50,73	12,47	119,66	65,50	—	†	33,33	206,14	157,68
XX. Handel	18,98	45,25	170,82	126,18	53,83	20,46	64,60	2825,97	376,63	56,89
XXI. Verkeer	9,32	23,15	64,77	76,43	49,58	19,59	60,80	913,09	84,98	45,67
XXII. Bankwezen	30,11	25,76	149,37	33,46	87,31	14,28	—	1000,—	14,44	95,83
XXIII. Verzekeringswezen	34,10	25,88	82,61	26,31	61,34	†	*	195,65	66,67	184,62
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven	16,16	31,93	114,77	89,86	52,57	20,29	64,01	2136,67	161,31	54,56
XXIV. Vrije beroepen	—	—	—	—	75,31	—	—	—	—	94,67
XXV. Bijzonder onderwijs	--	--	—	—	164,56	—	—	—	—	3104,65
XXVI. Verpleging	—	—	—	—	99,—	—	—	—	—	359,79
XXVII. Huiselijke diensten	—	—	—	—	55,79	—	—	—	—	1061,06
XXVIII. Losse werklieden	—	—	—	—	40,98	—	—	—	—	42,59
XXIX. In dienst van den staat	—	—	—	—	95,40	—	—	—	—	182,42
XXX. „ „ „ eene provincie	—	—	—	—	27,17	—	—	—	—	—
XXXI. „ „ „ „ gemeente	—	—	—	—	38,05	—	—	—	—	931,23
XXXII. „ „ „ „ waterschap	—	—	—	—	16,66	--	—	—	—	4,—
XXXIII. In dienst van een kerkgenootsch.	—	—	—	—	120,20	—	—	—	—	1097,86
XXIV—XXXIII. (excl. XXVIII)	—	—	—	—	72,42	—	—	—	—	974,90
I—XXXIII. Totaal generaal	—	—	—	—	74,58	—	—	—	—	343,27

(1) Waar een * is ingevuld komen geen gehuwden voor.
(2) „ „ † „ „ „ noch gehuwden noch ongehuwden voor.

§ 6. Indeeling der bevolking naar geslacht, leeftijd, beroep en de positie daarin bekleed in onderling verband.

PROCENTSGEWIJZE VERHOUDING VAN DE VERSCHILLENDE LEEFTIJDSKLASSEN NAAR DE POSITIËN EN BIJ DE BEIDE GESLACHTEN IN DE ONDERSCHEIDENE BEROEPSKLASSEN.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.											
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877	23—35 1876 — 1864	36—50 1863 — 1849	51—60 1848 — 1839	61—65 1838 — 1834	66—70 1833 — 1829	71 en daarb. 1828 en vroeger.	Totaal.
		MANNEN.											
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	—	—	—	—	1,21	21,29	42,26	18,22	7,90	5,05	4,06	100,—
	B	—	—	—	—	5,22	42,54	30,60	15,67	1,49	2,98	1,49	100,—
	C	—	—	1,12	1,76	8,46	33,76	34,71	12,85	4,31	2,47	1,36	100,—
	D	0,13	2,73	5,98	6,98	17,99	33,16	21,44	7,68	2,19	0,91	0,70	100,—
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	—	—	0,15	0,45	5,63	50,23	35,77	5,63	1,22	0,61	0,30	100,—
	B	—	—	7,14	—	—	42,86	42,86	—	7,14	—	—	100,—
	C	—	0,98	—	—	9,80	19,71	45,09	18,63	1,96	2,94	0,98	100,—
	D	0,03	0,07	1,41	5,96	15,79	56,58	17,78	1,74	0,33	0,22	0,06	100,—
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper-, staalgravure, photographie enz.	A	—	—	—	0,08	2,95	36,05	37,78	14,26	5,26	1,75	1,83	100,—
	B	—	—	—	—	2,38	41,67	35,71	15,47	2,38	—	2,38	100,—
	C	—	0,49	3,13	4,30	14,28	36,30	25,54	11,35	1,76	1,66	1,17	100,—
	D	0,10	6,52	12,34	10,96	21,47	28,27	13,58	4,23	1,09	0,85	0,57	100,—
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten, ook gemeentelijke dienst).	A	—	—	0,01	0,13	1,82	23,94	38,67	19,50	7,13	4,44	4,30	100,—
	B	—	—	—	0,28	9,91	44,19	33,43	7,65	2,83	1,70	—	100,—
	C	—	0,06	0,53	1,74	12,97	36,22	31,04	11,57	3,01	1,44	1,41	100,—
	D	0,04	2,04	6,18	7,67	17,78	29,15	22,95	8,78	2,82	1,48	1,09	100,—
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	—	—	—	—	0,87	30,47	31,08	18,96	8,52	5,18	4,92	100,—
	B	—	—	—	0,58	1,73	54,91	24,86	12,14	3,47	1,73	0,58	100,—
	C	—	0,45	2,32	3,44	13,17	36,53	25,37	11,53	3,82	1,57	1,80	100,—
	D	0,09	3,68	4,87	5,12	11,51	33,06	25,92	9,86	3,23	1,97	0,69	100,—
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	—	—	0,07	0,21	2,12	23,20	36,08	20,32	7,39	5,37	5,32	100,—
	B	—	—	0,82	2,45	9,02	48,47	31,97	7,38	2,46	1,64	0,82	100,—
	C	—	0,24	2,12	2,83	10,72	35,22	28,39	15,08	3,06	1,77	0,58	100,—
	D	0,09	5,03	8,79	9,01	18,90	29,14	18,04	6,58	2,33	1,13	0,95	100,—
VII. Kleeding en reiniging.	A	—	—	0,04	0,29	4,08	30,42	31,24	15,71	7,73	5,17	5,31	100,—
	B	—	—	—	—	7,64	52,22	28,66	7,64	0,64	1,27	1,91	100,—
	C	—	0,22	1,41	3,35	12,12	40,69	27,49	10,07	2,99	1,08	0,65	100,—
	D	0,12	3,89	8,92	10,52	24,73	29,09	13,95	5,03	1,86	1,02	0,85	100,—
VIII. Kunstnijverheid.	A	—	—	—	—	3,39	32,09	35,31	16,30	4,69	3,95	4,19	160,—
	B	—	—	—	—	33,33	66,67	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	1,92	3,85	13,46	48,08	23,08	7,69	1,92	—	—	100,—
	D	—	4,19	8,86	9,58	27,42	31,62	12,45	4,79	0,79	0,12	0,24	100,—
IX. Leder, wasdoek, caoutchouc.	A	—	—	0,04	0,27	3,66	29,79	34,57	15,64	6,49	4,76	4,78	100,—
	B	—	—	—	0,71	15,60	51,06	24,11	6,38	0,71	—	1,42	100,—
	C	—	—	0,81	2,22	12,32	44,04	27,68	7,68	2,63	1,41	1,21	100,—
	D	0,13	4,85	9,75	10,92	24,09	27,69	14,08	5,11	1,53	1,04	0,79	100,—
X. Oer, steenkolen, turf.	A	—	—	—	0,09	1,06	16,65	35,03	25,31	10,10	5,—	6,74	100,—
	B	—	—	—	—	7,94	23,80	31,75	30,16	1,59	3,16	1,59	100,—
	C	—	0,31	0,62	0,94	9,62	27,33	39,13	13,05	4,04	3,41	1,55	100,—
	D	0,11	0,95	3,27	5,40	16,71	34,73	24,82	8,01	2,84	1,80	1,35	100,—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.											
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877	23—35 1876 — 1864	36—50 1863 — 1849	51—60 1848 — 1839	61—65 1838 — 1834	66—70 1833 — 1829	71 en daarb. 1828 en vroeger.	Totaal.
		VROUWEN.											
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	—	—	—	—	—	—	24,24	33,33	21,21	9,09	12,12	100,—
	B	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	—	—	25,—	62,50	—	12,50	—	—	—	100,—
	D	0,05	6,61	13,24	16,09	29,63	21,67	8,35	2,29	1,01	0,44	0,58	100,—
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	—	—	1,34	5,40	35,13	52,76	5,40	—	—	—	—	100,—
	B	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	—	—	40,—	60,—	—	—	—	—	—	100,—
	D	0,09	2,87	12,96	13,76	26,08	40,59	3,17	0,20	0,09	0,09	—	100,—
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper-, staalgravure, photographie enz.	A	—	—	—	—	—	23,08	23,08	26,92	7,69	11,54	7,69	100,—
	B	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	2,96	8,82	41,18	35,29	5,88	2,94	—	2,94	—	100,—
	D	—	14,12	12,94	11,76	34,12	18,80	5,88	2,35	—	—	—	100,—
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten, ook gemeentelijke dienst).	A	—	—	—	—	—	2,51	21,17	35,38	13,65	12,23	15,04	100,—
	B	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	—	—	25,—	12,50	37,50	25,—	—	—	—	100,—
	D	—	1,29	2,58	5,80	25,16	32,26	15,49	7,74	2,58	1,29	5,81	100,—
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	—	—	—	—	—	13,23	25,—	26,47	16,18	7,35	11,77	100,—
	B	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	0,16	0,95	30,—	58,57	9,68	0,31	—	0,16	—	100,—
	D	0,11	10,—	15,06	17,80	32,09	20,—	4,39	0,22	0,11	0,22	—	100,—
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	—	—	—	0,53	1,59	11,17	23,40	25,53	12,23	11,70	13,83	100,—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	100,—
	C	—	—	—	11,11	11,11	66,67	11,11	—	—	—	—	100,—
	D	0,61	11,48	16,39	17,30	25,88	15,93	5,97	3,06	1,99	0,92	0,46	100,—
VII. Kleeding en reiniging.	A	—	0,05	0,81	3,61	19,23	33,56	22,73	10,69	4,14	2,84	2,37	100,—
	B	—	—	1,30	5,19	21,21	44,59	20,78	5,19	1,73	—	—	100,—
	C	—	0,30	1,22	2,81	25,99	52,90	11,62	3,36	1,22	—	0,61	100,—
	D	0,10	4,57	11,97	15,09	29,92	22,46	8,08	4,21	1,54	1,09	0,96	100,—
VIII. Kunstnijverheid.	A	—	—	—	3,49	12,79	39,53	23,25	11,63	5,81	1,16	2,33	100,—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	100,—
	D	—	4,30	12,25	8,94	26,82	27,15	11,92	4,63	3,31	0,66	—	100,—
IX. Leder, wasdoek, caoutchouc.	A	—	—	—	1,50	2,50	11,—	23,50	23,—	12,50	11,50	14,50	100,—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	100,—
	C	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	D	0,17	4,28	12,06	16,34	30,28	26,60	7,61	1,97	0,26	0,26	0,17	100,—
X. Oer, steenkolen, turf.	A	—	—	—	3,57	3,57	3,57	14,28	28,56	25,—	—	21,43	100,—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
	D	—	1,55	5,64	9,40	28,14	24,98	16,86	7,72	2,15	2,55	1,01	100,—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																							
		beneden 12 jaar. 1888 en later	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877	23—35 1876 — 1864	36—50 1863 — 1849	51—60 1848 — 1839	61—6[5] 1838 — 1834	6—70 1833 — 1829	71 en daarb. 1828 en vroeger.	Totaal.	beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877	23—35 1876 — 1864	36—50 1863 — 1849	51—60 1848 — 1839	61—65 1838 — 1834	66—70 1835 — 1829	71 en daarb. 1828 en vroeger.	Totaal.
		MANNEN.												VROUWEN.											
XI. Metalen (bewerking van).	A	—	—	—	0,05	0,88	20,38	38,98	21,26	7,9[0]	5,41	4,97	100,—	--	—	—	—	—	3,43	24,04	31,33	13,30	12,01	15,88	100,—
	B	—	—	—	0,62	5,56	52,47	32,72	6,80	—	1,24	0,62	100,—	—	--	—	—	—	—	—	—	—	--	—	100,—
	C	—	0,19	1,49	3,18	11,23	42,34	28,63	7,75	2,7[3]	0,89	1,49	100,—	—	—	—	25,—	12,50	25,—	37,50	—	—	—	—	100,—
	D	0,07	5,02	11,90	11,78	22,09	26,05	14,78	5,37	1,5[4]	0,82	0,56	100,—	—	12,79	16,89	18,49	30,59	14,61	4,57	1,37	0,46	0,23	—	100,—
XII. Vervaardiging van stoom- en andere werktuigen, instrumenten, oorlogsmaterieel.	A	—	0,04	—	0,15	3,35	30,15	35,09	17,67	5,6[3]	4,26	3,64	100,—	—	—	—	—	—	3,56	39.29	32,14	10,71	3,57	10,71	100,—
	B	—	—	—	0,93	8,41	45,79	27,10	14,95	2,8[0]	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	100,—
	C	—	0,42	1,77	5,10	19,05	39,09	22,90	8,43	1,3[3]	1,09	0,36	100,—	—	--	—	—	55,56	3,33	11,11	—	—	—	—	100,—
	D	0,02	2,12	7,37	10,03	22,76	32,15	17,59	5,75	1,2[9]	0,59	0,37	100,—	0,24	15,09	18,49	18,25	33,33	13,87	0,49	0,24	—	—	—	100,—
XIII. Scheepsbouw, vervaardiging van rijtuigen.	A	—	—	—	0,06	1,07	18,61	36,18	22,88	8,1[3]	6,13	6,92	100,—	—	—	-	—	—	1,20	14,29	25,—	21,43	17,86	20,24	100,—
	B	—	—	—	—	4,62	49,23	30,77	13,85	1,5[4]	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	1,16	2,09	10,22	36,01	30,43	14,05	4,0[0]	0,81	1,16	100,—	—	—	--	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
	D	0,04	2,92	6,83	7,52	17,10	30,69	20,61	9,23	2,6[2]	1,31	1,05	100,—	—	—	8.33	8.33	41,67	25,—	16,67	—	—	--	--	100,—
XIV. Papier.	A	—	—	—	0,31	2,64	24,07	32,92	20,03	8,9[3]	5,74	5,90	100,—	—	—	—	—	—	13,04	39,13	21,74	8,70	4,35	13,04	100,—
	B	—	—	—	—	7,41	37,04	33,33	11,11	11,1[1]	—	—	100,—	—	—	—	—	100.—	—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	0,86	0,57	2,01	6,88	38,97	29,51	14,33	3,4[4]	2,58	0,86	100,—	—	—	—	—	37,50	25,—	25,—	12,50	—	—	—	100,—
	D	0,14	7,15	9,62	9,20	16,77	29,35	17,76	6,18	1,8[8]	1,21	0,79	100,—	0,11	14,87	21,26	18,28	26,21	10,90	4,95	2,42	0,77	0,22	—	100,—
XV. Textiele nijverheid.	A	—	—	—	0,09	1,28	15,27	35,05	24,13	11,1[3]	5,41	7,61	100,—	—	0,34	0,34	3,20	7,93	21,08	14,84	16,86	8,26	9,78	17,37	100,—
	B	—	—	0,61	—	2,04	42,18	29,25	15,65	6,1[2]	2,72	1,36	100,—	—	—	—	—	56.25	12,50	18,75	6,25	—	—	6,25	100,—
	C	—	0,23	1,32	2,65	11,39	32,45	31,59	12,89	4,6[6]	1,73	1,09	100,—	—	—	2,56	5,13	38,46	35,89	12,82	2,56	—	2,56	—	100,—
	D	0,09	5,91	7,70	6,99	15,02	29,26	21,23	8.61	2,8[9]	1,37	0,91	100,—	0,11	10,19	14,73	15,49	30,03	21,19	5,40	1,71	0,56	0,34	0,26	100,—
XVI. Fabricage van gas en electriciteit.	A	—	—	—	—	7,69	34,61	26,92	15,39	11,5[4]	3,85	—	100,—	—	—	--	—	—	—	100,—	—	—	—	—	100,—
	B	—	—	—	—	1,03	32,99	40,21	11.34	8,2[3]	4,12	2,06	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	0,92	2,77	12,94	38,35	28,51	11,56	2,4[1]	1,23	1,23	100,—	—	—	--	—	—	100,—	—	—	—	—	--	100,—
	D	—	0,21	1,11	2,32.	9,83	35,60	34,06	11,19	3,1[1]	1,78	0,81	100,—	—	—	—	11,11	44,44	33,33	11,11	—	—	—	—	100,—
XVII. Bereiding van voedings- en genotmiddelen.	A	—	—	0,01	0,16	2,12	35,58	35,89	15,48	5,1[7]	3,20	2,37	100,—	—	—	—	0,08	0,58	9,93	26,93	28,62	13,56	10,36	9,93	100,—
	B	—	—	—	1,—	8,45	53,22	25,23	8,19	2,0[9]	1,17	0,67	100,—	—	—	—	—	12,—	44,—	16,—	24,—	—	—	4,—	100,—
	C	0,01	0,27	1,88	3,70	14,52	40,46	26,57	8,73	2,4[4]	0,99	0,43	100,—	—	—	—	6,57	23,36	47,44	16,06	5,84	0,73	—	—	100,—
	D	0,07	4,24	8,53	10,05	22,69	31,45	15,38	4,96	1,4[8]	0,75	0,39	100,—	0,19	7,74	12,02	12,94	28,20	23,73	8,73	3.80	1,37	0,70	0,59	100,—
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven.	A	—	—	0,02	0,18	2,40	27,78	36,06	17,89	6,8[5]	4,50	4,32	100,—	—	0,05	0,75	3,37	17,76	31,62	22,71	12.05	4,88	3,51	3,29	100,—
	B	—	—	0,10	0,66	7,42	48,59	28,59	9,91	2,4[9]	1,41	0,82	100,—	—	--	1,05	4,19	21,68	43,70	19,52	6,64	1,74	0,35	1,05	100,—
	C	—	0,23	1,51	3,07	13,14	37,68	28,43	10,66	2,9[6]	1,37	0,95	100,—	—	0,16	0,57	2,61	28,58	53,75	11,32	2,20	0,41	0,24	0,16	100,—
	D	0,07	3,58	7,64	8,69	19,52	30.48	19,06	6,89	2,1[6]	1,14	0.80	100,—	0,11	6,85	12,98	15,02	27,65	22,26	7,35	3,20	1,14	0.80	0,64	100,—
XVIII. Landbouwbedrijven.	A	—	—	0,01	0,08	0,77	16,38	33,77	23,42	10,3[1]	7,44	7,86	100,—	—	—	—	0,05	0,53	9,19	22,83	26,67	14,64	11,89	14,20	100,—
	B	—	—	0,15	1,14	8,83	40,35	30,19	11,99	3,2[7]	2,15	1,91	100,—	—	—	—	3,13	4,72	26,56	31,25	12,50	9,38	4,69	7,81	100,—
	C	—	—	0,46	1,77	9,44	40,—	29,76	14,52	3,4[4]	2,50	2,13	100,—	—	—	—	0,81	5,69	29,27	31,71	18,70	7,32	5,69	0,81	100,—
	D	0,22	2,11	5,32	7,35	19,19	32,18	17,89	8,26	3,5[3]	2,29	1,78	100,—	0,33	3,04	8,33	11,98	29,89	31,07	8.95	3,56	1,41	0,84	0,40	100,—
XIX. Visscherij (incl. vischkweekerij) en jacht.	A	—	0,01	0,12	0,56	3,84	28,69	33,21	16,39	7,1[1]	5,21	4,88	100,—	—	—	—	—	--	2,17	34,80	36,96	8,70	6,52	10,87	100,—
	B	—	—	—	1,46	9,27	47,32	30,24	7,80	1,9[5]	0,49	1,46	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	—	0,34	0,34	2,73	41,29	38,82	10,58	2,9[0]	1,53	1,45	100,—	—	—	—	—	—	37,50	12,50	37.50	12,50	—	—	100,—
	D	0,25	3,36	6,91	8,75	21,68	32,17	17,16	5,99	2,1[8]	1,08	0,51	100,—	0,40	3,60	14,—	10,60	27,20	27,—	13,—	2,40	1,—	0,20	0,60	100,—
XX. Warenhandel (incl. tusschenhandel, commissiehandel, makelaardij en verdere hulpbedrijven van den handel).	A	--	0,05	0,20	0,47	3,10	26.92	35,66	18,37	6,7[9]	4,45	3,98	100,—	—	—	0,04	0,17	1,49	16,99	33,96	23,59	9,66	6,77	7,31	100,—
	B	—	0,14	0,34	1,20	8,31	38,69	33,29	11,65	3,2[9]	1,75	1,37	100,—	—	—	0,40	0,50	7,23	33,60	35,17	16,25	2,57	2,57	1,69	100,—
	C	0,02	0,80	4,41	7,88	23,03	36,09	18,41	6,16	1,6[8]	1,01	0,54	100,—	0,01	0.50	2,45	8,56	36,31	40,87	8,42	2,09	0,46	0,21	0,10	100,—
	D	0,13	3,74	7,52	8,62	19,55	30,82	18.43	7.06	2,1[4]	1,23	0,80	100,—	0,28	5,89	11,50	11,22	23,52	22,06	13,11	6,70	2,50	1,50	1,70	100,—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																						
		beneden 12 jaar. 1888 en later	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877	23—35 1876 — 1864	36—50 1863 — 1849	51—60 1848 — 1839	61—65 1838 — 1834	66—70 1833 — 1829	71 en daarb. 1828 en vroeger.	Totaal.	beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877	23—35 1876 — 1864	36—50 1863 — 1849	51—60 1848 — 1839	61—65 1838 — 1834	66—70 1835 — 1829	71 en daarb. 1828 en vroeger.	Totaal.
		MANNEN.												VROUWEN.										
XXI. Verkeerswezen.	A	—	—	—	0,09	1,26	26,62	38,57	19,16	6,57	4,17	3,56	100,—	—	—	—	0,01	0,66	14,39	33,57	26,97	10,52	6,57	7,31	100,—
	B	—	—	0,12	0,28	2,74	32,17	39,75	16,76	4,56	2,34	1,26	100,—	—	—	—	1,—	1,50	29,85	42,29	15,42	7,46	1,50	1,—	100,—
	C	0,01	0,12	0,87	2,50	14,80	39,81	29,31	9,16	2,10	0,76	0,55	100,—	—	—	0,74	2,68	29,24	50,18	13,65	2,21	0,83	0,37	0,09	100,—
	D	0,06	0,74	2,40	4,65	16,64	38,51	25,24	7,88	2,24	1,02	0,26	100,—	—	0,44	1,44	2,84	16,73	35,28	29,74	9,69	2,40	0,78	0,65	100,—
XXII. Crediet- en bankwezen (incl. geld- en effectenhandel).	A	—	—	—	—	0,38	23,24	41,56	21,31	5,78	4,14	3,57	100,—	—	—	—	—	—	—	31,25	31,25	25,—	12,50	—	100,—
	B	—	—	—	—	1,20	27,71	40,48	20,48	3,61	3,61	2,89	100,—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	100,—
	C	—	0,54	3,51	8,29	23,15	33,39	20,92	6,44	1,85	1,31	0,58	100,—	—	—	—	13,64	27,27	45,45	9,09	4,54	—	—	—	100,—
	D	0,15	0,45	1,50	2,40	8,41	24,47	30,18	17,87	7,66	3,60	3,30	100,—	—	—	—	—	—	12,50	—	62,50	—	12,50	12,50	100,—
XXIII. Verzekeringswezen.	A	—	—	—	—	0,86	22,85	41,81	17,24	9,91	3,01	4,31	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
	B	—	—	—	—	0,63	28,80	34,81	20,25	7,91	3,17	4,43	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	—	0,64	2,68	5,52	14,73	31,47	24,39	11,09	4,14	2,41	2,94	100,—	—	—	1,47	1,47	29,41	32,35	14,71	11,76	2,94	4,41	1,47	100,—
	D	—	0,14	1,01	1,72	4,60	28,73	34,05	15,23	7,04	4,89	2,59	100,—	—	—	—	—	—	20,—	40,—	—	20,—	20,—	—	100,—
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven.	A	—	0,04	0,14	0,36	2,54	26,79	36,56	18,62	6,72	4,37	3,85	100,—	—	—	0,03	0,14	1,34	16,49	33,89	24,22	9,83	6,74	7,31	100,—
	B	—	0,06	0,20	0,64	4,91	34,49	36,84	14,99	4,12	2,21	1,55	100,—	—	—	0,33	0,58	6,27	33,—	36,30	16,17	3,38	2,39	1,57	100,—
	C	0,01	0,53	2,99	5,87	19,66	36,95	22,79	7,52	1,96	1,02	0,68	100,—	0,01	0,44	2,22	7,78	35,35	41,97	9,13	2,19	0,53	0,26	0,11	100,—
	D	0,08	1,76	4,13	5,97	17,51	35,74	22,99	7,69	2,27	1,14	0,71	100,—	0,14	3,05	6,26	6,85	19,94	28,89	21,72	8,34	2,47	1,18	1,18	100,—
XXIV. Vrije beroepen.		0,04	0,52	2,16	3,44	10,15	36,69	27,84	9,92	3,84	2,60	2,79	100,—	0,07	0,07	0,47	1,20	7,61	43,76	29,55	9,07	2,73	2,47	3,—	100,—
XXV. Onderwijs (excl. openbaar en godsdienst-onderwijs).		—	0,04	0,16	0,70	15,08	42,94	25,73	9,39	2,65	1,66	1,65	100,—	—	0,21	0,71	1,51	15,25	43,87	24,61	8,72	2,37	1,57	1,17	100,—
XXVI. Verpleging of verzorging v. ouden, kraamvrouwen, gebrekkigen, invaliden, krankz.		—	0,28	0,53	1,19	7,68	30,59	31,02	16,08	6,17	3,70	2,76	100,—	—	0,02	0,20	0,83	11,07	40,55	22,06	13,28	5,52	4,04	2,43	100,—
XXVII. Huiselijke diensten (huis- en stalbedienden e. d.)		0,03	0,88	1,93	3,13	9,55	29,75	28,52	14,51	5,76	3,28	2,66	100,—	0,13	2,12	7,—	11,29	31,87	29,88	10,29	4,42	1,47	0,91	0,66	100,—
XXVIII. Losse werklieden en andere niet in een bepaald beroep arbeidenden.		0,01	0,20	0,88	2,25	11,38	30,61	30,33	14,38	5,09	2,84	2,02	100,—	—	—	1,30	—	11,69	16,88	31,17	25,98	6,50	1,30	5,20	100,—
XXIX. In dienst v. d. Staat (excl. posterij, telegr., telephonie, landsdr. e. a. nijverheidsbedr.		—	0,12	1,46	3,75	16,35	36,60	27,67	9,62	2,41	1,13	0,88	100,—	—	—	—	0,39	11.67	24,12	33,85	21,01	4,67	3,11	1,17	100,—
XXX. In dienst van eene provincie.		—	—	0,27	0,53	3,34	24,20	34,05	23,50	6,14	3,20	4,81	100,—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	100,—
XXXI. In dienst van eene gemeente (excl. gasfabr., dienst d. openb. werken e. a. nijverh. bedr.		—	0,01	0,08	0,29	7,90	36,56	33,66	12,94	4,07	2,37	2,10	100,—	—	0,07	0,24	0,97	26,28	48,55	18,34	4,06	0,93	0,27	0,27	100,—
XXXII. In dienst van een waterschap.		—	0,12	0,12	0,65	2,80	19,77	32,13	20,07	9,41	7,94	6,99	100,—	—	—	—	—	—	15,38	7,69	38,46	7,69	15,38	15,38	100,—
XXIX—XXXII. Totaal.		—	0,07	0,85	2,23	12,26	35,54	30,25	11,62	3,48	2,—	1.72	100,—	—	0,07	0,23	0,94	25,56	47,39	18,94	4,93	1,12	0,45	0,37	100,—
XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.		—	0,01	0,10	0,74	2,24	29,74	31,67	17,85	7,68	4,81	5,17	100,—	—	0,04	0,04	0,14	6,16	38,48	28,17	13,43	5,13	4,02	3,88	100,—
XXIV—XXXIII. Totaal.		—	0,19	0,98	2,20	11,09	35,11	29,64	12,11	4,05	2,42	2,20	100,—	0,12	1,86	6,17	10,—	29,78	31,54	11,88	5,04	1,71	1,09	0,79	100,—
I—XXXIII. Totaal generaal.		0,08	1,65	3,87	5,03	13,51	29,98	24,80	11,53	4,29	2,75	2,43	100,—	0,12	2,20	5,91	8,91	25,01	28,35	14,28	7,81	3,13	2,18	2,11	100,—

Ofschoon de verhoudingscijfers der beide laatste paragrafen hare eigene waarde hebben, wordt, om het in herhalingen treden te vermijden, het maken van beschouwingen omtrent de burgerlijke staats- en leeftijdsverhoudingen in verband met het geslacht en de positie in het beroep, uitgesteld tot het tweede gedeelte, dat eene vergelijking der uitkomsten van de beide jongste beroepstellingen behelst.

TWEEDE GEDEELTE.

Vergelijking van de uitkomsten der beroepstellingen van 31 December 1899 met die van 31 December 1889. (*)

§ 1. Algemeen overzicht.

Zooals reeds in het begin van dit hoofdstuk is medegedeeld, is dadelijke vergelijking der uitkomsten van de beide jongste beroepstellingen niet mogelijk. Deze onvergelijkbaarheid is van drieërlei oorzaken het gevolg.

In de eerste plaats van de ongelijke indeeling der beroepsklassen in de beide beroepstellingen waarvan in het eerste gedeelte dezer inleiding (zie blz. 12—13) is melding gemaakt, ten tweede van eene andere indeeling der leeftijdsklassen in 1899 dan in de uitkomsten van 1889 was gevolgd, en ten derde van het in 1899 wel en in 1889 niet in rekening brengen van het bedrijfselement. Ten einde op het eerstgenoemde punt vergelijkbaarheid te verkrijgen, werden de uitkomsten der beroepstelling van 1889 gegoten in den vorm die voor 1899 was aangenomen. Dientengevolge werden in de eerste de volgende wijzigingen aangebracht.

Klasse I werd in tweeën gesplitst door de diamantnijverheid, als eene afzonderlijke klasse II, van de fabrikage van glas, kalk, steenen enz. (klasse I) af te zonderen. Tevens werden bij klasse I geteld de arbeiders in zandgroeven en de kiezelgravers, die in klasse IX oergraverij waren opgenomen, en afgetrokken de steenhouwers en de molensteenscherpers, die naar de bouwvakken verhuisden.

Uit klasse II (oud, nieuw klasse III), de drukkersbedrijven, werden de boekbinders, linieerders en perforeerders gelicht, en overgebracht naar de klasse der papierindustrie, klasse XI (oud, XIV nieuw), terwijl de lettergieters naar de klasse bewerking van metalen overgingen, klasse X (oud, XI nieuw).

Klasse III (oud, nieuw klasse IV), bouwvakken en aanverwante bedrijven, werd verminderd met de kraansluiters, en de waterleiding-exploitatie die bij de fabricage van voedings- en genotmiddelen werden gevoegd, klasse XVI (oud, XVII nieuw), en de decoratieschilders die naar de klasse der kunstnijverheid verhuisden en verminderd met de gasfitters, die onder de fabricage van gas voorkwamen (klasse XV oud, XVI nieuw).

Naar klasse IV (oud, nieuw klasse V) chemische nijverheid, werd gebracht de fabrikage van kaarsen en olie, vernis, vet en zeep, die met de fabricage van gas samen klasse XV (oud, nieuw klasse XVI) vormden, tevens werd de fabrikage van asphalt er aan toegevoegd (zie klasse IX).

Klasse V (oud, nieuw VI) werd verminderd met de houthakkers die naar de landbouwbedrijven overgingen en met de fabrikanten van stroohoeden die naar de kleedingindustrie werden overgebracht.

Uit klasse VI (oud, nieuw VII) kleedingindustrie werd gelicht de fabricage van handschoenen, die naar de lederindustrie, klasse VIII (oud, nieuw IX), overgingen, en werd de fabricage van militaire ornamenten, voor zoover niet behoorende tot de textiele nijverheid, overgebracht naar kunstnijverheid klasse VII (oud, nieuw VIII).

(*) Van vergelijking met de uitkomsten van vroegere beroepstellingen is afgezien op grond der ervaringen vroeger opgedaan (zie de Inleiding bevattende een overzicht van de uitkomsten der beroepstelling van 1889 zooveel mogelijk in vergelijking met die van vroegere beroepstellingen, bewerkt door de Centrale Commissie voor de Statistiek).

Klasse VII (oud, nieuw VIII), kunstnijverheid, werd vermeerderd met de fabrikage van militaire ornamenten.

Klasse VIII (oud, nieuw IX), lederindustrie, werd aangevuld met de fabrikage van handschoenen (zie boven) en van perkament die vroeger bij de papierindustrie was ondergebracht.

Uit klasse IX (oud, nieuw X) werden gelicht de arbeiders in zandgroeven en de kiezelgravers, die naar klasse I verhuisden, de fabricage van asphalt, die aan de chemische nijverheid werd toegevoegd, en de zoutbewerking die een plaats kreeg onder de fabricage van voedings- en genotmiddelen.

Klasse X (oud, nieuw XI), bewerking van metalen, werd vermeerderd met de lettergieters uit de drukkersbedrijven en de fabricage van timmermansgereedschappen uit klasse XIII (oud, nieuw XII) fabricage van stoom- en andere werktuigen, instrumenten enz. en verminderd met de fabricage van messen, de ketelmakers en -bikkers en de klinkers, die werden overgebracht naar de fabricage van machines enz.

Bij klasse XI (oud, nieuw XIV), papierindustrie, werden geteld de boekbinders, linieerders en perforeerders die, zooals boven reeds is medegedeeld, de drukkersbedrijven hadden verlaten en werd afgetrokken de fabricage van perkament, die bij de leder-industrie werd gevoegd.

Van klasse XII (oud, nieuw XIII), scheepsbouw en rijtuigfabricage, werd afgetrokken de fabricage van rijwielen, die naar machinefabricage overging, terwijl er werd bijgevoegd de zeilmakerij, die tot de textiele nijverheid gerekend was.

Klasse XIII (oud, nieuw XII) werd verminderd met de fabricage van timmermansgereedschappen, die naar bewerking van metalen overging, doch vermeerderd met de fabricage van messen, die vroeger tot de bewerking van metalen gerekend was en rijwielfabricage uit de klasse betreffende scheepsbouw en rijtuigfabricage.

Klasse XIV (oud, nieuw XV), textiel-industrie, onderging verandering door aftrekking van de zeilmakerij, die tot de scheepsbouw werd gebracht.

Klasse XV (oud, nieuw XIV), verlichting enz., werd verminderd met de fabricage van olie, vet, zeep, vernis en kaarsen, die naar de chemische nijverheid overgingen, zoodat alleen bleef behouden de fabricage van gas en electriciteit. Van de gasfabricage werden nog weder de gasfitters afgenomen om naar de bouwbedrijven te worden overgebracht.

Klasse XVI (oud, nieuw XVII), werd vermeerderd met de zoutbewerking uit de klasse X (oud). Oergraverij enz. en verminderd met de boterboeren, die naar de landbouwbedrijven werden overgebracht. Bij klasse XVII (oud, nieuw XVIII) werden de boterboeren gevoegd (zie boven) en de houthakkers uit de houtbewerking.

Klasse XVIII (oud, nieuw XXVIII en XIX), landbouw, visscherij en jacht, onderging geene wijziging.

Klasse XIX, XXIII en XXIV (oud), warenhandel en hulpbedrijven van den handel, werden tot eene klasse vereenigd (XX nieuw), nadat van klasse XXIV het marktwezen was afgetrokken, om naar de klasse verkeer te worden overgebracht, benevens de geldwisselaars en de commissionnairs in effecten, die bij het bankwezen werden gevoegd.

Klasse XX (oud, nieuw XXI), verkeerswezen, werd met het marktwezen vermeerderd.

De overige klassen XXV—XXXIV (oud, nieuw XXIV—XXXIII) ondergingen geene wijziging.

Wat de verandering der leeftijdsklassen betreft werden de 12 en 13-jarigen die in 1889 ieder afzonderlijk vermeld waren, in 1899 samen geteld, evenals de 23 en 24-jarigen werden gevoegd bij de 25—36-jarigen.

De derde oorzaak der onvergelijkbaarheid kon, wegens het gemis aan gegevens voor 1889 alleen worden weggenomen door de klasse-totalen voor 1899 zoodanig te veranderen, dat daaruit ook het bedrijfselement wegviel.

Uit de beide eerste veranderingen ontstonden nu voor de uitkomsten van 1889 de volgende klasse-totalen, verdeeld naar de geslachten, den burgerlijken staat, den leeftijd en de positie in het beroep bekleed.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN.																																	
		beneden 12 jaar. 1878 en later		12 of 13 1877 — 1876		14 of 15 1875 — 1874		16 of 17 1873 — 1872		18—22 1871 — 1867		23—35 1866 — 1854		36—50 1853 — 1839		51—60 1838 — 1829		61—65 1828 — 1824		66—70 1823 — 1819		71 en daarboven 1818 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1878 en later.		12 of 13 1877 — 1876		14 of 15 1875 — 1874		16 of 17 1873 — 1872		18—22 1871 — 1867		23—35 1866 — 1854		36—50 1853 — 1839		51—60 1838 — 1829		61—65 1828 — 1824		66—70 1823 — 1819		71 en daarboven 1818 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																								VROUWEN.																					
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	—	—	—	1	1	5	119	59	220	44	125	23	54	5	27	3	31	2	577	141	—	—	—	—	—	—	1	—	10	—	8	1	5	—	5	—	3	—	32	1
	B	—	—	—	—	—	4	25	24	41	6	15	—	6	—	4	1	2	—	93	35	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	C	—	—	—	—	—	24	76	34	151	6	67	2	31	1	18	—	8	—	351	67	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	D	13	359	655	824	93	1959	2284	1777	2885	249	1097	84	345	9	200	3	89	7	6988	5939	12	97	259	268[1]	53	468	198	204	147	25	74	7	27	5	28	3	6	—	535	1347[2]
	Totaal	13	359	655	825	94	1992	2504	1894	3297	305	1304	109	436	15	249	6	130	9	8009	6182	12	97	259	268[1]	53	468	201	204	157	25	82	8	32	5	33	3	9	—	569	1348[2]
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	—	—	2	2	—	2	7	6	2	—	3	—	1	—	2	—	—	—	15	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	5	2	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	10	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	21	511	1102	1163	250	2037	2048	1298	895	93	345	17	75	4	54	1	21	—	3688	6247	—	47	80	72	4	117	13	82	4	3	2	—	1	—	—	—	—	—	24	401
	Totaal	21	511	1104	1165	250	2040	2062	1307	902	95	348	17	76	4	56	1	21	—	3715	6265	—	47	80	72	4	117	13	82	4	3	2	—	1	—	—	—	—	—	24	401
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper-, staalgravure, photographie enz.	A	—	1	—	—	2	26	194	123	341	47	148	14	46	2	20	2	16	1	768[2]	216	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	8	1	2	1	3	—	7	—	22	3
	B	—	—	—	—	—	3	6	9	15	1	4	—	—	—	—	1	—	—	25	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	C	—	—	2	4	—	16	31	23	45	9	23	1	10	—	4	—	—	—	113	55	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	8	557	1010	940[3]	63	1553	1201	891	930	148	319	24	133	4	56	3	27	—	2730	5137	—	2	—	—	—	10	4	4	4	—	5	—	3	—	1	—	—	—	17	16
	Totaal	8	558	1012	944[3]	65	1598	1432	1046	1331	205	494	39	189	6	80	6	43	1	3636[2]	5422	—	2	—	—	—	11	4	5	6	—	13	1	6	1	4	—	7	—	40	20
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten, ook gemeentelijke dienst).	A	—	2	8	59	87	583	6206	2463	10531	902	5311	329	2096	107	1648	88	239	63	27119[2]	4604	—	—	—	—	1	—	14	1	64	3	87	—	52	—	49	1	36	1	303	6
	B	—	—	—	6	—	45	57	119	64	27	25	2	10	1	3	—	5	1	164	201	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	C	—	—	2	9	7	126	303	340	470	70	210	10	78	2	38	3	34	2	1140	564	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	1	1	—	5	1
	D	33	1393	3750	5000	562	13473	17433	12863	18218	2217	7698	558	2709	121	1693	93	897	35	49210	39539[4]	—	4	1	3[3]	1	1	2	1	7	2	7	1	2	—	1	—	3	—	24	12
	Totaal	33	1395	3760	5074	656	14227	23999	15785	29283	3216	13244	899	4893	231	3382	184	2175	101	77633[2]	44908[4]	—	4	1	3[3]	2	1	16	2	72	5	95	1	55	—	52	2	40	1	333	19
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	—	—	—	4	2	23	163	93	258	64	248	33	75	7	72	5	55	4	873	233	—	—	—	—	1	—	2	5	14	2	8	—	7	—	1	—	8	1	41	8
	B	—	—	—	1	—	3	14	34	30	10	28	2	8	2	8	1	7	1	95	54	—	—	—	—	—	6	—	7	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	4	13
	C	—	4	19	33	2	151	124	153	184	56	61	17	45	2	22	5	6	—	444	440	1	—	1	9	—	110	2	148	—	13	1	2	—	1	—	—	—	3	285
	D	3	90	169	269	38	575	875	408	940	59	441	19	102	4	62	1	30	2	2488	1599	—	56	92	128	18	225	21	116	10	13	3	6	1	2	2	—	—	1	55	639
	Totaal	3	94	188	307	42	752	1176	688	1412	189	778	71	230	15	164	12	98	7	3900	2326	1	56	93	137	19	341	25	276	24	28	13	8	9	3	4	—	9	2	103	945
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	—	8	16	49	23	344	1855	1027	3558	482	1956	170	731	60	526	30	440	48	9089	2234	—	—	—	3	—	6	13	13	46	3	40	3	18	3	15	1	21	1	153	33
	B	—	1	2	1	1	9	18	26	21	8	6	1	1	—	1	—	3	—	51	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	2	4	1	21	60	38	106	7	40	2	11	1	9	1	6	—	233	76	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—
	D	26	980	1812	2035[5]	160	4307	3981	3551	4069	653	1661	169	595	38	406	31	226	13	11103[2]	13612[2]	3	37	68	49[3]	—	73	15	31	19	7	13	2	8	—	5	—	3	—	64	269
	Totaal	26	989	1832	2089[5]	185	4681	5914	4642	7754	1150	3663	342	1338	99	942	62	675	61	20476[2]	15970[2]	3	37	68	52[3]	—	79	29	44	65	10	54	5	26	3	20	1	24	1	219	302
VII. Kleeding en reiniging.	A	—	3	14	55[3]	79	496	2905	1220	4315	648	2794	272	1154	81	850	56	573	34	12771	2878	2	33	168	726[1]	141	3403	1777	6201	3149	3052	2041	1244	789	392	562	265	458	181	8919	15666[2]
	B	—	1	1	4	—	26	26	57	22	7	13	3	—	—	1	—	1	—	63	99	—	1	5	11	2	26	11	46	14	15	7	6	3	1	—	1	3	—	40	112
	C	—	1	—	4	2	25	61	53	80	12	33	2	18	—	6	—	1	—	201	97	—	1	1	6	—	10	7	36	3	9	2	2	—	—	—	1	1	13	66
	D	15	852	1748	1964[3]	89	3641	1708	2596	1615	558	740	164	326	38	213	32	333	14	4825	11621	22	540	1413	1814	50	4028	646	4171	1175	1623	852	630	378	195	271	109	209	70	3581	14615
	Totaal	15	857	1763	2027[1]	170	4188	4700	3926	6032	1225	3580	441	1498	119	1070	88	908	48	17860	14695	24	575	1587	2557[1]	193	7467	2441	10454	4341	4699	2902	1882	1170	588	833	375	671	252	12553	30459[2]

[1]) Waarvan 2 gehuwd. [2]) Waarvan 1 van onbekenden leeftijd. [3]) Waarvan 1 gehuwd. [4]) Waaronder 8 van onbekenden leeftijd. [5]) Waarvan 4 gehuwd.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN.																															
		beneden 12 jaar. 1878 en later.	12 of 13 1877 — 1876	14 of 15 1875 — 1874	16 of 17 1873 — 1872	18—22 1871 — 1867		23—35 1866 — 1854		36—50 1853 — 1839		51—60 1838 — 1829		61—65 1828 — 1824		66—70 1823 — 1819		71 en daarboven 1818 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1878 en later.	12 of 13 1877 — 1876	14 of 15 1875 — 1874	16 of 17 1873 — 1872	18—22 1871 — 1867		23—35 1866 — 1854		36—50 1853 — 1839		51—60 1838 — 1829		61—65 1828 — 1824		66—70 1823 — 1819		71 en daarboven 1818 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																				VROUWEN.																	
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
VIII. Kunstnijverheid.	A	—	—	1	5	1	15	104	56	195	29	75	13	25	—	17	3	16	—	433	122	—	1	7	14	—	46	2	47	12	12	10	6	4	—	4	—	4	—	36	133
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	1	—	—	1	3	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	2	51	112	113	5	228	188	209	197	41	64	11	21	1	16	—	5	—	496	828	—	2	1	4	—	11	1	15	2	7	1	7	1	—	—	2	—	—	5	49
Totaal . . .		2	51	114	118	6	304	295	265	396	70	140	24	46	1	33	3	21	—	937	952	—	3	8	18	—	57	3	62	14	19	11	13	5	—	4	2	4	—	41	182
IX. Leder, wasdoek, caoutchouc.	A	—	2	16	69	73	658	3220	1587	4611	659	2534	324	1073	84	884	49	774	42	13169	3490	—	—	—	—	—	—	4	5	33	5	31	—	25	3	18	—	29	—	140	13
	B	—	1	1	1	2	15	5	42	9	21	2	2	1	—	—	—	2	—	21	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	2	1	—	12	14	34	19	15	5	4	1	1	3	—	—	—	42	69	—	—	—	—	—	2	1	2	—	1	—	—	2	—	—	—	—	3	5
	D	43	1159	2187	2316[1]	68	4282	1788	3515	2011	757	895	167	301	35	220	28	159	13	5443	14501	—	8	50	86	—	96	25	113	22	33	7	6	1	3	2	—	—	1	57	396
Totaal . . .		43	1162	2206	2387[1]	143	4967	5027	5178	6650	1452	3436	497	1376	120	1107	77	935	55	18675	18143	—	8	50	86	—	98	30	120	55	39	38	6	28	6	20	—	29	1	200	414
X. Oer, steenkolen, turf.	A	—	—	—	2	1	19	143	69	367	34	211	14	94	2	69	4	56	5	941	149	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	6	—	3	—	1	—	4	—	20	1
	B	—	—	—	—	—	3	11	10	30	5	10	—	2	—	2	—	—	—	55	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	1	1	—	4	25	27	45	6	29	—	6	—	6	—	1	—	112	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	17	92	286	589	72	1780	2358	1506	2574	239	1226	64	350	17	236	9	135	5	6952[2]	4604	6	33	36	177[1]	65	326	451	183	338	49	217	12	61	3	32	—	27	—	1192	874
Totaal . . .		17	92	287	592	73	1806	2537	1612	3016	284	1476	78	452	19	313	13	192	10	8060[2]	4810	6	33	36	177[1]	65	326	451	183	343	50	223	12	64	3	33	—	31	—	1212	875
XI. Metalen (bewerking van).	A	—	—	4	17	27	103	1628	467	3268	270	1767	132	661	31	449	40	409	20	8209	1084	—	—	—	—	—	—	6	3	43	1	55	—	40	1	25	—	35	—	204	6[2]
	B	—	—	—	3	2	12	18	38	28	13	4	4	1	1	5	—	—	—	58	71	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—	—	1	4	—	17	39	61	55	11	36	3	16	2	7	—	6	1	159	100	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	D	28	1279	2696	2995[1]	234	5381	5052	4275	5129	769	1710	177	541	42	304	22	112	6	12983	17670[2]	1	22	53	51	4	63	5	30	4	5	2	2	—	1	—	—	—	15	228
Totaal . . .		28	1279	2701	3019[1]	263	5513	6737	4841	8480	1063	3517	316	1219	76	765	62	527	27	21409	18925[2]	1	22	53	52	4	64	11	34	47	6	57	2	40	2	25	—	35	—	219	237[2]
XII. Vervaardiging van stoom- en andere werktuigen, instrumenten, oorlogsmaterieel.	A	—	1	—	12	9	86	470	273	837	119	331	56	144	12	100	5	91	7	1982	571	—	—	—	—	—	—	1	—	5	—	8	—	3	—	2	1	4	—	23	1
	B	—	—	—	—	1	4	6	6	12	1	2	—	—	—	—	—	1	—	22	11	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—	1	4	14	2	45	88	71	96	13	34	2	37	1	7	—	9	—	273	151	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1
	D	2	126	373	388	40	800	775	632	831	102	361	29	75	7	43	2	15	1	2140	2462	—	2	5	8	—	10	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	30
Totaal . . .		2	128	377	414	52	935	1339	982	1776	235	728	87	256	20	150	7	116	8	4417	3195	—	2	5	8	—	10	1	3	5	4	9	—	3	—	2	1	4	—	24	33
XIII. Scheepsbouw, vervaardiging van rijtuigen.	A	—	—	—	4	3	38	510	151	1110	104	588	49	267	13	206	14	183	16	2867	389	—	—	—	—	—	—	1	—	13	—	21	—	9	1	8	—	18	—	70	1
	B	—	—	—	—	—	4	14	16	16	5	3	—	—	1	3	—	1	1	37	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	2	3	—	13	37	30	73	12	50	2	15	—	9	1	6	—	190	63	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	D	3	336	629	649[1]	64	1576	1795	1423	2204	232	1115	55	372	19	242	6	150	2	5943	4929	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Totaal . . .		3	336	631	656[1]	67	1631	2356	1620	3403	353	1756	106	654	33	460	21	340	19	9037	5408	—	2	—	—	—	1	1	—	14	—	21	—	9	1	8	—	18	—	71	4
XIV. Papier.	A	—	1	2	4	2	18	119	62	205	35	120	11	43	4	31	1	25	2	545	140	—	1	—	—	—	2	1	1	5	—	4	—	1	—	1	—	1	—	13	4
	B	—	—	—	—	—	—	4	1	8	—	5	1	—	—	1	—	—	—	18	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—	1	—	2	1	5	14	4	26	5	12	—	5	—	1	—	1	—	60	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	D	8	288	486	426[1]	36	653	563	491	651	92	277	29	96	3	65	1	30	—	1719	2476	1	52	96	85	5	128	39	72	60	17	31	5	5	—	6	—	1	—	147	456
Totaal . . .		8	290	488	432[1]	39	676	700	558	890	132	414	41	144	7	98	2	56	2	2342	2635	1	53	96	85	5	130	40	74	65	18	36	5	6	—	7	—	2	—	161	462

[1]) Waarvan 1 gehuwd. [2]) Waarvan 1 van onbekenden leeftijd.

| BEROEPSKLASSEN. | Positie in het bero.p. | LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN. | | |

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																																	
		beneden 12 jaar. 1878 en later.	12 of 13 1877 — 1876	14 of 15 1875 — 1874	16 of 17 1873 — 1872	18—22 1871 — 1867		23—35 1866 — 1854		36—50 1853 — 1839		51—60 1838 — 1829		61—65 1828 — 1824		66—70 1823 — 1819		71 en daarboven 1818 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1878 en later.	12 of 13 1877 — 1876	14 of 15 1875 — 1874	16 of 17 1873 — 1872	18—22 1871 — 1867		23—35 1866 — 1854		36—50 1853 — 1839		51—60 1838 — 1829		61—65 1828 — 1824		66—70 1823 — 1819		71 en daarboven 1818 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																				VROUWEN.															
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XXI. Verkeerswezen.	A	—	—	13	52[1]	102	368	6498	1396	11691	753	5838	270	1959	75	1355	40	895	33	28341	2997	—	—	1	2	15	21	502	141	1419	136	1059	87	485	31	381	16	348	14	4209	449
	B	—	—	1	9	4	76	501	240	956	98	357	25	98	10	55	3	22	3	1993	465	—	—	2	5	2	3	12	20	19	9	13	4	5	1	1	1	—	—	52	45
	C	1	4	44	149	28	800	1868	1464	2112	267	652	55	148	8	68	1	26	2	4902	2795	2	1	6	21[6]	—	118	25	239	43	33	15	9	1	1	2	—	1	—	88	429
	D	53	1301	2683	3957[2]	578	11463	17059	12100	18759	2637	7483	671	2408	151	1365	78	614	47	48273[4]	35140[5]	8	184	210	153[7]	13	168	289	180	417	43	168	10	39	6	21	7	10	2	959	969
Totaal . . .		54	1305	2741	4167[3]	712	12707	25926	15200	33518	3755	14330	1021	4613	244	2843	122	1557	85	83509[4]	41397[5]	10	185	219	181[1]	30	310	828	580	1898	221	1255	110	530	39	405	24	359	16	5308	1892
XXII. Crediet- en bankwezen (incl. geld- en effectenhandel).	A	—	—	—	—	—	1	15	6	33	2	16	—	7	—	3	—	—	—	74	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	B	—	—	—	—	—	19	237	172	463	100	206	17	63	8	58	4	28	4	1055	324	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	4	—	2	—	—	—	1	—	10	1
	C	—	1	4	6	—	15	29	28	32	13	23	2	12	2	9	—	2	1	107	72	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
	D	—	1	3	3	—	1	5	2	9	1	8	1	5	—	—	—	2	—	29	12	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	2	—	1	—	2	—	—	—	7	1
Totaal . . .		—	2	7	9	—	36	286	208	537	116	253	20	87	10	70	4	32	5	1265	417	—	—	—	—	—	2	—	1	5	1	8	—	3	—	2	—	1	—	19	4
XXIII. Verzekeringswezen.	A	—	—	—	—	—	1	14	26	36	11	28	4	13	—	6	—	7	1	104	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	1	2	23	116	117	280	48	138	12	58	11	38	4	52	5	684	221	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	2	—	1	2	2	—	1	—	10	3
	C	—	—	—	—	—	1	5	6	14	—	5	—	1	—	—	—	1	—	26	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	1	2	25	135	149	330	59	171	16	72	11	44	4	60	6	814	271	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	2	—	1	2	2	—	1	—	10	3
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven.	A	2	37	157	493[1]	404	2485	19322	6592	33184	3160	16914	1161	5997	338	4210	211	2959	171	83000[9]	14805[11]	—	4	22	68[14]	172	271	3453	985	8330	1404	5562	772	2474	301	1797	150	1643	164	23440[18]	4135
	B	—	4	19	77	24	476	1933	1454	3536	569	1577	146	498	48	351	20	222	17	8141	2830	—	—	4	9	5	29	149	83	338	67	201	32	63	15	46	9	45	4	847	252
	C	11	226	936	1636[6]	64	4706	3519	4997	3749	806	1310	148	809	31	176	9	58	12	9186	13517	4	30	132	350[15]	6	1481	65	2104	84	408	33	75	3	17	5	8	3	3	202	4609
	D	61	1494	3196	4888[3]	705	13730	20315	14071	22849	3128	9388	833	3080	198	1795	102	845	61	58987[4]	41758[5]	9	199	242	225[16]	27	274	448	268	818	101	494	51	195	19	140	16	85	14	2212[11]	1416[4]
Totaal . . .		74	1761	4308	7094[8]	1197	21397	45089	27114	63318	7663	29189	2288	9884	615	6532	342	4084	261	159314[10]	72910[12]	13	233	400	652[17]	210	2055	4115	3440	9570	1980	6290	930	2735	352	1988	183	1776	185	26701[5]	10412[4]
XXIV. Vrije Beroepen.		5	176	889	1585[7]	57	4677	3484	5145	4577	1078	2189	255	783	85	598	60	563	40	12253	13994[11]	1	—	9	30	12	199	249	725	508	366	682	125	407	31	267	14	135	7	2260	1508[11]
XXV. Bijzonder onderwijs (excl. openbaar en godsdienstonderwijs).		—	16	159	375	10	1073	572	1040	843	241	305	66	82	28	66	11	53	8	1931	3017	1	25	131	205[6]	2	789	52	1867	116	976	75	322	12	73	9	30	9	13	276	4431
XXVI. Verpl. of verzorg. v. armen, ouden, kraamvr., zieken, gebrek., inval., krankz.		—	—	—	4	1	78	83	281	292	146	236	67	89	18	59	6	27	3	787	603	—	1	1	15	2	238	50	754	258	502	171	171	68	41	46	28	25	21	620	1772
XXVII. Huiselijke diensten (huis- en stalbedienden e. d.).		18	59	237	410	29	1020	1281	1702	2001	467	1076	180	379	35	251	27	136	11	5153	4169[13]	258	2745	9820	1703[18]	150	49368	2104	46126	5124	11227	4108	3533	1534	959	1050	570	554	291	14650[19]	142528[20]
XXVIII. Losse werklieden en andere niet in een bepaald beroep arbeidenden.		14	97	239	589[1]	149	2238	4456	2563	6961	881	3510	282	1244	76	814	39	464	10	17601	7028[13]	—	2	12	19	6	63	42	72	102	34	78	21	27	7	29	3	17	1	301	234
XXIX. In dienst v.d.Staat (incl. post., teleg., telephonie, landsdr. e. a. nijverheidsbedr.)		—	3	424	1573	25	7175	4122	8220	6942	1162	2706	214	793	53	484	35	307	24	15379	18883	—	—	—	—	—	15	11	61	15	31	19	7	6	—	3	1	5	—	59	115
XXX. In dienst van eene provincie.		—	—	—	1	—	24	107	68	292	31	159	12	84	12	45	1	34	7	721	156	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	2	—	1	—	2	—	1	—	8	1
XXXI. In dienst v. een gem. (excl. gasfabr., dienst der openb. werken e. a. nijverh.bedr.)		—	—	16	92	30	1864	4095	3581	5930	671	2456	197	915	68	629	45	565	39	14620	6573	—	9	59	73	4	999	124	1962	225	438	93	60	24	15	11	1	6	3	487	3619
XXXII. In dienst van een waterschap.		—	1	5	18	5	43	366	128	817	66	522	20	200	16	174	9	186	10	2270	316	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	4	1	2	—	6	—	17	1

1) Waarvan 3 gehuwd. 2) Waarvan 5 gehuwd. 3) Waarvan 8 gehuwd. 4) Waarvan 2 met onbekenden leeftijd. 5) Waarvan 4 met onbekenden leeftijd. 6) Waarvan 1 gehuwd. 7) Waarvan 2 gehuwd. 8) Waarvan 12 gehuwd. 9) Waarvan 7 met onbekenden leeftijd. 10) Waarvan 9 met onbekenden leeftijd. 11) Waarvan 1 met onbekenden leeftijd. 12) Waarvan 5 met onbekenden leeftijd. 13) Waarvan 3 met onbekenden leeftijd. 14) Waarvan 6 gehuwd. 15) Waarvan 3 gehuwd. 16) Waarvan 4 gehuwd. 17) Waarvan 13 gehuwd. 18) Waarvan 9 gehuwd. 19) Waarvan 17 met onbekenden leeftijd. 20) Waarvan 22 met onbekenden leeftijd.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																																	
		beneden 12 jaar. 1878 en later		12 of 13 1877 — 1876		14 of 15 1875 — 1874		16 of 17 1873 — 1872		18—22 1871 — 1867		23—35 1866 — 1854		36—50 1853 — 1839		51—60 1838 — 1829		61—65 1828 — 1824		66—70 1823 — 1819		71 en daarboven 1818 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1878 en later.		12 of 13 1877 — 1876		14 of 15 1875 — 1874		16 of 17 1873 — 1872		18—22 1871 — 1867		23—35 1866 — 1854		36—50 1853 — 1839		51—60 1838 — 1829		61—65 1828 — 1824		66—70 1823 — 1819		71 en daarboven 1818 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																								VROUWEN.																					
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.		—	14	24	76	3	392	516	1526	1007	1425	706	730	235	345	157	237	198	147	2822	4916	—	2	5	51	—	368	5	1622	32	1356	42	523	15	204	16	127	17	85	127	4343
XXXIV. Gepensionneerden (uit openbare, kerkelijke of particuliere kassen).		—	—	—	—	1	9	59	175	780	541	1040	313	593	89	609	124	1031	137	4113	1388	—	—	—	—	—	—	1	—	6	—	6	2	4	2	4	1	11	2	32	7
XXXV. Zonder beroep.		633699	78475	48921	26091[1]	175	24871	2865	16578	9157	6288	7735	3876	5742	1857	8727	1849	23816	3139	58370[2]	865076[3]	646971	90135	72911	57285[4]	16897	98594	229999	83372	274637	31564	139701	14908	54740	6522	44662	5672	58356	7786	819279[5]	1110556[6]
I—XVII. Nijverheidsbedrijven.		318	11665	23774	27904[25]	2807	62075	80510	59140	98812	13504	45139	4060	15919	1024	10819	701	7816	448	2608447	204605[7]	73	1990	3919	5380[1]	508	12537	4253	13669	6100	5433	4146	2152	1680	689	1228	425	1081	305	19010[8]	46562[8]
XVIII. Landbouw.		623	4882	12399	21222[10]	1135	57279	53334	66129	91382	20919	56956	7719	22279	2618	16352	1850	13826	1325	255275[9]	196959[9]	225	1686	4138	6660[10]	278	16957	3505	14426	6186	2941	5976	1107	3028	334	2450	244	2637	164	24072[9]	48876[9]
XIX. Visscherij en jacht.		28	315	660	924	161	2218	3469	1560	3622	299	1808	101	641	35	434	21	269	21	10404	6182	—	—	2	5	4	9	12	9	11	—	4	—	3	1	3	—	1	—	38	26
XX—XXIII. Handel en verkeer.		74	1761	4308	7094[11]	1197	21397	45089	27114	63318	7668	29189	2288	9884	615	6532	342	4084	261	159814[11]	72910[12]	13	233	400	652[10]	210	2055	4115	3440	9570	1980	6290	930	2735	352	1988	183	1776	185	26701[14]	10412[8]
XXIV—XXXIII (excl. XXVIII) Andere		23	269	1754	4134[13]	160	16346	14626	21691	22701	5287	10355	1741	3560	660	2463	431	2069	289	55936	52627[14]	260	2782	10025	17687[15]	170	51976	2596	53118	6282	14896	5194	4741	2071	1324	1406	771	758	420	18504[16]	15881[17]
XXVIII. Losse werklieden.		14	97	239	589[18]	149	2288	4456	2563	6961	881	3510	282	1244	76	814	30	464	10	17601	7028[9]	—	2	12	19	6	63	42	72	102	34	78	21	27	7	29	3	17	1	301	234
Algemeem totaal I—XXXIII. *)		1080	18989	43184	61867[20]	5609	161558	201484	178197	286296	48558	146957	16191	53527	5028	37414	3384	28028	2354	759374[20]	540311[21]	571	6693	18496	30703[22]	1176	88597	14528	84734	28251	25284	21688	8951	9544	2707	7104	1626	6270	1075	88626[23]	264428[24]

[1]) Waarvan 12 gehuwd. [2]) Waarvan 11 met onbekenden leeftijd. [3]) Waarvan 44 met onbekenden leeftijd. [4]) Waarvan 210 gehuwd. [5]) Waarvan 64 met onbekenden leeftijd. [6]) Waarvan 46 met onbekenden leeftijd. [7]) Waarvan 7 met onbekenden leeftijd. [8]) Waarvan 2 met onbekenden leeftijd. [9]) Waarvan 3 met onbekenden leeftijd. [10]) Waarvan 9 gehuwd. [11]) Waarvan 9 met onbekenden leeftijd. [12]) Waarvan 5 met onbekenden leeftijd. [13]) Waarvan 2 gehuwd. [14]) Waarvan 4 met onbekenden leeftijd. [15]) Waarvan 10 gehuwd. [16]) Waarvan 17 met onbekenden leeftijd. [17]) Waarvan 23 met onbekenden leeftijd. [18]) Waarvan 3 gehuwd. [19]) Waarvan 13 gehuwd. [20]) Waarvan 18 met onbekenden leeftijd. [21]) Waarvan 22 met onbekenden leeftijd. [22]) Waarvan 44 gehuwd. [23]) Waarvan 26 met onbek. leeftijd. [24]) Waarvan 30 met onbek. leeftijd. [25]) Waarvan 15 gehuwd. [26]) Waarvan 41 gehuwd.
*) Voor de verschillen dezer totalen met die te berekenen uit de gegevens der „Inleiding" van 1889, op blz. 86/87, vergelijke men de noot die bij de genoemde gegevens behoort.

Ofschoon nu in deze tabel de beroepsclassificatie geheel gelijk is aan die in 1899 gevolgd (behoudens wellicht enkele uitzonderingen, waarop later zal worden gewezen), zijn deze klassetotalen nog geenszins vergelijkbaar met die der uitkomsten van de beroepstelling van 1899 en dat, wijl bij de telling van 1899 wel en bij die van 1889 geen rekening is gehouden met het bedrijfselement (de hiervoor genoemde derde oorzaak van onvergelijkbaarheid). Werden in 1889 alle gelijknamige beroepen, onverschillig in welke bedrijven zij werden uitgeoefend, bijeen genomen, in 1899 werd elk beroep, echter onder zijn eigene benaming, afzonderlijk verantwoord bij het bedrijf waarvan het deel uitmaakte. Deze omstandigheid maakt, dat, om een voorbeeld te noemen, in 1899 in het algemeen totaal van klasse XVII (elke andere klasse van nijverheid, handel of verkeer verkeert in eene soortgelijke positie), niet alleen zijn begrepen de fabrikanten van voedings- en genotmiddelen en het personeel dat die industrie als zoodanig beoefent, gelijk in de telling van 1889 het geval was, maar dat daarin ook zijn medegeteld timmerlieden, metselaars, smeden, schilders, blikslagers, kuipers, kistenmakers, doozenplakkers, boekdrukkers, kantoor- en magazijnbedienden en beoefenaren van nog vele andere beroepen, die in de fabricage van voedings- en genotmiddelen werkzaam zijn.

Dat in rekening brengen van het bedrijfselement, maakt niet alleen dat de klasse-totalen in 1899 met die hierboven verkregen nog niet te vergelijken zijn, maar dat ook de cijfers voor vele beroepen, in 1889 en 1899 afzonderlijk genoemd, niet vergelijkbaar zijn, met name die beroepen niet, die in de telling van 1899 meer dan eenmaal zijn genoemd onder verschillende bedrijven. En dat de verschillen dienaangaande in vele gevallen niet gering zijn, moge uit een paar voorbeelden blijken. Bij de bouwvakken werden in 1899 bij de mannen geteld 52 488 timmerlieden en 23 461 huisschilders, terwijl met de timmerlieden en schilders in andere bedrijven verantwoord, in het geheel 53 783 timmerlieden en 24 458 huisschilders werden geteld. Naast 4271 kuipers in de houtbewerking staan nog 954 kuipers in andere bedrijven. Nog sterker is het verschil bij de smeden, die in de bewerking van metalen voorkomen tot een aantal van 23 429, terwijl er zich in het geheel 28 533 als smeden opgaven. Het kantoorpersoneel verschaft het meest sprekende bewijs. In de vrije beroepen staan slechts vermeld 2707 boekhouders, schrijvers en klerken, wier getal met die uit de andere bedrijven tot niet minder dan 25641 stijgt.

Teneinde nu in de eerste plaats eene vergelijking van de cijfers der enkele beroepen van de telling van 1889 met die der telling van 1899 mogelijk te maken, worden, daar het in overeenstemming brengen der cijfers van 1889 met die van 1899 voor iedere bedrijfsgroep, wegens gebrek aan gegevens niet mogelijk was, de cijfers van alle beroepen in 1899 van gelijken naam geteld, bij elkander gevoegd en gebracht in de klasse waarin het beroep, onder zijne eigene benaming zelfstandig voorkomt.

Van 134 beroepen bij de mannen en van 40 beroepen bij de vrouwen moesten dientengevolge de cijfers veranderen, zij vinden hierachter eene plaats.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834	
		O.		O.		O.		O.		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.
KLASSE I.																			
Fabr. van cement	A	—		—		—		—		—	—	1	1	4	1	1	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	1	1	—	2	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	3	1	6	—	2	—	—	—
	D	2		7		8		11		6	23	45	33	38	3	23	1	3	—
Pottenmakers in flesschenfabriek	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	1	7	—	3	1	6	1	1	—
Glasblazers	A	—		—		—		—		—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
	B	—		—		—		—		—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	1	1	10	1	5	—	—	—
	D	1		44		94		77		21	167	257	118	176	13	40	1	10	—
KLASSE III.																			
Boekdrukkers	A	—		—		—		—		—	12	150	73	232	25	86	7	30	3
	B	—		—		—		—		—	1	14	10	23	1	12	—	2	—
	C	—		—		—		2		—	11	29	19	43	1	21	3	1	—
	D	5		228		393		291		20	518	375	274	252	38	89	7	30	2
Letterzetters	A	—		—		—		—		—	2	2	2	1	—	1	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	2	—	1	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		1	8	69	17	83	5	27	1	2	1
	D	4		304		675		681		41	1407	1179	848	816	93	233	19	56	5
Steendrukkers	A	—		—		—		—		1	3	31	10	38	9	26	2	7	1
	B	—		—		—		—		—	1	—	1	2	1	—	—	—	—
	C	—		—		1		—		—	3	5	5	8	3	3	—	—	—
	D	1		117		215		169		8	249	162	132	175	16	62	9	14	1
Fotografen	A	—		—		—		1		1	16	105	73	133	29	48	4	23	1
	B	—		—		—		—		—	—	3	4	1	—	—	—	—	—
	C	—		—		1		7		—	32	14	33	6	3	2	—	—	—
	D	1		20		60		69		1	122	26	54	23	9	6	1	—	—
KLASSE IV.																			
Aanleggers van gas- en waterleiding en gasfitters	A	—		—		—		—		1	1	48	7	55	4	23	2	8	—
	B	—		—		—		—		—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
	C	—		—		—		1		—	4	3	3	8	—	4	—	13	—
	D	—		20		60		77		14	160	178	92	182	16	52	—	13	—
Dekkers, lei-, riet-, stroo-	A	—		—		2		1		3	22	212	77	453	44	293	28	124	4
	B	—		—		—		—		—	3	—	—	1	1	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	1	2	5	2	—	—	—	—	—
	D	—		17		58		78		2	205	83	201	91	30	26	5	6	3

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.												TOTAAL.	
		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.											
		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
KLASSE I.															
Fabr. van cement	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	1
	D	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121	88
Pottenmakers in flesschenfabriek	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	3
Glasblazers	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	2
	D	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	508	515
KLASSE III.															
Boekdrukkers	A	15	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	525	124
	B	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	12
	C	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98	36
	D	19	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	1757
Letterzetters	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
	C	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	188	32
	D	47	5	33	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2405	4042
Steendrukkers	A	2	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	111	25
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3
	C	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	12
	D	14	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	432	909
Fotografen	A	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	316	124
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
	C	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	76
	D	9	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57	336
KLASSE IV.															
Aanleggers van gas- en waterleiding en gasfitters	A	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	141	14
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	C	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	8
	D	16	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	447	425
Dekkers, lei-, riet-, stroo-	A	28	4	89	3	71	3	—	—	—	—	—	—	1245	184
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6
	D	30	3	8	1	2	1	—	—	—	—	—	—	218	599

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834	
		O.		O.		O.		O.		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.
Loodgieters.	A	—		—		—		—		7	21	208	34	308	13	108	7	35	1
	B	—		—		—		—		—	1	1	—	2	1	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	2	10	4	3	—	3	—	1	—
	D	1		147		381		352[1]		25	559	451	246	307	19	82	3	26	2
Metselaars.	A	—		—		1		10		12	86	839	231	1832	149	982	60	379	20
	B	—		—		—		1		—	6	4	14	9	6	1	—	—	—
	C	—		—		—		1		1	14	27	29	47	6	13	2	7	—
	D	3		134		541		843		109	2373	2652	1845	3767	382	1528	85	514	21
Opperlieden.	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		1		—	1	—	—	1	—	—	—	1	—
	D	3		30		116		226		80	796	1577	750	1938	215	863	62	272	18
Steenhouwers.	A	—		—		—		—		—	1	47	16	124	6	53	3	15	—
	B	—		—		—		—		—	—	1	3	2	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	2	4	6	11	1	4	—	2	—
	D	3		83		186		187		21	330	395	169	442	36	140	5	38	1
Timmerlieden.	A	—		—		1		14		33	175	2104	689	4679	418	2658	176	998	64
	B	—		—		—		—		—	12	14	46	17	10	10	1	2	—
	C	—		—		—		5		1	35	127	90	206	27	69	4	18	1
	D	23		1132		3206		3785[2]		198	7403	5995	4311	7811	803	2987	175	900	33
Behangers.	A	—		—		—		2		3	26	339	110	522	38	232	10	70	3
	B	—		—		—		—		—	—	2	6	1	—	—	—	—	—
	C	—		1		1		2		—	9	12	14	15	2	5	—	—	—
	D	4		132		409		406		29	830	700	555	519	71	153	12	61	4
Pleisteraars (stucadoors).	A	—		—		—		2		4	24	158	72	359	19	169	8	62	—
	B	—		—		—		—		—	1	2	1	—	1	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	1	5	8	11	1	1	—	1	—
	D	—		37		179		246		34	598	621	429	873	87	314	21	99	3
Schilders- en glazemakers.	A	—		—		—		11		17	108	1450	457	2316	208	993	71	358	28
	B	—		—		—		—		—	6	6	23	8	7	—	—	—	—
	C	—		—		1		—		2	12	51	48	30	12	10	1	3	—
	D	10		446		1368		1651		120	3715	2950	2470	2903	335	975	94	320	15
Aardwerkers.	A	—		—		—		1		—	2	13	8	29	6	7	3	5	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	18	5	20	1	15	—	2	—
	D	1		14		67		180		62	1034	1735	1319	1892	269	841	81	283	20
Straatmakers.	A	—		—		—		—		2	6	34	14	65	8	23	2	12	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	4	2	4	1	2	—	—	—
	D	—		10		31		54		11	119	241	107	239	17	104	6	36	1

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.												TOTAAL.	
		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.											
		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
Loodgieters.	A	10	2	17	—	4	1	—	—	—	—	—	—	693	78
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	6
	D	6	—	10	—	3	—	—	—	—	—	—	—	908	1709
Metselaars.	A	207	4	188	12	4	—	—	—	—	—	—	—	4439	573
	B	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	27
	C	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98	52
	D	287	11	163	11	3	—	—	—	—	—	—	—	9020	6249
Opperlieden.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
	D	134	5	81	3	—	—	—	—	—	—	—	—	4945	2219
Steenhouwers.	A	11	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	254	27
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	9
	D	14	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1054	1000
Timmerlieden.	A	630	49	711	41	11813	1627								
	B	1	—	—	—	44	69								
	C	8	—	7	—	436	162								
	D	447	15	390	17	18731[3]	20901								
Behangers.	A	51	2	29	2	1246	193								
	B	—	—	—	—	3	6								
	C	1	—	—	—	33	29								
	D	26	1	1511	2429										
Pleisteraars (stucadoors).	A	37	3	31	—	820	128								
	B	—	—	—	—	2	3								
	C	—	—	—	—	18	10								
	D	43	2	26	—	2010	1602								
Schilders- en glazemakers.	A	236	10	5622	906										
	B	—	—	—	—	14	36								
	C	—	—	—	—	96	74								
	D	142	9	7586	10124[3]										
Aardwerkers.	A	3	—	1	—	58	21								
	B	—	—	—	—	1	1								
	C	1	—	1	—	57	6								
	D	83	2	5044	2996										
Straatmakers.	A	3	—	147	31										
	B	—	—	—	—										
	C	1	—	12	3										
	D	14	1	670	347										

[1]) Waarvan 1 gehuwd. [2]) Waarvan 2 gehuwd. [3]) Waarvan 1 met onbekenden leeftijd.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																	
		benedden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834	
		O.		O.		O.		O.		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.
Wegwerkers.	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	2	1	7	—	4	—	1	—
	D	—		—		2		3		—	16	134	50	305	24	245	13	109	11
KLASSE V.																			
Apothekers.	A	—		—		—		—		1	1	117	64	133	17	99	9	46	7
	B	—		—		—		—		—	—	11	42	5	2	6	1	2	—
	C	—		2		6		9		1	55	51	114	69	21	35	13	12	3
	D	2		8		19		19		2	29	37	34	51	5	28	5	15	—
Fabr. van kaarsen	A	—		—		—		—		—	—	7	5	10	5	10	2	2	—
	B	—		—		—		—		—	—	1	—	3	—	3	—	1	—
	C	—		—		—		1		—	—	3	1	—	2	1	—	1	—
	D	—		4		11		17		2	45	148	38	137	9	60	2	23	1
Fabr. van lijm	A	—		—		—		—		—	—	—	—	3	1	—	1	—	—
	B	—		—		—		—		—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	1	1	—	2	—	1	—
	D	—		3		6		10		2	11	21	8	17	1	3	—	1	—
KLASSE VI.																			
Kistenmakers	A	—		—		—		—		—	—	10	5	16	2	16	—	3	—
	B	—		—		—		—		—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	5	1	5	1	4	—	1	—
	D	—		46		95		80		10	124	157	57	170	16	76	6	29	1
Fabr. van houtwaren	A	—		—		—		—		—	1	11	2	22	3	20	2	8	—
	B	—		—		—		—		—	1	2	—	1	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	2	3	—	4	—	2	—	—	—
	D	—		4		13		18		1	24	43	33	42	7	7	3	10	—
Lijstenmakers	A	—		—		—		—		—	5	18	7	35	3	16	1	3	—
	B	—		—		—		—		—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		1		1		—	—	3	5	1	—	2	—	—	—
	D	2		18		40		38		5	56	61	35	78	8	28	2	3	—
Meubelmakers	A	—		—		—		4		4	19	319	113	641	61	368	37	114	10
	B	—		—		—		—		—	3	5	5	9	1	1	—	—	—
	C	—		—		1		2		—	12	21	21	22	3	5	1	3	—
	D	4		362		638		638[1]		41	1166	967	675	887	115	339	19	118	4
Houtzagers	A	—		—		—		—		2	6	38	14	101	16	69	3	22	3
	B	—		—		—		—		—	1	1	2	2	—	—	—	1	—
	C	—		1		—		—		2	2	20	5	56	—	42	—	8	—
	D	—		57		134		175		27	372	577	260	620	56	283	7	97	3
Modelmakers	A	—		—		—		—		—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	3	—	8	—	6	1	—	—
	D	—		8		23		32		2	51	86	39	77	1	21	1	8	—

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.												TOTAAL.	
		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.											
		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
Wegwerkers.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	1
	D	109	11	83	7	100	8	—	—	—	—	—	—	976	134
KLASSE V.															
Apothekers.	A	46	7	32	—	31	—	—	—	—	—	—	—	459	98
	B	2	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	26	46
	C	12	3	7	—	7	1	—	—	—	—	—	—	182	224
	D	15	—	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	138	122
Fabr. van kaarsen	A	2	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	31	14
	B	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—
	C	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4
	D	23	1	10	2	3	1	—	—	—	—	—	—	383	130
Fabr. van lijm	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1
	D	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	39
KLASSE VI.															
Kistenmakers	A	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	48	7
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	2
	D	29	1	8	1	6	—	—	—	—	—	—	—	456	426
Fabr. van houtwaren	A	8	—	6	—	6	2	—	—	—	—	—	—	73	10
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	2
	D	3	10	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	105	102
Lijstenmakers	A	1	3	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	76	16
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7
	D	8	28	2	3	—	—	—	3	—	—	—	—	178	199
Meubelmakers	A	37	368	37	114	10	61	5	82	5	—	—	—	1589	254
	B	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	9
	C	3	5	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	52	40
	D	115	339	19	118	4	46	3	36	1	—	—	—	2435	3624
Houtzagers	A	16	69	3	22	3	15	1	14	—	—	—	—	261	43
	B	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3
	C	—	42	—	8	—	7	1	—	—	—	—	—	135	9
	D	56	283	7	97	3	47	3	34	—	—	—	—	1685	1067
Modelmakers	A	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	1
	D	1	21	1	8	—	2	—	2	—	—	—	—	198	155

[1]) Waarvan 1 gehuwd.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																	
		benedden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834	
		O.		O.		O.		O.		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.
Kuipers	A	—		—		—		1		1	9	175	52	394	38	321	37	145	18
	B	—		—		—		1		—	—	2	2	1	2	—	—	1	—
	C	—		—		—		—		—	1	13	11	20	1	11	2	5	—
	D	3		161		253		255		23	603	762	436	625	113	287	34	72	7
Witwerkers	A	—		—		—		—		1	5	13	4	25	3	13	2	3	2
	B	—		—		—		—		—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
	D	—		1		4		13		3	19	17	21	12	2	7	—	1	—
Beeldhouwers	A	—		—		—		1		—	3	27	13	62	9	25	1	12	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	1	—	3	—	—	—	—	—
	D	1		21		47		43		—	83	56	50	61	4	21	1	13	—
Houtdraaiers	A	—		—		—		1		1	12	47	29	121	15	67	7	23	1
	B	—		—		—		—		—	1	1	—	1	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	4	4	—	—	—	—	—
	D	2		74		122		104		14	134	130	86	90	18	24	5	7	—
Borstelmakers	A	—		—		1		2		3	11	65	32	108	13	64	2	22	4
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
	C	—		—		1		—		—	3	8	9	7	1	3	—	1	—
	D	—		117		125		106		8	183	142	140	137	23	47	9	18	2
Kurkensnijders	A	—		—		—		—		—	1	5	1	17	2	9	—	2	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	1	—	1	—	—	1	—	—
	D	1		6		11		9		2	24	48	23	67	5	32	1	6	—
Mandenmakers	A	—		—		2		4		5	28	253	81	377	44	230	20	68	4
	B	—		—		—		1		—	2	2	3	4	1	—	—	1	—
	C	—		—		—		—		—	3	18	3	11	1	4	1	—	—
	D	5		110		218		255		14	475	296	394	337	76	104	14	42	10
Rietmattenmakers	A	—		—		—		—		—	1	7	1	8	2	3	—	1	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
	D	—		19		13		12		—	13	7	7	13	4	1	—	3	—
Houtbereiders	A	—		—		—		—		—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	1	3	—	4	1	3	—	1	—
KLASSE VII.																			
Kleermakers	A	—		—		—		26		73	308	2033	1139	2916	505	1597	176	822	87
	B	—		—		—		—		—	3	5	39	14	7	3	2	—	—
	C	—		—		2		6		4	27	102	103	126	16	29	3	10	1
	D	15		460		1062		1325		64	3199	1602	2358	1503	344	566	88	222	30

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.								TOTAAL.	
		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.							
		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
Kuipers	A	114	8	114	9	—	—	—	—	1264	172
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	4	5
	C	—	—	1	—	—	—	—	—	50	15
	D	46	3	29	3	—	—	—	—	1844	1871
Witwerkers	A	3	—	—	—	—	—	—	—	63	17
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	D	1	—	1	—	—	—	—	—	41	60
Beeldhouwers	A	3	1	3	1	—	—	—	—	133	29
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
	D	2	—	3	1	—	—	—	—	156	251
Houtdraaiers	A	23	1	13	1	12	2	—	—	284	68
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
	D	7	—	6	2	5	—	—	—	276	547
Borstelmakers	A	2	4	18	1	19	2	—	—	299	68
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	C	1	—	1	—	—	—	—	—	20	14
	D	18	2	4	1	5	—	—	—	361	706
Kurkensnijders	A	2	—	1	—	1	—	—	—	35	4
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
	D	6	—	2	—	2	—	—	—	159	80
Mandenmakers	A	68	4	68	4	76	6	—	—	1077	194[1]
	B	1	—	—	—	—	—	—	—	7	7
	C	4	1	—	—	1	1	—	—	34	9
	D	42	10	22	3	38	—	—	—	853	1560
Rietmattenmakers	A	1	—	—	—	—	—	—	—	19	4
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	D	1	—	—	—	—	—	—	—	25	68
Houtbereiders	A	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	D	1	—	—	—	—	—	—	—	11	2
KLASSE VII.											
Kleermakers	A	87	583	49	607	40	8631	2330			
	B	—	1	—	1	—	24	51			
	C	1	1	1	4	—	276	159			
	D	30	136	13	120	14	4213	8908			

[1]) Waarvan 1 met onbekenden leeftijd.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																		TOTAAL.	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		Gehuwd.	Ongehuwd.
		O.		O.		O.		O.		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.		
Barbiers	A	—		—		6		20		42	204	912	302	757	78	309	23	128	11	88	8	87	4	2323	656
	B	—		—		—		—		—	5	1	6	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	3	12
	C	—		—		2		12		—	34	2	16	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	64
	D	5		165		452		441		6	756	58	303	13	29	8	3	3	—	—	—	1	—	89	2154
Waschlieden	A	—		—		—		1		3	7	270	32	380	23	192	9	94	3	46	—	44	—	1029	75
	B	—		—		—		—		—	2	8	12	9	—	1	—	1	—	—	—	—	—	19	14
	C	—		—		—		—		—	7	10	9	10	2	6	—	2	1	—	—	—	—	28	19
	D	3		37		88		126		19	362	363	331	252	98	106	30	46	5	15	4	9	1	810	1085
Strijkers	A	—		—		—		—		1	—	8	2	5	—	3	—	4	—	—	—	—	—	21	2
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		2		—	1	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5
KLASSE VIII.																									
Glas- en porceleingraveurs	A	—		—		—		—		—	—	2	2	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	5	3
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	D	—		—		4		5		1	6	8	6	5	—	2	—	2	—	—	—	—	—	18	21
Graveurs.	A	—		—		—		—		—	1	9	6	16	4	17	—	6	—	3	—	6	—	57	11
	B	—		—		—		—		—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4
	D	—		2		6		7		—	8	5	10	7	4	1	3	—	—	2	—	—	—	15	40
Tegelschilders	A	—		—		—		—		—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		1		—		—	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4
	D	—		3		15		20		2	26	10	12	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	19	77
Aardewerkschilders	A	—		—		—		—		—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		2		12		10		—	19	8	8	7	3	2	—	—	—	—	—	—	—	17	54
Vergulders	A	—		—		—		—		1	1	5	3	3	—	6	—	1	—	1	—	1	—	18	4
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	—		3		2		10		2	6	7	13	17	—	9	—	3	—	2	—	1	—	41	34
Cachetsnijders	A	—		—		—		—		—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Kunstbloemenmakers	A	—		—		—		—		—	—	1	2	6	1	—	—	—	—	1	—	—	—	7	4
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	D	—		—		—		1		—	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																		TOTAAL.	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		Gehuwd.	Ongehuwd.
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.		
Borduurwerkers	A	—	—	—	—	—	1	3	—	8	—	5	1	1	—	—	—	2	—	19	2
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	1
	D	—	2	2	4	—	12	6	6	9	—	2	—	—	—	—	—	—	—	17	26
Verlakkers	A	—	—	—	—	—	—	2	4	5	1	4	—	2	—	2	—	1	—	16	5
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	D	—	5	2	2	—	10	3	7	7	—	6	—	1	—	—	—	—	—	17	26
KLASSE IX.																					
Rijwielbandenmakers	A	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	1	—	—	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	3
Schoenmakers	A	—	—	7	46	65	547	3359	1468	4741	612	2110	219	900	72	678	72	699	39	12552	3082
	B	—	—	—	—	—	17	13	42	11	14	3	3	—	1	—	—	1	—	28	77
	C	—	—	1	3	—	31	44	96	64	17	14	3	4	2	3	—	4	—	133	153
	D	25	879	1761	1983	67	4222	1471	3106	1540	681	640	170	204	40	143	22	132	8	4197	12897
Drijfriemenmakers	A	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	4	—	3	—	—	—	—	—	10	1
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	—	1	4	6	1	8	18	9	18	1	7	—	1	—	1	—	1	—	47	29
Zadelmakers	A	—	—	—	—	—	9	111	57	239	29	164	11	66	6	44	3	49	1	673	116
	B	—	—	—	—	—	2	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6
	C	—	—	—	—	—	—	4	7	13	—	9	—	2	—	—	—	—	—	28	7
	D	1	59	128	143	6	317	176	197	169	42	65	11	15	2	9	2	7	—	447	902
KLASSE XI.																					
Zilversmeden	A	—	—	—	—	3	3	66	29	224	33	136	24	63	5	30	7	46	3	568	104
	B	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	2	4
	C	—	—	1	1	—	7	6	11	8	4	1	2	5	—	—	—	1	—	21	26
	D	3	124	211	173	8	298	222	185	277	62	134	9	45	1	28	1	15	—	729	1067
Blikslagers en soldeerders	A	—	—	—	1	3	2	59	17	119	10	82	1	27	1	29	2	24	—	343	34
	B	—	—	—	—	1	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1
	C	—	—	—	—	—	2	12	2	9	—	1	—	—	—	—	—	—	—	22	4
	D	2	143	202	162	28	309	339	137	211	24	69	1	20	—	8	—	12	—	687	980
Fabr. van metaalwaren	A	—	—	—	—	5	13	266	73	480	54	263	22	107	9	49	9	63	4	1233	184
	B	—	—	—	—	—	1	3	14	3	5	2	1	—	—	—	—	1	—	9	21
	C	—	—	—	—	—	5	9	14	20	2	3	1	—	1	—	—	2	—	34	23
	D	1	178	397	320	23	738	512	433	414	58	152	20	47	4	23	—	17	—	1188	2149
IJzergieters	A	—	—	—	—	—	—	2	3	12	1	7	1	1	—	2	—	—	—	24	5
	B	—	—	—	—	—	—	3	2	6	1	2	—	—	—	—	—	—	—	11	3
	C	—	—	—	—	—	1	16	1	23	—	5	2	2	—	1	—	1	—	48	4
	D	1	47	139	167	39	447	608	280	564	45	220	9	44	2	15	—	4	—	1494	1137

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN. beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
Smeden	A	—	—	—	4	13	30	1032	236	2221	223	1223	92	451	36	322	21	280	9	5542	651
	B	—	—	—	1	—	7	15	31	11	13	4	1	—	—	1	—	—	—	31	53
	C	—	—	—	3	4	26	100	80	100	24	29	6	11	1	5	—	4	1	253	141
	D	12	881	2514	2644[1]	161	4668	3033	2729	2966	437	1085	105	301	19	143	19	108	7	7799	14063
Koper- en metaalgieters	A	—	—	—	—	—	—	5	2	16	3	11	1	—	1	1	—	6	—	39	7
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	1	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2
	D	—	15	40	40	6	61	82	45	79	9	35	2	14	—	8	—	2	—	226	212
Lettergieters en stereotypers	A	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	B	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
	C	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—
	D	—	6	4	4	4	23	39	15	18	—	2	—	2	—	3	—	—	—	68	52
Metaaldraaiers.	A	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	11	1	11	—	2	1	—	—	1	—	—	—	25	3
	D	—	28	189	269	40	613	671	281	433	21	129	4	32	2	16	—	6	—	1327	1407
Metaalslijpers.	A	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	2	—	1	—	—	—	2	—	11	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
	D	—	3	10	14	3	33	54	16	25	3	3	—	1	—	—	—	—	—	86	79
Draadvlechters	A	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	1
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zagenvijlers	A	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
KLASSE XII.																					
Fabr. van stoom- en andere werktuigen	A	—	—	—	—	1	2	47	21	78	8	44	5	8	—	8	1	2	1	188	38
	B	—	—	—	—	—	1	4	10	15	1	6	—	2	—	—	—	—	—	27	12
	C	—	—	—	1	—	3	14	11	20	2	10	—	2	—	1	—	—	—	47	17
	D	—	22	61	92	11	179	325	140	289	16	97	5	26	3	16	—	3	—	767	518
Monteurs	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	4	—	47	41	31	26	2	6	2	2	—	1	—	—	—	76	86
	D	—	2	16	26	1	70	48	52	47	5	14	—	3	—	1	—	—	—	114	171
Bankwerkers	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	1	1	1	17	4	28	1	10	—	4	—	1	—	—	—	61	7
	D	—	42	216	412	65	1090	985	525	738	47	265	10	43	2	19	1	8	—	2123	2345

[1]) Waarvan 2 gehuwd.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN. beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
Vuurwerkers	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	4	2	3	—	3	—	—	—	1	—	—	—	11	2
	D	—	3	15	27	2	67	49	17	45	7	42	—	6	—	1	—	1	—	146	136
Ketelmakers	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	7	4	5	—	4	—	1	—	1	—	1	—	19	4
	D	1	104	213	202	55	393	677	207	508	29	136	3	31	—	8	—	5	—	1420	1152
Ketelbikkers	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	6	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—
Electriciens	A	—	—	—	—	—	3	21	9	18	1	4	—	2	—	1	1	—	—	46	14
	B	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	6	2
	C	—	—	1	4	—	14	12	7	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	17	27
	D	—	11	43	61	3	104	41	36	22	3	9	—	2	—	1	—	—	—	78	258
Fabr. van chronometers en horloges	A	—	—	—	1	1	26	211	162	374	88	188	32	61	9	48	7	39	4	922	330[1]
	B	—	—	—	1	—	3	—	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
	C	—	—	—	2	—	21	1	24	4	2	—	1	—	—	—	—	—	—	5	50
	D	—	33	91	111	—	226	40	184	30	25	5	6	4	—	—	—	2	—	81	676
Fabr. van andere instrumenten	A	—	—	—	—	—	1	12	8	29	4	15	1	9	—	3	—	2	—	70	14
	B	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1
	C	—	—	—	1	—	—	10	6	3	1	1	—	—	—	—	—	1	—	15	8
	D	—	9	41	53	12	121	119	67	82	6	25	—	3	1	4	—	4	—	249	298
KLASSE XIII.																					
Blok- en mastenmakers	A	—	—	—	—	—	—	5	1	21	5	13	2	7	1	4	—	13	—	63	9
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	5	1
	D	—	7	19	22	2	24	26	18	27	8	16	1	2	—	5	—	3	—	81	99
Scheepmakers	A	—	—	—	—	—	6	103	21	272	37	201	9	59	8	61	2	62	3	758	86
	B	—	—	—	—	—	1	9	6	11	—	5	2	—	—	—	—	—	—	25	9
	C	—	—	—	1	1	7	41	29	85	1	30	—	8	1	3	—	3	—	171	39
	D	1	246	517	591	103	1334	2037	895	1912	142	943	34	319	6	167	4	129	5	5610	3775
Zeilmakers	A	—	—	—	1	—	—	20	8	60	10	72	2	34	1	25	—	25	—	236	22
	B	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	1
	C	—	—	—	—	—	2	13	2	11	—	8	—	1	—	—	—	2	—	35	4
	D	—	20	51	50	7	131	103	70	127	19	80	7	30	3	12	—	19	—	378	351
Rijtuigbekleeders	A	—	—	—	—	—	—	1	2	5	1	4	—	1	—	2	—	2	—	15	3
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	D	—	2	7	6	—	14	19	9	15	—	9	1	2	—	1	—	—	—	46	39

[1]) Waarvan 1 met onbekenden leeftijd.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																		TOTAAL.	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		Gehuwd.	Ongehuwd.
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.		
Rijtuigschilders	A	—	—	—	—	—	1	5	5	11	1	8	—	1	—	3	1	2	—	30	8
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	1	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	6	1
	D	—	10	26	27	2	57	60	33	54	8	19	—	5	—	1	—	2	—	143	161
Wagenmakers	A	—	—	—	1	5	20	317	79	600	67	349	37	129	10	83	10	96	13	1579	237
	B	—	—	—	—	—	—	—	10	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	12
	C	—	—	—	1	1	7	6	17	12	3	7	—	—	—	—	—	—	1	26	29
	D	6	126	271	282	7	612	340	469	338	74	106	23	50	2	18	2	16	1	875	1868
KLASSE XIV.																					
Lompensorteerders	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	3	10	6	1	12	13	8	14	3	7	—	2	—	1	—	—	—	38	42
Boekbinders, papiersnijders, linieerders, perforeerders	A	—	—	—	—	2	12	73	43	126	20	81	9	40	6	25	1	25	—	372	91
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	3	14	7	15	3	7	—	4	—	1	—	1	—	42	13
	D	5	197	319	279	13	479	345	325	242	61	89	8	34	6	20	1	18	1	761	1681
Fabr. van Cartonnages	A	—	—	—	1	1	1	9	7	29	1	13	2	3	—	4	—	5	—	64	12
	B	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
	D	1	21	20	18	3	22	9	22	11	4	3	—	2	1	3	—	2	—	33	109
Zakkenplakkers	A	—	—	—	1	1	1	8	1	16	—	8	1	3	—	3	1	5	—	44	5
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	C	—	—	—	—	—	1	3	1	1	1	2	—	—	—	1	—	—	—	7	3
	D	1	77	50	36	1	30	20	24	20	15	17	2	1	—	3	1	5	—	67	236
KLASSE XV.																					
Fabr. van jute en zakken	A	—	—	—	—	—	1	2	2	6	1	2	1	2	1	—	—	2	—	14	6
	B	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	—	—	—	—	—	—	2	—	11	—	2	—	2	—	1	—	—	—	18	—
	D	—	8	34	21	7	64	170	47	170	22	44	5	12	—	11	—	4	—	418	201
Appreteerders	A	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	1	2	1	3	11	—	3	—	2	—	2	—	—	—	20	5
	D	1	89	56	62	3	119	226	129	223	22	106	5	46	3	9	—	9	—	622	486
Touwslagers	A	—	—	—	—	1	3	41	14	121	18	73	2	16	5	14	1	19	—	285	43
	B	—	—	—	—	—	—	1	3	2	1	—	—	2	—	1	—	—	—	6	4
	C	—	—	—	—	—	2	3	5	8	2	12	—	5	—	1	—	—	—	29	9
	D	5	168	187	105	10	165	167	143	271	56	148	11	75	8	33	6	30	3	734	857
Fabr. van vischnetten	A	—	—	—	1	1	—	—	—	5	1	9	—	2	—	1	—	2	1	20	3
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—
	D	1	6	8	3	6	23	33	9	31	2	21	1	11	—	6	—	—	—	108	53

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																		TOTAAL.	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		Gehuwd.	Ongehuwd.
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.		
Nettentaanders	A	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	1	—	—	—	1	—	5	1
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	2	—	2	—	1	—	1	—	10	1
KLASSE XVII.																					
Molenaars	A	—	—	—	2	3	14	388	84	677	75	358	24	132	6	77	6	73	3	1710	214
	B	—	—	—	1	—	9	7	29	16	12	6	—	3	1	1	—	1	—	34	52
	C	—	—	—	1	2	16	38	55	44	12	21	1	7	—	3	—	1	—	116	85
	D	2	47	145	248	14	795	534	904	492	157	160	35	48	6	23	2	7	3	1278	2344
Broodbakkers	A	—	—	—	10	69	91	3564	482	3746	263	1520	88	515	26	343	20	224	14	9981	994
	B	—	—	—	—	—	23	34	92	22	16	9	9	5	2	4	—	—	—	74	142
	C	—	—	—	8	2	77	129	273	120	43	30	10	13	2	3	2	3	1	300	416
	D	16	547	1622	2266	68	5213	1492	3940	1276	510	563	121	184	24	95	18	53	6	3731	14283
Koks	A	—	—	—	—	—	1	11	5	27	1	7	—	4	—	1	—	—	1	50	8
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	3	7	10	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	14	13
	D	—	2	7	19	1	77	27	77	36	17	12	4	4	—	4	—	—	2	84	205
Slagers	A	—	—	—	11	47	147	2368	652	2525	185	1119	72	387	27	217	20	181	7	6844	1121
	B	—	—	—	6	—	15	21	59	18	8	6	3	3	—	1	—	1	—	50	91
	C	—	—	2	4	—	39	40	62	23	13	7	1	3	—	2	1	—	—	75	122
	D	9	354	1037	1446	58	3248	916	2140	636	203	201	29	59	13	39	7	28	6	1937	8492
KLASSE XVIII.																					
Landbouwers	A	—	—	9	99	153	697	16856	3487	39731	4875	28503	3217	12866	1246	9266	865	9988	926	117863	15421
	B	—	—	4	27	6	193	232	667	313	359	171	78	44	22	32	18	30	12	828	1380
	C	—	—	6	23	4	160	215	538	258	271	100	59	30	24	28	6	19	11	654	1098
	D	574	5458	14417	20522[1]	1045	58221	32785	60847	37850	14570	20099	4088	8598	1375	5904	835	4665	592	110958[2]	176492[3]
Tabaksplanters	A	—	—	—	1	—	1	41	18	130	53	115	29	76	8	48	6	81	7	491	123
	B	—	—	—	—	—	—	—	4	3	1	6	—	—	1	—	—	—	—	9	6
	C	—	—	—	—	—	—	—	2	4	4	1	1	—	—	—	1	1	—	6	8
	D	—	7	17	23	—	67	10	106	31	50	16	11	6	5	6	2	3	4	72	292
Veehouders	A	—	—	—	1	38	36	2152	195	3880	270	2299	157	925	78	690	46	564	55	10548	838
	B	—	—	—	—	2	12	31	43	36	23	12	3	5	5	2	2	3	—	91	88
	C	—	—	3	2	1	13	11	35	8	5	9	5	2	—	1	1	—	1	32	65
	D	16	292	896	1301	40	3563	1290	3619	1595	644	821	142	317	44	203	18	124	11	4390	10546
Veehoeders	A	—	—	—	—	—	4	19	1	41	2	17	1	9	—	5	—	3	—	94	8
	B	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	D	51	273	254	75	1	52	11	64	24	19	16	9	6	2	2	3	2	2	62	804
Schaapherders	A	—	—	1	—	—	3	8	14	16	21	16	7	9	4	6	1	16	1	71	52
	B	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
	C	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	D	32	223	319	176	3	138	48	168	81	130	75	68	29	24	25	15	20	10	281	1303

[1]) Waarvan 11 gehuwd. [2]) Waaronder 1 van onbekenden leeftijd. [3]) Waaronder 4 van onbekenden leeftijd.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN. beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877	23—35 1876 — 1864	36—50 1863 — 1849	51—60 1848 — 1839	61—65 1838 — 1834	66—70 1833 — 1829	71 en daarboven 1828 en vroeger.	TOTAAL.
		O.	O.	O.	O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	Gehuwd. Ongehuwd.
Pluimgraven	A	—	—	—	—	— —	— 1	— 1	— —	— —	— —	— —	— 2
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	1	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 1
	D	—	—	1	—	— 1	2 1	2 —	— —	2 —	— —	— —	6 3
Bloemisten	A	—	—	1	6	5 30	426 163	700 85	393 36	147 10	111 4	102 9	1884 344
	B	—	—	—	—	— 1	7 11	4 2	— —	2 —	— —	— —	13 14
	C	—	—	2	6	— 22	22 27	27 2	6 —	2 —	3 —	2 —	62 59
	D	5	142	319	409	20 938	508 659	431 127	228 22	79 12	48 2	35 3	1349 2638
Tuinlieden	A	—	—	1	11	18 80	1496 385	2643 233	1756 114	763 51	579 38	550 24	7805 937
	B	—	—	—	2	— 11	39 32	32 15	24 5	6 1	5 —	6 —	112 66
	C	—	—	—	2	— 13	54 32	80 9	40 2	11 —	7 —	4 —	196 58
	D	28	370	881	1123	49 2583	1535 2132	1834 410	1027 113	467 46	362 26	279 20	5553 7732
Boomkweekers	A	—	—	—	1	2 24	172 113	240 47	128 23	51 5	48 3	48 8	689 224
	B	—	—	—	2	— 5	4 10	3 1	1 —	— —	— —	— —	8 18
	C	—	—	—	1	— 8	14 10	12 4	8 —	2 —	4 —	1 —	41 23
	D	3	44	102	143	15 361	201 173	187 36	88 9	34 3	19 1	24 —	568 875
Boschopzichters	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	1 —
	C	—	—	—	—	— 1	26 8	62 3	28 1	15 3	11 —	13 —	155 16
	D	—	3	17	24	5 50	105 82	191 27	101 13	53 3	40 4	29 —	524 223
Griendwerkers	A	—	—	—	—	— 1	3 1	10 2	7 1	3 —	2 1	— —	25 6
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— 1	— —	— —	— —	— 1
	C	—	—	—	—	— 1	1 —	3 —	— 2	— 4	— 1	— —	11 1
	D	—	7	21	15	1 46	54 37	75 5	27 2	16 —	9 —	3 —	185 133
KLASSE XIX.													
Jachtopzieners	A	—	—	—	—	— 7	47 32	74 20	29 4	16 4	5 1	9 —	180 68
	B	—	—	—	—	— —	— —	2 —	— —	— —	— —	— —	2 —
	C	—	—	—	—	— 3	96 43	141 8	44 2	16 —	9 —	9 2	315 58
	D	—	—	2	3	— 6	37 26	67 4	21 1	8 —	2 —	4 —	139 42
Jagers	A	—	—	—	—	— 7	47 32	74 20	29 4	16 4	5 1	9 —	180 68
	B	—	—	—	—	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	1 —
	C	—	—	—	—	— —	— —	2 —	1 —	— —	— —	1 —	4 —
	D	—	—	2	3	— 6	11 14	24 3	6 —	2 —	2 —	1 —	46 28
KLASSE XX.													
Magazijnpersoneel	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	1	14	21	6 84	192 108	273 18	118 8	44 1	21 2	9 1	663 258
	D	—	85	246	465	85 1374	2529 1085	2406 179	907 34	314 7	205 —	99 3	6545 3478
KLASSE XXI.													
Wegpersoneel (spoor)	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	1	— 15	103 39	296 6	138 2	38 —	6 —	2 —	583 63
	D	—	2	6	54	56 556	1942 746	2300 71	633 19	147 1	30 1	11 —	5119 1456

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN. beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877	23—35 1876 — 1864	36—50 1863 — 1849	51—60 1848 — 1839	61—65 1838 — 1834	66—70 1833 — 1829	71 en daarboven 1828 en vroeger.	TOTAAL.
		O.	O.	O.	O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	Gehuwd. Ongehuwd.
Kolentremmers	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	D	—	—	—	1	1 11	6 8	7 —	1 —	— —	— —	— —	15 20
Stalpersoneel	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— 2	4 3	15 1	6 1	1 —	3 —	— —	29 7
	D	1	10	12	34	2 60	90 77	108 11	46 3	24 1	9 1	8 —	287 210
Voerlieden	A	—	—	—	3	4 11	176 47	319 22	163 13	54 2	41 1	22 —	779 99
	B	—	—	—	1	— 3	— 9	1 3	— 1	— —	— —	— —	1 17
	C	—	—	—	—	— 7	4 6	8 —	4 —	— —	3 —	— —	19 13
	D	1	18	83	126	49 460	1095 571	928 77	265 20	76 6	32 2	13 1	2458 1865
Stuurlieden	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	1 —
	C	—	—	1	5	7 191	250 301	202 30	69 2	15 1	— —	5 —	548 531
	D	—	—	2	8	2 22	26 14	17 —	11 1	1 —	1 —	— —	58 47
Bootslieden	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— 1	5 6	7 1	1 —	— —	— —	— —	13 8
	D	—	—	—	—	1 7	20 8	42 3	24 —	3 —	3 1	— —	93 19
Matrozen (zeevaart)	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— —	1 1	1 —	— —	— —	— —	— —	2 1
	D	2	12	85	256	28 977	604[1] 973	513 138	179 33	44 8	16 1	7 —	1391[1] 2485
Matrozen (binnenvaart)	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— 2	1 2	4 1	— —	— —	— —	— —	5 5
	D	—	6	21	54	12 158	163 124	114 11	38 2	9 —	5 —	4 —	345 376
Schippers	A	—	—	2	11	63 134	3009 590	4389 330	2293 109	801 27	490 20	384 16	11430[2] 1239
	B	—	—	3	3	4 38	172 161	236 35	96 7	15 1	11 1	3 1	537 250
	C	—	—	—	3	1 22	114 48	116 9	34 3	10 1	4 —	6 —	285 86
	D	29	339	999	1597	76 4362	1792 3724	1387 548	505 102	165 29	92 15	52 5	4069 11751[3]
Houtvlotters	A	—	—	—	—	— —	— —	2 —	— —	— —	— —	1 —	3 —
	B	—	—	—	—	— —	— —	1 —	1 —	1 —	— —	— —	3 —
	C	—	—	—	—	— —	— —	1 —	1 —	1 —	— —	— —	3 —
	D	—	—	3	—	1 3	25 5	16 3	15 —	4 1	1 —	1 —	63 15
Personeel voor lading en lossing	A	—	—	—	—	— —	9 3	14 —	7 —	2 —	— —	— —	32 3
	B	—	—	—	—	— 1	1 —	— —	— —	— —	— —	— —	1 1
	C	—	—	1	—	— 2	5 3	9 —	4 —	2 —	2 —	— —	22 6
	D	—	2	8	12	6 51	139 52	151 15	64 3	29 1	12 —	7 —	408 144

[1]) Waaronder 1 van onbekenden burgerlijken staat. [2]) Waarvan 1 van onbekenden leeftijd. [3]) Waaronder 2 van onbekenden leeftijd.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *A.* **Mannen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																		TOTAAL.	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.			
		O.		O.		O.		O.		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
Overige beroepen binnenscheepvaart	A	—		—		—		—		1	5	37	10	59	7	36	1	13	—	5	—	8	—	159	23
	B	—		—		—		—		—	—	—	4	3	—	3	—	1	—	1	—	1	—	9	4
	C	1		2		15		20		1	45	26	50	45	6	28	3	1	—	6	—	1	—	108	142
	D	—		5		15		13		1	42	25	32	37	8	11	—	3	—	3	—	1	—	81	115
Pakhuisknechts	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	2	1	3	—	—	—	1	—	—	—	6	1
	D	—		1		2		3		4	8	25	10	42	1	25	—	9	—	3	—	2	—	110	25
Sjouwerlieden	A	—		—		—		—		—	—	1	—	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	5	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	1	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	4	1
	D	1		3		18		49		38	232	519	239	711	95	337	27	100	5	76	5	33	4	1814	678
Omroepers	A	—		—		—		—		—	—	—	—	1	—	2	—	1	1	3	—	2	—	9	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	—	1	3	6	—	3	1	5	—	3	—	6	1	24	5
Wegers	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		1	—	1	—	2	1	7	—	2	—	1	—	6	—	20	1
	D	—		—		—		—		2	3	22	8	12	—	5	—	1	—	—	—	—	—	42	11
Taxateurs	A	—		—		—		—		—	—	—	—	5	1	7	—	2	—	6	1	2	—	22	2
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	—
	D	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Telefoonbeambten	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	3	1	3	1	6	—	1	—	—	—	—	—	13	2
	C	—		—		1		—		—	9	16	12	12	6	8	—	3	—	5	—	—	—	44	28
	D	—		—		5		5		—	10	40	18	40	4	5	—	—	—	—	—	1	—	86	42
KLASSE XXIV.																									
Toonkunstenaars en organisten		—		4		14		42		13	194	263	253	332	65	99	13	32	2	13	3	10	3	762	593
Scheikundigen		—		1		4		3		2	20	17	21	23	8	8	3	2	—	3	—	1	—	56	60
Tolken		—		—		—		—		—	1	1	2	2	3	3	1	2	—	1	—	—	—	9	7
Kantoorpersoneel		6		233		1344		2198[1]		50	5774	3558	5076	3912	916	1467	205	443	40	233	19	159	7	9824[2]	15817
Administrateurs		—		—		—		2		—	16	105	223	140	49	59	7	16	4	16	2	13	4	349	307
KLASSE XXVI.																									
Suppoosten in gestichten		–		—		3		18		—	71	31	253	70	123	41	34	13	17	6	9	8	4	169	532
KLASSE XXVII.																									
Dienstboden		1		47		74		100		6	372	454	688	764	239	496	89	217	32	137	19	109	13	2183	1675[2]
KLASSE XXVIII.																									
Losse werklieden		5		67		292		749		425	3360	6821	3364	8821	1261	4396	389	1584	108	898	46	648	23	23594[2]	9664

[1]) Waarvan 1 gehuwd. [2]) Waarvan 1 met onbekenden leeftijd.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *B.* **Vrouwen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																		TOTAAL.	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.			
		O.		O.		O.		O.		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
KLASSE I.																									
Glasblazers	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		3		1		1		—	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
KLASSE III.																									
Steendrukkers	A	—		—		—		—		—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	3	—	—	—	8	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		1		2		—	4	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9
KLASSE IV.																									
Loodgieters	A	—		—		—		—		—	—	1	—	3	—	3	—	—	—	2	—	2	—	11	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Behangers.	A	—		—		—		—		—	—	1	—	8	1	4	—	1	—	1	—	2	—	17	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	—		2		4		8		—	36	—	40	3	8	1	2	—	1	—	1	—	—	4	102
Huisschilders en Glazenmakers.	A	—		—		—		—		—	—	3	1	31	1	38	1	20	—	14	—	15	—	121	3
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
KLASSE V.																									
Apothekers.	A	—		—		—		—		—	—	2	6	8	2	11	2	7	—	3	—	5	—	36	10
	B	—		—		—		—		—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
	C	—		—		—		4		—	186	4	364	5	48	—	1	—	—	—	—	—	—	9	603
	D	—		1		3		5		—	10	—	12	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	31
Fabr. van kaarsen	A	—		—		—		—		—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	4	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	2	5
	D	—		44		59		80		2	129	15	88	13	14	1	1	—	—	—	2	—	—	31	417
KLASSE VI.																									
Kistenmakers	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2
KLASSE VII.																									
Naaisters	A	—		7		93		414		26	1806	408	2491	638	1195	416	511	235	177	189	111	166	77	2078	6882
	B	—		—		1		5		—	8	2	8	2	3	1	2	—	1	—	—	—	—	5	28
	C	—		—		—		—		—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
	D	2		253		627		615		4	1226	101	1075	194	467	180	238	94	68	78	54	109	43	760	4668
Waschvrouwen	A	—		—		—		5[1]		6	44	196	144	597	192	489	99	230	34	135	21	115	21	1770	558
	B	—		—		—		—		—	2	3	6	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	9	10
	C	—		—		—		—		—	4	1	9	3	2	—	2	1	1	—	—	—	—	5	18
	D	7		87		244		376[2]		21	959	184	628	277	144	240	67	17	27	59	14	31	8	890	2561

[1]) Waarvan 2 gehuwd. [2]) Waarvan 1 gehuwd.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. B. Vrouwen.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																		TOTAAL.	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		Gehuwd.	Ongehuwd.
		O.		O.		O.		O.		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.		
Strijksters	A	—		—		10		39		9	252	205	505	338	373	183	151	70	35	53	40	41	15	899	1420
	B	—		—		1		—		—	2	3	9	—	6	1	1	—	—	—	—	—	—	4	19
	C	—		—		—		—		—	6	1	7	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	14
KLASSE VIII.	D	1		74		247		429[1]		12	1054	53	701	42	118	21	28	2	5	2	3	3	4	136	2663
Graveurs.	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Glasschilders	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Plateelschilders	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Porceleinschilders	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	D	—		3		24		29		3	55	18	39	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	27	154
Vergulders (porcelein)	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		6		12		11		4	24	14	14	2	9	1	—	—	—	—	—	—	—	21	76
Lakwerkers	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1
Kunstbloemenmaaksters	A	—		—		—		1		—	1	3	3	1	4	1	1	—	1	—	—	—	—	5	11
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		1		2		1		—	5	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	11
Borduursters	A	—		—		—		2		1	9	3	20	5	9	2	6	—	2	—	—	1	—	12	48
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	—		12		31		26		4	67	18	59	8	25	6	2	5	2	1	2	—	—	42	226
KLASSE XI.																									
Blikslagers en soldeerders	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	—		15		10		14		—	16	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	55

[1]) Waarvan 1 gehuwd.

Beroepen die wijzigingen ondergingen. B. Vrouwen.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																		TOTAAL.	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		Gehuwd.	Ongehuwd.
		O.		O.		O.		O.		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.		
Fabr. van metaalwaren	A	—		—		—		—		—	—	1	—	8	—	7	3	3	—	4	—	2	—	25	3
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		8		11		—		—	2	3	1	6	1	3	—	—	1	1	—	—	—	13	24
Metaalslijpsters.	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
KLASSE XII.	D	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Fabr. v. naaimachines	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	D	—		—		—		—		—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Fabr. van rijwielen	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
KLASSE XIV.	D	—		—		1		1		—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Boekbinders	A	—		—		—		—		—	—	1	1	2	1	4	—	1	1	—	—	1	—	9	3
	B	—		—		—		—		—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		3		13		14		—	29	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68
Fabr. van cartonnages	A	—		—		—		—		—	—	—	1	2	2	1	—	—	—	—	—	2	—	5	3
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2
	D	—		39		61		61		2	88	3	22	—	3	2	2	1	—	—	—	—	—	8	276
Zakkenplakkers	A	—		—		—		—		—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
KLASSE XV.	D	—		33		30		23		1	30	1	7	4	—	1	1	1	—	—	—	—	—	8	124
Fabr. van jute en zakken	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	2	1
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	D	—		23		26		20		7	43	32	28	28	8	11	3	4	1	6	3	2	—	90	155
Fabr. van vischnetten	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	3	3	1	—	4	—	1	—	—	—	—	9	3
KLASSE XVII.	D	1		35		89		89		13	154	72	64	61	5	21	1	4	—	1	—	2	—	174	438
Broodbakkers	A	—		—		—		1		2	—	23	3	104	8	100	2	55	3	60	5	52	1	396	23
	B	—		—		—		—		—	1	2	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	2	4
	C	—		—		—		1		—	—	—	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7
	D	—		3		9		1		—	15	1	12	6	4	3	4	4	3	—	—	3	—	17	51

Beroepen die wijzigingen ondergingen. *B.* **Vrouwen.**	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																			
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		O.		O.		O.		O.		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
Kooksters	A	—		—		—		—		—	—	1	3	4	2	3	1	1	1	1	2	—	1	10	10
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
	D	—		—		—		—		—	2	—	2	1	2	4	2	2	2	1	—	1	2	9	12
Koffieverleesters	A	—		—		—		—		—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	—		5		16		46[1]		15	71	48	31	33	6	9	—	—	—	—	—	—	—	107	173
KLASSE XVIII.																									
Tuinlieden	A	—		—		—		—		—	—	8	3	58	5	99	7	55	—	35	2	59	1	314	18
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	D	—		3		3		8		1	19	1	11	6	7	1	3	4	—	—	—	—	1	13	55
Bloemisten	A	—		—		—		1		—	—	13	2	26	9	15	7	10	4	16	1	22	—	102	24
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
	D	4		3		17		27		—	71	9	85	15	22	4	5	2	2	1	1	—	1	31	238
KLASSE XX.																									
Magazijnpersoneel	A	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	2	1	11	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	18
	D	—		17		23		27		9	72	20	39	9	8	7	1	1	—	—	—	—	—	46	187
KLASSE XXI.																									
Voerlieden	A	—		—		—		—		—	—	—	—	2	—	6	—	2	—	2	—	1	—	13	—
	B	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—		—		—		—		—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Telefoonbeambten	A	—		—		—		—		—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	B	—		—		—		1		—	—	1	4	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	6
	C	—		—		2		9		—	110	12	128	7	11	2	—	—	—	—	—	—	—	21	260
	D	—		—		—		3		—	29	3	22	5	5	2	—	—	—	—	—	—	—	10	59
KLASSE XXIV.																									
Toonkunstenaars		—		—		—		3		2	16	7	28	2	10	—	2	—	—	—	1	—	—	11	60
KLASSE XXVI.																									
Suppoosten in gestichten		—		2		2		22		—	614	11	2512	30	976	36	395	8	104	12	74	6	61	103	4762
KLASSE XXVII.																									
Dienstboden		253		4012		13271		2147[2]		187	60242	2790	53888	5721	13748	3989	4289	1598	1201	1068	645	786	455	16157[3]	173417[4]

[1]) Waarvan 2 gehuwd. [2]) Waarvan 9 gehuwd. [3]) Waarvan 9 met onbekenden leeftijd. [4]) Waarvan 5 met onbekenden leeftijd.

Bij de vergelijking nu van de cijfers der enkele beroepen, gepubliceerd in de uitkomsten der telling van 1889 en die uit de telling van 1899 (voor zoover zij slechts éénmaal in de uitkomsten dezer laatste voorkomen of die hierboven door berekening verkregen werden), moet ten slotte bij de cijfers van 1899 nog eerst worden rekening gehouden met het zoogenaamde technische personeel, het personeel in algemeenen dienst en de emballeurs en pakkers in de verschillende bedrijven werkzaam, die in 1889, althans voor het grootste gedeelte, zullen gerekend zijn tot die bedrijven zelve te behooren, en de machinisten en stokers, die, volgens verstrekte mededeeling, in 1889 stellig daartoe zijn gerekend.

Uit de nieuw geconstrueerde cijfers der beroepen welke in meerdere bedrijven werden uitgeoefend met die welke slechts eenmaal in de uitkomsten der telling zijn genoemd, zijn thans voor 1899 klasse-totalen berekend die, behoudens misschien enkele verschillen, vergelijkbaar zijn met die voor 1889 berekend, en hiervoren vermeld, (blz. 212 vlg).

Die verschillen moeten ontstaan zijn door verschil in zienswijze bij de classificatie der beroepen in 1889 en 1899.

Al stond toch ter beoordeeling voor de bewerking der telling van 1899 eene lijst van voorname beroepen, met aanwijzing der klasse waarin zij voor de telling van 1889 waren geclasseerd, volledige lijsten van alle beroepen, zooals hierachter als bijlagen zijn afgedrukt, ontbraken, zoodat voor vele beroepen niet kon worden nagegaan of die indeeling bij de beide tellingen uniform is geschied. Intusschen kunnen die verschillen in hoofdzaak slechts beroepen betreffen met weinig beoefenaren, zoodat invloed van belang op de verhoudingscijfers der klassen daardoor dan ook in de meeste gevallen wel niet zal zijn ontstaan. Waar het bestaan dier verschillen kon worden vermoed, zal er bij de vergelijking op gewezen worden.

Op de onderdeelen van sommige klassen schijnt echter in vele gevallen het verschil in zienswijze omtrent de rubriceering van grooten invloed geweest te zijn, terwijl die invloed zich bij sommige afzonderlijke bedrijven nog in sterker mate doet gevoelen. Zoo veel mogelijk zal bij de vergelijking van de uitkomsten der beide tellingen daarmede worden rekening gehouden, en zal in die gevallen worden getracht door combinatie van bedrijven of groepen van bedrijven, de vergelijking zoo nauwkeurig mogelijk te doen zijn.

Achterstaand wordt dan een overzicht gegeven van de bovenbedoelde nieuw berekende klasse-totalen van de uitkomsten der telling van 1899.

BEROEPSKLASSEN.	Pos	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN.																																	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																				VROUWEN.																	
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	—	—	—	—	—	11	119	70	324	48	153	11	64	8	37	8	34	2	731	158	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	9	2	6	1	3	—	4	—	29	4
	B	—	—	—	—	—	7	24	33	34	4	19	2	2	—	4	—	2	—	85	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—	—	4	12	4	55	221	117	356	20	142	5	49	—	27	2	16	1	815	216	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
	D	27	547	1158	1360	215	3350	3880	2631	3750	439	1390	95	398	29	196	7	130	3	9959	9646	1	140	253	304[1]	51	484	209	169	140	22	40	7	20	2	10	—	10	3	481	1884
Totaal . . .		27	547	1162	1372	219	3423	4244	2851	4464	511	1704	113	513	37	264	17	182	6	11590	10066	1	140	253	304[1]	51	485	209	170	147	24	49	10	26	3	13	—	14	3	510	1892
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	—	—	1	3	5	32	213	117	212	22	36	1	8	—	4	—	2	—	480	176	—	—	1	4	—	26	3	36	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	4	70
	B	—	—	1	—	—	—	6	—	5	1	—	—	1	—	—	—	—	—	12	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	—	1	—	—	—	8	11	2	40	1	16	1	2	—	2	—	1	—	72	13	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
	D	3	6	114	482	159	1116	3044	1529	1260	173	136	5	27	—	16	2	5	—	4647	3430	1	29	131	139[1]	1	263	26	384	12	20	2	—	1	—	1	—	—	—	44	966
Totaal . . .		3	7	116	485	164	1156	3274	1648	1517	197	188	7	38	—	22	2	8	—	5211	3621	1	29	132	143[1]	1	289	30	424	13	23	2	—	1	—	1	—	—	—	49	1040
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper-, staalgravure, photographie enz.	A	—	—	—	1	2	35	290	161	404	63	163	13	60	5	18	4	23	—	960	282	—	—	—	—	—	—	2	4	5	1	7	—	2	—	3	—	2	—	21	5
	B	—	—	—	—	—	2	19	15	28	2	13	—	2	—	—	—	2	—	64	19	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	C	—	—	3	11	3	70	147	102	172	16	73	6	8	1	11	—	6	—	420	209	—	—	1	1	—	7	—	4	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	14
	D	11	722	1399	1232	73	2354	1797	1343	1336	163	419	38	110	9	86	6	57	2	3878	7279	—	11	9	9	—	21	2	10	2	3	1	1	—	—	—	—	—	5	64
Totaal . . .		11	722	1402	1244	78	2461	2253	1621	1940	244	668	57	180	15	115	10	88	2	5322	7789	—	11	10	10	—	28	4	20	7	4	9	1	2	—	3	1	2	—	27	85
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten, ook gemeentelijke dienst).	A	—	—	5	43	88	511	5938	1915	11692	1008	6000	398	2224	130	1382	75	1337	75	28661	4160	—	—	—	—	—	—	8	1	74	2	124	3	49	—	42	2	53	1	350	9
	B	—	—	—	1	—	35	43	111	88	28	26	1	10	—	6	—	—	—	173	176	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—	1	8	44	8	419	604	611	944	114	379	20	98	3	50	—	46	1	2129	1221	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	4
	D	48	2237	6730	8335[2]	769	18647	19212	12976	23015	2422	9125	589	2973	136	1556	68	1146	57	57801[3]	52242[3]	—	2	4	8	2	37	2	45	14	11	9	2	3	1	1	1	7	—	38	111
Totaal . . .		48	2238	6743	8423[2]	865	19612	25797	15613	35739	3572	15530	1008	5305	269	2994	143	2529	133	88764[3]	57799[3]	—	2	4	8	2	38	10	48	88	14	134	6	52	1	43	3	60	1	389	125
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	—	—	—	—	2	8	213	134	303	51	198	18	84	13	53	6	53	3	906	233	—	—	—	—	—	—	3	6	14	3	15	3	10	1	5	—	8	—	55	13
	B	—	—	—	1	—	3	39	56	37	6	20	1	6	—	3	—	—	1	105	68	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
	C	—	2	11	17	2	97	162	179	240	33	115	15	39	3	15	1	20	1	593	359	—	—	—	4	—	187	4	364	8	52	—	2	—	—	—	1	—	—	12	610
	D	5	211	272	275[1]	45	585	1265	470	1280	99	489	33	169	2	95	7	37	2	3381	1960	1	89	135	154	7	266	23	153	14	24	1	1	1	—	—	2	—	—	46	825
Totaal . . .		5	213	283	293[1]	49	693	1679	839	1860	189	822	67	298	18	166	14	110	7	4985	2620	1	89	135	158	7	453	30	527	36	79	16	6	11	1	5	3	8	—	113	1452
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	—	—	8	24	40	200	1903	727	3665	424	2127	186	762	68	574	37	562	39	9633	1714[4]	—	—	—	1	1	2	14	7	41	3	47	1	22	1	20	2	24	2	169	19
	B	—	—	1	3	—	11	22	31	26	12	6	3	3	—	1	1	1	—	59	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	C	—	1	5	8	4	51	161	92	219	15	124	12	26	—	13	2	5	—	552	186	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
	D	25	1349	2367	2450[1]	189	4919	4420	3725	4434	722	1714	167	591	49	278	26	250	7	11877	15805	4	70	97	97	4	141	24	72	31	3	19	1	10	2	6	—	2	1	96	488
Totaal . . .		25	1350	2381	2485[1]	233	5181	6506	4575	8344	1173	3971	368	1382	117	866	66	818	46	22121	17767[4]	4	70	97	98	5	144	38	82	72	6	66	2	33	3	26	2	26	3	266	511
VII. Kleeding en reiniging.	A	—	—	6	47	121	528	3331	1508	4325	645	2282	218	1118	111	764	59	797	48	12738	3170	—	16	260	1153[5]	104	6031	1711	8992	2954	4297	1885	1524	838	482	594	310	540	205	8628	23268
	B	—	—	—	—	—	12	16	66	37	8	10	2	1	—	2	—	3	—	69	88	—	—	3	12	2	47	14	89	16	32	7	5	2	2	—	—	—	—	41	190
	C	—	—	4	21	4	82	158	155	192	22	73	3	21	2	5	1	6	—	459	290	—	—	3	6	—	79	10	150	10	25	2	7	3	1	—	—	1	1	26	272
	D	23	743	1702	2009	104	4612	2311	3204	2118	514	814	132	316	39	174	19	148	15	5985	13012	24	1066	2762	3475[5]	43	6855	432	4756	664	1208	517	457	228	128	174	89	164	62	2224	20875
Totaal . . .		23	743	1712	2077	229	5234	5816	4933	6672	1189	3179	355	1456	152	945	79	954	63	19251	16560	24	1082	3028	4646[2]	149	13012	2167	13987	3644	5557	2411	1993	1071	613	768	399	705	268	10919	44605

[1]) Waarvan 1 gehuwd. [2]) Waarvan 4 gehuwd. [3]) Waarvan 1 met onbekenden leeftijd. [4]) Waarvan 1 met onbekenden leeftijd. [5]) Waarvan 2 gehuwd.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN.																																	
		MANNEN.																				VROUWEN.															
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 jaar. 1887 — 1886	14 of 15 jaar. 1885 — 1884	16 of 17 jaar. 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 jaar. 1887 — 1886	14 of 15 jaar. 1885 — 1884	16 of 17 jaar. 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
VIII. Kunstnijverheid.	A	—	—	—	—	1	13	80	57	126	24	67	3	19	1	15	2	17	—	325	100	—	--	—	3	1	10	6	28	6	14	3	7	1	4	1	—	2	—	20	66
	B	—	—	—	—	—	1	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	1	—	—	9	12	12	10	4	5	—	1	—	—	—	—	—	28	26	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
	D	—	43	103	120	6	286	137	197	127	18	46	6	12	—	4	—	2	—	334	773	—	22	72	69	11	157	54	118	20	39	9	6	6	5	1	2	—	—	101	490
Totaal . . .		—	43	104	120	7	309	231	267	263	47	118	9	32	1	19	2	19	—	689	902	—	22	72	72	12	168	60	148	26	54	12	13	7	9	2	2	2	—	121	560
IX. Leder, wasdoek, caoutchouc.	A	—	—	7	46	66	561	3529	1572	5189	730	2414	263	1023	88	737	78	771	47	13729	3392	—	—	—	3	—	5	10	12	41	6	46	—	25	—	22	1	28	1	172	28
	B	—	—	—	1	—	22	16	55	18	16	6	3	—	1	—	—	2	—	42	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	--	—	—	1	—
	C	—	—	1	4	—	43	70	122	103	20	34	3	10	3	5	—	5	—	227	196	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
	D	27	1004	2028	2267	85	4918	2131	3663	2166	803	878	195	282	43	189	26	155	9	5886	14983	2	50	141	191	3	351	45	266	37	52	11	12	—	3	1	2	1	1	98	1071
Totaal . . .		27	1004	2036	2318	151	5544	5746	5412	7476	1569	3332	464	1315	135	931	104	933	56	19884	18669	2	50	141	194	3	356	55	281	78	58	57	12	25	3	24	3	29	2	271	1102
X. Oer, steenkolen, turf.	A	—	—	—	1	—	11	134	37	328	35	243	19	100	5	47	5	66	4	918	117	—	—	—	1	--	1	1	—	3	1	6	1	6	1	—	—	6	—	22	5
	B	—	—	—	—	1	4	8	7	13	7	18	—	1	—	2	--	1	—	44	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	1	1	19	41	30	108	8	39	2	11	1	10	1	5	—	215	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	14	127	433	706	127	2061	3005	1577	3012	260	1003	57	360	18	232	8	175	4	7914	5266[1]	—	23	84	140	29	390	216	156	227	24	105	10	30	2	34	4	15	—	656	833
Totaal . . .		14	127	433	708	129	2095	3188	1651	3461	310	1303	78	472	24	291	14	247	8	9091	5463[1]	—	23	84	141	29	391	217	156	230	25	111	11	36	3	34	4	21	—	678	838
XI. Metalen (bewerking van).	A	—	--	—	5	25	55	1497	378	3235	335	1801	142	676	52	456	40	439	17	8129	1024	—	—	—	—	—	—	8	—	53	3	69	4	30	1	25	3	36	1	221	12
	B	—	—	—	1	1	8	30	57	31	22	8	3	--	—	2	--	1	—	73	91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	3	8	5	65	219	140	229	38	57	12	24	2	9	1	11	1	554	270	—	—	--	2	—	—	—	1	—	1	--	—	—	—	—	—	—	—	—	4
	D	23	1551	3917	4078[2]	334	7664	6078	4460	5422	711	1957	162	552	31	267	20	177	7	14789	22622	—	56	72	79	8	124	18	43	9	11	5	1	—	2	1	—	—	—	41	388
Totaal . . .		23	1551	3920	4092[2]	365	7792	7824	5035	8917	1106	3823	319	1252	85	734	61	628	25	23545	24007	—	56	72	81	8	124	26	44	62	15	74	5	30	3	26	3	36	1	262	404
XII. Vervaardiging van stoom- en andere werktuigen, instrumenten, oorlogsmaterieel.	A	--	1	—	4	17	76	524	313	824	149	432	58	138	18	106	13	94	7	2135	639	—	—	—	—	—	—	—	1	8	3	9	—	3	—	1	—	3	—	24	4
	B	—	—	—	1	—	9	14	35	26	3	14	2	3	—	—	--	—	—	57	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
	C	—	3	14	57	9	263	316	282	302	35	110	7	24	1	15	—	5	—	781	662	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
	D	3	331	995	1324	186	2881	2917	1632	2317	194	812	45	178	10	80	3	43	3	6533	7421	1	59	75	74	3	130	3	51	---	1	1	—	—	—	—	—	—	—	7	391
Totaal . . .		3	335	1009	1386	212	3229	3771	2262	3469	381	1368	112	343	29	201	16	142	10	9506	8772	1	59	75	74	3	132	3	55	8	4	10	—	3	—	1	—	4	—	32	400
XIII. Scheepsbouw, vervaardiging van rijtuigen.	A	—	—	—	2	5	30	480	130	1050	136	698	52	246	21	187	14	209	18	2875	403	—	—	—	—	—	—	1	—	12	—	21	--	17	1	14	1	17	—	82	2
	B	—	—	—	—	—	3	14	18	17	3	6	3	1	—	—	—	—	—	38	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	2	7	4	56	115	95	173	12	79	—	21	1	3	—	8	1	403	174	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	7	423	962	1074	127	2337	2915	1628	2826	280	1327	72	448	11	215	6	174	6	8032	6808[3]	—	—	1	1	—	5	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10
Totaal . . .		7	423	964	1083	136	2426	3524	1871	4066	431	2110	127	716	33	405	20	391	25	11348	7412[3]	—	—	1	1		5	1	3	14	—	21	—	17	1	14	1	17	—	84	12
XIV. Papier.	A	—	—	—	2	4	14	100	56	192	23	115	14	48	6	35	2	38	—	532	117	—	—	—	—	—	—	1	2	6	3	5	—	1	1	—	1	3	—	16	7
	B	—	—	—	—	—	2	8	2	7	2	2	1	2	1	—	—	—	—	19	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—	—	—	2	—	14	79	27	74	8	36	1	9	—	5	—	2	—	205	52	—	—	—	—	—	1	—	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	6
	D	8	382	500	482	53	841	972	564	766	122	289	18	83	7	57	4	42	1	2262	2929	1	138	198	184	11	238	36	63	35	10	16	6	6	1	2	—	—	—	106	839
Totaal . . .		8	382	500	486	57	871	1159	649	1089	155	442	34	142	14	97	6	82	1	3018	3106	1	138	198	184	11	242	37	67	42	14	22	6	7	2	2	1	3	—	124	853

[1]) Waarvan 1 met onbekenden leeftijd. [2]) Waarvan 2 gehuwd. [3]) Waarvan 2 met onbekenden leeftijd.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																															
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																						VROUWEN.																					
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XV. Textiele nijverheid.	A	—	—	—	2	3	25	206	127	612	152	455	71	212	31	98	20	151	15	1737	443	—	2	2	19	3	44	39	86	40	48	59	41	31	18	48	11	79	24	299	295
	B	—	—	1	—	—	3	24	38	35	8	21	2	9	—	4	—	2	—	95	52	—	—	—	—	1	8	—	2	—	3	—	1	—	—	—	—	1	—	2	14
	C	—	—	3	9	5	65	238	110	414	19	172	3	65	5	25	—	14	1	933	215	—	—	1	—	—	11	3	12	3	3	4	—	1	—	—	1	—	—	11	28
	D	29	1815	2354	2124	205	4319	5285	3437	5530	794	2327	237	787	68	377	37	260	17	14771	15231	16	1426	2116	2200[1]	135	4165	613	2436	355	458	122	125	40	43	27	22	28	12	1322	13017
Totaal . . .		29	1815	2358	2135	213	4412	5753	3712	6591	973	2975	313	1073	104	504	57	427	33	17536	15941	16	1428	2119	2219[1]	139	4228	655	2536	398	512	185	167	72	61	75	34	108	36	1634	13354
XVI. Fabricage van gas en electriciteit	A	—	—	—	—	1	1	8	1	6	1	4	—	3	—	1	—	—	—	23	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	B	—	—	—	—	—	1	25	7	33	5	10	1	7	1	4	—	2	—	81	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	1	—	1	23	69	59	103	11	46	1	5	—	4	—	5	—	233	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	6	32	55	31	245	918	225	1037	42	339	7	88	2	46	3	24	—	2483	617	—	—	—	1	—	4	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8
Totaal . . .		—	6	33	55	33	270	1020	292	1179	59	399	9	103	3	55	3	31	—	2820	730	—	—	—	1	—	4	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8
XVII. Bereiding van voedings en genotmiddelen.	A	—	—	3	43[2]	149	417	7668	1840	8805	787	3883	255	1301	82	797	58	596	37	23200	3521	—	—	—	1	4	3	96	22	287	33	322	18	155	6	113	10	115	3	1092	96
	B	—	—	—	12	1	100	246	391	228	73	78	20	22	3	14	—	8	—	597	599	—	—	—	—	—	3	4	7	3	1	3	3	—	—	—	—	1	—	11	14
	C	—	1	22	67	12	435	893	866	1062	144	351	25	114	3	43	3	14	1	2489	1567	—	—	—	4	—	19	4	36	8	10	5	3	1	—	—	—	—	—	18	72
	D	57	3132	6278	7397	557	16084	10653	11563	9058	1592	3098	343	954	85	490	43	259	23	25069	46597	7	284	443	474[1]	32	1000	194	684	208	115	101	36	35	15	20	6	19	3	611	3065
Totaal . . .		57	3133	6303	7519[2]	719	17036	19460	14660	19153	2596	7410	643	2391	173	1344	104	877	61	51355	52284	7	284	443	479[1]	36	1025	298	749	506	159	431	60	191	21	133	16	135	6	1732	3247
I—XVII. Totaal Nijverheidsbedrijven.	A	—	1	30	223[2]	529	2528	26233	9143	41292	4633	21071	1722	8086	639	5311	421	5189	312	107712	19652[5]	—	18	263	1185[1]	113	6122	1903	9197	3553	4421	2627	1604	1196	517	891	341	920	237	11205	23903
	B	—	—	3	20	3	223	556	923	663	201	257	44	70	6	42	1	24	1	1615	1422	—	—	3	12	3	59	19	106	19	37	10	9	3	2	1	—	3	—	58	228
	C	—	9	82	268	62	1774	3516	3001	4741	520	1851	116	527	25	242	11	169	7	11108	5813	—	—	5	17	—	312	21	585	30	94	14	14	5	1	—	3	1	1	71	1032
	D	310	14629	31843	35770[3]	3266	77219	70940	54824	69454	9348	26163	2201	8328	539	4358	286	3084	156	185601[5]	226621[6]	58	3465	6593	7599[4]	340	14631	1897	9412	1771	1996	959	665	380	204	278	128	246	82	5879	44825
Totaal . . .		310	14639	31458	36281[4]	3860	81744	101245	67891	116150	14702	49342	4083	17011	1209	9953	718	8466	476	306036[5]	253508[7]	58	3483	6864	8813[8]	456	21124	3840	19300	5373	6548	3610	2292	1584	724	1170	472	1170	320	17213	69988
XVIII. Landbouwbedrijven.	A	—	—	12	120	218	903	21447	4509	47837	5667	33480	3633	14958	1420	10824	974	11417	1040	140181	18278	—	—	—	10	44	67	1584	335	4231	536	5196	375	2911	146	2366	117	2845	120	19178[5]	1706
	B	—	—	4	31	9	231	324	773	416	405	239	87	60	29	39	20	40	12	1127	1592	—	—	—	2	—	3	7	10	13	7	5	3	6	—	3	—	5	—	39	25
	C	—	—	12	45	6	248	397	696	504	308	217	70	69	27	60	8	47	12	1300	1426	—	—	—	1	—	7	17	19	24	15	17	6	7	2	5	2	—	1	70	53
	D	711	6919	17416	24054[8]	1190	61655	37150	68428	42895	16100	22752	4489	9730	1521	6670	911	5221	646	125620[5]	202843[9]	191	1779	4876	7012[1]	321	17172	3263	14913	2690	2547	1424	661	623	200	378	118	261	75	8962	49542
Totaal . . .		711	6919	17444	24250[8]	1423	63037	59318	74406	91652	22480	56688	8279	24817	2997	17598	1913	16725	1710	268228[5]	224139[9]	191	1779	4876	7025[1]	365	17249	4871	15277	6958	3105	6642	1045	3547	348	2752	237	3111	196	28249[5]	51326
XIX. Visscherij (incl. vischkweekerij en jacht.	A	—	1	9	40	31	244	1547	513	2128	256	1105	70	484	26	353	21	335	16	5983	1196	—	—	—	—	—	—	1	—	16	—	17	—	4	—	2	—	5	—	45	—
	B	—	—	—	3	1	18	60	37	54	8	14	2	3	1	1	—	3	—	136	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	1	1	5	17	366	75	400	13	127	4	30	—	16	—	15	2	959	113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	32	427	894	1145	126	2694	2499	1645	2040	173	735	44	258	17	129	4	57	4	5844	7079	1	—	2	7	2	14	10	13	3	1	2	—	1	—	—	—	1	—	19	38
Totaal . . .		32	428	904	1189	163	2973	4472	2270	4622	450	1981	120	775	44	499	25	410	22	12922	8457	1	—	2	7	2	14	11	13	19	1	19	—	5	—	2	—	6	—	64	38
XX. Warenhandel (incl. tusschenhandel, commissiehandel, makelaardij en verdere hulpbedrijven van den handel	A	—	42	162	374[2]	412	2056	15949	5497	25615	2789	13584	1043	5044	366	3336	208	2994	176	66936[5]	12712	—	1	11	48[1]	144	283	3682	1160	7936	1745	5839	884	2440	313	1724	207	1895	189	23662	4840[10]
	B	—	4	10	35	15	227	661	463	827	142	322	17	93	3	47	4	39	1	2004	906	—	—	4	5	4	69	176	163	240	115	138	26	20	6	22	4	13	4	613	396
	C	3	142	639	1380	65	4203	2875	4572	3170	751	1175	135	325	39	211	17	108	8	7929	11889	1	38	179	638	6	2681	59	2952	104	527	55	101	17	18	8	7	4	4	253	7146
	D	49	1440	2907	3418	337	7601	7371	5724	7001	951	2801	205	898	46	545	17	321	21	19274	22379	6	142	266	265	21	557	98	426	159	133	107	39	40	14	28	4	30	5	483	1857
Totaal . . .		52	1628	3718	5207[2]	829	14087	26856	16256	36613	4633	17882	1400	6360	454	4139	246	3462	206	96143[5]	47886	7	181	460	956[1]	175	3590	4015	4701	8439	2520	6139	1050	2517	351	1782	222	1942	202	25011	14239[10]

[1]) Waarvan 2 gehuwd. [2]) Waarvan 1 gehuwd. [3]) Waarvan 7 gehuwd. [4]) Waarvan 8 gehuwd. [5]) Waarvan 1 met onbekenden leeftijd. [6]) Waarvan 4 met onbekenden leeftijd. [7]) Waarvan 5 met onbekenden leeftijd. [8]) Waarvan 11 gehuwd. [9]) Waarvan 10 gehuwd. [10]) Waarvan 1 met onbek. leeftijd en burgerlijken staat.

| BEROEPSKLASSEN. | Positie in het beroep. | LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN. | | |

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN.																																	
		benedenden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.										
		MANNEN.																								VROUWEN.										
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.		—	1	7	55	—	187	752	1468	1112	1232	700	617	340	229	219	135	221	160	3344	4091	—	1	1	3	—	145	9	906	30	644	54	276	32	86	30	62	32	57	187	2181
XXXIV. Gepensionneerden (uit openbare, kerkelijke of particuliere kassen).		—	1	—	—	4	1	82	132	732	481	1285	340	1039	126	986	81	1507	126	5635	1288	—	—	—	—	—	—	7	1	19	3	33	9	17	2	18	1	36	3	130	19
XXXV. Zonder beroep.		733066	88453	46703	28700	178	27762[1]	4070	17021[2]	7915	7696[3]	9647	4644[4]	7681	2389[4]	10743	2079	30901	3769[1]	71141[5]	952303[6]	722052	97177	77210[7]	59452[8]	20456	104031	27725[3]	93590[9]	39943[8]	34358[10]	14311[1]	15253[9]	61467	6868[9]	46806	5710	70427	9885[9]	92423[9][11]	122574[8][12]
I—XVII. Nijverheidsbedrijven.		310	14639	31458	36281[13]	3860	81744	101245	67891	116150	14702	49342	4088	17011	1209	9953	718	8466	476	30603[6][17]	2535[8][5]	58	3488	6864	8813[15]	456	21124	3840	19300	5378	6548	3610	2292	1584	724	1170	472	1170	320	17213	6998
XVIII. Landbouw.		711	6919	17444	24250[16]	1423	68037	59318	74406	91652	22480	56688	8279	24817	2997	17593	1913	16725	1710	26822[8][17]	22413[9][18]	191	1779	4876	7025[19]	365	17249	4871	15277	6958	3105	6642	1045	3547	348	2752	237	3111	196	28249[17]	5132[6]
XIX. Visscherij en jacht.		32	428	904	1189	163	2973	4472	2270	4622	450	1981	120	775	44	499	25	410	22	12922	8457	1	—	2	7	2	14	11	13	19	1	19	—	5	—	2	—	6	—	64	38
XX—XXIII. Handel en verkeer.		96	2227	5709	8975[10]	1594	27805	54088	32669	70481	8146	31559	2288	10619	657	6474	365	5323	283	18014[2][11]	8916[9][17]	7	191	512	1066[10]	212	4346	5088	6018	10926	3182	7974	1293	3209	439	2214	254	2416	229	32041	17536[17]
XXIV—XXXIII (excl. XXVIII) Andere		12	293	1808	3584[7]	122	14852	18134	22103	25960	5966	10940	1814	3568	564	2118	315	1818	353	6266[2][17]	5166[4][17]	254	4089	13873	21710[13]	199	64401	3384	65055	7006	18742	5023	5900	2062	1636	1432	927	1028	682	20152[20]	19671[5][21]
XXVIII. Losse werklieden.		5	67	292	749	425	3360	6821	3364	8821	1261	4396	389	1584	108	898	46	648	28	2359[4][17]	966[4]	—	—	1	—	4	5	4	9	19	5	18	2	4	1	1	—	4	—	54	28
Algemeem totaal I—XXXIII.		1166	24573	57615	75028[10]	7587	198771	244078	202703	317686	53005	154906	16923	58374	5579	37535	3382	33390	2867	85358[4][23]	63660[1][24]	511	9492	25628	3302[1][22]	1288	107139	17198	105672	30301	31588	23286	10532	10411	3148	7571	1890	7795	1427	97778[25]	33562[6]

[1]) Waarvan 1 met onbekenden burgerlijken staat. [2]) Waarvan 6 met onbekenden burgerlijken staat. [3]) Waarvan 11 met onbekenden burgerlijken staat. [4]) Waarvan 8 met onbekenden burgerlijken staat. [5]) Waarvan 5 met onbekenden leeftijd. [6]) Waarvan 11 met onbekenden leeftijd. [7]) Waarvan 1 gehuwd. [8]) Waarvan 264 gehuwd. [9]) Waarvan 2 met onbekenden burgerlijken staat. [10]) Waarvan 4 met onbekenden burgerlijken staat. [11]) Waarvan 16 met onbekenden leeftijd. [12]) Waarvan 6 met onbekenden leeftijd en 28 met onbekenden leeftijd en burgerlijken staat en 12 met onbekenden burgerlijken staat. [13]) Waarvan 8 gehuwd. [14]) Waarvan 2 met onbekenden leeftijd. [15]) Waarvan 11 gehuwd. [16]) Waarvan 22 gehuwd. [17]) Waarvan 1 met onbekenden leeftijd. [18]) Waarvan 4 met onbekenden leeftijd. [19]) Waarvan 2 gehuwd. [20]) Waarvan 9 met onbekenden leeftijd. [21]) Waarvan 5 met onbekenden leeftijd. [22]) Waarvan 23 gehuwd. [23]) Waarvan 6 met onbekenden leeftijd. [24]) Waarvan 11 met onbekenden leeftijd. [25]) Waarvan 10 met onbekenden leeftijd.

Thans overgaande tot eene vergelijking der uitkomsten van de beide tellingen, zooals deze in de achterstaande tabellen zijn medegedeeld, blijkt in de eerste plaats dat het relatief aantal in een beroep werkzamen bij beide geslachten sedert 1889 is toegenomen en dus het relatief aantal beroepsloozen is verminderd. De cijfers volgen hieronder:

	Mannen.		Vrouwen.		Totaal.	
	1889	1899	1889	1899	1889	1899
Personen in een beroep werkzaam	1 299 540	1 490 235	353 054	433 399	1 652 594	1 923 634
Beroepsloozen	928 947	1 030 367	1 929 874	2 150 136	2 858 821	3 180 503
Totaal	2 228 487	2 520 602	2 282 928	2 583 535	4 511 415	5 104 137

of in verhoudingscijfers:

	Mannen.		Vrouwen.		Totaal.	
	1889	1899	1889	1899	1889	1899
Personen in een beroep werkzaam	58,3	59,1	15,5	16,8	36,7	37,7
Beroepsloozen	41,7	40,9	84,5	83,2	63,3	62,3
Totaal	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

Voor de vrouwen laat zich de vermindering van het aantal beroepsloozen gemakkelijk verklaren door het bekende feit, dat de vrouw hoe langer zoo meer op het arbeidsveld met den man in concurrentie treedt.

Worden ook voor 1889 de beroepsloozen naar leeftijden en burgerlijken staat gepercenteerd op het totaal aantal levenden in die klassen, dan kan worden nagegaan in welke leeftijdsklassen de vermindering voor de beide geslachten het grootst is geweest.

Op 100 beroepsloozen vallen in de verschillende leeftijdsklassen:

LEEFTIJDEN.	MANNEN.				VROUWEN.			
	Gehuwd.		Ongehuwd.		Gehuwd.		Ongehuwd.	
	1889	1899	1889	1899	1889	1899	1889	1899
beneden 12 jaar	—	—	75,43	76,87	—	—	58,25	58,98
12 of 13 „	—	—	9,06	8,76	—	—	8,12	7,93
14 „ 15 „	—	—	5,65	4,90	—	—	6,57	6,30
16 „ 17 „	0,02	—	3,01	2,49	0,03	0,03	5,14	4,85
18 tot 22 „	0,28	0,24	2,81	2,91	2,06	2,21	8,43	8,48
23 „ 35 „	4,68	5,41	1,93	1,80	28,07	30,—	7,51	7,64
36 „ 50 „	15,90	11,26	0,79	0,86	33,52	32,40	2,84	2,80
51 „ 60 „	14,04	14,24	0,48	0,50	17,05	16,02	1,34	1,24
61 „ 65 „	10,14	11,36	0,23	0,26	6,68	6,66	0,59	0,56
66 „ 70 „	14,94	15,29	0,23	0,24	5,45	5,06	0,51	0,46
71 jaar en ouder	40,—	42,20	0,38	0,41	7,12	7,62	0,70	0,76
	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

Op 100 levenden van ieder geslacht en burgerlijken staat in de verschillende leeftijdsklassen komen beroepsloozen:

LEEFTIJDEN.	MANNEN.				VROUWEN.			
	Gehuwd.		Ongehuwd.		Gehuwd.		Ongehuwd.	
	1889	1899	1889	1899	1889	1899	1889	1899
beneden 12 jaar.	—	—	99,84	99,84	—	—	99,91	99,93
12 of 13 „	—	—	80,52	77,25	—	—	93,08	91,10
14 „ 15 „	—	—	53,12	44,77	—	100,—	79,76	75,08
16 „ 17	23,53	—	29,69	21,98	83,33	91,98	65,05	60,53
18 tot 22 „	3,04	2,34	13,11	12,53	93,49	94,30	52,82	49,26
23 „ 35 „	1,43	1,67	8,59	7,80	94,06	94,19	49,59	46,97
36 „ 50 „	3,36	2,65	12,32	13,36	90,67	90,81	55,53	52,11
51 „ 60 „	5,63	6,59	20,56	22,76	86,56	86,42	62,49	59,17
61 „ 65 „	10,59	12,85	26,65	31,08	85,16	85,52	70,08	68,56
65 „ 70 „	19,97	23,81	37,10	38,97	86,28	86,08	77,74	75,04
71 jaar en ouder.	46,94	49,26	57,74	57,56	90,29	90,11	87,89	86,77
	7,60	8,25	61,60	59,96	90,24	90,43	80,77	78,50

De afneming van het aantal beroepsloozen komt, zooals uit vorenstaande cijfers blijkt, bij beide geslachten geheel voor rekening van de ongehuwden. Zij zou in totaal nog grooter geweest zijn, als bij de gehuwden (bij de vrouwen in geringe mate) geen vermeerdering plaats had gehad. De relatieve vermeerdering van het aantal gehuwde beroepsloozen bij de mannen wordt in hoofdzaak bij de boven vijftigjarigen aangetroffen, het meest bij de 65—70-jarigen. Zij kan van verschillende oorzaken het gevolg zijn, n.l. van het vroeger ongeschikt worden voor den arbeid, het door meerdere personen verwerven van kapitaal of pensioen, waardoor meer dan vroeger personen tot de beroepsloozen gaan behooren, of ook het verlengen van den levensduur eventueel in verband met een der hiervoor genoemde oorzaken.

Bij de ongehuwde mannen, waar, zooals boven werd gezegd, in totaal eene vermindering der beroepsloozen valt te constateeren, is de afneming van de beroepsloozen zeer sterk in de leeftijdsklassen beneden 35 jaar en wel het sterkst bij de 12—17-jarigen. In de leeftijdsklassen boven 35 jaar heeft met uitzondering van de hoogste leeftijdsklasse, eene vermeerdering van het aantal beroepsloozen plaats, die aan dezelfde oorzaken zal zijn toe te schrijven, als bij de gehuwden.

De toeneming van het relatief aantal beroepslooze gehuwde vrouwen is zeer gering, ook wat betreft de meeste leeftijdsklassen. De beneden 17-jarigen gehuwden, wegens hun klein absoluut aantal buiten rekening latende, kan er op gewezen worden dat voor de klasse 18—22-jarigen de toeneming nog van eenige beteekenis is.

Bij de ongehuwde vrouwen is in alle leeftijdsklassen eene vermindering der beroepsloozen aan te wijzen, die evenals bij de ongehuwde mannen, in de jeugdige leeftijdsklassen het sterkst is. Het vervolg zal leeren in welke beroepsklassen, resp. beroepen, de vermeerdering van het jeugdige element het meest heeft plaats gehad.

Ter vergelijking der totaal-cijfers van de in de verschillende beroepen werkzame personen bij de beide beroepstellingen volgt hier een algemeen overzicht van het totaal aantal personen naar de geslachten gesplitst, die in elk der 33 beroepsklassen werkzaam waren met vermelding dierzelfde gegevens voor de voornaamste afzonderlijke beroepen die tot elk der klassen behooren. Tevens is daarbij vermeld voor elk der tellingen hoeveel per 10 000 der arbeidende bevolking voor rekening van elke klasse resp. voornaam beroep komen, terwijl ten slotte de toe- of afneming van die berekende relatieve cijfers van 1889 op 1899 wordt medegedeeld. Bij de beoordeeling dezer cijfers zal men echter rekening hebben te houden met het op blz. 239 medegedeelde, hetgeen in den bij het overzicht behoorenden text zooveel doenlijk wordt toegelicht.

Voor de combinatiën van beroepen die noodig was voor het vergelijkbaar maken van de cijfers der afzonderlijke beroepen vergelijke men de hierachter afgedrukte bijlage III.

BEROEPSKLASSEN EN BEROEPEN.	AANTAL IN DE BEROEPEN WERKZAMEN.								Toe- of afneming der verhoudingscijfers die van 1889 = 100 gesteld.
	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10000 werkz. pers.	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10000 werkz. pers.	
	31 December 1889.				31 December 1899.				
KLASSE I. Aardewerk, kalk, steen, glas	14 191	1 917	16 108	97,5	21 656	1 902	23 558	122,5	126
Fabr. van aardewerk en porcelein	2 241	971	3 212	19,4	2 886	854	3 740	19,4	100
„ „ tabakspijpen	177	127	304	1,8	110	103	213	1,1	61
„ „ glas	473	85	558	3,4	1 796	234	2 030	10,6	312
„ „ spiegels	280	3	283	1,7	416	16	432	2,2	129
Glasblazers	1 639	186	1 825	11,0	1 045	12	1 057	5,5	50
Fabr. van kalk	268	2	270	1,6	291	2	293	1,5	94
„ „ pannen	993	26	1 019	6,2	1 878	26	1 904	9,9	160
„ „ steen	7 858	517	8 375	50,7	12 486	656	13 142	68,3	135
KLASSE II. Diamantnijverheid	9 980	425	10 405	63,0	8 832	1 089	9 921	51,6	82
Diamantklovers	1 036	98	1 134	6,9	429	—	429	2,2	32
„ slijpers	7 604	42	7 646	46,3	7 508	43	7 551	39,2	85
„ snijders	1 341	285	1 626	9,8	780	1 040	1 770	9,2	94
KLASSE III. Drukkersbedrijven	9 058	60	9 118	55,2	13 111	112	13 223	68,7	124
Boekdrukkers	2 789	20	2 809	17,0	3 768	47	3 845	20,0	118
Letterzetters	4 362	—	4 362	26,4	6 678	5	6 683	34,7	132
Steendrukkers	1 204	24	1 228	7,4	1 546	19	1 562	8,1	109
Photografen en retoucheurs	681	16	697	4,2	1 033	39	1 072	5,6	133
KLASSE IV. Bouwbedrijven	122 541	352	122 993	744,2	146 565	514	147 079	763,1	103
Aanleg van gas- en waterleiding	745	1	746	4,5	1 055	2	1 055	5,5	122
Dekkers	2 121	5	2 126	12,8	2 261	10	2 271	11,8	92
Loodgieters	2 405	12	2 417	14,6	3 417	12	3 429	17,8	122
Metzelaars	17 756	35	17 791	107,7	20 473	40	20 513	106,6	99
Molenmakers	391	3	394	2,4	237	2	239	1,2	50
Opperlieden	2 794	—	2 794	16,9	7 168	5	7 173	37,3	221
Steenhouwers	2 129	18	2 147	13,0	2 373	9	2 404	12,5	96
Timmerlieden	46 558	110	46 668	282,4	53 783	124	53 907	280,2	99
Behangers	4 340	20	4 360	26,4	5 473	128	5 601	29,1	110
Huisschilders	19 511	104	19 615	118,7	24 466	125	24 591	127,8	108
Stucadoors	3 328	2	3 330	20,2	4 594	12	4 606	24,5	121
Aardwerkers	11 856	7	11 863	71,8	8 220	1	8 221	42,7	59
Dijkwerkers	668	—	608	4,0	473	—	473	2,4	60
Straatmakers	989	—	989	5,9	1 210	2	1 212	6,3	107
Wegwerkers	306	—	306	1,9	1 129	1	1 130	5,1	268
Baggerlieden	517	1	518	3,1	942	—	942	4,9	158
Glazenwassers	190	—	190	1,2	506	9	515	2,7	225
Openbare reiniging	1 714	7	1 721	10,4	3 430	15	3 445	17,9	172
Schoorsteenvegers	564	5	569	3,4	516	1	517	2,7	79
KLASSE V. Chemische nijverheid	6 226	1 048	7 274	44,0	7 605	1 565	9 170	47,7	108
Apothekers	1 329	326	1 655	10,0	1 744	701	2 445	12,7	127
Fabr. van chemicaliën	261	2	263	1,6	489	8	497	2,6	168
„ „ kaarsen	550	435	985	6,0	677	465	1 142	6,0	100
„ „ olie	2 413	12	2 425	14,7	2 227	6	2 233	11,6	79
„ „ zeep	321	33	355	2,2	504	117	621	3,2	145
„ „ buskruit	78	—	78	0,5	103	2	105	0,5	100

BEROEPSKLASSEN EN BEROEPEN	AANTAL IN DE BEROEPEN WERKZAMEN.								Toe- of afneming der verhoudingscijfers die van 1889 = 100 gesteld.
	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10 000 werkz. pers.	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10 000 werkz. pers.	
	31 December 1889.				31 December 1899.				
Fabr. van lucifers	385	218	603	3,6	287	171	458	2,4	67
„ „ verfstoffen	543	4	547	3,3	630	20	650	3,4	103
„ „ kunstmest	146	—	146	0,9	313	—	313	1,6	178
KLASSE VI. Houtbewerking	36 446	521	36 967	223,7	39 888	777	40 665	211,4	90
Fabr. van kisten	208	2	210	1,3	1 013	6	1 019	5,3	408
„ „ houtwaren	358	8	366	2,2	330	22	352	1,8	82
„ „ hoepels	2 023	2	2 025	12,2	2 082	5	2 087	10,8	89
„ „ jalouziën	110	4	114	0,7	141	4	145	0,8	114
„ „ lijsten	277	5	282	1,7	491	7	498	2,7	159
„ „ meubelen	7 505	18	7 523	45,5	8 101	19	8 120	42,2	93
„ „ sigarenkistjes	606	6	612	3,7	180	7	187	0,9	24
„ „ stoelen	559	5	564	3,4	929	14	943	4,9	144
Houtzagers	3 218	7	3 225	19,5	3 397	5	3 402	17,7	91
Klompenmakers	6 744	20	6 764	41,0	6 383	32	6 415	33,4	81
Kuipers	5 684	33	5 717	34,6	5 240	25	5 265	27,4	79
Modelmakers	75	—	75	0,5	373	—	373	1,9	380
Witwerkers	106	—	106	0,7	185	—	185	0,9	129
Fabr. van bezems en boenders	619	14	633	3,8	578	18	596	3,1	82
„ „ borstels	1 263	16	1 279	7,7	1 476	32	1 508	7,8	101
„ „ kurk	360	2	362	2,2	284	2	286	1,5	68
„ „ manden	3 101	22	3 123	18,9	3 754	35	3 791	19,7	104
„ „ matten	409	118	527	3,2	617	217	834	4,3	134
Stoelenmatters	767	32	799	4,8	598	52	650	3,4	71
Draniers	1 266	2	1 268	7,7	1 306	3	1 309	6,8	88
KLASSE VII. Kleedingnijverheid	32 555	43 012	75 567	457,2	35 811	55 524	91 335	474.8	104
Kleermakers, coupeurs, naaisters	23 390	28 134	51 524	311,8	24 768	35 621	60 389	313,9	101
Fabr. van bedden	278	32	310	1,9	359	37	396	2,1	111
„ „ dekens	277	200	477	2,9	43	122	165	0,8	28
„ „ hoeden en petten	882	330	1 212	7,3	756	405	1 161	6,0	82
„ „ parapluies	281	69	350	2,1	241	140	381	2,0	95
Modistes	16	4 862	4 878	29,5	4	4 941	4 945	25,7	87
Mutsenmakers	1	452	453	2,7	—	429	429	2,2	81
Barbiers	3 856	49	3 905	23,6	5 307	82	5 389	28,0	119
Waschinrichtingen	2 604	5 739	8 343	50,5	3 217	5 847	9 064	47,1	93
Chemische wasscherij	618	59	677	4,1	538	363	901	4,7	115
Strijksters	1	2 324	2 325	14,1	36	5 171	5 207	27,1	192
Mangellieden	53	584	637	3,9	41	476	517	2,7	69
KLASSE VIII. Kunstnijverheid	1 889	223	2 112	12,8	1 591	681	2 272	11,8	92
Beeldhouwers	856	2	858	5,2	314	1	315	1,6	31
Graveurs	271	2	273	1,7	180	4	184	0,9	53
Decoratieschilders	478	1	479	2,9	365	3	368	1,9	66
KLASSE IX. Lederbewerking	36 818	614	37 432	226,5	38 553	1 373	39 926	207,6	92
Schoenmakers	31 570	571	32 141	194,5	33 223	1 326	34 549	179,6	92
Zadelmakers	2 264	18	2 282	13,8	2 183	20	2 203	11,4	83
Fabr. van leder	2 447	23	2 470	15,0	2 529	19	2 548	13,3	81

BEROEPSKLASSEN EN BEROEPEN.	AANTAL IN DE BEROEPEN WERKZAMEN.								Toe- of afneming der verhoudingscijfers die van 1889 = 100 gesteld.
	Mannen.	Vrouwen.	TOTAAL.	Per 10000 werkz. pers.	Mannen.	Vrouwen.	TOTAAL.	Per 10000 werkz. pers.	
	31 December 1889.				31 December 1899.				
KLASSE X. Oer, turf, steenkolen	12 870	2 087	14 957	90,5	14 554	1 516	16 070	83,5	92
Mijnwerkers	1 365	—	1 365	8,3	2 105	1	2 106	10,9	131
Fabr. van turfstrooisel	155	—	155	0,9	322	6	328	1,7	189
Verveners	11 195	2 081	13 276	80,3	11 843	1 509	13 352	69,4	86
KLASSE XI. Metalenbewerking	40 334	456	40 790	246,8	47 552	666	48 218	250,7	102
Fabr. van gouden en zilveren werken	2 453	55	2 508	15,2	2 649	70	2 719	14,1	93
„ „ capsulen	151	109	260	1,6	200	176	376	2,0	125
Blikslagers	1 511	7	1 518	9,2	2 092	59	2 151	11,2	122
Fabr. van ijzer en ijzerdraad	20	—	20	0,2	472	6	478	2,5	1250
„ „ nagels en spijkers	264	17	281	1,7	404	34	438	2,3	135
„ „ metaalwaren	4 114	21	4 135	25,0	4 874	65	4 939	25,7	103
„ „ ijzer- en staalwaren	2 140	14	2 154	13,0	218	4	222	1,2	9
„ „ zink- en zinkwaren	181	—	181	1,1	438	2	440	2,3	209
IJzergieters	1 417	2	1 419	8,6	2 809	3	2 812	14,6	170
Smeden	25 383	170	25 383	154,6	28 601	188	28 789	149,7	97
Koper- en metaalgieters	643	—	643	3,9	505	—	505	2,6	67
Lettergieters	308	—	308	1,9	132	—	132	0,7	37
Koper- en metaaldraaiers	978	—	978	5,9	2 765	—	2 765	14,4	244
Koper- en metaalslijpers	249	1	250	1,5	182	1	183	1,0	67
KLASSE XII. Machines, instrumenten enz.	7 612	57	7 669	46,4	18 278	432	18 170	94,5	204
Fabr. van allerlei machinerieën	2 351	5	2 356	14,2	10 608	3	10 603	55,1	388
Electrotechniek	175	13	188	1,1	653	348	1 001	5,2	473
Fabr. van rijwielen	13	—	13	0,1	821	7	828	4,3	4300
„ „ muziekinstrumenten	373	3	376	2,3	27	8	692	3,6	156
„ „ chronom., klokken en horloges	2 573	15	2 588	15,7	2 512	15	2 527	13,1	83
„ „ heel- en verlosk-. e.a instr.	923	3	926	5,6	939	7	946	4,9	87
„ „ oorlogsmateriëel	588	1	589	3,6	1 030	—	1 030	5,4	150
KLASSE XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	14 445	75	14 520	87,9	18 760	96	18 856	98,0	112
Scheepmakers	8 150	27	8 177	49,5	11 307	32	11 339	59,0	119
Blok- en mastmakers	213	2	215	1,3	258	2	260	1,4	108
Scheepsschilders	34	—	34	0,2	237	—	237	1,2	600
Fabr. van rijtuigen	343	2	345	2,1	724	14	738	3,8	181
„ „ wagens en wielen	4 265	37	4 302	26,0	4 666	41	4 707	24,5	94
Rijtuigschilders	260	—	260	1,6	349	1	350	1,3	81
Zeilmakers	1 023	4	1 027	6,2	1 031	4	1 035	5,4	87
KLASSE XIV. Papierindustrie	4 077	623	4 700	28,4	6 124	977	7 144	37,1	131
Papier- en cartonfabricage	1 544	430	1 974	11,9	2 511	323	2 834	14,7	124
Boekbinders	2 654	28	2 682	16,2	2 977	81	3 058	15,9	98
Fabr. van Cartonnages	369	99	468	2,8	223	296	519	2,7	97
„ „ Papierwaren	103	26	129	0,8	11	35	46	0,2	25
Zakkenplakkers	250	38	288	1,7	364	135	499	2,6	153
KLASSE XV. Textiele nijverheid	32 599	10829	43 428	262,8	33 477	14 988	48 465	251,9	96
Fabr. van vlas	4 331	418	4 749	28,7	1 342	185	1 527	7,9	28
Spinners en wevers	23 546	9 803	33 349	201,8	25 297	13 246	38 543	200,4	99

BEROEPSKLASSEN EN BEROEPEN.	AANTAL IN DE BEROEPEN WERKZAMEN.								Toe- of afneming der verhoudingscijfers die van 1889 = 100 gesteld.
	Mannen.	Vrouwen.	TOTAAL.	Per 10000 werkz. pers.	Mannen.	Vrouwen.	TOTAAL.	Per 10000 werkz. pers.	
	31 December 1889.				31 December 1899.				
Fabr. van band, kant, koord enz.	728	201	929	5,6	762	362	1 124	5,8	104
Appreteerders, ververs enz.	1 200	29	1 229	7,4	3 673	447	4 120	21,4	289
Fabr. van touw	2 729	87	2 816	17,0	1 994	104	2 098	10,9	64
„ „ netten	66	291	357	2,2	213	625	838	4,4	200
KLASSE XVI. Fabr. van gas en electriciteit	1 804	3	1 807	10,9	3 550	10	3 560	18,5	170
Fabr. van electriciteit	18	—	18	0,1	191	—	191	1,0	1 000
„ „ gas	1 786	3	1 789	10,8	3 353	10	3 363	17,5	163
KLASSE XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	80 999	3 270	84 269	507,4	103 549	4 979	108 528	564,2	111
Meelfabricage, incl. molenaars	6 534	118	6 652	40,2	6 506	115	6 621	34,4	86
Grutters	570	12	582	3,5	549	8	557	2,9	83
Brood- en beschuitfabricage	25 303	505	25 808	156,2	30 548	534	31 082	161,6	104
Koekfabricage, incl. confiseurs	3 603	64	3 667	22,2	4 024	85	4 109	21,4	96
Fabr. van suikerwerken en pepermunt	677	33	710	4,3	904	48	952	4,9	114
Koks	505	97	602	3,7	378	45	423	2,2	59
Fabr. van beetwortelsuiker	1 300	52	1 352	8,2	1 852	25	1 877	9,8	120
Suikerraffinaderijen	1 444	37	1 481	9,0	1 284	12	1 296	6,7	74
Fabr. van aardappelmeel	565	38	603	3,7	785	7	792	4,1	111
„ „ stijfsel	279	112	391	2,4	309	44	353	1,8	75
Cacaofabricage	104	217	321	1,9	552	418	970	5,0	263
Chocoladefabricage	329	76	405	2,5	622	213	835	4,3	172
Chichoreifabricage	250	36	286	1,7	241	56	297	1,5	88
Koffiebranders	110	33	143	0,9	184	12	196	1,0	111
Vleeschwarenfabricage	59	—	59	0,4	149	11	160	0,8	200
Paardenslagers	107	6	113	0,7	175	1	176	0,9	128
Vleeschhouwers	13 921	215	14 136	85,5	18 833	280	19 113	99,4	116
Poeliers	553	36	589	3,6	495	22	517	2,7	75
Fabr. van verduurz. levensmiddelen	187	81	268	1,6	424	261	685	3,6	225
Boter- en kaasfabricage	957	124	1 081	6,5	3 698	413	4 111	21,4	329
Margarineboterfabricage	958	26	984	6,0	1 271	50	1 321	6,9	115
Fabr. van alcohol, gist, spiritus enz.	2 758	20	2 778	16,8	2 748	29	2 777	14,4	86
„ „ bier	2 494	42	2 536	15,3	2 820	56	2 876	15,0	98
„ „ azijn	168	4	172	1,0	167	5	172	0,9	90
„ „ tabak, sigaren en snuif	15 891	1 112	17 003	102,9	21 595	1 616	23 211	120,7	117
Waterleiding-exploitatie	336	1	337	2,0	646	1	647	3,4	170
Zoutbewerking	352	2	354	2,1	383	3	386	2,0	95
KLASSE XVIII. Landbouw	452 234	72 948	525 182	3177,9	492 367	79 575	571 942	2973,3	94
Landbouwers	396 135	66 897	463 032	2801,8	424 659	72 243	496 902	2583,2	92
Tabaksplanters	1 103	39	1 142	6,9	1 007	45	1 052	5,5	80
Veehouders en fokkers	26 309	5 050	31 359	189,7	28 388	5 845	34 233	178,0	94
Schaapherders	1 852	5	1 857	11,2	1 712	5	1 717	8,9	79
Boterboeren	58	80	138	0,8	52	606	658	3,4	425
Bloemisten	3 718	40	3 776	22,8	6 368	397	6 765	35,2	254
Bloembollenkweekers	819	11	830	5,0	2 623	16	2 639	13,7	274
Tuinlieden	19 470	801	20 271	122,9	22 461	401	22 862	118,9	97
Boomkweekers	1 222	8	1 230	7,4	2 446	24	2 470	12,8	173
Boschbouw, incl. boomsnoeiers	732	1	733	4,4	1 798	—	1 798	9,3	211
Griendwerkers	529	12	541	3,3	362	1	363	1,9	58

BEROEPSKLASSEN EN BEROEPEN.	AANTAL IN DE BEROEPEN WERKZAMEN.								Toe- of afneming der verhoudingscijfers die van 1889 = 100 gesteld.
	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10 000 werkz. pers.	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10 000 werkz. pers.	
	31 December 1889.				31 December 1899.				
KLASSE XIX. Visscherij en jacht	16 586	64	16 650	100,8	21 397	102	21 481	111,7	111
Haring- en zeevisscherij	10 211	15	10 226	61,9	13 704	17	13 721	71,3	115
Oestercultuur	590	40	630	3,8	672	52	724	3,8	100
Zoetwatervisscherij	4 686	7	4 693	28,4	4 991	18	5 009	26,0	92
Zalmvisscherij	396	—	396	2,4	384	—	384	2,0	83
Jachtopzieners	220	—	220	1,3	804	—	804	4,2	300
Jagers	304	—	304	1,9	327	—	327	1,9	100
KLASSE XX. Handel	104 551	29 877	134 428	813,4	144 029	39250	183 297	952,8	117
Grondstoffen	6 917	523	7 440	45,0	10 138	441	10 579	55,0	122
Kooplieden en winkeliers	6 629	523	7 152	43,3	9 744	438	10 182	52,9	122
Overigen	288	—	288	1,7	494	3	497	2,6	153
Kleeding	16 279	7 234	23 513	142,3	19 578	9 645	29 223	151,9	107
Kooplieden en winkeliers	14 749	7 204	21 953	132,9	17 840	9 598	27 438	142,6	107
Overigen	1 530	30	1 560	9,4	1 738	47	1 785	9,3	99
Voedings- en genotmiddelen	45 133	16 485	61 618	372,9	62 466	22 374	84 840	441,0	118
Kooplieden en winkeliers	42 348	16 474	58 822	356,0	59 218	22 334	81 552	424,0	119
Overigen	2 785	11	2 796	16,9	3 248	40	3 288	17,1	101
Artikelen voor woning	2 811	868	3 679	22,3	12 140	1 891	14 031	72,9	327
Kooplieden en winkeliers	2 649	867	3 516	21,3	11 584	1 886	13 470	70,0	329
Overigen	162	1	163	1,0	556	5	561	2,9	290
Boek, papier enz. w. o. uitgevers	2 480	243	2 723	16,5	4 823	503	5 326	27,7	168
Kooplieden en winkeliers	2 163	242	2 405	14,6	4 027	499	4 526	23,5	161
Overigen	317	1	318	1,9	796	4	800	4.2	221
Luxe artikelen	4 240	1 083	5 323	31,6	5 881	1 773	7 654	39,8	126
Kooplieden en winkeliers	3 803	1 080	4 883	28,9	5 620	1 769	7 389	38,4	133
Overigen	437	3	440	2,7	261	4	265	1,4	52
Levend vee en gevogelte	5 261	29	5 290	31,5	6 410	55	6 465	33,6	107
Kooplieden en winkeliers	5 174	29	5 203	31,0	6 310	55	6 365	33,1	107
Overigen	87	—	87	0,5	100	—	100	0,5	100
Andere waren	8 924	1 804	10 728	64,9	7 459	1 092	8 551	44,5	68
Kooplieden en winkeliers	7 579	1 708	9 287	56,2	6 385	1 084	7 469	38,8	69
Overigen	1 345	96	1 441	8,7	1 074	8	1 082	5.7	65
Magazijn-personeel	6 724	19	6 743	40,8	10 944	252	11 196	57,7	141
Kramers e. a.	5 757	1 589	7 346	44,5	4 090	1 226	5 316	27,6	62
Totaal kooplieden en winkeliers	85 094	28 127	113 221	685,1	120 728	37 663	158 391	823,4	120
„ der overigen „	19 457	1 750	21 207	128,3	23 801	1 587	24 888	129,4	101
w. o. Agenten	2 097	39	2 136	13,2	2 814	95	2 909	15,1	114
Commissionnairs	1 164	7	1 171	7,1	506	4	510	2,7	38
Makelaars	854	2	856	5,3	453	—	453	2,4	45
Reizigers	2 675	2	2 677	16,2	4 494	10	4 504	23,5	145
Anderen	12 667	1 700	14 367	86,9	15 034	1 478	16 512	85,8	94
KLASSE XXI. Verkeer	124 906	7 200	132 106	799,4	120 863	10 263	131 126	681,6	85
Spoor- en trampersoneel	13 917	792	14 709	89,0	18 589	1 106	19 695	102,4	115
Huurkoetsiers	3 264	57	3 321	20,1	5 899	61	5 960	31,0	154
Voerlieden	7 921	68	7 989	48,3	4 751	14	4 765	24,8	51
Zeevaart	9 478	36	9 514	57,6	11 929	14	11 943	62,1	108
Gezagvoerders en stuurlieden	1 134	—	1 134	6,9	1 490	—	1 490	7,8	113

BEROEPSKLASSEN EN BEROEPEN.	AANTAL IN DE BEROEPEN WERKZAMEN.								Toe- of afneming der verhoudingscijfers die van 1889 = 100 gesteld.
	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10000 werkz. pers.	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10000 werkz. pers.	
	31 December 1889.				31 December 1899.				
Machinisten en stokers	1 137	—	1 137	6,9	1 748	—	1 748	9,1	132
Matrozen	5 138	—	5 138	31,1	3 879	—	3 879	20,2	65
Bootwerkers	641	—	641	3,9	3 106	—	3 106	16,1	100
Overig personeel	1 428	36	1 464	8,9	1 706	14	1 720	8,9	413
Binnenvaart	33 654	401	34 055	206,0	37 826	475	38 301	199,1	97
Gezagvoerders en stuurlieden	1 022	9	1,031	6,2	1 327	—	1 327	6,9	111
Machinisten en stokers	—	—	—	—	1 723	—	1 723	9,0	—
Matrozen	736	—	736	4,5	731	—	731	3,8	84
Schippers	30 090	368	30 458	184,3	29 647	382	30 029	156,1	85
Schuitenjagers	900	8	908	5,5	651	3	654	3,4	62
Veerlieden	357	4	261	2,2	568	14	582	3,0	136
Brug- en sluispersoneel	125	7	132	0,8	1 334	39	1 373	7,1	888
Overig personeel	424	5	429	2,6	1 845	37	1 882	9,8	377
Posterijen en telegrafie	6 124	196	6 320	38,2	8 529	638	9 167	47,7	125
Expeditie	34 114	824	34 938	211,4	14 747	210	14 957	77,8	37
Bestelhuizen	1 293	32	1 325	8,0	64	6	70	0,4	5
Expediteurs	1 036	11	1 047	6,3	5 332	100	5 432	28,2	448
Kruiers	858	30	888	5,4	1 252	22	1 274	6,6	122
Loopknechts en pakkendragers	7 677	710	8 387	50,7	4 666	59	4 725	24,6	49
Sjouwerlieden	23 111	37	23 148	140,2	2 503	5	2 508	13,0	9
Logement- en koffiehuiswezen	14 953	4 722	19 675	119,1	17 120	7 406	24 526	127,5	107
Hotelwezen	1 727	408	2 135	12,9	2 846	1 119	3 965	20,6	160
Bier-, koffieh.-, caféhouders en tappers	10 173	3 496	13 669	82,7	10 796	4 118	14 914	77,5	94
Restauratie- en Gaarkeukenhouders	171	80	251	1,5	346	143	489	2,5	167
Pension- en Commensalenhouders	28	179	207	1,2	221	1 432	1 653	8,6	717
Kelners	2 829	251	3 080	18,6	2 769	498	3 267	17,0	91
KLASSE XXII. Bankwezen	1 682	23	1 705	10,2	1 767	25	1 792	9,3	91
KLASSE XXIII. Verzekeringswezen	1 085	13	1 098	6,6	2 652	39	2 691	14,0	212
Levensverzekering	319	6	325	1,9	1 395	21	1 416	7,4	390
Zieken- en begrafenisfondsen	39	3	42	0,3	343	7	350	1,8	700
Andere verzekeringen	727	4	731	4,4	914	11	925	4,8	109
KLASSE XXIV. Vrije beroepen	26 247	2 296	28 543	172,7	30 307	1 834	32 141	167,1	97
Geneeskundigen	1 894	7	1 901	11,5	2 285	35	2 320	12,1	105
Vroedvrouwen	—	707	707	4,3	—	744	744	3,9	91
Veeartsen	330	—	330	2,0	345	—	345	1,8	90
Advocaten en procureurs	679	—	679	4,1	725	—	725	3,8	93
Kunsten en wetenschappen	1 711	127	1 838	11,1	2 649	274	2 923	15,2	137
Administrateurs en rentmeesters	721	2	723	4,4	656	10	666	3,5	80
Boekhouders enz.	16 795	69	16 864	102,0	25 641	367	26 008	135,2	133
Publieke vermakelijkheden	1 638	385	2 023	12,2	1 162	205	1 367	7,1	58
Overigen	2 479	999	3 478	21,0	1 096	194	1 290	6,7	32
KLASSE XXV. Bijzonder onderwijs	4 948	4 707	9 655	58,4	6 279	7 921	14 200	73,8	126
onderwijzers bijz. lagere scholen	2 937	2 635	5 572	33,7	4 701	4 526	9 227	48,0	143
overige personeel	2 011	2 072	4 083	24,7	1 578	3 395	4 973	25,9	105

BEROEPSKLASSEN EN BEROEPEN.	AANTAL IN DE BEROEPEN WERKZAMEN								Toe- of afneming der verhoudingscijfers die van 1889 = 100 gesteld.
	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10 000 werkz. pers.	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10 000 werkz. pers.	
	31 December 1889.				31 December 1899.				
KLASSE XXVI. Verpleging	1 390	3 864	5 254	31,8	2 600	8 774	11 374	59,1	186
Verplegers	849	1 829	2 678	16,2	1 102	5 647	6 749	35,1	217
Bakers	—	1 472	1 472	8,9	—	1 224	1 224	6,3	71
Overige personen	541	563	1 104	6,7	1 498	1 903	3 401	17,7	264
KLASSE XXVII. Huiselijke diensten	9 322	157 173	166 495	1007,5	6 492	189 794	196 286	1020,4	101
Dienstboden	5 853	156 643	162 496	983,3	3 858	189 574	193 432	1005,6	102
Huisbewaarders	579	530	1 109	6,7	328	220	548	2,8	42
Stalbedienden en overigen	2 890	—	2 890	17,5	2 306	—	2 306	12,0	69
KLASSE XXVIII. Losse werklieden	24 629	535	25 164	152,3	33 258	77	33 335	173,3	114
KLASSE XXIX. In dienst van den staat	34 262	174	34 436	208,4	33 989	257	34 246	178,0	86
Algemeen bestuur	851	—	851	5,1	1 174	41	1 215	6,3	123
Rechts- en politiewezen	3 353	40	3 393	20,5	3 344	59	3 403	17,7	86
Onderwijs	758	82	840	5,1	1 321	70	1 391	7,2	141
Sanitaire politie	111	—	111	0,7	100	4	104	0,6	86
Krijgswezen	20 880	—	20 880	126,3	19 596	26	19 622	102,0	81
Finantiewezen	4 348	25	4 373	26,5	5 074	34	5 108	26,5	100
Waterstaat	1 146	1	1 147	6,9	1 218	3	1 221	6,3	91
Loodswezen	1 008	—	1 008	6,1	1 188	—	1 188	6,2	102
Andere ambten	1 807	26	1 833	11,1	974	20	994	5,2	47
KLASSE XXX. In dienst van eene provincie	877	9	886	5,4	749	1	750	4,0	74
Griffiën	265	—	265	1,6	338	—	338	1,8	112
Waterstaat	345	3	348	2,1	376	1	377	2,0	95
Andere ambten	267	6	273	1,7	35	—	35	0,2	12
KLASSE XXXI. In dienst van een gemeente	21 193	4 106	25 299	153,1	23 085	5 878	28 963	150,6	98
Secretariën	2 662	6	2 668	16,1	3 608	17	3 625	18,9	117
Politie en brandweer	4 912	—	4 912	29,7	6 023	—	6 023	31,3	105
Finantiën	898	14	912	5,5	828	—	828	4,3	78
Onderwijs	10 045	4 012	14 057	85,1	11 681	5 830	17 511	91,0	107
Andere ambten	2 676	74	2 750	16,6	945	31	976	5,1	31
KLASSE XXXII. In dienst van een waterschap	2 586	18	2 604	15,8	3 390	26	3 416	17,8	113
KLASSE XXXIII. In dienst v. e. kerkel. gez.	7 738	4 470	12 208	73,9	7 435	2 368	9 803	50,9	69
Prot. geestelijken	1 637	—	1 637	10,0	2 134	—	2 134	11,1	111
R. K. „	4 277	4 227	8 504	51,5	2 615	—	2 615	13,6	26
Isr. „	52	—	52	0,3	36	—	36	0,2	67
Andere „	252	—	252	1,5	38	—	38	0,2	13
Godsdienstonderwijzers	469	17	486	2,9	469	31	500	2,6	90
Andere ambten	1 051	226	1 277	7,7	2 143	2 337	4 480	23,3	303

Worden de vorenstaande cijfers tot de groote groepen vereenigd, dan wordt het volgende staatje verkregen:

GROEPEN VAN BEROEPEN.	AANTAL IN DE BEROEPEN WERKZAMEN								Toe- of afneming der verhoudingscijfers die van 1889 = 100 gesteld.
	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10 000 werkz. pers.	Mannen.	Vrouwen	TOTAAL.	Per 10 000 werkz. pers.	
	31 December 1889.				31 December 1899.				
Nijverheidsbedrijven	465 449	65 572	531 021	3213,0	559 544	87 201	646 745	3362,2	105
Landbouw	452 234	72 948	525 182	3177,6	492 367	79 575	571 942	2973,3	94
Visscherij en jacht	16 586	64	16 650	100,7	21 379	102	21 481	111,7	111
Handel en verkeer	232 224	37 113	269 337	1629,7	269 311	49 577	318 888	1657,7	102
Losse werklieden	24 629	535	25 164	152,3	33 258	77	33 335	173,3	114
Overige beroepen	108 563	176 817	285 380	1726,7	114 326	216 867	331 193	1721,8	100
Totaal werkz.	1 299 685	353 049	1 652 734	10000,0	1 490 185	433 399	1 923 584	10000,0	100

Uit deze cijfers blijkt dat het relatief aantal personen, dat in den landbouw werkzaam is, met circa 6 % en dat van de personen, die tot de overige beroepen behoorden, met een kleine fractie is afgenomen. Bij de andere groepen valt overal vermeerdering waar te nemen, die, de losse werklieden buiten rekening gelaten, het sterkst is bij de visscherij, het minst sterk bij de handelsbedrijven.

Bij de volgende beschouwingen houde men in het oog, dat bij elke *vermindering* van het relatief aantal in een beroep werkzamen van minder dan 14 %, eene feitelijke vermeerdering van het absoluut aantal werkzamen plaats had. Die vermeerdering had dan echter niet in dezelfde verhouding plaats als de totale arbeidende bevolking toenam.

De toeneming met 5 % van de nijverheidsbedrijven in totaal is de resultante van toe- en afneming in verschillende mate bij de onderscheidene daartoe behoorende klassen. Relatief afgenomen is de diamantindustrie met circa 18 %, de houtbewerking met circa 10 %, de kunst. nijverheid, de lederbewerking en de oergraverij en veenderij ieder met circa 8 % en de textiele nijverheid met circa 4 %. Relatief het sterkst is toegenomen de fabricage van machines, instrumenten en oorlogsmaterieel, die in 1899 meer dan het dubbele relatief aantal arbeidskrachten zou gebezigd hebben van het aantal in 1889 daarin werkzaam. Tot deze klasse zal evenwel vermoedelijk in 1899 veel gerekend zijn, wat in 1889 tot de gewone bewerking van metalen is gebracht en daarom zal het noodig zijn, dat de klassen XI en XII bij de vergelijking als ééne klasse worden beschouwd. Wordt dit gedaan, dan staat wat de toeneming betreft klasse XVI, fabricage van gas en électriciteit, met circa 70 % bovenaan. Deze toeneming kan geen verwondering wekken, waar het bekend is dat het gebruik van gas, vooral in de groote gemeenten, meer algemeen wordt, terwijl de fabricage van electriciteit in 1889 zoo goed als nog niet bestond; de gasfabricage nam toe met 14 % de electriciteitfabricage met 900 %. Het kleine absoluut aantal personen in de beide industriën werkzaam, maakt echter dat haar invloed in de totale toeneming der nijverheidsbedrijven zeer gering is.

De toeneming in klasse I van het relatief aantal werklieden met 26 % is te zoeken bij de fabricage van glas en spiegels alsmede bij de fabricage van pannen en steen. De groote toeneming met 212 % van de glasfabrikage zal wel het gevolg daarvan zijn, dat in 1889 een grooter aantal in die industrie arbeidende personen zich als glasblazers hebben aangegeven dan dit in

1899 het geval is geweest. Een afneming met 50 % van de glasblazers immers valt niet of moeielijk te rijmen met eenen zoo grooten vooruitgang der glasindustrie. Worden bij de fabrikage van glas en van spiegels de glasblazers geteld, dan zou het relatief aantal personen bij de geheele glasindustrie zijn toegenomen van 100 op 114.

De fabrikage van pannen is toegenomen met 60 % en die van steen, die alleen meer dan de helft der tot klasse I behoorende personen bezig houdt, met 35 %. Geheel gelijk gebleven is de fabrikage van aardewerk en porcelein. De gegevens der beroepstelling van 1889 stelden niet in staat na te gaan of dat gelijkblijven zoo bij de fabrikage van grof aardewerk als van fijn aardewerk voorkwam; alleen kon worden geconstateerd dat de relatieve sterkte in de tabakspijpenfabricage, waarvan de cijfers in die der fabricage van aardewerk niet zijn begrepen, van 100 op 61 achteruitging.

De drukkersbedrijven, waarvan de relatieve sterkte met 24 % klom, zien al hare onderdeelen toenemen, het sterkst de photographie met 33 % en het voornaamste beroep in die klasse, de letterzetters, met 32 %. De steendrukkerij wijst slechts eene toeneming van 9 % aan.

Zooals reeds vroeger is gezegd, is het noodig om eene vergelijking te maken tusschen de cijfers der metaalindustrie in de beide beroepstellingen dat de beide klassen 11 en 12 vereenigd worden, waaruit dan een toeneming der relatieve sterkte met 18 % werd berekend.

De omstandigheid, die deze samenvoeging noodig maakt, is ook oorzaak dat vele onderdeelen dier beide klassen moeielijk te vergelijken zijn en dit alleen kan geschieden met die beroepen of beroepsgroepen, wier classificatie bij de beide tellingen wel uniform zal zijn geschied.

De fabricage van gouden en zilveren werken nam in relatieve sterkte af met 7 %.

In het door de Centrale Commissie voor de Statistiek ingestelde onderzoek naar het verbruik van sommige voedings- en genotmiddelen wordt er reeds op gewezen dat de cijfers van den waarborg op de gouden en zilveren werken, tengevolge van het meer en meer in onbruik raken van gouden en zilveren hoofdtooisels en in het algemeen van zware gouden en zilveren voorwerpen, een achteruitgang aanwijzen. Daarenboven zal wellicht ook de in deze industrie zich uitbreidende fabriekmatige nijverheid op de vermindering van de menschelijke arbeidskracht haren invloed hebben doen gelden.

De capsulenfabrikage vermeerderde relatief met 25 % en het relatieve aantal blikslagers met 22 %. De abnormaal sterke toeneming van de relatieve sterkte der fabrikage van ijzer en ijzerdraad met 1150 %, de groote afneming bij de fabricage van ijzer en staalwaren met 91 % en de sterke toeneming van de machinefabricage met 188 % zal, althans voor een groot deel, het gevolg zijn van het verschil in zienswijze bij de classificatie. Het relatief aantal smeden ging terug. wat misschien het gevolg is van het feit dat in 1899 na de omwerking volgens de op blz. 221 genoemde methode. alle bank- en vuurwerkers zijn gebracht bij de fabricage van machines, terwijl velen daarvan misschien in 1889 tot de smeden zijn gerekend.

Bij de koper en metaal industrieën is het relatief aantal fabrikanten van metaalwaren met 3 % gestegen, dat der koper- en metaalgieters met 3 % afgenomen, dat der koper- en metaaldraaiers meer dan verdubbeld en dat der koper- en metaalslijpers tot op $^2/_3$ verminderd.

De relatieve sterkte der lettergieterij ging tot op ruim $^1/_3$ terug.

Dat de relatieve sterkte der in de electrotechniek werkzame personen van 100 op 473 klom, kan geen verwondering baren bij de vermeerdering van het gebruik van electriciteit bij nijverheid, telefoon, verlichting en bij de vervoermiddelen. Zij is geheel in overeenstemming met de hiervoor genoemde vermeerdering van de fabricage van electriciteit. De fabricage van rijwielen, waaronder ook rijwielherstellers gerekend zijn, die in 1889 nog slechts 13 personen bezig hield, telde in 1899 reeds 828 beoefenaren. Met de vlucht die het gebruik van dit vervoermiddel heeft

genomen en nog neemt, kan deze vermeerdering niet verwonderen. Vermeerderde de relatieve sterkte bij de fabricage van muziekinstrimenten met 56 % die van de fabricage van klokken, horloges, chronometers nam af met 17 % en die van de fabricage van andere instrumenten met 13 %.

De fabricage van wapens en oorlogsmaterieel, die voor hare onderdeelen bij de beide tellingen niet verklaarbare verschillen opleveren, nam in totaal toe met 50 %.

Bij den scheepsbouw en de rijtuigfabricage, die thans volgen in de reeks der beroepsklassen in afdalende orde gerangschikt naar de toeneming der relatieve sterkte, is de 12 % toeneming de resultante van toeneming van den scheepsbouw en de rijtuigfabricage en van eene afneming van de wagenmakerij en de zeilmakerij. De scheepsbouw zag zijn relatieve sterkte met 19 %, de blok- en mastenmakerij met 8 % toenemen. De abnormale toeneming van 100 op 600 van het aantal scheepschilders, wier absoluut aantal overigens niet heel groot is, zal wel vermoederlijk weder aan verschil in classificatie te wijten zijn. Of de groote toeneming van de rijtuigfabricage met 81 % naast eene afneming van de wagenmakerij ook te wijten is aan verschil in classificatie, kan niet worden nagegaan. Vereenigt men de beide bedrijven dan is, wijl de wagenmakerij absoluut veel sterker is dan de rijtuigfabricage, eene zeer geringe toeneming waar te nemen van 100 op 101. Dat de zeilmakerij vermindert, zal wel het gevolg zijn van het meer en meer vervangen van zeil- door stoomschepen. De Nederlandsche vloot die op 31 Dec. 1889 uit 500 zeilschepen en 110 stoomschepen bestond, telde op 31 December 1899 432 zeilschepen en 192 stoomschepen.

De een betrekkelijk groot aantal personen omvattende klasse XVII, fabricage van voedings- en genotmiddelen zag haar relatief aantal in de verschillende beroepen werkzamen toenemen met circa 11 %. Deze toeneming van de geheele klasse, die wel is waar de volksvoeding verzorgt, kan niet als maatstaf genomen worden voor de vermeerdering van de volkswelvaart, omdat onder de artikelen die door hare beoefenaren worden gefabriceerd vele zijn, die mede en dikwijls voor een groot deel bestemd zijn om naar het buitenland te worden uitgevoerd (suiker, aardappelmeel, boter en kaas, margarineboter, alcohol, tabak en sigaren en vleesch).

De relatieve sterkte van de meelfabrikage, waarin begrepen zijn molenaars, is teruggegaan van 100 op 86. Ook de grutterijen hebben in die achteruitgang gedeeld, tenzij misschien het meetellen der zoogenaamde grutterijen d. w. z. de winkeliers in grutterswaren in 1889 onder de hierbedoelde grutters, terwijl de classificatie in 1899 deze laatsten onder den handel in voorwerpen van voeding en genot bracht, oorzaak is van de vermindering met 17 %. De fabricage van brood en beschuit die ruim 38 % der in de geheele klasse arbeidende personen bezig houdt, steeg met 4 %, eene geringe vermeerdering wel is waar, maar die toch op eene verbetering der volksvoeding wijst.

De relatieve sterkte in de fabricage van koek en banket daalde met 4 % terwijl die van de fabricage van suikerwerken met 14 % steeg.

De groote vermindering van het aantal koks kan alleen hare verklaring hierin vinden, dat de scheepskoks in 1899 niet afzonderlijk zijn vermeld, terwijl dezen in 1889 misschien ook onder de koks in de fabricage van voedingsmiddelen begrepen zijn.

Is de relatieve sterkte in de beetwortelsuikerfabrikage met 20 % toegenomen in de suikerraffinaderijen nam die sterkte met 26 % af.

De toeneming van den uitvoer van aardappelmeel (van 1885—1889 bedroeg de uitvoer uit het vrije verkeer gemiddeld jaarlijks 26 280 000 KG., in 1895—1899 gemiddeld jaarlijks 48 552 000 K.G.) verklaart de relatieve stijging van het in die industrie arbeidende personeel met 11 %.

Bij de stijfselfabricage is de vermeerdering van den invoer hoogst waarschijnlijk oorzaak van den achteruitgang van het relatief aantal tot haar behoorende personen met circa 25 %.

De cacaofabricage, die bij de beroepstelling van 1889 slechts 321 personen arbeid verschafte, hield in 1899 970 personen bezig, wat eene relatieve vermeerdering geeft van niet minder dan 163 %. Ook in de chocoladefabricage steeg de relatieve sterkte belangrijk en wel met 72 %; de omvang van deze beide industriën houden met elkander nauw verband. Van de grondstof voor de fabricage van het eerste artikel, cacaoboonen, steeg de invoer, van het tweede, dat in hoofdzaak met suiker bewerkte cacao is, de uitvoer in vrij sterke mate.

De fabricage van chicorei nam in relatieve sterkte af met 12 %. De vleeschwarenfabricage hield in 1899 relatief tweemaal zooveel personen bezig als in 1889. Ook in het betrekkelijk aantal vleeschhouwers, die in 1899 bijna 18 % uitmaakte van de personen tot klasse XVII behoorende, kwam sedert 1889 vermeerdering met niet minder dan 16 %, wat in hoofdzaak wel het gevolg zal zijn van den snel vermeerderenden uitvoer (in 1889 bedroeg de uitvoer van vleesch van alle soorten ± 2 millioen K.G., in 1899 ± 17 millioen K.G. en van schape- en varkensvleesch, versch, in die beide jaren resp. 10 millioen en 45 millioen K.G.), maar ook blijkens de toeneming van de opbrengst van den accijns, van een grooter binnenlandsch verbruik. Het relatief aantal paardenslachters, dat met 28 % vermeerderde, moet eveneens aan eene vermeerdering van het vleeschverbruik zijn toe te schrijven. Naast eene vermeerdering van het aantal vleeschhouwers staat eene vermindering ook absoluut van het aantal poeliers.

Het aantal arbeiders in de fabriekmatige boter- en kaasfabricage nam sedert 1889 in sterke mate toe, van 1081 personen in 1889 tot 4111 personen in 1899, of relatief met 229 %. Deze vermeerdering is in hoofdzaak het gevolg van de voortdurende oprichting van zuivelfabrieken, zoo coöperatieve als andere. De uitvoer van boter, maar vooral van kaas, is in de tusschenliggende jaren dan ook voortdurend en vrij sterk stijgende geweest.

De relatieve vermeerdering van het personeel in de margarineboterfabricage met 15 % zal, voor zoover daarmede gepaard gaat vermeerdering der productie, in hoofdzaak het gevolg zijn van vermeerdering der binnenlandsche consumptie, aangezien de uitvoer van dit artikel met schommelingen in de tien jaren, vrij stationnair is gebleven.

De fabricage van alcohol, gist en spiritus, die om meergemelde reden niet in hare onderdeelen gesplitst kon worden vergeleken, wijst eene vermindering van 14 % aan van de relatieve sterkte van het personeel. Minder maar toch ook teruggegaan is de relatieve sterkte van het personeel in de bierfabricage met 2 % en in de fabricage van azijn met 10 %.

De fabricage van tabak, sigaren en snuif, die in 1899 meer dan 21 % der bevolking der geheele klasse telde, is in relatieve sterkte met 17 % vermeerderd. In hoofdzaak is deze industrie sigarenfabricage, althans in 1899, toen van de totale sterkte dier industrie van 23 211 personen, 21 196 personen in de sigarenfabricage werkzaam waren. De toeneming zal ook hier voornamelijk aan toeneming van den uitvoer moeten worden toegeschreven. Omstreeks de negentiger jaren bedroeg de waarde van den uitvoer 2½ millioen gulden, omstreeks 1900 ruim 6 millioen gulden per jaar.

De sterkte van het personeel der waterleiding-exploitatie is, zooals te verwachten was, vrij sterk vermeerderd, tengevolge van het meer en meer oprichten van inrichtingen tot het leveren van drinkwater. De relatieve toeneming was 70 %. De zoutbewerking die de rij der industriën tot deze klasse behoorende sluit, zag hare relatieve sterkte met 5 % verminderen.

Op deze klasse volgt wat sterkte van toeneming betreft, de papierindustrie met circa 10 %. Deze toeneming der geheele klasse wordt in hoofdzaak bepaald door de toeneming der fabricage van papier en carton, die met 24 % vermeerderde, terwijl de zakkenplakkers met 53 % toeneming, wegens hun gering aantal, weinig tot die toeneming bijdroegen.

De papierbewerking verminderde relatief in alle onderdeelen: de boekbinders met 2 %, de

fabricage van cartonnages met 3 %, terwijl de papierwarenfabricage in 1899 relatief slechts ¼ van het aantal personen van 1889 bezig hield.

In de chemische nijverheid is het relatief aantal apothekers met 27 % vermeerderd. De fabricage van chemicaliën zag hare sterkte met 63 % klimmen en de fabricage van zeep met 45 %. Deze laatste toeneming zal wel voor een groot deel het gevolg zijn van het toegenomen gebruik van zeep, tengevolge van de afschaffing van den accijns in 1893. Bij de kaarsenfabricage kwam in de relatieve sterkte geen wijziging, evenmin als in die van buskruit. In de verfstoffenbereiding steeg zij met 3 % en in de kunstmestfabricage met 78 %. De fabricage van olie en lucifers zagen beide haar personeel relatief verminderen resp. met 21 en 33 %.

De relatieve sterkte der kleedingindustrie was in 1899 4 % grooter dan in 1889. De eigenlijke kleedermakers, costumiers en naaisters hebben daaraan slechts met 1 % bijgedragen. Relatief achteruit gegaan is de fabricage van gestikte dekens, wier relatieve sterkte tot op ¼ is gedaald. In hoeverre hier van invloed is geweest, dat de fabricage van wollen dekens tot de textiele nijverheid is gebracht, kan niet worden nagegaan, wijl die laatste dekenfabricage in 1889 niet afzonderlijk is vermeld. Worden van 1899 de beide soorten van dekenfabricage bij elkander geteld, dan is er nog een teruggang tot op circa ¾.

Mede is afgenomen de relatieve sterkte der fabricage van hoeden en petten met 18 %, de modisterij met 13 %, de fabricage van mutsen met 19 %, de waschinrichtingen met 7 %. en de fabricage van parapluien met 5 %. Relatief toegenomen daarentegen is de fabricage van bedden en matrassen met 11 %, het aantal barbiers en kappers met 19 %, de chemische wasscherij en stoffenververij met 15 %, terwijl het relatief aantal strijksters bijna is verdubbeld. Het betrekkelijk aantal mangellieden is met 31 % verminderd.

De klasse der bouwbedrijven is onder de klassen waar toeneming van de relatieve sterkte kon worden geconstateerd, het minst toegenomen, slechts met 3 %. Deze geringe toeneming wordt veroorzaakt, doordat de eigenlijke bouwers, de timmerlieden en metselaars, die te zamen meer dan de helft van de sterkte der geheele klasse uitmaken, zij het ook gering, relatief achteruit zijn gegaan. Ook de dakdekkers en steenhouwers, mede tot de eigenlijke bouwers behoorende, zijn verminderd in relatieve sterkte. Wat de oorzaak is van de zeer belangrijke toeneming van het betrekkelijk aantal opperlieden, kan niet worden nagegaan. De aanleg van gas- en waterleiding en de loodgieters, beroepen die gewoonlijk gecombineerd worden uit geoefend, zijn per 10 000 der arbeidende bevolking met 22 % vermeerderd, wat verband houdt met de hiervoor vermelde toeneming van het personeel bij de waterleidingexploitatie en de gasfabricage werkzaam. De voornaamste beroepen bij de afwerking van huizen zijn alle in meerdere of mindere mate in relatieve sterkte toegenomen, de behangers met 10 %, de huisschilders met 8 %, de stucadoors met 21 %.

Bij de openbare werken is de groep der aard- en polderwerkers in relatieve sterkte zeer verminderd. Deze vermindering kan van toevallige omstandigheden afhankelijk zijn, n.l. of op het oogenblik eener telling aan groote openbare werken gewerkt wordt. Is dit niet het geval, dan zullen vele polderlieden in den landbouw of elders als losse werklieden arbeiden en zich dan ook als zoodanig hebben opgegeven.

Ook bij de dijkwerkers is een groote vermindering waar te nemen, terwijl de straatmakers met 7 % vermeerderden en de wegwerkers met 168 %. Behalve de schoorsteenvegers, die in relatieve sterkte met 21 % verminderden, zijn de overige voorname beroepen bij den reinigingsdienst relatief sterk toegenomen, de baggerlieden met 58 %, de glazenwasschers met 125 % (dit beroep is eigenlijk in de laatste vijf-en-twintig jaren pas ontstaan en ook thans nog in opkomst) en de openbare reiniging met 72 %.

Van de klassen die in relatieve sterkte het meest teruggingen treedt het meest op den voorgrond de diamantindustrie, die vergeleken bij 1889 met 18 % verminderde.

De achteruitgang in de relatieve sterkte in de hout-, kurk- en stroobewerking komt in de meeste voorname beroepen dier industrie voor. De hoepelfabricage ging in relatieve sterkte terug van 100 tot 89 %, de meubelfabricage tot 93 %, de houtzagerij tot 91 %, de klompenmakerij tot 81 %, de kuiperij tot 79 %, de draaierij (in hoofdzaak houtdraaierij) tot 88 %.

Vóóruit ging de sterkte der kistenmakers. In de beroepstelling van 1889 komen alleen voor fabrikanten van doodkisten en van sigarenkisten. Vermoedelijk zijn de kistenmakers (andere dan doodkistenmakers) onder de laatsten begrepen, daar toch bestaat een sterke vermindering sedert 1889, en dienen dus de totalen hier vergeleken te worden. Dit doende wordt de toeneming der relatieve sterkte 24 %.

Voorts is toegenomen de relatieve sterkte der jalouziënmakers met 14 %, der lijstenmakers met 59 %, der fabrikanten van stoelen met 44 %, der witwerkers met 1 %, der kurksnijders met 4 % en der mandenmakers met 34 %.

De abnormale toeneming bij de modelmakers vindt geen verklaring.

Bij de kunstnijverheid, wier relatieve sterkte in totaal met 8 % terug ging, is de vermindering in de voornaamste vakken het sterkst. Dat het cijfer der beeldhouwers zoo sterk dalende is, zal wel het gevolg zijn van het vermoedelijk in 1889 daartoe mederekenen der houtbeeldhouwers, die in 1899 tot de meubelfabricage gerekend zijn.

Ook in de lederbewerking is de vermindering in totaal van 8 % in alle voorname onderdeelen meer of minder sterk waar te nemen. De relatieve sterkte der schoenmakers is eveneens met 8 % teruggegaan; bij de zadelmakers is de vermindering 17 % en bij de fabricage van leder 19 %.

De vermindering in totaal met 8 % bij de oergraverij, steenkolen en turf, wordt alleen veroorzaakt door de afneming van de relatieve sterkte der verveners met 14 % daar bij de beide andere voorname beroepen een sterke vermeerdering te constateeren valt: bij den mijnbouw van 31 % en bij de fabricage van turfstrooisel van 89 %.

Ten slotte rest van de nijverheidsbedrijven nog de textiele nijverheid ter bespreking. Het is te betreuren dat, vermoedelijk tengevolge van verschil in classificatie, de verschillende onderdeelen van de spinnerij en de weverij niet kunnen worden vergeleken. Zoo komen in de uitkomsten der telling van 1889 onder de spinnerij voor 140 personen in de garenspinnerij, terwijl in 1899 werden geteld 1081 fabrikanten van sajet, 4548 fabrikanten van katoenen garens, 255 fabrikanten van garens zonder nadere aanduiding, 1289 fabrikanten van wollen garens, 222 fabrikanten van jute garens en 71 fabrikanten van linnen garens, in totaal dus 7466. Vermoedelijk zijn dus de meeste spinners in 1889 begrepen in de fabricage van katoen, waarvan er 19 114 geteld werden. Maar hieronder zijn ook waarschijnlijk de katoenwevers begrepen en denkelijk ook vele bontwevers, omdat de eersten in het geheel niet onder de weverij worden genoemd, en de laatsten slechts tot een aantal van 147 voorkomen, terwijl in 1899 werden geteld 15202 katoenwevers en 2408 bontwevers. Dit maakte het raadzaam om alle beroepen, die tot spinnerij en weverij behooren, bij elkaar te tellen, om althans eenige vergelijking te kunnen maken.

Bij de fabricage van vlas wordt eene vermindering van het relatieve aantal personen waargenomen van 72 % In de eerste plaats zal de oorzaak van deze vermindering gelegen zijn in den achteruitgang van den vlasbouw. Van ± 16 000 H. A. omstreeks 1889 met vlas bebouwd, daalde deze oppervlakte in 1899 tot ± 10 000 H A. Daarbij komt, dat bij eene verminderende opbrengst een toeneming staat van de hoeveelheid onbewerkt vlas, die wordt uitgevoerd, en dus werk aan de brakers, roters en hekelaars onttrekt. Als derde oorzaak kan misschien nog gelden. dat vermoedelijk in 1889 de vlasboeren tot die industrie zijn gerekend;

zij komen althans bij den landbouw niet afzonderlijk voor. Naast de vermindering der vlasindustrie staat ook eene betrekkelijk sterke vermindering van het relatief aantal personen bij de touwfabricage werkzaam, n.l. van 36 %. De vlasindustrie en de touwfabricage zijn het die in hoofdzaak den teruggang van 4 % bij de textiele nijverheid bepalen. Immers bij de spinnerij en de weverij in totaal is de vermindering slechts 1 % en bij de kleinere industriën van band, kant, koord enz. is eene vermeerdering van 4 % te constateeren. De appreteerderij, ververij en drukkerij eischte in 1899 bijna relatief driemaal zooveel personen als in 1889 en de fabricage van netten tweemaal zooveel.

Reeds op blz. 259 is er op gewezen, dat de relatieve sterkte van den landbouw met 6 % is afgenomen. Eene relatieve vermindering komt ook in andere landen voor en is niet moeilijk te verklaren. Het terrein toch waarop de landbouwer werkt is beperkt en kan zich slechts uitbreiden door het in cultuur brengen van woeste gronden, maar dit vordert gewoonlijk niet zooveel arbeiders. Het is dan ook de eigenlijke landbouw, die 87 % der tot de klasse XVIII behoorende personen vertegenwoordigt, en die verminderde met 8 %, die de totale vermindering heeft veroorzaakt. Mede gingen relatief terug de veehouders en fokkers met 6 %, de tabaksplanters met 20 % (de oppervlakte met tabak beplant verminderde van 1889 op 1899 met ongeveer de helft) en de tuinlieden met 3 %.

De veehouders en fokkers zijn in totaal genomen, omdat blijkbaar in 1889 een groot aantal veehouders zich als veefokkers heeft opgegeven en volgens betrouwbare mededeeling de eigenlijke veefokkerij hier slechts in enkele gevallen voorkomt. De groote toeneming van het aantal boterboeren, eigenlijk ook veehouders, wordt alleen bij de vrouwen gevonden, die naar aanleiding van de op blz. 21 genoemde circulaire in 1899 hebben opgegeven dat zij meer speciaal in de zuivelbereiding werkzaam waren.

De bloemisterij en de bloembollenteelt zagen hun relatief aantal bijna verdrievoudigen. Die vermeerdering strookt geheel de cijfers die sedert 1897 omtrent den handel in bloembollen en bloemknolgewassen ter beschikking staan; werden in 1897 5,7 millioen K.G. uitgevoerd, in 1903 bedroeg de hoeveelheid 10,8 millioen K.G.

Ook de boomkweekerij, maar vooral de boschbouw zijn in relatief aantal zeer gestegen, de eerste met 73 %, de laatste met 211 %. In hoeverre dit laatste het gevolg is van de aanplanting van dennenbosschen bij heideontginning, hetgeen in de laatste jaren sterk bevorderd wordt, blijkt niet.

De vermeerdering met 11 % van de relatieve sterkte der van de visscherij en de jacht levende personen, is bijna uitsluitend het gevolg van de vermeerdering met 13 % van de sterkte der zee- en haringvisschers, die meer dan 60 % van de arbeiders in de geheele klasse uitmaken. Volgens het verslag van den staat der Nederlandsche Zeevisscherijen, zou de geheele bemanning der totale zeevisscherijvloot in 1889 gebezigd, hebben bedragen 13 653 koppen en in 1899 19 232 koppen, of resp. 81,6 en 100,0 per 10 000 arbeidende personen, waaruit dus eene toeneming van ruim 22 % volgt. Dat bij beide tellingen het getelde aantal personen in de visscherij werkzaam, zulke groote verschillen aanwijst met de opgaven van het Zeevisscherijverslag, zal wel het gevolg zijn van de omstandigheid dat de tellingen werden gehouden op 31 December, op welk moment sommige personen die in andere tijden van het jaar de vischvangst beoefenen en dus begrepen zijn in de opgaven van het Zeevisscherijverslag, een ander beroep uitoefenden, dat zij voor de beroepstelling hebben opgegeven.

De relatieve sterkte der personen in de oestercultuur heeft geene verandering ondergaan, terwijl de zoetwatervisscherij relatief is verminderd met 8 %. Ook de zalmvisscherij eischte betrekkelijk in 1899 een kleiner deel der arbeidende bevolking dan in 1889 nl. 17 %, hetgeen

wordt bevestigd door de cijfers van den aanvoer van zalm aan het Kralingsche veer (1887—1891 gemiddeld ± 58 000 stuks van 1897—1901 gemiddeld ± 31 000 stuks).

Worden de personen, die zich jacht-opzieners hebben genoemd, met hen, die zich als jagers hebben opgegeven vereenigd, dan is de relatieve sterkte van het jagersbedrijf bijna verdubbeld.

In de klasse betreffende den handel werd eene toeneming der relatieve sterkte berekend van 17 %. De toeneming komt in alle takken van handel voor behalve in dien van „andere waren," die met 32 % terugging. Dit laatste zal wel het gevolg zijn van het streven in 1899, om dezen post, die slechts als sluitpost moest fungeeren, zoo klein mogelijk te doen zijn, door de voorwerpen van den handel na gezette overweging zoo veel doenlijk te brengen in de zeven andere groepen waarin de handel is verdeeld. De cijfers voor 1899 zullen daarom voor sommige dier groepen in vergelijking met 1889 iets te hoog zijn, doch ook daarmede rekening houdende, blijft toch voor alle onderdeelen in meerdere of mindere mate eene toeneming te constateeren. Uit de aan het slot der klasse op blz. 256 medegedeelde totaalcijfers blijkt, dat de toeneming van het relatief aantal kooplieden en winkeliers 20 % heeft bedragen en dat de tusschenhandel d z. agenten, commissionnairs, makelaars en reizigers relatief slechts met bijna 5 % is gestegen Deze 5 % toeneming is ontstaan uit eene toenemiug bij de agenten met 14 en bij de reizigers met 45 % en uit eene afneming van het relatief aantal makelaars met 55 % en van het relatief aantal commissionnairs met 62 %

Wat den achteruitgang van het relatief aantal makelaars betreft, bestaat het vermoeden dat de makelaars in effecten in 1889, evenals dit met de commissionnairs in effecten zeker is geschied, tot den handel in andere waren zijn gerekend. Is dit zoo, dan zou de vermindering van het relatief aantal makelaars slechts een schijnbare wezen.

De teruggang bij de commissionnairs zal wel het gevolg zijn van verschil van opvatting bij de rubriceering in 1889. Dienstlieden aan spoorwegstations, knechts in hotels, die voor de reizigers diensten verrichten, noemen zich vaak ook commissionnairs doch behooren niet tot den handel maar bij het verkeerswezen thuis.

Kramers en venters die in 1889 44,5 per 10 000 der arbeidende bevolking telden, zijn teruggegaan tot 27,6 per 10 000 in 1899 of met 38 %. De vermeerdering van gemakkelijker en goedkooper verkeersmiddelen zal wel oorzaak zijn, dat de bewoners van afgelegen plaatsen, die vroeger hunne waren van kramers en venters betrokken, hoe lang zoo meer hunne waren uit magazijnen en winkels in de naastbijgelegen dorpen of steden betrekken, waardoor het kramersbedrijf hoe lang zoo minder loonend wordt.

Van de verschillende takken van handel is die in voorwerpen van woning het meest in relatieve sterkte toegenomen zij is meer dan verdrievoudigd. Vermoedelijk zal deze tak van handel wel het meest in 1899 personen onttrokken hebben aan hen die in 1889 tot handel in andere waren zijn gerekend.

De boek-, kunst- en papierhandel volgt daarna in toeneming met 68 % De handel in luxe artikelen wijst een vermeerderings-percentage van 26 % aan en de handel in voedings en genotmiddelen een van 18 %.

Ten slotte zij vermeld dat het magazijnpersoneel relatief is geklommen met 41 %. Onder het magazijnpersoneel zijn, althans voor 1899 na de omwerking, niet alleen gebracht de magazijnbedienden in den handel, maar ook die, welke in de verschillende industriën hunne werkzaamheden verrichten. Geacht werd dat deze personen niet in dienst zijn van de fabrikant als industrieel, maar van den fabrikant als handelaar.

In de verkeersklasse doen zich bij de vergelijking van de beide tellingen allerlei verschillen voor, die soms eene verklaring kunnen vinden, doch soms niet tot klaarheid te brengen zijn, en die gezamenlijk leidden tot eenen teruggang der relatieve sterkte met 15 %. Ook hier moest veelal tot groote groepen van beroepen de toevlucht worden genomen.

Het spoor- en tramwezen moest als een geheel worden beschouwd, omdat in de meeste onderdeelen te veel verschil in de classificatie bleek te bestaan bij de beide tellingen. Om een paar voorbeelden te noemen, werden in 1889 vermeld bij het spoor- en tramwezen werkzaam te zijn 54 machinisten terwijl van stokers niet wordt gerept. In 1899 daarentegen werden geteld bij het spoorwezen 1122 machinisten en 858 stokers bij het stoomtramwezen nog eens 217 machinisten en 102 stokers.

Tegenover 257 spoor- en tramwegconducteurs (waaronder ook die bij paardetrams begrepen zijn) in 1889 staan volgens de uitkomsten van 1899 2544 personen behoorende tot het treinpersoneel waaronder minstens 1132 conducteurs. Vermoedelijk zijn een groot deel dezer personen in 1889 onder de rubriek beambten gerekend. In totaal is de vermeerdering van de relatieve sterkte van spoor en tramwegpersoneel 15 %.

Wat de overige vervoermiddelen te land betreft, in 1889 in hoofdzaak huurkoetsiers en voerlieden genoemd, is ook verschil in classificatie oorzaak van de groote verschillen in de cijfers. Voor de vergelijking van de huurkoetsiers van 1889 met die van 1899 zijn uit de laatste telling bij elkander geteld het personeel bij de rijtuigmaatschappijen, de huurkoetsiers (stationneerende rijtuigen, snorders enz.) en het personeel van stalhouderijen. Dientengevolge zou het genoemde personeel in relatieve sterkte met 54 % zijn toegenomen. De ondervinding leert echter dat, tengevolge van den tramaanleg en het gebruik van rijwielen en automobielen, de stalhouderij in de laatste jaren eer achter- dan vooruit is gegaan, wat bevestigd wordt door de vermindering van het aantal paarden van rijtuigverhuurders die van 1897—1902 verminderd zijn van 12 384 op 11 396.

Vermoedelijk zijn een aantal in de stalhouderij werkzame personen, in 1899 in de positie D bij de stalhouderij vermeld, in 1889 tot de voerlieden gerekend, waardoor dan tevens zou verklaard zijn de abnormaal groote afneming der voerlieden, wat met de toeneming van nijverheid, handel en verkeer niet te rijmen valt. Worden de huurkoetsiers en de voerlieden bij elkander geteld, dan zou de relatieve sterkte dier beide beroepen met ruim 18 % zijn afgenomen.

Ook bij de zeevaart, die in totaal in relatieve sterkte met 8 % is toegenomen, doen zich bij de onderdeelen onverklaarbare verschillen voor. Terwijl het betrekkelijk aantal gezagvoerders en stuurlieden met 13 % vermeerderde en het relatief aantal machinisten en stokers met 32 % steeg, wat in overeenstemming is met de vermeerdering van de vloot en de toeneming van het aandeel der stoomschepen daarin, zou het betrekkelijk aantal matrozen met niet minder dan 35 % zijn teruggegaan. Volgens de cijfers in de statistiek der scheepvaart is het aantal matrozen zoo in 1889 als in 1899 bij de zeevaart geteld, grooter dan de statistiek der zeescheepvaart als hun aantal op Nederlandsche koopvaardijschepen aangeeft, waaruit zoude volgen dat, evenals op onze schepen vreemdelingen onder de bemanning zijn, een aantal in ons land wonende matrozen op vreemde schepen vaart. Dit aantal zou dan echter in 1889 zeer groot moeten zijn geweest.

Bij het aantal bootwerkers doet zich bij de beide tellingen eveneens een niet te verklaren verschil voor, hun aantal zou toch in die tien jaar meer dan 4 maal zoo groot geworden zijn. Het groot aantal sjouwerlieden, dat in 1889 in vergelijking met 1899 werd geteld, doet vermoeden dat onder deze laatsten in 1889 veel bootwerkers geteld zullen zijn.

Ook bij de binnenvaart is de vergelijking in sommige gevallen niet mogelijk. Zoo werden in 1889 in dezen verkeerstak geen machinisten en stokers afzonderlijk vermeld, terwijl de cijfers der overige beroepen, behalve de schippers, te klein zijn dan dat zij daarin zouden begrepen kunnen

zijn. Voorts werd voor 1889 132 man brug- en sluispersoneel geteld, terwijl dit in 1899 niet minder dan 1373, dus meer dan het tienvoud bedroeg. Vermoedelijk is in 1889 een groot aantal brug- en sluiswachters geteld bij personen in dienst van den rijks- of provincialen waterstaat, of van eene gemeente. In totaal is de binnenscheepvaart relatief in sterkte met 3 % verminderd, waartoe veel heeft bijgedragen de vermindering van het relatief aantal schippers, dat zelfs absoluut is achteruit gegaan. Het aanleggen van goederen vervoerende stoomtramwegen, het in meerdere mate toepassen van stoom- en motorkracht, ook bij de binnenvaart, waardoor het transportvermogen veel wordt vergroot, zullen er toe hebben bijgedragen om het personeel der binnenscheepvaart te verminderen.

Het beroep van schuitenjager schijnt ook belangrijk in relatieve sterkte achteruit te gaan, het gevolg waarschijnlijk van het toenemend gebruik van motorvaartuigen en van kleine sleepbooten voor de binnenvaart.

De relatieve sterkte van het personeel der posterijen, telegrafie en telephonie klom van 38,2 per 10 000 tot 47,7 per 10 000, met eene absolute vermeerdering dus van 46 % en eene relatieve van 25 %. De toeneming van 46 % stemt geheel met de toeneming van het brievenvervoer, dat van 66 millioen in 1889 op 100 millioen in 1899 steeg. Het telegraafverkeer steeg wel niet in die mate (van 4,1 millioen in 1889 tot 5,2 millioen in 1899) doch het in latere jaren ontstane intercommunale en internationale telephoonverkeer en de uitbreiding van de plaatselijke telephoondiensten, heeft ook nieuwe krachten gevorderd.

Bij de meeste vakken tot het expeditiewezen behoorende, is de vergelijking al niet minder moeilijk dan bij de eerstgenoemde drie onderdeelen van het verkeerswezen. Teneinde de eigenlijke expeditievakken te kunnen vergelijken, zullen houders van bestelhuizen, expediteurs loopknechts en pakkendragers bij elkander moeten worden geteld, hun relatief aantal wordt dan voor 1889 65,0 en voor 1899 53,2, eene afneming dus van ruim 18 %. Men vergete echter hierbij niet, dat zij die zich in eenige industrie als loopknecht of loopjongen hebben opgegeven, tot het personeel in algemeenen dienst zijn gerekend, welk personeel, zooals op blz. 239 is gezegd, in zijn geheel telkens bij dat der industrie zelve is geteld.

Reeds boven is melding gemaakt van de groote vermindering van het aantal sjouwerlieden. Voor deze vermindering is geen afdoende verklaring te vinden, al kan veel worden bijgebracht om haar gedeeltelijk op te lossen: n.l. de boven aangewezen groote vermeerdering van het getal bootwerkers, het in 1899 afzonderlijk vermelden van het personeel voor lading en lossing bij de zeevaart, waarvan in de telling van 1889 geen melding is gemaakt, de betrekkelijke vermeerdering van het overig personeel bij de binnenvaart, waarin ook personeel voor lading en lossing begrepen is, doch vooral de sterke vermeerdering van de in klasse XXVIII verantwoorde „losse werklieden".

Thans rest nog eene vergelijking van het aantal personen tot het logement- en koffiehuiswezen behoorend, dat als zoodanig bij de beide tellingen werd geboekt. Dit personeel is in relatieve sterkte met 7 % vooruitgegaan, waartoe vooral heeft medegewerkt de vrij sterke ontwikkeling van het hotelwezen, alsmede de omstandigheid dat zich in 1899 een veel grooter aantal, vooral vrouwen, als pension- of commensalenhouders had opgegeven, dan in 1889. Het hotelwezen nam met 60 % toe, gedeeltelijk het gevolg van toeneming van handel en verkeer. Ook de restauratie- en gaarkeukenhouders namen relatief in gelijke mate toe, terwijl de bier-, koffiehuis-, caféhouders, tappers en herbergiers, en daarmede de kelners verminderden in relatieve sterkte, de eersten met 6 %, de laatsten met 9 %. Deze vermindering zal wel in verband staan met het voortdurend inkrimpen van het aantal inrichtingen met vergunning tot den verkoop van sterken drank in het klein.

Het bankwezen is in relatieve sterkte achteruit gegaan met 9 %. In hoeverre daaraan schuld heeft dat de handel in effecten waarschijnlijk gedeeltelijk is begrepen gebleven in klasse XX, kan niet worden nagegaan.

Het verzekeringswezen, dat zich in alle vormen nog steeds uitbreidt, is meer dan verdubbeld. Toch geven de cijfers vermoedelijk slechts een klein beeld van de uitbreiding van den omvang van het verzekeringswezen. Immers misschien bij geen enkel beroep is het aantal personen zoo groot dat dit als nevenberoep uitoefent, en dit kon bij de beroepstelling niet aan het licht komen.

Het levensverzekeringswezen, waarin de ongelukkenverzekering begrepen is, hield relatief in 1899 bijna 4 maal zooveel personen in hoofdberoep bezig als in 1889.

De zieken en begrafenisfondsen, die in 1889 slechts 43 personen in hoofdberoep werk zou hebben gegeven verschafte in 1899 aan 350 personen arbeid, met eene toeneming dus van het relatieve aantal van ruim 600 %.

De overige verzekeringen waaronder de brandassurantie, wijst slechts eene vermeerderingspercentage van 9 % aan. Of hier de geringe toeneming ook schijnbaar is omdat in nevenberoepen veel geassureerd wordt, blijkt weder niet.

Van de vrije beroepen in totaal is de relatieve sterkte met 3 % verminderd. Het aantal geneeskundigen is relatief met 5 % vermeerderd en dat der vroedvrouwen met 9 % terug gegaan.

Het aantal veeartsen, waaronder ook begrepen zijn de toegelaten empiristen, voor zoover dezen van de veeartsenijkunde hun hoofdberoep maakten, is met 10 % verminderd.

Ook het aantal advocaten en procureurs is niet in gelijke mate als de bevolking toegenomen, zoodat in 1899 relatief 7 % minder aanwezig waren dan in 1889.

De beoefenaren van kunsten en wetenschappen vermeerderden relatief met 37 %. In hoeverre of daarmede verband houdt de vermindering van de beroepen tot de publieke vermakelijkheden of tot overige beroepen behoorende, die resp. met 42 en 68 % afnamen, kan niet worden nagegaan. Alleen zij vermeld dat het personeel behoorende tot begrafenisondernemingen, bidders enz. vermoedelijk in 1889 onder de laatste beroepen zijn medegerekend, terwijl deze in de telling van 1899 eene afzonderlijke rubriek van het verkeerswezen uitmaken

De administrateurs en rentmeesters, die in absoluut aantal verminderden, gingen relatief met 20 % achteruit. Het administratieve personeel daarentegen, dat zijn, boekhouders, klerken, schrijvers, copiïsten enz. vermeerderde relatief met $^1/_8$.

De toeneming van het personeel tot het bijzonder onderwijs behoorend, wordt geheel bevestigd door de cijfers die omtrent het onderwijzend personeel aan de bijzondere scholen in het onderwijsverslag worden medegedeeld.

De abnormaal sterke toeneming van de personen, die in den verplegingsdienst werkzaam zijn is waarschijnlijk niet alleen het gevolg van de uitbreiding van dien dienst, maar ook van het in 1899 mede rekenen van een groot aantal geestelijke zusters die eerst na herhaald vragen van inlichtingen erkenden als verpleegsters werkzaam te zijn. Ook bij het onderwijs deden zich eenige malen soortgelijke gevallen voor. Dit kan misschien tevens verklaren waarom het personeel in dienst eener kerkelijke gezindte zoo sterk verminderde.

Ofschoon volgens de cijfers op blz. 56/7 gegeven en toegelicht op blz. 61 het aantal inwonende dienstboden vrij sterk verminderd is, is er toch eene toeneming van het relatief aantal huiselijke diensten verrichtende personen te constateeren, althans voor zooveel het de eigenlijke huiselijke diensten betreft. Deze toch namen relatief met 2 % toe. Het in dienst nemen van huisbewaarders tijdens het op reis zijn of gedurende den tijd dat de woning in de stad tijdelijk met een buitenverblijf wordt verwisseld, schijnt meer en meer te worden nagelaten, nu er allerwegen goede

gelegenheden bestaan om voorwerpen van waarde gedurende de afwezigheid in veiligheid te brengen en daarenboven schade door brand en inbraak gemakkelijk door verzekering wordt vergoed.

Dat het stalpersoneel in aantal vermindert, is het gevolg van de afneming van het aantal paarden van weelde. Werden van deze paarden omstreeks 1889 nog ruim 6300 gehouden door ± 4200 gezinnen, in 1899 was het getal paarden tot ruim 4400 gedaald en dat der gezinnen tot 2550.

Op de vermoedelijke oorzaak van de sterke toeneming van het relatief aantal losse werklieden, is reeds gewezen bij de bouwvakken (aard- en polderwerkers) en bij het verkeer (sjouwerlieden).

Het aantal personen in dienst van den Staat, volgens de uitkomsten der beroepstelling, is absoluut ongeveer gelijk gebleven sedert 1889; 34 436 in 1889 en 34 246 in 1899. Relatief is het met ruim 14 % verminderd.

De algemeene administratie van de staatshuishouding eischte in 1899 relatief 23 % meer dan in 1889.

In de absolute sterkte van het personeel der rechterlijke macht en het politiewezen is hoegenaamd geene verandering gekomen.

Het onderwijzend personeel in dienst van den Staat is zeer toegenomen, relatief met 41 %. Eene zoodanige toeneming is moeilijk te rijmen met de geringe toeneming van het aantal rijksinrichtingen van onderwijs, doch kan het gevolg zijn van het in 1899 tot het onderwijs rekenen van personen die zijdelings bij het onderwijs zijn betrokken, als het personeel aan laboratoria, aan bibliotheken van onderwijsinrichtingen enz., hetgeen misschien in 1889 niet het geval is geweest. Dit zou dan tevens eenigzins verklaren waarom de rubriek: andere ambten in dienst van den Staat in 1889, zoowel absoluut als relatief zooveel hooger was dan in 1899.

De vermindering van de relatieve sterkte der staatsdienaren is in hoofdzaak het gevolg van de afneming der relatieve sterkte der personen behoorende tot het krijgswezen, die met 19 % terugging.

Het aantal belastingambtenaren bleef relatief gelijk, terwijl die bij het loodswezen eenigzins in relatieve sterkte vermeerderde.

Het personeel bij den Waterstaat vermeerderde absoluut wel, maar niet in sterke mate, zoodat relatief eene vermindering met 9 % te constateeren valt.

Voor de groote vermindering der andere ambten, waarop boven reeds gewezen is, kan geen andere oorzaak bestaan dan het streven in 1899 om in deze rubriek weder alleen te brengen die personen welke onmogelijk in een der andere rubrieken konden worden ondergebracht. Ook is niet onmogelijk dat personen in dienst van het Rijk, provinciën en gemeenten, (want bij de beide laatstgenoemde is bij de overige ambten eveneens een niet te verklaren afneming), doch die behooren tot nijverheidsbedrijven, onderwijs of verpleging, in 1889 abusivelijk niet tot de laatsten zijn gebracht.

Niettegenstaande het personeel ter provinciale griffiën vrij belangrijk in relatieve sterkte is toegenomen en het provinciale waterstaatspersoneel slechts in geringe mate is afgenomen is de totale relatieve sterkte der personen in dienst van eene provincie, vrij sterk gedaald en wel met 26 %. Deze daling komt uitsluitend voor rekening van de andere ambten, wier sterkte van 273 in 1889 verminderde tot op 35. Voor de mogelijke oorzaak daarvan kan hetzelfde gelden, wat bij de beschouwing over de cijfers voor het Rijk is gezegd.

Een dergelijk verschijnsel doet zich voor bij de personen in dienst eener gemeente. Ook hier eene vrij groote stijging van de relatieve sterkte van het personeel bij de secretariën van 17 %, een stijging van 7 % bij het onderwijs, eene van 5 % bij de politie en brandweer, doch

een niet te verklaren teruggang van 22 % bij de belastingambtenaren en een van niet minder dan 69 % bij de overige ambten en bedieningen (zie boven). Deze beide laatsten brengen bij het totaal der klasse eene daling van de relatieve sterkte van nog 2 % mede.

Het corps waterschapsambtenaren zag zijne relatieve sterkte in die tien jaren met 13 % vermeerderen.

Eindelijk wijst de relatieve sterkte van het aantal personen in dienst van eene kerkelijke gezindte, eenen teruggang aan van 69 %.

Er is reeds op gewezen wat de vermoedelijke oorzaak is van dezen teruggang, n.l. dat de broeders en zusters van geestelijke orden, in 1889 allen gerekend zijn tot deze klasse, terwijl in 1899 velen hunner zijn gebracht tot het onderwijs of tot de verpleging. Alleen wanneer bleek dat deze personen niet in gestichten woonden waar onderwijs of verpleging bestond, of indien zij, al woonden zij in dergelijke gestichten, hadden verklaard geen deel, hoegenaamd ook, aan het onderwijs of de verpleging te nemen, maar slechts als kloosterbroeders of zusters te leven, zijn zij ook in 1899 onder klasse XXXIII gerangschikt

Het aantal protestantsche geestelijken is relatief met 11 % gestegen.

De vermindering der R. C. geestelijken berust geheel op een verschil bij de classificatie, daar klaarblijkelijk in 1889 alle geestelijke broeders en zusters als geestelijken zijn medegerekend, terwijl in 1899 alleen personen die de priesterlijke wijding hadden ontvangen, als zoodanig zijn geteld. De broeders en zusters van geestelijke orden zijn, met inachtneming van hetgeen boven is gezegd, gebracht tot de overige personen in dienst eener kerkelijke gezindte. Dit verklaart tevens de groote toeneming van de relatieve sterkte dezer personen met ruim 200 percent, welke toeneming nog grooter zou zijn geweest, indien niet nog een aantal dezer laatste personen bij onderwijs en verpleging waren ingedeeld.

Ook bij de Israëlieten schijnen in 1889 personen tot de geestelijken te zijn gerekend, die in 1899 tot de overige personen zijn gebracht, de vermindering bij deze geestelijken met 33 % is anders niet te verklaren.

Nog sterker is de vermindering bij de overige kerkelijke gezindten. Hiertoe kan mede hebben bijgedragen dat deze rubriek in 1889 kerkelijke gezindten bevat, die in 1899 tot de protestantsche zijn gerekend.

Het totaal aantal godsdienstonderwijzers en daarmede gelijk gestelde personen, verminderde relatief met 10 %. De groote vermeerdering bij de overige ambten en bedieningen behoeft thans geen nadere toelichting.

§ 2. Vrouwenarbeid.

Zooals reeds op blz. 189 is medegedeeld is de totale vermeerdering van het aantal vrouwen, dat arbeid verricht, of althans dat zich als zoodanig heeft opgegeven, gering te noemen daar het in 1889 15,4 % van het totaal aantal vrouwen bedroeg en in 1899 16,8, eene vermeerdering dus van het relatieve aantal van ruim 9 %.

De volgende cijfers toonen aan welke verandering er heeft plaats gehad in de verhouding die de arbeidende vrouwelijke bevolking in de hoofdgroepen innemen:

Op 100 in de beroepen werkzame vrouwen komen voor rekening van:

	1889	1899		1889	1899
de nijverheid	18,6	20,1	handel en verkeer.	10,5	11,4
den landbouw	20,7	18,4	huiselijke diensten.	44,5	43.8
de visscherij en jacht . . .	0,0[2]	0,0[2]	de overige beroepen	5,7	6,3

Uit deze cijfers volgt, dat de relatieve verhouding van de personen in den landbouw en in huiselijke diensten werkzaam, zijn afgenomen en dat het aantal van de nijverheid, handel en verkeer en der vrije en overige beroepen is toegenomen.

Onderstaande tabel wijst voor de verschillende klassen de cijfers van af- of toeneming van het relatief aantal vrouwen aan, en tevens wordt daarin voor elke klasse medegedeeld de verhouding van het aantal daarin arbeidende mannen tot dat der vrouwen.

BEROEPSKLASSEN.	Aantal arbeidende vrouwen in iedere klasse			
	op 10 000 der totale arb. vrouwel. bevolking.		op 100 daarin arbeidende mannen.	
	1889	1899	1889	1899
I. Aardwerk, kalk, steen, glas	54,30	43,89	13,51	8,98
II. Diamantnijverheid	12,02	25,12	4,26	12,33
III. Drukkersbedrijven	1,70	2,58	0,66	0,85
IV. Bouwbedrijven	9,97	11,86	0,27	0,35
V. Chemische nijverheid	29,69	36,10	16,83	20,58
VI. Houtbewerking	14,19	17,93	1,43	1,95
VII. Kleedingnijverheid	1218,28	1281,13	132,11	155,05
VIII. Kunstnijverheid	6,32	15,71	11,81	42,80
IX. Lederbewerking	17,39	31,68	1,67	3,56
X. Oer, turf, steenkolen	59,12	34,97	16,22	10,42
XI. Metalenbewerking	12,92	15,36	1,13	1,40
XII. Machines, instrumenten enz.	1,61	9,97	0,75	2,36
XIII. Scheepsbouw	2,12	2,21	0,52	0,51
XIV. Papierindustrie	17,64	22,54	15,28	15,95
XV. Textiele nijverheid	306,68	345,77	33,22	44,77
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	0,08	0,23	0,17	0,28
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	92,61	114,87	4,04	4,81
XVIII. Landbouw	2066,48	1835,99	16,13	16,16
XIX. Visscherij en jacht	1,81	2,35	0,38	0,48
XX. Handel	846,12	905,63	28,58	27,25
XXI. Verkeer	203,90	236,77	5,76	8,49
XXII. Bankwezen	0,65	0,58	1,37	1,41
XXIII. Verzekeringswezen	0,87	0,90	1,20	1,47
XXIV. Vrije beroepen	65,02	42,31	8,79	6,05
XXV. Bijzonder onderwijs	133,30	182,74	95,15	126,15
XXVI. Verpleging	109,43	202,42	277,08	337,46
XXVII. Huiselijke diensten	4452,54	4378,84	1686,04	2923,51
XXVIII. Losse werklieden	15,15	1,77	2,17	0,23
XXIX. In dienst van den Staat	4,93	5,93	0,51	0,76
XXX. „ „ „ eene provincie	0,25	0,02	1,03	0,13
XXXI. „ „ „ „ gemeente	116,28	135,61	19,38	25,81
XXXII. „ „ „ „ waterschap	0,51	0,60	0,70	0,77
XXXIII. „ „ „ „ kerk. gezindte	126,59	54,63	57,77	31,85

Bij beschouwing dezer cijfers, waarbij weder in het oog dient te worden gehouden, dat tengevolge van de toeneming van het totaal aantal arbeid verrichtende vrouwen, een afneming van het relatief aantal vrouwen met 22 % of minder altijd nog eene absolute toeneming beduidt, blijkt, dat wat de nijverheidsklassen betreft slechts in twee klassen eene vermindering

van de relatieve sterkte valt waar te nemen en wel bij de fabricage van aardewerk, glas, kalk, steen enz. en in de oergraverij, het mijnwezen en de veenderij. In de eerstgenoemde klasse dragen op één na (fabricage van steen, waarbij het relatieve aantal steeg van 14,7 op 15,1 dus met nog geen 3 %) alle onderdeelen tot de vermindering van 54.30 op 43.89 per 10 000 in meerdere of mindere mate bij. De fabricage van aardewerk daalde relatief van 27,5 op 19,7, die van tabakspijpen van 3,6 op 2,9 die van glas en spiegels van 7,8 op 6,0,

Bij de in de tweede plaats genoemde klasse, waarvan de daling het relatieve cijfer van 59,1 op 35,0 bracht, is het bij de verveners dat de vermindering plaats vond; de overige onderdeelen dier klasse telden in 1889 en 1899 zoo goed als geene vrouwelijke arbeiders.

In al de overige klassen dus eene relatieve vermeerdering.

Bij de diamantindustrie verminderden relatief de klovers en de slijpers doch vermeerderden in sterke mate de snijders.

In de drukkersbedrijven heeft overal, met uitzondering bij de steendrukkerij, vermeerdering van het relatieve aantal vrouwen plaats en wel in grooter mate dan dit bij de mannen het geval was. Ook in de bouwbedrijven valt in de voorname beroepen waarin vrouwen arbeiden in meerdere of mindere mate vermeerdering op te merken, vooral in het behangersvak.

In de chemische nijverheid nam eveneens de relatieve sterkte der vrouwen in de meeste voorname beroepen toe. Het aantal apothekers, meestal bedienden, steeg relatief van 9,2 op 16,2

Bij de zeepfabricage was de toeneming zeer sterk, al is het absolute aantal betrekkelijk gering. Alleen bij de lucifersfabricage valt eene belangrijke vermindering der vrouwen zoo in absoluut als in relatief aantal te constateeren, van 6,2 per 10 000 arbeidende vrouwen daalde dit cijfer op 4, dus met bijna 36 %.

Behalve het aantal vrouwelijke kuipers, dat van 33 in 1889 tot 25 in 1899 daalde zijn alle overige beroepen tot klasse VI behoorende, waarvan de mattenfabricage eigenlijk uit het oogpunt van vrouwenarbeid van eenig belang is, in relatieve sterkte toegenomen. Bij de mattenfabricage was de toeneming van 3.4 op 5.0 per 10 000.

Bij klasse VII, kleeding en reiniging, die meer dan 12 % der arbeidende vrouwen omvat, is de toeneming betrekkelijk gering, van 1218 op 1281 per 10 000, Van de in deze industrie voorkomende voorname beroepen is afgenomen de fabricage van dekens, waarvan de vermoedelijke oorzaak reeds op blz. 263 is genoemd, de mutsenmaaksters en ook het aantal mangellieden, in hoofdzaak alleen vrouwen. Absoluut toe, doch relatief afgenomen, zijn de modistes en het personeel van waschinrichtingen. Tegenover de vermindering dezer laatsten staat echter eene groote vermeerdering der strijksters, zoodat wel is aan te nemen, dat de eerste het gevolg is van verschil in opgaaf bij de beide tellingen. Bij elkander gevoegd is het vrouwelijke personeel van wasch- en strijkinrichtingen relatief toegenomen van 229 op 256 per 10 000 arbeidende vrouwen.

De sterke toeneming bij de kunstnijverheid is geheel te zoeken bij die beroepen, welke in hoofdzaak vrouwelijke arbeidskracht bezigen. De porcelein- en aardewerkschilders en -vergulders, waaronder in 1899 slechts één vrouw voorkwam, telde in 1899 282 vrouwen. Voorts is in sterke mate toegenomen het aantal borduurwerksters van 132 op 329.

In de lederbewerking, die in haar geheel afnam, is het vrouwelijke element absoluut meer dan verdubbeld. Deze toeneming komt uitsluitend voor rekening van de schoenmakerij.

In klasse X worden bijna uitsluitend vrouwen aangetroffen in de veenderij. Haar absoluut aantal ging terug van 2081 in 1889 op 1509 in 1899, haar relatief aantal van 59,12 per 10 000 op 34,81.

In de bewerking van metalen, waarin in 1889 456 en in 1899 666 vrouwen werkzaam

waren, is de relatieve toeneming van 7 % veroorzaakt door toeneming in bijna alle onderdeelen waarin vrouwen arbeiden. Het meest in de metaalwarenfabricage, in de fabricage van nagels en spijkers en die van capsulen, alsmede in de blikslagerij.

In de fabricage van machines is het aantal vrouwen gestegen van 57 in 1889 op 432 in 1899. Deze vermeerdering vond in hoofdzaak plaats in de electrotechniek en de vervaardiging van electrische gloeilampen, in welke het absoluut aantal der werkzame vrouwen steeg van 13 op 348. De overige 84 vrouwen zijn over de andere beroepen verdeeld met in 1899 36 in de fabricage van lampen, waarin er in 1889 13 werkzaam waren.

In de scheepsbouw is het relatief aantal vrouwen ongeveer gelijk gebleven en in absoluut aantal klein.

Is in de eigenlijke papier- en cartonfabricage het aantal vrouwen absoluut vrij sterk verminderd, van 430 op 323, in de verschillende onderdeelen van de papierbewerking is het overal toegenomen. Bij de boekbinders vermeerderde het relatief van 0,8 op 1,9, bij de fabricage van cartonnages van 2,8 op 6,8, bij die van papierwaren van 0,7 op 0,8, en bij de zakkenplakkerij van 1,1 op 3,1, alles per 10 000 arbeidende vrouwen.

In de textiele nijverheid is bij eene relatieve vermindering van het totaal aantal arbeiders, eene vrij belangrijke relatieve vermeerdering van het aantal vrouwen, dat in deze industrie bijna $3^1/_2$ % van het geheele aantal arbeidende vrouwen bedraagt, te constateeren, van ruim 306 per 10 000 steeg het tot bijna 346, tot welke vermeerdering, met uitzondering van de vlasindustrie en de touwfabricage, alle onderdeelen in meer of mindere mate bijdragen. Bij de vlasindustrie was de vermindering van het relatief aantal vrouwen, van 11,8 op 4,3 per 10 000, niet zoo sterk als van het totaal aantal werklieden, omdat de relatieve vermindering der mannen nog grooter was. De spinnerij en weverij zagen haar relatief aantal vrouwelijke arbeiders toenemen van bijna 27,8 op bijna 30,6. Bij de fabricage van band, kant, koord enz. steeg de relatieve sterkte der vrouwen van 5,7 op 8,4. In de fabricage van touw, waarvan de totale relatieve sterkte daalde met 36 %, bleef het relatief aantal vrouwen zoo goed als gelijk. Zeer sterk droeg de vermeerdering van het aantal vrouwen bij tot de totale vermeerdering van het relatief aantal werklieden in de appreteerderij, ververij en drukkerij. Hier steeg haar relatief aantal van 0,8 tot niet minder dan 10,3 per 10 000. Ook in de fabricage van netten was die stijging vrij sterk, van 8,2 op 14,4.

In de gasfabricage vindt slechts een gering aantal vrouwen werk, in 1889 3 en in 1899 10.

De fabricage van voedings- en genotmiddelen bezigde in 1889 92,6 per 10 000 arbeidende vrouwen, in 1899 bijna 115, zoodat, waar de totale vermeerdering der werklieden slechts 11 % bedroeg, het relatief aantal vrouwen met 25 % toenam. Relatieve vermindering had plaats bij de meelfabricage, bij de grutters, bij de koks, bij de suikerraffinaderijen, bij de stijfselfabricage en bij de poeliers, in welke beroepen ook de relatieve sterkte der mannelijke arbeiders terugging. Bijna zonder uitzondering was echter de teruggang bij de vrouwen sterker dan bij de mannen. Nog verminderde het vrouwelijke element in de volgende industriën waarin het relatief aantal mannen grooter werd: de aardappelmeelfabricage, de koffiebranderij en de paardenslachterij.

Toeneming van het relatief aantal vrouwen, bij afneming van dat der mannen, vond plaats in de koekfabricage, in de chichoreifabricage, in de fabricage van alcohol, die van bier en bij de zoutbewerking, bij welke takken van nijverheid het absoluut aantal vrouwen echter gering is.

Sterke vermeerdering onderging het vrouwelijk element in de cacao- en chocolade-

fabricage. Het aantal daarin werkzame vrouwen steeg van 293 in 1889 tot 631 in 1899, of relatief van 8,3 op 14,6, eene stijging dus van bijna 76 %. Het aantal mannen steeg echter nog sterker, waardoor de totale toeneming 107 % bedroeg.

Het aantal vrouwelijke vleeschhouwers klom van 215 op 280 en het vrouwelijk personeel in de margarineboterfabricage van 26 op 50.

Nog vond eene vrij belangrijke vermeerdering plaats bij de fabricage van verduurzaamde levensmiddelen, relatief van 2,3 op 6 per 10 000, en in de fabriekmatige zuivelbereiding van 3,5 op 9,5 per 10 000.

Waar ten slotte de relatieve sterkte van het totaal aantal werklieden in de tabak- en sigarenfabricage met 17 % steeg, klom die der vrouwen in die industrie met bijna 19 %.

Bij de landbouwbedrijven in totaal is de relatieve achteruitgang bij mannen en vrouwen in de twee voornaamste beroepen: den eigenlijken landbouw en de veehouderij, ongeveer gelijk. Bij den tuinbouw is de vermindering der vrouwen zeer groot, relatief bijna 60 % en heeft zij veroorzaakt eene afneming van het totaal relatief aantal werkzamen. Bij de mannen bestaat toch eene geringe relatieve toeneming, n.l. van $^4/_{10}$ %.

Aan de relatief groote toeneming der bloemisten hebben de vrouwen nog sterker deelgenomen dan de mannen; bij de vrouwen was het relatieve aantal in 1899 ruim 8 maal zoo groot als in 1889.

Op de vermoedelijke oorzaak van de groote vermeerdering der boterboeren (bijna allen vrouwen) is vroeger reeds gewezen.

Het aantal tabaksplanters, dat in totaal verminderde met 20 %, telde in 1899 6 vrouwen meer dan in 1889 en het aantal vrouwelijke boomkweekers steeg van 8 tot 24. In den boschbouw wordt geen arbeid door vrouwen verricht en de 12 vrouwelijke griendwerkers van 1889 verminderden tot op 1 in 1899.

In de visscherij, waarin het relatief aantal vrouwen van 1,81 tot 2,35 steeg, dus met circa 30 % toenam, bedroeg het aantal vrouwen in 1899 102. In de zeevisscherij nam het relatief aantal vrouwen met bijna 7 % af.

De handelsbedrijven zagen het relatief aantal vrouwen dat daarin bezigheid vond, slechts met 7 % toenemen, terwijl de geheele klasse met 17 % vermeerderde, wat op een veel belangrijker toeneming bij de mannen wijst.

De handel in grondstoffen werd in 1899 relatief door 31 % minder vrouwen gedreven dan in 1889. Bij den handel in kleeding steeg het relatief aantal met ruim 9 %, bij dien in artikelen van voeding en genot met 11 %, bij dien in artikelen van woning met 77 % (vermoedelijk om gelijke reden die het totaal aantal arbeiders met 227 % deed stijgen, n.l. in verband met de daling bij den handel in andere waren). De boek-, papier- en kunsthandel eischte relatief 69 % vrouwen meer dan in 1889, iets meer dan bij de mannen en de handel in luxe-artikelen 33 % meer, evenveel meer als bij de mannen. De handel in levend vee en gevogelte, die in 1889 door 29 vrouwen werd gedreven, hield in 1899 55 vrouwen bezig. Bij den handel in andere waren was de teruggang van het relatief aantal vrouwen meer dan 50 %.

Hetgeen hierboven is gezegd, geldt in hoofdzaak de kooplieden en winkeliers (waaronder ook de kramers) en hun personeel, aangezien het aantal vrouwelijke agenten, commissionnairs, makelaars en reizigers nog uiterst gering is. Het vrouwelijk magazijnpersoneel steeg van 19 in 1889 op 252 in 1899. Op de vermoedelijke oorzaak dezer vermeerdering, die, hoewel in mindere mate, ook bij het mannelijk personeel plaats had, werd reeds vroeger gewezen.

Aan de afneming die bij het relatief aantal kramers te constateeren viel, namen ook de vrouwen in dezelfde mate als de mannen deel.

Bij de klasse het verkeerswezen betreffende, waarvan de relatieve sterkte in totaal met 15 % verminderde, in hoofdzaak door de abnormale afneming van het aantal sjouwerlieden, steeg de relatieve sterkte der vrouwelijke arbeiders met ruim 16 %. Tot die vermeerdering heeft in de eerste plaats veel bijgedragen de groote vermeerdering van het aantal vrouwelijke pensionhouders, kamerverhuurders en commensalenhouders, dat van 179 op 1432 is gestegen, wat op eene vermeerdering der relatieve sterkte wijst van meer dan 550 %. Ook het eigenlijk hotelwezen bezigde in 1899 relatief veel meer vrouwen dan in 1889, de relatieve sterkte steeg met bijna 125 %, veel sterker dan bij de mannen. Het bier-, koffiehuis en caféwezen, waaronder de herbergiers en tappers, zag zijn vrouwelijk personeel relatief verminderen met bijna 5 %, iets minder dan bij de mannen. Daarentegen nam het aantal kelnerinnen vrij sterk toe, van 251 in 1889 tot 498 in 1899, of relatief met 62 %, terwijl bij de mannen eene vermindering was waar te nemen.

Bij de zeevaart verminderden de vrouwen van 36 op 14 en bij de binnenvaart nam haar relatieve sterkte evenveel af als bij de mannen. Aan den relatieven achteruitgang der schippers hebben de vrouwen minder deel dan de mannen, terwijl het vrouwelijk brug- en sluispersoneel van 7 in 1889 op 39 in 1899 steeg. De vermoedelijke oorzaak daarvan is vroeger reeds genoemd.

Bij de posterijen, de telegrafie en de telephonie, steeg het aantal vrouwelijke personen relatief veel sterker dan dat der mannen. Er waren in 1899 relatief bijna driemaal zooveel vrouwen werkzaam als in 1889, terwijl de relatieve vermeerdering bij de mannen slechts ruim 21 % bedroeg.

Op de oorzaak van de vermindering bij de expeditievakken, waaraan ook door de vrouwen in ruime mate is deelgenomen, is vroeger reeds gewezen.

In het bankwezen klom het aantal vrouwen van 23 op slechts 25 en ging dus relatief eenigzins terug.

Ofschoon ook in het verzekeringswezen nog betrekkelijk weinig vrouwen werkzaam zijn (men houde in het oog, dat niet bedoeld worden de vrouwelijke schrijvers, klerken enz., maar assuradeurs, agenten enz.) is haar aantal sedert 1889 toch driemaal zoo groot geworden. De grootste vermeerdering had plaats in de levensverzekering, waar het aantal vrouwen van 6 op 21 steeg.

Niettegenstaande in de vrije beroepen een aantal met name genoemde beroepen soms op een sterke relatieve vermeerdering wijzen bij de vrouwelijke beoefenaren (het aantal geneeskundigen steeg van 7 tot 35, in de kunsten en wetenschappen is het relatief aantal bijna verdubbeld, terwijl het vrouwelijk kantoorpersoneel van 69 op 367 steeg) verminderde de relatieve sterkte der vrouwen in klasse XXIV met circa 35 %. Deze vermindering komt in hoofdzaak voor onder de overige beroepen, wier relatieve sterkte in 1899, om onverklaarbare reden, slechts ± 16 % van die in 1889 uitmaakte, alsmede van de vermindering der relatieve sterkte der vrouwen bij de publieke vermakelijkheden en bij de vroedvrouwen.

Bij het bijzonder onderwijs is de toeneming van het relatief aantal vrouwelijke personen sterker dan bij de mannen, bij de eersten 37 %, bij de laatsten slechts met 10 %. Bij de eigenlijke onderwijzers zijn de cijfers van toeneming der beide geslachten ongeveer even groot, terwijl bij de overige personen in dienst van het onderwijs, bij de mannen eene sterke afneming en daarentegen bij de vrouwen eene sterke toeneming is waar te nemen. Deze laatste toeneming zal wel in verband staan met het in 1899 mederekenen van een aantal kloosterzusters, die, zonder als onderwijzeressen te fungeeren, toch voor het onderwijs werkzaam zijn.

In dienst der verpleging waren in 1899 relatief bijna 85 % meer vrouwen werkzaam dan in 1889, terwijl bij de mannen dat aantal slechts met 13 % steeg. Ook deze toeneming bij de

vrouwen, waarop vroeger reeds gewezen werd, komt op rekening van kloosterzusters. Het aantal bakers nam af met 32 %, een gevolg vermoedelijk van het feit, dat bakerdiensten hoe lang zoo meer door verpleegsters worden verricht. Het aantal dezer laatsten nam in totaal relatief toe met 126 % tegenover eene toeneming bij de mannelijke verplegers van slechts 13 %. Bij de overige personen in den verplegingsdienst werkzaam is het relatief aantal zoo bij mannen als vrouwen sterk toegenomen.

Ofschoon, zooals reeds werd medegedeeld het aantal huiselijke diensten verrichtende personen van beiderlei kunne in verhouding tot de geheele bevolking eenigszins vermeerderd is, zijn zoowel het relatief aantal mannelijke als dat der vrouwelijke in huisdienst werkzame personen afgenomen. De sterkte der vrouwelijke huisbewaarders verminderde relatief tot op $^1/_3$.

Werd op eene zeer sterke toeneming van het totaal aantal losse werklieden gewezen, bij de vrouwen onder hen had eene groote vermindering plaats: het relatieve aantal daalde tot op $^1/_8$.

In dienst van den staat waren in 1899 relatief 20 % meer vrouwen werkzaam dan in 1889. Bij het Algemeen Bestuur, de sanitaire politie en het krijgswezen werden in 1889 geen vrouwen aangetroffen in 1899 respectievelijk 41, 4 en 26.

In dienst eener provincie waren in 1889 9 vrouwen, in 1899 1 vrouw werkzaam.

De vrouwen in dienst der gemeenten zijn bijna uitsluitend bij het onderwijs werkzaam; haar relatief aantal nam toe met ruim 18 % dus veel sterker dan bij de mannen, die relatief slechts met $1^1/_2$ % vermeerderden. Slechts 17 vrouwen werkten in 1899 op secretariën terwijl 31 in andere ambten werkzaam waren. Op de oorzaak die het laatste aantal deed verminderen is vroeger reeds gewezen.

Ook werd vroeger reeds gewezen, en de vermoedelijke oorzaak er van genoemd, op de vermindering der personen in dienst van eene kerkelijke gezindte. Bij de vrouwen vooral was die vermindering zeer groot, van bijna 127 in 1889 daalde haar aantal op 55 in 1899 per 10 000.

Na het vorenstaande behoeven de cijfers der laatste twee kolommen van het tabelletje op blz. 272 geen verdere toelichting.

Resumeerende blijkt dat de vermeerdering in het algemeen van de relatieve sterkte der arbeidende vrouwen zich het sterkst heeft geopenbaard in die beroepen, waarin vroeger reeds een betrekkelijk groot aantal vrouwen werkzaam waren of wier werkzaamheden zooal niet beter, dan toch evengoed door vrouwelijke werkkrachten kunnen geschieden, en tevens dat in sommige beroepen, waarin de vrouw wegens zwaren of langdurigen arbeid minder op hare plaats schijnt, dikwijls vermindering is waar te nemen.

Als voorbeelden voor het eerste noemen we bijv. de diamant-slijperij (roosjessnijdsters), de mattenfabricage, de aardewerkschilders, de borduurwerksters, de schoenmakerij (stiksters), de textielnijverheid, de boekbinderij, de vervaardiging van papierwaren, de telegrafie en telephonie, het onderwijs en vooral de verpleging. Voor het tweede getuigt de vermindering bij de aardewerkfabricage, de lucifersfabricage, den veenarbeid, de papier- en cartonfabricage en de losse werklieden.

§ 3. Verdeeling der personen in de nijverheidsbedrijven, den landbouw, de visscherij en de jacht en in de handelsbedrijven, naar de posities in de beroepen bekleed.

Achterstaande tabel geeft een vergelijkend overzicht voor 1889 en 1899 voor ieder der beide geslachten en voor de totale bevolking in de nijverheids- en handelsbedrijven werkzaam van de verhoudingen, die de aantallen personen in de verschillende posities innemen in het totaal van elke klasse.

Op 100 personen van ieder geslacht komen in de verschillende positiën in iedere klasse [1])

BEROEPSKLASSEN.		MANNEN.				VROUWEN.				TOTAAL.			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
I. Aardew.,kalk, steen,glas	1889	5,06	0,90	2,95	91,09	1,72	0,05	0,05	98,18	4,66	0,80	2,60	91,94
	1899	4,11	0,60	4,76	90,53	1,73	0,05	0,16	98,06	3,91	0,56	4,39	19,14
II. Diamantnijverheid.	1889	0,27	0,04	0,14	99,55	—	—	—	100,00	0,26	0,04	0,13	99,57
	1899	7,43	0,16	0,97	91,44	6,80	0,18	0,82	92,20	7,36	0,16	0,89	91,59
III. Drukkersbedrijven.	1889	10,86	0,43	1,85	86,86	41,67	1,67	1,67	55,00	11,07	0,44	1,85	86,64
	1899	9,47	0,63	4,80	85,10	23,21	1,79	1,34	73,66	9,59	0,64	4,87	84,90
IV. Bouwbedrijven.	1889	25,89	0,30	1,39	72,42	87,79	0,28	1,70	10,23	26,12	0,30	1,39	72,19
	1899	22,40	0,24	2,29	75,07	69,84	0,20	0,97	28,99	22,56	0,24	2,28	74,92
V. Chemische nijverheid.	1889	17,76	2,39	14,20	65,65	4,68	1,62	27,48	66,22	15,90	2,28	16,07	65,75
	1899	14,98	2,28	12,52	70,22	4,35	0,26	39,75	55,64	13,16	1,93	17,16	67,75
VI. Houtbewerking.	1889	31,07	0,27	0,85	67,81	35,70	—	0,38	63,92	31,14	0,27	0,84	67,75
	1899	28,45	0,30	1,85	69,40	24,20	0,14	0,52	75,14	28,37	0,30	1,82	69,51
VII. Kleedingnijverheid.	1889	48,07	0,50	0,92	50,51	57,16	0,35	0,18	42,31	53,24	0,42	0,50	45,84
	1899	44,42	0,44	2,09	53,05	57,44	0,41	0,54	41,61	52,34	0,42	1,14	46,10
VIII. Kunstnijverheid.	1889	29,38	—	0,53	70,09	75,11	—	—	24,89	34,28	—	0,48	65,24
	1899	26,71	0,31	3,40	69,58	12,63	—	0,59	86,78	22,56	0,22	2,55	74,67
IX. Lederbewerking.	1889	45,25	0,28	0,30	54,17	24,92	—	1,30	73,78	44,92	0,28	0,32	54,48
	1899	44,41	0,36	1,10	54,13	14,57	0,07	0,22	85,14	43,40	0,35	1,07	55,18
X. Oer, steenkolen, turf.	1889	8,47	0,57	1,17	89,79	1,01	—	—	98,99	7,43	0,48	1,01	91,08
	1899	7,11	0,43	1,90	90,56	1,78	—	—	98,22	6,61	0,39	1,10	91,90
XI. Metalenbewerking.	1889	23,04	0,32	0,64	76,00	46,49	0,22	0,43	52,86	23,30	0,32	0,64	75,74
	1899	19,25	0,35	1,73	78,67	34,98	—	0,60	64,42	19,47	0,34	1,72	78,47
XII. Machines, instrum. enz.	1889	33,54	0,43	5,57	60,46	42,12	1,75	3,51	52,62	33,60	0,45	5,55	60,40
	1899	15,18	0,59	7,90	76,33	6,48	0,23	1,16	92,13	14,98	0,58	7,74	76,70
XIII. Scheepsb., rijtuigen.	1889	22,54	0,44	1,75	75,27	94,67	—	1,33	4,00	22,91	0,44	1,75	74,90
	1899	17,47	0,35	3,08	79,10	87,50	—	—	12,50	17,83	0,34	3,06	78,77
XIV. Papierindustrie.	1889	13,76	0,40	1,55	84,29	2,82	0,17	0,33	96,68	12,54	0,38	1,41	85,67
	1899	10,60	0,44	4,20	84,76	2,35	0,10	0,82	96,73	9,46	0,39	3,73	86,42
XV. Textiele nijverheid.	1889	8,88	0,46	2,23	88,43	2,56	0,09	0,14	97,21	7,30	0,37	1,72	90,61
	1899	6,51	0,44	3,43	89,62	3,97	0,10	0,26	95,67	5,73	0,34	2,45	91,48
XVI. Fabr. van gas en electr.	1889	1,55	4,49	5,54	88,42	33,33	—	—	66,67	1,61	4,48	5,53	88,38
	1899	0,73	2,70	9,24	87,33	10,00	—	—	90,00	0,76	2,70	9,21	87,33

[1]) Voor de beteekenis der letters vergel. pag. 195/6.

BEROEPSKLASSEN.		MANNEN.				VROUWEN.				TOTAAL.			
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
XVII. Fabr. van voedingsm.	1889	29,19	0,96	1,71	68,14	31,87	0,67	0,80	66,66	29,29	0,94	1,68	68,09
	1899	25,78	1,15	3,91	69,16	23,86	0,50	1,81	73,83	25,70	1,12	3,82	69,36
I—XVII. Totaal nijverh.bedr.	1889	26,25	0,51	1,57	71,67	41,44	0,32	0,66	57,58	28,13	0,49	1,46	69,92
	1899	22,76	0,54	3,02	73,68	40,26	0,33	1,26	58,15	25,12	0,51	2,79	71,58
XVIII. Landbouw.	1889	31,89	0,56	0,11	67,44	20,01	0,13	0,00[2]	79,86	30,25	0,50	0,10	69,15
	1899	32,18	0,55	0,55	66,72	26,25	0,08	0,16	72,51	31,36	0,49	0,50	67,65
XIX. Visscherij en jacht.	1889	35,25	1,17	2,18	61,40	25,00	—	—	75,00	35,81	1,16	2,17	60,86
	1899	33,58	0,96	5,01	60,45	43,14	—	—	56,86	33,63	0,95	4,99	60,43
XX. Handel.	1889	63,35	5,96	14,15	16,54	76,70	3,27	14,36	5,67	66,32	5,36	14,19	14,13
	1899	55,30	2,02	13,76	18,92	72,61	2,57	18,85	5,97	59,01	2,14	14,85	24,00
XXI. Verkeer.	1889	25,09	1,97	6,16	66,78	64,70	1,35	7,18	26,77	27,25	1,93	6,22	64,60
	1899	26,88	2,68	13,63	56,81	64,10	1,97	10,60	23,33	29,79	2,26	13,39	54,56
XXII. Bankwezen.	1889	4,93	81,99	10,64	2,44	4,35	47,83	13,04	34,78	4,93	81,52	10,67	2,88
	1899	58,69	23,49	14,54	3,28	64,00	4,00	12,00	20,00	58,76	23,21	14,51	3,52
XXIII. Verzekeringswezen.	1889	13,55	83,41	3,04	—	—	100,00	—	—	13,39	83,61	3,00	—
	1899	8,75	11,92	57,24	22,09	—	2,57	87,18	10,25	8,62	11,78	57,67	21,93
XX—XXIII. Tot. handelsbedr.	1889	42,12	4,72	9,78	43,38	74,30	2,96	12,96	9,78	46,55	4,48	10,22	38,75
	1899	42,11	2,55	14,14	41,20	70,80	2,44	17,19	9,57	47,82	2,54	14,61	35,03

Alvorens over deze cijfers in beschouwingen te treden, dient er op te worden gewezen, dat zij thans ter wille van de vergelijkbaarheid met de cijfers voor 1889, voor ieder soort van bedrijven de verhoudingsgetallen geven van de personen in de verschillende positiën, voor zooveel betreft de personen die de industrie of den handel, door het bedrijf genoemd, beoefenen. Immers is bij alle bedrijven het kantoor- en magazijnpersoneel afgezonderd en komen bijv. in de klasse der houtbewerking niet alleen de kuipers in de kuiperijen, de kistenmakers in kistenmakerijen voor, maar alle kuipers en kistenmakers, onverschillig in welke bedrijven zij werkzaam zijn, zoodat vele werklieden in de positie C en D niet met hunne patroons in eenzelfde klasse voorkomen. Van een groot aantal smeden die allen in de klasse XI verantwoord zijn, bleven de werkgevers in klasse XII bij de machinefabricage, in klasse XIII bij den scheepsbouw, of in klasse XXI bij het verkeerswezen ingedeeld.

Om deze reden stellen de hier gegeven cijfers nog minder in staat om eenigermate de gemiddelde grootte der bedrijven te berekenen, dan dit met de nog niet omgewerkte cijfers van 1899, in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk, het geval was. Intusschen verkeeren de cijfers der beide tellingen in gelijk geval, en kunnen dus eenig licht werpen op de samentrekking of versnippering van bedrijven. Hierbij dient in het oog te worden gehouden, dat in sommige klassen bij de beide tellingen weder verschil in inzicht heeft plaats gehad omtrent

de positie in het beroep, waardoor de vergelijking soms wordt bemoeilijkt. Dit bezwaar geldt echter bijna uitsluitend de groepeering in de rubrieken C en D.

In de nijverheidsklassen in totaal is het relatief aantal bedrijfshoofden, die voor eigen rekening het bedrijf uitoefenen, de personen in de positie A, afgenomen van ruim 28 % tot ruim 25 %, wat kan wijzen op een samentrekking van bedrijven. De bedrijfshoofden die niet voor eigen rekening het bedrijf uitoefenen, de personen in de positie B, zijn daarentegen, relatief eenigszins toegenomen, wat eveneens het gevolg kan zijn van het samentrekken van bedrijven, als bijv. de vermeerdering het gevolg is van het brengen van twee of meer bedrijven bij elkander, die als naamlooze vennootschap worden bestuurd.

De vrij sterke afneming der personen in de positie A heeft medegebracht eene relatieve vermeerdering der personen in de positie C en D. Bij de nijverheidsklassen bestaat het vermoeden niet, dat ten opzichte van de personen onder A en B gerangschikt (behoudens ééne enkele uitzondering bij de diamantindustrie, waarop later wordt teruggekomen) bij de telling van 1899 anders is gehandeld dan in 1889, wel echter vermoedelijk met betrekking tot de personen onder C en D gerangschikt. Terwijl toch het aantal personen in de positie D (gewone arbeiders) relatief gestegen is met slechts circa 2½ %, zou het relatief aantal personen onder C gerangschikt, niet minder dan met 90 % zijn toegenomen. Vermoedelijk is dus eene of meerdere categoriën van personen in 1899 in de positie C gebracht, die in 1889 als gewone arbeiders zijn gerekend. Niet onwaarschijnlijk is het dat dit bijv. met de machinisten is geschied. Immers in klasse XX, waarin maar een klein aantal machinisten voorkomen, is de toeneming van het aantal personen in de positie C gering, terwijl in klasse XXI, die een groot aantal machinisten telt, ook bij personen in de positie C eene groote vermeerdering is te constateeren. De omstandigheid van verschil in classeering maakt het weder noodig de verhoudingscijfers van de personen onder C en D genoemd, bij elkander te tellen.

De verandering in de verhoudingen der verschillende positiën in het beroep is voor de verschillende klassen der nijverheid uiteenloopend, doch overal met slechts ééne uitzondering, eene afneming van de personen onder A. Die uitzondering wordt aangetroffen in klasse II, de diamantnijverheid, waarin voor die personen eene vermeerdering van het relatieve aantal werd berekend van 0,26 op 7,36. Deze stijging moet echter op een verschil in de classificatie berusten en is te verklaren, omdat een aantal diamantslijpers in diamantslijperijen voor eigen rekening slijpen en slechts in de fabriek gebruik maken van molens, die hun daar worden verhuurd. Vermoedelijk zijn een groot aantal dezer in 1889 onder D gerekend, terwijl zij in 1899 als personen in de positie A zijn gebracht.

De afneming van het relatieve aantal ondernemers onder A, is het grootst in de fabricage van machines, instrumenten en oorlogsmaterieel. Deze groote relatieve vermindering is geheel te wijten aan de sterke vermeerdering van het aantal gewone werklieden en dit laatste wordt verklaard door de reeds op blz. 260 genoemde oorzaak, dat vermoedelijk een groot aantal bank- en vuurwerkers in 1889 bij de bewerking van metalen zijn geteld, terwijl dezen in 1899, na de omwerking, bij de machinefabricage zijn verantwoord. Dit maakt het ook hier weder raadzaam de klassen XI en XII te combineeren, waardoor de cijfers dan worden:

	1889	1899
A.	24,93	18,21
B.	0,34	0,41
C.	1,42	3,40
D.	73,31	77,98

nog wel eene betrekkelijk groote vermindering, maar toch eene, die meer in overeenstemming is met de meeste der andere klassen.

Eveneens zeer sterk afgenomen is het relatief aantal bedrijfshoofden in A bij de gas- en electriciteitfabricage. Indien deze afneming gepaard ging met eene zeer sterke toeneming der personen in de positie B, dan zou zij verklaard zijn; doch ook hier wordt een vrij sterke afneming aangewezen.

Nog is eene vrij groote vermindering van het aantal bedrijfshoofden te vermelden voor klasse VIII, waarbij het relatief aantal onder A gebrachte personen, van ruim 34 % op 22½ % daalde. Deze groote vermindering is in hoofdzaak het gevolg van de vermindering der beeldhouwers, waartoe, zooals vroeger reeds is medegedeeld, vermoedelijk in 1889 veel houtbeeldhouwers zullen zijn gerekend, die in 1899 naar de meubelmakerij zijn overgebracht en waarbij in 1889 het percentage van het aantal onder A geboekte personen 44½ % bedroeg, terwijl dit percentage grooten invloed moest oefenen op de verhoudingscijfers der geheele klasse, omdat in 1889 de beeldhouwers niet minder dan ruim 40 % uitmaakten der personen in de kunstnijverheid werkzaam.

Eene zeer geringe vermindering van het aantal personen onder A komt voor in de klassen VII en IX, de kleedingnijverheid en de lederindustrie. Deze geringe vermindering houdt verband met het groot aantal voor eigen rekening een bedrijf uitoefenend aantal personen in die klassen en de geringe vermeerdering van het totaal aantal personen in die klasse werkzaam, welke voor klasse VII, volgens de cijfers op blz. 253 een geringe relatieve vermeerdering en voor klasse IX zelfs eene relatieve vermindering tengevolge had.

In de overige klassen der nijverheid was de relatieve vermindering van het aantal personen die voor eigen rekening een bedrijf uitoefenden, ongeveer gelijk aan de gemiddelde relatieve vermindering bij het totaal der nijverheidsklassen.

Bij den landbouw bestaat eene geringe vermeerdering van het relatieve aantal voor eigen rekening arbeidenden. Tot die vermeerdering heeft eenigszins bijgedragen de omstandigheid, dat in 1899 de vrouw van den boer, zoo zij haar man bij voortduring in zijn bedrijf behulpzaam was, als een persoon in de positie A is gerekend. De relatieve stijging is dan ook bij de vrouwen grooter dan bij de mannen. Bij de laatsten is zij zoo gering, dat zij van toevallige omstandigheden het gevolg kan zijn.

Bij de visscherij en de jacht komt de vermindering der voor eigen rekening werkende bedrijfshoofden met die voor de nijverheidsbedrijven waargenomen, overeen.

Ook in de handelsbedrijven valt eene soortgelijke vermindering waar te nemen, die zich niet alleen bij de personen onder A, maar ook en veel sterker bij de personen onder B voordoet.

De vermindering dezer laatsten heeft echter eene bepaalde oorzaak. In 1889 zijn namelijk alle agenten, commissionnairs en makelaars in den handel als personen in de positie B geboekt, terwijl in 1899 de meeste makelaars en commissionnairs, als voor eigen rekening hun beroep uitoefenende, onder A zijn gebracht, en de agenten, die voor het grootste gedeelte hadden opgegeven in dienstbetrekking te zijn, meest onder C zijn gerangschikt. Ware in 1889 geclasseerd analoog aan 1899, dan zou de vermindering der bedrijfshoofden in de positie A grooter zijn geweest dan thans door de cijfers wordt aangewezen.

Bij de verkeersklasse is het relatief aantal bedrijfshoofden, zoowel onder A als onder B genoemd, toegenomen. Deze toeneming is in hoofdzaak het gevolg van de sterke, ook absolute afneming van de personen onder D, tengevolge van het verminderen van het aantal loopknechts, die in 1899 onder het personeel in algemeenen dienst, voor een groot deel in de nijverheids-

bedrijven zijn opgenomen en de groote, slechts ten deele te verklaren vermindering van het aantal sjouwerlieden, waarop vroeger mede reeds is gewezen. Tot de vermeerdering van het aantal personen onder B zal mede hebben bijgedragen het brengen in 1899 van alle post- en telegraafdirecteuren onder B, wat vermoedelijk in 1889 niet is geschied. Toen toch werden als zoodanig geteld 335 en in 1899 1061 personen. De vermoedelijke oorzaak der groote vermeerdering der personen onder C in deze klasse is vroeger reeds genoemd.

De groote verschillen in de verhoudingscijfers bij de personen in het bankwezen, spruiten uit verschillende oorzaken voort. In de eerste plaats uit het vermoedelijk ontbreken daarin in 1889 van den effectenhandel, waarin het aantal bedrijfshoofden, zooals boven is medegedeeld, zeer groot is, en in de tweede plaats verschil in zienswijze bij de beide tellingen ten opzichte van de kassiers, die in 1899 meerendeels als personen in de positie A zijn gerangschikt en de agenten en commissionnairs, die evenals bij de handelsbedrijven, in 1889 allen als personen in de positie B zijn geboekt.

Ook in klasse XXIII, betreffende het verzekeringswezen, zijn de groote verschillen in de verhoudingscijfers voor een deel het gevolg van het verschil in zienswijze omtrent de positiën der commissionnairs, makelaars en agenten in assurantiën, alsmede van de omstandigheid dat in 1889 de boden van verzekeringmaatschappijen, begrafenis- en ziekenfondsen, niet tot die klasse, maar vermoedelijk bij het verkeer zijn gebracht, waardoor in dat jaar in het verzekeringswezen geen enkel persoon in de positie D voorkomt. Uit het bovenstaande volgt, dat de cijfers voor het totaal der klassen XX—XXIII geheel en al onvergelijkbaar zijn.

Het geringe percentsgewijze aandeel dat de personen in de positie B in de klassen I—XXI innemen, is oorzaak geweest dat de afneming van het percentsgewijze aandeel der personen onder A in alle klassen, met uitzondering van klassen II, XVIII en XXI, eene vermeerdering van de percentsgewijze verhouding der personen in de positie C en D te zamen genomen, heeft plaats gehad. Op de vermoedelijke oorzaak die het relatief aantal personen onder C in vele klassen vrij sterk deed vermeerderen, is reeds gewezen en staat verdere beschouwing daarover in den weg.

Bij de beide geslachten bestaat niet altijd overeenstemming in de veranderingen die de verhoudingscijfers hebben ondergaan. In sommige klassen is bij de vrouwen het aantal hoofden van bedrijven te gering in absoluut aantal om aan de verandering van hare verhoudingscijfers veel waarde te kunnen hechten (klasse I, X, XIV en XV) en bij andere klassen is het totaal aantal vrouwen dat er in werkt zóó klein, dat door eene geringe absolute verandering in haar aantal, de verhoudingscijfers zeer grooten invloed daarvan kunnen ondervinden (klasse III, XVI, XIX, XXII en XXIII) en die dus eveneens buiten beschouwing kunnen blijven.

In klasse II doet zich bij de diamantnijverheid bij de vrouwen hetzelfde verschijnsel als bij de mannen voor, n.l. eene vermeerdering van de personen in A, B en C en eene daarvan het gevolg zijnde vermindering der personen in de positie D.

In klasse IV is de vermindering van het aantal bedrijfshoofden relatief meer bij de vrouwen verminderd dan bij de mannen. Deze grootere vermindering is niet het gevolg van de afneming van het aantal bedrijfshoofden, want dit is absolunt van 300—360, dus met 20 % gestegen, doch van de relatief groote toeneming der werklieden in de positie C en D, waardoor het totaal aantal van 343 tot 504, dus met bijna 47 % steeg.

In klasse V is het aantal bedrijfshoofden, zoo bij mannen als vrouwen, relatief afgenomen, in hoofdzaak door sterke toeneming der personen in de positie C, die absoluut van 288 tot 622 toenamen, waarvan resp. 283 en 612 apothekersbedienden.

Ook in klasse VI is het aantal vrouwelijke bedrijfshoofden relatief meer verminderd dan

dat der mannen. Deze vermindering is zoowel het gevolg van vermindering der personen in A en B als van de vermeerdering der personen in D.

In de kleedingnijverheid komt de daling van de verhoudingscijfers der bedrijfshoofden uitsluitend voor rekening der mannen, aangezien bij de vrouwelijke personen in de positie A en B geteld, eene zeer geringe toeneming aanwijst.

Is bij de mannen in de lederindustrie weinig verschil in de verhoudingscijfers van het aantal bedrijfshoofden bij de beide tellingen, bij de vrouwen is het percentage der personen in A en B, geteld van 1889 op 1899, zeer sterk gedaald, wat het gevolg is van de groote toeneming der vrouwen in de schoenmakerij in de positie D, waarin in 1889 slechts 454 personen werkzaam waren en in 1899 1162.

In de klassen XI en XII, waarin overigens niet veel vrouwen arbeiden, is het relatief aantal bedrijfshoofden vrij sterk teruggegaan, veel sterker dan bij de mannen. Voor de vrouwen waren de verhoudingscijfers in:

	1889	1899
A	45,97	23,78
B	0,39	0,09
C	0,79	0,24
D	52,58	75,89

Ook in deze beide klassen is de afneming van het betrekkelijk aantal bedrijfshoofden het gevolg van de vermeerdering der vrouwen in de positie D (capsulenfabricage, metaalwarenfabricage, electrotechniek en electrische gloeilampjes).

In klasse XVII, bereiding van voedings- en genotmiddelen, wordt eveneens bij de vrouwen een grootere teruggang van het relatief aantal bedrijfshoofden aangetroffen dan bij de mannen. Absoluut is het aantal vrouwelijke personen in A en B vermeerderd met 14 % en dat in C en D met bijna 28 %. Nu zijn de eersten niet zoo sterk toegenomen als het totaal aantal arbeidende vrouwen, 23 %, doch de laatsten sterker, zoodat de relatieve achteruitgang van het aantal bedrijfshoofden bij de vrouwen aan beide oorzaken te wijten is.

De vermeerdering van het relatief aantal vrouwelijke bedrijfshoofden in den landbouw zal wel het gevolg zijn van het in 1899 in de positie A brengen van vrouwelijke echtgenooten, die haar mans bij voortduring in het bedrijf helpen.

In klasse XIX, visscherij en jacht, is het aantal vrouwen te gering om aan de groote verschillen der percentages veel beteekenis te hechten.

In den handel is het aantal mannelijke bedrijfshoofden relatief sterker achteruitgegaan dan bij de vrouwen, waarvan circa $^3/_4$ bedrijfshoofden zijn.

Voor klasse XXI, verkeerswezen, komt de toeneming van het totaal aantal bedrijfshoofden geheel voor rekening der mannen, aangezien het relatief aantal vrouwen in de positie A en B zoo goed als gelijk bleef.

In de klassen XXII en XXIII, bank- en verzekeringwezen, is het aantal vrouwen vrij gering en bovendien zijn de percentages om de op blz. genoemde reden te verschillend om er verder bij stil te staan.

§ 4. Verdeeling der in de verschillende klassen werkzame bevolking naar geslacht, burgerlijken staat en de positie in het beroep.

Nevenstaand wordt een vergelijkend overzicht gegeven van de in het hoofd dezer paragraaf genoemde verdeeling der werkzame bevolking.

OP 100 PERSONEN VAN ELK GESLACHT IN IEDERE KLASSE EN IN IEDERE POSITIE WAREN GEHUWD [1])

KLASSEN.	MANNEN.							
	A.		B.		C.		D.	
	1889	1899	1889	1899	1889	1899	1889	1899
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	80,36	82,23	72,66	64,90	83,97	79,05	54,06	50,80
II. Diamantnijverheid	55,56	73,17	50,—	85,71	71,43	84,71	37,12	57,53
III. Drukkersbedrijven	78,05	77,29	64,10	77,11	67,27	66,77	34,70	34,76
IV. Bouwbedrijven	85,48	87,32	44,93	49,57	66,91	63,55	55,45	52,55
V. Chemische nijverheid	78,93	79,54	63,76	60,70	50,23	62,82	61,03	63,30
VI. Houtbewerking	80,29	84,90	51,52	48,76	75,40	74,80	44,92	42,91
VII. Kleedingnijverheid	81,61	80,07	38,89	43,95	67,45	61,28	29,34	31,49
VIII. Kunstnijverheid	78,02	76,47	*[2])	40,—	80,—	51,85	37,46	30,17
IX. Lederindustrie	79,05	80,19	20,19	30,—	37,84	53,66	27,30	28,20
X. Oer, turf, steenkolen	86,33	88,70	75,34	70,97	74,17	77,62	60,16	60,05
XI. Metalenbewerking	88,33	88,81	44,96	44,51	61,39	67,23	42,35	39,53
XII. Machines, instrumenten enz.	77,63	71,80	66,67	53,27	64,39	54,50	46,50	46,82
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	88,05	87,71	57,81	58,46	75,10	69,84	54,66	54,26
XIV. Papierindustrie	69,56	81,97	90,—	70,37	77,92	79,77	40,98	43,58
XV. Textiele nijverheid	77,48	79,68	63,33	64,63	76,74	81,27	50,30	49,24
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	85,71	88,46	76,54	84,37	75,—	71,04	86,77	80,10
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	86,79	86,83	51,49	49,91	68,08	61,37	35,93	34,98
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven	83,60	84,57	53,55	53,18	67,37	65,65	45,72	45,02
XVIII. Landbouw	87,75	88,47	45,37	41,45	76,82	47,69	41,70	38,25
XIX. Jacht en visscherij	81,62	83,34	90,21	66,34	81,72	89,46	50,38	45,22
XX. Handel	82,25	84,40	70,78	68,87	28,06	40,01	61,80	46,03
XXI. Verkeer	90,44	91,47	81,08	81,15	63,69	60,12	57,87	55,99
XXII. Bankwezen	89,16	76,86	76,51	79,52	59,77	58,76	70,73	58,62
XXIII. Verzekeringswezen	70,75	74,57	75,58	79,43	78,79	72,13	*	81,40
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven	84,86	86,08	74,20	75,77	40,46	50,11	58,55	52,48

	1889	1899
XXIV. Vrije beroepen	46,68	45,73
XXV. Bijzonder onderwijs	39,02	41,04
XXVI. Verpleging	56,62	50,35
XXVII. Huiselijke diensten	55,28	59,88
XXVIII. Losse werklieden	71,46	70,94
XXIX. In dienst van den staat	44,89	51,40
XXX. „ „ „ een provincie	82,21	78,64
XXXI. „ „ „ „ gemeente	68,99	72,44
XXXII. „ „ „ „ waterschap	87,78	85,72
XXXIII. „ „ „ „ kerkelijke gezindte	36,47	44,98
I—XXXIII. Totaal generaal	58,43	57,28

[1]) Zie de noot op blz. 278.
[2]) Waar een * is ingevuld komen in de aangeduide positie geen personen voor.

OP 100 PERSONEN VAN ELK GESLACHT IN IEDERE KLASSE EN IN IEDERE POSITIE WAREN GEHUWD [1])

KLASSEN.	VROUWEN.							
	A.		B.		C.		D.	
	1889	1898	1889	1899	1889	1899	1889	1899
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	68,75	87,88	100,—	—	100,—	—	28,43	25,74
II. Diamantnijverheid	*[2])	5,40	*	50,—	*	—	5,64	4,35
III. Drukkersbedrijven	88,—	80,75	100,—	—	—	6,67	51,52	7,25
IV. Bouwbedrijven	98,04	97,49	100,—	—	83,33	20,—	66,67	25,50
V. Chemische nijverheid	33,67	80,88	23,53	—	1,04	1,93	7,93	5,28
VI. Houtbewerking	82,26	89,89	*	100,—	100,—	—	19,22	16,44
VII. Kleedingnijverheid	36,28	27,05	26,32	17,75	16,45	8,72	19,68	9,63
VIII. Kunstnijverheid	21,30	23,26	*	*	*	—	9,26	17,09
IX. Lederindustrie	91,50	86,—	*	100,—	37,50	—	12,58	8,38
X. Oer, turf, steenkolen	95,24	81,48	*	*	*	*	57,70	44,06
XI. Metalenbewerking	97,14	94,85	—	—	—	—	6,17	9,56
XII. Machines, instrumenten enz.	95,83	85,71	—	100,—	50,—	—	—	1,76
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	98,59	97,62	*	*	100,—	*	—	16,67
XIV. Papierindustrie	76,47	69,56	—	—	50,—	25,—	24,38	11,22
XV. Textiele nijverheid	44,76	50,34	30,—	12,50	53,53	28,21	16,34	9,22
XVI. Fabr. van gas en electriciteit	100,—	100,—	*	*	*	*	—	11,11
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen	90,98	91,92	90,90	44,—	11,54	20,—	19,—	16,62
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven	40,66	31,92	31,88	20,28	9,47	6,44	20,79	11,59
XVIII. Landbouw	91,70	91,83	57,61	60,94	—	6,44	18,25	15,32
XIX. Visscherij en jacht	100,—	100,—	*	*	*	*	45,83	33,33
XX. Handel	83,92	83,02	79,25	60,75	2,61	3,42	73,66	20,64
XXI. Verkeer	90,36	83,62	53,61	62,19	17,02	10,20	49,74	52,11
XXII. Bankwezen	100,—	87,50	90,90	100,—	33,33	33,33	87,50	80,—
XXIII. Verzekeringswezen	*	*	76,92	—	*	64,71	*	66,67
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven	85,—	83,13	77,07	61,35	4,19	4,54	60,97	36,61

	1889	1899
XXIV. Vrije beroepen	59,98	41,93
XXV. Bijzonder onderwijs	5,86	3,22
XXVI. Verpleging	25,92	21,59
XXVII. Huiselijke diensten	9,32	8,62
XXVIII. Losse werklieden	56,28	70,13
XXIX. In dienst van den Staat	33,91	35,41
XXX. „ „ „ een provincie	88,89	100,—
XXXI. „ „ „ „ gemeente	11,86	9,70
XXXII. „ „ „ „ waterschap	94,44	96,16
XXXIII. „ „ „ „ kerkelijke gezindte	2,84	7,90
I—XXXIII. Totaal generaal	25,10	22,56

[1]) Zie de noot op blz. 278.
[2]) Zie de noot op de vorige blz.

Deze cijfers wijzen in de eerste plaats op eene achteruitgang van het aantal gehuwden onder de arbeidende bevolking van elk der beide geslachten in totaal, terwijl van 1889 op 1899 eer eene stijging dan eene daling van het relatief aantal huwelijken heeft plaatsgehad, waardoor het verhoudingscijfer der gehuwden cetereus paribus zou moeten gestegen zijn. De afneming zal echter bij de mannen vermoedelijk geheel, bij de vrouwen ten deele het gevolg zijn van de reeds op blz. 251 geconstateerde relatieve vermeerdering van de jeugdige personen onder de in de beroepen werkzamen, welke het percentage der ongehuwden opdrijven, waarvan een relatieve vermindering der gehuwden het gevolg moet zijn.

Bij de vrouwen is het verschil tusschen de percentages der beide tellingen echter te groot om alleen het gevolg te zijn van de vermeerdering van het aantal werkzame ongehuwde vrouwen; er moet ook hier, en daarvan spreken de cijfers, eene afneming van het relatief aantal gehuwde vrouwen onder de arbeiders plaats hebben gehad.

In de tweede plaats geven de cijfers aan dat bij de nijverheid, den handel en het verkeer (de klassen betreffend het bank- en verzekeringswezen moeten om de op blz. 282 genoemde reden hier buiten beschouwing blijven) bij de mannen het grootst relatief aantal gehuwden wordt aangetroffen bij de bedrijfshoofden voor eigen rekening.

De verklaring daarvan is niet ver te zoeken. Om voor eigen rekening een bedrijf uit te oefenen behoort in den regel een zekere mate van ondervinding en routine, die men vaak eerst heeft opgedaan als de leeftijd ook het huwelijk toelaat; terwijl tevens vaak het erlangen van eene zelfstandige positie de gelegenheid geeft tot een huwelijk over te gaan. Vaak wacht het een op het ander. De percentages zouden nog grooter zijn, als onder die bedrijfshoofden nog niet begrepen waren vele ongehuwde zoons, die als medepatroon het bedrijf helpen drijven.

Ook bij de vrouwen is het percentage der gehuwden bij de bedrijfshoofden onder A het grootst. Dit zullen, althans in de nijverheidsbedrijven, voor een groot gedeelte weduwen zijn, die de zaken, vroeger door den man gedreven, hebben voortgezet. In de handelsbedrijven zijn het naast de weduwen ook gehuwde vrouwen, voor eigen rekening eene winkelzaak drijvende, die het pencentage opvoeren en in het verkeer zijn het voornamelijk de herbergiersters en vrouwelijke schippers, die het percentage der gehuwden op de hoogte hebben gebracht.

Dezelfde redenen, die het percentage der gehuwden bij de bedrijfshoofden onder A zoo hoog doen zijn, is ook oorzaak dat bij de personen in rubriek C genoemd in de nijverheidsbedrijven het percentage der gehuwden doorgaans vrij hoog is. Immers chef, meesterknecht, opzichter wordt men eerst op rijperen leeftijd even als machinist, technicus enz. In den handel is het gehuwde element vrij gering onder de personen in C genoemd even 40 %. Hiermede zijn nu echter in hoofdzaak winkelbedienden en magazijnmeesters bedoeld, waarvan de eerste verreweg voor het grootste deel tot de ongehuwden behooren.

Bij de personen onder B. (bedrijfshoofd voor rekening van anderen) is in de nijverheid het percentage der gehuwden meestal lager dan bij de personen onder C. Dit wijst op het in handen geven van zaken aan betrekkelijk jeugdige personen, wat bijvoorbeeld veel voorkomt als ouden van dagen of weduwen het bedrijf onder hunnen naam laten voeren door ongehuwde zoons. In den handel is het relatief aantal gehuwde personen in de positie B. vrij hoog.

Bij de personen in de positie D. is het gehuwde element bijna overal het laagst en doorgaans meer of minder geringer dan het ongehuwde. Daaronder zijn dan ook in den regel al de jongeren begrepen.

Opmerkelijk is, dat het percentage der gehuwden in de positie D in de verschillende klassen zoo verschillend is: het varieert toch bij de mannen van ruim 28 % in de lederindustrie tot ruim 80 % bij de fabrikage van gas en electriciteit en er dient dadelijk bij

gezegd dat een hoog of laag percentage der gehuwden bij de personen in de postiën D veelal gepaard gaat met een evenredig percentage bij de overige positien, en dat die toestand bij de beide tellingen, met andere cijfers wel is waar, ongeveer hetzelfde was.

Die constante verschillen kunnen dus in de meeste gevallen niet bloot toevallig zijn. Bij de mannen werd als laagst percentage bij de personen in D genoemd de lederindustrie. Zooals bekend is behoort het meerendeel dezer personen tot de schoenmakers, waardoor het aantal bedrijfshoofden (alleen of met weinig personeel werkende bazen) in die klasse zeer hoog is. De personen in D. zijn in hoofdzaak jeugdige personen, die hun vak leeren, om dan zoo spoedig mogelijk zich als bedrijfshoofd te vestigen. Dit kan tevens ook het gevolg zijn dat nog ongehuwde personen zoodoende bedrijfshoofd worden en medehelpen, om het percentage der gehuwde bij de personen in de positie A. laag te houden. Ditzelfde geldt bijv. ook voor de kleedingindustrie (kleedermakers).

Waar in eene klasse veel beroepen voorkomen, waarin zware, gevaarlijke of langdurige arbeid moet worden verricht, die door jeugdige personen moeilijk te doen is, zal het percentage der gehuwden veelal hoog zijn: de gasfabrikage, de chemische nijverheid, het mijnwezen en de verveningen, de scheepsbouw, de bouwvakken.

Ook bij de vrouwen zijn groote verschillen in de percentages der verschillende klassen waar te nemen. Zij varieeren in de positie D. tusschen 80 % bij het verkeer en 1.76 % bij de machinefabrikage.

Het hooge percentage der gehuwden bij de vrouwen in de positie D in klasse XXI wordt bijna uitsluitend veroorzaakt door het vrouwelijke personeel bij het spoorwezen (baanwachteressen). Mede is te dier opzichte hoog de klasse X, (44 %) waar de gehuwde vrouwen in de veenderijen werkzaam zijn. In de frabrikage van glas, aardwerk en steen komen bijna 26 % en in de bouwbedrijven 25½ % gehuwde vrouwen in de positie D voor. Behalve het lage percentage 1.76 in klasse XII, waarin echter in het algemeen niet veel vrouwenarbeid voor komt, worden nog betrekkelijk lage percentages der gehuwde vrouwen in de positie D aangetroffen in de diamantnijverheid 4.35 % in de chemische nijverheid 5.28 % in de drukkersbedrijven 7.25 % in de lederindustrie 8.38 % en in de metaalindustrie 9.56 %.

Bij vergelijking van de cijfers voor 1889 en 1899 berekend, blijkt dat de afneming van het relatief aantal gehuwden, die bij beide geslachten in totaal geconstateerd werd, in hoofdzaak bij de personen in de positie D moet worden gezocht, wat ook geheel overeenstemt met de omstandigheid die bij de mannen geheel en bij de vrouwen ten deele die vermindering heeft veroorzaakt, n.l. de relatieve toeneming der jeugdigen, die hoofzakelijk als personen in de positie D arbeiden. Bij de vrouwen is die afneming bijna in alle klassen te merken maar vooral in die klassen waarin een groot aantal vrouwen arbeiden, en gelukkig ook in die klassen, waarin vaak door vrouwen zware, gevaarlijke en langdurige arbeid wordt verricht.

§ 5. Verdeeling der bevolking naar geslacht en leeftijd in verband met de positie in het beroep.

Achterstaande overzichten bevatten eene vergelijking van den opbouw der in eenig beroep arbeidende bevolking naar de geslachten gesplitst in iedere klasse en in de verschillende positiën.

PROCENTSGEWIJZE VERHOUDING VAN DE VERSCHILLENDE LEEFTIJDSKLASSEN NAAR DE POSITIËN EN BIJ BEIDE GESLACHTEN IN DE ONDERSCHEIDENE BEROEPSKLASSEN BIJ DE TELLINGEN VAN 1889 EN 1899.

BEROEPSKLASSEN.	Positie i. h. beroep	Jaar der telling.	LEEFTIJDEN.																						
			beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36 - 50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl onbek. leeftijd.	beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl. onbek. leeftijd.
			MANNEN.												VROUWEN.										
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	1889	—	—	—	0,14	0,83	24,80	36,77	20,61	8,22	4,05	4,59	100,—	—	—	—	—	—	3,03	30,30	27,27	15,15	15,15	9,09	100,—
		1899	—	—	—	—	1,24	21,26	41,84	18,45	8,10	5,06	4,05	100,—	—	—	—	—	—	—	24,24	33,33	21,21	9,10	12,12	100,—
	B	1889	—	—	—	—	3,13	38,25	36,72	11,72	4,70	3,90	1,58	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	—	—	5,34	43,51	29,01	16,03	1,53	3,05	1,53	100,—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	100,—
	C	1889	—	—	—	—	5,74	26,32	37,56	16,51	7,65	4,30	1,91	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	0,39	1,16	5,73	32,78	36,47	14,26	4,75	2,81	1,65	100,—	—	—	—	—	33,33	33,33	—	33,33	—	—	—	100,—
	D	1889	0,10	2,78	5,07	6,27	15,87	31,41	24,24	9,14	2,74	1,57	0,78	100,—	0,64	5,15	13,74	14,27	27,64	21,33	9,19	4,29	1,70	1,64	0,32	100,—
		1899	0,14	2,79	5,91	6,94	18,18	33,21	21,37	7,57	2,18	1,04	0,68	100,—	0,05	7,51	13,57	16,30	28,69	20,27	8,69	2,52	1,18	0,54	0,70	100,—
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	1889	—	—	7,41	7,41	7,41	48,15	7,41	11,11	3,70	7,41	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	0,15	0,46	5,64	50,30	35,67	5,64	1,22	0,61	0,30	100,—	—	—	1,35	5,41	35,14	52,70	5,41	—	—	—	—	100,—
	B	1889	—	—	—	—	—	75,—	25,—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	7,14	—	—	42,86	42,86	—	7,14	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	1889	—	—	—	—	7,14	50,—	42,86	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	1,18	—	—	9,41	15,29	48,24	20,—	2,35	2,35	1,18	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	D	1889	0,21	5,14	11,09	11,71	23,02	33,68	9,95	3,64	0,79	0,55	0,21	100,—	—	11,06	18,82	16,94	28,47	22,35	1,65	0,47	0,24	—	—	100,—
		1899	0,04	0,07	1,41	5,97	15,79	56,62	17,74	1,75	0,33	0,22	0,06	100,—	0,10	2,87	12,97	13,76	26,14	40,59	3,17	0,20	0,10	0,10	—	100,—
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper- en staalgravure, photographie enz.	A	1889	—	0,10	—	—	2,85	32,25	39,47	16,48	4,88	2,24	1,73	100,—	—	—	—	—	—	4,—	8,—	36,—	12,—	12,—	28,—	100,—
		1899	—	—	—	0,08	2,98	36,31	37,60	14,17	5,23	1,77	1,85	100,—	—	—	—	—	—	23,08	23,08	26,92	7,69	11,54	7,69	100,—
	B	1889	—	—	—	—	7,69	38,46	41,02	10,26	—	2,56	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	100,—
		1899	—	—	—	—	2,41	40,96	36,14	15,66	2,41	—	2,41	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	1889	—	—	1,19	2,38	9,52	32,14	32,14	14,29	5,95	2,38	—	100,—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	0,48	1,75	11,61	39,59	29,89	12,56	1,43	1,75	0,95	100,—	—	—	6,67	6,67	46,67	26,67	—	6,67	—	6,67	—	100,—
	D	1889	0,10	7,08	12,84	11,95	20,54	26,60	13,70	4,36	1,74	0,75	0,34	100,—	—	6,06	—	—	30,30	24,24	12,12	15,15	9,09	3,03	—	100,—
		1899	0,10	6,47	12,54	11,04	21,75	28,14	13,44	4,10	1,07	0,82	0,53	100,—	—	15,94	13,04	13,04	30,43	17,39	7,25	2,90	—	—	—	100,—
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten (ook gemeentelijke dienst).	A	1889	—	0,01	0,03	0,18	2,11	27,32	36,04	17,78	6,95	5,49	4,11	100,—	—	—	—	—	0,32	4,86	21,70	28,16	16,83	16,18	11,97	100,—
		1899	—	—	0,02	0,13	1,83	23,93	38,69	19,49	7,17	4,44	4,30	100,—	—	—	—	—	—	2,51	21,17	35,38	13,65	12,26	15,04	100,—
	B	1889	—	—	—	1,64	12,33	48,22	24,93	7,40	3,01	0,82	1,64	100,—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	—	0,29	10,03	44,12	33,24	7,74	2,87	1,72	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	1889	—	—	0,12	0,53	7,78	37,73	31,69	12,88	4,72	2,42	2,13	100,—	—	—	—	—	—	—	16,67	—	16,67	50,—	16,67	100,—
		1899	—	0,03	0,24	1,31	12,75	36,27	31,58	11,91	3,01	1,50	1,40	100,—	—	—	—	—	20,—	20,—	20,—	40,—	—	—	—	100,—
	D	1889	0,04	1,55	4,20	5,64	15,83	34,10	22,96	9,30	3,22	2,04	1,06	100,—	—	11,11	2,78	8,33	5,56	8,33	25,—	22,22	5,56	2,78	8,33	100,—
		1899	0,04	2,03	6,12	7,57	17,64	29,25	23,12	8,83	2,83	1,48	1,09	100,—	—	1,34	2,68	5,37	26,17	31,54	16,78	7,38	2,68	1,34	4,70	100,—
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	1889	—	—	—	0,36	2,26	23,15	29,11	25,41	7,41	6,96	5,33	100,—	—	—	—	—	2,04	14,28	32,65	16,33	14,28	2,04	18,37	100,—
		1899	—	—	—	—	0,88	30,47	31,08	18,96	8,52	5,18	4,92	100,—	—	—	—	—	—	13,24	25,—	26,47	16,18	7,35	11,76	100,—
	B	1889	—	—	—	0,67	2,01	32,22	26,84	20,13	6,71	6,04	5,37	100,—	—	—	—	—	35,29	41,18	—	5,88	5,88	5,88	5,88	100,—
		1899	—	—	—	0,58	1,73	54,91	24,86	12,14	3,47	1,73	0,58	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	1889	—	0,45	2,15	3,74	17,29	31,34	27,15	8,83	5,32	3,05	0,68	100,—	0,35	—	0,35	3,13	38,20	52,09	4,51	1,04	0,35	—	—	100,—
		1899	—	0,21	1,16	1,79	10,40	35,82	28,68	13,66	4,41	1,68	2,21	100,—	—	—	—	0,64	30,06	59,16	9,65	0,32	—	0,16	—	100,—
	D	1889	0,07	2,21	4,13	6,58	14,99	31,38	24,43	11,25	2,59	1,54	0,78	100,—	—	8,07	13,26	18,44	35,01	19,74	3,31	1,29	0,43	0,29	0,14	100, —
		1899	0,09	3,96	5,09	5,15	11,79	32,49	25,82	9,77	3,20	1,91	0,73	100,—	0,11	10,22	15,50	17,68	31,34	20,21	4,36	0,23	0,11	0,23	—	100,—

BEROEPSKLASSEN.	Positie i. h. beroep.	Jaar der telling.	LEEFTIJDEN. MANNEN. beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl. onbek. leeftijd.	VROUWEN. beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl. onbek. leeftijd.
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking; snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	1889	—	0,07	0,14	0,43	3,25	25,44	35,70	18,76	6,98	4,91	4,31	100,—	—	—	—	1,61	3,23	13,98	26,34	23,12	11,29	8,60	11,83	100,—
		1899	—	—	0,07	0,21	2,12	23,18	36,04	20,38	7,31	5,38	5,30	100,—	—	—	—	0,53	1,60	11,17	23,40	25,53	12,23	11,70	13,83	100,—
	B	1889	—	1,01	2,02	1,01	10,10	44,44	29,29	7,07	1,01	1,01	3,03	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	0,83	2,48	9,09	43,80	31,40	7,44	2,48	1,65	0,83	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	100,—
	C	1889	—	—	0,65	1,29	7,21	31,71	36,57	13,59	3,88	3,24	1,94	100,—	—	—	—	—	—	50,—	—	50,—	—	—	—	100,—
		1899	—	0,14	0,68	1,08	7,45	34,28	31,71	18,43	3,52	2,03	0,68	100,—	—	—	—	—	25,—	75,—	—	—	—	—	—	100,--
	D	1889	0,11	3,95	7,23	8,23	18,07	30,48	19,43	7,40	2,40	1,77	0,97	100,—	0,90	11,11	20,42	14,71	21,92	13,81	7,81	4,50	2,40	1,50	0,90	100,—
		1899	0,09	4,87	8,55	8,85	18,45	29,42	18,63	6,79	2,31	1,10	0,93	100,—	0,68	12,—	16,61	16,61	24,83	16,44	5,82	3,42	2,05	1,03	0,51	100,--
VII. Kleeding en reiniging.	A	1889	—	0,02	0,09	0,35	3,68	26,46	31,59	19,59	7,90	5,79	4,52	100,—	0,01	0,13	0,68	2,95	14,42	32,45	25,23	13,36	4,80	3,36	2,60	100,—
		1899	—	—	0,04	0,30	4,08	30,42	31,24	15,72	7,73	5,17	5,31	100,—	—	0,05	0,82	3,61	19,24	33,56	22,73	10,69	4,14	2,83	2,34	100,—
	B	1889	—	0,62	0,62	2,47	16,05	51,28	17,84	9,88	—	0,62	0,62	100,—	—	0,66	3,29	7,24	18,41	37,50	19,08	8,55	2,63	0,66	1,97	100,—
		1899	—	—	—	—	7,64	52,23	28,66	7,64	0,64	1,28	1,91	100,—	—	—	1,30	5,19	21,21	44,59	20,78	5,19	1,73	—	—	100,—
	C	1889	—	0,34	—	1,34	9,03	38,29	30,87	11,75	6,04	2,01	0,34	100,—	—	1,26	1,26	7,60	12,66	54,43	15,18	5,06	—	—	2,53	100,—
		1899	—	—	0,53	2,80	11,48	41,79	28,57	10,15	3,07	0,80	0,80	100,—	—	—	1,01	2,01	26,51	53,69	11,74	3,02	1,34	—	0,67	100,—
	D	1889	0,09	5,18	10,63	11,94	22,68	26,18	13,21	5,49	2,21	1,49	0,89	100,—	0,12	2,92	7,77	9,97	22,46	26,45	15,38	8,15	3,15	2,09	1,53	100,—
		1899	0,12	3,91	8,96	10,58	24,82	29,03	13,85	4,98	1,87	1,02	0,86	100,—	0,10	4,61	11,96	15,04	29,86	22,46	8,08	4,22	1,54	1,14	0,98	100,—
VIII. Kunstnijverheid.	A	1889	—	—	0,18	0,90	2,88	28,76	40,45	15,86	4,50	3,60	2,88	100,—	—	0,59	4,14	8,29	27,22	28,99	14,20	9,47	2,37	2,37	2,37	100,—
		1899	—	—	—	—	3,29	32,24	35,29	16,47	4,71	4,—	4,—	100,—	—	—	—	3,49	12,79	39,54	23,26	11,64	5,81	1,16	2,33	100,—
	B	1889	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	—	—	20,—	60,—	20,—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	1889	—	—	10,—	—	10,—	30,—	40,—	10,—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	1,85	—	16,67	44,44	25,93	9,26	1,85	—	—	100,—	—	—	—	—	25,—	50,—	25,—	—	—	—	—	100,—
	D	1889	0,15	3,85	8,46	8,53	22,18	29,99	17,98	5,66	1,66	1,21	0,38	100,—	—	3,70	1,85	7,40	20,35	29,63	16,67	14,82	1,85	3,70	—	100,—
		1899	—	3,88	9,35	10,84	26,38	30,17	13,10	4,70	1,08	0,36	0,18	100,—	—	3,72	12,18	11,68	28,43	29,10	9,98	2,54	1,86	0,51	—	100,—
IX. Leder, wasdoek, caoutchouc.	A	1889	—	0,01	0,09	0,41	4,39	28,86	31,63	17,16	6,94	5,60	4,90	100,—	—	—	—	—	—	5,88	24,84	20,26	18,30	11,76	18,96	100,—
		1899	—	—	0,04	0,27	3,66	29,79	34,57	15,64	6,49	4,76	4,78	100,—	—	—	—	1,50	2,50	11,—	23,50	23,—	12,50	11,50	14,50	100,—
	B	1889	—	0,96	0,96	0,96	16,35	45,18	28,85	3,85	0,96	—	1,92	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	—	0,71	15,71	50,71	24,29	6,43	0,71	—	1,43	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	100,—
	C	1889	—	—	1,80	0,90	10,81	43,25	30,63	8,11	1,80	2,70	—	100,—	—	—	—	—	25,—	37,50	12,50	—	25,—	—	—	100,—
		1899	—	—	0,24	0,95	10,17	45,39	29,08	8,75	3,07	1,18	1,18	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	D	1889	0,22	5,81	10,96	11,62	21,86	26,58	13,83	5,33	1,69	1,24	0,86	100,—	—	1,76	11,04	18,98	21,19	30,46	12,14	2,87	0,88	0,44	0,22	100,—
		1899	0,13	4,81	9,72	10,86	23,97	27,76	14,22	5,14	1,56	1,03	0,79	100,—	0,17	4,28	12,06	16,34	30,28	26,60	7,61	1,97	0,26	0,26	0,17	100,—
X. Oer, steenkolen, turf.	A	1889	—	—	—	0,18	1,83	19,45	36,79	20,64	8,81	6,70	5,60	100,—	—	—	—	—	—	—	30,—	30,—	15,—	5,—	20,—	100,—
		1899	—	—	—	0,10	1,06	16,52	35,07	25,31	10,15	5,02	6,76	100,—	—	—	—	3,70	3,70	3,70	14,81	25,93	25,93	—	22,22	100,—
	B	1889	—	—	—	—	4,11	28,77	47,95	13,70	2,74	2,74	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	—	—	8,06	24,19	32,26	29,03	1,61	3,23	1,61	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	1889	—	—	0,66	0,66	2,65	34,44	33,77	19,21	3,97	3,97	0,66	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	—	0,36	7,22	25,63	41,88	14,80	4,33	3,97	1,81	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	1889	0,15	0,80	2,47	5,10	16,03	33,44	24,35	11,16	3,18	2,12	1,21	100,--	0,29	1,60	4,16	8,56	18,96	30,67	18,72	11,08	3,10	1,55	1,31	100,—
		1899	0,11	0,96	3,29	5,36	16,60	34,76	24,83	8,04	2,87	1,82	1,36	100,—	—	1,54	5,64	9,40	28,14	24,98	16,86	7,72	2,15	2,55	1,01	100,—

BEROEPSKLASSEN.	Positie i. h. beroep.	Jaar der telling.	LEEFTIJDEN. MANNEN. beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl. onbek. leeftijd.	VROUWEN. beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl. onbek. leeftijd.
XI. Bewerking van metalen.	A	1889	—	—	0,04	0,18	1,41	22,52	38,09	20,42	7,45	5,26	4,63	100,—	—	—	—	—	—	4,26	20,35	26,07	19,91	11,85	16,59	100,—
		1899	—	—	—	0,05	0,87	20,49	39,—	21,23	7,95	5,42	4,98	100,—	—	—	—	—	—	3,43	24,03	31,33	13,30	12,02	15,88	100,—
	B	1889	—	—	—	2,33	10,87	43,39	31,78	6,20	1,55	3,88	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	—	0,61	5,49	53,05	32,32	6,71	—	1,22	0,61	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	1889	—	—	0,38	1,54	6,56	38,61	25,49	15,06	6,95	2,70	2,70	100,—	—	—	—	50,—	50,—	—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	0,36	0,97	8,50	43,57	32,40	8,37	3,16	1,21	1,46	100,—	—	—	—	50,—	—	25,—	25,—	—	—	—	—	100,—
	D	1889	0,09	4,16	8,76	9,73	18,26	30,13	19,18	6,14	1,90	1,08	0,39	100,—	0,41	9,06	21,81	20,99	27,57	14,40	3,70	1,65	0,41	—	—	100,—
		1899	0,06	4,15	10,47	10,90	21,38	28,17	16,39	5,66	1,56	0,77	0,49	100,—	—	13,05	16,78	18,41	30,77	14,22	4,66	1,40	0,47	0,23	—	100,—
XII. Vervaardiging van stoom- en andere werktuigen, instrumenten, oorlogsmaterieel.	A	1889	—	0,04	—	0,47	3,72	29,10	37,45	15,16	6,11	4,11	3,84	100,—	—	—	—	—	—	4,17	20,83	33,33	12,50	12,50	16,66	100,—
		1899	—	0,04	—	0,14	3,35	30,17	35,08	17,66	5,62	4,29	3,64	100,—	—	—	—	—	—	3,57	39,29	32,14	10,71	3,57	10,71	100,—
	B	1889	—	—	—	—	15,15	36,36	39,39	6,06	—	—	3,03	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	—	0,93	8,41	45,79	27,10	14,96	2,80	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	100,—
	C	1889	—	0,24	0,94	3,30	11,09	37,50	25,71	8,49	8,96	1,65	2,12	100,—	—	—	—	—	—	50,—	—	50,—	—	—	—	100,—
		1889	—	0,21	0,97	3,95	18,85	41,44	23,35	8,11	1,73	1,04	0,35	100,—	—	—	—	—	40,—	60,—	—	—	—	—	—	100,—
	D	1889	0,04	2,74	8,10	8,43	18,25	30,57	20,27	8,47	1,78	0,98	0,35	100,—	—	6,67	16,67	26,67	33,33	3,33	13,33	—	—	—	—	100,—
		1899	0,02	2,37	7,13	9,49	21,98	32,60	17,99	6,14	1,35	0,60	0,33	100,—	0,25	14,82	18,84	18,59	33,42	13,57	0,25	0,25	—	—	—	100,—
XIII. Scheepsbouw, vervaardiging van rijtuigen.	A	1889	—	—	—	0,12	1,26	20,28	37,28	19,61	3,59	6,75	6,11	100,—	—	—	—	—	—	1,41	18,31	29,58	14,08	11,27	25,35	100,—
		1899	—	—	—	0,06	1,07	18,61	36,18	22,88	8,15	6,13	6,92	100,—	—	—	—	—	—	1,19	14,29	25,—	21,43	17,86	20,24	100,—
	B	1889	—	—	—	—	6,25	46,88	32,81	4,69	1,56	4,69	3,13	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	—	—	4,62	49,23	30,77	13,85	1,54	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	1889	—	—	0,79	1,18	5,14	26,48	33,60	20,55	5,93	3,95	2,37	100,—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	0,35	1,21	10,40	36,40	32,06	13,69	3,81	0,52	1,56	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	1889	0,03	3,09	5,79	5,97	15,07	29,59	22,41	10,77	3,60	2,29	1,41	100,—	—	66,67	—	—	33,33	—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	0,05	2,85	6,48	7,24	16,60	30,61	20,93	9,43	3,09	1,49	1,21	100,—	—	—	8,33	8,33	41,67	25,—	16,67	—	—	—	—	100,—
XIV. Papier.	A	1889	—	0,15	0,29	0,59	2,92	26,42	35,04	19,12	6,87	4,68	3,95	100,—	—	5,88	—	—	11,76	11,76	29,41	23,53	5,88	5,88	5,88	100,—
		1899	—	—	—	0,31	2,77	24,04	33,13	19,88	8,32	5,70	5,86	100,—	—	—	—	—	—	13,04	39,13	21,74	8,70	4,35	13,04	100,—
	B	1889	—	—	—	—	—	25,—	40,—	30,—	—	5,—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	—	—	7,41	37,04	33,33	11,11	11,11	—	—	100,—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	100,—
	C	1889	—	1,30	—	2,59	7,79	23,38	40,26	15,59	6,49	1,30	1,30	100,—	—	—	—	—	—	—	50,—	50,—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	—	0,78	5,45	41,25	31,90	14,40	3,50	1,95	0,78	100,—	—	—	—	—	37,50	25,—	25,—	12,50	—	—	—	100,—
	D	1889	0,19	6,88	11,59	10,14	16,44	25,15	17,68	7,28	2,35	1,57	0,71	100,—	0,17	8,62	15,92	14,10	22,06	18,41	12,73	5,97	0,83	1,—	0,17	100,—
		1899	0,15	7,36	9,63	9,29	17,22	29,59	17,11	5,91	1,73	1,17	0,83	100,—	0,11	14,60	20,95	19,47	26,35	10,48	4,76	2,33	0,74	0,22	—	100,—
XV. Textiele nijverheid.	A	1889	—	0,04	0,04	0,10	2,83	17,90	35,10	23,14	9,74	6,36	4,77	100,—	—	0,36	0,72	2,53	4,70	17,69	22,38	21,29	11,55	8,30	10,10	100,—
		1899	—	—	—	0,09	1,28	15,28	35,05	24,13	11,15	5,41	7,61	100,—	—	0,34	0,34	3,20	7,91	21,04	14,81	16,84	8,25	9,93	17,34	100,—
	B	1889	—	—	—	4,67	34,—	37,33	14,67	6,—	1,33	2,—	—	100,—	—	—	—	—	—	40,—	20,—	20,—	10,—	—	10,—	100,—
		1899	—	—	0,68	—	2,04	42,18	29,25	15,65	6,12	2,72	1,36	100,—	—	—	—	—	56,25	12,50	18,75	6,25	—	—	6,25	100,—
	C	1889	—	—	—	0,69	6,29	31,74	36,66	15,46	4,24	3,42	1,50	100,—	—	—	—	13,33	13,33	33,33	20,—	13,33	6,67	—	—	100,—
		1899	—	—	0,26	0,78	6,10	30,30	37,72	15,24	6,10	2,18	1,31	100,—	—	—	2,56	—	28,21	38,46	15,38	10,26	2,56	2,56	—	100,—
	D	1889	0,08	5,07	7,53	7,21	14,63	27,50	22,37	9,53	3,19	1,92	0,96	100,—	0,19	8,67	12,50	14,86	27,06	22,20	8,35	3,28	1,21	0,80	0,86	100,—
		1899	0,10	6,05	7,85	7,08	15,08	29,07	21,08	8,55	2,85	1,38	0,92	100,—												100,—

BEROEPSKLASSEN.	Positie i. h. beroep	Jaar der telling.	LEEFTIJDEN. MANNEN. beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36 - 50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl onbek. leeftijd.	VROUWEN. beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl. onbek. leeftijd.
XVI. Fabricage van gas en electriciteit.	A	1889	—	—	—	—	—	32,14	32,14	21,43	14,29	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	—	—	7,69	34,62	26,92	15,39	11,54	3,84	—	100,—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	100,—
	B	1889	—	—	—	—	—	33,33	35,80	17,28	3,70	6,17	3,70	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	—	—	1,04	33,33	39,58	11,46	8,33	4,17	2,08	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
	C	1889	—	—	—	1,—	6,—	31,—	40,—	8,—	9,—	3,—	2,—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	0,30	—	7,32	39,02	34,76	14,33	1,52	1,22	1,52	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,—
	D	1889	—	0,31	0,44	0,69	5,02	34,56	38,12	14,80	3,20	2,01	0,88	100,—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	0,19	1,03	1,77	8,90	36,87	34,81	11,17	2,90	1,58	0,77	100,—	—	—	—	11,11	44,44	33,33	11,11	—	—	—	—	100,—
XVII. Bereiding van voedings- en genotmiddelen.	A	1889	—	0,01	0,05	0,17	2,27	30,97	37,76	17,45	5,16	3,54	2,60	100,—	—	—	—	0,09	0,86	10,75	26,97	30,52	10,94	9,60	10,27	100,—
		1899	—	—	0,01	0,16	2,12	35,58	35,90	15,49	5,18	3,20	2,37	100,—	—	—	—	0,08	0,59	9,93	26,94	28,62	13,55	10,35	9,93	100,—
	B	1889	—	—	0,79	1,05	11.53	44,17	27,78	9,83	2,10	1,97	0,79	100,—	—	—	—	—	13,64	27,27	22,73	—	18,18	9,09	9,09	100,—
		1899	—	—	—	1,—	8,44	53,26	25,17	8,19	2,09	1,17	0,67	100,—	—	—	—	—	12,—	44.—	16,—	24,—	—	—	4,—	100,—
	C	1889	—	—	—	0,36	1,01	9,09	36,07	34,64	13,13	2,81	1,95	0,94	100,—	—	—	—	3,85	42,31	38,46	—	11,54	—	—	3,84	100,—
		1899	—	0,02	0,54	1,65	11,02	43,37	29,73	9,27	2,88	1,13	0,37	100,—	—	—	—	4,44	21,11	44,44	20,—	8,89	1,11	—	—	100,—
	D	1889	0,18	3,79	8,07	10,32	22,34	30,84	16,52	5,53	1,42	0,77	0,35	100,—	0,23	6,19	9,86	13,30	29,40	27,06	8,35	3,17	1,06	0,69	0,69	100,—
		1899	0,08	4,37	8,77	10,33	23,24	31,01	14,84	4,78	1,44	0,74	0,39	100,—	0,19	7,73	12,05	12,89	28,07	23,88	8,79	3,73	1,36	0,71	0,60	100,—
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven.	A	1889	—	0,02	0,06	0,27	2,74	27,13	35,36	18,37	6,83	5,09	4,10	100,—	0,01	0,13	0,65	2,76	13,33	30,40	25,11	14,57	5,54	3,99	3,49	100,—
		1899	—	—	0,02	0,18	2,40	27,78	36,06	17,89	6,85	4,50	4,32	100,—	—	0,05	0,75	3,38	17,76	31,62	22,71	12,05	4,88	3,51	3,30	100,—
	B	1889	—	0,13	0,42	1,01	9,59	42,39	29,71	10,32	2,70	2,20	1,56	100,—	—	0,48	2,42	5,31	17,88	37,68	17,39	8,21	5,31	1,93	3,38	100,—
		1899	—	—	0,10	0,66	7,44	48,70	28,45	9,91	2,50	1,42	0,82	100,—	—	—	1,05	4,20	21,68	43,71	19,58	6,64	1,75	0,35	1,05	100,—
	C	1889	—	0,10	0,56	1,36	8,96	34,44	32,48	13,—	4,96	2,67	1,47	100,—	0,23	0,23	0,46	4,39	31,65	49,41	7,40	3,46	1,16	0,69	0,92	100,—
		1899	—	0,05	0,48	1,58	10,85	38,51	31,09	11,62	3,26	1,50	1,05	100,—	—	—	0,45	1,54	28,29	54,94	11,24	2,54	0,54	0,27	0,18	100,—
	D	1889	0,10	3,49	7,09	8,23	18,18	30,78	19,64	7,66	2,44	1,51	0,87	100,—	0,19	5,17	9,89	12,18	24,50	24,84	12,29	6,11	2,25	1,49	1,13	100,—
		1899	0,08	3,55	7,61	8,68	19,53	30,51	19,11	6,88	2,15	1,13	0,79	100,—	0,11	6,83	13,—	14,99	29,53	22,30	7,43	3,20	1,15	0,80	0,65	100,—
XVIII. Landbouwbedrijven.	A	1889	—	—	0,02	0,20	1,10	16,41	34,87	23,45	9,67	7,35	6,92	100,—	—	—	0,01	0,21	0,71	5,93	19,15	27,82	15,97	13,85	16,34	100,—
		1899	—	—	0,01	0,08	0,71	16,38	33,77	23,42	10,34	7,45	7,86	100,—	—	—	—	0,05	0,53	9,19	22,83	26,67	14,64	11,89	14,20	100,—
	B	1889	—	0,04	0,16	0,75	9,46	39,44	31,65	11,23	3,73	1,97	1,57	100,—	—	—	—	—	5,44	25,01	31,52	20,65	4,35	4,35	8,69	100,—
		1899	—	—	0,15	1,14	8,83	40,34	30,18	11,99	3,27	2,20	1,91	100,—	—	—	—	3,13	4,69	26,56	31,25	12,50	9,38	4,69	7,81	100,—
	C	1889	—	—	—	0,40	4,84	30,44	33,67	17,34	6,25	3,63	3,43	100,—	—	—	—	—	50,—	—	50,—	—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	0,44	1,65	9,32	40,10	29,79	10,53	3,52	2,49	2,16	100,—	—	—	—	0,81	5,69	29,30	31,70	18,70	7,32	5,69	0,81	100, —
	D	1889	0,21	1,60	4,06	6,86	18,56	31,03	19,99	10,—	3,54	2,47	1,68	100,—	0,39	2,90	7,10	11,37	29,39	29,25	10,81	5,17	1,76	1,15	0,71	100,—
		1899	0,22	2,11	5,30	7,32	19,13	32,14	17,95	8,29	3,43	2,31	1,79	100,—	0,33	3,04	8,33	11,99	29,90	31,07	8,95	3,56	1,41	0,85	0,67	100,—
XIX. Visscherij (incl. vischkweekerij) en jacht.	A	1889	—	—	0,02	0,63	5,60	27,63	30,69	18,75	7,34	5,39	3,95	100,—	—	—	—	—	—	6,25	31,25	25,—	12,50	18,75	6,25	100,—
		1899	—	0,01	0,13	0,56	3,83	28,69	33,21	16,37	7,10	5,21	4,89	100,—	—	—	—	—	—	2,22	35,56	37,78	8,89	4,44	11,11	100,—
	B	1889	—	—	—	0,52	2,58	30,92	50,51	10,83	3,09	1,55	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	—	1,46	9,27	47,32	30,24	7,80	1,95	0,49	1,46	100, —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	1889	—	0,28	0,55	0,83	4,99	41,55	34,90	10,53	3,60	1,66	1,11	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	0,09	0,09	2,05	41,14	33,53	12,22	2,80	1,49	1,59	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	1889	0,28	3,11	6,53	8,75	20,06	31,48	18,56	7,29	2,19	1,24	0,51	100,—	—	—	4,16	10,42	27,09	41,67	12,50	—	4,16	—	—	100, —
		1899	0,25	3,30	6,92	8,86	21,82	32,07	17,12	6,03	2,13	1,08	0,47	100,—	1,76	—	3,51	12,28	28,07	40,33	7,02	3,51	1,76	—	1,76	100,—

BEROEPSKLASSEN.	Positie i. h. beroep	Jaar der telling.	LEEFTIJDEN. MANNEN. beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36 - 50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl. onbek. leeftijd.	VROUWEN. beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl. onbek. leeftijd.
XX. Warenhandel (incl. tusschenhandel, commissiehandel, makelaardij en verdere hulpbedrijven van den handel).	A	1889	0,00[3]	0,05	0,22	0,66	3,65	27,15	35,96	17,99	6,46	4,55	3,31	100,—	—	0,02	0,10	0,29	1,78	16,56	35,69	22,63	9,86	6,76	6,31	100,—
		1899	—	0,05	0,20	0,47	3,10	26,93	35,66	18,36	6,79	4,45	3,98	100,—	—	—	0,04	0,17	1,50	16,99	33,97	23,59	9,66	6,77	7,31	100,—
	B	1889	—	0,05	0,25	0,93	5,42	31,93	35,58	15,52	4,85	3,48	1,98	100,—	—	—	0,20	0,40	2,97	20,35	37,73	21,47	6,85	5,21	4,81	100,—
		1899	—	0,14	0,31	1,20	8,32	33,63	33,30	11,66	3,30	1,75	1,38	100,—	—	—	0,40	0,50	7,23	33,60	35,18	16,25	2,58	2,58	1,68	100,—
	C	1889	0,07	1,50	6,—	10,01	26,55	34,58	14,31	4,87	1,14	0,70	0,26	100,—	0,05	0,68	2,94	7,67	31,89	44,40	9,66	1,93	0,42	0,26	0,12	100,—
		1899	0,02	0,72	3,23	6,96	21,53	37,57	19,79	6,61	1,84	1,15	0,58	100,—	0,01	0,51	2,42	8,62	36,32	40,69	8,53	2,11	0,47	0,20	0,11	100,—
	D	1889	0,05	1,11	2,95	5,35	13,84	30,19	26,43	11,90	4,12	2,60	1,41	100,—	0,06	0,89	1,89	4,26	7,03	14,60	27,01	21,57	9,93	7,45	5,14	100,—
		1899	0,11	3,46	6,98	8,21	19,06	31,44	19,09	7,22	2,27	1,35	0,82	100,—	0,26	6,07	11,37	11,33	24,70	22,40	12,48	6,24	2,31	1,33	1,50	100,—
XXI. Verkeerswezen.	A	1889	—	—	0,04	0,16	1,46	25,09	39,73	19,55	6,51	4,47	2,98	100,—	—	—	0,02	0,04	0,77	13,80	33,38	24,61	11,09	8,53	7,76	100,—
		1899	—	—	0,01	0,09	1,27	26,63	38,56	19,16	6,56	4,17	3,55	100,—	—	—	—	0,02	0,65	14,39	33,56	26,98	10,52	6,57	7,31	100,—
	B	1889	—	—	0,04	0,37	3,18	30,02	42,94	15,56	4,40	2,36	1,12	100,—	—	—	2,06	5,15	5,15	32,99	28,87	17,53	6,18	2,06	—	100,—
		1899	—	—	0,12	0,28	2,75	32,20	39,83	16,69	4,54	2,32	1,27	100,—	—	—	—	1,—	1,49	29,85	42,28	15,42	7,46	1,49	1,—	100,—
	C	1889	0,01	0,05	0,57	1,94	10,76	43,29	30,91	9,19	2,03	0,90	0,36	100,—	0,39	0,19	1,16	4,06	22,82	51,06	14,70	5,61	0,39	0,39	0,19	100,—
		1899	0,01	0,32	1,49	2,92	14,53	38,57	29,33	9,10	2,15	0,89	0,70	100,—	—	—	0,74	2,67	29,14	50,—	13,97	2,20	0,83	0,37	0,09	100,—
	D	1889	0,06	1,56	3,21	4,70	14,37	34,96	25,71	9,80	3,08	1,74	0,79	100,—	0,42	9,55	10,90	7,94	9,39	24,29	23,87	9,24	2,34	1,45	0,62	100,—
		1899	0,06	0,79	2,51	4,67	16,62	38,40	25,01	7,96	2,27	1,04	0,67	100,—	—	0,42	1,84	3,26	17,79	34,66	28,64	9,60	2,38	0,79	0,63	100,—
XXII. Crediet- en bankwezen (incl. geld- en effectenhandel).	A	1889	—	—	—	—	1,20	25,30	42,18	19,28	8,41	3,61	—	100,—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	100,—
		1899	—	—	—	—	0,39	23,24	41,56	21,31	5,79	4,15	3,58	100,—	—	—	—	—	—	—	31,25	31,25	25,—	12,50	—	100,—
	B	1889	—	—	—	—	1,37	29,66	40,83	16,17	5,15	4,50	2,32	100,—	—	—	—	—	—	9,09	27,27	36,36	18,18	—	9,09	100,—
		1899	—	—	—	—	1,21	27,71	40,48	20,48	3,61	3,61	2,89	100,—	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	100,—
	C	1889	—	0,56	2,23	3,36	8,38	31,82	25,14	13,97	7,82	5,03	1,69	100,—	—	—	—	—	33,33	—	33,33	33,33	—	—	—	100,—
		1899	—	0,39	0,78	4,67	14,01	33,46	28,40	11,67	3,11	1,95	1,56	100,—	—	—	—	—	—	66,67	33,33	—	—	—	—	100,—
	D	1889	—	2,44	7,32	7,32	2,44	17,07	24,39	21,95	12,19	—	4,88	100,—	—	—	—	—	12,50	—	25,—	25,—	12,50	25,—	—	100,—
		1899	—	—	8,62	5,17	13,79	20,69	29,31	13,79	1,73	3,45	3,45	100,—	—	—	—	—	—	—	—	80,—	—	—	20,—	100,—
XXIII. Verzekeringswezen.	A	1889	—	—	—	—	0,68	27,21	31,98	21,77	8,34	4,08	5,44	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	—	—	0,86	22,85	41,81	17,24	9,91	3,01	4,31	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	1889	—	—	—	0,11	2,85	23,44	37,37	17,09	7,84	4,08	6,49	100,—	—	—	—	—	—	—	38,46	15,38	23,08	15,38	7,69	100,—
		1899	—	—	—	—	0,65	28,80	34,81	20,25	7,91	3,17	4,43	100,—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	—	—	100,—
	C	1889	—	—	—	—	3,03	33,33	42,42	15,15	3,03	—	3,03	100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	—	0,40	15,15	6,39	30,30	30,43	16,14	6,20	3,75	4,87	100,—	—	—	—	—	11,76	17,65	29,41	23,52	5,88	8,82	2,94	100,—
	D	1889	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1899	—	0,17	0,68	0,34	4,27	29,18	34,64	15,87	7,34	4,78	2,73	100,—	—	—	—	—	—	—	50,—	—	25,—	25,—	—	100,—
XX—XXIII. **Totaal handelsbedrijven.**	A	1889	0,00[2]	0.04	0,16	0,50	2,95	26,47	37,16	18,48	6,48	4,56	3,20	100,—	—	0,02	0,08	0,25	1,61	16,10	35,30	22,97	10,06	7,06	6,55	100,—
		1899	—	0,04	0,15	0,36	2,54	26,80	36,56	18,62	6,72	4,36	3,85	100,—	—	—	0,03	0,14	1,34	16,49	33,89	24,23	9,83	6,74	7,31	100,—
	B	1889	—	0,04	0,17	0,70	4,56	30,87	37,42	15,67	4,98	3,38	2,18	100,—	—	—	0,36	0,82	3,09	21,09	36,82	21,19	7,09	5,—	4,45	100,—
		1899	—	0,06	0,20	0,64	4,91	34,49	36,88	14,95	4,12	2,20	1,56	100,—	—	—	0,33	0,58	6,27	33,—	36,31	16,17	3,38	2,39	1,57	100,—
	C	1889	0,05	1,—	4,12	7,21	21,01	37,51	20,07	6,42	1,50	0,82	0,31	100,—	0,08	0,62	2,74	7,27	30,91	45,08	10,23	2,24	0,42	0,27	0,12	100,—
		1899	0,01	0,51	2,34	4,98	17,85	37,69	24,40	8,10	2,16	1,15	0,81	100,—	0,01	0,45	2,19	7,83	35,29	41,80	9,32	2,21	0,52	0,26	0,12	100,—
	D	1889	0,06	1,48	3,17	4,86	14,33	34,13	25,82	10,14	3,25	1,88	0,90	100,—	0,25	5,48	6,67	6,20	8,30	19,73	25,33	15,—	5,90	4,30	2,73	100,—
		1899	0,08	1,79	4,18	5,97	17,47	35,73	22,84	7,78	2,30	1,18	0,74	100,—	0,13	3,20	6,53	7,23	21,16	28,54	20,66	8,01	2,36	1,10	1,07	100,—

BEROEPSKLASSEN.	Jaar der telling.	LEEFTIJDEN. MANNEN. beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl. onbek. leeftijd.
XXIV. Vrije beroepen.	1889	0,02	0,67	3,39	6,04	18,04	32,87	21,55	9,31	3,31	2,51	2,30	100,—
	1899	0,03	0,60	3,76	6,31	18,14	35,69	22,42	7,76	2,48	1,47	1,34	100,—
XXV. Bijzonder onderwijs (excl. openbaar en godsdienstonderwijs).	1889	—	0,32	3,21	7,58	21,89	32,58	21,91	7,50	2,22	1,56	1,23	100,—
	1899	—	0,02	0,10	0,33	14,72	42,65	26,52	9,76	2,56	1,72	1,62	100,—
XXVI. Verpleging of verzorging van armen, ouden, kraamvr., zieken, gebrek., inval., krankz.	1889	—	—	—	0,29	5,68	26,33	31,37	21,80	7,70	4,68	2,16	100,—
	1899	—	0,15	0,31	0,92	7,77	29,38	31,46	16,73	6,12	4,12	3,04	100,—
XXVII. Huiselijke diensten (huis- en stalbed. e. d.)	1889	0,19	0,63	2,54	4,40	11,26	32,01	26,50	13,48	4,44	2,98	1,58	100,—
	1899	0,03	0,97	1,93	3,13	10,15	31,19	27,48	14,22	5,59	3,02	2,28	100,—
XXVIII. Losse werklieden en andere niet in een bepaald beroep arbeidenden.	1889	0,06	0,39	0,97	2,39	9,69	28,49	31,84	15,40	5,36	3,46	1,92	100,—
	1899	0,01	0,20	0,88	2,25	11,38	30,61	30,33	14,38	5,09	2,84	2,02	100,—
XXIX. In dienst van den Staat (excl. post., teleg., telephonie, landsdr. e. a. nijverheidsbedr.)	1889	—	0,01	1,24	4,59	21,01	36,02	23,65	8,52	2,47	1,51	0,97	100,—
	1899	—	0,12	1,46	3,75	16,35	36,60	27,67	9,62	2,41	1,13	0,88	100,—
XXX. In dienst van eene provincie.	1889	—	—	—	0,11	2,74	19,95	36,84	19,50	10,95	5,24	4,67	100,—
	1899	—	—	0,27	0,53	3,34	24,20	34,05	23,50	6,14	3,20	4,81	100,—
XXXI. In dienst van een gemeente (excl. gasfabr., dienst der openb. werken e. a. nijverh. bedr.)	1889	—	—	0,08	0,43	8,94	36,22	31,15	12,49	4,64	3,18	2,85	100,—
	1899	—	0,01	0,08	0,29	7,90	36,56	33,66	12,94	4,07	2,37	2,10	100,—
XXXII. In dienst van een waterschap.	1889	—	0,04	0,19	0,70	1,86	19,10	34,14	20,96	8,35	7,08	7,58	100,—
	1899	—	0,12	0,12	0,65	2,80	19,77	32,13	20,07	9,41	7,94	6,99	100,—
XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.	1889	—	0,18	0,31	0,98	5,10	26,39	31,43	18,56	7,49	5,10	4,46	100,—
	1899	—	0,01	0,10	0,74	2,52	29,86	31,53	17,71	7,65	4,76	5,12	100,—
I—XXXIII. **Totaal in een beroep werkzamen.**	1889	0,08	1,46	3,32	4,75	12,83	29,13	25,76	12,44	4,49	3,13	2,33	100,—
	1899	0,08	1,65	3,87	5,03	13,51	29,98	24,80	11,53	4,29	2,75	2,43	100,—

BEROEPSKLASSEN.	Jaar der telling.	LEEFTIJDEN. VROUWEN. beneden 12 jaar.	12 of 13 jaar.	14 of 15 jaar.	16 of 17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 jaar en daarb.	Totaal incl. onbek. leeftijd.
XXIV. Vrije beroepen.	1889	0,04	—	0,40	1,31	9,02	41,33	27,80	11,97	4,44	2,79	1,92	100,—
	1899	0,05	0,22	0,91	2,48	12,54	44,24	25,03	7,80	2,21	2,10	2,42	100,—
XXV. Bijzonder onderwijs (excl. openbaar en godsdienstonderwijs).	1889	0,02	0,53	2,78	4,35	16,80	40,76	23,19	8,43	1,81	0,83	0,47	100,—
	1899	—	0,20	0,69	1,52	15,59	44,19	24,64	8,23	2,31	1,50	1,12	100,—
XXVI. Verpleging of verzorging van armen, ouden, kraamvr., zieken, gebrek., inval., krankz.	1889	—	0,03	0,03	0,39	6,31	21,45	25,78	23,24	11,52	7,53	3,73	100,—
	1899	—	0,02	0,17	0,78	11,17	40,64	22,07	13,31	5,35	4,02	2,47	100,—
XXVII. Huiselijke diensten (huis- en stalbed. e. d.)	1889	0,16	1,74	6,25	11,20	31,50	30,67	10,40	4,86	1,59	1,03	0,54	100,—
	1899	0,13	2,12	6,99	11,29	31,84	29,88	10,30	4,39	1,49	0,91	0,65	100,—
XXVIII. Losse werklieden en andere niet in een bepaald beroep arbeidenden.	1889	—	0,38	2,24	3,55	12,89	21,31	25,42	18,50	6,36	5,98	3,37	100,—
	1899	—	—	1,30	—	11,69	16,88	31,17	25,98	6,50	1,30	5,20	100,—
XXIX. In dienst van den Staat (excl. post., teleg., telephonie, landsdr. e. a. nijverheidsbedr.)	1889	—	—	—	—	8,62	41,38	26,44	14,94	3,45	2,30	2,87	100,—
	1899	—	—	—	0,39	11,67	24,12	33,85	21,01	4,67	3,11	1,17	100,—
XXX. In dienst van eene provincie.	1889	—	—	—	—	—	22,22	11,11	22,22	11,11	22,22	11,11	100,—
	1899	—	—	—	—	—	—	—	100,—	—	—	—	100,—
XXXI. In dienst van een gemeente (excl. gasfabr., dienst der openb. werken e. a. nijverh. bedr.)	1889	—	0,22	1,44	1,78	24,36	50,95	16,10	3,72	0,95	0,29	0,22	100,—
	1899	—	0,07	0,24	0,97	26,28	48,55	18,34	4,06	0,93	0,27	0,27	100,—
XXXII. In dienst van een waterschap.	1889	—	—	—	—	—	—	16,67	11,11	27,78	11,11	33,33	100,—
	1899	—	—	—	—	—	15,38	7,69	38,46	7,69	15,38	15,38	100,—
XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.	1889	—	0,04	0,11	1,14	8,23	36,40	31,05	12,64	4,90	3,20	2,28	100,—
	1899	—	0,04	0,04	0,13	6,12	38,61	28,44	13,93	4,98	3,88	3,76	100,—
I—XXXIII. **Totaal in een beroep werkzamen.**	1889	0,16	1,90	5,24	8,70	24,01	28,11	15,17	8,68	3,47	2,47	2,08	100,—
	1899	0,12	2,20	5,91	8,91	25,01	28,35	14,28	7,81	3,13	2,18	2,11	100,—

Worden in de eerste plaats de cijfers der groote groepen: nijverheid, landbouw, visscherij en jacht, en handel en verkeer in de verschillende posities vergeleken, dan blijkt, dat, wat reeds vroeger is geconstateerd bij de beschouwing der verdeeling der werkzame bevolking naar den burgerlijken staat, de jongere leeftijdsklassen, bijv. beneden 35 jaar, bij de bedrijfshoofden voor rekening van anderen bij de beide geslachten bijna doorgaande beduidend relatief sterker zijn bezet dan bij de bedrijfshoofden voor eigen rekening en dat in de nijverheidsbedrijven en in den landbouw de leeftijdsbezetting in de klassen beneden 35 jaar bij de mannelijke personen onder B genoemd grooter is dan bij die onder C. Het gevolg van de beide genoemde verschijnselen is dat de hoogere leeftijdsklassen bij de twee laatst genoemde categoriën van mannelijke personen in de hoogere leeftijdsklassen bij de personen in A het sterkst zijn bezet, dan volgen de personen in C en daarna die in B.

Bij de handelsbedrijven is het, tengevolge van het daarin voorkomen van een groot aantal jeugdige winkelbedienden, juist tegenovergesteld wat de personen in de positie B en C betreft.

Zijn bij de nijverheidsbedrijven, den landbouw en de visscherij en de jacht de jeugdige leeftijdsklassen in de positie D relatief veel sterker bezet dan dit bij de overige posities het geval is, bij de handelsbedrijven zijn het de personen in de positie C die in de jeugdige leeftijdsklassen relatief de sterkste bezetting hebben.

Bij de personen in D bij beide geslachten zijn de jeugdige leeftijdsklassen zoo bij mannen als bij vrouwen, relatief het sterkst bezet bij de nijverheid, daarna bij den landbouw en het minst bij de handelsbedrijven. Met de hooge leeftijdsklassen is het juist omgekeerd.

Wat den arbeid van jeugdige personen aangaat, blijkt uit onderstaand tabelletje dat deze bij de mannen relatief het meest wordt aangewend bij de nijverheid. Daarna volgt de visscherij, dan de landbouw en daarna de handelsbedrijven. Het minst komt hij voor in de vrije beroepen. Bij de vrouwen staat ook de nijverheid bovenaan, doch deze wordt hier eerst gevolgd door de handelsbedrijven, dan door den landbouw, terwijl hij met uitzondering van de visscherij, waarin relatief weinig vrouwen in de positie D werkzaam zijn, ook hier bij de vrije en overige beroepen het geringst is.

Wijl in de posities A, B en C in de meeste der klassen I—XXIII slechts een gering aantal personen werkzaam zijn beneden 16 jaar, zijn voor de berekening van onderstaande cijfers in die klassen alleen de personen in de positie D in rekening gebracht.

Percentsgewijze verhouding van het aantal personen beneden 16 jaar, werkzaam in:

	MANNEN.		VROUWEN.	
	1889	1899	1886	1899
de nijverheid	10,68	11,24	15,25	19,94
den landbouw	5,87	7,63	10,39	11,70
handel en verkeer	4,71	6,05	12,40	9,86
de visscherij en jacht . . .	9,92	10,47	4,16	5,27
de vrije en overige beroepen .	1,80	1,81	7,37	8,14

De groote verschillen die er bestaan tusschen de cijfers bij mannen en vrouwen in de hoogte der percentages, vindt hoofdzakelijk zijn grond in de omstandigheid dat het absoluut aantal werkzame vrouwen in de hoogere leeftijdsklassen zoo gering is, omdat een groot deel der arbeidende vrouwen bij haar huwelijk in den beroepsloozen staat overgaat.

De cijfers van bovenstaand tabelletje duiden tevens aan, dat de vermeerdering van het relatief aantal jeugdige personen, waarop vroeger reeds is gewezen, bij de mannen in alle groepen en bij de vrouwen in 4 van de vijf groepen heeft plaats gehad. De vermindering van de jeugdige vrouwen bij de handelsbedrijven zal wel het gevolg zijn van de vermindering der loopmeisjes, die in 1889 allen tot klasse XXI zijn gerekend, terwijl deze in 1899 zijn gebleven,

als personen in algemeenen dienst, in de sterkte der verschillende bedrijven. Dit verklaart dan tevens eenigszins de sterke toeneming van de jeugdige vrouwen bij de nijverheid.

Betrekkelijk groot is het aantal jeugdige mannen in klasse III, de drukkersbedrijven, met bij de tellingen van 1889 en 1899 resp. 20,02 % en 19,11 % personen beneden 16 jaar. Daarop volgt klasse XIV, de papierindustrie, met resp. 18,66 en 17,14 % en daarop klasse IX, lederindustrie (in hoofdzaak schoenmakerij), met resp. 16,99 en 14,66 %. Het verdient vermelding dat bij deze drie klassen de procentsgewijze verhouding der jeugdige mannen van 1889 op 1899 is teruggegaan. Ditzelfde verschijnsel wordt waargenomen voor nog enkele klassen in de nijverheid met een betrekkelijk hoog percentage der jeugdigen, bijv. in klasse VII, kleedingnijverheid, waarvoor de cijfers resp. bedroegen 15,90 en 12,99 % en voor klasse XII met resp. 10,88 en 9,52 %. De vermeerdering die voor de totale nijverheid werd geconstateerd, moet dus vooral voor rekening worden gebracht van die klassen, waarin het percentage der jeugdige personen niet zoo heel hoog is.

Boven de gemiddelden voor het totaal der nijverheidsbedrijven van 10,68 en 11,24 % en waarbij van 1889 op 1899 eene vermeerdering bleek te zijn, liggen nog klasse VI, houtbewerking, met resp. 11,29 en 13,51 %, eene vrij belangrijke toeneming dus, klasse VIII met resp. 12,46 en 13,23 %, klasse XI met resp. 13,01 en 14,68 %, klasse XV met resp. 12,55 en 14,45 % en klasse XVII met resp. 11,99 en 13,22 %. Het geringst is de arbeid van jeugdige mannen in de nijverheidsbedrijven in de fabricage van gas en electriciteit, de percentages bedroegen daar slechts resp. 0,75 en 1,22 %, daarna volgt de oergraverij en de veenderij met resp. 3,42 en 4,36 %, dan de bouwbedrijven met resp. 5,79 en 8,19 %. In de steen- en aardewerkfabricage waren resp. 7,95 en 8,84 % jeugdige mannen werkzaam, in de chemische nijverheid resp. 6,41 en 9,14 % en in den scheepsbouw resp. 8,91 en 9,38 %. In al deze klassen dus eene relatieve toeneming van het jeugdig element. De zeer groote vermindering van de jeugdige personen in de diamantnijverheid houdt verband met hetgeen vroeger omtrent deze industrie reeds is opgemerkt (zie blz. 264).

In de landbouwbedrijven, waarvan het aandeel der jeugdigen in vergelijking van de nijverheid niet zoo heel groot is, is eene vermeerdering te constateeren van 5,87 op 7,63 % en in de visscherij eene van 9,92 op 10,47.

Een opmerkelijk sterke vermeerdering heeft plaats gehad in de handelsbedrijven, waarvan het percentage steeg van 4,11 % in 1889 op 10,55 % in 1899. Men houde echter hier weder in het oog dat de loopknechts in den handel, vooral bij winkeliers, waaronder zich vele jeugdige personen bevinden, in 1889 allen zijn gebracht tot klasse XXI, verkeer, terwijl zij in 1899 als personeel in algemeenen dienst bij den handel zijn gebleven. Daardoor wordt ook verklaard de daling van het percentage in klasse XXI, van 4,83 % op 3,36 %.

Ook in klasse XXII is het aandeel der jeugdige mannen eenigszins verminderd, van 9,76 op 8,62 %.

Bij de vrije beroepen, waarvan het meerendeel der jeugdigen behoort tot het personeel van schrijvers en klerken, nam het aantal beneden 16-jarigen iets toe, van 4,08 op 4,39 %. De groote vermindering van 3,53 op 0,12 % bij het onderwijs, moet het gevolg daarvan zijn, dat in 1899 alle kweekelingen als beroepsloozen zijn beschouwd, terwijl zij in 1889 allen nog zijn gerekend tot de een beroep uitoefenende personen.

Van de overige beroepen hebben nog slechts de huiselijke diensten, de losse werklieden en de beroepen in dienst van den Staat (in hoofdzaak tot het krijgswezen behoorend) voor den arbeid van jeugdige personen eenige beteekenis; de percentages zijn echter alle van 1889 op 1899 gedaald.

Bij de vrouwen, waarin de arbeid van jeugdigen relatief bijna overal veel grooter is dan bij de mannen, niet wijl in het algemeen een grooter aantal meisjes dan jongens arbeid verricht,

maar omdat de hoogere leeftijdsklassen bij de vrouwen relatief veel minder sterk bezet zijn dan dit bij de mannen het geval is, zijn de percentages der jeugdigen in de meeste beroepsklassen toegenomen. Deze toeneming zal, althans voor sommige klassen, bijv. de fabricage van aardewerk, de oergraverij en de chemische nijverheid, het gevolg zijn van den vroeger reeds geconstateerden afneming van den arbeid van gehuwde vrouwen. Immers deze afneming deed op de hoogere leeftijdsklassen haar invloed gelden en moest zoodoende eene relatieve vermeerdering der lagere leeftijdsklassen tengevolge hebben.

Slechts in enkele klassen is de arbeid van jeugdige vrouwen relatief verminderd, n.l. in de diamantnijverheid, vermoedelijk door dezelfde oorzaak die daar bij de mannen tot eene vermindering van het jeugdig element leidde, bij de bouwbedrijven, waarin echter weinig vrouwen als gewone werklieden werkzaam zijn, in de houtbewerking en in de bewerking van metalen.

De groote vermindering van 68½ op circa 8½ % bij den scheepsbouw en de rijtuigfabricage, verliest geheel hare beteekenis, omdat de percentages berekend werden in 1889 op 2 en in 1899 op 1 vrouw beneden 16 jaar in die klasse werkzaam.

Ook hier dient er weder op gewezen te worden dat de groote toeneming in den handel, door het verschillend klasseeren der loopbedienden, gepaard gaat met eene eveneens groote vermindering van het relatief aantal jeugdigen in klasse XXI. Veel van de toeneming in de nijverheidsklassen zal ook van deze verschillende classificatie het gevolg zijn.

De afneming der percentages bij het onderwijs en in klasse XXXI, in welke laatste klasse de vrouwen ook in hoofdzaak bij het openbaar onderwijs werkzaam zijn, is weder het gevolg van het in 1899, anders dan in 1889, tot de beroepsloozen brengen van de kweekelingen.

Is de relatieve sterkte der mannen in de jeugdige leeftijdsklassen, bij de personen in de positie D, in de meeste beroepsklassen toegenomen, die der hoogste leeftijdsklassen is in de meeste klassen verminderd. Dat dit laatste ten deele het gevolg van het eerste kan zijn, of omgekeerd, is duidelijk, doch de cijfers in de tabel onderaan blz. 250 toonen duidelijk aan, dat ook in verhouding tot het aantal levenden, de beide veranderingen hebben plaats gevonden.

Het volgende tabelletje toont voor de vijf groepen aan hoe de sterkte en de veranderingen daarin is geweest; voor de vrouwen is het totaal in de positie D werkzame boven 65-jarige vrouwen te gering om daarover afzonderlijk in beschouwingen te treden.

Aantal mannen in de positie D van 65 jaar en ouder in % van het totaal aantal werkzamen in

	1889	1899
de nijverheid	2,38	1,92
den landbouw	4,15	4,13
de visscherij en jacht	1,75	1,50
handel en verkeer	2,78	2,92
de vrije en overige beroepen	4,94	4,21

Met uitzondering van de handelsbedrijven dus overal eene afneming, die bij de nijverheid relatief het grootst en bij den landbouw relatief het kleinst is.

Aan de vermindering bij de nijverheid hebben op één na alle klassen deelgenomen, alleen klasse XVII, de bereiding van voedings- en genotmiddelen, is met een kleine fractie toegenomen. Deze klasse behoort echter tot die waarin relatief een gering aantal ouden van dagen werkzaam zijn.

De vermeerdering van het relatief aantal hoogbejaarden in de handelsbedrijven komt niet voor rekening van klasse XX, handel, of XXI, verkeer, maar voor die van klasse XXII, bank- en credietwezen en XXIII, verzekeringswezen. Zooals reeds is medegedeeld kwamen in 1889 in de laatste klassen geen personen in de positie D voor.

DERDE GEDEELTE.

Overzicht van de in ons land op 31 December 1899 werkelijke woonplaats hebbende vreemdelingen, gesplitst naar geslacht, leeftijd, burgerlijken staat en beroep, met vermelding van de positie daarin bekleed.

Reeds bij bewerking der uitkomsten van de telling van 1889 bestonden er tusschen de Regeering van ons land eenerzijds en die van Duitschland, België, Oostenrijk-Hongarije en Italië anderzijds, overeenkomsten om van de in ons land wonende Duitschers, Belgen, Oostenrijkers, Hongaren en Italianen, nominatieve staten te maken, vermeldende de namen, voornamen, woonplaatsen, geboorteplaatsen, leeftijden, beroepen enz., en die aan de betrokken regeeringen te doen toekomen, terwijl de genoemde regeeringen zich daarbij hadden verbonden om van de Nederlanders, in den vreemde geteld, gelijksoortige opgaven te doen.

Ook bij de bewerking van het materiaal der telling van 1899 werden dergelijke opgaven verzameld en aan de betrokken regeeringen toegezonden en werden ook door onze Regeering de bedoelde mededeelingen uit den vreemde ontvangen.

Met betrekking tot de in Nederland wonende vreemdelingen worden hieronder enkele samenvattende overzichten gegeven.

Tabel I vermeldt afzonderlijk voor Duitschers, Belgen en voor de overige vreemdelingen in totaal de verdeeling naar geslacht, burgerlijken staat, leeftijd en beroep (beroepsklasse) met de positie daarin bekleed.

Tabel II geeft eveneens voor Duitschers, Belgen en andere vreemdelingen een provincies gewijs overzicht daarvan, met weglating van de verdeeling naar den leeftijd en den burgerlijken staat, gesplitst naar geslacht, beroep (beroepsklasse) en de positie daarin bekleed.

Onder de overige vreemdelingen zijn begrepen personen met onbekende nationaliteit en personen zonder nationaliteit.

Bij de beoordeeling der cijfers houde men in het oog, dat de bewerking dezer overzichten geschiedde geheel naar dezelfde beginselen welke aan de bewerking der beroepstelling van 31 December 1899 zijn ten grondslag gelegd.

Het ware ongetwijfeld wenschelijk geweest aan deze tabellen overeenkomstige overzichten te kunnen toevoegen nopens de in den vreemde wonende Nederlanders. De daaromtrent verkregen opgaven zouden echter eerst na een omvangrijken arbeid, waarvoor thans de gelegenheid ontbrak, in een vorm moeten gebracht zijn waarin zij eenig inzicht konden geven in de beroepen door de in de genoemde landen wonende Nederlanders uitgeoefend, en de positiën daarin door hen bekleed.

I. AANTAL IN NEDERLAND OP 31 DECEMBER 1899 WERKELIJKE WOONPLAATS HEBBENDE VREEMDELINGEN NAAR GESLACHT, LEEFTIJD, BEROEP EN DE POSITIE DAARIN BEKLEED.

A. DUITSCHERS.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																																	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																								VROUWEN.											
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	—	—	—	—	—	—	3	1	4	1	1	—	2	—	—	—	1	--	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	B	—	—	—	—	—	—	1	1	3	—	1	1	--	—	—	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	1	—	—	5	2	11	—	1	—	1	—	1	—	—	—	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	1	9	5	2	11	38	16	31	5	15	—	8	—	—	—	2	—	96	47	—	--	1	3	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8
Totaal . . .		—	1	9	6	2	11	47	20	49	6	18	1	11	--	1	—	4	—	132	54	—	—	1	3	—	1	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	---	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	3	—	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal . . .		—	—	—	—	—	3	—	1	3	1	1	—	—	—	1	—	—	—	5	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper-, staalgravure, photographie enz.	A	—	—	—	—	1	1	5	3	14	4	9	—	2	1	—	—	1	—	32	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	2	6	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	7	8	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	—	—	2	1	1	8	14	12	15	4	4	3	—	—	—	—	—	—	34	30	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Totaal . . .		—	—	2	1	2	10	21	21	32	9	16	3	2	1	—	—	1	—	74	47	—	--	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten, ook gemeentelijke dienst).	A	—	—	—	—	—	2	30	9	88	5	61	2	24	2	14	1	19	—	236	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	1	—	—	—	3	3	5	—	—	2	—	—	1	—	—	—	9	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	3	10	10	1	30	56	43	150	28	67	6	23	—	11	1	12	—	320	131	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal . . .		—	3	11	10	1	32	89	55	243	33	129	10	47	2	26	2	31	—	566	158	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	—	—	—	—	—	—	3	2	7	3	4	--	1	—	—	—	1	—	16	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	1	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	8	1	5	2	2	—	—	—	—	—	—	—	15	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	—	—	1	—	—	—	5	1	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal . . .		—	—	1	—	—	1	17	5	20	5	9	—	1	—	—	—	1	—	48	12	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	—	—	—	—	—	1	16	5	41	5	28	3	6	—	5	—	6	—	102	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	4	4	9	—	1	—	1	—	1	—	1	—	17	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	4	7	3	—	14	20	34	44	9	9	1	5	—	1	—	3	—	82	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	4	7	3	—	15	40	43	94	14	38	4	12	—	7	—	10	—	201	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
VII. Kleeding en reiniging.	A	—	—	—	—	1	2	44	23	73	6	35	2	24	—	15	—	28	2	220	35	—	—	—	1	2	21	19	65	41	28	18	8	3	3	4	2	3	—	90	128		
	B	—	—	—	—	—	—	1	2	2	--	1	—	—	—	1	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—	--	--	—	—	4	12	11	19	1	7	—	1	—	--	—	1	—	40	16	—	—	—	—	—	1	—	10	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
	D	—	1	7	12	—	25	19	37	35	15	10	1	—	—	3	1	3	2	70	101	—	3	3	8	—	18	3	28	10	7	3	3	—	—	--	—	1	—	17	70		
Totaal . . .		—	1	7	12	1	31	76	73	129	22	53	3	25	—	19	1	32	4	335	154	—	3	3	9	2	40	22	104	51	37	21	12	3	3	4	2	4	—	107	213		

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN																																	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																								VROUWEN.																			
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
VIII. Kunstnijverheid.	A	—	—	—	—	1	—	8	5	11	3	8	—	1	—	1	—	—	—	30	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—				
	B	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	2	—	7	2	9	6	—	1	—	1	—	—	—	—	—	10	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4
Totaal . . .		—	—	—	2	1	7	11	16	17	3	9	—	2	—	1	—	—	—	41	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	4
IX. Leder, wasdoek, caoutchouc.	A	—	—	—	—	—	2	17	13	50	9	27	1	10	1	7	1	10	1	121	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	1	1	8	2	—	8	7	13	28	6	2	—	2	—	1	—	1	—	41	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—
Totaal . . .		1	1	8	2	—	11	25	27	81	15	29	1	12	1	8	1	12	1	167	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—
X. Oer, steenkolen turf.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	—	—	2	—	1	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	6	2	8	1	3	—	—	—	—	—	1	—	18	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	1	5	—	14	53	17	58	7	17	—	10	—	3	—	5	1	146	45	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
Totaal . . .		—	—	1	5	—	14	59	19	73	8	20	1	10	—	5	—	7	1	174	49	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
XI. Metalen (bewerking van).	A	—	—	—	—	—	—	10	3	37	2	18	—	10	1	6	—	9	—	90	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	3	—				
	B	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	7	3	6	—	1	—	3	—	—	—	1	—	18	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
	D	—	1	7	12	1	19	41	27	60	4	15	1	5	—	5	3	1	—	128	73	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Totaal . . .		—	1	7	12	1	20	58	34	103	6	34	1	18	1	11	3	11	—	236	84	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	4	1				
XII. Vervaardiging van stoom- en andere werktuigen, instrumenten, oorlogsmaterieel.	A	—	—	—	—	—	2	19	12	43	3	12	2	6	—	9	2	3	2	92	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—				
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	1	4	19	21	15	2	7	—	—	1	—	—	—	—	42	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	2	4	2	1	22	31	30	41	11	10	3	2	—	3	—	2	—	90	74	—	1	1	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—
Totaal . . .		—	2	4	2	2	28	69	63	104	16	29	5	8	1	12	2	5	2	229	125	—	1	1	—	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—
XIII. Scheepsbouw, vervaardiging van rijtuigen.	A	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	2	—	1	—	1	—	2	—	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	2	—	—	—	8	2	8	3	6	—	2	—	2	—	1	—	27	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	2	—	—	—	9	3	11	3	9	—	3	—	3	—	3	—	38	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIV. Papier.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	4	—	1	—	3	—	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	2	—	6	—	2	—	1	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	3	1	1	—	4	15	2	17	1	4	—	—	—	—	—	1	—	37	12	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
Totaal . . .		—	3	1	1	—	5	17	2	25	2	6	1	5	—	1	—	4	—	58	15	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN																											
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849	
		MANNEN.																				VROUWEN.									
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.
XV. Textiele nijverheid.	A	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	4	—	3	—	1	—	3	—	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
	B	—	—	—	—	—	—	1	2	2	—	2	—	—	—	1	—	1	—	6	2	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—
	C	—	—	1	—	—	1	8	8	21	—	4	1	3	—	3	—	1	—	40	11	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
	D	—	3	4	10	2	19	28	15	39	1	8	1	4	—	2	—	—	—	83	53	—	1	8	10	1	20	3	12	—	1
Totaal . . .		—	3	5	10	2	21	37	26	63	2	18	2	10	—	7	—	5	—	141	69	—	1	8	10	2	23	3	12	1	3
XVI. Fabricage van gas en electriciteit.	A	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	3	6	1	12	1	1	—	1	—	1	—	—	—	21	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	4	8	2	13	1	1	—	1	—	2	—	—	—	25	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII. Bereiding van voedings en genotmiddelen.	A	—	—	—	—	—	2	35	12	109	4	38	1	7	1	7	—	9	—	205	20	—	—	—	—	—	1	—	2	2	2
	B	—	—	—	—	—	—	3	3	3	3	2	1	—	—	—	—	—	—	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	5	16	18	41	9	13	—	3	—	1	—	—	—	74	32	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—
	D	—	2	7	17	2	65	82	118	108	19	23	3	22	2	2	3	6	—	245	236	17	—	—	1	—	3	1	1	—	1
Totaal . . .		—	2	7	17	2	72	136	151	261	35	76	5	32	3	10	3	15	—	532	295	17	—	—	1	—	4	2	3	2	3
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven.	A	—	—	—	—	3	13	191	91	487	48	247	13	101	6	70	4	96	5	1195	180	—	—	—	1	2	21	20	65	44	32
	B	—	—	—	—	—	1	9	11	23	3	8	2	—	—	2	—	1	—	43	17	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—
	C	—	—	2	1	1	19	94	81	152	16	45	3	13	1	8	—	6	—	319	123	—	—	—	—	—	4	—	13	1	2
	D	1	21	70	82	10	252	425	378	659	114	195	19	85	2	34	7	37	3	1445	949	17	5	15	22	1	48	8	51	14	12
Totaal . . .		1	21	72	83	14	285	719	561	1321	181	495	37	199	9	114	11	140	8	3002	1269	17	5	15	23	4	75	28	130	59	46
XVIII. Landbouwbedrijven.	A	—	—	—	—	—	2	75	10	224	11	151	6	77	1	63	2	79	2	669	34	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—
	B	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	3	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	2	4	5	1	4	—	—	—	—	1	—	—	—	6	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	7	16	34	2	63	76	120	121	43	74	14	45	6	20	3	32	2	370	308	—	2	12	11	—	22	2	16	3	5
Totaal . . .		—	7	16	34	2	67	156	135	346	59	226	20	125	7	84	5	111	4	1050	354	—	2	12	11	—	22	3	16	5	5
XIX. Visscherij (incl. vischkweekerij en jacht.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	1	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	1	2	3	—	3	1	—	—	2	—	—	—	—	—	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XX. Warenhandel (incl. tusschenhandel, commissiehandel, makelaardij en verdere hulpbedrijven van den handel	A	—	—	1	1	5	5	213	110	426	85	221	30	66	9	53	3	47	4	1031	248	—	1	—	—	2	4	22	12	56	13
	B	—	—	—	—	1	3	9	9	18	5	5	1	2	—	3	—	—	—	38	18	2	—	2	—	—	1	7	3	9	3
	C	—	—	9	29	1	100	68	207	152	78	47	10	20	4	5	1	5	2	293	440	—	—	1	4	—	29	—	40	1	9
	D	—	2	9	10	—	28	22	33	30	20	11	3	3	—	3	—	2	—	71	105	—	—	—	2	—	3	—	4	—	3
Totaal . . .		—	2	19	40	7	136	307	359	626	188	284	44	91	13	64	4	54	6	1433	811	2	1	3	6	2	37	29	59	66	28

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	EBOORTENJAREN																											
		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.										VROUWEN.																			
		G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XV. Textiele nijverheid.	A	3	—	—	—	—	—	—	—	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
	C	1	—	—	—	—	—	—	—	40	11	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	83	53	—	1	8	10	1	20	3	12	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	52
Totaal . . .		4	—	—	—	—	—	—	—	141	69	—	1	8	10	2	23	3	12	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	6	57
XVI. Fabricage van gas en electriciteit.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	21	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	—	—	25	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII. Bereiding van voedings en genotmiddelen.	A	9	—	—	—	—	—	—	—	205	20	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	2	—	1	—	—	—	—	—	6	2
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	—	2	74	32	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
	D	6	—	—	—	—	3	1	1	245	236	17	—	—	1	—	3	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	23
Totaal . . .		15	—	—	—	—	4	2	3	532	295	17	—	—	1	—	4	2	3	2	3	2	—	1	—	—	—	—	—	7	28
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven.	A	96	5	1195	180	—	—	—	1	2	21	20	65	44	32	22	8	5	3	4	3	7	—	104	133						
	B	1	—	43	17	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3						
	C	6	—	319	123	—	—	—	—	—	4	—	13	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	20						
	D	37	3	1445	949	17	5	15	22	1	48	8	51	14	12	3	4	—	—	—	—	1	—	27	174						
Totaal . . .		140	8	3002	1269	17	5	15	23	4	75	28	130	59	46	25	13	5	3	4	3	8	—	133	330						
XVIII. Landbouwbedrijven.	A	79	2	669	34	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	17	—	11	—	8	—	9	—	48	—						
	B	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
	C	—	—	6	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
	D	32	2	370	308	—	2	12	11	—	22	2	16	3	5	11	2	2	—	—	—	3	—	21	70						
Totaal . . .		111	4	1050	354	—	2	12	11	—	22	3	16	5	5	28	2	13	—	8	—	12	—	69	70						
XIX. Visscherij (incl. vischkweekerij en jacht.	A	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
	C	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
	D	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
Totaal . . .		—	—	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
XX. Warenhandel (incl. tusschenhandel, commissiehandel, makelaardij en verdere hulpbedrijven van den handel	A	47	4	1031	248	—	1	—	—	2	4	22	12	56	13	30	5	12	3	8	—	16	—	146	38						
	B	—	—	38	18	2	—	2	—	—	1	7	3	9	3	10	3	1	—	3	1	6	—	36	15						
	C	5	2	293	440	—	—	1	4	—	29	—	40	1	9	—	2	2	2	—	—	1	—	4	87						
	D	2	—	71	105	—	—	—	2	—	3	—	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12						
Totaal . . .		54	6	1433	811	2	1	3	6	2	37	29	59	66	28	40	10	15	5	11	1	23	—	186	152						

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN.																																	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																								VROUWEN.																					
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XXI. Verkeerswezen.	A	—	—	—	—	—	3	99	30	270	29	113	5	33	—	22	3	21	1	558	71	—	—	—	—	—	6	8	15	38	19	26	3	9	1	—	—	6	2	87	46
	B	—	—	—	—	—	3	15	18	30	9	10	—	3	—	2	—	—	—	60	30	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—
	C	—	—	1	1	—	30	50	41	107	16	24	3	8	—	3	—	—	—	192	92	—	—	—	2	—	6	—	15	—	7	—	—	—	—	1	—	—	—	1	30
	D	1	5	7	28	2	93	118	135	176	48	54	7	11	3	7	—	3	—	371	327	—	—	—	1	—	14	5	25	3	5	2	—	2	—	—	—	—	—	12	45
Totaal . . .		1	5	8	29	2	129	282	224	583	102	201	15	55	3	34	3	24	1	1181	520	—	—	—	3	—	26	14	55	42	31	28	3	12	1	1	—	6	2	103	121
XXII. Crediet- en bankwezen (incl. geld- en effectenhandel).	A	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	3	—	1	—	—	—	1	—	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	1	1	—	4	1	7	6	1	2	—	2	—	—	—	—	—	11	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	1	1	—	4	2	8	9	3	6	—	3	—	—	—	1	—	21	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXIII. Verzekeringswezen.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	3	4	9	1	—	—	—	—	—	—	1	—	13	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	1	3	4	9	1	2	—	—	—	—	—	1	—	15	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XX—XXIII. **Totaal handelsbedrijven.**	A	—	—	1	1	5	8	313	140	697	116	337	35	100	9	75	6	69	5	1596	321	—	1	—	—	2	10	30	27	94	32	56	8	21	4	8	—	22	2	233	84
	B	—	—	—	—	1	6	24	28	48	14	17	1	5	—	5	—	—	—	100	49	2	—	2	—	—	1	8	3	10	3	10	3	2	—	3	1	6	—	39	15
	C	—	—	11	31	1	135	117	259	274	96	73	13	30	4	8	1	6	2	509	552	—	—	1	6	—	35	—	55	1	16	—	2	2	2	1	—	1	—	5	117
	D	1	7	16	38	2	121	140	168	208	68	66	10	14	3	10	—	5	—	445	432	—	—	—	3	—	17	5	29	3	8	2	—	2	—	—	—	—	—	12	57
Totaal . . .		1	7	28	70	9	270	594	595	1227	294	493	59	149	16	98	7	80	7	2650	1354	2	1	3	9	2	63	43	114	108	59	68	13	27	6	12	1	29	2	289	273
XXIV. Vrije Beroepen.		—	—	1	4	3	15	36	59	78	24	25	6	15	—	3	1	3	—	163	110	—	—	1	2	1	12	7	38	5	7	3	—	—	—	—	—	—	—	16	60
XXV. Bijzonder onderwijs (excl. openbaar en godsdienstonderwijs).		—	—	6	27	—	122	11	373	9	139	7	37	2	19	3	8	3	13	35	744	—	—	—	2	—	64	2	407	3	273	1	93	—	25	—	19	—	15	6	898
XXVI. Verpl. of verzorg. v. armen, ouden, kraamvr., zieken, gebrek., inval., krankz.		—	—	1	2	—	—	—	18	3	10	2	1	—	1	1	—	1	—	7	33	—	—	—	1	—	19	1	135	2	106	3	53	1	14	1	8	—	4	8	340
XXVII. Huiselijke diensten (huis- en stalbedienden e. d.).		—	—	—	2	—	7	10	24	20	6	4	4	2	1	3	—	1	—	40	44	1	10	26	48	—	213	30	412	38	201	20	50	4	19	7	3	3	3	102	986
XXVIII. Losse werklieden en andere niet in een bepaald beroep arbeidenden.		—	—	1	2	1	6	16	8	37	11	24	1	12	2	4	—	4	—	98	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
XXIX. In dienst v. d. Staat (incl. post., teleg., telephonie, landsdr. e. a. nijverheidsbedr.)		—	—	—	1	—	8	3	36	22	17	8	1	—	1	1	—	1	—	35	64	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
XXX. In dienst van eene provincie.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXI. In dienst v. een gem. (excl. gasfabr., dienst der openb. werken e. a. nijverh. bedr.)		—	—	—	—	—	1	2	—	10	1	1	1	1	—	—	—	1	—	15	3	—	—	—	—	—	1	1	3	1	3	—	1	—	—	—	—	—	2	8
XXXII. In dienst van een waterschap.		—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4	—	1	—	1	—	1	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN.																																	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																								VROUWEN.																					
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.		—	—	1	15	—	27	5	104	12	49	7	13	4	13	3	5	3	10	34	237	—	—	—	—	—	36	—	242	—	136	—	75	—	16	—	15	—	9	—	529
XXXIV. Gepensionneerden (uit openbare, kerkelijke of particuliere kassen).		—	—	—	—	—	—	1	3	13	34	15	14	5	3	7	3	11	3	52	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXVI. Zonder beroep.		1841	558	494	396	6	467	47	319	114	112	115	64	84	23	104	12	366	36	836	4320[1]	1732	595	588	621[2]	98	576	1659	684	1991	325	920	123	334	49	244	57	509	78	5657	5326
I—XVII. Nijverheidsbedrijven.		1	21	72	83	14	285	719	561	1321	181	495	37	199	9	114	11	140	8	3002	1269	17	5	15	23	4	75	28	130	59	46	25	13	5	3	4	3	8	—	133	330
XVIII. Landbouw.		—	7	16	34	2	67	156	135	346	59	226	20	125	7	84	5	111	4	1050	354	—	2	12	11	—	22	3	16	5	5	28	2	13	—	8	—	12	—	69	70
XIX. Visscherij en jacht.		—	—	—	—	1	2	3	—	3	1	—	—	2	—	—	—	—	—	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XX—XXIII. Handel en verkeer.		1	7	28	70	9	270	594	595	1227	294	493	59	149	16	98	7	80	7	2650	1354	2	1	3	9	2	63	43	114	108	59	68	13	27	6	12	1	29	2	289	273
XXIV—XXXIII. Andere		—	—	10	33	4	186	83	622	192	258	82	64	37	37	19	14	18	23	435	1267	1	10	27	53	1	345	41	1238	49	726	28	272	5	74	8	45	3	31	135	2822
Totaal I—XXXIII.		2	35	126	240	30	810	1555	1913	3089	793	1296	180	512	69	315	37	349	42	7146	4247	20	18	57	96	7	505	115	1498	221	836	149	300	50	83	32	49	52	33	626	3495
Algemeem totaal I—XXXVI.		1843	591	620	636	36	1277	1603	2235	3216	939	1426	258	601	95	426	52	726	81	8034	8627[1]	1752	613	645	617[2]	105	1081	1774	2182	2212	1161	1069	423	384	132	276	106	561	111	6383	8821

[1]) Waaronder 2 van onbekenden leeftijd. [2]) Waaronder 2 gehuwd.

I. AANTAL IN NEDERLAND OP 31 DECEMBER 1899 WERKELIJKE WOONPLAATS HEBBENDE VREEMDELINGEN NAAR GESLACHT, LEEFTIJD, BEROEP EN DE POSITIE DAARIN BEKLEED.

B. BELGEN.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het bero.p.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN. MANNEN.																		TOTAAL.	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.			
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—
	B	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	—	—	—	—	—	—	3	1	11	1	3	1	1	—	1	—	—	—	19	3
	D	—	2	4	6	1	14	32	11	32	—	6	—	6	—	1	—	—	—	78	37
Totaal . . .		—	2	4	6	1	15	35	12	45	1	9	1	7	—	4	—	—	—	101	41
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	1	6	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	10	2
Totaal . . .		—	—	—	—	—	1	6	1	3	—	2	—	—	—	—	—	1	—	12	2
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper-, staalgravure, photographie enz.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	4	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	D	—	1	—	3	—	1	5	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	10	5
Totaal . . .		—	1	—	3	—	1	6	1	6	—	2	—	1	—	—	—	—	—	15	6
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten, ook gemeentelijke dienst).	A	—	—	—	—	—	—	25	3	31	1	14	—	7	—	5	—	1	—	83	4
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	2	2	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6	2
	D	—	2	2	9	1	40	55	27	74	16	28	4	10	—	6	—	5	—	179	100
Totaal . . .		—	2	2	9	1	40	82	32	108	17	43	4	17	—	11	—	6	—	268	106
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
	B	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
	C	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	1
	D	—	—	1	1	—	—	1	1	3	—	3	—	1	—	—	—	—	—	8	3
Totaal . . .		—	—	1	1	—	1	6	5	5	—	4	—	1	—	—	—	—	—	16	8
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	—	—	—	1	—	—	27	2	40	3	15	1	3	—	7	—	5	—	97	7
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—
	C	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
	D	—	4	7	5	1	19	20	15	24	4	4	—	7	—	1	—	1	—	58	54
Totaal . . .		—	4	7	6	1	20	47	17	66	8	19	1	11	—	8	—	6	—	158	63
VII. Kleeding en reiniging.	A	—	—	—	—	1	—	9	3	22	2	9	1	3	—	—	—	6	—	50	6
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	5	1
	D	—	1	5	9	—	11	4	10	4	2	5	1	1	—	1	—	1	—	16	39
Totaal . . .		—	1	5	9	1	11	13	14	29	4	15	2	5	—	1	—	7	—	71	46

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het bero.p.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN. VROUWEN.																		TOTAAL.	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.			
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	5	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	9
Totaal . . .		—	1	1	1	—	5	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	9
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper-, staalgravure, photographie enz.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten, ook gemeentelijke dienst).	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	3	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	1	1	1	1	4	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	8	7
Totaal . . .		—	1	—	1	1	1	1	4	3	—	3	—	2	—	1	—	—	—	11	7
VII. Kleeding en reiniging.	A	—	—	1	4	2	17	14	25	25	16	5	6	3	—	2	1	—	—	51	70
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	3
	D	—	1	7	3	—	20	—	17	2	3	1	1	1	1	—	—	—	—	4	53
Totaal . . .		—	1	8	7	2	37	14	44	27	20	7	8	4	1	2	1	—	—	56	127

| BEROEPSKLASSEN. | Positie in het beroep. | LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN. — MANNEN. | | |

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																																	
		beneden 12 jaar. 1888 en later		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																								VROUWEN.																			
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XV. Textiele nijverheid.	A	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	2	2	1	2	7	4	13	5	8	—	2	—	2	—	—	—	2	—	2	—	35	15	—	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	4
Totaal . . .		—	—	2	2	1	2	7	7	18	5	10	—	3	—	2	—	—	—	9	4	2	1	43	19	—	1	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	4
XVI. Fabricage van gas en electriciteit.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	1	2	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII. Bereiding van voedings en genotmiddelen.	A	—	—	—	—	—	2	20	3	40	1	14	—	3	—	3	—	—	—	4	—	—	—	84	6	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	1	—	—	—	3	—	1	—	9	1
	B	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	3	5	4	14	1	8	—	—	—	—	—	—	—	27	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	D	1	9	7	22	—	38	33	23	27	9	10	1	1	1	—	—	—	—	71	111	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8
Totaal . . .		1	9	7	22	—	43	59	32	84	11	34	1	4	1	3	—	—	—	188	128	—	—	—	—	—	—	—	5	—	4	4	1	2	—	—	—	3	—	1	—	10	10
I—XVII. Totaal nijverheidsbedrijven.	A	—	—	1	1	1	2	101	27	177	12	76	4	25	—	31	—	—	—	33	—	444	47	—	—	1	4	2	17	14	26	30	17	6	6	5	—	6	1	1	—	64	72
	B	—	—	—	—	—	3	2	4	8	—	3	—	2	—	—	—	—	—	15	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	C	—	—	1	1	—	14	25	13	55	3	18	2	3	—	2	—	—	2	103	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	5
	D	1	23	38	75	6	170	215	142	231	47	80	10	32	1	15	1	14	1	593	508	—	4	12	7	1	37	8	31	9	4	7	1	2	1	—	—	1	—	28	97
Totaal . . .		1	23	40	77	7	189	343	186	471	62	177	16	62	1	48	1	47	3	1155	599	—	4	13	11	3	54	22	60	39	23	14	8	7	1	6	1	2	—	93	175
XVIII. Landbouwbedrijven.	A	—	—	—	—	2	3	84	5	213	14	190	10	94	2	68	3	67	1	718	38	—	—	—	—	3	—	12	2	25	2	24	—	12	—	19	—	21	—	116	4
	B	—	—	—	—	—	—	2	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	2	—	5	2	3	1	—	—	2	—	—	—	12	3	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
	D	3	29	69	101	2	195	174	296	197	73	122	33	82	8	44	11	39	11	660	329	1	9	34	40	—	101	41	97	34	23	21	4	9	3	6	—	4	1	115	313
Totaal . . .		3	29	69	101	4	198	262	303	416	89	316	44	176	10	114	14	106	12	1394	872	1	9	34	40	3	102	53	101	59	25	45	4	21	3	25	—	25	1	231	320
XIX. Visscherij (incl. vischkweekerij en jacht.	A	—	—	—	—	—	—	11	—	16	1	11	—	4	—	1	1	1	—	44	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	1	—	1	—	11	10	6	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	16	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	1	—	1	1	11	21	6	22	2	11	—	4	—	1	1	1	—	61	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
XX. Warenhandel (incl. tusschenhandel, commissiehandel, makelaardij en verdere hulpbedrijven van den handel	A	—	—	—	—	—	4	56	7	105	14	58	4	19	—	13	2	16	1	267	32	—	—	—	—	—	1	14	5	28	10	17	4	7	3	1	2	9	2	76	27
	B	—	—	—	—	—	3	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
	C	—	1	—	3	1	9	16	19	9	1	5	1	—	1	—	—	2	—	33	35	—	—	2	2	—	13	—	23	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	1	45
	D	—	1	2	6	—	14	13	6	12	2	3	—	1	—	—	—	1	—	30	31	—	—	2	—	—	3	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7
Totaal . . .		—	2	2	9	1	30	88	33	127	17	66	5	20	1	13	2	19	1	334	102	—	—	4	2	—	17	14	30	30	17	17	5	7	3	1	2	9	2	78	82

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																													
		beneden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.							
		MANNEN.																								VROUWEN.					
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XXI. Verkeerswezen.	A	—	—	—	—	1	—	30	6	48	1	27	—	11	—	9	—	9	—	135	7	—	—	—	—	—	—	15	3	20	4	22	—	2	—	4	1	4	—	67	8
	B	—	—	—	—	1	—	2	—	5	—	1	—	1	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	2	—	6	17	11	21	1	5	—	3	—	1	—	—	48	20	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
	D	—	1	6	15	1	40	46	20	40	8	19	1	13	—	2	—	6	—	127	91	—	—	—	—	—	1	2	14	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	3	17
Totaal . . .		—	1	6	17	3	46	95	37	114	10	52	1	28	—	12	—	16	—	320	118	—	—	—	—	—	1	17	21	21	5	23	1	2	—	4	1	4	—	71	29
XXII. Crediet- en bankwezen (incl. geld- en effectenhandel).	A	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	—	3	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXIII. Verzekeringswezen.	A	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	3	1	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XX—XXIII. **Totaal handelsbedrijven.**	A	—	—	—	—	1	4	86	14	156	15	86	4	30	—	22	2	25	1	406	40	—	—	—	—	—	1	29	8	48	14	39	4	9	3	5	3	13	2	143	35
	B	—	—	—	—	1	3	5	1	6	—	1	—	1	—	—	—	—	—	14	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
	C	—	1	—	5	1	15	36	33	33	2	11	1	4	1	1	—	3	—	89	58	—	—	2	2	—	13	—	27	2	4	—	1	—	—	—	—	—	2	49
	D	—	2	8	21	1	54	59	26	52	10	22	1	14	—	2	—	7	—	157	122	—	—	2	—	—	4	2	15	1	2	1	1	—	—	—	—	—	4	24
Totaal . . .		—	3	8	26	4	76	186	74	247	27	120	6	49	1	25	2	35	1	666	224	—	—	4	2	—	18	31	51	51	22	40	6	9	3	5	3	13	2	149	111
XXIV. Vrije Beroepen.		1	1	—	—	—	5	14	10	18	1	5	—	—	—	—	1	—	—	37	19	—	—	—	—	—	2	5	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	8	12
XXV. Bijzonder onderwijs (excl. openbaar en godsdienstonderwijs).		—	—	—	—	—	3	2	12	5	1	2	—	1	1	2	2	1	—	13	19	—	—	—	1	—	16	1	38	1	25	1	12	—	3	—	4	—	1	3	100
XXVI. Verpl. of verzorg. v. armen, ouden, kraamvr., zieken, gebrek., inval., krankz.		—	—	—	—	—	1	—	5	—	5	—	5	—	2	—	2	—	—	—	20	—	—	—	—	—	2	—	27	—	20	2	8	—	5	2	5	—	2	4	69
XXVII. Huiselijke diensten (huis- en stalbedienden e. d.).		—	—	—	1	—	5	8	5	9	3	2	2	—	2	—	—	1	—	20	18	—	9	34	47	1	139	9	168	17	61	5	23	2	7	1	1	9	1	44	490
XXVIII. Losse werklieden en andere niet in een bepaald beroep arbeidenden.		—	—	1	—	1	—	13	1	11	2	9	2	1	1	—	—	1	—	36	7	1	1	1	—	—	3	1	15	3	5	1	3	—	—	—	—	—	—	5	29
XXIX. In dienst v. d. Staat (incl. post., teleg., telephonie, landsdr. e. a. nijverheidsbedr.)		—	—	1	—	—	13	118	44	103	7	35	2	1	—	1	—	3	—	261	67	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXX. In dienst van eene provincie.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXI. In dienst v. een gem. (excl. gasfabr., dienst der openb. werken e. a. nijverh. bedr.)		—	—	—	—	—	5	5	4	4	2	1	—	1	—	1	—	—	—	12	11	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
XXXII. In dienst van een waterschap.		—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN.																															
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																				VROUWEN.																	
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.		—	—	—	—	—	1	2	8	3	7	2	1	—	2	—	—	—	1	7	20	—	—	—	—	—	2	—	7	—	12	—	7	—	3	—	—	—	—	—	31
XXXIV. Gepensionneerden (uit openbare, kerkelijke of particuliere kassen).		—	—	—	—	—	—	—	2	7	14	19	19	7	4	3	3	15	2	51	44	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	2
XXXVI. Zonder beroep.		1332	253	158	93	—	77	21	73	41	47	36	48	20	11	34	13	136	22	288	2127	958	222	182	119	63	187	751	207	880	86	439	42	191	16	195	25	322	67	2841	2111
I—XVII. Nijverheidsbedrijven.		1	23	40	77	7	189	343	186	471	62	177	16	62	1	48	—	47	3	1155	598	—	4	13	11	3	54	22	60	39	23	14	8	7	1	6	1	2	—	93	175
XVIII. Landbouw.		3	29	69	101	4	198	262	303	416	89	316	44	176	10	114	14	106	12	1394	872	1	9	34	40	3	102	53	101	59	25	45	4	21	3	25	—	25	1	231	320
XIX. Visscherij en jacht.		—	1	—	1	1	11	21	6	22	2	11	—	4	—	1	1	1	—	61	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
XX—XXIII. Handel en verkeer.		—	3	8	26	4	76	186	74	247	27	120	6	49	1	25	2	35	1	666	224	—	—	4	2	—	18	31	51	51	22	40	6	9	3	5	3	13	2	149	111
XXIV—XXXIII. Andere		1	1	2	1	1	33	162	89	154	28	56	12	4	8	4	5	6	1	387	181	1	10	35	48	1	164	16	268	24	123	9	53	2	18	3	10	9	4	64	734
Totaal I—XXXIII.		5	57	119	206	17	507	974	658	1310	208	680	78	295	20	192	22	195	17	3663	1897	2	23	86	101	7	338	122	480	173	193	109	71	39	25	39	14	49	7	538	1340
Algemeem totaal I—XXXVI.		1307	310	277	299	17	584	995	733	1358	269	735	145	322	35	229	38	346	41	4002	4068	954	245	268	220	70	525	873	687	1054	279	548	115	230	41	234	39	371	74	3380	3458

I. AANTAL IN NEDERLAND OP 31 DECEMBER 1899 WERKELIJKE WOONPLAATS HEBBENDE VREEMDELINGEN NAAR GESLACHT, LEEFTIJD, BEROEP EN DE POSITIE DAARIN BEKLEED.

C. OVERIGE VREEMDELINGEN.

LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN.

MANNEN.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877	23—35 1876 — 1864	36—50 1863 — 1849	51—60 1848 — 1839	61—65 1838 — 1834	66—70 1833 — 1829	71 en daarboven 1828 en vroeger.	TOTAAL.
		O.	O.	O.	O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	—	—	—	—	— 1	2 1	1 —	1 —	— —	— —	— —	—
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	—
	C	—	—	—	—	— —	1 1	— —	— —	— —	— —	— —	—
	D	—	2	—	1	— 6	5 4	3 1	2 —	— —	— —	— —	—
Totaal . . .		—	2	—	1	— 7	8 6	4 1	3 —	— —	— —	— —	—
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	—
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	—
	C	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	—
	D	—	—	—	1	— 2	2 1	2 —	1 —	— —	— —	— —	—
Totaal . . .		—	—	—	1	— 2	2 1	2 —	1 —	— —	— —	— —	—
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper-, staalgravure, photographie enz.	A	—	—	—	—	— —	1 —	2 2	1 —	— —	— —	— —	—
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	—
	C	—	—	—	—	— —	2 1	— 1	— —	— —	— —	— —	—
	D	—	1	—	—	— 2	5 1	6 2	1 —	— —	— —	— —	—
Totaal . . .		—	1	—	—	— 2	6 3	9 4	3 —	— —	— —	— —	—
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten, ook gemeentelijke dienst).	A	—	—	—	—	— 3	23 3	37 9	19 1	1 —	3 —	2 —	85 16
	B	—	—	—	—	— 1	2 —	— —	— —	— —	— —	— —	1 2
	C	—	—	—	—	— 1	2 —	2 —	1 —	— —	— —	— —	5 1
	D	—	6	33	32	— 29	24 32	25 5	6 —	1 —	1 —	— —	57 137
Totaal . . .		—	6	33	32	— 33	50 37	64 14	26 1	2 —	4 —	2 —	148 156
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	—	—	—	—	— —	1 2	1 —	— —	— —	— —	— —	2 2
	B	—	—	—	1	— 1	— 4	— —	— —	— —	— —	— —	5 1
	C	—	—	—	—	— 1	1 —	1 —	— —	— —	— —	— —	1 2
	D	—	—	—	—	1 3	2 1	1 —	— 1	— —	— —	— —	5 4
Totaal . . .		—	—	—	1	— 1	6 5	6 2	— —	1 —	— —	— —	13 9
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	—	—	—	—	— —	3 —	2 1	— 1	— 1	1 —	— —	6 3
	B	—	—	—	—	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	1 —
	C	—	—	—	—	— —	1 —	2 —	— —	— —	— —	— —	3 —
	D	—	—	3	—	— 2	3 5	5 1	1 —	1 —	— —	— —	10 11
Totaal . . .		—	—	3	—	— 2	7 5	10 2	1 1	1 1	1 —	— —	20 14
VII. Kleeding en reiniging.	A	—	—	—	—	— —	11 2	20 2	8 1	— 3	— —	1 —	40 8
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— 2	1 1	4 3	1 1	— —	— —	— —	6 7
	D	—	1	3	5	— 4	9 11	16 1	2 1	— —	— —	— —	27 26
Totaal . . .		—	1	3	5	— 6	21 14	40 6	11 3	— 3	— —	1 —	73 41

VROUWEN.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877	23—35 1876 — 1864	36—50 1863 — 1849	51—60 1848 — 1839	61—65 1838 — 1834	66—70 1833 — 1829	71 en daarboven 1828 en vroeger.	TOTAAL.
		O.	O.	O.	O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	G. O.	Gehuwd. Ongehuwd.
I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	D	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Totaal . . .		—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en fijne gesteenten.	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	D	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Totaal . . .		—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper-, staalgravure, photographie enz.	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	D	—	—	—	—	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	— —	1 —
Totaal . . .		—	—	—	—	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	— —	1 —
IV. Bouwbedrijven (incl. reiniging van gebouwen en aanleggen, onderhouden en reinigen van wegen en straten, ook gemeentelijke dienst).	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	D	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Totaal . . .		—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
V. Chemische nijverheid, fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep, ontplofbare stoffen, verfstoffen.	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	D	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— 1
Totaal . . .		—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— 1
VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.	A	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	D	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Totaal . . .		—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
VII. Kleeding en reiniging.	A	—	—	—	2	— 3	1 4	5 13	4 1	— —	1 —	— —	11 23
	B	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	C	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
	D	—	—	1	2	— 4	1 5	1 —	— —	— —	— —	— —	2 12
Totaal . . .		—	—	1	4	— 7	2 9	6 13	4 1	— —	1 —	— —	13 35

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN. MANNEN.																		VROUWEN.																	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
VIII. Kunstnijverheid.	A	—	—	—	—	—	—	4	2	5	2	—	—	—	—	—	—	1	—	10	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	4	1	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	4	5	9	7	2	—	—	—	—	—	—	1	—	13	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX. Leder, wasdoek, caoutchouc.	A	—	—	—	—	—	—	4	—	5	2	2	—	1	—	1	—	—	—	13	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	8	—	7	2	3	—	1	—	1	—	—	—	20	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
X. Oer, steenkolen turf.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	2	—	—	—	—	—	1	—	7	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
XI. Metalen (bewerking van).	A	—	—	—	—	—	—	2	—	5	—	6	—	1	—	1	—	1	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	1	—	—	—	4	4	3	1	1	—	2	—	—	—	—	—	10	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	1	—	—	—	6	6	9	1	8	—	3	—	1	—	1	—	28	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII. Vervaardiging van stoom- en andere werktuigen, instrumenten, oorlogsmaterieel.	A	—	—	—	—	—	1	6	1	19	2	5	1	5	—	—	—	2	—	37	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	6	4	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	1	1	1	1	8	9	8	3	2	2	1	—	—	—	—	—	—	15	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	1	1	1	1	9	22	13	22	7	9	2	5	—	—	—	2	—	61	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIII. Scheepsbouw, vervaardiging van rijtuigen.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	2	2	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	1	2	1	2	—	3	—	—	—	—	—	1	—	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	1	4	4	5	—	6	—	1	—	—	—	1	—	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIV. Papier.	A	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	1	—	2	4	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	5	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Totaal . . .		—	—	—	1	—	2	7	4	7	—	2	—	—	—	—	—	—	—	16	7	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTENJAREN.																													
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		MANNEN.																				VROUWEN.																			
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XV. Textiele nijverheid.	A	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	B	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	1	—	3	4	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	9	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal . . .		—	—	—	1	—	3	8	1	8	1	3	—	2	—	—	—	—	—	21	6	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
XVI. Fabricage van gas en electriciteit.	A	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII. Bereiding van voedings en genotmiddelen.	A	—	—	—	—	—	1	8	—	6	1	2	1	2	—	2	—	—	—	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—		1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	9	1	8	—	1	—	1	—	—	—	—	—	19	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	1	—	5	5	—	8	9	18	14	3	2	1	3	—	—	—	—	—	28	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal . . .		1	—	5	5	—	9	26	20	29	4	6	2	7	—	2	—	—	—	70	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	1	1
I—XVII. **Totaal nijverheidsbedrijven.**	A	—	—	—	—	—	6	67	12	105	22	46	5	12	4	8	—	7	—	245	49	—	—	—	3	—	3	1	4	5	13	4	1	1	—	1	—	—	—	12	24
	B	—	—	—	1	—	—	7	4	8	—	1	—	1	—	—	—	—	—	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	3	27	17	29	8	12	1	2	—	—	—	—	—	70	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	1	11	46	47	1	72	90	96	89	17	25	3	8	—	1	—	2	—	216	293	—	—	1	3	—	7	3	6	1	—	—	—	—	1	—	—	—	4	18
Totaal . . .		1	11	46	48	1	81	191	129	231	47	84	9	23	4	9	—	9	—	548	376	—	—	1	6	—	10	4	10	6	13	4	1	1	1	1	—	—	—	16	42
XVIII. Landbouwbedrijven.	A	—	—	—	—	—	—	6	3	26	—	24	2	8	1	8	1	12	1	84	8	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	2
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	1	—	—	1	3	18	10	3	9	4	5	—	7	—	4	1	38	28	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Totaal . . .		—	—	1	—	—	1	10	21	36	3	34	6	14	1	15	1	16	2	125	36	—	—	1	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2	5
XIX. Visscherij (incl. vischkweekerij en jacht.	A	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	-	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XX. Warenhandel (incl. tusschenhandel, commissiehandel, makelaardij en verdere hulpbedrijven van den handel	A	—	—	—	—	—	4	22	27	68	20	33	6	8	1	1	—	7	—	139	58	—	—	—	—	—	—	3	—	9	—	5	1	—	—	1	—	3	—	21	1
	B	—	—	—	—	—	—	2	—	6	1	2	—	—	—	1	—	—	—	11	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	—	—	—	6	—	19	24	41	18	12	12	—	1	—	2	—	1	1	58	79	—	—	—	—	—	3	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
	D	—	—	1	—	2	4	3	9	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	10	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	1	6	2	27	51	77	97	35	47	6	9	1	4	—	8	1	218	154	—	—	—	—	—	4	3	5	9	—	6	1	—	—	1	—	3	—	22	10

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN.																																	
		MANNEN.																				VROUWEN.															
		benedden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		benedden 12 jaar. 1888 en later.		12 of 13 1887 — 1886		14 of 15 1885 — 1884		16 of 17 1883 — 1882		18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.	O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XXI. Verkeerswezen.	A	—	—	—	—	—	—	12	6	32	6	11	2	5	1	4	—	1	—	65	15	—	—	—	—	—	—	4	3	4	1	4	1	1	—	1	—	—	—	14	5
	B	—	—	—	—	—	—	4	3	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	2	20	6	11	2	4	1	4	—	—	—	—	—	39	11	—	—	—	—	—	—	1	—	4	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	6
	D	—	—	1	1	—	8	27	25	38	9	18	4	7	—	2	—	—	—	92	48	—	—	—	—	—	—	3	1	9	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	13
Totaal . . .		—	—	1	1	—	10	63	40	84	21	33	7	16	1	6	—	1	—	203	81	—	—	—	—	—	—	4	5	16	5	2	4	1	1	—	1	1	—	—	16	24
XXII. Crediet- en bankwezen (incl. geld- en effectenhandel).	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	2	—	3	2	6	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	2	—	4	3	6	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	6	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXIII. Verzekeringswezen.	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal . . .		—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XX—XXIII. **Totaal handelsbedrijven.**	A	—	—	—	—	—	4	34	33	100	26	44	8	13	2	5	—	8	—	204	73	—	—	—	—	—	—	7	3	13	1	9	2	1	—	2	—	3	—	35	6
	B	—	—	—	—	—	—	7	3	9	5	2	—	—	—	1	—	—	—	19	8	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	C	—	—	—	8	—	25	46	54	32	14	17	1	5	—	2	—	1	1	103	103	—	—	—	—	—	—	4	—	9	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	14
	D	—	—	2	1	2	13	30	34	43	11	19	4	7	—	2	—	—	—	103	65	—	—	—	—	—	—	3	1	9	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	13
Totaal . . .		—	—	2	9	2	42	117	124	184	56	82	13	25	2	10	—	9	1	429	249	—	—	—	—	—	—	8	8	21	14	2	10	2	1	—	2	1	3	—	38	34
XXIV. Vrije Beroepen.		—	—	1	2	1	2	26	11	32	6	3	1	3	—	1	—	—	1	66	24	—	—	—	—	—	—	—	3	9	3	9	2	—	—	—	—	—	—	—	8	18
XXV. Bijzonder onderwijs (excl. openbaar en godsdienstonderwijs).		—	—	—	—	—	8	2	26	6	26	4	9	3	3	1	1	—	1	16	74	—	—	—	—	—	—	26	1	140	1	69	4	17	1	4	—	—	1	—	8	256
XXVI. Verpl. of verzorg. v. armen, ouden, kraamvr., zieken, gebrek., inval., krankz.		—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4	—	24	—	14	—	4	—	—	—	—	—	—	46
XXVII. Huiselijke diensten (huis- en stalbedienden e. d.).		—	—	—	1	—	2	7	18	6	2	1	1	1	—	—	—	—	—	15	24	—	—	5	7	—	74	7	140	4	49	3	7	—	3	—	—	—	—	14	285
XXVIII. Losse werklieden en andere niet in een bepaald beroep arbeidenden.		—	—	—	1	—	3	5	5	11	2	11	—	3	—	1	—	—	—	31	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXIX. In dienst v.d. Staat (incl. post., teleg., telephonie, landsdr. e. a. nijverheidsbedr.)		—	—	—	—	—	2	5	15	13	5	6	—	1	—	1	—	2	—	28	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXX. In dienst van eene provincie.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXI. In dienst v. een gem. (excl. gasfabr., dienst der openb. werken e. a. nijverh. bedr.)		—	—	—	—	—	—	—	2	7	—	4	1	1	—	—	—	—	—	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXII. In dienst van een waterschap.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	LEEFTIJDEN EN GEBOORTEJAREN. MANNEN.																VROUWEN.																	
		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.		beneden 12 jaar. 1888 en later.	12 of 13 1887 — 1886	14 of 15 1885 — 1884	16 of 17 1883 — 1882	18—22 1881 — 1877		23—35 1876 — 1864		36—50 1863 — 1849		51—60 1848 — 1839		61—65 1838 — 1834		66—70 1833 — 1829		71 en daarboven 1828 en vroeger.		TOTAAL.	
		O.	O.	O.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	G.	O.	Gehuwd.	Ongehuwd.
XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.		—	—	—	—	—	1	7	10	19	8	7	6	1	—	2	—	—	1	36	26	—	—	—	1	—	—	2	14	—	10	1	2	—	—	—	—	—	—	3	27
XXXIV. Gepensionneerden (uit openbare, kerkelijke of particuliere kassen).		—	—	—	—	—	—	—	—	9	40	15	18	17	10	5	5	5	4	51	77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXVI. Zonder beroep.		334	60	80	71	—	90	15	126	30	38	28	27	17	28	8	6	51	5	149	865	395	67	68	80	22	115	369	147	359	80	144	30	64	15	47	18	78	22	1083	1037
I—XVII. Nijverheidsbedrijven.		1	11	46	48	1	81	191	129	231	47	84	9	23	4	9	—	9	—	549	376	—	—	1	6	—	10	4	10	6	13	4	1	1	1	1	—	—	—	16	42
XVIII. Landbouw.		—	—	1	—	—	1	10	21	36	3	34	6	14	1	15	1	16	2	125	36	—	—	1	—	—	1	—	3	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	5
XIX. Visscherij en jacht.		—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XX—XXIII. Handel en verkeer.		—	—	2	9	2	42	117	124	184	56	82	13	25	2	10	—	9	1	429	249	—	—	—	—	—	8	8	21	14	2	10	2	1	—	2	1	3	—	38	34
XXIV—XXXIII. Andere		—	—	1	4	1	18	52	90	94	50	36	18	13	3	6	1	2	3	204	188	—	—	5	8	—	104	13	327	8	151	10	30	1	7	—	—	1	—	33	632
Totaal I—XXXIII.		1	11	50	61	4	142	371	364	546	156	236	46	75	10	40	2	36	6	1308	849	—	—	7	14	—	123	25	361	28	166	24	33	4	8	4	1	4	—	89	713
Algemeem totaal I—XXXVI.		335	71	130	132	4	232	386	490	585	234	279	91	109	48	53	13	92	15	1508	1791	395	67	75	94	22	238	394	508	387	246	168	63	68	23	51	19	82	22	1172	1750

II. PROVINCIESGEWIJS OVERZICHT VAN HET AANTAL IN NEDERLAND WERKELIJKE WOONPLAATS HEBBENDE VREEMDELINGEN NAAR GESLACHT, BEROEP EN DE POSITIE DAARIN BEKLEED.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	NOORDBRABANT.								GELDERLAND.								ZUIDHOLLAND							
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
I. Aardewerk, kalk, steen, glas.	AB	—	—	1	—	1	—	2	—	4	—	—	—	—	—	4	—	2	—	—	—	2	—	4	—
	C	—	—	3	—	—	—	3	—	3	—	—	—	1	—	4	—	3	—	1	—	—	—	4	—
	D	—	—	12	—	—	—	12	—	18	—	—	—	1	—	19	—	41	—	2	—	15	—	58	—
Totaal		—	—	16	—	1	—	17	—	25	—	—	—	2	—	27	—	46	—	3	—	17	—	66	—
II. Diamantnijverheid.	AB	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal		—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Drukkersbedrijven	AB	1	—	—	—	—	—	1	—	7	—	—	—	—	—	7	—	14	—	2	—	3	—	19	—
	C	2	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	3	—	7	—	2	—	2	—	11	—
	D	5	—	5	—	1	—	11	—	2	—	1	—	1	—	4	—	13	—	1	—	2	—	16	—
Totaal		8	—	5	—	1	—	14	—	12	—	1	—	1	—	14	—	34	—	5	—	7	—	46	—
IV. Bouwbedrijven.	AB	7	—	29	—	2	—	38	—	25	—	1	—	1	—	27	—	20	—	5	—	23	—	48	—
	C	—	—	—	—	1	—	1	—	3	—	—	—	—	—	3	—	4	—	—	—	3	—	7	—
	D	9	—	82	—	8	—	99	—	40	—	6	—	—	—	46	—	76	1	27	—	85	—	188	1
Totaal		16	—	111	—	11	—	138	—	68	—	7	—	1	—	76	—	100	1	32	—	111	—	243	1
V. Chemische nijverheid.	AB	1	—	2	—	—	—	3	—	3	—	2	—	2	—	7	—	4	—	—	—	3	—	7	—
	C	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	3	—	8	—
	D	—	—	4	1	—	—	4	1	3	—	—	—	—	—	3	—	4	1	2	1	2	1	8	3
Totaal		1	—	7	1	—	—	8	1	6	—	2	—	2	—	10	—	13	1	2	1	8	1	23	3
VI. Houtbewerking.	AB	7	—	29	1	1	—	37	1	19	—	—	—	—	—	19	—	21	—	2	—	3	—	26	—
	C	2	—	—	—	—	—	2	—	12	—	—	—	—	—	12	—	1	—	—	—	1	—	2	—
	D	5	—	23	13	1	—	29	13	22	—	1	—	5	—	28	—	45	—	4	—	3	—	52	—
Totaal		14	—	52	14	2	—	68	14	53	—	1	—	5	—	59	—	67	—	6	—	7	—	80	—
VII. Kleedingnijverheid.	AB	6	4	7	16	—	1	13	21	26	11	2	—	2	3	30	14	34	45	10	31	18	19	62	95
	C	—	—	2	—	—	—	2	—	6	2	—	—	—	—	6	2	13	—	3	1	3	—	19	1
	D	8	2	10	11	3	1	21	14	9	5	2	2	—	1	11	8	37	14	14	15	23	8	74	37
Totaal		14	6	19	27	3	2	36	35	41	18	4	2	2	4	47	24	84	59	27	47	44	27	155	133
VIII. Kunstnijverheid.	AB	3	—	1	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	1	—	7	1	3	—	3	—	13	1
	C	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1
	D	—	1	4	—	1	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	6	—	10	—
Totaal		3	1	6	—	1	—	10	1	1	—	—	—	—	—	1	—	12	1	3	1	9	—	24	2

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	NOORDHOLLAND.								ZEELAND.								UTRECHT.							
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
I. Aardewerk, kalk, steen, glas.	AB	1	1	—	—	3	—	4	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	D	2	—	5	—	6	—	13	—	—	—	1	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	4	—
Totaal		5	1	5	—	9	—	19	1	—	—	3	—	—	—	3	—	5	—	—	—	—	—	5	—
II. Diamantnijverheid.	AB	2	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	8	1	12	—	8	—	28	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Totaal		10	1	13	—	8	—	31	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
III. Drukkersbedrijven	AB	7	—	—	—	2	—	9	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1	—	3	—
	C	2	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	29	1	3	—	9	1	41	2	—	—	1	—	2	—	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Totaal		38	2	3	—	11	1	52	3	1	—	1	—	3	—	5	—	2	—	—	—	2	—	4	—
IV. Bouwbedrijven.	AB	45	—	5	—	47	—	97	—	—	—	30	—	1	—	31	—	5	—	1	—	7	—	13	—
	C	3	—	3	—	2	—	8	—	—	—	2	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	D	126	—	26	—	60	—	212	—	1	—	55	—	1	—	57	—	5	—	3	—	12	—	20	—
Totaal		174	—	34	—	109	—	317	—	1	—	87	—	2	—	90	—	11	—	4	—	19	—	34	—
V. Chemische nijverheid.	AB	10	—	—	—	5	—	15	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	2	—
	C	2	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	2	—	5	—	—	—	—	—	5	—
	D	2	—	1	—	2	—	5	—	—	—	2	—	1	—	3	—	2	—	—	—	1	—	3	—
Totaal		14	—	1	—	7	—	22	—	1	—	5	—	1	—	7	—	9	—	—	—	1	—	10	—
VI. Houtbewerking.	AB	18	—	7	—	3	—	28	—	—	—	46	2	—	—	46	2	4	—	—	—	—	—	4	—
	C	1	—	2	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	D	53	—	13	—	9	—	75	—	1	—	51	2	—	—	52	2	3	—	2	—	2	—	7	—
Totaal		67	—	22	—	13	—	102	—	1	—	97	4	—	—	98	4	8	—	2	—	2	—	12	—
VII. Kleedingnijverheid.	AB	85	99	16	33	19	9	120	141	1	1	12	20	—	—	13	21	2	5	1	1	7	1	10	7
	C	20	8	1	2	5	—	26	10	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	3	—	8	—
	D	66	26	13	14	21	3	100	43	1	—	4	4	—	—	5	4	3	1	—	—	4	—	7	1
Totaal		171	133	30	49	45	12	246	194	2	1	16	24	—	—	18	25	10	6	1	1	14	1	25	8
VIII. Kunstnijverheid.	AB	20	—	7	—	8	—	35	—	—	—	—	1	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	4	—
	C	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	9	3	1	1	3	—	13	4	—	—	—	22	—	—	—	22	3	—	2	—	2	—	7	—
Totaal		29	3	8	1	12	—	49	4	—	—	—	23	—	—	—	23	7	—	2	—	2	—	11	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	FRIESLAND.								OVERIJSSEL.								GRONINGEN.						TOTAAL.		DRENTHE.						LIMBURG.						HET RIJK.					
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.				Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
I. Aardewerk, kalk, steen, glas.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	3	—	—	—	13	—	20	1	5	—	6	—	31	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	17	—	1	—	27	—	23	—	22	—	2	—	47	—
	D	—	—	1	—	—	—	1	—	7	—	—	—	—	—	7	—	9	—	—	—	1	—	10	—	6	—	—	—	—	—	6	—	56	8	94	11	1	—	151	19	143	8	115	11	24	—	282	19
Totaal		—	—	1	—	—	—	1	—	10	—	—	—	—	—	10	—	14	—	—	—	1	—	15	—	6	—	—	—	—	—	6	—	75	8	114	11	2	—	191	19	186	9	142	11	32	—	360	20
II. Diamantnijverheid.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	4	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	1	12	—	9	—	29	1
Totaal		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	1	14	—	9	—	33	1
III. Drukkersbedrijven	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	—	—	—	7	—	42	—	4	—	6	—	52	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	1	2	—	4	—	21	1
	D	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	10	2	4	—	2	—	16	2	64	3	15	—	18	1	97	4
Totaal		1	—	—	—	—	—	1	—	6	—	—	—	—	—	6	—	3	—	—	—	1	—	4	—	1	—	—	—	—	—	1	—	15	2	6	—	2	—	23	2	121	4	21	—	28	1	170	5
IV. Bouwbedrijven.	AB	8	1	—	—	5	—	13	1	30	—	—	—	3	—	33	—	53	—	—	—	8	—	61	—	24	—	—	—	—	—	24	—	41	—	16	—	7	—	64	—	258	1	87	—	104	—	449	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	5	—	15	—	8	—	6	—	29	—
	D	8	—	—	—	4	—	12	—	46	—	1	—	9	—	56	—	47	—	2	—	11	—	60	—	4	—	—	—	—	—	4	—	89	—	76	—	4	—	169	—	451	1	279	—	194	—	924	1
Totaal		16	1	—	—	9	—	25	1	76	—	2	—	12	—	90	—	101	—	2	—	19	—	122	—	28	—	—	—	—	—	28	—	133	—	94	—	11	—	238	—	724	2	374	—	304	—	1402	2
V. Chemische nijverheid.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	1	—	—	—	7	—	28	—	7	—	10	—	45	—
	C	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	8	—	19	1	6	—	3	—	28	1
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	—	6	—	13	1	11	2	9	1	33	4
Totaal		1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	2	—	2	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	7	—	2	—	21	—	60	2	24	2	22	1	106	5
VI. Houtbewerking.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	9	—	11	1	—	—	1	—	12	1	3	—	—	—	—	—	3	—	29	—	22	—	2	—	53	—	116	1	106	3	10	—	232	4
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	21	—	3	—	3	—	27	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	4	—	1	—	1	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	17	—	—	—	36	—	154	—	112	15	21	—	287	15
Totaal		—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	13	—	16	1	1	—	3	—	20	1	3	—	—	—	—	—	3	—	49	—	40	—	2	—	91	—	291	1	221	18	34	—	546	19
VII. Kleedingnijverheid.	AB	2	1	1	—	—	—	3	1	22	9	—	2	—	—	22	11	26	15	1	—	2	1	29	16	26	1	—	—	—	—	26	1	32	28	6	19	—	—	38	47	262	219	56	122	48	34	366	375
	C	1	—	—	—	—	—	1	—	6	3	—	—	1	—	7	3	2	1	—	1	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	4	—	56	14	6	4	13	—	75	18
	D	2	2	—	—	—	—	2	2	15	14	—	—	—	—	15	14	10	5	—	—	1	—	11	5	3	—	—	—	—	—	3	—	17	18	12	11	1	1	30	30	171	87	55	57	53	14	279	158
Totaal		5	3	1	—	—	—	6	3	43	26	—	2	1	—	44	28	38	21	1	1	3	1	42	23	29	1	—	—	—	—	29	1	52	46	18	30	2	1	72	77	489	320	117	183	114	48	720	551
VIII. Kunstnijverheid.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	2	—	7	—	39	1	14	1	14	—	67	2
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	4	—	2	—	4	1	1	—	7	1
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	6	—	1	—	19	—	28	4	13	23	13	—	54	27
Totaal		—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	12	—	3	—	30	—	69	5	31	25	28	—	128	30

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	NOORDBRABANT.								GELDERLAND.								ZUIDHOLLAND.							
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
IX. Lederbewerking.	AB	9	—	11	—	—	—	20	—	13	—	2	—	2	—	17	—	29	—	10	—	6	—	45	—
	C	3	—	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—
	D	18	—	17	1	1	—	36	1	6	—	—	—	1	—	7	—	17	3	2	—	1	—	20	3
Totaal		30	—	29	1	1	—	60	1	19	—	2	—	3	—	24	—	47	3	12	—	8	—	67	3
X. Oer, steenkolen, turf.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—
	D	4	1	3	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal		4	1	3	—	—	—	7	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	3	—
XI. Metalenbewerking	AB	4	—	13	—	—	—	17	—	19	1	—	—	1	—	20	1	13	—	2	—	6	—	21	—
	C	3	—	24	—	2	—	29	—	5	—	—	—	—	—	5	—	5	1	—	—	—	—	5	1
	D	10	—	67	1	1	—	78	1	44	—	—	—	—	—	44	—	21	—	7	—	7	—	35	—
Totaal		17	—	104	1	3	—	124	1	68	1	—	—	1	—	69	1	39	1	9	—	13	—	61	1
XII. Machines, instrumenten enz.	AB	4	—	5	—	3	—	12	—	23	—	1	—	—	—	24	—	29	—	3	—	16	—	48	—
	C	3	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	3	—	9	—	2	—	7	—	18	—
	D	20	2	17	1	10	—	47	3	8	—	—	—	1	—	9	—	30	—	6	—	9	—	45	—
Totaal		27	2	22	1	13	—	62	3	34	—	1	—	1	—	36	—	68	—	11	—	32	—	111	—
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	—	2	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	4	—	6	—
	D	1	—	2	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	3	—	14	—	2	—	4	—	20	—
Totaal		1	—	2	—	—	—	3	—	5	—	—	—	—	—	5	—	15	—	4	—	9	—	28	—
XIV. Papierindustrie.	AB	1	—	—	—	2	—	3	—	2	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	C	1	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	3	1
	D	3	—	3	—	3	—	9	—	4	—	—	—	—	—	4	—	2	1	—	—	1	—	11	—
Totaal		5	—	3	—	6	—	14	—	7	—	—	—	1	—	8	—	3	1	—	—	1	—	4	1
XV. Textiele nijverheid.	AB	9	—	4	—	—	—	13	—	2	3	—	—	1	—	3	3	3	—	—	—	2	1	5	1
	C	7	—	3	—	3	—	13	—	9	1	—	—	1	—	10	1	5	—	2	—	1	—	8	—
	D	8	2	43	2	1	—	52	4	6	1	—	—	—	—	6	1	4	3	3	—	2	1	9	4
Totaal		24	2	50	2	4	—	78	4	17	5	—	—	2	—	19	5	12	3	5	—	5	2	22	5
XVI. Fabr. van gas en electriciteit.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	D	—	—	3	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	—	1	—	5	—
Totaal		—	—	4	—	—	—	4	—	3	—	—	—	—	—	3	—	3	—	2	—	1	—	6	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	TOTAAL.		NOORDHOLLAND.						ZEELAND.								UTRECHT.							
				Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
IX. Lederbewerking.	AB	45	—	39	—	5	—	6	—	50	—	—	—	12	—	—	—	12	—	4	—	—	—	—	—	4	—
	C	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	20	3	11	—	3	—	2	1	16	1	—	—	5	—	—	—	5	—	2	—	—	—	—	—	2	—
Totaal		67	3	51	—	8	—	8	1	67	1	—	—	17	—	—	—	17	—	6	—	—	—	—	—	6	—
X. Oer, steenkolen, turf.	AB	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal		3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI. Metalenbewerking	AB	21	—	17	—	1	—	5	—	23	—	—	—	20	—	—	—	20	—	6	—	—	—	—	—	6	—
	C	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	4	—	—	—	1	—	5	—
	D	35	—	37	—	9	—	5	—	51	—	—	—	14	—	—	—	14	—	13	—	1	—	2	—	16	—
Totaal		61	1	54	—	10	—	10	—	74	—	—	—	35	—	—	—	35	—	23	—	1	—	3	—	27	—
XII. Machines, instrumenten enz.	AB	48	—	24	1	3	—	13	—	40	1	—	—	4	—	2	—	6	—	4	—	—	—	4	—	4	—
	C	18	—	24	—	—	—	4	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	3	—
	D	45	—	58	—	3	—	10	—	71	—	1	—	—	—	—	—	1	—	8	—	—	—	1	—	9	—
Totaal		111	—	106	1	6	—	27	—	139	1	1	—	4	—	2	—	7	—	15	—	—	—	1	—	16	—
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen.	AB	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	6	—	—	—	6	—	—	—	—	—	1	—	1	—
	C	6	—	1	—	—	—	3	—	4	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	20	—	9	—	1	—	3	—	13	—	3	—	11	—	3	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal		28	—	11	—	1	—	6	—	18	—	3	—	17	—	6	—	26	—	—	—	—	—	1	—	1	—
XIV. Papierindustrie.	AB	1	—	2	—	1	—	2	—	5	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	3	—
	C	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
	D	3	1	11	—	2	—	4	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Totaal		4	1	14	—	3	—	7	—	24	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	2	—	5	—
XV. Textiele nijverheid.	AB	5	1	2	1	—	—	2	—	4	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1	1
	C	8	—	3	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—
	D	9	4	2	2	—	—	6	—	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—
Totaal		22	5	7	3	—	—	9	—	16	3	—	—	1	—	—	—	1	—	3	1	—	—	1	—	4	1
XVI. Fabr. van gas en electriciteit.	AB	—	—	2	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	1	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—
	D	5	—	14	—	2	—	1	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Totaal		6	—	17	—	2	—	3	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	3	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	FRIESLAND.								OVERIJSSEL.								GRONINGEN.						TOTAAL.		DRENTHE.						LIMBURG.						HET RIJK.					
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.				Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
IX. Lederbewerking.	AB	2	—	—	—	—	—	2	—	9	—	—	—	—	—	9	—	13	—	2	—	1	—	16	—	4	—	—	—	—	—	4	—	29	—	10	—	1	—	40	—	151	—	52	—	16	—	219	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	—	1	—	7	—
	D	1	—	1	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	3	—	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	10	—	—	—	28	—	80	3	38	1	5	1	123	5
Totaal		3	—	1	—	—	—	4	—	12	—	—	—	—	—	12	—	17	—	2	—	1	—	20	—	4	—	—	—	—	—	4	—	47	—	20	—	1	—	68	—	236	3	91	1	22	1	349	5
X. Oer, steenkolen, turf.	AB	1	—	—	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	1	—	1	—	1	—	3	—	11	—	1	—	2	—	14	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	5	—	—	—	22	—	21	—	6	—	—	—	27	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	13	1	—	—	—	—	13	1	4	—	—	—	4	—	8	—	57	2	—	—	—	—	57	2	113	—	13	—	—	1	126	1	191	4	16	—	5	1	212	5
Totaal		1	—	—	—	—	—	1	—	21	1	—	—	—	—	21	1	4	—	—	—	4	—	8	—	60	2	—	—	—	—	60	2	131	—	19	—	1	1	151	1	223	4	23	—	7	1	253	5
XI. Metalenbewerking	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	10	—	3	1	—	—	3	—	6	1	6	—	—	—	—	—	6	—	19	1	6	—	1	—	26	1	97	3	42	—	16	—	155	3
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	3	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	3	—	22	1	26	—	4	—	52	1
	D	1	—	—	—	—	—	1	—	14	—	—	—	1	—	15	—	12	—	—	—	—	—	12	—	5	—	—	—	—	—	5	—	44	1	26	—	—	—	70	1	201	1	124	1	16	—	341	2
Totaal		1	—	—	—	—	—	1	—	26	—	—	—	2	—	28	—	16	1	—	—	3	—	19	1	11	—	—	—	—	—	11	—	65	2	33	—	1	—	99	2	320	5	192	1	36	—	548	6
XII. Machines, instrumenten enz.	AB	2	—	—	—	—	—	2	—	4	—	—	—	3	—	7	—	7	—	—	—	—	—	7	—	2	—	—	—	—	—	2	—	21	—	4	—	6	—	31	—	120	1	20	—	43	—	183	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	—	6	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	2	—	3	—	25	—	70	—	4	—	15	—	89	—
	D	1	—	1	—	—	—	2	—	15	—	—	—	—	—	15	—	8	—	—	—	1	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	3	5	—	5	—	25	3	164	5	32	1	37	—	233	6
Totaal		3	—	1	—	—	—	4	—	24	—	—	—	4	—	28	—	18	—	—	—	1	—	19	—	2	—	—	—	—	—	2	—	56	3	11	—	14	—	81	3	354	6	56	1	95	—	505	7
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	—	2	—	—	—	5	—	10	—	9	—	2	—	21	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	10	—	13	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	5	—	34	—	20	—	10	—	64	—
Totaal		—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	1	—	4	—	6	—	—	—	10	—	46	—	30	—	22	—	98	—
XIV. Papierindustrie.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	4	—	13	—	3	—	5	—	21	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	5	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	—	8	—	2	—	13	—	11	—	8	—	7	—	26	—
	D	4	—	—	—	—	—	4	—	4	1	—	—	—	—	4	1	13	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	1	14	—	2	2	24	3	49	3	19	—	11	2	79	5
Totaal		4	—	—	—	—	—	4	—	6	1	—	—	—	—	6	1	17	—	—	—	1	—	18	—	1	—	—	—	—	—	1	—	12	1	24	—	5	2	41	3	73	3	30	—	23	2	126	5
XV. Textiele nijverheid.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	1	—	—	4	2	23	6	7	1	6	1	36	8
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	2	—	21	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	5	—	51	1	5	—	8	—	64	1
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	60	27	—	—	1	—	61	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	21	4	3	3	—	62	24	136	56	50	5	13	1	199	62
Totaal		—	—	—	—	—	—	—	—	82	27	—	—	3	—	85	27	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62	22	6	4	3	—	71	26	210	63	62	6	27	2	299	71
XVI. Fabr. van gas en electriciteit.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	4	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	2	—	6	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	2	—	—	—	8	—	26	—	9	—	2	—	37	—
Totaal		—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	2	—	—	—	8	—	32	—	10	—	5	—	47	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	NOORDBRABANT.								GELDERLAND.								ZUIDHOLLAND.							
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen.	AB	13	—	31	5	4	—	48	5	27	1	3	—	2	—	32	1	46	—	4	1	6	—	56	1
	C	12	—	12	1	3	—	27	1	14	—	—	—	—	—	14	—	27	—	1	—	4	—	32	—
	D	26	—	77	8	8	—	111	8	25	—	1	—	4	—	30	—	120	—	17	—	26	—	163	—
Totaal		51	—	120	14	15	—	186	14	66	1	4	—	6	—	76	1	193	—	22	1	36	—	251	1
I—XVII. **Tot. nijverheidsbedrijven.**	AB	65	4	134	22	13	1	212	27	174	16	11	—	11	3	196	19	223	46	42	32	93	2	358	98
	C	33	—	48	1	10	—	91	1	60	3	—	—	3	—	63	3	84	1	13	2	29	—	126	3
	D	117	8	372	38	38	1	527	47	192	6	11	2	13	1	216	9	430	23	89	16	187	1	706	49
Totaal		215	12	554	61	61	2	830	75	426	25	22	2	27	4	475	31	737	70	144	50	309	3	1190	150
XVIII. Landbouw.	AB	6	—	237	33	3	—	246	33	112	16	5	—	1	—	118	16	14	—	—	—	1	—	15	—
	C	1	—	5	—	1	—	7	—	4	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	—	—	4	—
	D	12	—	303	108	8	—	323	108	87	13	3	—	3	—	93	13	38	—	3	—	1	—	42	—
Totaal		19	—	545	141	12	—	576	141	203	29	8	—	4	—	215	29	56	—	3	—	2	—	61	—
XIX. Visscherij en jacht.	AB	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1	—	3	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4	—
Totaal		—	—	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	3	—	6	—	—	—	1	—	7	—
XX. Handel.	AB	70	13	70	18	13	—	153	31	114	18	7	2	10	1	131	21	358	37	50	14	65	11	473	62
	C	9	2	6	3	1	1	16	6	55	9	4	4	—	—	59	13	172	28	26	16	76	5	274	44
	D	5	2	15	—	1	—	21	2	15	2	—	—	—	—	15	2	40	3	8	1	10	—	58	4
Totaal		84	17	91	21	15	1	190	39	184	29	11	6	10	1	205	36	570	68	84	31	151	16	805	110
XXI. Verkeer.	AB	14	—	25	6	3	—	42	6	133	9	2	—	5	1	140	10	341	50	25	8	46	11	412	69
	C	6	1	14	—	1	—	21	1	34	1	—	—	2	—	36	1	126	9	9	2	20	6	155	17
	D	7	3	35	2	3	—	45	5	82	3	—	—	5	—	87	3	350	19	39	5	79	5	268	29
Totaal		27	4	74	8	7	—	108	12	249	13	2	—	12	1	263	14	817	78	73	15	145	22	835	115
XXII. Bankwezen.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1	—	3	—
	C	—	—	2	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	9	—	—	—	10	—	19	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Totaal		—	—	2	—	—	—	2	—	3	—	—	—	1	—	4	—	11	—	—	—	12	—	23	—
XXIII. Verzekeringswezen.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	7	—	—	—	—	—	7	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Totaal		—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	3	—	9	—	—	—	—	—	9	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	NOORDHOLLAND.								ZEELAND.								UTRECHT.							
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen.	AB	63	2	6	—	8	—	77	2	2	—	27	3	1	1	30	4	3	1	—	—	—	—	3	1
	C	19	2	3	—	7	—	29	2	3	—	9	—	1	—	13	—	2	—	1	—	1	—	4	—
	D	182	5	4	—	23	1	209	6	8	—	23	—	2	—	33	—	3	—	5	—	2	—	10	—
Totaal		264	9	13	—	38	1	315	10	13	—	59	3	4	1	76	4	8	1	6	—	3	—	17	1
I—XVII. **Tot. nijverheidsbedrijven.**	AB	333	104	52	33	124	9	509	146	5	1	161	26	4	1	170	28	39	7	2	1	17	1	58	9
	C	80	11	9	2	26	—	115	13	4	—	14	—	5	—	23	—	25	—	1	—	7	—	33	—
	D	619	38	98	15	173	6	890	59	15	—	167	28	9	—	191	28	48	1	13	—	29	—	90	1
Totaal		1032	153	159	50	323	15	1514	218	24	1	342	54	18	1	384	56	112	8	16	1	53	1	181	10
XVIII. Landbouw.	AB	23	—	—	—	21	—	44	—	—	—	308	56	2	—	310	56	3	—	—	—	—	—	3	—
	C	3	—	—	—	1	—	4	—	—	—	9	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	14	—	8	—	15	1	37	1	—	—	897	225	—	1	897	226	—	—	1	—	—	—	1	—
Totaal		40	—	8	—	37	1	85	1	—	—	1214	281	2	1	1216	282	3	—	1	—	—	—	4	—
XIX. Visscherij en jacht.	AB	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	45	1	—	—	45	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	36	—	—	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal		1	—	1	—	1	—	3	—	1	—	81	1	—	—	82	1	—	—	—	—	—	—	—	—
XX. Handel.	AB	344	71	12	8	73	3	429	82	14	6	101	30	5	—	120	36	47	7	5	1	7	—	59	8
	C	164	30	6	12	41	2	211	44	7	—	11	—	7	—	25	—	28	1	—	—	3	—	31	1
	D	52	—	7	2	12	—	71	2	2	—	7	5	—	—	9	5	1	—	4	—	1	—	6	—
Totaal		560	101	25	22	126	5	711	128	23	6	119	35	12	—	154	41	76	8	9	1	11	—	96	9
XXI. Verkeer.	AB	113	46	9	11	28	6	150	63	7	1	56	46	3	—	66	47	13	3	—	—	1	1	14	4
	C	32	17	2	3	13	1	47	21	7	—	28	—	6	—	41	—	14	—	3	—	4	—	21	—
	D	164	14	14	9	44	6	222	29	6	5	78	3	—	1	84	9	6	—	2	—	3	—	11	—
Totaal		309	77	25	23	85	13	419	113	20	6	162	49	9	1	191	56	33	3	5	—	8	1	46	4
XXII. Bankwezen.	AB	7	—	2	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	11	—	1	—	5	—	17	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	D	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal		19	—	3	—	5	—	27	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—
XXIII. Verzekeringswezen.	AB	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	2	—	—	—	1	—	3	—	1	—	2	—	—	—	3	—	4	—	2	—	1	—	7	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal		2	—	1	—	1	—	4	—	1	—	2	—	—	—	3	—	4	—	2	—	1	—	7	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	FRIESLAND.								OVERIJSSEL.								GRONINGEN.							
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen.	AB	2	1	—	—	1	—	3	1	17	1	—	—	—	—	17	1	14	1	—	—	2	—	16	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—	6	—	11	1	—	—	1	—	12	1
	D	2	—	1	—	2	—	5	—	20	—	—	—	1	—	21	—	48	—	2	—	—	—	50	—
Totaal		4	1	1	—	3	—	8	1	42	1	1	—	1	—	44	1	73	2	2	—	3	—	78	2
I—XVII. Tot. nijverheidsbedrijven.	AB	17	3	1	—	6	—	24	3	119	10	—	2	6	—	125	12	136	18	3	—	18	1	157	19
	C	2	—	—	—	—	—	2	—	45	3	2	—	5	—	52	3	28	3	—	1	4	—	32	4
	D	20	2	4	—	6	—	30	2	202	43	1	—	13	—	216	43	163	5	5	—	19	—	187	5
Totaal		39	5	5	—	12	—	56	5	366	56	3	2	24	—	393	58	327	26	8	1	41	1	376	28
XVIII. Landbouw.	AB	—	—	—	—	1	—	1	—	124	5	—	—	—	—	124	5	36	1	—	—	35	2	71	3
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—
	D	1	—	1	—	1	—	3	—	54	12	—	—	1	—	55	12	116	7	1	—	35	—	152	7
Totaal		1	—	1	—	2	—	4	—	178	17	—	—	1	—	179	17	154	8	1	—	70	2	225	10
XIX. Visscherij en jacht.	AB	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal		1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XX. Handel.	AB	33	7	—	—	3	2	36	9	85	10	2	1	11	—	98	11	76	12	4	—	9	2	89	14
	C	10	3	—	—	—	—	10	3	22	6	—	—	2	—	24	6	30	6	—	—	4	—	34	6
	D	3	—	—	—	—	—	3	—	11	3	1	—	1	—	13	3	10	—	1	—	—	—	11	—
Totaal		46	10	—	—	3	2	49	12	118	19	3	1	14	—	135	20	116	18	5	—	13	2	134	20
XXI. Verkeer.	AB	3	—	—	—	—	—	3	—	18	7	—	—	1	—	19	7	22	4	1	—	4	—	27	4
	C	1	1	—	—	1	—	2	1	2	—	—	—	1	—	3	—	5	—	—	—	—	—	5	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	6	5	—	—	—	—	6	5	12	6	2	—	1	2	15	8
Totaal		4	1	—	—	1	—	5	1	26	12	—	—	2	—	28	12	39	10	3	—	5	2	47	12
XXII. Bankwezen.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
XXIII. Verzekeringswezen.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	TOTAAL.		DRENTHE.						LIMBURG.						HET RIJK. [1]					
				Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.	TOTAAL.	Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.	TOTAAL.	Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.	TOTAAL.
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen.	AB	16	1	7	—	—	—	—	7	46	1	27	1	3	76	240	8	98	10	27	365	19
	C	12	1	2	—	—	—	—	2	11	—	9	—	3	23	106	3	36	1	20	162	4
	D	50	—	4	—	—	—	—	4	43	19	52	1	1	96	481	24	182	9	69	732	34
Totaal		78	2	13	—	—	—	—	13	100	20	88	2	7	195	827	35	316	20	116	1259	57
I—XVII. Tot. nijverheidsbedrijven.	AB	157	19	76	1	—	—	—	76	247	31	107	21	24	378	1435	241	513	137	316	2274	414
	C	32	4	3	—	—	—	—	3	79	—	52	—	10	141	442	21	139	6	99	680	27
	D	187	5	80	2	—	—	—	80	508	73	341	26	22	871	2394	201	1101	125	509	4004	348
Totaal		376	28	159	3	—	—	—	159	834	104	500	47	56	1390	4271	463	1753	268	924	6958	789
XVIII. Landbouw.	AB	71	3	164	6	—	—	—	164	227	21	212	31	29	468	709	48	762	120	93	1564	172
	C	2	—	2	—	—	—	—	2	1	—	3	2	—	4	17	—	15	3	2	34	3
	D	152	7	174	14	—	—	—	174	182	44	271	95	2	455	678	91	1489	428	66	2283	522
Totaal		225	10	340	20	—	—	—	340	410	65	486	128	31	927	1404	139	2266	551	161	3831	697
XIX. Visscherij en jacht.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	46	1	1	50	1
	C	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	1	6	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	36	—	—	41	—
Totaal		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	83	1	2	97	1
XX. Handel.	AB	89	14	23	2	2	—	6	31	171	52	54	32	7	232	1335	235	307	106	209	1851	365
	C	84	6	6	—	—	—	—	6	230	11	15	11	3	248	733	91	68	46	137	938	145
	D	11	—	3	—	—	—	1	4	34	2	18	—	—	52	176	12	61	8	26	263	20
Totaal		184	20	32	2	2	—	7	41	435	65	87	43	10	532	2244	338	436	160	372	3052	530
XXI. Verkeer.	AB	27	4	3	—	—	—	—	3	52	16	34	4	3	89	719	136	152	75	94	965	230
	C	5	—	—	—	—	—	—	—	57	2	12	—	2	71	284	31	68	5	50	402	43
	D	15	8	1	—	—	—	—	1	64	2	48	1	5	117	698	57	218	20	140	1056	91
Totaal		47	12	4	—	—	—	—	4	173	20	94	5	10	277	1701	224	438	100	284	2423	364
XXII. Bankwezen.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2	11	—	3	—	1	15	—
	C	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	3	25	—	5	—	15	45	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	4	—
Totaal		1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	5	38	—	8	—	18	64	—
XXIII. Verzekeringswezen.	AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	3	—
	C	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	1	5	19	—	6	—	4	29	—
	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Totaal		2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	1	5	21	—	8	—	4	33	—

[1] Hieronder enkele personen, die hoewel zij hadden opgegeven in Nederland werkelijke woonplaats te hebben, niet tot de bevolking van eenige provincie konden worden gebracht, omdat hunne woonplaats niet was gevonden.

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	NOORDBRABANT.								GELDERLAND.								ZUIDHOLLAND.						TOTAAL.	
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.			
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven.	AB	84	13	95	24	16	—	195	37	248	27	10	2	15	2	273	31	702	87	75	22	112	22	889	131
	C	15	3	22	3	2	1	39	7	91	10	4	4	3	—	98	14	314	32	35	18	106	11	455	61
	D	12	5	50	2	4	—	66	7	98	5	—	—	6	—	104	5	391	22	47	6	90	5	528	33
Totaal		111	21	167	29	22	1	300	51	437	42	14	6	24	2	475	50	1407	141	157	46	308	38	1872	225
XXIV. Vrije beroepen.		16	—	9	—	—	—	25	—	23	12	2	5	6	5	31	22	54	12	22	8	32	10	108	30
XXV. Bijzonder onderwijs.		7	25	7	37	8	20	22	82	75	63	1	8	3	34	79	105	19	47	5	11	17	86	41	144
XXVI. Verpleging.		1	56	12	43	1	22	14	121	1	34	—	4	—	3	1	41	5	21	5	7	2	5	12	33
XXVII. Huiselijke diensten.		—	29	2	74	2	5	4	108	7	124	2	11	9	47	18	182	16	239	6	63	16	109	38	411
XXVIII Losse werklieden.		1	—	7	—	—	—	8	—	3	—	2	—	1	—	6	—	81	—	5	—	27	—	113	—
XIX. In dienst van den Staat.		3	—	1	—	1	—	5	—	57	—	46	--	18	—	121	—	13	—	6	—	12	—	31	—
XXX. In dienst van een provincie.		—	—	—	—	—	—	—	—	--	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXI. In dienst van een gemeente.		2	—	7	--	1	—	10	—	2	—	—	—	3	—	5	—	2	2	4	1	5	—	11	3
XXXII. In dienst van een waterschap.		1	—	—	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXIII. In dienst van een kerkel. gezindte.		4	5	8	7	4	1	16	13	7	6	—	—	1	—	8	6	8	8	5	—	24	1	37	9
XXIV—XXXIII. Tot.		35	115	53	161	17	48	105	324	180	239	53	28	41	89	274	356	198	329	58	90	135	211	891	630
I—XXXIII. Totaal		380	148	1320	392	112	51	1812	591	1249	335	97	36	96	95	1442	466	2404	540	362	186	755	279	3521	1005
XXXIV. Gepensionneerden.		3	—	12	2	5	—	20	2	57	—	34	—	6	—	97	—	11	—	3	1	6	—	20	1
XXXV. Beroep onbekend.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXVI. Zonder beroep.		198	462	589	1290	104	108	891	1860	499	1215	90	50	163	142	752	1407	701	1879	171	404	251	669	3123	2952
I—XXXVI. Algemeen totaal		581	610	1921	1684	221	159	2723	2453	1805	1550	221	86	265	237	2291	1873	3116	2419	536	591	1012	948	6664	3958

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	NOORDHOLLAND.								ZEELAND.								UTRECHT.							
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
XX—XXIII. Totaal handelsbedrijven.	AB	464	117	24	19	101	9	589	145	21	7	157	76	8	—	186	83	60	10	5	1	8	1	73	12
	C	209	47	9	15	60	3	278	65	16	—	41	—	13	—	70	—	47	1	5	—	8	—	60	1
	D	217	14	21	11	56	6	294	31	8	5	85	8	—	1	93	14	7	—	6	—	4	—	17	—
Totaal		890	178	54	45	217	18	1161	241	45	12	283	84	21	1	349	97	114	11	16	1	20	1	150	13
XXIV. Vrije beroepen.		91	45	8	6	30	8	129	59	1	—	5	—	17	—	23	—	12	—	—	—	2	1	14	1
XXV. Bijzonder onderwijs.		12	36	8	6	20	54	40	96	1	—	—	—	—	1	1	1	3	11	—	3	1	28	4	42
XXVI. Verpleging.		9	26	—	1	1	9	10	36	—	1	—	1	—	—	—	2	4	8	—	1	—	1	4	10
XXVII. Huiselijke diensten.		34	337	3	2	8	72	45	411	—	11	4	132	—	5	4	148	6	58	1	8	2	41	9	107
XXVIII Losse werklieden.		33	—	8	34	12	—	53	34	—	—	19	—	—	—	19	—	—	—	1	—	—	—	1	—
XIX. In dienst van den Staat.		13	1	5	—	11	—	29	1	—	—	266	—	1	—	267	—	7	—	—	—	4	—	11	—
XXX. In dienst van een provincie.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	--	—	--	—	—	—	—	---	—	—	—	—	—	—
XXXI. In dienst van een gemeente.		4	1	3	—	4	—	11	1	—	—	4	—	—	—	4	—	1	1	—	—	—	—	1	1
XXXII. In dienst van een waterschap.		2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXIII. In dienst van een kerkel. gezindte.		7	14	—	2	13	6	20	22	—	—	—	1	2	1	2	2	4	13	—	—	4	—	8	13
XXIV—XXXIII. Tot.		205	460	35	51	99	149	339	660	2	12	299	184	20	7	321	153	37	91	2	12	13	71	52	174
I—XXXIII. Totaal		2168	791	257	146	677	183	3102	1120	72	25	2219	554	61	10	2352	589	266	110	35	14	86	73	387	197
XXXIV. Gepensionneerden.		2	—	1	—	50	—	53	—	--	—	22	—	—	—	22	—	6	—	1	—	5	—	12	—
XXXV. Beroep onbekend.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	--	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXVI. Zonder beroep.		1002	1726	125	282	247	769	1374	2777	33	52	884	1552	32	35	949	1639	80	227	13	39	33	80	126	346
I—XXXVI. Algemeen totaal		3172	2517	383	428	974	952	4529	3897	105	77	3125	2106	93	45	3323	2228	352	337	49	53	124	153	525	543

BEROEPSKLASSEN.	Positie in het beroep.	FRIESLAND.								OVERIJSSEL.								GRONINGEN.							
		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
XX—XXIII. **Totaal handelsbedrijven.**	AB	36	7	—	—	3	2	39	9	103	17	2	1	12	—	117	18	98	16	5	—	13	3	116	18
	C	11	4	—	—	1	—	12	4	24	6	—	—	3	—	27	6	38	6	—	—	4	—	42	6
	D	3	—	—	—	—	—	3	—	17	8	1	—	1	—	19	8	22	6	3	—	1	2	26	8
Totaal		50	11	—	—	4	2	54	13	144	31	3	1	16	—	163	32	158	28	8	—	18	4	184	32
XXIV. Vrije beroepen.		3	—	—	—	—	—	3	—	16	2	2	—	2	1	20	3	25	—	—	—	—	—	25	—
XXV. Bijzonder onderwijs.		1	1	—	—	—	1	1	2	3	17	—	—	—	6	3	23	3	—	—	—	—	1	3	1
XXVI. Verpleging.		—	12	—	—	—	—	—	12	1	36	—	—	—	1	1	37	1	4	—	—	—	—	1	4
XXVII. Huiselijke diensten.		—	6	—	—	—	1	—	7	9	69	—	1	—	6	9	76	—	35	—	1	—	5	—	41
XXVIII. Losse werklieden.		—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	2	1	8	—	—	—	1	—	9	—
XXIX. In dienst van den Staat.		—	—	1	—	1	—	2	—	4	—	—	—	1	—	5	—	1	—	1	—	1	—	3	—
XXX. In dienst van een provincie.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXI. In dienst van een gemeente.		—	2	—	—	—	—	—	2	2	1	—	—	1	—	3	1	1	1	—	—	1	—	2	1
XXXII. In dienst van een waterschap.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
XXXIII. In dienst van een kerkel. gezindte.		5	—	—	—	1	—	6	—	14	36	1	—	2	—	17	36	1	—	2	—	—	—	3	—
XXIV—XXXIII. Tot.		9	21	1	—	2	2	12	23	50	162	3	1	7	14	60	177	41	40	3	1	3	6	47	47
I—XXXIII. Totaal		100	37	7	—	20	4	127	41	738	266	9	4	48	14	795	284	680	102	20	2	132	13	932	117
XXXIV. Gepensionneerden.		—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	3	—
XXXV. Beroep onbekend.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXVI. Zonder beroep.		21	55	4	3	3	19	28	77	216	717	10	16	22	30	248	763	142	498	—	14	19	66	161	578
I—XXXVI. Algemeen totaal		121	92	11	3	24	23	156	118	955	983	19	20	70	44	1044	1047	825	600	20	16	151	79	996	695

BEROEPSKLASSEN.	TOTAAL.		DRENTHE.								LIMBURG.								HET RIJK. [1])							
			Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.		TOTAAL.	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
XX—XXIII. **Totaal handelsbedrijven.**	116	18	26	2	2	—	6	—	34	2	224	68	89	36	10	5	323	109	2066	371	464	181	304	43	2834	595
	42	6	6	—	—	—	—	—	6	—	290	13	31	11	6	—	327	24	1061	122	147	51	206	15	1414	188
	26	8	4	—	—	—	1	—	5	—	98	4	66	1	5	—	169	5	877	69	279	28	168	14	1324	111
Totaal	184	32	36	2	2	—	7	—	45	2	612	85	186	48	21	5	819	138	4004	562	890	260	678	72	5572	894
XXIV. Vrije beroepen.	25	—	8	—	—	—	—	—	8	—	24	5	8	1	1	1	33	7	273	76	56	20	90	26	419	122
XXV. Bijzonder onderwijs.	3	1	—	—	—	—	—	2	—	2	655	704	11	38	41	31	707	773	779	904	32	103	90	264	901	1271
XXVI. Verpleging.	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	18	150	3	16	—	5	21	171	40	348	20	73	4	46	64	467
XXVII. Huiselijke diensten.	—	41	—	5	—	—	—	1	—	6	12	175	20	242	2	7	34	424	84	1088	38	534	39	299	161	1921
XXVIII. Losse werklieden.	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	3	—	129	1	43	34	42	—	214	35
XXIX. In dienst van den Staat.	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	3	—	99	1	328	—	50	—	477	1
XXX. In dienst van een provincie.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXI. In dienst van een gemeente.	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	5	2	—	—	9	4	18	10	23	3	15	—	56	13
XXXII. In dienst van een waterschap.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	1	—	—	—	10	—
XXXIII. In dienst van een kerkel. gezindte.	3	—	1	—	—	—	—	—	1	—	220	447	11	21	11	21	242	489	271	529	27	31	62	30	360	590
XXIV—XXXIII. Tot.	47	47	9	5	—	—	—	3	9	8	936	1483	61	320	55	65	1052	1868	1702	2957	568	798	392	665	2662	4420
I—XXXIII. Totaal	932	117	544	30	2	—	7	3	553	33	2792	1737	1233	543	163	77	4188	2357	11893	1421	5560	1878	2157	802	19110	6801
XXXIV. Gepensionneerden.	3	—	1	—	—	—	1	—	2	—	28	—	22	—	54	—	104	—	112	—	95	3	128	—	335	3
XXXV. Beroep onbekend.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXVI. Zonder beroep.	661	578	86	457	1	3	9	11	96	471	2176	3795	527	1300	131	192	2834	5287	5156	11083	2415	4952	1014	2120	8585	18155
I—XXXVI. Algemeen totaal	1596	695	631	487	3	3	17	14	651	504	4996	5532	1782	1843	348	269	7126	7644	16661	15204	8070	6833	3299	2922	28030	24959

[1]) Zie de noot op de vorige blz.

Teneinde te kunnen beoordeelen in welke opzichten de beroepsindeeling der in ons land wonende vreemdelingen verschilt van die der geheele bevolking, dienen achtereenvolgens voor elk der drie genoemde groepen van vreemdelingen uit de hiervoor gegeven cijfers gelijksoortige verhoudingscijfers te worden berekend als in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk voor de totale bevolking is geschied.

VERHOUDING DER BEROEPSLOOZEN TOT HET TOTAAL BIJ DE GEHEELE BEVOLKING EN BIJ DE VREEMDELINGEN.

	Totale bevolking.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
Personen in een beroep werkzaam . .	59,1	16,8	68,4	27,8	71,1	27,5	65,4	27,5
Beroepsloozen	40,9	83,2	31,6	72,2	28,9	72,5	34,6	72,5

Deze cijfers wijzen er op, dat zich onder de in ons land wonende vreemdelingen bij de beide geslachten relatief minder beroepsloozen bevinden dan bij de geheele bevolking en dat dit aantal bij de mannelijke Belgen en bij de vrouwelijke Duitschers relatief het geringste is.

Over het verschil in opbouw naar den leeftijd bij de beroepsloozen, verspreidt het volgende tabelletje licht en doet zien dat het betrekkelijk gering aantal beroepsloozen wordt veroorzaakt door de geringe sterkte der meest jonge leeftijdsklasse.

	Op 100 beroepsloozen komen in de verschillende leeftijdsklassen							
	Totale bevolking.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
beneden 12 jaar	71,1	33,6	35,0	15,6	52,9	19,4	29,3	18,6
12 of 13 jaar	8,1	4,5	10,6	5,4	10,1	4,5	5,3	3,2
14 „ 15 „	4,5	3,6	9,4	5,4	6,3	3,7	7,0	3,2
16 „ 17 „	2,3	2,8	7,5	4,7	3,7	2,4	6,2	3,8
18—22 „	2,7	5,8	9,0	6,1	3,1	5,0	7,9	6,5
23—35 „	2,1	17,2	7,0	21,0	3,8	19,4	12,3	24,3
36—50 „	1,6	15,5	5,2	20,8	4,3	19,5	10,3	20,7
51—60 „	1,6	7,6	4,0	9,5	4,8	9,8	7,7	8,2
61—65 „	1,1	3,2	2,2	3,5	1,7	4,2	6,3	3,7
66—70 „	1,4	2,5	2,4	2,7	2,5	4,4	2,1	3,1
71 jaar en ouder	3,6	3,7	7,9	5,3	6,9	7,8	5,7	4,7
	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

Uit deze cijfers blijkt, dat er in de verhoudingen der leeftijdsverdeeling bij de verschillende groepen van vreemdelingen onderling groote verschillen bestaan, terwijl die verhoudingen voor iedere groep op zich zelf weder belangrijke afwijkingen vertoonen van de verhoudingscijfers der totale bevolking.

Het relatief aantal personen beneden 12 jaar is bij beide geslachten in de drie groepen van vreemdelingen veel geringer dan bij de totale bevolking, terwijl slechts met enkele uitzonderingen, alle andere leeftijdsklassen sterker vertegenwoordigd zijn. De grootste verschillen worden vooral bij de mannen waargenomen in de leeftijdsklassen van 18—60 jaar.

De leeftijdsverhoudingen bij de Belgen komen die der totale bevolking het meest nabij, terwijl die der overige vreemdelingen grootere afwijkingen vertoonen.

Hoe de verdeeling der eenig beroep uitoefenende vreemdelingen over de hoofdgroepen van bedrijven is geweest en hoe deze cijfers van die der totale bevolking afwijken, wordt door het volgende staatje toegelicht (ook thans worden de losse werklieden buiten rekening gelaten, zie blz. 172).

Op 100 in de beroepen werkzamen, vonden bezigheid in	Totale bevolking.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
de nijverheid	37,8	20,1	37,5	11,2	31,5	14,3	42,9	7,2
den landbouw, de visscherij en de jacht	34,4	18,5	12,4	3,4	42,3	29,4	7,6	0,9
handel en verkeer, ...	19,0	11,4	35,1	13,6	16,0	13,8	31,5	9,0
huiselijke diensten	0,5	43,8	0,7	26,4	0,7	28,4	1,8	37,3
de vrije en overige beroepen	6,1	6,2	13,2	45,3	8,8	12.2	14,4	45,6

Ook hier openbaren zich zoowel tusschen de cijfers der groepen van vreemdelingen onderling als tusschen die van elke groep op zich zelf en de cijfers der geheele bevolking belangrijke verschillen.

Bij de mannelijke Duitschers en de mannelijke overige vreemdelingen trekt de nijverheid relatief het grootst aantal personen, daarop volgen bij die beide groepen van vreemdelingen handel en verkeer, dan de vrije en overige beroepen, vervolgens de landbouw en ten laatste de huiselijke diensten. Bij de mannelijke Belgen is de rangorde de volgende: landbouw, nijverheid, handel, vrije en overige beroepen en huiselijke diensten. Ook bij de vrouwen is de loop der verhoudingen bij de Duitschers parallel met die der overige vreemdelingen. Hier zijn het echter de vrije en overige beroepen die relatief het sterkst zijn bezet; dan volgen huiselijke diensten, daarna handel en verkeer, dan de nijverheid, terwijl de landbouw, vooral bij de overige vreemdelingen, zeer weinig vrouwen bezig houdt. De vrouwelijke Belgen zijn daarentegen bij den landbouw het sterkst vertegenwoordigd, iets minder bij huiselijke diensten en het geringst in de vrije en overige beroepen.

De arbeid van vrouwen in totaal is bij alle drie de groepen van vreemdelingen relatief grooter dan bij de totale bevolking, zooals uit onderstaand overzicht blijkt.

Op 100 een beroep uitoefenende mannen komen arbeid verrichtende vrouwen in	Totale bevolking.	Duitschers.	Belgen.	Overige vreemdelingen.
de nijverheid	15,5	10,9	15,3	6,3
den landbouw	16,2	9,9	24,3	4,3
de visscherij en jacht	2,3	—	2,4	—
handel en verkeer	17,5	14,0	29,2	10,6
huiselijke diensten	2390,7	1295,2	1405,3	766,7
overige beroepen	30,0	116,5	48,8	103,7
Totaal . .	29,1	36,2	33,8	37,2

Bij de Duitschers en de overige vreemdelingen komen relatief weinig arbeidsters voor in de nijverheid, den landbouw, de visscherij en de jacht, den handel en het verkeer en bij

de huiselijke diensten, doch is vrouwenarbeid zeer veelvuldig in de vrije en overige beroepen (in hoofdzaak bij het onderwijs en, wat de Duitschers betreft ook in den verplegingsdienst). Bij de Belgische vrouwen is de nijverheid even sterk bezet als dit bij de totale bevolking het geval is, maar zijn het vooral landbouw, handel en verkeer en ook de vrije en overige beroepen, die, vergeleken met de totale bevolking, eene relatief zeer sterke bezetting hebben.

De volgende tabel geeft voor de Nijverheids- en de Handelsbedrijven aan hoe de procentsgewijze verhoudingen der verschillende posities zijn, die door de verschillende groepen van vreemdelingen in de beroepen worden bekleed in vergelijking met die der geheele bevolking.

Personen werkzaam in de	Positie in het bedrijf	Totale bevolking.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
Nijverheidsbedrijven	A	22,6	40,3	32,2	51,2	28,0	50,7	31,8	62,1
	B	0,5	0,3	1,4	0,9	1,3	0,4	2,4	—
	C	4,0	1,4	10,3	4,5	7,9	2,2	10,7	—
	D	72,8	58,0	56,1	43,4	62,8	46,7	55,1	37,9
Landbouwbedrijven	A	32,3	26,2	50,1	34,5	33,4	21,8	60,9	57,1
	B	0,6	0,1	0,4	—	0,3	—	0,6	—
	C	0,7	0,2	1,2	—	0,7	0,5	1,3	—
	D	66,4	73,5	48,3	65,5	65,6	77.7	37.2	42,9
Jacht en visscherij	A	32,8	8,3	25,0	—	55,4	100,—	50,0	—
	B	0,9	—	—	—	—	—	—	—
	C	5,3	1,4	33,3	—	1,2	—	50,0	—
	D	61.0	90,3	41.7	—	43,4	—	—	—
Handelsbedrijven	A	40,1	71,0	47,9	56,4	50,1	68,4	40,9	56,9
	B	2,4	2,5	3,7	9,6	2,0	1,2	3,9	2,8
	C	17.9	17,6	26,5	21,7	16,5	19,6	30,4	20,8
	D	39,6	8,9	21,9	12,3	31,4	10,8	24,8	19,5

Bijna zonder uitzondering is in alle groepen van bedrijven niet alleen het aantal bedrijfshoofden relatief belangrijk veel grooter bij de drie rubrieken van vreemdelingen dan bij de totale bevolking, maar zijn ook de percentages der personen in de positie C bij de eersten bijna overal relatief hooger dan bij de laatste. Dit zal wel voor een deel het gevolg zijn daarvan, dat de jeugdige leeftijdsklassen, die meestal personen in de positie D tellen, bij de vreemdelingen relatief minder talrijk zijn bezet dan bij de totale bevolking, zooals uit onderstaande cijfers blijkt.

Op 100 in de verschillende beroepsgroepen arbeidenden komen in de verschillende leeftijdsklassen.

A. MANNEN.

		beneden 12 j.	12—13 jaar.	14—15 jaar.	16—17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 en ouder.	Totaal.
Nijverheid.	Totale bevolking.	0,1	2,6	5,6	6,5	15,3	30,3	23,3	9,5	3,3	1,9	1,6	100,—
	Duitschers	0,0[2]	0,5	1,7	1,9	7,0	30,0	35,1	12,5	4,9	2,9	3,5	100,—
	Belgen	0,1	1,3	2,3	4,4	11,2	30,1	30,4	11,0	3,6	2,7	2,9	100,—
	Overige vreemdel.	0,1	1,2	5,0	5,7	8,9	34,8	30,1	10,1	2,9	1,0	1,0	100,—

Op 100 in de verschillende beroepsgroepen arbeidenden komen in de verschillende leeftijdsklassen.

A. MANNEN.

		beneden 12 j.	12—13 jaar.	14—15 jaar.	16—17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 en ouder.	Totaal.
Landbouw.	Totale bevolking.	0,2	1,4	3,6	4,9	13,1	27,2	23,2	13,2	5,6	3,9	3,7	100,—
	Duitschers	—	0,5	1,1	2,4	4,9	20,7	28,8	17,4	9,4	6,3	8,2	100,—
	Belgen	0,1	1,3	3,0	4,4	8,9	24,9	22,3	15,9	8,1	5,6	5,2	100,—
	Overige vreemdel.	—	—	0,6	—	0,6	19,3	14,2	24,8	9,3	10,0	11.2	100,—
Handel en verkeer.	Totale bevolking.	0,0[1]	0,8	2,2	3,6	11,6	32,3	28,8	12,2	4,0	2,4	2,0	100,—
	Duitschers	0,0[2]	0,2	0,7	1,7	6,7	29,7	38,0	13,8	4,1	2,6	2,2	100,—
	Belgen	—	0,3	0,9	2,9	9,0	29,2	30,8	14,1	5,6	3,0	4,0	100,—
	Overige vreemdel.	—	—	0,3	1,3	6,5	35,6	35,4	14,0	4,0	1,5	1,5	100,—
Overige beroepen.	Totale bevolking.	—	0,2	1,0	2,2	11,1	35,1	29,6	12,1	4,1	2,4	2,2	100,—
	Duitschers	—	—	0,6	3,1	11,2	41,4	26,4	8,6	4,3	1,9	2,4	100,—
	Belgen	0,2	0,2	0,4	0,2	6,0	44,2	32,0	11,9	2,1	1,6	1,2	100,—
	Overige vreemdel.	—	—	0,3	1,0	4,8	36,2	36,7	13,8	4,1	1,8	1,3	100,—

Op 100 in de verschillende beroepsgroepen arbeidenden komen in de verschillende leeftijdsklassen.

B. VROUWEN.

		beneden 12 j.	12—13 jaar.	14—15 jaar.	16—17 jaar.	18—22 jaar.	23—35 jaar.	36—50 jaar.	51—60 jaar.	61—65 jaar.	66—70 jaar.	71 en ouder.	Totaal.
Nijverheid.	Totale bevolking.	0,1	4,0	7,8	10,1	24,8	26,5	13,6	6,8	2,6	1,9	1,7	100,—
	Duitschers	3,7	1,1	3,2	5,0	17,1	34,1	22,7	8,2	1,7	1,5	1,7	100,—
	Belgen	—	1,5	4,8	4,1	21,3	30,6	23,1	8,2	3,0	2,6	0,7	100,—
	Overige vreemdel.	—	—	1,7	10.4	17.3	24.1	32,8	8,6	3,4	1,7	—	100,—
Landbouw.	Totale bevolking.	0,2	2,2	6,1	8,8	22,1	25,3	12,6	9,6	4,9	3,8	4,2	100,—
	Duitschers	—	1,5	8,6	7,9	15,9	13,7	7,2	21,6	9,3	5,7	8,6	100,—
	Belgen	0,2	1,6	6,2	7,3	19,1	27,9	15,2	8,9	4,4	4,5	4,7	100,—
	Overige vreemdel.	—	—	14.3	—	14,3	42,9	—	—	14.3	14,3	—	100,—
Handel en verkeer.	Totale bevolking.	0,0[2]	0,4	1,0	2,1	9,3	22,5	28,5	18,7	7,4	4,9	5,3	100,—
	Duitschers	0,4	0,2	0,5	1,6	11,6	27,9	29,7	14,4	5,9	2,3	5,5	100,—
	Belgen	—	—	1,5	0,8	6,9	31,5	28,1	17,7	4,6	3,1	5,8	100,—
	Overige vreemdel.	—	—	—	—	11,1	40,3	22,2	16,7	1,4	4,1	4,1	100,—
Overige beroepen.	Totale bevolking.	0,1	1,9	6,2	10,0	29,8	31,5	11,9	5,0	1,7	1,1	0,8	100,—
	Duitschers	0,0[3]	0,3	0,9	1,8	11,7	43,4	26,3	10,2	2,7	1,8	1,1	100,—
	Belgen	0,1	1,3	4,4	6,0	20,7	35,6	18,4	7,8	2,5	1,6	1,6	100,—
	Overige vreemdel.	—	—	0,8	1,2	15,6	51,1	23,9	6,1	1.2	—	0,2	100,—

Groepeeren we de leeftijdsklassen tot 3 klassen, beneden 18, 18—60 en boven 60 jaar, dan krijgen we de volgende cijfers die meer overzichtelijk zijn.

	A. MANNEN.											
	Nijverheid.			Landbouw.			Handel en verkeer.			Overige beroepen.		
	beneden 18 jaar.	18—60 jaar.	60 j. en daarb.	beneden 18 jaar.	18—60 jaar.	60 j. en daarb.	beneden 18 jaar.	18—60 jaar.	60 j. en daarb.	beneden 18 jaar.	18—60 jaar.	60 j. en daarb.
Totale bevolking . .	14,8	78,4	6,8	10,1	76,7	13,2	6,7	84,9	8,4	3,4	87,9	8,7
Duitschers	4,1	84,6	11,3	4,0	71,8	24,2	2,6	88,3	9,0	3,7	87,6	8,6
Belgen	8,1	82,7	9,2	8,9	72,1	19,0	4,1	83,2	12,7	1,0	94,1	4,9
Overige vreemdelingen	11,5	83,9	4,7	0,6	68,9	30,5	1,6	91,5	7,0	1.3	91,5	7,2

	B. VROUWEN.											
	Nijverheid.			Landbouw.			Handel en verkeer.			Overige beroepen.		
	beneden 18 jaar.	18—60 jaar.	60 j. en daarb.	beneden 18 jaar.	18—60 jaar.	60 j. en daarb.	beneden 18 jaar.	18—60 jaar.	60 j. en daarb.	beneden 18 jaar.	18—60 jaar.	60 j. en daarb.
Totale bevolking . .	23,0	70,7	6,2	17,4	69,7	12,9	3,6	79,0	17,5	18,2	78,2	3,6
Duitschers	13,0	82,1	4,9	18,0	58,4	23.6	2,7	83,6	13,7	3,1	91,6	5,4
Belgen	10,4	83,2	6,3	15,3	71,1	13,6	2,3	84,2	13,5	11,8	82,5	5,7
Overige vreemdelingen	12,1	82,8	5,1	14,3	57,2	28,6	—	90,3	9,6	2,0	96,7	1,4

Uit deze cijfers blijkt duidelijk dat bij beide geslachten, bijna zonder uitzondering, de lagere leeftijdsklassen bij de vreemdelingen zwakker zijn bezet dan dit bij de totale bevolking het geval is, en dat behalve bij den landbouw, waar de hoogste leeftijdsklassen bij de vreemdelingen relatief veel hooger percentages vertoonen dan bij de totale bevolking, bij de andere groepen de middelste leeftijdsklassen relatief de sterkste bezetting hebben.

Ten slotte wordt hieronder nog een overzicht gegeven van de verdeeling der vreemdelingen naar den burgerlijken staat, eveneens vergeleken met die verdeeling bij de totale bevolking.

Personen arbeidende in	Op 100 in het beroep werkzamen komen gehuwden.							
	Totale bevolking.		Duitschers.		Belgen.		Overige vreemdelingen.	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
de nijverheid	54,6	19,6	70,3	28,7	65,9	34,7	59,3	27,6
den landbouw	54,4	35,5	74,8	49,7	61,5	41,9	77,6	28,6
handel en verkeer	65,5	64,7	66,2	51,4	74,8	57,3	63,3	52,8
de overige beroepen. . . .	61,3	9,3	25,6	4,6	68,1	8,0	52,0	5,0

Bij de mannen, maar vooral bij de vrouwen, is het aantal gehuwden in de nijverheidsbedrijven bij alle vreemdelingen belangrijk grooter dan bij de totale bevolking. Ook in den landbouw is dit het geval, met uitzondering van de vrouwelijke overige vreemdelingen.

In den handel is het relatief aantal gehuwde mannen onder de vreemdelingen beduidend grooter dan bij de totale bevolking, doch bij de vrouwen is juist het tegenovergestelde het geval.

Bij de vrije en overige beroepen vertoont het cijfer der gehuwde mannelijke Duitschers in. vergelijking met die der andere vreemdelingen en der totale bevolking, een zeer laag percentage, gevolg van het betrekkelijk groot aantal ordebroeders en geestelijken onder hen, die in hoofdzaak bij het onderwijs werkzaam zijn.

HOOFDSTUK V.

Woningstatistiek.

Tot goed verstand van de absolute cijfers en de daaruit berekende verhoudingscijfers die in dit hoofdstuk voorkomen, alsmede van de daaraan vastgeknoopte beschouwingen, wordt hier nog eens in hoofdzaak herhaald wat reeds in de Inleiding tot de uitkomsten der woningstatistiek is medegedeeld.

De cijfers der woningstatistiek zijn ontleend aan de opgaven door hoofden van gezinnen en afzonderlijk levende personen verstrekt op de kaarten der volkstelling.

Aan dezen toch werden de volgende drie vragen gesteld, waarvan de eerste uit den aard der zaak door afzonderlijk levende personen niet behoefde te worden beantwoord.

a. Hoeveel personen wonen in zijn (haar) gezin te zamen? Hij (zij) zelf(ve) medegerekend.

b. Hoeveel vertrekken bewoont hij (zij) met zijn (haar) gezin? (keukens, glasdichte serres en alcoven mede te rekenen; bedsteden niet. Kelders, zolders en stallen alleen dan mede te rekenen, als zij bewoond worden of aldaar geregeld nachtverblijf gehouden wordt. Winkelruimten niet mede te rekenen. Zij, die een schip of wagen bewonen, moeten dit hier bovendien vermelden).

c. Hoeveel dezer vertrekken staan door een raam of deur in onmiddellijke gemeenschap met de buitenlucht?

Waar bij de bewerking bleek dat de beantwoording dier vragen door de betrokken personen niet of onvolledig was geschied, of wanneer bleek, dat het aantal kaarten, in den gezinsomslag aanwezig, niet in overeenstemming was met de beantwoording van vraag *a* door het hoofd des gezins, of indien het aantal vertrekken bij *c* genoemd grooter was dan dat bij *b* vermeld, zoodat vermoedelijk de aantallen ramen en deuren in plaats van dat der vertrekken was opgegeven, dan werd de kaart ter aanvulling of verbetering teruggezonden.

Deze punten waren de eenige, die tijdens de bewerking door het Centraal-Bureau voor de Statistiek aan contrôle konden worden onderworpen. Op andere punten (of het aantal vertrekken juist was vermeld, en bijv. glasdichte serres, keukens en alcoven wel steeds, zolders, kelders en stallen, voor zoover zij werden bewoond of geregeld werden beslapen, als vertrekken waren medegerekend, en of omgekeerd niet ook zolders enz., die niet werden geregeld bewoond of beslapen, als vertrekken waren medegeteld; en of het aantal vertrekken bij *c* vermeld, niet te groot of te klein was opgegeven) was contrôle, althans gedurende de bewerking. te eenen male onmogelijk. In hoeverre de tellers in staat zijn geweest op de beantwoording der vragen *b* en *c* eenige rechtstreeksche contrôle uit te oefenen, blijkt niet.

Ofschoon het aanvankelijk in de bedoeling lag alle hoofden van gezinnen en afzonderlijk levende personen in deze statistiek te betrekken, bleek bij de bewerking, dat enkele categorieën dezer personen noodzakelijk buiten deze statistiek moesten blijven, terwijl het voor andere beter werd geacht haar daarin niet op te nemen.

Tot de eerste categoriën behoorden de gezinshoofden of afzonderlijk levende personen,

die wel opgegeven hadden in eene gemeente werkelijke woonplaats te hebben, doch wier woonplaats aldaar niet was gevonden, en de gezinshoofden en afzonderlijk levende personen die, zonder zich uit het bevolkingsregister te hebben laten afschrijven (de eersten met hunne gezinnen), tijdelijk in het buitenland vertoefden en in de gemeenten hunner werkelijke woonplaatsen op het oogenblik der volkstelling geene woningen hadden.

Tot de andere categorieën behooren in de eerste plaats de, niet tot de eigenlijke gestichtsbevolking behoorende, doch desondanks in gestichten levende gezinnen of afzonderlijk levende personen, omdat zij in vele gevallen, men denke aan bewoners van kloosters, kazernen, krankzinnigengestichten, kostscholen en dergelijke, wat hunnen woningtoestand betreft, in bijzondere omstandigheden verkeeren en het vaak moeilijk is uit te maken hoeveel vertrekken in de instellingen door hen worden bewoond. Het scheen daarom gewenscht de bevolking der gestichten geheel buiten deze statistiek te laten. Voorts zijn niet opgenomen de schippers, voor zooveel zij in schepen woonden, alsmede zij die in bewoonde wagens leefden, omdat door enkele gemeentebesturen op de onbetrouwbaarheid der gegevens betreffende de woongelegenheid dier personen was gewezen, terwijl meestal, wegens afwezigheid der schepen of wagens, contrôle niet mogelijk was, en om dezelfde reden verbetering of aanvulling van foutief of niet beantwoorde vragen achterwege moest blijven.

De statistiek geeft voor elk der gemeenten met meer dan 10 000 zielen, met onderscheiding naar de wijken, afdeelingen, buurten, dorpen enz. (voor zooveel eene dergelijke verdeeling bestond) voor de groepen der gemeenten in iedere provincie en in het Rijk en voor iedere provincie en het Rijk zelf, in tabel I een overzicht van het totaal aantal bewoonde woningen, gesplitst naar het aantal bewoonde vertrekken, met vermelding van het aantal dier laatste, die niet door een deur of raam in onmiddellijke gemeenschap met de buitenlucht stonden, en van het aantal personen, die in de verschillende soorten van woningen woonden.

In tabel II is voor dezelfde territoriën als in tabel I het aantal woningen verdeeld naar het aantal bewoonde vertrekken, in verband met het gemiddeld aantal personen per vertrek.

In tabel III zijn de hoofden van gezinnen onderscheiden naar de hoofdklassen, voor de beroepstelling van 31 December 1899 aangenomen, en daarbij afzonderlijk vermeld, hoeveel van die hoofden in elke beroepsklasse met hunne gezinnen woonden in woningen met gemiddeld meer dan 2 personen per vertrek.

Eene volledige woningstatistiek kan de inhoud dezer drie tabellen zeker niet worden genoemd. Daarvoor toch zouden meerdere punten dan de bovengenoemde (als: grootte der vertrekken, slaapgelegenheden, drinkwatervoorziening, vochtigheid, toestand der riolen en privaten, bouwvalligheid en dergelijke) in het veld van onderzoek moeten zijn betrokken. Het is intusschen niet mogelijk deze gegevens ter gelegenheid eener volkstelling te verzamelen; zij zullen alleen door speciale plaatselijke enquêtes, gelijk reeds meermalen in verschillende gemeenten werden ingesteld, te verkrijgen zijn.

Uit den inhoud dezer drie tabellen zijn de hiernavolgende samenvattende overzichten en verhoudingsgetallen berekend.

In de eerste plaats geeft nevenstaande tabel zoowel in absolute cijfers als in verhoudingscijfers voor elke provincie, voor de 9 groepen van gemeenten, voor het Rijk en voor de 8 gemeenten met meer dan 50 000 inwoners, een overzicht van het aantal woningen, verdeeld naar het aantal vertrekken. Tevens wordt daarbij vermeld hoeveel ten 100 van de vertrekken niet met de buitenlucht in onmiddellijke gemeenschap staan.

TOTAAL AANTAL WONINGEN VERDEELD NAAR HET AANTAL VERTREKKEN MET VERMELDING HOEVEEL VERTREKKEN IN VERHOUDING TOT HET TOTAAL NIET IN ONMIDDELLIJKE GEMEENSCHAP MET DE BUITENLUCHT STAAN.

PROVINCIËN, GROEPEN VAN GEMEENTEN EN GEMEENTEN.	AANTAL WONINGEN MET														
	EEN VERTREK.			TWEE VERTREKKEN.			DRIE VERTREKKEN.			VIER EN VIJF VERTREKKEN.			ZES EN MEER VERTREKKEN.		
	Totaal.	in % van het totaal aantal woningen.	per 100 vertrekken stonden niet in onmidd. gemeenschap met de buitenlucht.	Totaal.	in % van het totaal aantal woningen.	per 100 vertrekken stonden niet in onmidd. gemeenschap met de buitenlucht.	Totaal.	in % van het totaal aantal woningen.	per 100 vertrekken stonden niet in onmidd. gemeenschap met de buitenlucht.	Totaal.	in % van het totaal aantal woningen.	per 100 vertrekken stonden niet in onmidd. gemeenschap met de buitenlucht.	Totaal.	in % van het totaal aantal woningen.	per 100 vertrekken stonden niet in onmidd. gemeenschap met de buiten lucht
Noordbrabant	19 945	17,7	0,08	38 249	34,0	2,31	25 404	22,6	3,77	20 864	18,5	4.41	8 117	7,2	5,45
Gelderland	26 969	23,6	0,21	37 593	32,9	4,47	20 525	18,0	8,25	16 936	14,8	10,01	12 231	10,7	5,65
Zuidholland	61 114	24,5	0,12	84 175	33,7	5,18	43 578	17,4	12,03	38 065	15,2	15,30	23 070	9,2	9,36
Noordholland	46 340	21,2	0,23	67 752	31,0	4,95	47 333	21,6	13,05	39 842	18,2	17,06	17 531	8,0	7,70
Zeeland	16 240	34,6	0,00[6]	15 723	33,5	3,34	6 783	14,5	6,87	5 670	12,1	7,27	2 502	5,3	6,54
Utrecht	10 522	19,5	0,08	18 800	34,8	4,21	9 832	18,2	7,37	9 250	17,1	9,06	5 596	10,4	5,90
Friesland	48 237	62,7	0,79	15 977	20.8	4,88	6 698	8,7	5.61	3 974	5,2	6,52	2 000	2,6	5,55
Overijssel	20 547	30,4	0,46	22 735	33,7	4,73	11 049	16,4	9,43	8 409	12,4	10,59	4 817	7,1	6,76
Groningen	34 857	54,0	1,17	15 650	24,2	5,03	6 279	9,7	6,36	4 916	7,6	7,04	2 876	4,5	6,83
Drenthe	18 853	65,8	1,44	5 846	20,4	3,58	1 981	6,9	5,33	1 228	4,3	5,44	743	2,6	3,28
Limburg	4 313	7,9	0,07	11 855	21,7	2,21	11 921	21,9	3,20	17 702	32,5	2,97	8 720	16,0	2,48
Het Rijk	307 937	28,3	0,46	334 355	30,7	4,40	191 383	17,6	9,18	166 856	15,3	11,15	88 205	8,1	6,97
Gemeenten met 500 en minder inw.	819	20,1	—	1 266	31,1	5,45	850	20,9	2,40	879	21,6	3,24	255	6,3	3,70
501—1 000 „	7 887	26,2	0,08	9 503	31,6	2,03	5 997	20,0	2,96	5 041	16,8	2,79	1 635	5,4	2,68
1 001—2 000 „	29 388	30,1	0,13	30 028	30,7	2,60	17 263	17,7	3,35	15 556	15,9	3,71	5 437	5,6	3,52
2 001—5 000 „	77 869	33,2	0,67	73 458	31,3	2,57	38 422	16,4	4,14	31 150	13,3	4,68	13 687	5,8	4,49
5 001—10 000 „	64 253	35,8	0,79	53 742	29,9	3,18	28 589	15,9	4,89	22 427	12,5	5,42	10 686	5,9	4,55
10 001—20 000 „	48 767	37,2	0,30	38 720	29,6	4,25	18 674	14,3	7,85	14 768	11,3	9,78	10 008	7,6	6,29
20 001—50 000 „	20 360	20,0	0,56	34 699	34,1	5,57	20 293	19,9	10,13	15 324	15,0	12,08	11 203	11,0	7,34
50 001—100 000 „	9 446	18,0	0,06	16 678	31,7	5,05	10 896	20,7	9,19	8 560	16,3	11,66	6 977	13,3	6,64
boven 100 000 „	49 148	19,1	0,17	76 261	29,6	7,47	50 399	19,6	18,36	53 151	20,7	21,17	28 327	11,0	9,94
Amsterdam	22 359	19,1	0,19	30 085	25,7	8,43	26 133	22,4	19,95	27 564	23,6	21,23	10 762	9,2	9,34
Rotterdam	13 710	20,1	0,25	28 044	41,1	7,13	11 434	16,8	23,08	9 763	14,3	28,74	5 251	7,7	16,67
's-Gravenhage	9 346	19,0	—	11 349	23,1	5,73	8 284	16,8	11,16	10 988	22,3	14,03	9 232	18,8	8,39
Utrecht	3 733	16,2	0,13	6 783	29,5	7,51	4 548	19,8	10,47	4 836	21,1	12,76	3 082	13,4	7,75
Arnhem	1 213	10,0	0,25	3 949	32,4	8,12	2 342	19,2	18,02	2 417	19,9	16,27	2 257	18,5	6,22
Leiden	1 861	15,1	0,05	4 286	34,8	3,35	2 902	23,6	6,03	1 921	15,6	8,76	1 350	10,9	6,93
Haarlem	1 469	10,5	0,07	3 984	28,5	3,54	3 964	28,4	5,68	2 650	19,0	10,02	1 910	13,6	6,23
Groningen	4 903	34,8	0,02	4 459	31,6	6,30	1 688	12,0	10,60	1 572	11,2	10,77	1 460	10,4	7,66

Uit de cijfers voor de provinciën, die vrij sterk uiteenloopen, blijkt, dat in alle provinciën, met uitzondering van Limburg, het meerendeel der woningen bestaat uit woningen met een of twee vertrekken en dat in de drie noordelijke provinciën de grootste helft der woningen slechts één vertrek heeft: Drenthe $^2/_3$, Friesland $^5/_8$ en Groningen ruim de helft.

Een zeer gering relatief aantal een-kamerwoningen wordt aangetroffen in de provincie Limburg, slechts circa 8 % van alle woningen, waarop Noordbrabant met ruim 17½ % en Utrecht met 19½ % volgen. Boven het gemiddelde voor het Rijk liggen nog Overijssel met 38½ % en Zeeland met 34½ %.

In de provinciën, die wat de een-kamerwoningen betreft, beneden het gemiddelde voor het Rijk liggen, is het relatief aantal woningen met twee vertrekken steeds grooter dan dat der een-kamerwoningen en nemen daar, met uitzondering van Limburg, overal het hoogste percentage in; in de overige provinciën is juist het tegenovergestelde het geval.

In het Rijk in zijn geheel is het aantal twee-kamerwoningen het grootst in aantal, doch weinig grooter dan dat der woningen met 1 vertrek, zij maken samen 59 % uit van het totaal aantal woningen.

Uit de verhoudingscijfers betreffende de ruimere woningen die, mede afhankelijk zijnde van de hiervoor bedoelde, daar zij met deze steeds 100 maken, in het daaromtrent medegedeelde tevens zijn toegelicht, blijkt nog, dat overal eene afneming bestaat in het relatief aantal naarmate de ruimte grooter wordt. In Limburg, waar het aantal woningen met 3 vertrekken vermoedelijk het grootst is, bijna 22 %, worden weliswaar 32½ % woningen met 4 en 5 vertrekken aangetroffen, doch dit zijn twee soorten van woningen wat de ruimte betreft en zal dit percentage ook wel de som zijn van twee percentages, die vermoedelijk ieder kleiner dan 22 % zijn.

Een relatief groot aantal ruime woningen, d. i. met 6 of meer vertrekken, wordt aangetroffen in Limburg 16 %, in Gelderland 10,7 %, in Utrecht 10,4 % en in Zuidholland 9,2 %. Zeer laag staan hier de noordelijke provinciën Friesland en Drenthe ieder met 2,6 % en Groningen met 4½ %.

In de groepen van gemeenten met minder dan 20 000 inwoners is het aantal één-kamerwoningen relatief grooter, naarmate de gemeenten meer inwoners tellen en is het relatief aantal twee-vertrekswoningen overal vrij gelijk aan het gemiddeld aantal voor het Rijk.

In de 3 groepen van voornaamste gemeenten is het aantal een-kamerwoningen geringer dan in eenige andere groep; het kleinste percentage vertoont de groep van 50 001 tot 100 000 inwoners, 18 %. Daartoe hebben vooral bijgedragen Arnhem en Haarlem, waar het relatief aantal dier woningen slechts circa 10 % bedraagt. Het hooge percentage van Groningen, de voornaamste gemeente dier groep, van 34,8 %, heeft het algemeen percentage op 18 gebracht, want Leiden, de laatste der tot die groep behoorende gemeente, heeft ook slechts 15 % een-vertrekswoningen.

In de groepen van gemeenten is het aantal een- en twee-vertreks woningen, met uitzondering van de twee groepen van voornaamste gemeenten, overal grooter dan de helft en wel 51,2 % voor de groep van allerkleinste gemeenten en dan opklimmend naarmate de gemeenten grooter worden tot 66,8 % in de gemeenten met 10 001—20 000 inwoners, om dan voor de volgende drie groepen te dalen tot resp. 54,1 %, 49,7 % en 48,7 %.

In de drie groepen van kleinste gemeenten en in de drie groepen van grootste gemeenten is het relatief aantal twee-vertrekswoningen het grootst in aantal, in de drie groepen van middelbare gemeenten zijn het de een-vertrekswoningen.

Ook in de groepen van gemeenten wordt het relatief aantal ruimere woningen minder naarmate het aantal vertrekken toeneemt.

Het grootst aantal zeer ruime woningen, d. i. van 6 of meer vertrekken, wordt aangetroffen in de gemeenten met 50 001—100 000 inwoners, 13,3 %, en daarin staat weder Arnhem het hoogst met 18½ % terwijl Haarlem daarop volgt met 13,6 %. Van de allergrootste gemeenten heeft ook Den Haag een hoog en wel het allerhoogste percentage der ruime woningen, 18,8 %.

Met de cijfers van tabel I houden ten nauwste verband de cijfers der hier volgende tabel II, aangevende de percentsgewijze verhouding der bevolking in woningen van een verschillend aantal vertrekken.

PERCENTSGEWIJZE VERHOUDING DER BEVOLKING WONENDE IN WONINGEN MET HET VERMELD AANTAL VERTREKKEN.

WONINGEN MET	Noordbrabant.	Gelderland.	Zuidholland.	Noordholland.	Zeeland.	Utrecht.	Friesland.	Overijssel.	Groningen.	Drenthe	Limburg.
1 vertrek	14,2	19,9	19,8	16,4	29,0	15,6	58,2	26,0	48,6	62,6	4,5
2 vertrekken	32,1	32,5	33,8	30,4	34,1	32,8	22,4	33,6	25,3	22,0	18,2
3 „	24,1	19,2	18,8	22,9	16,0	19,8	10,2	17,8	11,0	7,9	21,3
4—5 „	21,3	16,3	16,9	20,2	14,5	19,5	6,1	14,2	9,3	4,8	35,9
6—7 „	4,3	5,8	4,9	5,0	3,9	5,8	1,6	4,5	3,4	1,5	12,0
8 „	4,0	6,3	5,9	5,1	2,5	6,5	1,6	3,9	2,4	1,2	8,0
	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

WONINGEN MET	GEMEENTEN MET 500 en minder inwoners.	501—1 000 inwoners.	1 001—2 000 inwoners.	2 001—5 000 inwoners.	5 001—10 000 inwoners.	10 001—20 000 inwoners.	20 001—50 000 inwoners.	50 001—100 000 inwoners.	meer dan 100 000 inw.	Het Rijk.
1 vertrek	14,8	20,9	24,9	28,3	30,7	33,2	15,7	14,1	14,1	23,8
2 vertrekken	28,6	30,1	29,9	31,1	29,9	29,9	33,2	30,1	29,1	30,3
3 „	22,5	21,9	19,2	17,9	17,5	15,4	21,0	21,8	20,6	18,9
4—5 „	25,9	20,4	19,1	15,5	14,6	12,5	16,8	18,0	22,5	17,3
6—7 „	5,3	4,5	4,4	4,2	3,9	4,4	5,8	6,7	6,1	4,9
8 „	2,9	2,3	2,5	2,9	3,3	4,6	7,4	9,2	7,5	4,8
	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

WONINGEN MET	Amsterdam.	Rotterdam.	's-Gravenhage.	Utrecht.	Arnhem.	Leiden.	Haarlem.	Groningen.
1 vertrek	13,5	15,8	13,7	12,5	7,8	10,3	6,7	30,6
2 vertrekken	24,7	41,8	21,9	26,5	30,4	31,7	27,4	31,5
3 „	23,5	17,6	17,5	21,5	19,7	25,9	29,7	12,7
4—5 „	26,1	15,2	24,6	23,2	20,9	18,5	21,3	12,2
6—7 „	6,2	4,5	8,1	7,2	8,2	6,0	6,6	6,3
8 „	6,0	5,1	14,2	9,2	13,0	7,6	8,3	6,8
	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

Ofschoon deze cijfers wat hun loop betreft, dien van de cijfers der vorige tabel volgen, verzachten zij toch een weinig de schrilheid, die sommige hunner vooral voor de één-vertrekswoningen, vertoonden. In alle provinciën, groepen van gemeenten en de genoemde afzonderlijke gemeenten toch is het percentage der *bevolking*, die in woningen met één vertrek woont, beduidend kleiner dan dat van het aantal één-vertreks*woningen*. Dit komt uitsluitend doordat een betrekkelijk groot aantal der een-vertrekswoningen worden bewoond door afzonderlijk levende personen, en niet omdat het gemiddelde gezin, zooals uit het volgende tabelletje reeds eenigszins, doch later nog duidelijker zal blijken, in de een-kamerwoningen kleiner is dan in de woningen van eenigen grooteren omvang.

GEMIDDELD AANTAL BEWONERS PER VERTREK.

PROVINCIËN, GROEPEN VAN GEMEENTEN EN GEMEENTEN.	IN WONINGEN MET						
	Een vertrek.	Twee vertrekken.	Drie vertrekken.	Vier en vijf vertrekken.	Zes en zeven vertrekken.	Acht en meer vertrekken.	Totaal.
Noordbrabant	3,76	2,22	1,68	1,27	0,83	0,55	1,62
Gelderland	4,07	2,38	1,71	1,22	0,84	0,54	1,62
Zuidholland	3,62	2,23	1,60	1,14	0,80	0,52	1,55
Noordholland	3,33	2,11	1,52	1,09	0,79	0,58	1,48
Zeeland	3,83	2,32	1,68	1,27	0,88	0,54	1,92
Utrecht	3,61	2,13	1,64	1,18	0,80	0,53	1,60
Friesland	3,92	2,77	1,65	1,16	0,76	0,56	2,44
Overijssel	4,10	2,40	1,74	1,27	0,85	0,59	1,85
Groningen	4,—	2,32	1,67	1,25	0,87	0,64	2,23
Drenthe	4,62	2,62	1,85	1,24	0,78	0,52	2,92
Limburg	2,79	2,06	1,59	1,24	0,95	0,63	1,28
Gemeenten met 500 en minder inw.	3,45	2,16	1,69	1,31	0,98	0,56	1,63
501—1 000 „	3,70	2,21	1,70	1,32	0,93	0,57	1,77
1 001—2 000 „	3,84	2,26	1,69	1,29	0,92	0,58	1,82
2 001—5 000 „	4,—	2,33	1,71	1,27	0,90	0,58	1,89
5 001—10 000 „	4,02	2,34	1,72	1,27	0,88	0,57	1,68
10 001—20 000 „	4,05	2,30	1,64	1,16	0,80	0,56	1,82
20 001—50 000 „	3,51	2,17	1,57	1,16	0,78	0,57	1,47
50 001—100 000 „	3,44	2,07	1,54	1,12	0,76	0,54	1,37
boven 100 000 „	3,18	2,11	1,51	1,06	0,78	0,54	1,35
Het Rijk	3,80	2,24	1,62	1,18	0,83	0,56	1,65
Amsterdam	3,01	2,03	1,49	1,07	0,81	0,60	1,34
Rotterdam	3,58	2,31	1,59	1,11	0,82	0,65	1,63
's-Gravenhage	2,95	2,38	1,42	1,02	0,72	0,46	1,06
Utrecht	3,32	1,93	1,56	1,10	0,75	0,54	1,27
Arnhem	3,50	2,10	1,53	1,08	0,76	0,50	1,17
Leiden	2,90	1,92	1,55	1,17	0,75	0,55	1,34
Haarlem	2,80	2,11	1,54	1,15	0,74	0,54	1,25
Groningen	3,83	2,17	1,54	1,09	0,79	0,61	1,64

Deze cijfers toonen aan dat het gemiddeld aantal bewoners per vertrek overal, zelfs in de meest gunstige provinciën enz., het grootst is in de een-vertrekswoningen en dat dit aantal

vermindert naarmate het getal vertrekken grooter wordt. De totalen vergelijkend zijn het weder de noordelijke 4 provinciën en Zeeland, die gemiddeld het grootst aantal bewoners per vertrek hebben, en zijn bij de groepen van gemeenten die met 20 000 en minder inwoners in ongunstiger omstandigheden dan de groepen der grootere gemeenten. De 8 gemeenten met meer dan 50 000 inwoners blijven in aantal personen per vertrek alle beneden het gemiddelde, al komen Groningen en Rotterdam dit gemiddelde zeer nabij. 's-Gravenhage heeft hier vooral een gunstig cijfer, nog geen $^2/_3$ van dat van het Rijk.

Uit de cijfers, in den staat op blz. 357 voorkomende, in de kolommen aangevende het relatief aantal vertrekken, die niet met de buitenlucht door een deur of raam in onmiddellijke gemeenschap staan, blijkt, dat dit aantal overal, met slechts 2 uitzonderingen (Limburg en de groep der gemeenten van 501—1000 inwoners) relatief het grootst is in de woningen met 4 en 5 vertrekken en dat dit relatief aantal vermindert naarmate het aantal vertrekken afneemt, terwijl ook in de ruimere woningen dat aantal geringer is.

Onderstaand wordt nog een overzicht gegeven van het totaal aantal woningen in ieder territoir, met het totaal aantal daarin aanwezige bewoonde vertrekken, met vermelding van het aantal vertrekken dat niet in onmiddellijke gemeenschap met de buitenlucht staat in verhouding tot het totaal.

PROVINCIËN.	Totaal aantal woningen.	Totaal aantal bewoonde vertrekken.	Per 100 bew. vertr. niet in onmiddell. gemeenschap met de buitenlucht.	GROEPEN VAN GEMEENTEN IN HET RIJK.	Woningen.	Vertrekken.	Per 100 bew. vertr. niet in onmiddell. gemeenschap met de buitenlucht.	ACHT GROOTSTE GEMEENTEN.	Woningen.	Vertrekken.	Per 100 bew. vertr. niet in onmiddell. gemeenschap met de buitenlucht.
Noordbrabant	112 581	327 257	3,7	Gemeenten met 500 en minder inw.	4 069	11 725	2,5	Amsterdam	116 903	368 862	14,8
Gelderland	114 254	339 503	6,5	501—1 000 „	30 063	78 854	2,4	Rotterdam	68 202	189 950	16,2
Zuidholland	250 002	721 722	9,4	1 001—2 000 „	97 672	249 485	2,9	Den Haag	49 199	189 766	9,5
Noordholland	218 798	640 165	10,3	2 001—5 000 „	234 586	581 158	3,4	Utrecht	22 982	77 942	9,1
Zeeland	46 918	111 711	4,9	5 001—10 000 „	179 697	439 647	3,9	Arnhem	12 178	46 662	10,4
Utrecht	54 000	165 191	6,2	10 001—20 000 „	130 937	327 849	5,9	Leiden	12 320	38 699	6,0
Friesland	76 886	133 165	3,7	20 001—50 000 „	101 879	310 112	8,0	Haarlem	13 977	49 090	6,3
Overijssel	67 557	174 003	6,8	50 001—100 000 „	52 557	171 891	7,5	Groningen	14 082	37 440	7,0
Groningen	64 578	128 306	4,7	boven 100 000 „	257 286	826 520	13,3				
Drenthe	28 651	47 618	3,1								
Limburg	54 511	208 600	2,8	Het Rijk	1 088 736	2 997 241	7,1				

Het relatief aantal vertrekken dat met de buitenlucht geen gemeenschap heeft, blijkt over het algemeen toe te nemen naarmate de gemeenten grooter zijn, zoodat de cijfers der provinciën in den regel grooter of kleiner zijn naarmate zij meer of minder groote gemeenten bevatten. Van de enkele gemeenten staat Rotterdam hier zeer hoog en hooger dan Amsterdam.

Achterstaande tabel geeft een overzicht van het aantal woningen, verdeeld naar het aantal vertrekken, in verband met het gemiddeld aantal bewoners per vertrek.

AANTAL BEWOONDE WONINGEN GESPLITST NAAR HET AANTAL BEWOONDE VERTREKKEN IN VERBAND MET HET GEMIDDELD AANTAL BEWONERS PER VERTREK. Absolute cijfers.

AANTAL WONINGEN MET		Noordbrabant.	Gelderland.	Zuidholland.	Noordholland.	Zeeland.	Utrecht.	Friesland.	Overijssel.	Groningen.	Drenthe.	Limburg.	Het Rijk.	GEMEENTEN MET 500 en minder inwoners.	501—1 000 inwoners.	1 001—2 000 inwoners.	2 001—5 000 inwoners.	5 001—10 000 inwoners.	10 001—20 000 inwoners.	20 001—50 000 inwoners.	50 001—100 000 inwoners.	meer dan 100 000 inw.	Amsterdam.	Rotterdam.	's-Gravenhage.	Utrecht.	Arnhem.	Leiden.	Haarlem.	Groningen.
HET ONDERSTAAND AANTAL VERTREKKEN.	MET HET ONDERSTAAND AANTAL PERSONEN PER VERTREK.																													
1 vertrek	1 persoon of minder	3 077	3 519	12 135	10 896	2 153	2 063	4 482	2 314	3 822	907	1 547	46 915	135	1 095	3 774	8 969	7 025	5 417	4 203	2 249	14 048	6 942	2 814	3 286	1 006	297	674	539	739
	meer dan 1 tot en met 2 pers.	4 095	4 303	12 753	10 076	3 327	2 180	9 675	3 064	6 169	2 281	887	58 760	177	1 672	5 880	13 953	11 484	8 639	4 261	1 933	10 761	5 068	3 083	1 833	777	251	417	335	930
	„ „ 2 „ „ „ 3 „	6 207	8 556	17 142	13 306	5 437	3 020	17 875	7 004	11 843	6 393	1 054	97 837	295	2 735	9 859	26 132	22 458	15 895	5 781	2 480	12 202	5 445	3 604	2 179	974	294	371	312	1 503
	„ „ 3 personen	6 616	10 591	19 084	12 062	5 323	3 259	16 205	8 165	13 023	9 272	825	104 425	212	2 385	9 875	28 815	23 286	18 816	6 115	2 784	12 137	4 904	4 209	2 048	976	371	399	283	1 731
2 vertrekken	1 persoon of minder	8 604	6 925	21 642	18 829	3 370	5 228	3 187	3 878	2 891	732	3 475	78 761	307	2 121	6 404	14 238	10 531	8 264	9 258	5 008	22 610	9 550	6 411	4 181	2 468	1 159	1 666	1 143	1 040
	meer dan 1 tot en met 2 pers.	12 866	11 881	26 018	22 394	5 198	5 816	5 533	7 080	5 312	1 609	3 781	107 488	439	3 369	10 279	24 367	17 406	12 145	10 706	5 207	23 570	9 412	8 935	3 298	1 925	1 202	1 154	1 296	1 555
	„ „ 2 „ „ „ 3 „	14 616	16 185	30 641	22 697	5 883	6 641	6 270	10 307	6 542	2 990	4 046	126 818	456	3 476	11 425	29 968	22 066	15 664	12 571	5 558	25 634	9 529	10 753	3 291	2 061	1 382	1 235	1 312	1 629
	„ „ 3 personen	2 163	2 602	5 874	3 832	1 272	1 115	987	1 470	905	515	553	21 288	64	537	1 920	4 865	3 739	2 647	2 164	905	4 447	1 594	1 945	579	329	206	231	233	235
3—5 vertrekken	1 persoon of minder	16 735	13 854	36 575	41 003	4 808	7 967	4 125	6 526	4 224	999	11 820	148 636	601	3 720	11 773	24 657	17 868	13 901	15 630	8 970	51 516	26 737	9 645	10 647	4 487	2 331	2 151	2 920	1 568
	meer dan 1 tot en met 2 pers.	20 982	16 586	31 807	34 557	5 221	7 875	4 714	9 046	4 960	1 437	13 967	151 152	833	5 306	15 085	31 443	23 112	13 890	14 284	7 659	39 540	20 823	8 368	6 718	3 631	1 831	1 882	2 654	1 292
	„ „ 2 „ „ „ 3 „	8 479	6 936	13 098	11 491	2 363	3 209	1 811	3 847	1 990	763	3 811	57 798	291	1 979	5 887	13 322	9 919	5 593	5 647	2 790	12 370	6 079	3 148	1 883	1 261	587	785	1 025	393
	„ „ 3 personen	72	85	163	124	61	31	22	39	21	10	25	653	4	33	74	150	117	58	56	37	124	58	36	24	5	10	5	14	7
6 en meer vertrekken	1 persoon of minder	6 809	10 347	20 200	15 203	2 030	4 881	1 774	4 006	2 288	664	6 227	74 429	178	1 221	4 092	10 676	8 609	8 595	9 826	6 230	25 003	9 186	4 540	8 518	2 758	2 043	1 208	1 714	1 265
	meer dan 1 tot en met 2 pers.	1 275	1 840	2 781	2 279	445	689	221	794	578	76	2 459	13 437	73	398	1 301	2 945	2 023	1 390	1 343	731	3 232	1 542	684	693	314	209	141	189	192
	„ „ 2 „ „ „ 3 „	35	44	89	49	27	26	5	17	10	3	34	339	4	16	44	66	44	23	34	16	92	34	27	21	10	5	1	7	3
	„ „ 3 personen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL	1 persoon of minder	35 225	34 645	90 552	85 931	12 361	20 139	13 568	16 724	13 221	3 302	23 069	348 741	1 221	8 157	26 043	58 560	44 033	36 177	38 917	22 457	118 177	52 415	23 410	26 632	10 719	5 830	5 699	6 316	4 612
	meer dan 1 tot en met 2 pers.	39 168	34 610	73 359	69 306	14 191	16 560	20 143	19 984	17 019	5 403	21 094	330 837	1 522	10 745	32 545	72 708	54 025	36 064	30 594	15 530	77 103	36 845	21 070	12 542	6 647	3 493	3 594	4 474	3 969
	„ „ 2 „ „ „ 3 „	29 337	31 721	60 970	47 543	13 710	12 896	25 961	21 175	20 385	10 149	8 945	282 792	1 046	8 206	27 215	69 488	54 487	37 175	24 033	10 844	50 298	21 087	17 532	7 374	4 306	2 268	2 392	2 656	3 528
	„ „ 3 personen	8 851	13 278	25 121	16 018	6 656	4 405	17 214	9 674	13 949	9 797	1 403	126 366	280	2 955	11 869	33 830	27 142	21 521	8 335	3 726	16 708	6 556	6 190	2 651	1 310	587	635	530	1 973

VERHOUDINGSCIJFERS (HET TOTAAL AANTAL WONINGEN MET HET VERMELD AANTAL VERTREKKEN TELKENS GELIJK 100 GESTELD).

1 vertrek	1 persoon of minder	15,4	13,1	19,8	23,5	13,3	19,6	9,3	11,3	11,0	4,8	35,9	15,2	16,5	13,9	12,8	11,5	10,9	11,1	20,6	23,8	28,6	31,0	20,5	35,2	27,0	24,5	36,2	36,7	15,1
	meer dan 1 tot en met 2 pers.	20,3	15,9	20,9	21,7	20,4	20,7	20,0	14,9	17,7	12,1	20,5	19,1	21,6	21,2	20,1	17,9	17,9	17,7	21,0	20,5	21,9	22,7	22,0	19,6	20,8	20,6	22,4	22,8	18,9
	„ „ 2 „ „ „ 3 „	31,1	31,7	28,0	28,8	33,5	28,7	37,1	34,1	34,0	33,9	24,5	31,8	36,0	34,7	33,5	33,6	35,0	32,6	28,4	26,2	24,8	24,4	26,3	23,3	26,1	24,3	20,0	21,2	30,7
	„ „ 3 personen	33,2	39,3	31,3	26,0	32,8	31,0	33,6	39,7	37,3	49,2	19,1	33,9	25,9	30,2	33,6	37,0	36,2	38,6	30,0	29,5	24,7	21,9	30,7	21,9	26,1	30,6	21,4	19,3	35,3
2 vertrekken	1 persoon of minder	22,5	18,4	25,7	27,8	21,4	27,8	19,9	17,1	18,5	12,5	29,3	23,6	24,2	22,2	21,3	19,4	19,6	21,3	26,7	30,0	29,6	31,7	22,9	36,8	36,4	29,3	38,9	28,7	23,3
	meer dan 1 tot en met 2 pers.	33,6	31,6	30,9	33,0	33,1	31,0	34,7	31,1	33,9	27,5	31,9	32,1	34,7	35,6	34,3	33,2	32,4	31,4	30,8	31,3	31,0	31,3	31,8	29,1	28,4	30,5	26,9	32,5	34,9
	„ „ 2 „ „ „ 3 „	38,2	43,1	36,4	33,5	37,4	35,3	39,2	45,4	41,8	51,1	34,1	37,9	36,0	36,6	38,0	40,8	41,1	40,5	36,2	33,3	33,6	31,7	38,4	29,0	30,4	35,0	28,8	32,9	36,5
	„ „ 3 personen	5,7	6,9	7,0	5,7	8,1	5,9	6,2	6,4	5,8	8,9	4,7	6,4	5,1	5,6	6,4	6,6	6,9	6,8	6,3	5,4	5,8	5,3	6,9	5,1	4,8	5,2	5,4	5,9	5,3
3—5 vertrekken	1 persoon of minder	36,2	36,9	44,8	47,0	38,4	41,7	38,7	33,5	37,7	31,1	39,6	41,5	34,8	33,7	35,9	35,4	35,0	41,5	43,9	46,1	49,7	49,8	45,5	55,2	47,8	49,0	44,6	44,2	48,1
	meer dan 1 tot en met 2 pers.	45,3	44,4	39,0	39,7	42,1	41,3	44,1	46,5	44,3	44,8	47,4	42,2	48,2	48,1	45,9	45,2	45,3	41,6	40,1	39,4	38,2	38,8	39,5	34,9	38,7	38,4	39,0	40,1	39,6
	„ „ 2 „ „ „ 3 „	18,3	18,5	16,0	13,2	19,0	16,8	17,0	19,8	17,8	23,8	12,9	16,1	16,8	17,9	18,0	19,2	19,5	16,7	15,8	14,3	12,0	11,3	14,8	9,8	13,4	12,4	16,3	15,5	12,1
	„ „ 3 personen	0,2	0,2	0,2	0,1	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2
6 en meer vertrekken	1 persoon of minder	83,7	84,6	87,6	86,7	81,1	87,2	88,7	83,2	79,5	89,4	71,4	84,4	69,8	74,7	75,3	78,0	80,6	85,9	87,7	89,3	88,3	85,4	86,5	92,3	89,5	90,7	89,5	89,7	86,6
	meer dan 1 tot en met 2 pers.	15,9	15,0	12,0	13,0	17,8	12,3	11,1	16,4	20,2	10,2	28,2	15,2	28,6	24,3	23,9	21,5	19,0	13,9	12,0	10,5	11,4	14,3	13,0	7,5	10,2	9,1	10,4	9,9	13,2
	„ „ 2 „ „ „ 3 „	0,4	0,4	0,4	0,3	1,1	0,5	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	1,6	1,0	0,8	0,5	0,4	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,1	0,4	0,2
	„ „ 3 personen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL	1 persoon of minder	31,3	30,4	36,2	39,3	26,4	37,3	17,6	24,8	20,5	11,5	42,4	32,0	30,0	27,1	26,7	24,9	24,5	27,6	38,2	42,7	44,0	44,8	34,3	54,1	46,6	47,9	46,2	45,2	32,8
	meer dan 1 tot en met 2 pers.	34,8	30,2	29,4	31,7	30,2	30,7	26,2	29,5	26,3	18,9	38,6	30,4	37,4	35,8	33,3	31,1	30,1	27,6	30,0	29,6	30,0	31,6	30,9	25,5	29,0	28,7	29,2	32,0	28,1
	„ „ 2 „ „ „ 3 „	26,0	27,8	24,4	21,7	29,2	23,9	33,8	31,4	31,6	35,4	16,4	26,0	25,7	27,3	27,9	29,6	30,3	28,4	23,6	20,6	19,5	18,0	25,7	15,0	18,7	18,6	19,4	19,0	25,1
	„ „ 3 personen	7,9	11,6	10,0	7,3	14,2	8,1	22,4	14,3	21,6	34,2	2,6	11,6	6,9	9,8	12,1	14,4	15,1	16,4	8,2	7,1	6,5	5,6	9,1	5,4	5,7	4,8	5,2	3,8	14,0

VERHOUDINGSCIJFERS (HET TOTAAL AANTAL WONINGEN MET HIERMELD AANTAL PERSONEN PER VERTREK TELKENS GELIJK 100 GESTELD).

AANTAL WONINGEN MET		Noordbrabant.	Gelderland.	Zuidholland.	Noordholland.	Zeeland.	Utrecht.	Friesland.	Overijssel.	Groningen.	Drenthe.	Limburg	Het Rijk.
HET ONDERSTAAND AANTAL PERSONEN PER VERTREK	HET ONDERSTAAND AANTAL VERTREKKEN.												
1 persoon of minder	1 vertrek	8,7	10,2	13,4	12,6	17,4	10,2	33,0	13,9	28,9	27,4	6,8	13,4
	2 vertrekken	24,4	19,9	23,9	21,9	27,2	25,9	23,5	23,2	21,8	22,1	15,0	22,6
	3—5 vertrekken	47,5	39,9	40,4	47,7	38,9	39,5	30,4	39,0	31,9	30,3	51,2	42,6
	6 en meer vertrekken	19,3	29,9	22,2	17,7	16,4	24,2	13,0	23,9	17,3	20,1	26,9	21,3
meer dan 1 tot en met 2 personen	1 vertrek	10,4	12,4	17,3	14,5	23,4	13,1	48,0	15,3	36,2	42,2	4,2	17,7
	2 vertrekken	32,8	34,4	35,5	32,3	36,6	35,1	27,4	35,4	31,2	29,6	17,9	32,5
	3—5 vertrekken	53,5	47,9	43,3	49,9	36,8	47,6	23,4	45,3	29,1	26,8	66,2	45,7
	6 en meer vertrekken	3,2	5,3	3,8	3,3	3,1	4,1	1,1	4,3	3,4	1,4	11,6	4,0
meer dan 2 tot en met 3 personen	1 vertrek	21,1	26,9	28,1	27,9	39,6	23,4	68,8	33,1	58,1	63,0	11,8	34,5
	2 vertrekken	49,8	51,0	50,2	47,7	42,9	51,5	24,1	48,6	32,1	29,4	45,2	44,8
	3—5 vertrekken	28,9	22,1	21,5	24,1	17,2	24,9	7,0	18,2	9,7	7,5	42,6	20,4
	6 en meer vertrekken	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	—	0,1	—	—	0,4	0,1
meer dan 3 personen	1 vertrek	74,7	79,8	75,9	75,3	79,9	73,9	94,1	84,4	93,4	94,6	58,8	82,6
	2 vertrekken	24,3	19,5	23,3	23,9	19,1	25,3	5,7	15,2	6,5	5,2	39,6	16,8
	3— 5 vertrekken	0,8	0,6	0,6	0,8	0,9	0,7	0,1	0,4	0,1	0,1	1,7	0,5
	6 en meer vertrekken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

GEMEENTEN MET									Amsterdam.	Rotterdam.	's-Gravenhage.	Utrecht.	Arnhem.	Leiden.	Haarlem.	Groningen.
500 en minder inwoners.	501—1 000 inwoners.	1 001—2 000 inwoners.	2 001—5 000 inwoners.	5 001—10 000 inwoners.	10 001—20 000 inwoners.	20 001—50 000 inwoners.	50 001—100 000 inwoners.	meer dan 100 000 inw.								
11,0	13,4	14,4	15,3	15,9	14,9	10,8	10,0	12,4	13,2	12,0	12,3	9,4	5,0	11,9	8,5	16,0
25,2	26,0	24,6	24,3	23,9	22,8	23,7	22,3	20,0	18,2	27,3	15,7	23,0	19,9	29,2	18,1	22,5
49,2	45,6	45,2	42,1	40,6	38,4	40,2	39,9	45,5	51,0	41,2	39,9	41,9	40,0	37,7	46,2	34,0
14,6	14,9	15,7	18,2	19,5	23,8	25,2	27,7	22,0	17,5	19,4	32,0	25,7	35,0	21,2	27,1	27,4
11,6	15,5	18,1	19,2	21,2	23,9	13,9	12,4	13,9	13,7	14,6	14,6	11,7	7,1	11,7	7,4	23,4
28,8	31,3	31,5	33,5	32,2	33,6	35,0	33,5	30,5	25,5	42,4	26,3	28,9	34,4	32,1	29,0	39,1
54,8	46,4	46,3	43,2	42,8	38,5	46,7	49,3	51,3	56,5	39,7	53,5	54,6	52,5	52,3	59,3	32,6
4,8	3,7	4,0	4,0	3,7	3,9	4,3	4,7	4,2	4,2	3,2	5,5	4,7	5,9	3,9	4,3	4,8
28,2	33,3	36,2	37,6	41,2	42,7	24,0	22,9	24,2	25,8	20,5	29,5	22,6	12,9	15,6	11,7	42,6
43,6	42,3	42,0	43,1	40,5	42,1	52,3	51,2	51,0	45,2	61,3	44,6	47,9	60,9	51,6	49,4	46,1
27,8	24,1	21,6	19,2	18,2	15,2	23,5	25,7	24,6	28,8	18,0	25,5	28,2	25,9	32,8	38,6	11,1
0,4	0,2	0,1	—	—	—	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,2	—	0,3	0,1
75,7	80,7	83,2	85,1	85,8	87,4	73,3	74,7	72,6	74,8	67,9	77,2	74,5	63,2	62,8	53,4	86,9
22,8	18,1	16,2	14,4	13,7	12,3	25,9	24,3	26,6	24,3	31,4	21,8	25,1	35,0	36,3	43,9	11,7
1,4	1,1	0,6	0,4	0,4	0,2	0,7	1,0	0,8	0,9	0,6	0,9	0,4	1,8	0,8	2,6	0,4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Beschouwen wij in de eerste plaats in de eerste reeks verhoudingscijfers op blz. 362/3, die aanwijzen hoeveel % van het aantal woningen met een zeker aantal vertrekken worden bewoond door gemiddeld 1 persoon of minder per vertrek, of gemiddeld meer dan 1 tot en met 2 personen enz., de cijfers voor het totaal der woningen, dan blijkt dat in het Rijk en in de groepen der gemeenten met meer dan 20 000 inwoners, het relatief aantal woningen afneemt naarmate het aantal bewoners per vertrek grooter wordt en dat dit voor alle afzonderlijk genoemde gemeenten, alsmede voor de provinciën, weder met uitzondering van de 4 noordelijke provinciën alsmede van Noordbrabant en Zeeland, ook het geval is. In Zeeland en de vier groepen van kleinste gemeenten is het aantal woningen met gemiddeld 1 tot en met 2 personen relatief het grootst en in de noordelijke 4 provinciën en de groepen van gemeenten van 5 001—20 000 inwoners dat van woningen met gemiddeld meer dan 2 tot en met 3 personen per vertrek.

In de verschillende groepen van woningen naar het aantal vertrekken zijn de verhoudingen in de meeste gevallen geheel anders dan voor het totaal der woningen en wordt in het algemeen de toestand ongunstiger naarmate de woningen kleiner worden.

In de woningen met 6 of meer vertrekken is overal hoog en meest al zeer hoog, gemiddeld 85 %, het relatief aantal woningen met 1 persoon of minder per vertrek, komen voorts nog heel geringe percentages voor voor de woningen met meer dan 2 tot en met 3 personen per vertrek, en nergens woningen met een grooter bevolking per vertrek, zoodat de rest van de 100 % wordt ingenomen door woningen met gemiddeld meer dan 1 tot en met 2 personen per vertrek. In de noordelijke provinciën en Zeeland is in deze groep van woningen het aantal woningen met meer dan 1 tot en met 2 personen hooger dan in de overige provinciën en daarmede gaan gepaard lagere cijfers voor de woningen met 1 persoon of minder.

In de groepen van gemeenten stijgt in deze groep van ruime woningen het aantal woningen met 1 persoon of minder met het grooter worden der gemeenten, en daalt dientengevolge dat der woningen met gemiddeld meer dan 1 tot en met 2 personen, alleen in de groep der grootste gemeenten is een kleine omkeer bij haar voorgangster te merken. Bij de 8 groote gemeenten is het relatief aantal woningen met 1 persoon of minder per vertrek overal hooger dan het gemiddelde voor het Rijk, en dus de andere overal lager. 's-Gravenhage heeft hier de gunstigste cijfers, Amsterdam de ongunstigste.

In de daarop volgende groep van minder ruime woningen, d. i. die met 3 tot en met 5 vertrekken, is het aantal woningen met meer dan 1 tot en met 2 personen gemiddeld het grootst (voor het Rijk ruim 42 %) en is dit, met uitzondering van de beide Hollanden en Utrecht met alle overige provinciën en de groepen van gemeenten met 20 000 en minder inwoners, ook het geval.

In de beide Hollanden, Utrecht, de groepen van gemeenten met meer dan 20 000 inwoners en de 8 voornaamste gemeenten, is ook hier nog het aantal woningen met gemiddeld 1 persoon of minder per vertrek, het grootst. Drenthe vertoont hier ook een zeer hoog cijfer, bijna 24 %, woningen met meer dan 2 tot en met 3 personen per vertrek, terwijl overal slechts een zeer klein aantal woningen worden aangetroffen met meer dan 3 personen per vertrek. Voor de groepen van gemeenten valt weder denzelfden loop waar te nemen als bij de groep der ruimere woningen: een toenemend relatief aantal woningen met 1 persoon en minder

per vertrek, naarmate de gemeenten meer inwoners tellen, en eene afneming van de meer bevolkte woningen. Ook voor deze groep van woningen vertoont 's-Gravenhage de gunstigste cijfers, maar zijn Leiden en Haarlem ongunstiger dan de overige gemeenten.

In de groep der woningen met 2 vertrekken vertoonen voor het Rijk in zijn geheel die woningen het hoogste percentage, waarin gemiddeld meer dan 2 tot 3 personen per vertrek huisvesten en dit is overal, met uitzondering van de gemeente 's-Gravenhage, het geval. Terwijl dit cijfer in het Rijk bijna 38 % bedraagt, is het vooral in Overijssel en Drenthe zeer hoog, resp. 45,4 % en 51,1 %.

In de groepen van gemeenten nemen die relatieve aantallen van de kleinste tot de groep der gemeenten met 10 000 of minder inwoners toe, om dan weder naar de grootere gemeenten in sterker mate af te dalen, zoodat de groep der grootste gemeenten de kleinste percentages heeft.

Van de minder bevolkte woningen is overal, behalve in Amsterdam, 's-Gravenhage, Utrecht en Leiden, het relatief aantal woningen met 1 persoon of minder per vertrek, kleiner dan dat der woningen met meer dan 1 tot en met 2 personen per vertrek en begint het percentage der woningen met meer dan 3 personen per vertrek hier reeds van beduidende beteekenis te worden, gemiddeld 6,4 %. Vrij hoog is dit aantal hier reeds, in Drenthe 8,9 % en in Zeeland 8,1 %.

In de een-kamerwoningen is gemiddeld voor het Rijk het grootste relatieve aantal woningen dat met meer dan 3 personen per vertrek, het bedraagt 33,9 %. Boven dat gemiddelde liggen van de provinciën in afdalende orde Drenthe met 49,2 %, Overijssel met 39,7 %, Gelderland met 39,3 % en Groningen met 37,3 %. De overige provinciën zijn meer of minder beneden dat gemiddelde, in Limburg is het het laagst en bedraagt het slechts 19.1 %.

Niet alle provinciën verkeeren in denzelfden toestand als het Rijk. In sommige toch is het aantal woningen met meer dan 2 tot en met 3 personen per vertrek het grootst in relatief aantal en wel in Noordholland, Zeeland, Friesland en Limburg.

In de twee groepen van kleinste gemeenten en in de groep der allergrootste gemeenten is ook het aantal woningen met meer dan 2 tot en met 3 personen per vertrek het grootst in relatief aantal en van de afzonderlijk genoemde gemeenten, hebben Amsterdam, 's-Gravenhage, Utrecht, Leiden en Haarlem relatief het grootst aantal een-kamerwoningen met 1 persoon of minder per vertrek, terwijl Arnhem en Groningen juist het grootst aantal meest bevolkte woningen hebben.

Het tweede stel verhoudingscijfers wijst telkens aan hoeveel woningen met een gemiddeld aantal personen per vertrek per 100 komen voor rekening van woningen met 1 vertrek, 2 vertrekken enz. Deze verhoudingscijfers houden ten nauwste verband met de hiervoor besprokene en vinden in de daarover geleverde beschouwingen mede hunne toelichting. Voor de meest bevolkte woningen komen de ongunstige verhoudingen echter beter aan het licht.

In woningen met 1 persoon of minder per vertrek, dat zijn dus de minst bevolkte woningen, worden met slechts eene uitzondering (Friesland) in het grootst aantal gevallen 3—5 vertrekken aangetroffen en vindt men daaronder in de meeste gevallen een relatief gering aantal woningen met 1 vertrek. Deze laatste worden bewoond door afzonderlijk levende personen.

In woningen met meer dan één tot en met twee personen per vertrek is eveneens met uitzondering van de 3 noordelijke provinciën het aantal woningen met 3—5 vertrekken het grootst, terwijl weder met uitzondering van de 3 noordelijke provinciën waar de een-vertrekswoningen relatief het grootst zijn, in de meeste gevallen slechts 2 vertrekken worden aangetroffen in woningen met meer dan 2 tot en met 3 personen per vertrek. In de meest bevolkte woningen, dat zijn die met meer dan 3 personen per vertrek, treft men van 10 woningen gemiddeld 8 met één vertrek aan. De provincie Limburg maakt hier met Haarlem eene

betrekkelijk gunstige uitzondering daar het betrekkelijk aantal een-vertrekswoningen hier slechts even grooter dan de helft is.

Ten slotte wordt hierachter een overzicht gegeven voor elke beroepsklasse, volgens de beroepstelling van 1899, van het aantal hoofden van gezinnen, in de verschillende posities arbeidende, wonende in woningen met meer dan twee personen per vertrek in % van het totaal aantal hoofden van gezinnen in elke klasse en in elke positie. Daar het aantal personen in de positie B doorgaans vrij gering is, zijn zij met de personen in de positie A, als bedrijfshoofden, te zamen genomen.

Er dient op gewezen dat de indeeling der beroepen in de klassen geheel in overeenstemming is met de uitkomsten der beroepstelling van 1899, zoodat alle personen, onverschillig in welke functiën zij in de bedrijven werkzaam waren, tot de bedrijven zijn gerekend. Voorts dat de categoriën van personen, die in de beide andere tabellen der woningstatistiek buiten beschouwing zijn gebleven, zie blz. 355/6, ook hier niet zijn medegeteld.

Ter beoordeeling, of de percentages berekend zijn uit meer of minder groote getallen, moet voor de provinciën, de groepen van gemeenten en de afzonderlijk genoemde gemeenten, worden verwezen naar de Uitkomsten der Woningstatistiek zelve. Voor het Rijk in zijn geheel volgen de absolute cijfers hieronder.

Klassen.	A + B		C		D		Klassen.	A + B		C		D	
	Totaal aantal hoofden van gezinnen.	Waarvan in woningen met meer dan 2 personen per vertrek.	Totaal aantal hoofden van gezinnen	Waarvan in woningen met meer dan 2 personen per vertrek.	Totaal aantal hoofden van gezinnen.	Waarvan in woningen met meer dan 2 personen per vertrek.		Totaal aantal hoofden van gezinnen.	Waarvan in woningen met meer dan 2 personen per vertrek.	Totaal aantal hoofden van gezinnen.	Waarvan in woningen met meer dan 2 personen per vertrek.	Totaal aantal hoofden van gezinnen.	Waarvan in woningen met meer dan 2 personen per vertrek.
I.	886	149	899	369	10 175	6 757	XVI.	112	4	375	60	2 849	1 422
II.	510	103	72	13	4 648	1 205	XVII.	25 792	8 590	3 383	948	26 798	12 899
III.	1 078	125	565	110	3 942	1 170							
IV.	28 973	9 934	2 103	531	53 771	26 240	I—XVII.	118 285	40 512	13 046	3 540	179 064	87 852
V.	1 168	52	731	192	3 758	2 021							
VI.	9 590	4 268	555	230	10 050	5 031	XVIII.	162 013	69 193	1 056	413	112 149	78 073
VII.	18 311	5 428	542	85	6 989	2 215							
VIII.	318	64	27	3	261	54	XIX.	5 852	3 883	944	553	5 804	3 974
IX.	14 038	5 860	227	82	5 577	2 758							
X.	993	538	222	98	7 656	5 972	XX.	81 903	27 471	9 503	1 496	16 953	7 988
XI.	8 633	3 082	534	135	9 563	4 181	XXI.	30 297	11 116	10 418	2 310	40 295	18 202
XII.	2 243	584	940	158	6 963	2 495	XXII.	1 256	12	1 670	78	535	114
XIII.	3 050	1 135	486	123	9 178	4 759	XXIII.	466	6	1 521	151	566	123
XIV.	563	134	248	95	2 232	1 347							
XV.	2 027	462	1 137	308	14 654	7 326	XX-XXIII.	113 922	38 605	23 112	4 035	58 349	26 427

KLASSEN, WAARIN DE PERSONEN NIET ZIJN ONDERSCHEIDEN NAAR DE POSITIËN.

Klassen.	Totaal aantal hoofden van gezin.	Waarvan in woningen met meer dan 2 personen per vertr.	Klassen.	Totaal aantal hoofden van gezin.	Waarvan in woningen met meer dan 2 personen per vertr.	Klassen.	Totaal aantal hoofden van gezin.	Waarvan in woningen met meer dan 2 personen per vertr.	Klassen.	Totaal aantal hoofden van gezin.	Waarvan in woningen met meer dan 2 personen per vertr.
XXIV.	6 957	721	XXVIII.	22 006	13 541	XXXII.	2 919	1 414	XXIV.	5 279	650
XXV.	2 915	179	XXIX.	15 374	2 054	XXXIII.	4 861	272	XXXVI.	122 623	25 872
XXVI.	1 500	338	XXX.	637	145						
XXVII.	11 488	4 105	XXXI.	17 457	2 803	I—XXXIII.	86 114	25 572	I—XXXVI.[1]	1 007 630	409 158

[1]) Inclusief beroep onbekend.

PROCENTSGEWIJZE VERHOUDING VAN HET AANTAL GEZINSHOOFDEN, WONENDE IN WONINGEN MET MEER DAN 2 PERSONEN PER VERTREK, GESPLITST NAAR DE BEROEPSKLASSEN EN DE POSITIE IN HET BEROEP (A + B, C EN D) TOT HET TOTAAL AANTAL GEZINSHOOFDEN IN DIE BEROEPSKLASSE IN ELK DER GENOEMDE POSITIËN VOORKOMENDE.

KLASSEN.	Positie i. h. beroep.	Noordbrabant.	Gelderland.	Zuidholland.	Noordholland.	Zeeland.	Utrecht.	Friesland.	Overijssel.	Groningen.	Drenthe.	Limburg	Het Rijk.	GEMEENTEN MET 500 en minder inwoners.	501—1 000 inwoners.	1 001—2 000 inwoners.	2 001—5 000 inwoners.	5 001—10 000 inwoners.	10 001—20 000 inwoners.	20 001—50 000 inwoners.	50 001—100 000 inwoners.	meer dan 100 000 inw.	Amsterdam.	Rotterdam.	's-Gravenhage.	Utrecht.	Arnhem.	Leiden.	Haarlem.	Groningen.
I. Aardewerk, kalk, steen, glas	AB	28,4	7,7	5,8	19,2	50,0	30,8	12,5	20,0	20,5	—	21,5	16,8	20,0	16,7	39,4	12,8	16,1	10,0	9,0	4,8	16,2	21,6	16,7	—	17,2	—	—	—	16,7
	C	55,9	49,8	38,5	23,1	40,0	41,3	47,5	38,7	64,9	60,0	25,0	41,0	33,3	42,3	44,7	45,6	46,8	51,9	27,9	50,0	21,3	18,3	33,3	—	28,6	50,0	—	*	66,7
	D	52,0	75,3	60,4	44,6	39,3	74,4	81,7	64,4	83,1	78,7	56,9	66,4	53,8	66,8	63,6	67,8	67,7	73,7	64,6	62,3	53,0	38,9	59,4	31,9	69,6	67,7	65,9	60,0	50,0
II. Diamantnijverheid	AB	--	*	—	20,3	*	*	*	*	*	*	*	20,2	*	*	*	--	33,3	33,3	*	*	20,1	20,2	*	—	*	*	*	*	*
	C	*[1]	*	100,0	16,9	*	*	*	*	*	*	*	18,1	*	*	*	*	*	—	*	*	18,3	17,1	100,0	*	*	*	*	*	*
	D	*	*	9,1	26,0	*	—	*	*	*	*	*	25,9	*	*	*	--	8,3	10,5	--	—	26,1	26,1	11,1	—	—	*	*	—	*
III. Drukkersbedrijven	AB	8,1	8,3	11,0	15,3	13,2	9,5	9,3	4,4	15,6	23,1	5,0	11,6	*	*	25,0	19,3	8,3	8,4	5,1	13,8	13,4	16,0	15,1	8,6	10,0	12,5	8,8	15,8	16,3
	C	25,7	37,8	15,9	10,1	14,3	7,7	50,0	21,4	50,0	62,5	6,1	19,5	*	*	—	26,3	32,7	29,3	26,2	16,7	12,4	10,5	21,8	7,8	9,5	21,4	8,3	9,4	35,7
	D	42,7	33,6	28,3	23,8	30,3	26,6	50,0	38,5	47,3	58,8	30,1	29,7			33,3	27,3	34,6	32,2	38,2	31,8	26,3	24,8	35,2	22,3	26,7	30,5	29,5	25,1	45,5
IV. Bouwbedrijven	AB	30,8	35,6	27,3	27,5	35,9	25,3	49,1	39,9	56,6	72,3	19,7	34,3	40,2	31,4	36,9	40,2	39,7	39,2	25,8	26,3	21,6	21,1	28,0	15,4	20,2	19,4	16,2	25,1	39,3
	C	34,9	32,6	26,0	18,4	25,0	22,5	33,3	23,4	41,6	31,3	22,9	25,2	50,0	52,6	49,5	42,7	35,8	30,8	20,2	22,2	15,6	11,5	25,3	10,7	17,5	20,0	15,8	16,7	35,0
	D	53,5	54,0	47,0	39,8	56,3	47,0	71,1	54,9	70,2	76,2	43,4	48,8	55,2	50,7	56,5	56,5	55,4	56,7	50,6	49,0	41,1	36,7	50,5	37,6	43,8	45,6	40,7	37,4	64,1
V. Chemische nijverheid	AB	2,5	3,0	5,0	4,6	3,4	3,1	8,4	—	5,9	9,5	1,7	4,5	*	33,3	4,3	9,7	6,6	3,8	1,6	2,0	3,5	3,2	5,1	4,2	—	—	4,5	2,9	—
	C	40,0	15,6	22,5	17,9	—	13,0	47,1	45,5	57,9	64,7	5,6	26,3	*	*	16,7	31,6	39,4	27,5	28,6	16,7	15,9	12,7	26,9	6,7	12,9	—	—	6,3	37,5
	D	49,0	48,7	51,5	47,6	57,7	48,7	82,9	63,3	79,3	76,6	38,7	53,8	100,0	36,4	47,1	58,6	64,1	62,6	52,7	44,9	40,4	33,1	55,4	33,3	39,8	36,8	32,1	29,7	72,9
VI. Houtbewerking	AB	41,9	48,0	38,1	37,3	48,7	44,1	60,8	55,5	56,2	72,5	24,5	44,5	40,6	43,0	45,2	52,4	46,8	48,5	32,0	36,6	35,7	38,3	38,6	27,2	36,5	27,4	33,3	23,9	51,2
	C	43,5	32,7	37,1	37,8	30,0	35,0	57,5	34,3	56,7	70,0	28,6	41,4	*	*	63,7	49,1	50,5	41,0	49,3	40,0	21,1	16,0	28,1	21,1	23,1	18,2	50,0	20,0	54,5
	D	50,6	55,6	50,9	40,2	50,0	46,3	67,5	56,8	62,1	69,6	38,2	50,1	75,0	54,8	59,4	61,8	55,6	54,3	52,2	43,3	40,5	38,0	46,9	37,2	35,9	36,7	38,4	35,6	54,8
VII. Kleedingnijverheid	AB	26,1	28,1	26,7	26,1	33,5	26,4	46,7	30,7	47,0	57,0	14,9	29,6	17,1	35,8	32,6	38,0	36,5	32,5	25,1	26,1	22,6	22,1	27,9	16,2	23,3	14,7	15,6	29,9	38,0
	C	25,0	22,0	13,9	11,5	—	20,5	11,8	21,8	7,1	50,0	14,3	15,7	*	—	25,0	23,3	29,8	19,2	12,6	10,9	12,3	8,9	22,2	7,5	16,7	—	18,8	12,5	11,1
	D	32,6	38,7	29,0	26,8	39,8	32,0	51,7	48,2	43,4	39,1	29,5	31,7	50,0	36,4	52,4	37,9	46,9	42,4	33,3	30,4	27,2	24,7	33,4	24,4	29,2	25,7	28,0	27,6	42,5
VIII. Kunstnijverheid	AB	24,1	21,4	18,9	26,7	25,0	7,4	16,7	100,0	16,7	100,0	5,3	20,1	*	—	12,5	33,3	17,6	13,9	17,1	13,0	22,7	30,0	30,0	11,4	9,1	—	—	18,2	16,7
	C	—	*	—	25,0	*	—	*	*	*	*	11,1	11,1	*	*	*	*	—	11,1	—	—	15,4	33,3	*	—	--	*	*	—	*
	D	18,2	16,7	23,5	22,4	28,6	31,4	—	50,0	*	—	10,2	20,7	—	100,0	—	24,0	33,3	9,8	18,2	—	25,5	23,6	22,2	21,7	33,3	—	*	—	*
IX. Lederindustrie	AB	33,9	38,9	41,4	40,0	46,2	36,5	62,7	44,5	63,2	66,5	20,8	41,7	39,0	37,8	38,6	41,4	45,0	46,0	38,5	39,0	41,1	42,0	48,8	30,6	39,1	35,9	28,0	28,0	55,5
	C	41,3	33,3	31,8	32,1	100,0	15,4	66,7	14,3	66,7	—	—	36,2	*	16,7	34,6	51,1	48,5	37,5	29,5	25,0	17,2	20,0	16,7	20,0	12,5	—	—	33,3	100,0
	D	52,3	49,2	37,8	36,3	43,3	39,8	72,8	59,7	74,2	62,8	43,4	49,5	20,0	60,3	49,9	48,8	59,9	53,5	43,4	44,0	38,0	36,6	46,2	28,6	46,6	41,1	36,2	40,0	68,3
X. Oer, turf, steenkolen	AB	25,0	--	26,3	45,7	*	42,0	58,6	59,7	57,5	67,1	—	54,2	*	28,6	34,8	57,3	58,2	52,9	20,0	—	5,6	—	33,3	—	—	*	*	—	*
	C	40,0	33,3	—	55,6	*	66,7	44,4	64,7	75,0	73,9	8,5	44,1	*	—	40,0	48,5	33,3	65,3	*	—	—	*	—	—	*	*	—	*	*
	D	44,3	35,7	60,4	61,6	—	71,7	88,1	88,9	90,6	90,4	34,7	78,0	*	52,0	64,8	81,6	67,5	89,5	100,0	*	33,3	33,3	*	*	*	*	*	*	*
XI. Metalenbewerking	AB	25,2	29,1	34,8	34,8	39,3	31,9	55,0	37,5	51,7	68,1	18,5	35,7	20,6	32,0	36,6	37,3	41,1	39,6	25,4	26,9	33,5	35,0	41,8	22,8	28,1	22,2	16,9	23,8	37,7
	C	35,8	18,4	21,2	16,9	20,0	33,3	54,5	20,6	55,6	100,0	11,1	25,3	—	--	85,7	21,6	30,6	23,5	23,3	27,3	20,8	10,3	25,9	17,9	40,0	37,5	15,4	12,5	75,0
	D	45,9	42,0	42,3	36,8	57,2	40,2	67,0	50,6	69,5	70,0	36,7	43,7	100,0	44,9	49,5	41,5	48,1	48,7	45,3	42,7	40,6	37,7	48,7	39,9	37,4	35,0	44,8	30,9	63,6

[1]) Waar een * staat komen in de aangeduide positie of klasse geen personen voor.

KLASSEN.	Positie i. h. beroep.	Noordbrabant.	Gelderland.	Zuidholland.	Noordholland.	Zeeland.	Utrecht.	Friesland.	Overijssel.	Groningen.	Drenthe.	Limburg.	Het Rijk.	GEMEENTEN MET 500 en minder inwoners.	501—1 000 inwoners.	1 001—2 000 inwoners.	2 001—5 000 inwoners.	5 001—10 000 inwoners.	10 001—20 000 inwoners.	20 001—50 000 inwoners.	50 001—100 000 inwoners.	meer dan 100 000 inw.	Amsterdam.	Rotterdam.	's-Gravenhage.	Utrecht.	Arnhem.	Leiden.	Haarlem.	Groningen.
XII. Machines, instrumenten enz. . .	AB	32,5	21,8	21,6	23,7	27,5	19,3	38,6	24,0	39,7	51,0	9,7	26,0	—	26,1	34,5	29,7	35,4	28,5	22,3	20,3	21,0	24,8	22,8	14,5	14,3	18,4	16,3	17,3	27,8
	C	20,3	22,8	20,5	11,7	—	17,0	20,0	11,1	52,0	33,3	8,8	16,8	*	50,0	10,0	22,7	35,5	10,3	13,5	20,5	15,4	10,8	25,8	9,3	16,2	24,0	33,3	7,7	54,5
	D	40,4	38,1	38,4	28,4	40,4	30,8	58,4	43,4	67,8	100,0	27,4	35,8	—	—	44,4	38,3	53,9	39,2	38,3	37,4	30,0	25,3	42,0	24,2	28,1	35,9	17,4	36,6	51,7
XIII. Scheepsbouw, rijtuigen	AB	26,7	30,9	31,3	27,9	36,6	29,1	54,9	42,0	50,5	66,7	18,0	37,2	18,2	34,7	37,9	36,9	42,7	45,3	26,2	28,3	24,6	14,6	34,3	25,9	20,6	26,3	23,5	21,4	37,1
	C	50,0	18,7	32,9	13,3	8,2	50,0	61,5	40,0	56,3	50,0	—	25,3	*	—	46,7	29,9	53,7	14,7	14,3	18,4	19,7	91,3	26,6	63,6	50,0	28,6	50,0	7,7	66,7
	D	61,0	44,4	57,8	32,4	52,0	49,1	72,7	58,3	77,7	77,3	28,0	51,9	66,7	41,7	52,4	62,8	68,1	56,8	40,9	31,6	41,4	32,2	51,4	43,0	47,5	26,0	37,8	26,0	65,0
XIV. Papierindustrie	AB	35,0	6,9	25,5	24,1	11,1	33,3	44,4	19,0	30,3	66,7	—	23,8	—	*	—	35,7	16,0	24,6	17,3	18,6	28,5	26,0	41,7	18,8	33,3	6,3	9,5	25,0	33,3
	C	42,9	37,8	37,5	28,9	—	—	57,9	—	58,5	33,3	17,0	38,3	—	*	50,0	64,0	43,5	20,0	36,1	71,4	8,0	7,7	33,3	—	—	—	—	66,7	100,0
	D	66,2	67,2	34,4	36,6	25,0	44,1	84,1	55,8	83,1	--	51,6	60,3	50,0	60,0	49,5	68,3	78,6	51,1	69,3	30,7	31,3	28,6	37,3	27,6	46,9	27,8	22,2	33,3	38,1
XV. Textiele nijverheid	AB	17,1	16,8	31,7	20,3	35,9	25,0	38,9	19,1	47,4	59,6	10,3	22,8	—	19,3	30,7	27,6	29,1	16,3	5,9	20,5	20,5	17,2	25,0	20,8	18,2	8,3	19,4	12,5	31,8
	C	24,0	27,5	25,7	25,8	—	36,0	25,0	27,5	70,0	*	23,1	27,1	*	—	25,0	31,1	30,9	31,7	21,4	16,8	35,0	28,6	36,0	50,0	--	—	17,5	7,7	50,0
	D	39,9	53,1	57,5	51,4	58,3	74,6	71,6	51,5	73,4	83,1	46,4	50,0	*	22,8	44,1	49,1	54,9	52,8	45,8	46,8	49,4	32,3	56,8	41,6	53,3	52,8	46,4	45,4	53,6
XVI. Fabr. van gas en electriciteit . .	AB	7,7	—	6,7	—	—	10,0	—	--	-	—	—	3,6	*	*	--	8,7	—	—	5,9	—	6,3	—	—	—	33,3	—	—	—	—
	C	18,7	14,3	14,5	9,9	12,5	13,3	45,5	50,0	55,6	50,0	—	16,0	*	*	—	7,7	23,1	28,6	26,7	17,5	10,1	5,2	17,9	12,5	13,0	9,1	11,1	15,4	42,9
	D	49,7	53,4	51,5	39,6	57,4	48,0	76,6	62,2	71,6	62,5	43,6	49,9	*	60,0	64,3	53,0	58,9	55,8	54,7	57,0	43,5	35,1	53,1	45,7	46,8	51,1	54,7	44,4	71,6
XVII. Fabr. van voedingsmiddelen. . .	AB	22,4	26,9	31,9	33,9	38,0	26,0	56,0	32,2	51,7	58,3	9,4	33,3	36,4	41,5	35,3	37,3	37,7	35,5	23,6	27,0	25,9	25,3	31,7	19,5	23,7	22,9	17,2	24,0	37,9
	C	27,3	30,4	26,2	17,6	37,5	19,4	61,8	33,0	44,6	65,0	13,1	28,0	—	42,9	29,7	31,5	36,7	36,8	37,7	14,9	14,3	11,2	21,5	10,3	11,7	18,8	12,5	8,9	19,7
	D	48,7	53,2	45,1	36,8	51,3	45,5	75,0	55,9	76,4	78,9	38,6	48,1	42,1	50,3	47,2	52,1	55,0	59,8	51,6	44,7	38,4	34,4	46,9	29,2	43,8	41,5	39,5	32,2	63,2
I—XVII. **Totaal nijverheidsbedrijven** . .	AB	28,4	32,8	30,4	30,3	37,7	28,5	52,5	37,9	52,7	64,5	16,5	34,2	33,7	35,3	36,5	39,5	39,7	37,5	25,5	27,7	26,5	26,7	32,6	18,4	25,0	21,4	18,9	24,8	39,8
	C	30,2	32,7	25,3	17,3	23,2	22,8	51,0	28,0	51,5	61,8	17,4	27,1	30,0	38,4	39,7	36,0	37,8	31,2	27,1	19,5	15,4	11,2	24,2	12,1	16,5	17,6	15,5	11,5	36,4
	D	48,0	56,3	46,9	35,7	52,9	48,0	73,8	55,6	74,2	86,1	44,7	49,1	52,7	54,9	55,0	57,7	58,8	53,9	49,0	43,3	37,5	32,5	47,7	34,9	41,0	41,1	40,9	34,0	60,8
XVIII. Landbouw	AB	32,8	44,8	40,0	41,6	40,8	36,7	57,6	58,0	54,5	78,4	14,6	42,7	27,7	29,8	34,3	42,5	46,9	57,1	49,7	45,5	39,7	32,7	59,3	23,4	36,2	45,8	29,9	29,8	66,8
	C	37,2	36,4	35,7	35,5	48,7	19,5	51,5	48,1	73,0	52,2	21,1	39,1	33,3	41,2	39,4	42,2	40,4	48,9	23,6	22,6	16,3	16,7	28,6	13,3	11,1	25,0	*	14,3	40,0
	D	61,2	65,8	67,3	60,1	70,0	57,9	79,7	71,9	80,8	86,7	29,3	69,6	54,5	64,1	67,0	69,5	71,0	77,7	60,6	45,5	43,9	36,9	56,1	36,0	45,0	52,6	42,5	35,5	76,6
XIX. Jacht en visscherij	AB	66,0	61,6	61,2	65,3	63,9	66,7	72,2	77,8	86,9	68,0	30,0	66,4	47,1	59,5	73,0	66,8	66,9	64,6	56,3	37,5	51,9	57,1	47,5	52,4	75,0	50,0	66,7	12,5	*
	C	49,1	61,2	60,1	54,2	66,7	44,4	75,0	50,0	*	100,0	10,0	58,6	100,0	44,0	64,1	60,8	54,4	51,9	52,0	--	73,5	—	*	73,9	*	—	—	*	*
	D	71,4	68,9	67,1	65,7	73,0	78,7	87,2	77,2	87,0	*	20,0	68,5	60,0	68,7	77,2	73,4	63,5	57,3	51,9	100,0	71,6	66,7	81,8	71,5	100,0	*	100,0	*	*
XX. Handel.	AB	28,4	27,5	32,9	31,0	34,4	33,1	50,1	32,7	43,1	52,0	13,3	33,5	37,2	46,4	38,7	39,8	38,9	36,6	25,6	25,9	28,2	27,5	32,4	24,6	26,8	17,6	27,5	23,3	32,3
	C	18.4	12,4	15,4	11,1	27,3	20,2	35,0	17,2	30,3	32,9	4,9	15,7	42,9	35,9	29,8	30,2	25,6	20,5	14,8	17,5	11,8	9,2	16,5	8,9	15,1	4,2	13,5	13,1	27,2
	D	55,9	49,3	44,1	40,0	46,5	42,0	69,3	59,7	72,4	69,8	42,2	47,1	50,0	58,0	57,8	54,2	57,8	51,8	50,2	50,3	40,1	38,3	44,5	37,9	38,2	45,3	41,2	36,7	70,3
XXI. Verkeer	AB	29,3	30,2	36,8	31.3	38,8	34,5	58,1	35,7	54,4	58,9	13,3	36,7	30,9	38,4	40,4	42,6	43,4	40,5	29,6	32,0	26,3	27,1	28,5	20,0	25,3	23,6	31,6	24,6	43,8
	C	27,8	23,4	22,3	14,0	28,8	13,4	47,8	28,2	43,0	38,6	13,6	22,2	--	35,6	37,1	33,7	34,6	25,0	23,6	19,8	14,0	10,7	21,2	10,6	8,8	17,5	20,6	13,1	30,5
	D	44,6	49,3	46,0	35,0	56,8	42,6	69,2	53,9	66,8	72,7	31,5	45,2	36,6	51,7	49,8	53,6	54,6	52,0	46,4	40,5	38,6	33,2	47,3	33,3	36,6	40,7	39,7	31,3	61,6
XXII. Bankwezen	AB	—	1,3	1,0	0,9	3,2	—	—	—	1,5	7,1	—	0,9	*	—	9,1	—	—	0,7	0,7	2,1	1,0	1,0	1,1	0,9	—	3,3	—	—	3,1
	C	3,9	1,3	5,5	3,9	5,3	8,2	8,6	5,7	11,9	18,2	—	4,7	*	*	11,1	2,6	1,8	6,4	5,4	5,3	4,5	4,2	5,3	4,2	5,9	2,5	6,3	2,3	12,5
	D	31,8	27,3	19,7	18,9	16,7	27,8	57,0	31,6	11,1	33,3	16,7	21,3	*	*	—	14,3	71,4	30,8	24,6	14,9	20,2	18,9	29,5	8,1	23,5	15,8	12,5	25,0	—

KLASSEN.	Positie i. h. beroep.	Noordbrabant.	Gelderland.	Zuidholland.	Noordholland.	Zeeland.	Utrecht.	Friesland.	Overijssel.	Groningen.	Drenthe.	Limburg.	Het Rijk.	GEMEENTEN MET 500 en minder inwoners.	501–1 000 inwoners.	1 001–2 000 inwoners.	2 001–5 000 inwoners.	5 001–10 000 inwoners.	10 001–20 000 inwoners.	20 001–50 000 inwoners.	50 001–100 000 inwoners.	meer dan 100 000 inw.	Amsterdam.	Rotterdam.	's-Gravenhage.	Utrecht.	Arnhem.	Leiden.	Haarlem.	Groningen.
	AB	--	—	0,8	1,7	—	—	10,0	—	—	*	—	1,3	*	--	—	—	—	2,6	—	—	1,6	2,2	1,6	—	--	—	--	—	—
XXIII. Verzekeringswezen	C	16,5	5,8	8,8	7,6	11,1	7,7	23,9	13,8	20,3	—	2,6	9,9	* *	—	27,8	12,2	11,5	12,7	15,0	10,8	6,4	6,4	10,6	0,7	7,0	7,1	17,4	3,0	15,6
	D	46,2	15,2	22,3	17,9	30,0	16,0	25,0	37,5	50,0	*	66,7	21,7	*	—	21,4	24,0	47,6	15,8	27,2	23,6	15,7	16,4	31,0	7,1	12,5	17,4	27,3	33,3	---
	AB	28,6	28,2	33,5	30,2	35,5	33,0	52,1	33,0	46,0	53,6	12,9	33,9																	
XX—XXIII. **Totaal handelsbedrijven**	C	22,3	18,0	17,3	11,0	27,3	14,2	39,7	22,7	34,1	32,2	10,1	17,5	34,8	43,5	39,2	40,6	40,0	37,1	26,1	26,6	26,9	26,3	30,8	22,9	25,9	18,4	28,0	23,0	34,1
	D	47,6	48,9	44,9	36,1	55,0	42,2	69,0	55,3	68,2	71,7	33,4	45,3	16,7	34,8	34,1	31,8	29,5	21,9	18,5	17,0	11,6	8,8	17,6	8,2	9,9	11,1	15,5	11,3	26,6
														38,0	52,6	51,2	53,6	47,5	51,7	47,3	43,1	38,5	34,3	46,2	34,1	36,5	34,8	39,6	32,2	64,8
XXIV. Vrije beroepen		12,2	9,0	9,2	10,8	11,1	8,0	13,4	9,9	12,3	15,6	11,3	10,4	—	4,8	8,4	8,3	9,2	12,0	12,1	11,3	10,6	11,1	16,1	4,6	7,8	13,2	7,3	9,8	13,1
XXV. Bijzonder onderwijs		7,0	3,7	6,2	4,1	11,4	2,4	10,2	2,8	19,7	12,0	6,7	6,2	—	2,9	8,2	8,7	5,7	8,0	7,3	5,7	4,6	4,2	8,1	2,7	2,7	3,7	4,2	2,7	11,6
XXVI. Verpleging		23,5	23,0	21,4	18,5	26,0	26,3	32,3	27,0	35,4	26,7	10,0	22,5	100,0	22,2	25,0	23,0	27,1	29,8	20,1	20,3	19,8	15,5	28,6	15,3	26,8	13,6	20,0	11,8	31,0
XXVII. Huiselijke diensten		36,1	38,1	31,0	30,5	44,1	34,8	55,2	38,3	57,7	68,8	23,6	35,7	29,2	37,2	44,1	41,0	42,8	45,5	38,0	28,7	28,9	29,8	34,6	22,6	29,6	20,9	24,0	20,7	52,6
XXVIII. Losse werklieden		68,8	69,0	59,6	54,8	63,3	61,6	79,9	72,5	79,5	84,1	35,4	61,5	64,7	53,3	63,4	70,2	72,1	70,5	66,2	65,4	56,4	52,1	58,8	57,7	61,8	67,7	61,8	48,7	78,1
XXIX. In dienst van den Staat		14,7	12,2	11,2	12,1	20,2	10,5	20,9	14,4	19,2	26,4	4,5	13,4	28,9	25,8	21,8	19,9	18,6	15,2	11,1	6,2	8,4	8,2	17,0	5,1	8,9	3,6	4,9	5,9	11,2
XXX. „ „ „ een provincie		34,5	2,9	31,6	7,9	26,7	8,1	14,3	10,9	36,5	19,6	11,8	22,8	66,7	35,3	45,3	41,3	37,1	14,7	5,1	2,4	3,8	—	*	4,0	4,3	—	*	--	6,7
XXXI. „ „ „ „ gemeente		14,5	15,0	18,8	14,3	12,9	16,5	18,6	14,9	18,6	21,7	9,2	16,1	13,6	12,6	12,9	14,8	14,6	15,4	17,2	17,9	18,2	15,9	22,3	18,6	18,1	16,9	12,0	13,9	26,2
XXXII. „ „ „ „ waterschap		54,3	41,7	51,8	40,2	55,3	33,8	57,1	30,8	64,7	34,8	—	48,4	40,7	50,5	53,9	48,2	48,4	48,3	19,6	5,0	13,8	17,6	25,0	—	7,7	—	—	—	33,3
XXXIII. „ „ „ „ kerkel. gezindte		4,3	4,2	6,2	8,9	5,7	5,7	7,1	2,8	5,7	4,2	2,4	5,6	—	2,6	6,8	3,8	4,7	6,2	7,0	2,7	10,3	12,0	12,3	5,9	5,6	2,4	—	3,6	4,7
XXIV—XXXIII. Totaal (— XXVIII)		17,3	18,0	18,6	17,2	23,7	18,4	24,3	16,9	26,4	26,6	8,1	18,8	19,2	20,6	24,0	22,8	20,8	19,7	17,3	14,2	16,3	16,6	22,2	11,6	14,6	11,9	11,0	10,7	22,3
I—XXXIII. Totaal		38,0	44,7	41,2	34,6	49,5	38,2	63,1	50,5	61,3	74,6	20,8	43,5	35,8	41,0	44,4	49,1	50,7	51,1	38,1	34,1	31,8	28,5	40,2	27,6	30,7	29,1	31,4	27,9	46,9
XXXIV. Gepensionneerden		13,8	17,3	7,0	10,6	11,1	13,3	23,0	19,4	21,4	40,8	13,5	12,3	—	14,8	15,6	16,6	22,7	16,6	12,7	9,9	7,8	10,0	15,3	2,1	11,8	8,0	8,7	7,0	18,5
XXXV. Beroep onbekend		--	—	33,3	33,3	*	--	*	—	*	*	*	22,2	*	*	*	—	—	*	—	100,0	27,3	33,3	28,6	*	—	*	100,0	*	*
XXXVI. Zonder beroep		19,3	22,4	18,7	17,1	23,7	16,2	36,2	28,7	26,5	44,8	16,1	21,1	21,3	22,6	24,8	25,3	27,1	25,0	17,9	14,6	16,0	16,9	21,6	9,8	12,7	10,3	13,8	10,6	22,6
I—XXXVI. Algemeen totaal		35,9	41,8	37,8	32,0	46,6	35,0	60,2	48,5	57,2	72,5	20,3	40,6	34,6	39,3	42,5	46,7	48,3	49,8	34,8	30,7	29,1	26,5	37,5	23,5	27,6	25,5	28,5	25,0	42,5

Ons bij de beschouwing van bovenstaande cijfers tot de hoofdzaken beperkend, volge hier in de eerste plaats eene vergelijking tusschen de cijfers der groote groepen van de bevolking in het Rijk in zijn geheel.

	Nijverheid.	Landbouw.	Visscherij en jacht.	Handel en verkeer.	Vrije en overige beroepen.	Losse werklieden	Gepensionneerden.	Zonder beroep.
A + B	34,2	42,7	66,4	33,9	18,8	61,5	12,3	21,1
C	27,1	39,1	58,6	17,5				
D	49,1	69,6	68,5	45,3				
Totaal	42,5	53,6	66,7	35,4				

Het lage cijfer der gepensionneerden zal wel voor een groot deel het gevolg zijn van het feit, dat deze personen in de meeste gevallen in de hoogere leeftijdsklassen vallen, en daardoor meestal, door vertrek uit de gezinnen en overlijden der kinderen, kleine gezinnen hebben. Deze omstandigheid zal, althans ten deele, ook het percentage der beroepsloozen vrij laag hebben gemaakt, al zal hier wel de hoofdzaak zijn, dat personen, die van eigen vermogen gaan leven, dit niet zullen doen, voor zij zich eene eenigszins ruime woongelegenheid hebben kunnen verzekeren.

Bij de een beroep uitoefenende bevolking is bij de vrije beroepen het percentage het laagst, gevolg hiervan dat het grootste deel der hiertoe behoorende hoofden van gezinnen beroepen uitoefenen, wier bezoldiging hen in staat stelt of wier positie hen noopt voldoende ruim te wonen.

Van de beroepsgroepen, waarbij de personen zijn ingedeeld naar de verschillende posities in de beroepen bekleed, heeft de visscherij het hoogste percentage, en niet alleen in totaal maar ook in de posities A + B en C. Voor de personen in positie D staat de landbouw het hoogst met 69,6 %, terwijl de visscherij 68,5 % hoofden van gezinnen telt die in woningen met meer dan 2 personen per vertrek wonen. Deze beide percentages zijn hooger dan die van de losse werklieden, eveneens personen in de positie D, bij welke het 61,5 % bedraagt. De gunstigste percentages in de 3 posities worden in de handelsbedrijven waargenomen, waarop de nijverheid volgt.

Opmerking verdient dat in de vier groepen, waarin naar de posities onderscheiden is, de personen in de positie C overal de kleinste percentages vertoonen. Vooral in den handel is dat percentage veel lager dan bij de personen in de positie A en B. Hier behooren de personen in de positie C meerendeels tot het kantoorpersoneel, reizigers, commissionnairs en makelaars, en deze schijnen vaak in beter economische positie te verkeeren dan de kleine winkeliers en de depôthouders, die in hoofdzaak het percentage der personen in de positie A en B hoog maken.

In de nijverheid is iets dergelijks het geval. Hier zijn het echter met het kantoorpersoneel de machinisten, de onderbazen, meesterknechts en de technici, die over het algemeen beter wonen dan de kleine ondernemers bijv. in de hout- en stroobewerking, de schoenmakerij en de veenderij.

Wat de verschillende klassen der Nijverheid betreft, houden de verschillen in de percentages der ondernemers in vele gevallen verband met de op blz. 195 voor de ondernemers berekende percentsgewijze verhoudingen tot de sterkte van de geheele klasse. Daar toch vertoonen lage percentages, de aardewerknijverheid, de diamantindustrie, de drukkersbedrijven, de chemische nijverheid, de oergraverij, de machinefabricage, de scheepsbouw, de papierindustrie, de textiele nijverheid en de fabricage van gas en electriciteit. Met slechts 2 uitzonderingen, de oergraverij en de scheepsbouw en rijtuigfabricage, komen ook in bovenstaand overzicht lage percentages voor. Wat de oergraverij betreft is de oorzaak gelegen in het groot aantal verveners, dat zich onder het betrekkelijk gering aantal ondernemers bevindt, en die wat woongelegenheid betreft ongeveer in gelijke omstandigheden verkeeren als de gewone werklieden. Bij den scheepsbouw en de fabricage van rijtuigen bestaat een soortgelijke toestand ten opzichte van de voor eigen rekening werkende wagenmakers ten platte-lande.

Een betrekkelijk groot aantal ondernemers, dus veel kleine nijverheid, vindt men in de bouwbedrijven, in de hout-, kurk- en stroobewerking, in de lederindustrie, in de metaalbewerking en in de fabricage van voedings- en genotmiddelen en daarmede in verband, worden ook in bovenstaande cijfers in die klassen hooge percentages aangetroffen.

De kleedingnijverheid, die een betrekkelijk zeer groot aantal ondernemers bezit, heeft hier slechts een middelmatig percentage. Men bedenke echter dat een zeer groot deel der ondernemers in die industrie niet behoort tot de hoofden van gezinnen (costumières, modistes en naaisters) die niet in bovenstaande cijfers zijn begrepen.

Ook in de handelsbedrijven bestaat verband tusschen het betrekkelijk aantal ondernemers en de percentages der hoofden van gezinnen, wonende in woningen met meer dan 2 personen per vertrek.

Bij de vrije en overige beroepen verkeeren de hoofden van gezinnen in kerkelijken dienst werkzaam, wat woongelegenheid betreft in de gunstigste conditie. Daarop volgt het bijzonder onderwijs, dan de eigenlijke vrije beroepen die worden gevolgd door staats- en gemeenteambtenaren. Vrij hoog is het percentage der hoofden van gezinnen (voor een groot deel watermolenaars) in dienst eener waterschap.

Bestaan er om de aangeduide redenen niet onbelangrijke verschillen tusschen de percentages der ondernemers, ook bij de gewone werklieden zijn verschillen waar te nemen, die in hoofdzaak zullen voortspruiten uit de verschillen in den loonstandaard bij de verschillende bedrijven. Hooge percentages worden aangetroffen in de aardewerk- en steenfabricage, in de hout-, kurk- en stroobewerking in de oergraverij en in de papierindustrie, in de textiele nijverheid, in den landbouw en de visscherij, terwijl vrij lage percentages voorkomen in de diamantnijverheid, in de drukkersbedrijven, in de kleedingnijverheid en in de kunstindustrie.

Op alle voor handel en nijverheid voorkomende percentages zal ook van invloed zijn de verspreiding der bedrijven over het land. Wordt een bedrijf in hoofdzaak uitgeoefend op plaatsen, waar de woningstoestanden minder gunstig zijn, dan zullen de percentages ook uit dien hoofde hooger zijn dan voor bedrijven meerendeels uitgeoefend in streken, die, wat woningtoestand aangaat, in gunstiger conditie verkeeren. Deze omstandigheid zal het ook voornamelijk zijn, die de verschillen bepaalt, welke er voor dezelfde bedrijven tusschen de verschillende provinciën en groepen van gemeenten onderling bestaan.

Alphabetische naamlijst der beroepen, voorgekomen op de telkaarten der volkstelling van 1899, met vermelding van de bedrijven of takken van dienst waartoe zij behooren en met opgaaf der klassen en onderrubrieken waartoe zij in de uitkomsten der beroepstelling zijn gebracht. [1])

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
A.		
Aanbouwer.	(Scheepsb.)	13*a*
Aanbrenger.	(Gloeilichtfabr.)	12*b*
Aandraaier.	(Katoenfabr.)	15*c*
Aandraaiersbaas.	„	15*c*
Aangever.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
„	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„	(Katoenfabr.)	15*c*
„	(Houthandel).	20*a*
Aanhaakster.	(Bleekerij)	15*d*
Aanhaker.	(Katoenenfabr.)	15*c*
Aanheffer.	(Glasfabr.)	1*e*
Aanhouder.	(Machinefabr.)	12*a*
Aanknooper.	(Katoenfabr.)	15*c*
„	(Wolfabr.)	15*c*
Aanlangster.	(Kapokindustrie)	7*b*
Aanlapper.	(Sajetfabr.)	15*b*
„	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Katoenfabr.)	15*c*
Aanlasscher.	(Garenspinnerij)	15*b*
„	(Sajetfabr.)	15*b*
Aanlegger.	(Gas- en waterl.)	4*a*
Aanlegster.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Aanmaakster.	(Vlaggedoekfabr.)	15*c*
Aanmaker.	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Sajetfabr.)	15*b*
Aannaaister.	(Bleekerij)	15*d*
„	(Breierij)	15*c*
Aannemer.	(Bouwvak)	4*a*
„	(Klaringsdienst)	21*c*
„	(Postdienst)	21*e*
„	(Verhuizingen)	21*f*
„	(Waterwerken)	4*c*
Aanplakker.	(Gem. dienst)	31*g*
„	(Particulier)	21*k*
Aanrijger.	(Parapluiefabr.)	7*a*
Aanschuiver.	(Tegelfabr.)	1*d*
Aanslaander.	(Bleekerij)	15*d*
Aanslager.	(Steenkolenmijnen)	10*b*
Aanspreker.	(Begrafeniswezen)	21*i*
Aanteekenaar.	(Spoorwegen)	21*a*
Aanteekenaar-weger.	„	21*a*
Aanvanger.	(Glasfabr.)	1*e*
Aanwasscher.	(Wollen dekensfabr.)	15*c*
Aanzetter.	(Glasfabr.)	1*e*
Aardappelboeren.	(Landbouw)	18*a*
Aardappelen.	(Handel)	20*c*
Aardappelmeel	(Fabricage)	17*d*
„	(Handel)	20*c*
Aardappelenschiller.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Aardappelsiroop.	(Fabricage)	17*d*
Aardbewerker.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Aarddrager.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Aardewerk.	(Fabr. van grof)	1*c*
„	(„ „ fijn)	1*d*
„	(Handel)	20*d*
Aardewerkbijdrager.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Aardewerkdrukker.	„	1*d*
Aardewerkteller.	„	1*d*
Aardewerkweger.	„	1*d*
Aardgraver.	(Steenfabr.)	1*c*
Aardklopper.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Aardkneder.	„	1*d*
Aardlader.	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Aardmaker.	(Steenfabr.)	1*c*
Aardmaler.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Aardmenger.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
„	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Aardperser.	„	1*d*
„	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Aardvoerder.	(Pannen- en tegelfabr.)	1*c*
Aardwerker.	(Openb. werken)	4*c*
„	(Waterleiding)	17*p*
Aartsbisschop.	(Kerkel. dienst)	33*a*
Accumulatorenwachter.	(Electrische centrale)	16*b*
Achterwerker.	(Katoendrukkerij)	15*d*

[1]) Beroepen, die in de beroepstelling bij verschillende daarin voorkomende bedrijven enz. afzonderlijk zijn genoemd, als technici, personeel in algemeenen dienst, voerlieden, schippers, expediteurs, magazijn- en kantoorpersoneel, machinisten en stokers, alsmede speciale beroepen die met de genoemde industriën, geen dadelijk verband houden, zijn slechts éénmaal vermeld. In kolom 2 is dan alleen opgenomen dat bedrijf, of die tak van dienst waarin het beroep uit zijn aard eene zelfstandige plaats bekleedt. (Zie blz. 176 en blz. 220 vlgg.).

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Accountant.	(Vrije beroepen)	24*g*
Acrobaat.	(Publ. vermakelijkh.)	24*k*
Adjunct-commies.	(Scheepsb.)	13*a*
Adjunct-controleur.	(Bevolkingsbureau)	31*a*
Adjunct-inspecteur.	(Arbeid)	29*g*
„ „	(Dir. belastingen)	29*k*
Adj.-onderofficieren.	(Krijgswezen)	29*i*
Adj -ijker.	(Staatsdienst)	29*k*
Adjutor.	(Onderwijs)	31*e*
Administrateur.	(Vrije beroepen)	24*p*
Advertentieplaatser.	(Uitgevers enz.)	20*e*
Adviseur.	(Gemeente bouwzaken)	4*c*
„	(Ned. bank)	22
Advocaten.	(Vrije beroepen)	24*d*
Aether.	(Fabrikanten)	5*a*
Afrolster.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Afbraak.	(Handel)	20*a*
Afbreekster.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Afdamper.	(Salpeterfabr.)	5*a*
Afdekker.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Afdraaier.	(Gloeilampenfabr.)	12*b*
„	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Afdrager.	„	1*d*
„	(Glasfabr.)	1*e*
„	(Steenfabr.)	1*c*
Affineerfabricage.	(Goud- en zilversmelt.)	11*a*
Afgever.	(Houthandel)	20*a*
Afhakker.	(Appendagesfabr.)	12*a*
Afhanger.	(Publ. verkoopingen)	21*h*
Afhouwer.	(Zeevisscherij)	19*a*
Afkapper.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Afklopster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Afknipster.	(Bleekerij)	15*d*
Afknipper.	(Steenfabr.)	1*c*
Aflader.	„	1*c*
Aflosser.	„	1*c*
Afmaakster.	(Garenspinnerij)	15*b*
„	(Schoenfabr.)	9*b*
Afmeetster.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Afmeter.	(Slijterij)	20*c*
Afneemster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
„	(Waschinrichtingen)	7*c*
Afschraper.	(Klompenfabr.)	6*a*
Afschrijver.	(Vrije beroepen)	24*g*
Afsmeltster.	(Gloeilampenfabr.)	12*b*
Afsmelter.	(Lampenfabr.)	12*d*
Afsnijder.	(Lompenhandel)	20*a*
„	(Papierfabr.)	14*a*
Afsteker.	(Steenfabr.)	1*c*
Afstrijker.	(Steenfabr.)	1*c*
Afslager.	(Gemeentelijke dienst)	31*g*
„	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Publ. veilingen)	21*h*
Aftapper.	(Wijnhandel)	20*c*
Aftelster.	(Papierfabr.)	14*a*
Aftrekker.	(Bandfabr.)	15*e*
„	(Tabakfabr.)	17*g*
„	(Zincographie)	3*b*
Afveegster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Afwaschster.	„	1*d*
Afwasscher.	(IJzergieterij)	11*b*
Afweger.	(Sajetfabr.)	15*b*
„	(Boterfabr)	17*k*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
„	(Verfstoffenfabr.)	5*d*
„	(IJzergieterij)	11*b*
Afwerker.	(Klompenfabr.)	6*a*
„	(Meubelfabr.)	6*a*
Afwerkster.	(Breiinrichting)	15*c*
„	(Schoenfabr.)	9*b*
„	(Tricotfabr.)	15*c*
Afwikkelaar.	(Papierfabr.)	14*a*
Afwindster.	(Vischnettenfabr.)	15*f*
Afzander.	(Heideontginning)	18*a*
Afzetter.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Agenten.	(Handel)	20
„	(Politie)	31*b*
Agronoom.	(Vrije beroepen)	24*e*
Akkerknecht.	(Landbouw)	18*a*
Albums.	(Fabrikanten)	14*b*
Alcohol.	„	17*n*
„	(Handel)	20*c*
Alikruikenvisscher.	(Visscherij)	19*b*
Almanakken.	(Handel)	20*e*
Aluminiumwaren.	„	20*f*
Allumimumwaren.	(Fabricage)	11*b*
Amanuensis.	(Vrije beroepen)	24*s*
„	(Geneesk. Staatstoez.)	29*h*
„	(Olieslager)	5*b*
„	(Rijkslandbouwproefstation)	29*o*
Ambtenaar.	(Toezicht spoorwegen)	21*a*
„	(Gemeente)	31*a*
„	(Kroondomein)	18*d*
„	(K. N. Met. Instituut)	29*o*
„	(Topographische inr.)	29*i*
„	(Openbaar Ministerie)	29*c*
„	(Kabinet der Koningin)	29*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Ambtenaar.	(Secretarie thesaurie enz. der Koningin)	27
„	(Dep. Alg. Bestuur)	29*a*
Amerik. artikelen.	(Handel)	20*h*
Ammoniak.	(Fabrikanten)	5*a*
Analiseur.	(Gist- en Spiritusfabr.)	17*n*
Ankervisscher.	(Zeevisscherij)	19*a*
Ankerzetter.	(Scheepvaart)	21*c*
Antieksnijder.	(Meubelfabr.)	6*a*
Antiekreparateur.	(Schilderkunst)	8*b*
Antiquair.	(Kunsthandel)	20*f*
„	(Boekhandel)	20*e*
Antiquiteiten.	(Handel)	20*f*
Antistone.	„	20*a*
Apotheker.	(Chem. nijverheid)	5*a*
Apothekersbenoodigdheden.	(Handel)	20*h*
Appeldrager.	(Siroopfabr.)	17*d*
Appelgelei.	(Fabrikanten)	17*g*
Appreteerder.	(Apreteerderij)	15*d*
„	(Bleekerij)	15*d*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
„	(Papier-en cartonbew.)	14*b*
Appretuurkoker.	(Bleekerij)	15*d*
„	(Bontweverij)	15*c*
Arbeider.	(Boschbouw)	18*d*
„ koekenkamer.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
„ rageerkamer.	„	5*b*
„ telegrafist.	(Spoorwegen)	21*a*
„ trommel.	(Fabr. kat. goed)	15*c*
Archivaris.	(Vrije beroepen)	24*l*
Architect.	(Bouwvak)	4*a*
„	(Godshuizen)	26
Armbezoeker.	(Armwezen gem. dienst)	31*g*
Armmeester.	(Gemeentedienst)	31*g*
Armvader.	(Verpleging)	26
Armverzorger.	(Burg. Armbestuur)	31*g*
Armvoogd.	(Gemeentedienst)	31*g*
Asbestartikelen.	(Handel)	20*h*
Asch.	„	20*a*
Aschbrander.	(Glasbranderij)	1*e*
Aschdrager.	(Glasfabr.)	1*e*
Aschkarlieden.	(Openbare reiniging)	4*d*
Aschzifter.	(Glasfabr.)	1*e*
Asphalt.	(Fabricage)	5*a*
„	(Handel)	20*a*
Asphalteur.	(Bouwvak)	4*a*
Asphaltlinnen.	(Fabricage)	14*b*
Asphaltpapier.	„	14*b*
Asphaltpekker.	(Bouwvak)	4*a*
Aspirant muntgezel.	(Rijksmunt)	29*k*
Assendraaier.	(Machinefabr.)	12*a*
Assensmeerder.	(Katoenfabr.)	15*c*
Assistent.	(Bevolkingsbureau)	31*a*
„	(Mass. en heilgymn.)	24*s*
„	(Museum kunstnijverh.)	24*l*
„	(Post en telegrafie)	21*e*
„	(Rijkslandb. proefstat.)	29*o*
„ buitendienst	(Spoorwegen)	21*a*
Assuradeur.	(Levens- en ongelukkenverzekering)	23*a*
„	(Zieken- en begrafenisfondsen)	23*b*
„	(Brandassurantie)	23*c*
„	(Andere verzekeringen)	23*d*
Auditeur-militair.	(Rechtswezen)	29*c*
Augurken.	(Handel)	20*c*
Augurkenzouter.	(Fabr. van verduurz. levensmiddelen)	17*g*
Automaten.	(Handel)	20*h*
Azijn.	(Fabricage)	17*o*
„	(Handel)	20*c*

B.

Baalmaker.	(Katoenenfabr.)	15*c*
Baanwachter.	(Spoorwegen)	21*a*
Baanwerker.	(Brikkettenfabr.)	10*b*
Baanwerker.	(Spoorwegen)	21*a*
Baander.	(Touwslagerij)	15*f*
Baanspinner.	(Garenspinnerij)	15*f*
Babbelaar.	(Fabr. van ouwels)	17*b*
Bacteoroloog.	(Vrije beroepen)	24*m*
Baden.	(Pachters van godsdienstige)	33*c*
	(Reiniging)	7*c*
„		7*c*
„		7*c*
Badhouder.	(Handel)	20*d*
Badknecht.	(Reiniging)	7*c*
Badmeester.	(Tramwegen)	21*a*
Badtoestellen.	(Veenderij)	10*c*
Badvrouwen.	(Reiniging)	4*d*
Bagagemeester.	(Steenfabr.)	1*c*
Baggerman.	(Groenteteelt)	18*c*
„	(Reiniging)	4*d*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
„	(Loodswezen)	29*m*
Baggermolenaar.	(Verpleging)	26
Bakboener.		
Bakenmeester.		
Baker.		

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Bakjongen.	(Papier- en cartonbewerking)	14*b*
Bakkenafdraaier.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Bakkenmaker.	(Pannenfabr.)	1*c*
"	(Aardwerkfabr.)	1*d*
Bakkenruimer.	(Suikerfabr.)	17*c*
Bakkenschipper.	(Ballast M^{y}.)	21*c*
Bakkenschrapper.	(Steenfabr.)	1*c*
Bakkensopper.	"	1*c*
Bakkenspoelster.	"	1*c*
Bakkenvormer.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Bakkenvuller.	"	1*d*
Bakker.	(Cacaofabr.)	17*e*
Bakmaker.	(Cementfabr.)	1*b*
Bakrijder.	(Steenfabr.)	1*c*
Bakschipper.	(Openb. werken)	4*c*
Baksters.	(Biscuitfabr.)	17*b*
Bakkersplaten.	(Fabricage)	11*b*
Bakkerswaren.	(Handel)	20*c*
Balansenmaker.	(Fabr. van balansen)	12*d*
Balansenscherper.	" "	12*d*
Balen.	(Handel)	20*h*
Baleinen.	"	20*b*
Baleinenmaaksters.	(Corsettenfabricage)	7*a*
Baleinsnijder.	(Baleinsnijderij)	6*c*
Balkentreder.	(Kerkelijke dienst)	33*c*
Ballast.	(Handel)	20*a*
Ballastschikker.	(Zeevaart)	21*c*
Ballenkoker.	(Fabr. van babbelaars)	17*b*
Balletjesmaker.	(Suikerbakkerij)	17*b*
Ballonnenwaschster.	(Electrische gloeilampenfabr.)	12*b*
Balsem.	(Handel)	20*h*
Bamboesbewerker.	(Vogelkooifabr.)	6*a*
Band.	(Fabricage)	15*e*
"	(Handel)	20*b*
Bandenmaker.	(Rijwielfabr.)	12*c*
Bandenschrapper.	(Hoepelmakerij)	6*a*
Bandenvouwer	(Capsulenfabr.)	11*b*
Bandsnijder.	(Hoepelmakerij)	6*a*
"	(Landbouw)	18*d*
Bandwever.	(Bandfabr.)	15*e*
Bandzager.	(Borstelfabr.)	6*b*
Bankpersoneel.	(Bankwezen)	22
Banketbakker.	(Koekbakkerij)	17*b*
Banketbakkersbenoodigdheden.	(Handel)	20*c*
Bankier.	(Bankwezen)	22
Bankjongen.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Banken van leening personeel.	(Bankwezen)	22
Bankwerker.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
"	(Borstelfabr.)	6*b*
"	(Hoeden- en militaire equipementstfabr.)	7*a*
"	(Machinefabr.)	12*b*
"	(Korenmolen of Meelfabrieken)	17*a*
"	(Broodbakkerijen)	17*b*
Barbier.	(Reiniging)	7*c*
Basculen.	(Fabricage)	12*d*
Bassindrager.	(Raffinaderijen)	17*c*
Baster.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Batser.	(Jutefabricage)	15*c*
Battikster.	(Fraaie handw.)	8*d*
Bazarhouder.	(Handel in and. waren)	20*h*
Bedden.	(Handel)	20*d*
Beddenmaker.	(Beddenfabr.)	7*b*
Beddenverhuurder.	(Handel in voorwerpen van woning)	20*d*
Bedveeren.	(Fabricage)	7*b*
"	(Handel)	20*d*
Beelden.	"	20*f*
Beeldengieter.	(IJzergieterij)	11*b*
"	(Kunstnijverheid)	8*e*
Beeldhouwer.	(Meubelmakerij)	6*a*
"	(Kunstnijverheid)	8*a*
"	(Artisten)	24*f*
"	(Kerkelijke kunst)	8*a*
"	(Polychromeur)	8*b*
Beenbrander.	(Fabr. van beenzwart)	5*d*
Beenstamper.	" "	5*d*
Beenhakker.	(Vleeschhouwerij)	17*h*
Beenolie.	(Fabricage)	5*b*
Beenzwart.	"	5*d*
Beenzwartbrander.	(Siroopfabr.)	17*d*
"	(Raffinaderijen)	17*c*
Beestensnijder.	(Kerkelijke dienst)	33*c*
Beetwortel.	(Handel)	20*a*
Beetwortelsuiker.	(Fabricage)	17*c*
Bewaarder.	(Begrafeniswezen)	21*i*
Bedienaar.	(Begrafenissen)	21*i*
Begrafenisfondsen perpersoneel.	(Verzekering)	23*b*
Behanger.	(Bouwvak)	4*b*
"	(Meubelfabricage)	6*a*
Behangersartikelen.	(Handel)	20*d*
Behangerslinnen.	(Fabricage)	15*c*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Behangseldrukker.	(Fabr. v. behangselp.)	14*b*
Behangselpapier.	(Fabrikanten)	14*b*
"	(Handel)	20*d*
Beignetsbakker.	(Fabr. van voedingsm.)	17*b*
Beitelslijper.	(Houtschaverij)	6*a*
Bekleeder.	(Metaal Ind.)	11*b*
"	(Margarinefabriek)	17*l*
Beleenkantoorhouder.	(Bankwezen)	22
Berenleider.	(Publieke vermakelijkheden)	24*k*
Bergingmaatschappij personeel.	(Zeevaart)	21*c*
Beschuitbakker.	(Fabr. van voedingsm.)	17*b*
Beschuit.	(Fabrikanten)	17*b*
Beschuitverpakker.	(Broodbakkerij)	17*b*
Beschuit.	(Handel)	20*c*
Beslagkoker.	(Gist- en Spiritusfabr.)	17*n*
Bestelhuishouder.	(Expeditie)	21*f*
Bestelhuishouder.	(Spoorwegen)	21*a*
Bestelkantoorhouder.	(Expeditie)	21*f*
Besteller.	(Spoorwegen)	21*a*
"	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
"	(Binnenscheepsvaart)	21*d*
"	(Expeditie)	21*f*
"	(Graanhandel)	20*c*
"	(Boekhandel)	20*e*
Betaalmeester.	(Staatsdienst)	29*k*
Betonwerker.	(Openb. werken)	4*c*
Betrekker.	(Klompenmakerij)	6*a*
Beugvisscher.	(Zeevisscherij)	19*a*
Beukenbastbewerker.	(Touwbaanderij of slagerij)	15*f*
Beuker.	(Garenspinnerij)	15*b*
Beurtschipper.	(Binnenvaart)	21*d*
Beurtveren personeel.	"	21*d*
Beursknecht.	(Gemeentel. dienst)	31*g*
Bevolkingsagent.	" "	31*a*
Bewaarder.	(Goederen)	21*k*
Bewaardsman.	(Veehouderij)	18*b*
Bewaarschoolhouderes.	(Onderwijs)	25
Bezembinder.	(Bezemfabr.)	6*b*
Bezemmaker.	"	6*b*
Bezemrijs.	(Handel)	20*a*
Bezems.	"	20*d*
Bedrijfvoerder.	(Steenkolenmijn)	10*b*
Bezetster.	(Tricotfabr.)	15*c*
Bibliothecaris.	(Vrije beroepen)	24*l*
Bieler.	(Bleekerij v. stukg.)	15*d*
"	(Meelfabrieken)	17*a*
Bier.	(Handel)	20*c*
Bierbottelaar.	"	20*c*
Bierbrouwer.	(Bierfabr.)	17*o*
Biervleier.	"	17*o*
Bierhuishouder.	(Verkeer)	21*g*
Bierrijder.	(Bierfabr.)	17*o*
Bietenweger.	(Landbouw)	18*a*
Biezen.	(Handel)	20*a*
Bijouteriewerker.	(Goudsmederij)	11*a*
Biljardjongen.	(Verkeer)	21*g*
Biljardmaker.	(Biljardfabr.)	6*a*
Biljetteermeester.	(Gemeentel. dienst)	31*g*
Binder.	(Borstelfabr.)	6*b*
Bindrotting.	(Handel)	20*a*
Bindster.	(Stroohulzenfabr.)	6*b*
Binster.	(Fabr. v. band)	15*e*
Binnenmeiden.	(Verpleging)	26
Binnenmoeder.	(Oude mannen- en vrouwenhuizen)	26
"	(Werkinrichtingen)	26
Binnenvader.	(Oude mannen- en vrouwenhuizen)	26
"	(Werkinrichtingen)	26
Binnenwerker.	(Bleekerij v. stukg.)	15*d*
Biscuitdraagster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Biscuitschilder.	"	1*d*
Bisschoppen.	(Kerkel. gezindte)	33*a*
Bitter.	(Handel)	20*c*
Blaasbalgen.	(Fabricage)	9*b*
Blaasbalgtreder.	(Kerkel. dienst)	33*c*
Bladenopbrenger.	(Steenfabr.)	1*c*
Bladslager.	(Pannenfabr.)	1*c*
Bladstrijker.	(Pannenfabr.)	1*c*
Bladzoeker.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Blauwsel.	(Fabrikanten)	5*d*
"	(Handel)	20*a*
Blauwselzever.	(Blauwselfabr.)	5*d*
Blauwmaker.	(Draadnagels en spijkerfabr.)	11*b*
Blauwverver.	(Sajetfabr.)	15*b*
"	(Ververij)	15*d*
Bleeker.	(Fabr. v. linnen en koenengoederen)	15*d*
"	(Katoenspinnerij)	15*b*
"	(Waskaarsenfabr.)	5*b*
Bleekersartikelen.	(Handel)	20*a*
Blik.	"	20*a*
Blikkenmeid.	(Fabr. van verduurzaamde levensmidd.)	17*g*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Blikkleurder.	(Metaalwarenind.)	11*b*
Blikslager.	Militairehoeden en equipement st.fabr.)	7*a*
Blikslager.	(Blikindustrie)	11*b*
Bliksnijder.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Blikwaren.	(Fabricage)	11*b*
Blikwerken.	(Handel)	20*d*
Blikwerker.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Blindenonderwijzer.	(Onderwijs)	25
Bloedloogzout.	(Fabricage)	5*a*
Bloedzuiger.	(Handel)	20*h*
Bloembakker.	(Aardappelmeelfabricage)	17*d*
Bloembollen.	(Handel)	20*f*
Bloembollenkweeker.	(Tuinbouw)	18*c*
Bloemendrukker.	(Linoleumfabr.)	9*c*
Bloemen.	(Handel)	20*f*
Bloemenbindster.	(Bloemisterij)	18*c*
Bloemenmaakster.	(Kunstnijverheid)	8*d*
Bloemisten.	(Bloemisterij)	18*c*
Bloemkoolzouter.	(Verduurz. levensmiddelenfabr.)	17*g*
Bloempotten.	(Fabricage)	1*c*
Blokbreker.	(Steengroeve)	1*a*
Blokkenlegger.	(Metaalind.)	11*b*
Blokkenmaakster.	(Electrische gloeilampenfabr.)	12*b*
Blokmaalder.	(Oliefabr. en stopverfmakerij)	5*b*
Blokmaker.	(Oliefabrieken)	5*b*
"	(Scheepsbouw)	13*a*
Blokperser.	(Tabak- en sigarenfabricage)	17*g*
Blokwachter.	(Spoorwegen)	21*a*
Blokwerker.	(Stoelenfabr.)	6*a*
Blooter.	(Zeemleerind.)	9*a*
"	(Looierij)	9*a*
Blusscher.	(Gasfabr.)	16*a*
Bobijnster.	(Sajetfabr.)	15*b*
Bode.	(Gemeentel. dienst)	31*c*
Bodegahouder.	(Verkeer)	21*g*
Bodemmaker.	(Mandenfabr.)	6*b*
Bodemzager.	(Kuiperij)	6*a*
Boeierknecht.	(Scheepvaart)	21*d*
Boekbinder.	(Boekbinderij)	14*b*
Boekdrukker.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Boekdrukkermaterialen.	(Handel)	20*e*
Boeken.	"	20*e*
Boekenverhuurder.	(Boekhandel)	20*e*
Boelhouders.	(Marktwezen)	21*h*
Boener.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Boenster.	(Stoelenfabr.)	6*a*
Boer.	(Landbouw)	18*a*
"	(Veeteelt)	18*b*
Boeter.	(Zalmvisscherij)	19*b*
Boetseerder.	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
Boezel.	(Fabricage)	15*c*
Bokjongen.	(Steendrukkerij)	3*b*
Bolder.	(Garenspinnerij)	15*b*
Bollenmeisje.	"	15*b*
Bollenwindster.	(Sajetfabr.)	15*b*
Bollooper.	(Handel in voedingsm.)	20*c*
Bomswerker.	(IJzergieterij)	11*b*
Boncheur.	(Glasslijperij)	1*e*
Bonte goederen.	(Fabricage)	15*c*
Bontwerker.	(Kleeding)	7*a*
Bontwever.	(Textiele nijverheid)	15*c*
Boodschaplooper.	(Expeditie)	21*f*
Boogmaker.	(Wapenfabr.)	12*e*
Boogwachter.	(Tramwegen)	21*a*
Bookmaker.	(Vrije beroepen)	24*g*
Boomdrager.	(Bontweverij)	15*c*
Boomendrager.	(Fabr. van linnen en katoenen goederen)	15*c*
Boomenrooier.	(Houthandel)	20*a*
"	(Klompenfabr.)	6*a*
Boomer.	(Bontweverij)	15*c*
"	(Fabr. van linnen en katoenen goederen)	15*c*
Boomgewassen,	(Handel)	20*h*
Boomenomkapper.	(Kuiperij)	6*a*
Boomkweeker.	(Boomkweekerij)	18*d*
Boomsluiter.	(Scheepvaart)	21*d*
"	(Spoorwegen)	21*a*
Boomsnoeier.	(Boomkweekerij)	18*d*
Boomenschiller.	(Boschcultuur)	18*d*
Boomversteller.	(Bontweverij)	15*c*
Boomvruchten.	(Handel)	20*c*
Boonensorteerster.	(Cacaofabr.)	17*e*
Boonenzoekster.	"	17*e*
Boorden.	(Fabricage)	7*a*
Boorder.	(Borstelmakerij)	6*b*
"	(Klompenmakerij)	6*a*
"	(Fabr. v. brandkasten)	11*b*
"	(IJzergieterij)	11*b*
"	(Brugbouw)	4*c*
"	(Rijtuigfabr.)	13*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Boorder.	(Machinefabr.)	12*c*
Boormeester.	"	12*a*
Boorsters.	(Schoenfabr.)	9*b*
Boortechniker.	(Petroleummaatsch.)	10*a*
Boorwerkman.	(Steenkolenmijn)	10*b*
Bootenverhuurder.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Bootslieden.	(Zeevaart)	21*c*
"	(Binnenvaart)	21*d*
Bootwerker.	(Zeevaart)	21*c*
"	(Scheepstimmerwerf)	13*a*
Bordeelhouder.	(Vrije beroepen)	24*s*
Bordendraagster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Bordenmaker.	"	1*d*
Bordenuitzoekster.	"	1*d*
Borden- en kommenstempelaarster.	"	1*d*
Bordenvernisser.	"	1*d*
Bordpapier.	(Fabricage)	14*a*
Borduurster.	(Stoffenververij)	7*c*
Borduurster.	(Kunstnijverheid)	8*d*
"	(Kerkelijke kunst)	8*d*
Borduurwerken.	(Handel)	20*f*
Borduurwerker.	(Kunstnijverheid)	8*d*
Borstelaar.	(Appreteerderij)	15*d*
Borstelhout.	(Fabrikanten)	6*a*
Borstelhoutboorder.	(Borstelhoutfabr.)	6*a*
Borstelhoutmaker.	"	6*a*
Borstelmaker.	(Borstelfabr.)	6*b*
"	(Suikerfabr.)	16*c*
Borstels.	(Fabrikanten)	6*b*
"	(Handel)	20*b*
Borstelsorteerder.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Borstelwerk.	(Handel)	20*b*
Bosarbeider.	(Steenfabr.)	1*c*
Boscharbeider.	(Houtteelt)	18*d*
Boschwachter.	"	18*d*
Boschopzichter.	"	18*d*
Bosjesmaker.	(Tabak- en sigarenfab.)	17*g*
"	(Tapijtweverij)	15*c*
Bosseerder.	(Kerkel. dienst)	33*c*
Botanisten.	(Vrije beroepen)	24*m*
Boter.	(Handel)	20*c*
Boterboeren.	(Veeteelt)	18*b*
Boter- en kaaskleursel.	(Fabricage)	17*k*
Boterbereider.	(Boterfabr.)	17*k*
Boterbewerker.	(Margarinefabr.)	17*l*
Boterfusten.	(Handel)	20*h*
Boterkarner.	(Boterfabr.)	17*k*
Boterkeurmeester.	(Margarinefabr.)	17*l*
Boterkleurder.	(Boterfabr.)	17*k*
Boterkneder.	"	17*k*
Botermaker.	"	17*k*
"	(Margarinefabr.)	17*l*
Botermeester.	(Boterfabr.)	17*k*
Boteropmaker.	(Margarinefabr.)	17*l*
Botertrapper.	"	17*l*
Boterschipper.	(Boterfabr.)	17*k*
Botersorteerder.	"	17*k*
Boterverver.	(Margarinefabr.)	17*l*
Boterwasscher.	"	17*l*
Boterweger.	"	17*l*
Boterwerker.	(Boterfabr.)	17*k*
Bottelaar.	(Bierfabr.)	17*o*
Bottelier.	(Huiselijke dienst)	27
Bottensorteerder.	(Chem. nijverheid)	5*a*
" "	"	5*d*
Botvisscher.	(Riviervisscherij)	19*b*
"	(Zeevisscherij)	19*a*
Boutenheetmaker.	(IJzerfabr.)	11*b*
Boutenmakersgezel.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Boutenmaker.	(IJzerfabr.)	11*b*
Boutensnijder.	"	11*b*
Boutschieter.	(Jacht)	19*c*
Bouwkundigen.	(Steenfabr.)	1*c*
"	(Aardewerkfabr.)	1*d*
"	(Bouwvak)	4*a*
Bouwmaterialen.	(Handel)	20*a*
Bouwmeester.	(Landbouw)	18*a*
Bouwzichtstelenmaker.	(Houtbewerking)	6*a*
Bovenmulder.	(Papierfabr.)	14*a*
Bovensnijder.	"	14*a*
Brandassurantie.	(Personeel bij maatschappijen)	23*d*
Braker.	(Vlasbouw)	15*a*
Brander.	(Cacaofabr.)	17*e*
"	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
"	(Cichoreifabr.)	17*f*
"	(Olieslagerij)	5*b*
"	(Loodwitfabr.)	5*d*
"	(Vertind en geëmaill. ijzerfabr.)	11*b*
Bramer.	(Machinefabr.)	12*a*
Brandhoutmaker.	(Houtbewerking)	6*a*
Brankkasten.	(Fabricage)	11*b*
"	(Handel)	20*d*
Brandspuiten.	(Fabricage)	12*a*
Brandspuitslangen.	"	15*c*
Brandstoffen.	(Handel)	20*d*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Brandweerlieden.	(Gemeentel. dienst)	31*c*
Breeuwer.	(Scheepsbouw)	13*a*
Breeuwwerk.	(Fabricage)	15*f*
Breister.	(Strooihoedenfabr.)	7*a*
"	(Breiinrichting)	15*c*
"	(Tapijtweverij)	15*c*
"	(Tricotfabr.)	15*c*
"	(Wollen stoffenfabr.)	15*c*
Breikoker.	(Fabr. van linnen en katoenen goederen)	15*d*
Breischoolhouderes.	(Onderwijs)	25
Breiwerker.	Fabr. v. kooltеerprod.)	5*a*
Breukbandenmaker.	(Instrumentfabr.)	12*d*
Brievenbesteller.	(Postwezen)	21*e*
Brievengaarder.	"	21*e*
Brikken.	(Fabricage)	1*c*
Brikkenbakker.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Brillantslijper.	(Diamantnijverheid)	2*a*
Brillantsnijder.	"	2*a*
Brillantversteller.	"	2*a*
Brillen.	(Handel)	20*h*
Brillenslijper.	(Instrumentfabr.)	12*d*
Brillensnijder.	"	12*d*
Briquetten.	(Fabricage)	10*b*
"	(Handel)	20*d*
Brittannia-artikelen.	"	20*f*
Brokkenmaker.	(Suikerbakkerij)	17*b*
Bronolie.	(Handel)	20*d*
Bronseur.	(Metaalwarenind.)	11*b*
Bronswaren.	(Fabricage)	11*b*
"	(Handel)	20*f*
Brood.	(Fabrikanten)	17*b*
"	(Handel)	20*c*
Broodbakker.	(Broodfabr.)	17*b*
Broodenlekker.	(Suikerfabr.)	17*c*
Broodslijter.	(Handel in brood)	20*c*
Broodsnijdster.	"	20*c*
Broodventer.	"	20*c*
Broijeerder.	(Cacaofabrieken)	17*e*
Brouwersartikelen.	(Handel)	2 *a*
Brouwknecht.	(Bierfabricage)	17*o*
Brouwmeester.	"	17*o*
Brugdraaier.	(Binnenvaart)	21*d*
Bruggaarder.	"	21*d*
Bruggetjesmaker.	(Electr. gloeilampenfabr.)	12*b*
Brugknecht.	(Rijkswaterstaat)	29*l*
Brugmeester.	(Binnenvaart)	21*d*
Brugpachter.	"	21*d*
Brugwachter.	(Spoorwegen)	21*a*
Brugwachter.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Brugwerker.	(Bouwvak)	4*c*
Bruineerder.	(Gouden- en zilverfabr.)	11*a*
Bruinmaker.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Buffetchef.	(Verkeer)	21*g*
Buffetjuffrouwen.	"	21*g*
Buffetmaatschappij personeel.	"	21*g*
Buiger.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Builenman.	(Meelfabriek)	17*a*
Builenstopper.	(Olieslagerij)	5*b*
Builenvuller.	(Tabaksfabricage)	17*g*
Buitenwerker.	(Bleekerij v. stukg.)	15*d*
"	(Gasfabricage)	16*a*
"	(Katoenspinnerij)	15*b*
"	(Katoenenfabr.)	15*c*
"	(Papier- en cartonbew.)	14*b*
Buizen.	(Fabricage)	1*c*
Buizenlegger.	(Gasfabr.)	16*a*
Buizenmaker.	(Fabr. van muziekinstrumenten)	12*d*
Bukskin.	(Fabricage)	15*c*
Bukswever.	(Bukskinfabr.)	15*c*
Bundelopmaker.	(Vlasind.)	15*a*
Bureaulisten.	(Tooneel)	24*i*
Burgemeester.	(Gemeentel. dienst)	31*a*
Busjesveegster.	(Boterfabr.)	17*k*
Buskruit.	(Fabricage)	5*c*
Bussendrager.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Bussenmaakster.	(Blikindustrie)	11*b*
Bussenvulster.	(Fabr. v. verduurzaamde levensmidd.)	17*g*
Buürtmeester.	(Gemeentel. dienst)	31*g*
Bijenhandelaar.	(Handel in vee)	20*g*
Bijenhouder.	(Veeteelt)	18*b*
Bijtsenkleurstofmaker.	(Meubelfabr.)	5*d*
Bijtser.	(Metaal ind.)	11*h*
"	(Houtbewerking)	6*a*

C.

Cachetsnijder.	(Kunstnijverheid)	8*c*
Caféhouder.	(Verkeer)	21*g*
Calandreur.	(Papierfabr)	14*a*
Calcarium.	(Fabrikant)	5*a*
Calfakker.	(Tapijtweverij)	15*c*
Caligraaf.	(Kunstnijverheid)	8*b*
Candeerder.	(Kandijfabr.)	17*c*
Candidaat notaris.	(Vrije beroepen)	24*p*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Caneur.	(Glasfabr.)	1*e*
Cantillewerker.	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
Cantilleur.	" "	11*a*
Cantinehouder.	(Verkeer)	21*g*
Caoutchouc.	(Fabricage)	9*c*
Caoutchoucwaren.	"	9*c*
Caoutchouc.	(Handel)	20*a*
Caoutchoucartikelen.	"	20*h*
Capsulenmaakster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Capsulen.	(Fabricage)	11*b*
"	(Handel)	20*h*
Caramelbrander.	(Glucosefabr.)	17*d*
Carbonateur.	(Suikerfabr.)	17*c*
Carboniseur.	(Appreteerderij)	15*d*
Cargadoor.	(Expeditie)	21*f*
Carottentrekker.	(Snuiffabr.)	17*g*
Carton.	(Fabricage)	14*a*
Cartonsnijder.	(Papierfabr.)	14*a*
Carousselhouder.	(Vrije beroepen)	24*k*
Cassettenbinder.	(Aardwerkfabr.)	1*d*
Cassettenmaker.	"	1*d*
Cassettenpoetser.	"	1*d*
Cassetteninzetter.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Castrolleur.	(Restauratiewezen)	21*g*
Celwerker.	(Stijfselfabr)	17*d*
Cement.	(Fabricage)	1*f*
Cementgieter.	(IJzercementfabr.)	1*c*
Cement.	(Handel)	20*a*
Cementsteenwerker.	(Cementsteenfabr.)	1*c*
Centrifugist.	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
"	(Zuivelfabr.)	17*k*
Champignonkweeker.	(Tuinbouw)	18*c*
Chanteur.	(Vrije beroepen)	24*k*
Chasseur.	(Hotelwezen)	21*g*
Chemicaliën.	(Fabrikanten)	5*a*
"	(Handel)	20*h*
Chemisten.	(Chem. nijverheid)	5*a*
Chinine.	(Fabricage)	5*a*
Chocolademaker.	(Cacaofabr.)	17*e*
Chocolaad.	(Handel)	20*c*
Christophle.	"	20*f*
Chronometers.	(Fabricage)	12*d*
Cichorei.	"	17*f*
"	(Handel)	20*c*
Cirkelzager.	(Borstelfabr.)	6*b*
"	(Houtzagerij)	6*a*
Ciseleur.	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
"	(Fabr. van houtwaren)	6*a*
Ciseleur.	(Fabr. v. met. kerkornamenten)	8*c*
"	(Machinefabr.)	12*a*
"	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Claviger,	(Onderwijs)	31*e*
Cokes.	(Handel)	20*d*
Collebonsperser.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Collecteur.	(Gasfabr.)	16*a*
"	(Staatsloterij)	29*k*
Colporteur.	(Uitgever)	20*e*
Commensalenhouder.	(Hotelwezen)	21*g*
Comestibles.	(Fabricage)	17*g*
"	(Handel)	20*c*
Commissaris.	(Rijkspolitie)	29*d*
Commissaris der loodsen	(Loodswezen)	29*m*
Commissaris der Koningin.	(Prov. bestuur)	30*a*
Commissaris van politie.	(Gemeente dienst)	31*b*
Commissaris.	(Handelslichamen)	20*a-h*
"	(Bankinstelling)	22
Componist.	(Vrije beroepen)	24*g*
Compositiegieter.	(Machinefabr.)	12*a*
Concertzanger.	(Vrije beroepen)	24*g*
Conducteur.	(Spoorwegen)	21*a*
"	(Tramwegen)	21*a*
"	(Diligences)	21*b*
"	(Omnibussen)	21*b*
"	(Zeevaart)	21*c*
"	(Binnenvaart)	21*d*
"	(Postdienst)	21*e*
"	(Hotelwezen)	21*g*
Confectiën.	(Handel)	20*b*
Confiseur.	(Koekbakkerij)	17*b*
Conservateuren.	(Vrije beroepen)	24*l*
Conservator.	(Phys. laboratorium)	29*f*
"	('s Rijks herbarium)	29*f*
Constructeur.	(Machinefabr.)	12*a*
Convooilooper.	(Verkeer)	21*f*
Conserveerder.	(Scheepsbouw)	13*a*
Copsdrager.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Copspakker.	"	15*b*
Correctors.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Correspondenten,	(Vrije beroepen)	24*p*
Corsetten.	(Fabricage)	7*a*
Costumier.	(Verhuurders van costumes)	20*b*
Costumenmaker.	(Kleeding)	7*a*
Coupeur.	(Kleermakerij)	7*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Coupeuse.	(Parapluiefabr.)	7*a*
Courantendrukker.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Couranten.	(Handel)	20*e*
Courantenventer.	(Boekhandel)	20*e*
Courantenverhuurder.	„	20*e*
Courantenvouwer.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Courier.	(Expeditie)	21*f*
Courpoetser.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Courweger.	(Zoutfabr.)	17*r*
„	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Courwerker.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
„	(Zoutfabr.)	17*r*
„	(Draadnagel en spijkerfabr.)	11*b*
„	(Wollendekensfabr.)	15*c*
„	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Creosoteerder.	(Houtbewerking)	6*a*
Custoden.	(Niet in openb. dienst)	24*l*
Custos.	(Univ.biblioth.)	29*f*
Cylinderbekleeder.	(Machinefabr.)	12*a*
Cylindermaker.	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Machinefabr.)	12*a*
Cylindervuller.	(Buizenfabr.)	1*c*

D.

Dagwaker.	(Scheepsbouw)	13*a*
Dakdekker.	(Bouwvak)	4*a*
Dakpannenbakker.	(Pannenfabr.)	1*c*
Damast.	(Fabricage)	15*c*
„	(Handel)	20*d*
Dambordenmaker.	(Houtwarenfabr.)	6*a*
Dameshandwerken.	(Handel)	20*f*
Dameskleermaakster.	(Kleermakerij)	7*a*
Danseres.	(Publ. vermakelijkh.)	24*i*
Dansonderwijzer.	(Onderwijs)	25
Darmen.	(Handel)	20*h*
Darmenconserveerder.	(Vleeschwarenfabr.)	17*h*
Darmenkrabber.	„	17*h*
Darmenwasscher.	„	17*h*
Darmenzouter.	„	17*h*
Decateerder.	(Appreteerderij)	15*d*
Decorateur	(Fabr. van suikerw.)	17*b*
Decoratieschilder.	(Kunstnijverheid)	8*b*
Deegmaler.	(Vermicellifabr.)	17*b*
Défusiechef.	(Suikerfabr. en raffin.)	17*c*
Dekens.	(Fabricage)	7*b*
„	(Handel)	20*b*
Dekenpakker.	(Wollendekensfabr.)	15*c*
Dekenpluister.	(Wollendekensfabr.)	15*c*
Dekentrekster.	(Katoenfabr.)	15*c*
Dekenscheister.	(Wollendekensfabr.)	15*c*
Dekenschoonmaakster.	(Dekensfabr.)	7*b*
Dekensnijder.	„	7*b*
Dekenstikker.	„	7*b*
Dekenstrijker.	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Wollendekensfabr.)	15*c*
Dekenvouwer.	„	15*c*
Dekenvouwster.	(Dekensfabr.)	7*b*
Dekenwasscher.	(Reiniging)	7*c*
Dekenwever.	(Wollendekensfabr.)	15*c*
Dekenzoomster.	(Dekenfabr.)	7*b*
Dekker.	(Dakdekkerij)	4*a*
„	(Asphaltfabr.)	5*a*
Dekkleeden.	(Fabricage)	15*c*
„	(Handel)	20*b*
„	„	20*h*
Dekknecht.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Dekoplegger.	(Sigarenfabr.)	17*g*
Dekselbevestigster.	(Blikindustrie)	11*b*
Deksnijdster.	(Tabaksfabr.)	17*g*
Deksorteerder.	(Sigarenfabr.)	17*g*
Dekzeilmaker.	(Korenmolen of meelfabr.)	17*a*
Delver (ijzererts).	(Mijnwezen)	10*a*
Depothouder.	(Handelsbedrijven)	20*a-h*
Desinfecteur.	(Gem. reiniging)	4*d*
Dessinateur.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Detacteur.	(Chemische wasscherij)	7*c*
Detective.	(Vrije beroepen)	24*s*
Deurwaarder.	(Rijksdienst)	29*c*
„	(Gem. belasting)	31*d*
„	(Rijksbelastingen)	29*k*
Diamant.	(Handel)	20*a*
Diamant Afval.	„	20*a*
Diamantklover.	(Diamantindustrie)	2*a*
Diamantslijper.	„	2*a*
Diamantslijpersmolens (verhuurders van)	„	2*a*
Diamantsnijder.	„	2*a*
Diamantversteller.	(Diamantindustrie)	2*a*
Diamantwerker.	„	2*a*
Diamantwerkersfournituren.	(Handel)	20*h*
Diamantzetter.	(Diamantindustrie)	2*a*
„	(Goudsmederij)	11*a*
Dichter.	(Vrije beroepen)	24*f*
Dichtmaker.	(Raffinaderijen)	17*c*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Dichtmaker.	(Zuivelfabriek)	17*k*
Diensbode.	(Huiselijke dienst)	27
Dienstbodenverhuurder.	(Besteedkantoren)	21*k*
Dienstman.	(Algem. dienstverrichting)	21*f*
Directeur.	(Versch. inrichtingen)	
Distillateur.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
„	(Fabr. van koolteerproducten)	5*a*
„	(Jenever- en likeurstokerij)	17*n*
Distilleerder.	(Fabr. vleeschwaren)	17*h*
Doekafmeter.	(Bontweverij)	15*c*
Doekenwasscher.	(Raffinaderijen)	17*c*
Dokknecht.	(Scheepsbouw)	13*a*
Dokmeester.	(Gem. dokken)	31*d*
Dokwerker.	(Scheepsbouw)	13*a*
Donkeyman.	(Zeevaart)	21*c*
Doodgraver.	(Begrafeniswezen)	21*i*
Doodkistenmaker.	(Kistenmakerij)	6*a*
Doodmaker.	(Fabr. vleeschwaren)	17*h*
Doopgoederenverhuurder.	(Handel in kleeding)	20*b*
Doorbrander.	(Gasfabr.)	16*a*
Doordraagster bij de verniskuip.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Doordrager van gebakken producten.	„	1*d*
Doorduwer.	(Wollengarenfabr.)	15*b*
Doorgever van cassetten.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Doorhaler.	(Wasch- en strijkinrichting)	7*c*
Doornaaier.	(Schoenfabr.)	9*b*
Doozen.	(Handel)	20*e*
Doozenmaker.	(Papierbewerking)	14*b*
Doozenplakker.	„	14*b*
Doozenvulster.	(Stijfselfabr.)	17*d*
Doppenmaakster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Doppenstempelaarster.	„	11*b*
Dopper.	(Lucifersfabr.)	5*c*
Dopster.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Dorscher.	(Landbouwers)	18*a*
Dorschmachines.	(Fabricage)	12*a*
Dottenmaakster.	(Touwslagerij)	15*f*
Draad- en houtbewerker	(Vogelkooifabr.)	6*a*
Draadjesafsnijdster.	(Elect.gloeilamp.fabr.)	12*b*
Draadjesklopster.	„ „ „	12*b*
Draadjesmeter.	„ „ „	12*b*
Draadjesslaanster.	(Elect.gloeilamp.fabr.)	12*b*
Draadspanner. (Teleph.)	(Telephoonaanl.)	12*b*
Draadmaker.	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Sajetfabr.)	15*b*
„	(Turfstrooiselfabr.)	10*c*
„	(Wollengarenfabr.)	15*b*
Draadnagels.	(Fabricage)	11*b*
Draadsnijder.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Draadtrekker.	(Goud- of zilverw.fabr.)	11*a*
„ (Teleph.)	(Telephoonaanl.)	12*b*
„ (zwoerder)	(Draadnagelfabr.)	11*b*
Draadvlechter.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Draadwerker.	(Goudsmederij)	11*a*
Draaier.	(Pannenfabr.)	1*c*
„	(Pottenbakkerij)	1*c*
„	(Fabr. fijn aardewerk)	1*d*
„	(Pijpenfabr.)	1*d*
„	(Glasfabr.)	1*e*
„	(Boekdrukkerij)	3*a*
„	(Verfstoffenfabr.)	5*d*
„	(Meubelfabr.)	6*a*
„	(Houtwarenfabr.)	6*a*
„	(Borstelfabr.)	6*b*
„	(Rietmeubelfabr.)	6*b*
„	(Chem. wasscherij)	7*c*
„	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
„	(Capsulenfabr.)	11*b*
„	(Vijlenfabr.)	11*b*
„	(Springveerenfabr.)	11*b*
„	(Slotenfabr.)	11*b*
„	(Blikindustrie)	11*b*
„	(IJzersmederij)	11*b*
„	(Rijwielenfabr.)	12*c*
„	(Garenspinnerij)	15*b*
„ (handdraaier)	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Touwslagerij)	15*f*
„	(Boterfabr.)	17*k*
„	(Zuivelfabr.)	17*k*
Drager.	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Vischhandel)	20*c*
Dragist.	(Fabr. v. suikerwerken)	17*b*
Draineerbuizen.	(Fabricage)	1*c*
Dreiler.	(Zeildoekfabr.)	15*c*
Drekman.	(Gemeentereiniging)	4*d*
Dresser.	(Sajetfabr.)	15*b*
„	(Sterkerij)	15*d*
„	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Dreumelsnijder.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Drinkwater.	(Handel)	20*c*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Droger.	(Linoleumfabr.)	9*c*
„	(Papierfabr.)	14*a*
„	(Sajetfabr.)	15*b*
„	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Drogerijen.	(Handel)	20*h*
Drogist.	(Chem. nijverheid)	5*a*
Droller.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Droog- en natwerker.	(Kuiperij)	6*a*
Droogmaker.	(Pannenfabr.)	1*c*
Droogmaker.	(Tegelfabr.)	1*c*
Droogmaakster.	(Veenderij)	10*c*
Droogmeid.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Droogscheerder.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Droogstoker.	(Steenfabr.)	1*c*
Droogstrijker.	(Wollenstoffenfabr.)	15*d*
Droogwerker.	(Katoenververij)	15*d*
Drop.	(Fabricage)	5*a*
Dropwerker.	(Dropfabr.)	5*a*
Drosbaas.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Drosler.	(Katoenenfabr.)	15*c*
Drosser.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Drukinkt.	(Fabricage)	5*d*
Drukwerk.	(Handel)	20*e*
Drukker-uitgever.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Drukker.	(Photografie)	3*c*
„	(Meubelfabr.)	6*a*
„	(Wasdoekfabr.)	9*c*
„	(Linoleumfabr.)	9*c*
„	(Metaalw.-industrie)	11*b*
„	(Blikindustrie)	11*b*
„	(Muziekinstrumentfabr.)	12*d*
„	(Papierfabr)	14*a*
„	(Fabr. van behangselpapier)	14*b*
Drukker.	(Katoenfabr.)	15*c*
„	(Katoendrukkerij)	15*d*
Drukwerker.	(Margarinefabr.)	17*l*
Drukkersfournituren.	(Handel)	20*e*
Drukker.	(Spoorwegen)	21*a*
Drukplatenuitgever.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Drukregelaar.	(Gasfabr)	16*a*
Drukzetter.	„	16*a*
Drijfriemen.	(Fabricage)	9*b*
Dubbelaarster.	(Nettenfabr)	15*f*
Duigen.	(Handel)	20*h*
Duigenmaker.	(Kuiperij)	6*a*
Duiker.	(Openbare werken)	4*c*
Duimenschraper.	(Fabr. v. vleeschwaren)	17*h*
Duinplukker.	(Houtteelt)	18*d*
Duivelaar.	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Dijkbaas.	(Waterschapsdienst)	32
Dijkgraven.	„	32
Dijkopzichter.	(Openbare werken)	4*c*
Dijkwerkers.	„	4*c*
E.		
Eau de cologne.	(Fabricage)	5*a*
„ „ „	(Handel)	20*f*
Ebonietboorder.	(Telephoonaanl.)	12*b*
Economen.	(Landbouw)	18*a*
„	(Veehouderij)	18*b*
Eeknulder.	(Leerlooierij)	9*a*
Eendenkooihouder.	(Jacht)	19*c*
Eester.	(Lijmfabr.)	5*d*
„	(Tabaksfabr.)	17*g*
Eetwaren.	(Handel)	20*c*
Eieren.	„	20*c*
Electriciteit.	(Fabricage)	16*b*
Electrische benoodigdheden.	(Handel)	20*h*
Electrische gloeilampen	(Fabricage)	12*b*
„ metalen.	(Handel)	20*a*
„ toestellen.	(Fabricage)	12*b*
„ „	(Handel)	20*h*
Elixer.	(Fabricage)	17*n*
Emailverf.	(Handel)	20*h*
Emailleerders.	(Kunstnijverheid)	8*c*
Emailleerder.	(Metaalindustrie)	11*b*
Emailschilder.	(IJzerindustrie)	11*b*
Embaleur.	(Expeditie)	21*f*
Emballage.	(Handel)	20*h*
Emigratie.	(Commissiepersoneel)	31*g*
Entrepôtdok.	(Personeel)	21*k*
Enveloppenmaakster.	(Papierfabr.)	14*a*
Enveloppen.	(Fabricage)	14*b*
Erfhuismeester.	(Verkeer)	21*k*
Ernstvuurwerker.	(Wapenfabr.)	12*e*
Ertsschepper.	(IJzerindustrie)	11*b*
Erwtenlezer.	(Grutterijen)	17*a*
„	(Kruideniershandel)	20*c*
Essaijeur.	(Staatsdienst)	29*k*
Essencen.	(Fabricage)	5*a*
Esser- en stelmaker.	(Rijtuigfabr.)	13*b*
Estrikwerker.	(Pannenfabr.)	1*c*
Etalage-artikelen.	(Fabricage)	11*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Etiquetteerder.	(Margarinefabr.)	17*l*
Etiquettenopplakker.	(Versch. ind.)	
Etser.	(Zincographie)	3*b*
„	(Photochemigrafie)	3*b*
Evangelisten.	(Kerkelijke dienst)	33*a*
Excelsiorplatengieter.	(Pleisterwerk)	4*b*
Expediteur.	(Expeditie)	21*f*
Exporthandelaar.	(Handel)	20*a-h*
Expert.	(Assurantiën)	23*d*
„	(Vrije beroepen)	24*s*
„	(Financiewezen)	29*k*
Ezeldrijver.	(Handel in vee)	20*g*
Ezelinnenhouder.	(„ „ voedingsm.)	20*c*
Ezelverhuurder.	(„ „ vee)	20*g*
F.		
Facteur.	(Scheepsbouw)	13*a*
Faecaliën.	(Handel)	20*a*
Fasseur.	(Fabr. van gasornamenten)	12*d*
Feestartikelen.	(Handel)	20*f*
Figuranten.	(Vrije beroepen)	24*i*
Figurist.	(Beeldhouwerij)	8*a*
Figuurteekenaar.	(Kam- en pijpenfabr.)	6*c*
Filiaalhoudster.	(Chem. wasscherij)	7*c*
Filtreermachines.	(Fabricage)	12*d*
Fineerzagers.	(Houtbewerking)	6*a*
Fitter.	(Bontweverij)	15*c*
„	(Fabr. v. verwarmingstoestellen)	12*a*
„	(Electr. gloeilampenfabriek)	12*b*
Fittings.	(Fabricage)	12*c*
Flesschen.	„	1*e*
„	(Handel)	20*h*
Flesschenlakker.	(Distilleerderij)	17*n*
Flesschenpakker.	(Zwavelzuurfabr.)	5*a*
Flesschenspoeler.	(Inktfabr.)	5*d*
„	(Distilleerderij)	17*n*
Flesschenvuller.	(Olieslagerij)	5*b*
Fleschjesvuller.	(Inktfabr.)	5*d*
Flesschenvuller.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Flesschenweger.	„	17*n*
Flesscher.	(Fabr. van melkprod.)	17*k*
Flikker.	(Tricotfabr.)	15*c*
Fluweel.	(Fabricage)	15*c*
„	(Handel)	20*b*
Fluweelwever.	(Fluweelfabr.)	15*c*
Forceerder.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Fournituren.	(Handel)	20*h*
„	„	20*b*
Fourages.	„	20*c*
Franje.	(Fabricage)	15*e*
Franjeknooper.	(Zijdefabr.)	15*c*
Franjemaker.	(Passementfabr.)	15*e*
Freezer.	(Pianofabr.)	12*d*
„	(Machinefabr.)	12*a*
Fretter.	(Meubelfabr.)	6*a*
Fribbelaar.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Fruit.	(Handel)	20*c*
Fruitdroger.	(Fabr. van verduurzaamde levensmidd.)	17*g*
Fruitplukker.	(Warmoezierderij)	18*c*
Fundeeringmaker of werker.	(Bouwvak)	4*a*
Fusten.	(Handel)	20*h*
Fijnsmid.	(Koperslagerij)	11*b*
Fijnspinster.	(Katoenspinnerij)	15*b*
G.		
Gaarder.	(Lompenhandel)	20*a*
Gaarkeukenhouder.	(Hotelwezen)	21*g*
Galanteriewaren.	(Fabricage)	8*e*
„	(Handel)	20*f*
Galonmaker.	(Passementfabr.)	15*e*
Galvaniseur.	(Boekdrukkerij)	3*a*
„	(Lettergieterij)	11*b*
„	(Koperslagerij)	11*b*
Galvaniseerder.	(Fabr. v. electr. toest.)	12*b*
Ganzenvanger.	(Jacht)	19*c*
Garderobière.	(Koninkl. Huis)	27
Gareelmaker.	(Zadelmakerij)	9*b*
Garens.	(Handel)	20*b*
Garenbleeker.	(Bleekerij)	15*d*
Garendresser.	(Sterkerij)	15*d*
Garendroger.	(Katoenververij)	15*d*
Garenkloppер.	(Sajethandel)	20*b*
Garenkluwster.	(Sajetfabr.)	15*b*
Garenrijger.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Garenspinner.	(Garenspinnerij)	15*b*
Garenspoeler.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Garentelster.	(Garenspinnerij)	15*b*
Garentwijnder.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Garenuitdeelster.	(Katoenfabr.)	15*c*
Garenuitgever.	„	15*c*
Garenverwerker.	„	15*c*
Garenverver.	(Bandfabr.)	15*e*
Garenwinder.	(Mattenfabr.)	6*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Garenwinder.	(Cacaofabr.)	17*e*
Garessenmaker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Garnalenvisscher.	(Zeevisscherij)	19*a*
Garneerder.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Garneerster.	(Pettenfabr.)	7*a*
Garneerder.	(Schoenfabr.)	9*b*
Garnisseur.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Garnituren.	(Handel)	20*b*
Gatenboorder.	(Scheepsbouw)	13*a*
Gasbuizen	(Fabricage)	11*b*
Gas- en waterleiding-artikelen.	(Handel)	20*d*
Gas- en waterfitter.	(Bad- en zweminr.)	7*b*
Gasfitter.	(Aanleg gas- en waterleiding)	4*a*
Gasgloeilichtkousen.	(Fabricage)	5*a*
Gasgloeilichtartikelen.	(Handel)	20*d*
Gasgloeilampen.	(Fabricage)	12*d*
Gasmeter.	"	12*d*
Gasopnemer.	(Gasfabricage)	16*a*
Gasornamenten.	(Fabricage)	12*d*
"	(Handel)	20*d*
Gasstoker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
"	(Zwavelzuurfabr.)	5*a*
"	(Gasfabr.)	16*a*
Gasventilateur.	"	16*a*
Gasvuller.	(Spoorwegen)	21*a*
Gaswerkers.	(Fabr. van gas)	16*a*
Gebreide goederen.	(Handel)	20*b*
Gedachtenlezer.	(Vrije beroepen)	24*s*
Gedelegeerde.	(Ned. Staatsloterij)	29*k*
Gedistilleerd.	(Handel)	20*c*
Geelgieter.	(Klokgieterij)	11*b*
Geëmailleerde goederen.	(Handel)	20*d*
Geëmailleerd ijzer.	(Fabricage)	11*b*
Geerder.	(Bierfabr.)	17*o*
Geestelijken.	(Div. kerk. gezindten)	33*a*
Geldersche waren.	(Handel)	20*c*
Geldkistjesmaker.	(IJzerindustrie)	11*b*
Geldophaalder.	(Gasfabr.)	16*a*
Gelijkschieter.	(Tabaksfabr.)	17*q*
Gemengmaker.	(Glasfabr.)	1*e*
Gemengrijder.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Gemengzetter.	(Glasfabr.)	1*e*
Genealogen.	(Vrije beroepen)	24*s*
Geneeskundigen.	"	24*a*
Geneesmiddelen.	(Handel)	20*h*
Gereedmaker.	(Papierfabr.)	14*a*
Gerstpellers.	(Grutterijen)	17*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAAROE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Getouwenbaas.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Getouwenrepareerder.	" "	15*c*
Getouwsteller.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Getouwwerker.	(Passementfabr.)	15*e*
Gevangenbewaarder.	(Rechtswezen)	29*c*
Geweerlademaker.	(Fabr. van wapens)	12*e*
Geweermaker.	"	12*e*
Gewichtendraaier.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Gewichtmaker.	"	11*b*
Gezagvoerders.	(Zeevaart)	21*c*
"	(Binnenvaart)	21*d*
Gezichtskundigen.	(Vrije beroepen)	24*a*
Gidsen.	(Expeditie)	21*f*
Gieters.	(Glasfabr.)	1*e*
"	(Lepelfabr.)	11*b*
"	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
"	(Gasmeterfabr.)	12*d*
Gietmeid.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Gietster.	(Vermicellifabr.)	17*b*
Gips.	(Fabricage)	1*b*
Gipsbijbrenger.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Gipsgieter.	(Pleisterwerk)	4*b*
Gipsvormer.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
"	(Pleisterwerk)	4*b*
"	(Ornamentfabr.)	8*e*
Gipswaren.	(Handel)	20*f*
Gipswerker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
"	(Ornamentfabr.)	8*e*
Gist.	(Fabricage)	17*n*
"	(Handel)	20*c*
Gistbaas.	(Branderij)	17*n*
Gistinpakker.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Gistknecht.	(Branderij)	17*n*
Gistmaker.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Gistschepper.	" "	17*n*
Gistverstrekker.	" "	17*n*
Gistwerker.	" "	17*n*
Gistzifter.	(Gisthandel)	20*c*
Glacier.	(Cacaofabr.)	17*e*
Gladwerker.	(Meubelfabr.)	6*a*
"	(Goudsmederij)	11*a*
Glandermeester.	(Papierfabr.)	14*a*
Glansgoud.	(Fabricage)	5*d*
Glanseerder.	(Steenfabr.)	1*c*
Glanser.	(Tabakspijpenfabr.)	1*d*
"	(Kaarsenfabr.)	5*b*
"	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
"	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
"	(Papierfabr.)	14*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Glanser.	(Cartonfabr.)	14*a*
"	(Garenspinnerij)	15*b*
"	(Fabr. van katoen)	15*c*
Glas.	(Fabricage)	1*e*
"	(Handel)	20*d*
Glasblazer.	(Glasfabr.)	1*e*
"	(Gloeilampenfabr.)	12*d*
Glasbrandster.	(Glasfabr.)	1*e*
Glasbrander.	(Kunstnijverheid)	8*b*
Glasetser.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Glasgraveur.	(Glasfabr.)	1*e*
"	(Kunstnijverheid)	8*c*
Glasinbindster.	(Glasfabr.)	1*e*
Glas in loodzetter.	(Schilderwerk)	4*b*
Glasinpakker.	(Glasfabr.)	1*e*
Glasmaker.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Glasperser.	" "	1*e*
Glaspoeleerder.	(Glasfabr.)	1*e*
Glaspresser.	"	1*e*
"	(Electr. gloeilampenfabr.)	12*b*
Glasschilder.	(Kunstnijverheid)	8*b*
Glaswasscher.	(Glasslijperij)	1*e*
Glassorteerder.	(Glasfabr.)	1*e*
Glasspoelster.	"	1*e*
Glasuitzoekster.	"	1*e*
Glaszoeker.	(Glasfabr.)	1*e*
Glazeerder.	(Biscuitfabr.)	17*b*
Glazeerster.	(Pijpenfabr.)	1*d*
Glazenpoetser.	(Electr. gloeilampenfabr.)	12*b*
Glazenmaker.	(Schilderwerk)	4*b*
Glazenwasscher.	(Reiniging)	4*d*
Glazuurder.	(Fabr. v. fijn aardew.)	1*d*
Gloeier.	(IJzerind.)	11*b*
Glucose.	(Fabricage)	17*d*
Glutenbakkerij.	(Fabr. v. voedingsmidd.)	17*b*
Glycerine.	(Fabricage)	5*a*
Glycerinebereider.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Godsdienstonderwijzer.	(Versch. gezindten)	33*b*
Goederenklerk.	(Spoorwegen)	21*a*
Gom.	(Fabricage)	5*d*
"	(Handel)	20*h*
Gomelastiek.	"	20*h*
Gomelastiekwaren.	(Fabricage)	9*c*
Gomkrabber.	(Gomwasscherij)	5*d*
Gommeerder.	(Cartonnagefabr.)	14*b*
Gommer.	(Boekdrukkerij)	3*a*
"	(Postzegeldrukkerij)	3*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Gomwerker.	(Caoutchoucfabr.)	9*c*
Goochelaar.	(Vrije beroepen)	24*k*
Gorbaas.	(Beetwortelsuikerfab.)	17*c*
Gordijnen.	(Fabricage)	15*c*
Gotenschuurder.	(Reiniging)	4*d*
Goud- en zilverwerken.	(Fabricage)	11*a*
"	(Handel)	20*f*
Goudborduurder.	(Kunstnijverheid)	8*a*
Goudschilder.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Goudslager.	(Fabr. van gouden en zilveren werken)	11*a*
Goudsmeden.	"	11*a*
Goudvisschen.	(Handel)	20*f*
Gouvernante.	(Onderwijs)	25
Gouverneur.	"	25
Graandrager.	(Fabr. van meel)	17*a*
Graanfactoren.	(Handel)	20*c*
Graanmeter-weger.	(Branderij)	17*n*
Graanpeller.	(Meelfabr.)	17*a*
Graanweger.	(Handel)	20*c*
Graanwerker.	(Branderij)	17*n*
Graanwerker.	(Handel in graan)	20*c*
Graanzakken.	(Handel)	20*h*
Gradeerwerker.	(Zoutziederij)	17*r*
Grafmaker.	(Begrafeniswezen)	21*i*
Grafkransen.	(Fabricage)	8*e*
Granaatwerker.	(Goudsmederij)	11*a*
Granen.	(Handel)	20*c*
Granietvloeren.	(Fabricage)	1*c*
Granietvloerlegger.	(Bouwvak)	4*c*
Graveerplatenmaker (galvanotype).	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Graveur.	(Steendrukkerij)	3*b*
"	(Kunstnijverheid)	8*a*
"	(Goudsmederij)	11*a*
"	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
"	(Katoendrukkerij)	15*d*
Grazers.	(Veehouderij)	18*b*
Greppenmaker.	(Veenderij)	10*c*
Greidboer.	(Veehouderij)	18*b*
Griendensorteerder.	(Mandenmakerij)	6*b*
Griendwerker.	(Houtteelt)	18*d*
"	(Houthandel)	20*a*
Griespoetser.	(Meelfabr.)	17*a*
Grintgraver.	(Grintgraverij)	1*a*
Grint.	(Handel)	20*a*
Grutter.	(Grutterij)	17*a*
Grutterswaren.	(Handel)	20*c*
Gruis.	"	20*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Groenten.	(Handel)	20*c*
Groenten (gedroogde.)	(Fabricage)	17*g*
Groentendrooger.	(Fabr. van verduurzaamde levensmidd.)	17*g*
Groentenzouter.	"	17*g*
Groenverver.	(Pakkistenfabr.)	6*a*
Grofsmeden.	(Smederij)	11*b*
Grof- of voorspinner.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Grondboorder.	(Aannemerij)	4*a*
Grondkruier.	(Steenfabr.)	1*c*
Grondlader.	"	1*c*
Grondrijder.	"	1*c*
Grondschieter	"	1*c*
Grondspoorder.	(Steenfabr.)	1*c*
Grondstoffenmaalder.	(Papierfabr.)	14*a*
Grondvaarder.	(Steenfabr.)	1*c*
Grondvuil.	(Handel)	20*a*
Grondwerker.	(Steenfabr.)	1*c*
"	(Aardewerkfabr.)	1*d*
"	(Openbare werken)	4*c*
"	(Gasfabricage)	16*a*
"	(Boomkweekerij)	18*d*
"	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Grootmeesteres.	(Huis der Koningin)	24*s*
Grootwerker.	(Kleermakerij)	7*a*
Grottenbouwer.	(Pleisterwerk)	4*b*
Grijner.	(Steendrukkerij)	3*b*
Guano.	(Handel)	20*a*
Guide.	(Zeevaart)	21*c*
Guillocheur.	(Glasfabr.)	1*e*
Guillotscheerder.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Guttapercha.	(Handel)	20*h*
Gymnastiekonderwijzer	(Onderwijs)	25
Gijlwerker.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*

H.

Haagmeester.	(Steenfabr. en pannen)	1*c*
Haakjesgooier.	(Zalmvisscherij)	19*b*
Haakster.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
"	(Dameshandwerk)	8*a*
"	(Tricotfabr.)	15*c*
Haarbereider.	(Borstelfabr.)	6*b*
"	(Kappersvak)	7*a*
Haarhekelaar.	(Spinnerij)	15*b*
Haarkammen.	(Fabricage)	6*c*
Haarkammer.	(Borstelfabr.)	6*b*
Haarlemmerolie.	(Fabricage)	5*a*
"	(Handel)	20*h*
Haarmaker.	(Zadelmakerij)	9*b*
Haarmenger.	(Borstelfabr.)	6*b*
Haarschoonmaker.	"	6*b*
Haarspinner.	(Mattenfabr.)	6*b*
Haarwasscher.	(Borstelfabr.)	6*b*
Haarwater.	(Fabricage)	5*a*
Haarwerker.	(Borstelfabr.)	6*b*
"	(Kapperswerk)	7*a*
Haarwerken.	(Handel)	20*b*
Haarwasscher.	(Fabr. v. kunsthaarw.)	7*a*
Hagelgieter.	(Hagelgieterij)	11*b*
Hager.	(Steenfabr.)	1*c*
Hakhout.	(Handel)	20*d*
Hakker.	(Steenhouwerij)	4*a*
"	(Klompenmakerij)	6*a*
Hakselsnijder.	(Cartonfabr.)	14*a*
Handboogmaker.	(Fabr. van ivoren art.)	6*c*
Handeljongen.	(Touwslagerij)	15*f*
Handelsagent.	(Spoorwegen)	21*a*
Handknecht.	(Landbouw)	18*a*
Handpersdrukker.	(Steendrukkerij)	3*b*
Handperser.	(Steendrukkerij)	3*b*
Handschoenen.	(Fabricage)	9*b*
"	(Handel)	20*b*
Handschoenenmaker.	(Handschoenenfabr.)	9*b*
Handschoenen-wasscher.	(Reiniging)	7*c*
Handsnijder.	(Pottenbakkerij)	1*c*
Handwagen.	(Verhuurders)	21*b*
Handwerkster.	(Tricotfabr.)	15*c*
Handwever.	(Katoenfabr.)	15*c*
Hardglas.	(Handel)	20*d*
Hardlooper.	(Publ. vermakelijkh.)	24*k*
Harenmaker.	(Oliefabr.)	5*b*
Haringpakker.	(Vischbewerking)	17*i*
"	(Zeevisscherij)	19*a*
Haringvisscher.	"	19*a*
Harken.	(Fabricage)	11*b*
Harkenmaker.	(Houtwarenfabr.)	6*a*
Harmonica-reparateur.	(Fabr. v. muziekinstr.)	12*d*
Harmonicaspeler.	(Publ. vermakelijkh.)	24*k*
Haspelbaas.	(Bontweverij)	15*c*
Haspeler.	(Bandfabr.)	15*e*
Haspelster.	(Sajetfabr.)	15*b*
"	(Katoenspinnerij)	15*b*
"	(Wollenstoffenfabr.)	15*b*
Havenmeester.	(Gemeente dienst)	31*d*
"	(Waterschapsdienst)	32
"	(Binnenvaart)	21*d*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Havenwachter.	(Rijksdienst)	29*m*
"	(Gemeente dienst)	31*b*
Haverdoppen.	(Handel)	20*h*
Heel- en verloskundige instrumenten.	(Fabricage)	12*d*
Heemraad.	(Waterschapsdienst)	32
Heerenartikelen.	(Handel)	20*b*
Hemden en boorden.	(Fabricage)	7*a*
Heftensnijder.	(Fabr. van timmermansgereedschappen)	6*a*
"	(Ivoordraaierij)	6*c*
Heibaas.	(Bouwvak)	4*a*
"	(Openbare werken)	4*c*
Heiboendermaker.	(Heiboenderfabr.)	6*b*
Heipaalrijder.	(Bouwvak)	4*a*
Heidemaaier.	(Landbouw)	18*a*
Heideontginner.	"	18*a*
Hekelaar.	(Vlasfabr.)	15*a*
"	(Plantenhaarfabr.)	15*a*
"	(Garenspinnerij)	15*b*
"	(Touwslagerij)	15*f*
Hekelmachinebewerker	(Garenspinnerij)	15*a*
Hekelmaker.	(Fab. v. metaalwerken)	11*b*
Hekjesjongen.	(Papierfabr.)	14*a*
Hellebaardier.	(Entrepôtdok)	21*k*
Hellingarbeider.	(Scheepsb.)	13*a*
Helmduiker.	(Openbare werken)	4*c*
"	(Waterstaat)	29*l*
Helmplanter.	(Landbouw)	18*a*
Helpster in de keuken.	(Verpleging)	26
Hengelkapper.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Hengstenhouder.	(Veeteelt)	18*b*
Hengstensnijder.	(Beestensnijders)	18*b*
Hennep.	(Fabricage)	15*a*
"	(Handel)	20*a*
Hennepklopper.	(Zeildoekfabr.)	15*c*
"	(Linoleumfabr.)	9*c*
Hennepmolenaar.	(Fabr. van hennep)	15*a*
Hennepbereider.	(Garenspinnerij)	15*b*
Heraldici.	(Vrije beroepen)	24*s*
Herbergier.	(Koffiehuiswaren)	21*g*
Hittengeleider.	(Steenfabr.)	1*c*
Hittenrijder.	"	1*c*
Hoeden.	(Fabrikanten)	7*a*
"	(Handel)	20*b*
Hoedenmakers-fournituren.	"	20*b*
Hoedenmaker.	(Hoedenfabr.)	7*a*
Hoedenvervormer.	"	7*a*
Hoedenwasscher.	(Reiniging)	7*c*
Hoefsmeden.	(Smeden)	11*b*
Hoenderfokker.	(Veeteelt)	18*b*
Hoenderparkhouder.	"	18*b*
Hoepbuiger.	(Hoepelmakerij)	6*a*
Hoepels.	(Fabricage)	6*a*
"	(Handel)	20*h*
Hoepelmaker.	(Fabr. van hoepels)	6*a*
Hofbeambten.	(Huiselijke dienst)	27
Hofdame.	(Vrije beroepen)	24*s*
Hofmaarschalk.	"	24*s*
Hofmeester.	(Zeevaart)	21*c*
"	(Binnenvaart)	21*d*
"	(Huiselijke diensten)	27
"	(Krijgswezen)	29*i*
Hokjesmaker.	(Tapijtweverij)	15*c*
Holvormer.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Hondendresseur.	(Vrije beroepen)	24*s*
Honden.	(Handel)	20*g*
Hondenoppasser.	(Jacht)	19*c*
Hondenpikeur.	(Veehouderij)	18*b*
Hondenscheerder.	(Vrije beroepen)	24*s*
Hondenwasscher.	"	24*s*
Honing.	(Handel)	20*c*
Honingzemer.	(Bijenhouder)	18*b*
Honingzoet.	(Fabricage)	17*d*
Hoogheemraad.	(Waterschapsdienst)	32
Hoogleeraar.	(Onderwijs)	29*f*
Hooi.	(Handel)	20*c*
Hooiperser.	(Landbouw)	18*a*
"	(Hooihandel)	20*c*
Hooiweger.	"	20*c*
"	(Gemeente)	31*g*
Hoolder.	(Klompenfabr.)	6*a*
Hoornbrander.	(Kam- en pijpenfabr.)	6*c*
Hoorndraaier.	"	6*c*
Hoornpresser	"	6*c*
Hop.	(Handel)	20*c*
Horloges.	"	20*h*
Horlogekastenmaker.	(Goudsmeden)	11*a*
Horlogekettingmaker.	"	11*a*
Horlogemakers.	(Fabr. van horloges)	12*d*
Horlogemakers fournituren.	(Handel)	20*h*
Horlogemakers gereedschappen.	"	20*h*
Horticulanus.	(Staatsdienst)	29*f*
Horrenmaker.	(Fabr. van raamhorren)	6*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waarvoor de beroepen zijn gebracht.
Hosek.	(Begrafeniswezen)	21*i*
Hotelhouder.	(Hotelwezen)	21*g*
Hotelknecht.	"	21*g*
Houdster.	(Tricotfabr.)	15*c*
Hout.	(Handel)	20*a*
Houtbereider.	(Creosoteerders)	6*a*
"	(Houthandel)	20*a*
Houtboorder.	(Borstelfabr.)	6*b*
Houtbreker.	(Houthandel)	20*a*
Houtbewerker.	(Vogelkooifabr.)	6*a*
Houtcementdakdekker.	(Bouwvak)	4*a*
Houtdraaier.	(Houtdraaierij)	6*a*
Houtdrager.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
"	(Papierfabr.)	14*a*
Houtfactoren.	(Houthandel)	20*a*
Houtfiguurzager.	(Houtbewerking)	6*a*
Houtgraveur.	(Steendrukkerij)	3*b*
"	(Kunstnijverheid)	8*c*
"	(Katoendrukkerij)	15*d*
Houthakker.	(Hoepelmakerij)	6*a*
"	(Boschbouw)	18*d*
Houtkapper.	(Boschbouw)	18*d*
Houtkooper.	(Houthandel)	20*a*
Houtlegger.	(Openbare werken)	4*c*
Houtlosser.	(Houthandel)	20*a*
Houtmaler.	(Papierfabr.)	14*a*
Houtmeter.	(Boschcultuur)	18*d*
"	(Houthandel)	20*a*
Houtpapier.	(Fabrikanten)	14*a*
Houtplaatsnijder.	(Steendrukkerij)	3*b*
Houtrooier.	(Boschbouw)	18*d*
Houtschaver.	(Houtzagerij)	6*a*
"	(Papierfabr.)	14*a*
Houtsjouwer.	(Borstelfabr.)	6*b*
Houtskool.	(Handel)	20*h*
Houtsnijder.	(Fabr. van houtwaren)	6*a*
Houtstekknecht.	(Houthandel)	20*a*
Houtstofaanbrenger.	(Cartonfabr.)	14*a*
Houtteer.	(Fabricage)	5*a*
Houtuitzoekster.	(Papierfabr.)	14*a*
Houtvlotter.	(Binnenvaart)	21*d*
Houtwaren.	(Fabricage)	6*a*
"	(Handel)	20*d*
Houtwol.	(Fabricage)	6*a*
"	(Handel)	20*h*
Houtzager.	(Houtzagerij)	6*a*
Houwer.	(Steenkolenmijn)	10*b*
Hovenier.	(Tuinbouw)	18*c*
Huiden.	(Handel)	20*a*
Huidentrekker.	(Leerlooierij)	9*a*
Huidenzouter.	"	9*a*
Huisbediende.	(Huiselijke dienst)	27
Huisbewaarder.	"	27
Huishoudster.	"	27
Huishoudelijke artikelen.	(Handel)	20*d*
Huisknecht.	(Huiselijke dienst)	27
Huismeester in gestichten.	(Verpleging)	26
Huisonderwijzer.	(Onderwijs)	25
Huisschilder.	(Bouwvak)	4*b*
Huiswever.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Huizen.	(Handel)	20*h*
Hulpvormer.	(Pannenfabr.)	1*c*
Hulpwachter.	(Spoorwegen)	21*a*
Hulpwever.	(Katoenfabr.)	15*c*
Hulzenmaker.	(Stroohulzenfabr.)	6*b*
Huurkoetsier.	(Stalhouderij)	21*b*
Huurverzekeraar.	(Verzekering)	23*d*
Hypotheken.	(Makelaar)	22
Hijscher.	(Papierfabr.)	14*a*
I.		
Ierschipper.	(Reiniging)	4*d*
Impregneerster.	(Gasglocilichtkousenfabricage)	5*a*
Inbinder.	(Rietdekkersvak)	4*a*
Inbrengster.	(Bank van leening)	22
Incasseerder v. gelden.	(Bankier)	22
Indigo.	(Fabricage)	5*d*
"	(Handel)	20*h*
Indigomaler.	(Katoenenververij)	15*d*
Indragers.	(Glasfabr.)	1*e*
"	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Indubbelaar.	(Fabr. katoenengarens)	15 *b*
Industrieel.	(Bouwvak)	4*a*
Induwer.	(Scheepsbouw)	13*a*
Informatiebureaux.	(Verkeer)	21*k*
Ingenieur-architect.	(Gemeente dienst)	4*a*
Ingenieur-techniker.	(Steenkolenmijn)	10*b*
Ingenieur.	(In verschill. ind.)	
Ingenieur-verificateur	(Rijksdienst)	29*k*
Ingenieur.	(Waterstaat)	29*l*
Inhaler.	(Pannenfabr.)	1*c*
Inhoudsmatenmaker.	(Instrumentfabr.)	12*d*
Inkruier.	(Steenfabr.)	1*c*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Inkt.	(Fabricage)	5*d*
O.-I. inkt.	"	5*d*
Inktbereider.	(Fabr. van inkt.)	5*d*
Inlegger.	(Glasfabr.)	1*e*
"	(Steendrukkerij)	3*b*
"	(Fabr. van verduurz. levensmiddelen)	17*g*
"	(Branderij)	17*n*
Inmaker.	(Fabr. van verduurz. levensmiddelen)	17*g*
Inpakker.	(In versch. industriën en handelstakken)	
Inpasser.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Inroeper.	(Turfstrooiselfabr.)	10*c*
Inrolster.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Inrijder.	(Pannenfabr.)	1*c*
Inschepper.	"	1*c*
Inschuiver.	(Steenfabr.)	1*c*
Insectenpoeder.	(Fabricage)	5*a*
"	(Handel)	20*h*
Inslager.	(Pannenfabr.)	1*c*
Inslaanster.	(Steenfabr.)	1*c*
Insteker.	"	1*c*
"	(Papierfabr.)	14*a*
Insteekster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Instrumenten (geneeskundige)	(Handel)	20*h*
Intsrumentmaker.	(Instrumentfabr.)	12*d*
"	(Elect. toestellenfabr.)	12*b*
Instrumentslijper.	(Instrumentfabr.)	12*d*
Instrumenten (optische)	(Handel)	20*h*
Instrijkster.	(Electr. gloeilampenfabricage)	12*b*
Intendant.	(Kon. paleizen)	24*s*
Intrekker.	(Borstelfabr.)	6*b*
Invoeger.	(Metselwerk)	4*a*
Invochter.	(Stoffenververij)	7*c*
Invuller.	(Pottenbakkerij)	1*c*
Invulster.	(Fabr. van katoen)	15*d*
Inwerker.	(Sajetfabr.)	15*b*
Inwerper.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Inwerpster.	"	11*b*
Inzetter.	(Steenfabr.)	1*c*
"	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Inzetter van cassetten.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Inzetter.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Ivoordraaier.	(Fabr. van ivorenartikelen)	6*c*
Ivoren artikelen.	(Fabricage)	6*c*
J.		
Jachtartikelen.	(Handel)	20*h*
Jachtopziener.	(Jacht)	19*c*
Jachtslachter.	"	19*c*
Jager.	"	19*c*
Jaloeziën.	(Fabricage)	6*a*
Japansche goederen.	(Handel)	20*f*
Jeneverbrander.	(Branderij)	17*n*
Jeneverstoker.	"	17*n*
Jollevaarder.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Jongste.	(Zeevisscherij)	19*a*
Journalist.	(Vrije beroepen)	24*n*
Juffrouw van gezelschap	(Huiselijke dienst)	27
Jute.	(Fabricage)	15*c*
"	(Handel)	20*h*
Jutewever.	(Fabr. van jute)	15*c*
Juweelen.	(Handel)	20*f*
Juwelier.	(Goudsmeden)	11*a*
K.		
Kaaiwerker.	(Binnenvaart)	21*d*
Kaarden.	(Fabricage)	12*a*
Kaardenzetter.	(Sajetfabr.)	15*b*
"	(Wollengarenfabr.)	15*b*
Kaarsen.	(Fabricage)	5*b*
"	(Handel)	20*d*
Kaarsendrager.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Kaarsenpitten (stearine)	(Fabricage)	15*c*
Kaartenslaander.	(Katoenfabr.)	15*c*
Kaartenweger.	(Wollendekenfabr.)	15*c*
Kaartlegster.	(Vrije beroepen)	24*s*
Kaas.	(Handel)	20*c*
Kaasdoek.	(Fabricage)	15*c*
Kaaskleursel.	(Handel)	20*a*
Kaasmaker.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Kaaspoetser.	(Kaashandel)	20*c*
Kaasschilder.	"	20*c*
Kaasschiller.	(Fabr. v. boter en kaas)	17*k*
Kaasschraapsel.	(Handel)	20*a*
Kaasstolper.	(Zuivelbereiding)	17*k*
Kaaszetter.	(Kaashandel)	20*c*
Kaaszouter.	(Zuivelbereiding)	17*k*
Kachels.	(Handel)	20*d*
" (fayence).	(Fabricage)	1*c*
"	"	11*b*
Kachelhoutjesmaker.	(Kachelhoutmakerij)	6*a*
Kachelhoutmaker.	(Brandstoffenhandel)	20*d*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Kachelsmid.	(Smederij)	11*b*
Kadersdraaier.	(Lucifersfabr.)	5*c*
Kademeester.	(Gemeentelijke dienst)	31*g*
„	(Waterschapsdienst)	32
Kalanderbaas.	(Appreteerderij)	15*d*
Kalanderkerel.	(Bleekerij v. stukg.)	15*d*
Kalefater.	(Scheepsbouw)	13*a*
Kalibervijler.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Kalk.	(Fabricage)	1*b*
„	(Handel)	20*a*
Kalkbereider.	(Metselvak)	4*a*
Kalkblusscher.	„	4*a*
„	(Cartonfabr.)	14*a*
„	(Raffinaderij)	17*c*
Kalkbouwer.	(Metselvak)	4*a*
Kalkbrander.	(Fabr. van kalk)	1*b*
„	(Raffinaderij)	17*c*
Kalklasker.	(Kalkfabr.)	1*b*
Kalkpikeur.	(Houtcementdekker)	4*a*
Kalkwerker.	(Cartonfabr.)	14*a*
Kalkzever.	(Kalkfabr.)	1*b*
Kamenier.	(Huiselijke dienst)	27
Kamerheeren.	(Vrije beroepen)	24*s*
Kamerjager	(Reiniging)	4*d*
Kamerveger.	(Gasfabr.)	16*a*
Kamerverhuurder.	(Hotelwezen)	21*g*
Kamerwacht.	(Zwavelzuurfabr.)	5*a*
Kannen.	(Handel)	20*b*
Kammenmaker.	(Fabr. van kammen)	6*c*
„	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Kammeninrijgster.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Kammenrijster.	„ „	15*c*
Kammaakster.	„ „	15*c*
Kamslager.	(Sajetfabr.)	15*b*
Kammenspitter.	(Fabr. van kammen)	6*c*
Kammensnijder.	„ „	6*b*
Kammenvijler.	„ „	6*b*
Kammer.	(Borstelfabr.)	6*c*
Kanaalwerker.	(Openbare werken)	4*c*
Kandij.	(Fabricage)	17*c*
Kandijstorter.	(Kandijfabr.)	17*c*
Kannendrukker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Kannenschilder.	„	1*d*
Kant.	(Fabricage)	15*e*
„	(Handel)	20*b*
Kanthakker.	(Houtzagarij)	6*a*
Kantonnier.	(Rijksdienst)	29*l*
Kantonrechter.	(Rechtswezen)	29*c*
Kantoorbehoeften.	(Handel)	20*e*
Kantoorboeken.	(Fabricage)	14*b*
Kantoorlooper.	(Expeditie)	21*f*
Kantrechter.	(Pakkistenfabr.)	6*a*
Kantschrijver.	(Bierfabr.)	17*o*
Kantster.	(Blikindustrie)	11*b*
Kantwerker.	(Kunstnijverheid)	8*a*
„	(Fabr. van kant)	15*e*
Kanunnik.	(Kerkelijke dienst)	33*a*
Kapelaan.	„	33*a*
Kapitein (stoomboot).	(Spoorwegen)	21*a*
„	(Binnenvaart)	21*d*
„	(Zeevaart)	21*c*
„	(Krijgswezen)	29*i*
Kapok.	(Fabricage)	7*b*
„	(Handel)	20*b*
Kapoktrekker.	(Kapokindustrie)	7*b*
Kappennaaister.	(Modistenvak)	7*a*
Kappenschelper.	(Stoelenfabr.)	6*a*
Kappenstikster.	(Metaalindustrie)	11*b*
Kapper.	(Klompenfabr.)	6*a*
„	(Stroohulzenfabr.)	6*b*
„	(Reiniging)	7*c*
„	(Schoenfabr.)	9*b*
Kapper.	(IJzerind.)	11*b*
Kapslijper.	(Diamantindustrie)	2*a*
Kapsnijdster.	„	2*a*
Kapversteller.	„	2*a*
Karknecht.	(Bierfabr.)	17*o*
Karlader.	(Pannenfabr.)	1*c*
Karnmeester.	(Boterfabr.)	17*k*
Karpetten.	(Handel)	20*d*
Karpetzoomer.	(Tapijtweverij)	15*c*
Karreman.	(Voermansbedrijf)	21*b*
Karrenjongen.	(Koffiebranderij)	17*f*
Karrenverhuurder.	(Verkeer)	21*b*
Karrijder.	(Verschillende ind. en handelstakken)	
Kartonnages.	(Fabricage)	14*b*
Kartonwerker.	(Fabr. van carton)	14*a*
Kasgeleider.	(Spoorwegen)	21*a*
Kasregisters.	(Handel)	20*h*
Kassier.	(Kassierderij)	22
„	(Op een geldkantoor)	22
Kassjouwer.	(Cartonfabr.)	14*a*
Kastelein.	(Koffiehuiswezen)	21*g*
Kastenmaker.	(Meubelfabr.)	6*a*
Kastenuitboorder.	(Papierfabr.)	14*a*
Kaster.	(Pijpenfabr.)	1*d*
Kastjesstopper.	(Meubelfabr.)	6*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Kastrandeninslaander.	(Papierwarenfabr.)	14*b*
Katoen.	(Handel)	20*b*
„	(Fabricage)	15*c*
Katoenafval.	„	15*a*
Katoenafvalbewerker.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Katoenbleeker.	(Bleekerij)	15*d*
Katoendrukker.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Katoenmenger.	(Fabr. v. schietkatoen)	5*c*
Katoenreiniger.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Katoensterker.	(Katoensterkerij)	15*d*
Katoenstrijkster.	(Chem. Wasscherij)	7*c*
Katoenuitzoeker.	(Fabr. van katoenengarens)	15*b*
Katoenverver.	(Katoenververij)	15*d*
Katoenvouwer.	(Katoenenfabr.)	15*c*
Katoenwasscher.	(Appreteerderij)	15*d*
Katoenwever.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Katoenzuiveraar.	(Fabr. v. schietkatoen en nitroglycerine)	5*c*
Keerder.	(Cartonfabr.)	14*a*
Keetknecht.	(Bouwvak)	4*a*
Kegeljongen.	(Hotelwezen)	21*g*
Keienlegger.	(Openbare werken)	4*c*
Keier.	(Gasfabr.)	1*e*
Kelderkisten.	(Fabrikanten)	6*a*
Kelderknecht.	(Wijnhandel)	20*c*
Kellnerin.	(Hotelwezen)	21*g*
Kellner.	„	21*g*
Kerfsnijder.	(Houtbewerking)	6*a*
Kerkelijke kunst.	(Fabricage)	8*e*
Kerkknecht.	(Kerkelijke dienst)	33*c*
Kerkornamenten.	(Fabricage)	8*e*
„	(Handel)	20*f*
Kerkschilder.	(Kunstnijverheid)	8*b*
Kermisreiziger.	(Vrije beroepen)	24*k*
Kernmaker.	(IJzerindustrie)	11*b*
„	(Machinefabr.)	12*a*
Ketelbaas.	(Branderij)	17*n*
Ketelbekleeder.	(Machinefabr.)	12*a*
Ketelbikker.	(Machinefabr.)	12*a*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
„	(Petroleumhandel)	20*d*
Ketelboeter.	(Koperslagerij)	11*b*
Keteljongen.	(Zeevaart)	21*c*
„	(Papierfabr.)	14*a*
Ketelmaker.	(Machinefabr.)	12*a*
Ketelman.	(Pannenfabr.)	1*c*
Ketelmonturen.	(Handel)	20*h*
Ketelpoetser.	(Papierfabr.)	14*a*
Ketelschoonmaker.	(Cartonfabr.)	14*a*
Ketelslooper.	(Handel)	20*a*
Ketelstoker.	(Zwavelzuurfabr.)	5*a*
Ketelstopper.	(Papierfabr.)	14*a*
Ketelvuller.	„	14*a*
Ketteler.	(Tricotfabr.)	15*c*
Kettingbereider.	(Sterkerij)	15*d*
Kettingmaker.	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
„	(Fabr. van katoen)	15*c*
Kettingscheerder.	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Fabr. van katoen)	15*c*
Keukenafval.	(Handel)	20*c*
Keukenknecht.	(Huiselijke dienst)	27
Keukenmeid.	„	27
Keurster.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
„	(Stoffenververij)	7*c*
Keuterboer.	(Landbouw)	18*a*
Keurmeester.	(Rijksdienst)	29*o*
„	(Gemeente dienst)	31*g*
Kiezelgraver.	(Giezelgraverij)	1*a*
Kilbaas.	(Waterschapsdienst)	32
Kioskondernemer.	(Boekhandel)	20*e*
Kioskjuffrouw.	„	20*e*
Kinabast.	(Handel)	20*a*
Kinderjuffrouw.	(Huiselijke dienst)	27
Kindermeid.	„ „	27
Kippen.	(Handel)	20*g*
Kisten.	„	20*h*
Kistenafstrijker.	(Suikerfabr.)	17*c*
Kistenbekleeder.	„	17*c*
Kistenbrander.	(Jeneverstokerij)	17*n*
Kistenkeerder.	(Sigarenfabr.)	17*g*
„	(Zuivelfabr.)	17*k*
Kistenmaker.	(Kistenmakerij)	6*a*
Kistenplakker.	(Cartonfabr.)	14*a*
Kistenspijkeraar.	(Pakkistenfabr.)	6*a*
Kistenteller.	(Sigarenfabr.)	17*g*
Kistjesplakker.	(Tabaksfabr.)	17*g*
Kistjesman.	(Bierhandel)	20*c*
Kistjesvuller.	(Sigarenfabr.)	17*g*
Klaarmaker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„	(Stoelenfabr.)	6*a*
„	(Pakkistenfabr.)	6*a*
Klander.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Klapperdrukker.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Klapperman.	(Vrije beroepen)	24*s*
Klateersel.	(Handel)	20*a*
Kleedenhersteller.	(Tapijtweverij)	15*c*
Kleedenmaakster.	„	15*c*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Kleederkoker.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Kleedjesmaker.	(Tapijtweverij)	15*c*
Kleerenhandelaar.	(Handel in kleeding)	20*b*
Kleermaker.	(Kleermakerij)	7*a*
Kleedermakers-fournituren.	(Handel)	20*b*
Kleiaanvoerder.	(Steenfabr.)	1*c*
Kleiarbeider.	(Pijpenfabr.)	1*d*
Kleigraver.	(Steenfabr.)	1*c*
Kleikneder.	(Pannenfabr.)	1*c*
Kleilader.	(Steenfabr.)	1*c*
Kleimaalder.	(Pijpenfabr.)	1*d*
Kleimaker.	(Pannenfabr.)	1*c*
Kleimolenaar.	„	1*c*
Kleinmaler.	(Papierfabr.)	14*a*
Kleivaarder.	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Buizenfabr.)	1*c*
Kleiwerker.	„	1*c*
„	(Pannenfabr.)	1*c*
Kleinwerker.	(Kuiperij)	6*a*
Klepperman.	(Gemeentelijke dienst)	31*a*
Kleurster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Kleurder.	(Houtbew.)	6*a*
„	(Margarinefabr.)	17*l*
Kleurenzoeker.	(Tapijtweverij)	15*c*
Kleurmaker.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Kleurstoffen.	(Fabricage)	5*d*
Kleurstoker.	(Caramelfabr.)	17*b*
Klinker.	(Machinefabr.)	12*a*
„	(Scheepsbouw)	13*a*
Klinknagelmaker.	(Fabr. v. klinknagels)	11*b*
Klinknageldrukker.	„ „	11*b*
Klinkboutenmaker.	(Fabr. van bouten)	11*b*
Klokken.	(Handel)	20*a*
„	(Fabricage)	12*d*
Klokkenmaker.	(Helmhoedenfabr.)	7*a*
Klokkenschilder.	(Kunstnijverheid)	8*b*
Klokkenschoonmaker.	(Fabr. van klokken)	12*d*
Klompen.	(Handel)	20*b*
Klompenmaker.	(Fabr. van klompen)	6*a*
Klompenverver.	„ „	6*a*
Kloosterbroeder (zonder beroep).	(Kerkelijke dienst)	33*c*
Kloover.	(Zeevisscherij)	19*a*
Kloosterzuster (zonder beroep).	(Kerkelijke dienst)	33*c*
Klossendrager.	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Jutefabr.)	15*c*
Klossenmaakster.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Klossenopzetter.	(Sajetfabr.)	15*b*
Klossensnijder.	(Bontweverij)	15*c*
Klossenspoeler.	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Bontweverij)	15*c*
Klosjesspoeler.	(Tapijtweverij)	15*c*
Klossenwindster.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Kluitschrapper.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Kluwenster.	(Papierfabr.)	14*a*
Kluwenwindster.	(Sajetfabr.)	15*b*
Knapin.	(Marktwezen)	21*h*
Kneder.	(Margarinefabr.)	17*l*
„	(Schoensmeerfabr.)	5*a*
Kniepensteker.	(Papierfabr.)	14*a*
Knipper.	(Borstelfabr.)	6*b*
„	(Stroohulzenfabr.)	6*b*
„	(Confectievak)	7*a*
„	(Blikindustrie)	11*b*
„	(Leestklaar schoenwerk)	9*b*
„	(Mantelfabr.)	7*a*
„	(Parapluiefabr.)	7*a*
„	(Vertind en geëmail. ijzer)	11*b*
„	(Tapijtweverij)	15*c*
„	(Tricotfabr.)	15*c*
„	(Katoendrukkerij)	15*d*
„	(Suikerfabr.)	17*c*
Knoopen.	(Fabricage)	6*c*
„		11*b*
„	(Handel)	20*b*
Knoopenbrander.	(Fabr. van knoopen)	6*c*
Knoopenmaker.	„ „	6*c*
Knoopenmaakster.	(Passementfabr.)	15*e*
Knoopenopnaaister.	(Fabr. van knoopen)	6*c*
Knoopenzetster.	(Schoenfabr.)	9*b*
Knoopster.	(Strooh ulzenfabr.)	6*b*
„	(Tapijtweverij)	15*c*
„	(Zijden nettenfabr.)	15*f*
Knotenvanger.	(Cartonfabr.)	14*a*
Knottenmaker.	(Sajetfabr.)	15*b*
Koeherder.	(Veehouderij)	18*b*
Koejongen.		18*b*
Koek.	(Fabricage)	17*b*
„	(Handel)	20*a*
Koekbakker.	(Koekbakkerij)	17*b*
Koekenbakker.	(Olieslagerij)	5*b*
Koekenbreker.	„	5*b*
Koekendrager.	„	5*b*
Koekenslager.	„	5*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Koekinmaker.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Koekjongen.	(Olieslagerij)	5*b*
Koekmaker.	„	5*b*
Koekperser.	„	5*b*
Koekrijder.	„	5*b*
Koeksnijder.	„	5*b*
Koektrekker.	„	5*b*
Koekvormer.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„	(Glasfabr.)	1*e*
Koekzager.	(Olieslagerij)	5*b*
Koelendrager.	(Papierfabr.)	14*a*
Koemelker.	(Veehouderij)	18*b*
Koester.	(Papierfabr.)	14*a*
Koetsier.	(Stalhouderij)	21*b*
Koewachter.	(Veehouderij)	18*b*
Koffermaker.	(Koffermakerij)	6*a*
Koffie.	(Handel)	20*c*
Koffie (gezette).	(Verkoop)	21*g*
Koffiebrander.	(Koffiebranderij)	17*f*
Koffieboonenzoekster.	(Koffiehandel)	20*c*
Koffiehuishouder.	(Hotelwezen)	21*g*
Koffiehuisbenoodigdheden.	(Handel)	20*h*
Koffiejongen.	(Kuiperij)	6*a*
„	(Zeevisscherij)	19*a*
Koffiemolens.	(Fabrikanten)	12*d*
Koffiemolenscherper.	(Fabr. v. koffiemolens)	12*d*
Koffiepeller.	(Koffiepellerij)	17*f*
Koffiesorteerder.	„	17*f*
Koffieverleester (pikster)	(Koffiebranderij)	17*f*
Kogelsmid.	(IJzerindustrie)	11*b*
Koker.	(Asphaltfabr.)	5*a*
„	(Lakfabr.)	5*b*
„	(Kaarsenfabr.)	5*b*
„	(Scheepsbouw)	13*a*
„	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
„	(Kandijfabr.)	17*c*
„	(Siroopfabr.)	17*d*
„	(Appelengeleifabr.)	17*g*
„	(Distilleerderij)	17*n*
Kokerpapiersnijder.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Kokerplakster.	„	5*b*
Kok.	(Fabr. van voedingsmiddelen)	17*b*
Kolder.	(Cartonfabr.)	14*a*
Kolderganger.	„	14*a*
Koldermeester.	(Papierfabr.)	14*a*
Koldermulder.	„	14*a*
Kolderwerker.	„	14*a*
Kolenaftrekker	(Steenkolenmijn)	10*b*
Kolenbrander.	„	10*b*
Kolenbijvaarder.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Kolendrager.	„	1*d*
„	(Houtzagerij)	6*a*
Kolenkruier.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Kolenlosser.	(Aardwerkfabr.)	1*d*
„	(Cartonfabr.)	14*a*
Kolenpraeparatrice.	(Electrische gloeilampenfabr.)	12*b*
Kolenrijder.	(Cartonfabr.)	14*a*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Kolenschepper.	(Kolenmijn)	10*b*
Kolentremmer.	(Zeevaart)	21*c*
„	(Zuivelfabr.)	17*k*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Kolenweger.	(Raffinaderijen)	17*e*
Kolenuitgever.	(Electrische gloeilampenfabr.)	12*b*
Kolenwerker.	(Steenkolenmijn)	10*b*
Kolkruimer.	(Reiniging)	4*d*
Koloniale waren.	(Handel)	20*c*
Kommenmaker.	(Aardwerkfabr.)	1*d*
Konijnen.	(Handel)	20*g*
Konijnenvellen.	„	20*b*
Kooiman.	(Jacht)	19*c*
Koolaanzetter.	(Elect.gloeilamp.fabr.)	12*b*
Koolafsnijdster.	„ „	12*b*
Koolbrandster.	„ „	12*b*
Koolinzetter.	„ „	12*b*
Koolkapper.	(Fabr. van briquetten)	10*b*
Koolmaker.	(Elect.gloeilamp.fabr.)	12*b*
Koolschaver.	(Fabr. van verduurzaamde levensmidd.)	17*g*
Koolsleper.	(Fabr. van briquetten)	10*b*
Koolteer.	(Fabricage)	5*a*
Koolteerproducten.	„	5*a*
Koolzuur.	(Handel)	20*a*
Kookapparateur.	(Siroopfabr.)	17*d*
Kookbaas.	(Cartonfabr.)	14*a*
Kookster.	(Fabr. van voedingsmiddelen)	17*b*
„	(Fabr. van verduurzaamde levensmidd.)	17*g*
Kooktoestellen.	(Handel)	20*a*
Koord.	(Fabricage)	15*e*
Koorddraaier.	(Passementfabr.)	15*e*
Koordslaander.	(Touwslagerij)	15*f*
Koordenwever.	„	15*f*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Koorzanger.	(Kerkelijke dienst)	33*e*
Koper.	(Handel)	20*a*
Koperdraadwerk.	„	20*h*
Koperdraaier.	(Koperdraaierij)	11*b*
Koperforceur.	(Fabr. van machines)	12*a*
Kopergieter.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Kopergraveur.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Koperpletter.	(Koperpletterij)	11*b*
Koperslager.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Kopersmelter.	(Kopergieterij)	11*b*
Kopersteker.	„	11*b*
Kopervormer.	(IJzersmederij)	11*b*
Koperwerkmaker.	(Fabr. van metaalwaren)	11*b*
Kopjesdrukker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Kopjesmaker.	„	1*d*
Koptouwhouder.	(Heiwerk)	4*a*
Korder (garnalen)	(Zeevisscherij)	19*a*
Korendrager.	(Graanhandel)	20*e*
Korenmolenaar.	(Meelfabr.)	17*a*
Korenwerker.	(Graanhandel)	20*e*
Korfmaker.	(Korfmakerij)	6*b*
Kortsnijder.	(Fabr. van wollen garens)	15*b*
Koster.	(Kerkelijke dienst)	33*e*
Kostschoolhouder.	(Onderwijs)	25
Koudslager.	(Fabr. van voedingsmiddelen)	17*h*
Kousen.	(Fabricage)	15*e*
„	(Handel)	20*b*
Kousenweefster.	(Fabr. van kousen)	15*e*
Kousjesmaker.	(Gasgloeilichtkousenfabr.)	5*a*
Kraanienkeerder.	(Landbouw)	18*a*
Kraandraaier.	(Waterleiding)	17*p*
Kraandrijver.	(Hydraul. inrichting)	21*l*
Kraanmachinist.	(Spoorwegen)	21*a*
Kraansluiter.	(Waterleiding)	17*p*
Kraanzagers.	(Fabr. van houtwaren)	6*a*
Krabber.	(Leerlooierij)	9*a*
Krachtmachines.	(Fabricage)	12*a*
Kraker.	(Zwavelzuurfabr.)	5*a*
Kramerijen.	(Handel)	20*f*
Kramers.	„	20*a-h*
Krammer.	(Aardewerk)	1*d*
„	„	8*e*
Krankzinnigenoppasser.	(Verpleging)	26
Krasmeester.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Krasmeester.	(Sajetfabr.)	15*b*
Krassenslijper.	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Sajetfabr.)	15*b*
Krasser.	(Dekenstikkerij)	7*b*
„	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Sajetfabr.)	15*b*
„	(Jutefabr.)	15*c*
Krasseur.	(Machinefabr.)	12*a*
Krentensorteerder.	(Broodbakkerij)	17*b*
Kribwerker.	(Openbare werken)	4*c*
Kruiden.	(Handel)	20*h*
Kruidenteeler.	(Tuinbouw)	18*c*
Kruidenzoeker.	(Vrije beroepen)	24*m*
Kruidenierswaren.	(Handel)	20*c*
Kruier.	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Kolenmijn)	10*b*
„	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Katoenfabr.)	15*c*
„	(Zuivelfabr.)	17*k*
„	(Spoorwegen)	21*a*
„	(Expeditie)	21*f*
Kruitwerker.	(Buskruitfabr.)	5*c*
Krukkenmaker.	(Fabr. v. houtwaren)	6*a*
Krukkenzager.	„	6*a*
Krulletjeslegster.	(Electr. gloeilampenfabriek)	12*b*
Krulster.	(Vermicellifabr.)	17*b*
Krijt.	(Fabricage)	1*b*
„	(Handel)	20*d*
Krijtmaler.	(Fabr. van krijt)	1*b*
Krijtmaalder.	(Olie- en stopverfmakerij)	5*b*
Kuilruimer.	(Reiniging)	4*d*
Kuiper.	(Kuiperij)	6*a*
Kuipspitter.	(Pannenfabr.)	1*c*
Kunstwol.	(Fabricage)	15*c*
Kurken.	„	6*b*
„	(Handel)	20*h*
Kurker.	(Distilleerderij)	17*n*
Kurkmaalder.	(Linoleumfabr.)	9*c*
Kurkensnijder.	(Fabr. van kurk)	6*b*
Kunstbloemen.	(Fabricage)	8*a*
„	(Handel)	20*b*
Kunstboter.	(Fabricage)	17*l*
„	(Handel)	20*c*
Kunstdiamant.	„	20*f*
Kunstdraaier.	(Kammen- en pijpenfabr.)	6*c*
Kunsthaarwerk.	(Fabricage)	7*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Kunsthaarwerk.	(Fabricage)	8*e*
Kunsthandelaar.	(Boekhandel)	20*e*
Kunstlakker.	(Kunstnijverheid)	8*b*
Kunstmest.	(Fabricage)	5*d*
„	(Handel)	20*a*
Kunstrijder.	(Vrije beroepen)	24*k*
Kunstschilder.	„	24*f*
Kunstschildersbenoodigdheden.	(Handel)	20*e*
Kunststeen.	(Fabricage)	1*c*
Kunsttanden.	„	12*d*
Kunsttandzetter.	(Fabr. v. kunsttanden)	12*d*
Kunstwijn.	(Fabricage)	17*m*
Kunstijs.	„	17*o*
Kwakzalver (in kruiden)	(Vrije beroepen)	24*s*
Kwartiermeester.	(Zeevaart)	21*c*
Kwastenmaker.	(Borstelfabr.)	6*b*
Kwastjesmaakster.	(Passementfabr.)	15*e*
Kweersijder.	(Kartonfabr.)	14*b*

L.

Laadknecht.	(Meelfabr.)	17*a*
Laarzenstikster.	(Schoenenfabr.)	9*b*
Labelmaakster.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Lader.	(Binnenvaart)	21*d*
„	(Zeevaart)	21*c*
Ladingmeester.	(Spoorwegen)	21*a*
„	(Binnenvaart)	21*d*
„	(Zeevaart)	21*c*
Lak.	(Fabricage)	5*b*
Laken.	„	15*c*
„	(Handel)	20*b*
Lakenpluister.	(Appreteerderij)	15*d*
Lakenscheerster.	„	15*d*
Lakenverver.	(Wolververij)	15*d*
Lakenwever.	(Fabr. v. wollen stoffen)	15*c*
Lakker.	(Linoleumfabr.)	9*c*
„	(Fabr. v. ijzeren-meubels)	11*b*
Lakmoes.	(Fabrikanten)	5*d*
Lakstoker.	(Lakfabr.)	5*b*
„	(Olie- en stopverfmakerij)	5*b*
„	(Blikindustrie)	11*b*
Lakvormer.	(Lakfabr.)	5*b*
Lakwerk.	(Fabricage)	6*a*
Lampen.	„	12*d*
„	(Handel)	20*d*
Lampengipster.	(Electrische gloeilampenfabr.)	12*b*
Lampenist.	(Spoorwegen)	21*a*
„	(Zeevaart)	21*c*
Lampenkapdrukker.	(Steendrukkerij)	3*b*
Lampenkatoen.	(Fabricage)	15*e*
„	(Handel)	20*d*
Lampenpakster.	(Electrische gloeilampenfabr.)	12*b*
Lampenpoetster.	„	12*b*
Lampenrozenmaker.	(Fabr. v. papierwaren)	14*b*
Lampenmatteerster.	(Electrische gloeilampenfabr.)	12*b*
Landbouwer.	(Landbouw)	18*a*
Landbouwgereedschappen.	(Handel)	20*h*
Landbouwkundige.	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
„	(Vrije beroepen)	24*m*
Landbouwleeraar.	(Staatsdienst)	29*f*
Landbouwproducten.	(Handel)	20*c*
Landbouwwerktuigen.	(Fabricage)	12*a*
„	(Verhuurders)	20*h*
Landmeter.	(Rijksdienst)	29*k*
„	(Particulier)	24*e*
Lantaarnopsteker.	(Gasfabricage)	16*a*
„	(Gemeente dienst)	31*g*
Lattendroger.	(Houtzagerij)	6*a*
Lattenlegger.	(Turfstrooiselfabr.)	10*c*
Lattenzager.	„	10*c*
„	(Houthandel)	20*a*
Lebber.	(Vleeschhouwerij)	17*h*
Lector.	(Rijksuniversiteit)	29*f*
Leder.	(Handel)	20*a*
Lederconserveerings-artikelen.	„	20*h*
Lederwaren.	(Fabricage)	9*b*
„	(Handel)	20*h*
Leedaanzegger.	(Begrafeniswezen)	21*i*
Leem.	(Handel)	20*a*
Leembeslager.	(Steenfabr.)	1*c*
Leemdelver.	„	1*c*
Leemgraver.	„	1*c*
Leemkruier.	„	1*c*
Leemvormer.	(IJzerindustrie)	11*b*
Leemzand.	(Handel)	20*a*
Leeraren (privaat).	(Onderwijs)	25
„	(Bijzondere school)	25
„	(Staatsonderwijs)	29*f*
„	(Gemeente onderwijs)	31*e*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Leerenmaker.	(Gasmeterfabr.)	12*d*
Leergraveur.	(Kunstnijverheid)	8*c*
Leerhouwer.	(Briquettenfabr.)	10*b*
Leerlakker.	(Zadelmakerij)	9*b*
Leerkleurder.	(Schoenmakerij)	9*b*
Leerlooier.	(Leerlooierij)	9*a*
Leersnijder.	(Leerlooierij)	9*a*
Leeruitsnijder.	(Schoenmakerij)	9*b*
Leertouwer.	(Leerlooierij)	9*a*
Leerverwerkster.	(Schoenfabr.)	9*b*
Leerwasscher.	(Leerlooierij)	9*a*
Legger.	(Papierfabr.)	14*a*
Legster.	(Staniolfabr.)	11*b*
Leien.	(Handel)	20*e*
Leidekker.	(Bouwvak)	4*a*
Leidsels.	(Handel)	20*h*
Leidselmaker.	(Touwslagerij)	15*f*
Leihaken.	(Fabricage)	11*b*
Lepelmaker.	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
Leesten.	(Fabricage)	6*a*
Leestklaar schoenwerk.	"	9*b*
Lesjuffrouw.	(Handel in naaimachines)	20*h*
Lettergieter.	(Lettergieterij)	11*b*
Letterkundige.	(Vrije beroepen)	24*f*
Letterzetter.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Letterwerkster.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Leurder.	(Handel)	20*a-h*
Lever.	"	20*c*
Levertraan.	(Fabricage)	5*b*
"	(Handel)	20*c*
Lichtdrukker.	(Machinefabr.)	12*a*
Lichtwachter.	(Zeevaart)	21*c*
"	(Binnenvaart)	21*d*
"	(Loodswezen)	29*m*
Liedjes.	(Handel)	20*e*
Liedjeszanger.	(Vrije beroepen)	24*k*
Lierenmaker.	(Machinefabr.)	12*a*
Liergast.	(Zeevaart)	21*c*
Lierstoker.	"	21*c*
Liftwerker.	(Jutefabr.)	15*c*
Likker.	(Electr. gloeilampenfabriek)	12*b*
Likdoornsnijder.	(Vrije beroepen)	24*s*
Likmaker.	(Papierfabr.)	14*a*
Likeuren.	(Fabricage)	17*n*
"	(Handel)	20*c*
Likeurstoker.	(Likeurstokerij)	17*n*
Limonade.	(Fabricage)	17*m*
Linieerder.	(Boekbinderij)	14*b*
Linnen.	(Fabricage)	15*c*
"	(Handel)	20*b*
Linnenmeid.	(Huiselijke dienst)	27
Linnenmeisje.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
"	(Hotelwezen)	21*g*
Linnenperser.	(Katoenfabr.)	15*c*
Linnenstrijkster.	(Confectievak)	7*a*
Linnenwasscher.	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Linnenwever.	(Fabr. van linnen)	15*c*
Linoleum.	(Fabricage)	9*c*
Linotype-operateur.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Liquidateur.	(Vrije beroepen)	24*s*
Liquidatiekas.	(Personeel)	22
Lint.	(Fabricage)	15*e*
"	(Handel)	20*b*
Lintaftrekster.	(Bandfabr.)	15*e*
Lintendrukster.	(Pettenfabr.)	7*a*
Lintopmaakster.	(Bandfabr.)	15*e*
Lintwerker.	(Passementfabr.)	15*e*
"	(Lintfabr.)	15*e*
Lintwever.	"	15*e*
"	(Bandfabr.)	15*e*
Lintzager.	(Meubelfabr.)	6*a*
Lithograaf.	(Steendrukkerij)	14*b*
"	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Lithographische steen.	(Handel)	20*h*
Locomotiefpoetser.	(Spoorwegen)	21*a*
Logementhouder.	(Hotelwezen)	21*g*
Loggieter.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Lokalen.	(Verhuren)	21*g*
Lompen.	(Handel)	20*a*
Lompendraaister.	(Papierfabr.)	14*a*
Lompengaarder.	(Lompenhandel)	20*a*
Lompenkapper.	(Papierfabr.)	14*a*
Lompenkoker.	"	14*a*
Lompenpomper.	(Lompenhandel)	20*a*
Lompenscheerster.	(Papierfabr.)	14*a*
Lompenscheurster.	"	14*a*
Lompensnijder.	"	14*a*
Lompensorteerder.	"	14*a*
"	(Fabr. v. poetskatoen)	15*c*
Lompenwasscher.	(Papierfabr.)	14*a*
Lood.	(Handel)	20*a*
Loodaanbrengster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Loodbrander.	(Zwavelzuurfabr.)	5*a*
Looddraaier.	(Schildervak)	4*b*
Loodgieter.	(Glasfabr.)	1*c*
"	(Bouwvak)	4*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Loodgieter.	(Loodpletterij)	11*b*
Loodpletter.	"	11*b*
Loodpunter.	(Loodgieterij)	11*b*
Loodsmelter.	(Loodpletterij)	11*b*
Loodsnijder.	(Loodgieterij)	11*b*
Loodsen.	(Binnenvaart)	21*d*
Loodwitwerker.	(Fabr. van loodwit)	5*d*
Loodwit.	(Fabricage)	5*d*
Loog.	"	5*b*
"	(Handel)	20*a*
Loopwachter.	(Spoorwegen)	21*a*
Losmaakster.	(Papierfabr.)	14*a*
Losser.	(Binnenvaart)	21*d*
"	(Zeevaart)	21*c*
Lotenverkooper.	(Particuliere)	20*h*
Loterijbriefjes.	(Handel)	20*h*
Luchtballons.	"	26*f*
Lucifers.	(Fabricage)	5*c*
"	(Handel)	20*d*
Luxe-artikelen.	(Fabricage)	8*c*
Lijm.	"	5*d*
"	(Handel)	20*h*
Lijmdrager.	(Lijmfabr.)	5*d*
Lijmer.	(Papierfabr.)	14*a*
"	(Sajetfabr.)	15*b*
"	(Appreteerderij)	15*d*
Lijmgieter.	(Lijmfabr.)	5*d*
Lijmkoker.	(Papierfabr.)	14*a*
Lijmmaker.	(IJzerindustrie)	11*b*
Lijmzieder.	(Fabr. van lijm)	5*d*
Lijndrijver.	(Veenderij)	10*c*
Lijnkoeken.	(Fabr. van olie)	5*b*
"	(Handel)	20*c*
Lijnkoekenbreker.	(Meelfabricage)	17*a*
Lijnlooper.	(Spoorwegen)	21*a*
Lijnveger.	(Tramwegen)	21*a*
Lijnwachter.	(Telegrafie)	21*e*
Lijnwerker.	(Spoorwegen)	21*a*
"	(Tramwegen)	21*a*
"	(Telegraaf)	21*e*
Lijsten.	(Fabricage)	6*a*
Lijstensnijder.	(Fabr. van lijsten)	6*a*

M.

Maalder.	(Pannenfabr.)	1*c*
"	(Cartonfabr.)	14*a*
"	(Wolwasscherij)	15*a*
"	(Cichoreifabr.)	17*f*
Maatopnemer.	(Zeevaart)	21*c*
Machinebaas.	(Pannenfabr.)	1*c*
Machine-bankwerker.	(Machinefabr.)	12*a*
Machinebehoeften.	(Handel)	20*h*
Machinedrijver.	(Diamantslijperij)	2*a*
Machinehersteller.	(Katoenweverij)	15*c*
Machinemodelmaker.	(Scheepsbouw)	13*a*
Machineoppasser.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Machinist.	(In versch. bedrijven)	
Machinepoeder.	(Fabricage)	5*d*
Machinepoetser.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Machinesmeerder.	"	15*b*
Machinestikster.	(Pettenfabr.)	7*a*
Machineverhuurder.	(Handel in machines)	20*h*
Machinevoerder.	(Papierfabr.)	14*a*
Machinewerker.	(Steenfabr.)	1*c*
Machinewever.	(Katoenfabr.)	15*c*
Machineriën.	(Handel)	20*h*
Magazijnknecht.	(In versch. bedrijven)	
Magazijnmeester.	" "	
Magnesietmaler.	(Lederfabr.)	9*a*
Magnetiseur.	(Vrije beroepen)	24*s*
Maïskoeken.	(Handel)	20*c*
Makelaar.	(Handel)	20*a-h*
"	(Effectenvak)	22
Maler.	(Verfstoffenfabr.)	5*d*
"	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
"	(Chocoladefabr.)	17*e*
Maltose.	(Fabricage)	17*o*
Manager.	(Linoleumfabr.)	9*c*
Mandenmaker.	(Mandenfabr.)	6*b*
Mandenwerk.	(Fabricage)	6*b*
"	(Handel)	20*d*
Mangelaarster.	(Wasch- en strijkinrichting)	7*c*
Mangellieden.	(Reiniging)	7*c*
Mangelmakers.	(Fabr. van houtwaren)	6*a*
Mangelster.	(Chem. wasscherij)	7*c*
Mangelvrouw.	(Tricotfabr.)	15*c*
Manicure.	(Vrije beroepen)	24*s*
Mantels.	(Fabricage)	7*a*
"	(Handel)	20*b*
Manufacturen.	(Fabricage)	15*c*
"	(Handel)	20*b*
Marechaussee.	(Staatsdienst)	29*i*
Margarine.	(Fabricage)	17*l*
"	(Handel)	20*c*
Margarineweger.	(Margarinefabr.)	17*l*
Marketentster.	(Krijgswezen)	29*i*
Marktgaarder.	(Marktwezen)	21*h*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Marktmeester.	(Marktwezen)	21*h*
Marmerpolijster.	(Steenhouwerij)	4*a*
Marmerschilder.	(Kunststeenfabr.)	1*c*
Marmerslijper.	(Steenhouwerij)	4*a*
Marmerwaren.	(Fabricage)	4*a*
Marsemaker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Marskramer.	(Handel in verschill. waren)	20*h*
Masseur.	(Vrije beroepen)	24*s*
Mastenmaker.	(Blok- en mastmakerij)	13*a*
"	(Fabr. van wapens)	12*e*
Materiaalopwikkelster.	(Electr. gloeilampenfabr.)	12*b*
Matten.	(Fabricage)	6*b*
"	(Handel)	20*d*
Matten (rieten).	(Fabricage)	6*b*
Mattendroger.	(Mattenfabr.)	6*b*
Mattenmaker.	"	6*b*
Mattenvlechter.	"	6*b*
Matter.	(Stoelenfabr.)	6*a*
Matrassenmaker.	(Fabr. van bedden en matrassen)	7*b*
Matrozen.	(Zeevaart)	21*c*
"	(Binnenvaart)	21*d*
"	(Krijgswezen)	29*i*
Matrijzenmaker.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Mazer.	(Mach. breierij)	15*c*
"	(Tricotfabr.)	15*c*
"	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Mechanicien.	(Werktuigfabr.)	12*d*
Meekrap.	(Fabricage)	5*d*
"	(Handel)	20*a*
Meekrapdrager.	(Meekrapfabr.)	5*d*
Meel.	(Handel)	20*c*
"	(Fabricage)	17*a*
Meelaanslaander.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Meeldrager.	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
Meeldrooger.	"	17*d*
Meelgraver.	"	17*d*
Meelknecht.	(Oliefabr.)	5*b*
Meelmolenaar.	(Fabr. van meel)	17*a*
Meelschipper.	(Binnenvaart)	21*d*
Meelschuiver.	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
Meelspitter.	"	17*d*
Meelstouwer.	"	17*d*
Meeltrekker.	(Rijstpellerij)	17*a*
Meelweger.	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
Melk.	(Handel)	20*c*
Melk (gepasteuriseerde)	(Fabrikanten)	17*k*
Melkbereider.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Melkboeren.	(Handel in melk)	20*c*
"	(Veehouderij)	18*b*
Melkbussenrondbrenger	(Zuivelfabr.)	17*k*
Melkcontroleur.	"	17*k*
Melkdraagster.	(Margarinefabr.)	17*l*
Melkemmeraandrager.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Melkgieter.	"	17*k*
Melkknecht.	"	17*k*
Melkmeiden.	(Veehouderij)	18*b*
Melkmeter.	(Zuivelfabr.)	17*k*
"	"	17*k*
Melkontroomer.	"	17*k*
Melkontvanger.	"	17*k*
Melkproducten.	(Fabricage)	17*k*
Melkrijder.	(Zuivelfabr.)	17*k*
"	(Expeditie)	21*f*
Melkslijter.	(Handel in voedingsmiddelen)	20*c*
Melksuiker.	(Fabricage)	17*k*
Melktapper.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Melkvaarder.	(Veehouderij)	18*b*
"	(Zuivelfabr.)	17*k*
Melkverkoeler.	"	17*k*
Melkweger.	"	17*k*
"	(Margarinefabr.)	17*l*
Menger.	(Zeeppoederfabr.)	5*b*
"	(Guanofabr.)	5*d*
"	(Linoleumfabr.)	9*c*
"	(Broodbakkerij)	17*b*
"	(Vermicellifabr.)	17*b*
Mergelblokbreker.	(Graverij v. zand enz.)	1*a*
Merkster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Messen.	(Fabrikanten)	12*d*
"	(Handel)	20*d*
Messenmaker.	(Messenfabr.)	11*b*
Messenvijler.	(Raffinaderijen)	17*c*
Mesting.	(Handel)	20*c*
Meststoffen.	"	20*a*
Metaalbewerker.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Metaaldraaier.	(Machinefabr.)	12*a*
Metaaldrukker.	(Blikindustrie)	11*b*
Metaalgraveerder.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Metaalgieter.	(Wapenfabr.)	12*e*
Metaalschaver.	(Machinefabr.)	12*a*
Metaalsmelter.	('s Rijks munt)	29*k*
Metaalslijper.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Metaalsnijder.	"	11*b*
Metaalvergulder.	"	11*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Metaalvernikkelaars.	(Fabr. van electrische toestellen)	12*b*
Metaalwaren.	(Handel)	20*d*
"	"	20*h*
"	(Fabricage)	11*b*
Metaalwerker.	(Fabr. v. Metaalwaren)	11*b*
Meetster.	(Bontweverij)	15*c*
Meter.	(Katoenververij)	15*d*
"	(Ballastmaatschappijen)	21*c*
Metermaker.	(Gasmeterfabr.)	12*d*
Meteropnemer.	(Gasfabr.)	16*a*
Meterschilder.	(Gasmeterfabr.)	12*d*
Metervuller.	(Gasfabr.)	16*a*
"	(Gasmeterfabr.)	12*d*
Meter-weger.	(Graanhandel)	20*c*
Metselaar.	(Bouwvak)	4*a*
"	(Steenkolenmijn)	10*b*
Metselsteen.	(Fabricage)	1*c*
"	(Handel)	20*a*
Meubels.	(Fabricage)	6*a*
"	(Handel)	20*d*
Meubelen (rieten)	(Fabricage)	6*b*
" "	(Handel)	20*d*
Meubelmaker.	(Fabr. van meubels)	6*a*
Meubelmakersfournituren.	(Handel)	20*d*
Meubelstoffeerder.	(Meubelmakerij)	6*a*
Meubelstoffen.	(Handel)	20*d*
Middelknecht.	(Oliefabr.)	5*b*
Mikker.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Mikmaker.	"	15*b*
Militairen.	(Krijgsdienst)	29*i*
Militiecommissaris.	"	29*i*
Min (voedster).	(Verpleging)	26
Mineralewateren.	(Fabricage)	17*m*
"	(Handel)	20*c*
Missionaris voor zeelieden.	(Vrije verzorging godsdienstige behoefte)	24*r*
Mistboer.	(Handel in grondstoffen)	20*a*
Modderjongen.	(Oliefabr.)	5*b*
Modderkruier.	(Steenfabr.)	1*c*
Moddermaker.	"	1*c*
Moddervlotter.	(Openbare werken)	4*c*
Modeartikelen.	(Handel)	20*b*
Modelleur.	(Pannenfabr.)	1*c*
"	(Pleisterwerk)	4*b*
Modelmaker.	(Plateelbakkerij)	1*d*
"	(Aardewerkfabr.)	1*d*
"	(Houtbewerking)	6*a*
Modelmaker.	(Stoelenfabr.)	6*a*
Modelschilder.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Modisten.	(Kleedingindustrie)	7*a*
Moerenmaker.	(IJzerfabr.)	11*b*
Moertapper.	"	11*b*
Moezers.	(Cichoreifabr.)	17*f*
Moffenstoker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Molenaar.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Molenaar van verfhout.	(Verfstoffenfabr.)	5*d*
" (schors)	(Houtbewerking)	6*a*
"	(Lederfabr.)	9*a*
"	(Papierfabr.)	14*a*
"	(Meelfabr.)	17*a*
"	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
"	(Cacaofabr.)	17*e*
"	(Fabr. van veevoeder)	17*s*
Molenbaas.	(Openb. werken)	4*c*
"	(Baggerwerk)	4*d*
Molenboender.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Molendekker.	(Dekkers)	4*a*
Molendraaier.	(Diamantslijperij)	2*a*
Molenjongen.	(Zeeppoederfabr.)	5*b*
Molenmakers.	(Bouwvak)	4*a*
Molensteenen.	(Fabricage)	1*c*
Molensteenscherpers.	(Steenhouwerij)	4*a*
Molenstellers.	(Molenmakerij)	4*a*
Mollenvangers.	(Landbouw)	18*a*
Monoleïne.	(Fabricage)	5*a*
Monsterbediende.	(Tabakshandel)	20*c*
Monsterzaalbediende.	"	20*c*
Monstersteker.	(Suikerhandel)	20*c*
Monstertrekker.	(Papierhandel)	20*e*
Monteerder.	(Fabr. van kerkornamenten)	8*e*
"	(Cacaofabr.)	17*e*
Monteur.	(Lijmfabr.)	5*d*
"	(Hoeden- en militaire equipementst.fabr.)	7*a*
"	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
"	(Byouteriewerk)	11*a*
"	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
"	(Machinefabr.)	12*a*
"	(Fabr. van electrische toestellen)	12*b*
"	(Rijwielenfabr.)	12*c*
Monteur-blazer.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Montuurmaker.	(Parapluiefabr.)	7*a*
Morgenwekster.	(Verkeer)	21*k*
Mosselen.	(Handel)	20*c*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Mosselvisscher.	(Zeevisscherij)	19*a*
Mosterd.	(Fabricage)	17*g*
"	(Handel)	20*c*
Moulendrager.	(Aardwerkfabr.)	1*d*
Mouleur.	"	1*d*
"	(Stukadoor)	4*b*
Mouleurder.	(Lijstenfabr.)	6*a*
Mounierwerker.	(Openbare werken)	4*c*
Mout.	(Handel)	20*c*
Mouter.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
"	(Branderij)	17*n*
"	(Bierfabr.)	17*o*
Moutkruier.	(Gist- en spiritusfabr)	17*n*
Moutmolenaar.	(Bierfabr.)	17*o*
Mozaïk.	(Handel)	20*d*
Muilenmaker.	(Schoenmakerij)	9*b*
Muizenvallen.	(Handel)	20*d*
Muizenvallenmaker.	(Houtbewerking)	6*a*
"	(IJzerwarenfabr.)	11*b*
Muilkorvenmaker.	(Draadvlechterij)	11*b*
Mulder.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Mutsen.	(Fabricage)	7*a*
Mutsenmaakster.	(Mutsenfabr.)	7*a*
Mutsenplooier.	"	7*a*
Mutsenwaschster.	(Waschinrichting)	7*a*
Muurtegelmaker.	(Aardwerkfabr.)	1*d*
Muziekhandelaars.	(Boek- en kunsthandel)	20*e*
Muziekinstrumenten.	(Fabricage)	12*d*
"	(Handel)	20*f*
Muziekmeester.	(Onderwijs)	25
Muzikanten.	(Vrije beroepen)	24*g*
Muziekonderwijzers.	(Onderwijs)	25
Mijnwerkers.	(Mijnwezen)	10*b*
Mijnhout.	(Fabricage)	18*d*
Mijnhout.	(Handel)	20*a*

N.

Naaimachines	(Fabrikanten)	12*a*
"	(Handel)	20*h*
Naaister (gordijnenvak)	(Behangerij)	4*b*
"	(Naaimachinestikster)	7*a*
"	(Gasgloeilichtkousenfabr.)	5*a*
"	(Rijtuigbekleedster)	13*b*
"	(Costumenfabr.)	7*a*
"	(Mantelfabr.)	7*a*
"	(Dekenstikkerij)	7*b*
"	(Tricotfabr.)	15*c*
Naaister.	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
"	(Sterkerij)	15*d*
"	(Vischnettenfabr.)	15*f*
Naaijuffrouw.	(Onderwijs)	31*e*
Naalden.	(Fabricage)	11*b*
"	(Handel)	20*b*
Nachtblokmaalder.	(Olie- en stopverffabr.)	5*b*
Nachtpottenmaker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Nachtstoker.	(Versch. bedrijven)	
Nachtwaker.	" "	
Nachtwachten (part.).	(Vrije beroepen)	24*s*
Nagelgieter.	(Fabr. v. draadnagels)	11*b*
Nagelheeter.	(Scheepsbouw)	13*a*
Nageljongen.	(IJzerindustrie)	11*b*
"	(Machinefabr.)	12*a*
"	(Scheepsbouw)	13*a*
Nagelklinker.	"	13*a*
Nagelpieper.	(Machinefabr.)	12*a*
Nageluitzoekster.	(Draadnagel- en spijkerfabr.)	11*b*
Nagelvertinner.	"	11*b*
Nagels.	(Fabricage)	11*b*
Nakijkster.	(Tricotfabr.)	15*c*
Nakijker.	(Kammen- en pijpenfabr.)	6*c*
Naschrijver.	(Laden en lossen van schepen)	21*c*
Naslager.	(Oliefabr.)	5*b*
Nastoomer.	(Fabr. van verduurz. levensmiddelen)	17*g*
Natmaker.	(Steenfabr.)	1*c*
Natwerker.	(Kuiperij)	6*a*
Natmaker.	(Bleekerij v. stukg.)	15*d*
Naturaliën.	(Handel)	20*h*
Neerslaander.	(Steenfabr.)	1*c*
Nestvischjes.	(Handel)	20*c*
Nestelaanzetster.	(Veterfabr.)	15*e*
Netten.	(Fabricage)	15*f*
Nettenboeter.	(Vischnettenfabr.)	15*f*
Nettenbreier.	"	15*f*
Nettendroogers.	(Zeevisscherij)	19*a*
Nettenmaker.	(Vischnettenfabr.)	15*f*
Nettentaander.		15*f*
Neurenbergerwaren.	(Handel)	20*f*
Nieren.	"	20*c*
Nieuw zilver.	"	20*f*
Nikkelwaren.	"	20*d*
Noodiger ter begrafenis.	(Begrafeniswezen)	21*i*
Nopper.	(Sajetfabr.)	15*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Nopper.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Nortonputmaker.	(Openbare werken)	4*c*
Nortonpijpmaker.	(Metaalindustrie)	11*b*
Notarissen.	(Staatsdienst)	29*e*
Notenmaler.	(Oliefabr.)	5*b*
Nootmuscaat.	(Handel)	20*c*
Notenschrijver.	(Muziekinstrumentfab.)	12*d*
Notensnijder.	(Knoopenfabr.)	6*e*

O.

Observatoren.	(Vrije beroepen)	24*m*
Oerbreker.	(IJzerertsdelverij)	10*a*
Oerdelver.	"	10*a*
Oerrijder.	"	10*a*
Oesterputhouder.	(Zeevisscherij)	19*a*
Oester.	(Handel)	20*c*
Officier.	(Suikerbakkerij)	17*b*
"	(Stoomv. Maatschappij)	21*c*
Officierstafelhouder.	(Verkeer)	21*g*
Officier van Justitie.	(Rechtswezen)	29*c*
Olie.	(Fabrikanten)	5*b*
" (en loog).	(Handel)	20*a*
" (eetbare).	"	20*c*
" (lamp).	"	20*d*
" (andere).	"	20*h*
Oliebewerker.	(Linoleumfabr.)	9*c*
Oliebollenbakker.	(Fabr. van voedingsm.)	17*b*
Oliedrager.	(Cartonfabr.)	14*a*
"	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Oliefitter.	(Oliefabr.)	5*b*
Olie en loogmaker.	(Loogfabr.)	5*b*
Olieman.	(Zuivelfabr.)	17*k*
"	(Bierfabr)	17*o*
"	(Zeevaart)	21*c*
Oliepersers.	(Fabr. van olie)	5*b*
Olieslager.	"	5*b*
Oliër van kleikoeken.	(Pannenfabr.)	1*c*
Omlooper.	(Sajetfabr.)	15*b*
Omroeper.	(Zeevisscherij)	19*a*
"	(Verkeer)	21*k*
Omwerker.	(Fabr. van sajet)	15*b*
"	" "	15*b*
Omzetter.	(Steenfabr.)	1*c*
Ondersnijder.	(Papierfabr.)	14*a*
Onderwijzer.	(Bijzonder onderwijs)	25
"	(Openbaar onderwijs)	29*f*
"	" "	31*e*
Ontvanger venduhuis.	(Marktwezen)	21*h*
Ontvanger godshuizen.	(Verpleging)	26
Ontvanger	(Rijksdienst)	29*k*
"	(Gemeentedienst)	31*d*
Ontvanger v. drijfgelden	(Waterschapsdienst)	32
Ontvanger.	(Kerkelijke dienst)	33*c*
Ontvangkamerjuffrouw.	(Photographie-atelier)	3*c*
Ontvetter.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Ontruimer.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Ontsmetter.	(Gemeente reiniging)	4*d*
Ontvleescher.	(Lederfabr.)	9*a*
Oogjesmaker.	(Katoenfabr.)	15*c*
"	(Corsettenfabr.)	7*a*
Oorijzermaker.	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
Oostersche artikelen.	(Handel)	20*f*
Opbrengster.	(Gemeente vischmarkt)	21*h*
Opdoener.	(Appreteerderij)	15*d*
Opdoenster.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Opdraaister.	(Nettenfabr.)	15*f*
Opdrager.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
"	(Aardewerkfabr.)	1*d*
"	(Glasfabr.)	1*e*
"	(IJzerindustrie)	11*b*
"	(Fabr. v. metaalwaren)	11*b*
"	(Vischhandel)	20*c*
Opdraagster.	(Vischmarkt)	21*h*
Opdrijver.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Operateur.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Operazanger.	(Vrije beroepen)	24*h*
Ophangster.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Ophanger.	(Papierfabr.)	14*a*
"	(Katoendrukkerij)	15*d*
Openhoudster.	"	15*d*
Ophouder.	(Graanhandel)	20*c*
Opkooper.	(Lompenhandel)	20*a*
Oplader van goederen.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Oplegger.	(Steenfabr.)	1*c*
"	(Electr. gloeilampenfabr.)	12*b*
Oplegster.	(Dekenstikkerij)	7*b*
"	(Sajetfabr.)	15*b*
"	(Passementfabr.)	15*e*
Opmaker.	(Stoelenfabr.)	6*a*
"	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
"	(Sajetfabr.)	15*b*
"	(Wollendekensfabr.)	15*c*
"	(Katoendrukkerij)	15*d*
"	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Opmaker.	(Appreteerderij)	15*d*
Opmaakkamerbaas.	(Bleekerij van stukg.)	15*d*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Oppasser.	(Huiselijke diensten)	27
„ (in gestichten)	(Verpleging)	26
„ (in een openb. tuin)	(Verkeer)	21*g*
Oppender.	(Schoenfabr.)	9*b*
Opperman.	(Metselvak)	4*a*
„	(Katoenspinnerij)	15*b*
Opplakster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Opklampers.	(Pakkistenfabr.)	6*a*
Opkruier.	(Pannenfabr.)	1*c*
Oproeper.	(Bij een notaris)	21*h*
Oproller.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Oprijder.	(Tramwegen)	21*a*
„	(Spoorwegen)	21*a*
Opschepper.	(Steenkolenmijn)	10*b*
Opsnijder.	(Steenfabr.)	1*c*
Opspanster.	(Parapluiefabr.)	7*a*
Opsteker.	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Tegelfabr.)	1*d*
„	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Katoenfabr.)	15*c*
Optasser.	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Papierfabr.)	14*a*
Optrekker.	(Fabr. van metaalw.)	11*b*
„	(IJzerindustrie)	11*b*
„	(Vijlenkapperij)	11*b*
Opruimer.	(Lettergieterij)	11*b*
Opveger.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Opvouwer.	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Zeevisscherij)	19*a*
Opwindster.	(Sajetfabr.)	15*b*
Opwrijver.	(Steenhouwerij)	4*a*
Opzakker.	(Meelfabr.)	17*a*
Opzetster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Opzetter van dieren.	(Kunstnijverheid)	8*e*
Opzetter.	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Electr. gloeilampenfabr.)	12*b*
„	(Katoenspinnerij)	15*b*
Opzichters.	(Versch. bedrijven)	
Ordinarishouder.	(Hotelwezen)	21*g*
Organist.	(Vrije beroepen)	24*g*
„	(Kerkelijke dienst)	33*c*
Orgeldraaier.	(Vrije beroepen)	24*k*
Orgels.	(Handel)	20*f*
Orgeltrapper.	(Vrije beroepen)	24*s*
„	(Kerkelijke dienst)	33*c*
Ornamenten.	(Fabricage)	8*a*
Ornamenten bouwk.	(Fabricage)	8*a*
„ militaire.	„	7*a*
„ „	(Handel)	20*b*
Ornamentgieter.	(Fabr. v. fijn aardew.)	1*d*
„	(IJzergieterij)	11*b*
„	(Fabr. v. papierstuck)	14*b*
Ornamentmaker.	(Fabr. van aardewerk)	1*d*
„	(Kunstnijverheid)	8*c*
Ornamentsnijder.	(Bouwvak)	4*b*
„	(Meubelfabr.)	6*a*
Oudheden.	(Handel)	20*f*
Oudste.	(Zeevisscherij)	19*a*
Ovenist.	(Blikindustrie)	11*b*
„	(Broodbakkerijen)	17*b*
Ovenkruier.	(Steenfabr.)	1*c*
Ovenmaker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Ovenman.	(Zwavelzuurfabr.)	5*a*
Ovenpoetser.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Ovenstoker.	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Ovenveger.	„	1*d*
Ovenwerker.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
„ aanbrenger.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„ bijdrager.	„	1*d*
„ incasseerder.	„	1*d*
„ inzetter.	„	1*d*
„ zandzifter.	„	1*d*
„ uitcasseerder	„	1*d*
„ uitpakker.	„	1*d*
„	(Zinkfabr.)	11*b*
Overgooier.	(Zeeppoederfabr.)	5*b*
Overhaler.	(Schoenfabr.)	9*b*
Overhaalster.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Overjager.	(Sajetfabr.)	15*b*
„	(Appreteerderij)	15*d*
Overloopster.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Overslaanster.	(Sajetfabr.)	15*b*
Overslager.	(Pannenfabr.)	1*c*
Overspanster.	(Parapluiefabr.)	7*a*
Overste (klooster).	(Kerkelijke dienst)	33*c*
Oververguldster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Overwegwachter.	(Spoorwegen)	21*a*

P.

Paarden (doode).	(Handel)	20*a*
Paardendrijver.	(Steenkolenmijn)	10*b*
Paardenfokker.	(Veeteelt)	18*b*
Paardenknecht.	(Versch. industriën)	

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Paardenscheerder.	(Tramwegen)	21*a*
Paardenslachter.	(Fabr. v. voedingsm.)	17*h*
Paardenverkooper.	(Handel)	20*g*
Paardenwerker.	(Bouwvak)	4*a*
Paardenvoeder.	(Handel)	20*c*
Paardgeleider.	(Steenfabr.)	1*c*
Paarlemoer.	(Handel)	20*h*
Pakhuisknecht.	(Verschill. bedrijven)	
Pakhuismeester.	„ „	
Pakkenaansteker.	(Cartonfabr.)	14*a*
Pakkendrager.	(Expeditie)	21*f*
Pakkenweger.	(Turfstrooiselfabr.)	10*c*
Pakkenvormer.	„	10*c*
Pakker of pakknecht.	(Verschill. bedrijven)	
Pakking.	(Fabricage)	15*c*
Pakkisten.	„	6*a*
Pakjesdichtmaker.	(Zeeppoederfabr.)	5*b*
Pakjesuitzoeker.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Pakmatten.	(Handel)	20*h*
Pakmeester.	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Bandfabr.)	15*e*
Pakzetter.	(Steenfabr.)	1*c*
Palensleeper.	(Bouwvak)	4*a*
Palfrenier.	(Huiselijke dienst)	27
Paling (gerookte)	(Handel)	20*c*
Palmster.	(Touwslagerij)	15*f*
Panafsnijder.	(Pannenfabr.)	1*c*
Panbakkersbaas.	„	1*c*
Pandjeshuishouder.	(Bankwezen)	22
Panneerder.	(Émailleerfabr.)	11*b*
Pannen.	(Fabricage)	1*c*
Pannenbakker.	(Pannenfabr.)	1*c*
Pannendrager.	„	1*c*
Pannenknecht.	(Kandijfabr.)	17*c*
Pannenmaker	(Pannenfabr.)	1*c*
Pannenreiniger.	(Hotelwezen)	21*g*
Pannenrijder.	(Pannenfabr.)	1*c*
Panovenbaas.	„	1*c*
Pantoffels.	(Fabricage)	9*b*
Panvormer.	(Pannenfabr.)	1*c*
Panwerker.	„	1*c*
„	(Zoutfabr.)	17*r*
Panzetter.	(Pannenfabr.)	1*c*
Papier.	(Fabricage)	14*a*
„	(Handel)	20*e*
„ (oud)	„	20*a*
Papierafnemer.	(Cartonfabr.)	14*a*
Papierbleeker.	(Papierfabr.)	14*a*
Papierdroger.	(Cartonfabr.)	14*a*
Papierkeerer.	(Cartonfabr.)	14*a*
Papierkleurder.	(Papierfabr.)	14*a*
Papierklever.	(Cartonfabr.)	14*a*
Papierlader.	„	14*a*
Papierkoker.	(Papierfabr.)	14*a*
Papiermaker.	„	14*a*
„	(Cartonfabr.)	14*a*
Papiermaler.	(Papierfabr.)	14*a*
Papieronder steker.	(Cartonfabr.)	14*a*
Papierpakker.	„	14*a*
Papierpletter.	(Papierfabr.)	14*a*
Papierschepper.	„	14*a*
„	(Cartonfabr.)	14*a*
Papiersnijder.	(Papierfabr.)	14*a*
„	(Cartonfabr.)	14*a*
„	(Stijfselfabr.)	17*d*
Papierstuck.	(Fabricage)	14*b*
Papieruitneemster.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Papieruitzoeker.	(Papierfabr.)	14*a*
Papiervochter.	„	14*a*
Papiervervoerder.	„	14*a*
Papierwalser.	„	14*a*
Papierwaren.	(Fabricage)	14*b*
„	(Handel)	20*e*
Papper.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Papster.	(Electr. gloeilampenfabr.)	12*b*
Papkoker.	(Bontweverij)	15*c*
„	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
„	(Appreteerderij)	15*d*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Papmaker.	(Papierfabr.)	14*a*
Paproerder.	„	14*a*
Papwasscher.	„	14*a*
Parapluies.	(Fabricage)	7*a*
„	(Handel)	20*b*
Parapluiemaker.	(Parapluiefabr.)	7*a*
Parasols.	(Fabricage)	7*a*
Parelzetter.	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
Parfumeriën.	(Fabricage)	5*a*
„	(Handel)	20*f*
Parketvloeren (houten)	(Fabricage)	6*a*
„	„	1*c*
Parkwachter.	(Boschbouw)	18*c*
„	(Gemeenteplantsoen)	31*b*
Passementeriën.	(Fabricage)	15*e*
„	(Handel)	20*b*
Passepartoutmaker.	(Fabr. v. papierwaren)	14*b*
Passementwerker.	(Meubelfabr.)	6*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Passementwerker.	(Passementfabr.)	15*e*
Pasteibakker.	(Koekbakkerij)	17*b*
Pastelleur.	(Fabr. v. suikerwerk)	17*b*
Pasteuriseur.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Pastoor.	(Kerkel. gezindte)	33*a*
Patronen (kruit)	(Fabricage)	5*c*
„ (modellen)	(Fabr. v. papierwaren)	14*b*
Patronensnijdster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Patronen (papieren).	(Handel)	20*b*
Patroonteekenaar.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Pavilloenschipper.	(Binnenvaart)	21*d*
Pedellen.	(Vrije beroepen)	24*l*
„	(Onderwijs)	29*l*
„	(Gemeentel. dienst)	31*e*
Pekjongen.	(Scheepsbouw)	13*a*
Pekker.	(Stroohulzenfabr.)	6*b*
Pellen.	(Fabricage)	15*c*
Peller.	(Rijstpellerij)	17*a*
Pelmolenaar.	„	17*a*
Pelterijen.	(Fabricage)	7*a*
„	(Handel)	20*b*
Pennen.	(Fabricage)	6*a*
Penningkundige.	(Vrije beroepen)	24*l*
Pens.	(Handel)	20*c*
Penseelen.	(Fabricage)	6*b*
Penseelschrijver.	(Kunstnijverheid)	8*b*
Pensionhouders.	(Hotelwezen)	21*g*
Pepermunt.	(Fabricage)	17*b*
„	(Handel)	20*e*
Perforeerder.	(Boekbinderij)	14*b*
Perkament.	(Fabricage)	9*a*
Perronmeisje.	(Zwemschool)	25
Persdoekreinigster.	(Aardwerkfabr.)	1*d*
Persenlosser.	(Raffenaderijen)	17*c*
Perser.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
„	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Stroohulzenfabr.)	6*b*
„	(Olie- en stopverfmakerij)	5*b*
„	(Kaarsenfabr.)	5*b*
„	(Blikindustrie)	11*b*
„	(Papierfabr.)	14*a*
„	(Tricotfabr.)	15*c*
„	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
„	(Wolververij)	15*d*
„	(Vermicellie fabr.)	17*b*
„	(Stijfselfabr.)	17*d*
„	(Cacaofabr.)	17*e*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Persknecht.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Petten.	(Fabricage)	7*a*
„	(Handel)	20*b*
Pettenmaker.	(Pettenfabr.)	7*a*
Petkleppenmaker.	„	7*a*
Petroleum.	(Handel)	20*d*
Petroleumtoestellen.	(Fabricage)	12*d*
Petroleumtonnen.	(Handel)	20*h*
Photograaf.	(Photografie)	3*c*
Photografie-preparaten.	(Fabricage)	5*a*
„ „	(Handel)	20*f*
Phylopathologisch assistent.	(Laboratorium)	24*m*
Pianisten.	(Vrije beroepen)	24*g*
Piano's.	(Handel)	20*f*
Pianokastenmaker.	(Fabr. muziekinstr.)	12*d*
Pianostemmer.	„ „	12*d*
Pianoverhuurder.	(Handel)	20*f*
Pikeur (harddraverij).	(Vrije beroepen)	24*k*
Pikeur.	(Onderwijs)	25
Pikster.	(Pijpenfabr.)	1*d*
Pikker.	(Stroohulzenfabr.)	6*b*
Pikwerker.	(Fabr. v. koolteerprod.)	5*a*
„	(Turffabr.)	10*c*
Pinneknipper.	(Electr. gloeilampenfabr.)	12*b*
Pinnenmaker.	(Houtwarenfabr.)	6*a*
Pittenmaakster.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Plaatdrukker.	(Katoendrukkerij)	15*d*
„	(Steendrukkerij)	3*b*
Plaatsbaas.	(Zeevisscherij)	19*a*
Plaatsman.	(Gasfabr.)	16*a*
Plaatsmid.	(Rijtuigfabr.)	13*b*
Plaatsnijder.	(Fabr. van katoen)	15*d*
„	(Linoleumfabr.)	9*c*
„	(Capsulenfabr.)	11*b*
Plaatwerken.	(Handel)	20*e*
Plaatwerker.	(IJzerindustrie)	11*b*
„	(Scheepsbouw)	13*a*
„	(Gasfabr.)	16*a*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Plaatswerker.	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Glasfabr.)	1*e*
„	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Plakjongen.	(Behangerij)	4*b*
Plakker.	(Boekdrukkerij)	3*a*
„	(Pleisterwerk)	4*b*
„	(Zeepfabr.)	5*b*
„	(Zeeppoederfabr.)	5*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Plakker.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
„	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
„	(Cartonbew.)	14*b*
„	(Sigarenfabr.)	17*q*
„	(Schoenfabr.)	9*b*
„	(Muziekinstrum.fabr.)	12*d*
„	(Tricotfabr.)	15*c*
„	(Biscuitfabr.)	17*b*
„	(Cichoreifabr.)	17*f*
„	(Tabaksfabr.)	17*q*
„	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Plankendraagster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Plankendrager.	(Houtzagerij)	6*a*
„	(Sigarenkistenfabr.)	6*a*
„	(Houthandel)	20*a*
Plankendroger.	(Houtzagerij)	6*a*
Plankenzager.	„	6*a*
Planten.	(Handel)	20*d*
Plantenkweeker.	(Tuinbouw)	18*c*
Planter.	(Landbouw)	18*a*
„ (in Indië).	„	18*a*
Plantsoenopzichter.	(Gemeentedienst)	31*g*
Plantsoenwachter.	„	31*b*
Plantsoenwerker.	(Bloemisterij)	18*c*
Plateelschilder.	(Kunstnijverheid)	8*b*
Platenkleurder.	(Steendrukkerij)	3*b*
Platensorteerder.	(Pijpenfabr.)	6*c*
Platenzetter.	(Scheepsbouw)	13*a*
Platineerster.	(Elect.gloeilamp.fabr.)	12*b*
Platmaker.	(Glasfabr.)	1*e*
Platstrijkster.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Platwerkersgezel.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Plavuisenmaker.	„	1*d*
Pleegsman.	(Metselvak)	4*a*
Pleger.	(Glasfabr.)	1*e*
Pleisteraar.	(Pleisterwerk)	4*b*
Pleisterbeeldenmaker.	„	4*b*
Plekkenslijper.	(Diamantind.)	2*a*
Pletter.	(Boekdrukkerij)	3*a*
„	(Oliefabr.)	5*b*
„	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
„	(Kaarsenfabr.)	5*b*
„	(Loodfabr.)	11*b*
„	(Capsulenfabr.)	11*b*
„	(IJzergieterij)	11*b*
Pletjongen.	(Olie- en stopverfmakerij)	5*b*
Plisseerder.	(Modevak)	7*a*
„	(Papierwarenfabr.)	14*b*
Ploegbaas.	(Openbare werken)	4*c*
Ploegdrijver.	(Landbouw)	18*a*
Ploegwerker.	(Spoorwegen)	21*a*
Ploeger.	(Landbouw)	18*a*
Plooister.	(Vermicelliefabr.)	17*b*
Pluimbaas.	(Hoenderpark)	18*b*
Pluimgedierte.	(Handel)	20*g*
Pluimgraven.	(Veehouderij)	18*b*
Plumaux.	(Handel)	20*d*
Pluizer.	(Linoleumfabr.)	9*c*
„	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Wolspinnerij)	15*b*
„	(Fabr. van katoen)	15*c*
Poelier.	(Vleeschbew.)	17*h*
Poetser.	(Borstelfabr.)	6*b*
„	(Schoenfabr.)	9*b*
„	(Goudsmederij)	11*a*
„	(Capsulenfabr.)	11*b*
„	(IJzerfabr.)	11*b*
„	(Blikindustrie)	11*b*
„	(Muziekinstrum.fabr.)	12*d*
„	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Gasfabr.)	16*a*
„	(Boterfabr.)	17*k*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Poetsgoed.	(Handel)	20*d*
Poetskatoen.	(Fabricage)	15*c*
Poetsmeid.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Poetsmiddelen.	(Fabricage)	5*a*
Poetsvrouw.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„	(Fabr. v. metaalwaren)	11*b*
Poffer.	(Scheepsbouw)	13*a*
Poffertjesbakker.	(Bakkerijen)	17*b*
Polderbode.	(Waterschapsdienst)	32
Poldermeester.	„	32
Polderschutter.	„	32
Polderveldwachter.	„	32
Polderwerker.	(Openbare werken)	4*c*
Poleerder.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Polisseur.	„	1*c*
„	(Steenhouwerij)	4*a*
Politoerder.	(Meubelfabr.)	6*a*
„	(Borstelfabr.)	6*b*
„	(Kopergieterij)	11*b*
„	(Capsulenfabr.)	11*b*
„	(Pianofabr.)	12*d*
„	(Rijtuigfabr.)	13*b*
Polser.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
„	(Katoenspinnerij)	15*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Polychromeur.	(Steendrukkerij)	3*b*
"	(Schildervak)	4*b*
Polijster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
"	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
"	(Borstelfabr.)	6*b*
"	(Pijpenfabr.)	6*c*
"	(Goudsmederij)	11*a*
"	(Loodpletterij)	11*b*
"	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
"	(IJzerindustrie)	11*b*
"	(Blikindustrie)	11*b*
"	(Muziekinstrum.fabr.)	12*d*
Pompenboorder.	(Bouwvak)	4*a*
Pompenknecht.	(Steenkolenmijn)	10*b*
Pompenmaker.	(Bouwvak)	4*a*
Pomper.	(Oliefabr.)	5*b*
"	(Machinefabr.)	12*a*
"	(Branderij)	17*n*
"	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Pompster.	(Elect.gloeilamp.fabr.)	12*b*
Pontwachter.	(Rijksdienst)	29*l*
Poolmeisje.	(Tapijtweverij)	15*c*
Pootmeester.	(Houtteelt)	18*d*
Poppenkasthouder.	(Vrije beroepen)	24*k*
Poppenmaker.	(Strohulzenfabr.)	6*b*
"	(Tabaksfabr.)	17*q*
Porceleindrukker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Porceleinschilder.	(Kunstnijverheid)	8*b*
Porceleinmaker.	(Tegelfabr.)	1*d*
Porceleinslijper.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Porceleinvormer.	"	1*d*
Porceleinwerk.	(Handel)	20*f*
Portretteekenaar.	(Vrije beroepen)	24*f*
Posticheur.	(Kapperij)	7*c*
Postpapier.	(Handel)	20*e*
Postrijder.	(Posterijen)	21*e*
Postschipper.	"	21*e*
Poststempels.	(Fabricage)	8*c*
Postzegels.	(Handel)	20*h*
Potjongen.	(Diamantslijperij)	2*a*
Potkoker.	(Rijstpellerij)	17*a*
Potster.	(Electr. gloeilampenfabr.)	12*b*
Potten en pannen.	(Handel)	20*d*
Pottenbakker.	(Pottenbakkerij)	1*c*
"	(Fabr. v. fijn aardewerk)	1*d*
Pottenjongen.	(Zwavelzuurfabr.)	5*a*
Pottenmaker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Pottenman.	"	1*d*
Pottenman.	(Glasfabr.)	1*e*
"	"	1*e*
Pottenvuller.	(Kandijfabr.)	17*c*
Pottenwasscher.	(Plateelbakkerij)	1*d*
Potgieter.	(Vrije beroepen)	24*s*
Praktizijn.	(Fabricage)	15*c*
Prattenweefsel.	(Vrije beroepen)	24*r*
Prediker leger des Heils.	" "	24*r*
Prediker (rondtrekkend)	" "	24*l*
Preparateur v. vlinders.	" "	24*m*
Preparateur (zoologie).	" "	24*l*
Praeparator (natuurlijke historie)	(Handel)	20*e*
Prenten	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Prentendrukker.	"	1*d*
Prentensnijdster.	(Steenfabr.)	1*c*
Presbaas.	(Rechtswezen)	29*c*
Presidenten (rechtscoll.)	(IJzerindustrie)	11*b*
Presser.	(Kerkelijke gezindte)	33*a*
Priester.	(Tricotfabr.)	15*c*
Prikster.	(Onderwijs)	29*f*
Privaat docent.	(Verkeer)	21*k*
Privaathoudster.	(Gasmeterfabr.)	12*d*
Probeerder.	(Vrije beroepen)	24*d*
Procureur.	(Rechtswezen.)	29*c*
Procureur-Generaal.	(Meelfabr.)	17*a*
Proefbakker.	(Vrije beroepen)	24*s*
Professeur de billard.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*c*
Profielmaker.	(Vrije beroepen)	24*m*
Prosector.	(Apotheek)	5*a*
Provisor.	(Krijgswezen)	29*i*
Provoostgeweldige.	(Vrije beroepen)	24*s*
Publieke vrouw.	(Fabricage)	17*b*
Pudding.	(Stijfselfabr.)	17*d*
Puddingpakker.	(Fabricage)	17*d*
Puddingpoeder.	(Diamantvak)	2*a*
Puin in elkaardraaier.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Puinstorter.	(Reiniging)	4*d*
Putschepper.	(Fabricage)	6*c*
Pijpen (meerschuimen)	(Handel)	20*c*
Pijpen.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Pijpenafzetter.	(Handel)	20*c*
Pijpendoppen.	(Bontweverij)	15*c*
Pijpendrager.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Pijpen inpakster.	(Pijpenfabr.)	1*d*
Pijpenmaker.	"	6*c*
"	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Pijpenklopper.	(Bontweverij)	15*c*
Pijpenopsteekster.	(Tabakspijpenfabr.)	1*d*
Pijpenpakker.		

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Pijpenpakster.	(Sajetfabr.)	15*b*
Pijpenrondbrenger.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Pijpensorteerder.	" "	15*c*
Pijpensteller.	" "	15*c*
Pijpentremmer.	(Pijpenfabr.)	1*d*
Pijpenververij.	(Katoendrukkerij)	15*d*
R.		
Raadsheeren.	(Rechtscoll.)	29*c*
Raamhorren.	(Fabricage)	6*a*
Raamzager.	(Houthandel)	20*a*
Raapolie.	(Handel)	20*c*
Rabijnenzoeker.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Raddraaier.	(Touwslagerij)	15*f*
Raderenmaker.	(Rijwielfabr.)	12*c*
Radmaker.	(Machinefabr.)	12*a*
Raggelaar.	(Bouwvak)	4*a*
Randenmaakster.	(Blikindustrie)	11*b*
Rangeerder.	(Spoorwegen)	21*a*
Rateljongen.	(Reiniging)	4*d*
Rechter.	(Rechtscoll.)	29*c*
Rechtlegster.	(Pannenfabr.)	1*c*
Rechtmaker.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Reclamemaatschappij.	(Personeel)	21*k*
Reclamezaken.	(Handel)	20*h*
Rector.	(Gesticht tot verpl.)	26
"	(Onderwijs)	25
"	"	29
"	"	31
"	(Kerkelijke dienst)	33*a*
Redacteur.	(Wetensch. bladen)	24*n*
Reeder.	(Zeevisscherij)	19*a*
"	(Zeevaart)	21*c*
"	(Binnenvaart)	21*d*
Reemaker.	(Stoelenfabr.)	6*a*
Reepmaker.	(Hoepelfabr.)	6*a*
"	(Scheepsbouw)	13*a*
"	(Touwslagerij)	15*f*
Reepschieter.	(Zeevisscherij)	19*a*
Reisartikelen.	(Fabricage)	9*b*
"	(Handel)	20*h*
Reisbureau.	(Personeel)	21*k*
Rekenaar.	(Sterrenwacht)	24*m*
Rekster.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Releveur.	(Glasfabr.)	1*e*
Religieuse (zonder ber.)	(Kerkel. dienst)	33*c*
Religieuse artikelen.	(Handel)	20*f*
Remmer.	(Spoorwegen)	21*a*
Rentmeester.	(Landbouw)	18*a*
"	(Vrije beroepen)	24*p*
"	(Kerkel. dienst)	33*c*
Reper.	(Vlasbewerking)	15*a*
Reporter.	(Vrije beroepen)	24*n*
Restaurateur.	(Hotelwezen)	21*g*
Retitradeoppasseres.	(Spoorwegen)	21*a*
Retoucheur.	Kunstlichtdrukkerij)	3*b*
"	(Photografie)	3*c*
Revisiesmid.	(Tramwezen)	21*a*
Ridderorden.	(Fabricage)	8*c*
Riemenmaker.	(Margarinefabr.)	17*l*
"	(Wollendekenfabr.)	15*d*
"	(Schoenfabr.)	9*b*
Riemenrepareerder.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Riemensmeerder.	(Katoenfabr.)	15*c*
Riemenversteller.	(Machinefabr.)	12*a*
Riemopzichter	(Cartonfabr.)	14*a*
Riet.	(Handel)	20*a*
Rietboer.	(Houtteelt)	18*d*
Rietdekker.	(Dakdekkerij)	4*a*
Rietdrijver.	"	4*b*
Riethakker.	(Houtteelt)	18*d*
Rietmaker.	(Rietmattenfabr.)	6*b*
"	(Fabr. van katoen)	15*c*
"	(Bontweverij)	15*c*
Rietsnijder.	(Rietmattenfabr.)	6*b*
Rietwerker.		6*b*
Ringaanzetter.	(Elect.gloeilamp.fabr.)	12*b*
Ringopzetter.	" "	12*b*
Ringspinster.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Ringster.	(Schoenfabr.)	9*b*
"	(Sigarenfabr.)	17*q*
Ripelaar.	(Vlasindustrie)	15*a*
Roeier.	(Vleeschhouwerij)	17*h*
"	(Graanhandel)	20*c*
"	(Belastingwezen)	29*k*
"	(Binnenscheepv.)	21*d*
Roerganger.	"	21*d*
Roggebrood.	(Fabricage)	17*b*
Roggemolenaar.	(Meelfabr.)	17*a*
Rokkenstreep.	(Fabricage)	15*c*
Roldrukker.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Rollenmaler.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Roller.	(Tabakspijpenfabr.)	1*d*
Rolverver.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Rompmaker.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Rompensoldeerder.	"	17*k*
Rondventer.	(Handel)	20*h*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Ronselaar.	(Papierfabr.)	14*a*
Roodverver.	(Roodververij)	15*d*
Roomweger.	(Margarinefabr.)	17*l*
Roosjesslijper.	(Diamantindustrie)	2*a*
Roosjessnijder.	„	2*a*
Roosjesversteller.	„	2*a*
Roosterschoonmaakster	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Ropenmaker.	(Fabr. van matten)	6*b*
Rottingvlechter.	(Vlechtwerk)	6*b*
Rotisseur.	(Hotelwezen)	21*g*
Rotswerker.	(Steenhouwerij)	4*c*
Rouwer.	(Wollendekenfabr.)	15*c*
Rouwgoed verhuurder	(Handel)	20*b*
Ruilebuiter.	„	20*h*
Ruimer.	(Zeevaart)	21*c*
Run.	(Fabricage)	6*a*
Runderafval.	(Handel)	20*a*
Ruwer.	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Appreteerderij)	15*d*
„	(Katoenververij)	15*d*
Rijger (kam).	(Fabr. van katoen)	15*c*
Rijknecht.	(Diverse bedrijven)	
„	(Paardenhandel)	20*g*
„	(Huiselijke diensten.)	27
Rijschoolhouder.	(Onderwijs)	25
Rijst.	(Fabricage)	17*a*
„	(Handel)	20*c*
Rijstpeller.	(Pellerijen)	17*a*
Rijswerker.	(Openbare werken)	4*c*
„	(Houtbewerking)	6*a*
Rijtuigen.	(Fabricage)	13*b*
„	(Handel)	20*h*
Rijtuigbekleeder.	(Rijtuigfabr.)	13*b*
Rijtuigmaatschappij.	(Personeel)	21*b*
Rijtuigschilder.	(Fabr. v. rijtuigen)	13*b*
Rijtuigschoonmaker.	(Spoorwegen)	12*a*
Rijtuigsmeden.	(Rijtuigfabr.)	13*b*
Rijtuigverhuurder.	(Stalhouderij)	21*b*
Rijwielbanden.	(Fabricage)	9*c*
„	(Handel)	20*h*
Rijwielen.	(Fabricage)	12*c*
„	(Handel)	20*h*
Rijwielreparateur.	(Rijwielfabr.)	12*c*
Rijwielensteller.	„	12*c*

S.

Sagomaker.	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
Sajet.	(Fabricage)	15*b*
Sajet.	(Handel)	20*b*
Sajethouder.	(Sajetfabr.)	15*b*
Sajetspoeler.	„	15*b*
Sajetwerker.	„	15*b*
Saletbollen.	(Handel)	20*c*
Salmoniak-distillateur.	(Gasfabr.)	16*a*
Salmoniak.	(Fabricage)	5*a*
Salonwerker.	(Passementfabr.)	15*e*
Sapweger.	(Raffinaderijen)	17*c*
Sasbaas.	(Waterschapsdienst)	32
Sasmeester.	„	32
Satineerder.	(Papierfabr.)	14*a*
„	(Cartonfabr.)	14*a*
Scarteur.	(Houthandel)	20*a*
Schaalknecht.	(Spoorwegen)	21*a*
Schaalman.	(Broodbakkerij)	17*b*
Schaapherder.	(Veehouderij)	18*b*
Schaarbediener.	(Koperpletterij)	11*b*
Schaatsen.	(Fabricage)	11*b*
„	„	6*a*
Schaatsenmaker.	(Fabr. van schaatsen)	11*b*
Schabul.	(Steenfabr.)	1*c*
Schachten.	(Fabricage)	9*b*
Schaftenmaker.	(Schoenfabr.)	9*b*
Schafthuishouder.	(Hotelwezen)	21*g*
Schalmer.	(Schoenfabr.)	9*b*
Schapenhouder.	(Veehouderij)	18*b*
Schapper.	(Steenkolenmijn)	10*b*
Scharen.	(Handel)	20*d*
Scharenslijper.	(Fabr. van instr.)	12*d*
Schatter.	(Marktwezen)	21*k*
„	(Rijksbelastingen)	29*k*
„	(Gemeentebelastingen)	31*d*
Schaver.	(Pannenfabr.)	1*c*
„	(Drijfriemenfabr.)	9*b*
„	(Blikindustrie)	11*b*
„	(Machinefabr.)	12*a*
„	(Houthandel)	20*a*
„	(Spoorwegen)	21*a*
Scheepsaannemer.	(Zeevaart)	21*c*
Scheepsbevrachter.	„	21*c*
„	(Binnenscheepvaart)	21*d*
„	(Postdienst)	21*e*
„	(Expeditie)	21*f*
Scheepscontroleur.	(Zeevaart)	21*c*
„	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Scheepmaker.	(Scheepsbouw)	13*a*
Scheepsbehoeften.	(Handel)	20*c*
„ beschieter.	(Scheepsbouw)	13*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Scheepsbeschuitbakker.	(Broodfabr.)	17*b*
Scheepsdiepgangmeter.	(Rijksdienst)	29*o*
Scheepsjager.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Scheepslichter.	(Zeevaart)	21*c*
„	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Scheepslosser.	(Zandgraverij)	1*d*
Scheepsmakelaar.	(Zeevaart)	21*c*
„	(Binnenscheepv.)	21*d*
Scheepsmeter.	(Raffinaderij)	17*c*
Scheepsrapporteur.	(Sleepdienst)	21*d*
Scheepsschilder.	(Scheepsbouw)	13*a*
Scheepsslooper.	„	13*a*
„	(Handel)	20*a*
Scheepstakelaar.	(Scheepsbouw)	13*a*
Scheepsvictualiën.	(Handel)	20*c*
Scheerder.	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Tapijtweverij)	15*c*
„	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Zeildoekfabr.)	15*c*
„	(Tricotfabr.)	15*c*
„	(Bandfabr.)	15*e*
„	(Lintfabr.)	15*e*
Scheerdersbaas.	(Katoenfabr.)	15*c*
Scheermaker.	(Tapijtweverij)	15*c*
Scheikundige.	(Verschill. industriën)	
Schelpen.	(Handel)	20*a*
Schelpenvisscher.	(Zeevisscherij)	19*a*
Schepper.	(Guanofabr.)	5*d*
„	(Briquettenfabr.)	10*b*
Schepwaren.	(Handel)	20*h*
Schervenbrander.	(Glasfabr.)	1*e*
Schervenzoekster.	„	1*e*
Scheurder.	(Voddenhandel)	20*a*
„	(Speldenfabr.)	11*b*
Schietster.	(Papierfabr.)	14*a*
Schieter.	(Zeevisscherij)	19*a*
Schietjesdraaier.	(Houtwarenfabr.)	6*a*
Schietjesboorder.	„	6*a*
Schietkatoen.	(Fabricage)	5*c*
Schifter.	(Drijfriemenfabr.)	9*b*
„	(Schoenfabr.)	9*b*
„	(Guanofabr.)	5*d*
Schilder.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„	(Tegelfabr.)	1*d*
„	(Bouwvak)	4*b*
Schilderijen.	(Handel)	20*f*
Schilderijen (restaurateur)	(Kunstnijverheid)	8*b*
Schillenophaalder.	(Handel)	20*c*
Schillen.	(Handel)	20*c*
Schipper.	(Scheepsbouw)	13*a*
„	(Oestercultuur)	19*a*
„	(Spoorwegen)	21*a*
„	(Zeevaart)	21*c*
„	(Binnenscheepv.)	21*d*
Schoenen.	(Fabricage)	9*b*
„	(Handel)	20*b*
Schoenlapper.	(Schoenfabr.)	9*b*
Schoenmaker.	„	9*b*
Schoenpoetser.	(Reiniging)	7*c*
Schoenmakers-fournituren.	(Handel)	20*b*
Schoensmeer.	(Fabricage)	5*a*
„	(Handel)	20*b*
Schommelaar.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Schoolopziener.	(Onderwijs)	29*g*
Schoonmaakbenoodigdheden.	(Handel)	20*d*
Schoonmaker.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
„	(Boterfabr.)	17*k*
Schoonmaakster.	(Huiselijke dienst)	27
Schoonslijper.	(Vlasindustrie)	15*a*
Schoonwasscher.	(Glasslijperij)	1*e*
Schoorsteenmantels.	(Fabricage)	4*a*
„	(Handel)	20*d*
Schoorsteenveger.	(Reiniging)	4*d*
Schoppen.	(Fabricage)	6*a*
„	„	11*b*
Schors.	(Handel)	20*a*
Schotellosser.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Schotelmaker.	„	1*d*
Schout.	(Waterschapsdienst)	32
Schouwburginspecteur.	(Publ. vermakelijkh.)	24*i*
Schouwman.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Schraper.	(Snuiffabr.)	17*q*
Schrobbelaar.	(Wollengarenfabr.)	15*b*
Schroevendraaier.	(Diamantslijperij)	2*a*
Schrooier.	(Schoenfabr.)	9*b*
Schrijnwerker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„	(Vloertegelfabr.)	1*c*
„	(Bouwvak)	4*a*
„	(Meubelmakerij)	6*a*
„	(Borstelfabr.)	6*b*
„	(Steenkolenmijn)	10*b*
„	(Papierfabr.)	14*a*
Schrijfbehoeften.	(Handel)	20*e*
Schrijfpennen.	„	20*e*
Schrijver.	(Vrije beroepen)	24*q*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Schrijver.	(Brieven en requesten)	24*q*
Schuimer.	(Raffinaderijen)	17*c*
Schuitenjager.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Schuitenschrobster.	(Scheepsbouw)	13*a*
Schuitenverhuurder.	(Binnenvaart)	21*d*
Schuitenvoerder.	〃	21*d*
Schulper.	(Houtzagerij)	6*a*
Schuurder.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
〃	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
〃	(Steenhouwerij)	4*a*
〃	(Lijstenfabr.)	6*a*
〃	(Borstelfabr.)	6*b*
〃	(Schoenfabr.)	9*b*
〃	(Fabr. van rijwielen)	12*c*
〃	(Gasmeterfabr.)	12*d*
Schuurgoed.	(Handel)	20*d*
Schuurknecht.	(Papierfabr.)	14*a*
〃	(Zeevisscherij)	19*a*
Schuurwerker.	(Papierfabr.)	14*a*
Schijvendraaier.	(Diamantslijperij)	2*a*
Schijvenschuurder.	〃	2*a*
Scutcherman.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Secretaris.	(Gemeente dienst.)	31*a*
〃	(Particuliere)	24*p*
〃	(Verschillende Instell.)	
Seingeefster.	(Spoorwegen)	21*a*
Seinwachter.	〃	21*a*
Selfactingsteller.	(Wollengarenfabr.)	15*b*
Severijnjongen.	(Scheepsbouw)	13*a*
Sicareur.	(Tabaksfabr.)	17*q*
Sirenmaker.	(Touwslagerij)	15*f*
Sigaren.	(Fabricage)	17*q*
〃	(Handel)	20*c*
Sigarendraaister.	(Sigarenfabr.)	17*q*
Sigarenmaker.	〃	17*q*
Sigarenpinner.	〃	17*q*
Sigarenkisten.	(Fabricage)	6*a*
Sigarenpijpen.	(Handel)	20*c*
Sigaretten.	(Fabricage)	17*q*
Signalementschilder.	(Spoorwegen)	21*a*
Singelband.	(Fabricage)	15*c*
Sintelrijder.	(Cartonfabr.)	14*a*
Siroop.	(Fabricage)	17*d*
Stroopbereider.	(Siroopfabr.)	17*d*
Sjouwerlieden.	(Expeditie)	21*f*
Slaapsteehouder.	(Hotelwezen)	21*g*
Slager.	(Vleeschbewerking)	17*h*
Slagersbenoodigdheden	(Handel)	20*h*
Slangenmaker.	(Brandspuitenfabr.)	12*a*
Slakkenschepper.	(IJzerindustrie)	11*b*
Sleepdienstondernemer.	(Expeditie)	21*f*
Sleeper.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
〃	(Bierfabr.)	17*o*
〃	(Lompenhandel)	20*a*
〃	(Vervoer te land)	21*b*
〃	(Mijnwezen)	10*b*
Slemper.	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
Slikker.	(Graanhandel)	20*c*
Slikloods.	(Binnenvaart)	21*d*
Slikwerper.	(Pannenfabr.)	1*c*
〃	(Steenfabr.)	1*c*
Slipper.	(Glasfabr.)	1*e*
Sloeproeier.	(Rijksdienst)	29*k*
〃	(Gemeentedienst)	31*d*
Sloepwaker.	(Zeevisscherij)	19*a*
Slooper van gebouwen.	(Handel)	20*a*
Slotenmaker.	(Smederij)	11*b*
Slöydartikelen.	(Handel)	20*h*
Sluisknecht.	(Zeevaart)	21*c*
〃	(Binnenvaart)	21*d*
Sluismeester.	(Zeevaart)	21*c*
〃	(Binnenvaart)	21*d*
Sluispachter.	〃	21*d*
Sluiswachter.	(Scheepsbouw)	13*a*
〃	(Zeevaart)	21*c*
〃	(Binnenvaart)	21*d*
〃	(Waterschap)	32
Slijper.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
〃	(Glasfabr.)	1*e*
〃	(Steendrukkerij)	3*b*
〃	(Borstelfabr.)	6*b*
〃	(Pijpenfabr.)	6*c*
〃	(Hoeden- en militaire equipementst.fabr.)	7*a*
〃	(Speldenfabr.)	11*b*
〃	(IJzerindustrie)	11*b*
〃	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
〃	(Machinefabr.)	12*a*
〃	(Rijwielfabr.)	12*c*
〃	(Vlasindustrie)	15*a*
〃	(Katoenspinnerij)	15*b*
〃	(Fabr. van katoen)	15*c*
〃	(Mosterdfabr.)	17*g*
Slijpersbaas.	(Diamantslijperij)	2*a*
Smeden.	(IJzersmederij)	11*b*
Smeer.	(Fabricage)	5*b*
Smeerartikelen.	(Handel)	20*h*
Smeerbaas.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Smeerbaas.	(Fabr. van damast)	15*c*
Smeerder.	(Machinefabr.)	12*a*
Smelter.	(Guanofabr.)	5*d*
〃	(Caoutchoucfabr.)	9*c*
〃	(Capsulenfabr.)	11*b*
〃	(IJzergieterij)	11*b*
〃	(Fabr. v. geëm. ijzer)	11*b*
〃	(Staniolfabr.)	11*b*
〃	(Machinefabr.)	12*a*
Smouter.	(Wollengarenfabr.)	15*b*
Smoutwerker.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Smoutzetter.	〃	3*a*
Snarder.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Snelpersdraaier.	(Steendrukkerij)	3*b*
Snippers.	(Fabricage)	17*g*
Snippersorteerder.	(Papierfabr.)	14*a*
Snoeier.	(Mandenmakerij)	6*b*
Snoepgoed.	(Handel)	20*c*
Snolster.	(Pijpenfabr.)	1*d*
Snuif.	(Fabricage)	17*q*
〃	(Handel)	20*c*
Snuifmaker.	(Snuiffabr.)	17*q*
Snijboonenmolens.	(Fabricage)	12*d*
Snijder.	(Steenfabr.)	1*c*
〃	(Glasfabr.)	1*e*
〃	(Tegelfabr.)	1*d*
〃	(Stoelenfabr.)	6*a*
〃	(Pettenfabr.)	7*a*
〃	(Schoenfabr.)	9*b*
〃	(Drijfriemenfabr.)	9*b*
〃	(Capsulenfabr.)	11*b*
〃	(Margarinefabr.)	17*l*
Snijdster.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Sociteitspachter.	(Hotelwezen)	21*g*
Soda.	(Fabricage)	5*a*
〃	(Handel)	20*d*
Soldaten.	(Krijgsdienst)	29*i*
Soldeerder.	(Blikindustrie)	11*b*
Solliciteurs.	(Vrije beroepen)	24*s*
Sorteerder.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
〃	(Steenfabr.)	1*c*
〃	(Glasfabr.)	1*e*
〃	(Diamantslijperij)	2*a*
〃	(Kurkfabr.)	6*b*
〃	(Kammen- en pijpenfab.)	6*c*
〃	(Veerenbereiding)	7*b*
〃	(Staniolfabr.)	11*b*
〃	(IJzerindustrie)	11*b*
〃	(Papierfabr.)	14*a*
Sorteerder.	(Rijstpellerij)	17*a*
〃	(Wollenstoffenfabr.)	15*b*
〃	(Sajetfabr.)	15*b*
〃	(Tabaksfabr.)	17*q*
〃	(Lompenhandel)	20*a*
〃	(Bierhandel)	20*c*
〃	(Fabr. v. houtschroeven)	11*b*
〃	(Blikindustrie)	11*b*
〃	(Capsulenfabr.)	11*b*
〃	(Elect. gloeilamp. fabr.)	12*b*
〃	(Pijpenfabr.)	1*d*
〃	(Waschbleekerij)	7*c*
Souffleur.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
〃	(Tooneel)	24*i*
Spaanders.	(Handel)	20*a*
Spaarbankbode.	(Bankwezen)	22
Spait.	(Handel)	20*a*
Spanner.	(Chem. wasscherij)	7*c*
Spanningregelaar.	(Fabr. van electriciteit)	16*b*
Specerijen.	(Handel)	20*c*
Specerijmolenaar.	(Fabr. van verduurz. levensmiddelen)	17*g*
Speciemaker.	(IJzerindustrie)	11*b*
Speelgoed.	(Fabricage)	6*a*
〃	(Handel)	20*f*
Speelgoedmaker.	(Fabr. van speelgoed)	6*a*
Speelgoedreparateur.	〃 〃	6*a*
Speeljongen.	(Zeevisscherij)	19*a*
Spek.	(Handel)	20*c*
Spekslager.	(Vleeschhouwerij)	17*h*
Spekrooker.	(Vleeschbewerking)	17*h*
Spekzouter.	〃	17*h*
Speldster.	(Mantelfabr.)	7*a*
Spiegelglas.	(Fabricage)	1*e*
〃	(Handel)	20*d*
Spiegels.	〃	20*d*
Spieringvisscher.	(Zeevisscherij)	19*a*
Spiegelmaker.	(Fabr. van spiegels)	1*e*
Spiritus.	(Fabricage)	17*n*
Spiritusbewerker.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Spinner.	(Wollengarenfabr.)	15*b*
〃	(Garenspinnerij)	15*b*
〃	(Katoenspinnerij)	15*b*
〃	(Touwslagerij)	15*f*
〃	(Tricotfabr.)	15*c*
〃	(Tapijtweverij)	15*c*
〃	(Passementfabr.)	15*e*
〃	(Tabaksfabr.)	17*q*
Spinpijpenmaker.	(Fabr. van spinpijpen)	6*c*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Spitter.	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Waterleiding)	17*p*
„	(Boschbouw)	18*d*
Splitter.	(Zeemleerindustrie)	9*a*
Spoelbaas.	(Bontweverij)	15*c*
Spoelengever.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Spoelenmaker.	(Fabr. v. houtwaren)	6*a*
„	(Machinefabr.)	12*a*
„	(Vischnettenfabr.)	15*f*
Spoeler.	(Steenfabr.)	1*c*
„	(Oliefabr.)	5*b*
„	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
„	(Wollengarenfabr.)	15*b*
„	(Katoenspinnerij)	15*b*
„	(Tricotfabr.)	15*c*
„	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Bontweverij)	15*c*
„	(Tapijtweverij)	15*c*
„	(Roodververij)	15*d*
„	(Bandfabr.)	15*e*
„	(Passementfabr.)	15*e*
„	(Bierfabr.)	17*o*
Spoelersbaas.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Spoeljongen.	(Tapijtweverij)	15*c*
Spoelmeester.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Spoeling.	(Handel)	20*c*
Spoelingdroger.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Spoelingschipper.	(Landbouw)	18*a*
Spoelingtapper.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Sponsen.	(Handel)	20*b*
Sponsennaaister.	(Sponshandel)	20*b*
Sponsenknipster.	„	20*b*
Sponsenwaschster.	„	20*b*
Spoorlegger.	(Spoorwegen)	21*a*
„	(Bruggenbouw)	4*c*
Spoorlichter.	(Tramwegen)	21*a*
Spoorremmer.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Spoorrijder.	(Steenfabr.)	1*c*
Spoorwachter.	(Spoorwegen)	21*a*
Spoorwegarbeider.	„	21*a*
Sportensnijder.	(Stoelenfabr.)	6*a*
Spreeuw.	(Veemwezen)	21*k*
Sprengenwerker.	(Waterstaat)	29*l*
Sprenger.	(Jutefabr.)	15*c*
Sprenkelaar.	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Springveeren.	(Fabricage)	11*b*
Springveerendraaier.	(Fabr. v. springveeren)	11*b*
Spritser.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Spuier.	(Waterleiding)	17*p*
Spijkerjongen.	(Sigarenfabr.)	17*q*
Spijkermaker.	(Draadnagelsfabr.)	11*b*
„	(Koperpletterij)	11*b*
Spijkerman.	(Pakkistenfabr.)	6*a*
Spijkersorteerster.	(Draadnagelsfabr.)	11*b*
Spijkersvanger.	„	11*b*
Spijkerzoeker.	(Houthandel)	20*a*
Staal.	(Handel)	20*a*
Staalbaas.	(Reiniging)	4*d*
Staaldraad.	(Fabricage)	11*b*
Staalgraveur.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
Staalknecht.	(Reiniging)	4*d*
Staalmaakster.	(Kleedingfabr.)	7*a*
Staalwaren.	(Fabricage)	11*b*
Staalwerker.	(Touwslagerij)	15*f*
Stakenmaker.	(Fabr. v. turfstrooisel)	10*c*
Stalbazen.	(Spoorwegen)	21*a*
„	(Tramwegen)	21*a*
„	(Vervoerwezen)	21*b*
Stalbedienden.	(Huiselijke dienst)	27
Stalenknipper.	(Katoenfabr.)	15*c*
„	(Bontweverij)	15*c*
„	(Wollenstoffenfabr.)	15*d*
Stalenmaker.	(Katoenfabr.)	15*c*
Stalenopplakker.	„	15*d*
Stalhouder.	(Vervoerwezen)	21*b*
Stalknecht.	(In verschill. bedrijven)	
Stamper.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
„	(Blikindustrie)	11*b*
„	(Lijnkoekenfabr.)	17*a*
Stapelster.	(Steenfabr.)	1*c*
Stapelaar.	(Houthandel)	20*a*
Stangensmeerder.	(Katoenfabr.)	15*c*
Staniol.	(Fabricage)	11*b*
Staniolwerkster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Stanzer.	(Leerlooierij)	9*a*
„	(Schoenfabr.)	9*b*
Stationchef.	(Spoorwegen)	21*a*
„	(Tramwegen)	21*a*
Stationwachter.	(Spoorwegen)	21*a*
Steekvisscher.	(Riviervisscherij)	19*b*
Steen.	(Fabricage)	1*c*
„	(Handel)	20*a*
„ (lithografische)	„	20*h*
Steenbazen.	(Steenfabr.)	1*c*
Steenborstelaar.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Steenbreker.	(Graverij v. zand enz.)	1*a*
Steendrager.	(Steenfabr.)	1*c*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Steendrager.	(Metselvak)	4*a*
Steendrukker.	(Steendrukkerij)	3*b*
Steenenbikker.	(Handel)	20*a*
Steenenhakker.	„	20*a*
Steenenkeerder.	(Pannenfabr.)	1*c*
Steenhouwer.	(Bouwvak)	4*a*
Steenkapper.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Steenklopper.	(Fannenfabr.)	1*c*
„	(Steengroeve)	1*a*
„	(Steenhouwerij)	4*a*
Steenknecht.	(Olie- en stopverfmakerij)	5*b*
Steenkolen.	(Handel)	20*a*
„	„	20*d*
Steenkolenaanbrenger.	(Cartonfabr.)	14*a*
Steenkolendrager.	(Handel)	20*a*
Steenkolenfactoren.	„	20*a*
Steenlegger.	(Openbare werken)	4*c*
Steenmaalder.	(Oliefabr.)	5*b*
Steenmaker.	(Steenfabr.)	1*c*
Steenmenger.	„	1*c*
Steenmolenaar.	(Knoopenfabr.)	6*c*
Steenovenbaas.	(Steenfabr.)	1*c*
Steenrechtster.	(Pannenfabr.)	1*c*
Steenscherper.	(Steenhouwerij)	4*a*
Steenschilder.	(Tegelfabr.)	1*d*
Steenstipper.	(Pannenfabr.)	1*c*
Steenslijper.	(Steendrukkerij)	3*b*
Steenvormer.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Steen- en rijswerker.	(Openbare werken)	4*c*
Steenzager.	(Steenhouwerij)	4*a*
Steenzetter.	(Straatmakerij)	4*c*
„	(Metselvak)	4*a*
„	(Waterschapsdienst)	32
„	(Diamantindustrie)	2*a*
Steigermaker.	(Metselvak)	4*a*
„	(Steenkolenmijn)	10*b*
Steken.	(Handel)	20*c*
Stekenbakker.	(Brokkenfabr.)	17*b*
Stellenmaker.	(Parapluiefabr.)	7*a*
Steller.	(Tapijtweverij)	15*c*
„	(Glasfabr.)	1*e*
Stellingknecht.	(Branderij)	17*n*
Stellingmaker.	(Metselvak)	4*a*
Stellingenverhuurder.	(Handel)	20*h*
Stelmaker.	(Wagenmakerij)	13*b*
„	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
Stempelaar.	(Mantelfabr.)	7*a*
„	(Capsulenfabr.)	11*b*
Stempelaar.	(Fabr. van katoen)	15*c*
„	(Vleeschbewerking)	17*h*
„ (vleesch)	(Kerkel. dienst)	33*c*
Stempelgraveur.	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
Stempelmaker.	(Fabr. van stempels)	8*c*
„	(Steenkolenmijn)	10*a*
„	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
„	(Fabr. v. caoutchoucwaren)	9*c*
Stempelmeid.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Stempelsnijder.	(Rijksmunt)	29*k*
„	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
Stengelaanzetster.	(Elect.gloeilamp.fabr.)	12*b*
Stengelmaker.	„ „	12*b*
Stengelsopster.	„ „	12*b*
Stenograaf.	(Vrije beroepen)	24*g*
Stereoscoop-artikelen.	(Handel)	20*e*
Stereotyper.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Steriliseerder.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Sterke drank.	(Handel)	20*c*
Sterker.	(Bontweverij)	15*c*
„	(Sterkerij)	15*d*
„	(Zeildoekfabr.)	15*c*
Sterkmeester.	(Sterkerij)	15*d*
Sterkersbaas.	(Bontweverij)	15*c*
Stevedore.	(Zeevaart)	21*c*
Stierenhouder.	(Veeteelt)	18*b*
Stiftenmaker.	(Draagnagelfabr.)	11*b*
Stikker.	(Pannenfabr.)	1*c*
„	(Fabr. van katoen)	15*a*
„	(Zadelmakerij)	9*b*
„	(Stroohulzenfabr.)	6*b*
Stikster.	(Rijtuigfabr.)	13*b*
„	(Parapluiefabr.)	7*a*
„	(Schoenmakerij)	9*b*
„	(Kleedingindustrie)	7*a*
Stoelen.	(Fabricage)	6*a*
„	(Handel)	20*d*
Stoelendraaier.	(Fabr. van stoelen)	6*a*
Stoelenlakster.	(Fabr. van rieten meubelen)	6*b*
Stoelenmaker.	(Fabr. van stoelen)	6*a*
Stoelenmatter.	(Stroobewerking)	6*b*
Stoelensteker.	(Beeldhouwerij)	6*a*
Stoelenzetster.	(Kerkel. dienst)	33*c*
Stoepmeid.	(Veeteelt)	18*b*
Stoetbakker.	(Broodbakkerij)	17*b*
Stofaanbrenger.	(Papierfabr.)	14*a*
Stofbleeker.	„	14*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Stoffeerder.	(Behangerij)	4*b*
Stoffeerster.	(Dekenstikkerij)	7*b*
Stoffendrager.	(Kunstmeststoffenfab.)	5*d*
Stoffenmenger.	" "	5*d*
Stoffenverver.	(Chem. ververij)	7*c*
Stoffer.	(Katoenfabr.)	15*c*
Stofmaker.	(Papierfabr.)	14*a*
Stofmaler.	"	14*a*
"	(Cartonfabr.)	14*a*
Stofwasscher.	(Papierfabr.)	14*a*
Stoker.	(In versch. bedrijven)	
Stokvischbeuker.	(Vischbewerking)	17*i*
Stolvisscher.	(Riviervisscherij)	19*b*
Stoofwerker.	(Stijfselfabr.)	17*d*
Stoom- en andere werktuigen.	(Fabricage)	12*a*
Stoomgaskoffiebranders	"	12*a*
Stroomgeleidingbekleeder.	(Suikerfabr.)	17*c*
Stoomwerktuigen.	(Handel)	20*h*
Stoomer.	(Pettenfabr.)	7*a*
Stoomboot (personeel).	(Zeevaart)	21*c*
" "	(Binnenvaart)	21*d*
Stoppelaarster.	(Borstelfabr.)	6*b*
Stopster.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
"	(Kleedingindustrie)	7*a*
Stopverf.	(Fabricage)	5*d*
Stopverfmaker.	(Olie- en stopverfmakerij)	5*d*
Stoppenslijper.	(Glasfabr.)	1*e*
Stooter.	(Leerlooierij)	9*a*
Storter.	(Rijstpellerij)	17*a*
Storingzoeker.	(Thelephoonaanleg)	12*b*
Stovenmaker.	(Fabr. v. houtwaren)	6*a*
Stovenzetster.	(Kerk dienst)	33*c*
Straatlegger.	(Openbare werken)	4*c*
Straatmaker.	" "	4*c*
Straatmuzikanten.	(Publ. vermakelijkh.)	24*k*
Straatveger.	(Reiniging)	4*d*
Straatventer.	(Handel)	20*h*
Straatwieder.	(Reiniging)	4*d*
Strandjutter.	(Verkeer)	21*k*
Strandvoogd.	(Gemeente dienst)	31*g*
Strandwerker.	(Openbare werken)	4*c*
Stremster.	(Pijpenfabr.)	1*d*
Strenglospluizer.	(Katoenververij)	15*d*
Strengenmaakster.	(Fabr. v. kaarsenpitten)	15*c*
Strengenopklossenmaker	(Vischnettenfabr.)	15*f*
Strikkenmaakster.	(Schoenfabr.)	9*b*
Strikker.	(Mattenfabr.)	6*b*
"	(Vischnettenfabr.)	15*f*
Strikster.	(Parfum.fabr.)	5*a*
Stripper.	(Katoenspinnerij)	15*b*
"	(Katoenfabr.)	15*c*
"	(Tabaksfabr.)	17*g*
Stroo.	(Handel)	20*a*
Strooaanbrenger.	(Cartonfabr.)	14*a*
Stroobinder.	(Fouragehandel)	20*c*
Strooicontroleur.	(Cartonfabr.)	14*a*
Stroodekker.	(Dakdekkerij)	4*a*
Stroofijnmaker.	(Cartonfabr.)	14*a*
Strooihoeden.	(Fabricage)	7*a*
"	(Handel)	20*b*
Stroohulzen.	(Fabricage)	6*b*
Strookoker.	(Cartonfabr.)	14*a*
Strookolder.	"	14*a*
Strookruier.	"	14*a*
Stroolosser.	(Aardwerkfabr.)	1*d*
"	(Cartonfabr.)	14*a*
Strooperser.	(Landbouw)	18*a*
Stroopster.	(Sigarenfabr.)	17*g*
Stroopkoker.	(Suikerfabr.)	17*c*
Strooptrapper.	"	17*c*
Strooschuiver.	(Cartonfabr.)	14*a*
Stroosnijder.	"	14*a*
Stroostofmaker.	"	14*a*
Stroowaren.	(Fabricage)	6*b*
"	(Handel)	20*h*
Stroowerker.	(Cartonfabr.)	14*a*
Stroppenmerkster.	(Tabaksfabr.)	17*g*
Struber.	(Sajetfabr.)	15*b*
Struikenrooier.	(Landbouw)	18*a*
Strijker.	(Steenfabr.)	1*c*
"	(Houtzagerij)	6*a*
"	(Wasdoekfabr.)	9*c*
"	(Katoendrukkerij)	15*d*
"	(Appreteerderij)	15*d*
Strijkster.	(Tricotfabr.)	15*c*
"	(Boordenfabr.)	7*a*
"	(Stoffenververij)	7*c*
"	(Reiniging)	7*c*
Stukadoor.	(Pleisterwerk)	4*b*
Stukaanlanger.	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Stukaannaaier.	(Katoenfabr.)	15*c*
Stukopmaker.	"	15*c*
"	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Stukpakker.	" "	15*d*
Stukstempelaar.	" "	15*d*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Stukverver.	(Katoenververij)	15*d*
Stukwerker.	(Katoenfabr.)	15*c*
Stukzenger.	"	15*c*
Stukkenafsnijdster.	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Stukkenbereidster.	(Appreteerderij)	15*d*
Stukkenborstelaar.	"	15*d*
Stukkenbrandster.	"	15*d*
Stukkendichter.	"	15*d*
Stukkendoordraaier.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Stukkendraaier.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Stukkendrager.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Stukkenkeurster.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
"	(Appreteerderij)	15*d*
Stukkenlijmer.	"	15*d*
Stukkenmeter.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Stukkennummeraar.	" "	15*c*
Stukkenoproller.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Stukkenstopster.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Stukkenrolder.	(Branderij)	17*n*
Stukkenvouwer.	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Stukkenwerkster.	(Katoendrukkerij)	15*d*
Stukjeskeurder.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Stukjeswerkster.	(Margarinefabr.)	17*l*
Stijfsel.	(Fabricage)	17*d*
"	(Handel)	20*b*
Stijfselkookster.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Stijfselkoker.	(Cartonnagesfabr.)	14*b*
Stijfster.	(Waschbleekerij)	7*c*
Stijlwerker.	(Meubelfabr.)	6*a*
Stijver.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Stuurman.	(Zeevaart)	21*c*
"	(Binnenvaart)	21*d*
"	(Kon. Marine)	29*i*
"	(Loodswezen)	29*m*
Stuwer.	(Zeevaart)	21*c*
Suiker.	(Fabricage)	17*c*
"	(Handel)	20*c*
Suikerbakker.	(Beetwortelsuikerfab.)	17*c*
Suikerballenkoker.	(Suikerbakkerij)	17*b*
Suikerbieten.	(Handel)	20*a*
Suikerkoker.	(Beetwortelsuikerfabr.)	17*c*
Suikerraffinadeur.	(Raffinaderij)	17*c*
Suikerspuiter.	(Biscuitfabr.)	17*b*
"	(Fabr. van verduurz. levensmiddelen)	17*g*
Suikerwaren.	(Handel)	20*c*
Suikerweger.	(Raffinaderijen)	17*c*
Suikerwerken.	(Fabricage)	17*h*
Superphosphaten.	(Fabricage)	5*d*
Suppoost.	(Versch. instellingen)	
Suppoosten.	(Verpleging)	26
Surnumerair.	(Spoorwegen)	21*a*
"	(Dir. Bel Inv. en Ac.)	29*k*
Surprises.	(Fabricage)	8*e*
Surveillant.	(Onderwijs)	25
"	(Steendrukkerij)	3*b*
Syphonpomper.	(Gasfabr.)	16*a*

T.

Tabak.	(Handel)	20*c*
Tabakopenhaler.	(Sigarenfabr.)	17*g*
Tabakwerkster.	(Tabakfabr.)	17*g*
Tabaksplanter.	(Landbouw)	18*a*
Tabakspijpen.	(Handel)	20*c*
Tabaksorteerder.	(Tabaksfabr.)	17*g*
Tabaksuitdeelster.	(Sigarenfabr.)	17*g*
Tabaksdoozen.	(Fabricage)	11*b*
Tabakskerver.	(Tabaksfabr.)	17*g*
Tafelbediende.	(Huiselijke dienst)	27
Tafelhouder.	(Hotelwezen)	21*g*
Tafelkleeden.	(Handel)	20*d*
Tafelknecht.	(Marktwezen)	21*h*
Tafelmaker.	(Houtwarenfabr.)	6*a*
Tafelvuilkooper.	(Diamantindustrie)	20*a*
Tagrijnen.	(Handel)	20*h*
Taillebaleinen.	(Fabricage)	11*b*
Tamboer.	(Draadnagelfabr.)	11*b*
Tandensnijder.	(Kammenfabr.)	6*c*
Tandmeester.	(Vrije beroepen)	24*a*
Tapbankwerker.	(Distilleerderij)	17*n*
Tapper.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
"	(Bierfabr.)	17*o*
"	(Hotelwezen)	21*g*
Tapijten.	(Fabricage)	15*c*
"	(Handel)	20*d*
Tapijtklopper.	(Reiniging)	7*c*
Tapijtreiniger.	"	7*c*
Tareerder.	(Suikerfabr.)	17*c*
Tarwepoetser.	(Meelfabr.)	17*a*
Taxateur.	(Verkeer)	21*k*
" (Huizen)	"	21*k*
Techniker.	(Machinehandel)	20*h*
Technische artikelen.	(Handel)	20*h*
Technicus.	(Verschill. bedrijven)	
Technoloog.	" "	
Teekenkrijt.	(Fabricage)	1*b*
Teekenaar.	(Verschill. bedrijven)	

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Teekenaar.	(Vrije beroepen)	24*f*
Teekenbehoeften.	(Handel)	20*e*
Teen.	"	20*a*
Teenbosser.	(Houtteelt)	18*d*
Teenschiller.	"	18*d*
Teensnijder.	"	18*d*
Teenwerker.	(Stroobewerking)	6*b*
Teenensnijder.	(Teenenhandel)	20*a*
Teenenschiller.	"	20*a*
Teenen te waterbrenger	"	20*a*
Teenenuitschieter.	"	20*a*
Teer.	(Fabricage)	5*a*
"	(Handel)	20*a*
Teerder.	(Cichoreifabr.)	17*f*
Tegelbrander.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Tegeldrager.	"	1*c*
Tegelperser.	(Cementsteenfabr.)	1*c*
Tegelpoetser.	(Glasfabr.)	1*e*
Tegelvormer.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
"	(Tegelfabr.)	1*d*
Tegelvuller.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Tegels.	(Fabricage)	1*c-d*
"	(Handel)	20*d*
Tegenhouder.	(Scheepsbouw)	13*a*
Tekker.	(Cacaofabr.)	17*e*
Telegraaflijnhersteller.	(Telegraafaanleg)	12*b*
Telegraafwachter.	(Spoorwegen)	21*a*
Telegrafist.	(Telegrafie)	21*e*
"	(Brandweer)	31*c*
Telegrambesteller.	(Telegrafie)	21*e*
Telegrammenbureauhouder.	"	21*e*
Telephoonbeambte.	(Telephonie)	21*e*
Telephonist.	"	21*e*
Telephoonaanlegger.	(Telephoonaanleg)	12*b*
Teller.	(Papierfabr.)	14*a*
Telster.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Terpaarde.	(Handel)	20*a*
Terpentijn.	"	20*a*
Terracotta-artikelen.	(Fabricage)	1*d*
Terreinarbeider.	(Zwavelzuurfabr.)	5*a*
Terreinwerker.	(Gasfabr.)	16*a*
Thee.	(Handel)	20*c*
Theebladen.	(Fabricage)	11*b*
"	(Handel)	20*d*
Theemeleerder.	(Kruideniersvak)	20*c*
Thesaurier.	(Spoorwegen)	21*a*
Tichelbaas.	(Steenfabr.)	1*c*
Tichelaar.	"	1*c*
Tiendschatter.	(Kroondomein)	18*d*
Timmerlieden.	(Bouwvak)	4*a*
Timmermansgereedschappen.	(Handel)	20*h*
" "	(Fabricage)	11*b*
Tin.	(Handel)	20*a*
Tindraaier.	(Metaalwarenind.)	11*b*
Tingieter.	"	11*b*
"	(Tingieterij)	11*b*
Tinmonteur.	(Metaalwarenind.)	11*b*
Tinpletter.	(Tinpletterij)	11*b*
Tinsorteerster.	(Loodpletterij)	11*b*
Tinwerker.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Toetster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Toger (lijndrijver)	(Veenderijen)	10*c*
Toger.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Toiletartikelen.	(Handel)	20*b*
Tolbazen.	(Verkeer)	21*b*
Tolgaarder.	"	21*b*
Tolk.	(Vrije beroepen)	24*o*
Tolknecht.	(Vervoerwezen)	21*b*
Tonnenlegger.	(Loodswezen)	29*m*
Tonnenman.	(Reiniging)	4*d*
Tonnenspoeler.	(Bierfabr.)	17*o*
Tonnenwerker.	(Margarinefabr.)	17*l*
Tooneelknecht.	(Tooneel)	24*i*
Tooneel-machinisten.	"	24*i*
Tooneelspeler.	"	24*h*
Toonkunstenaar.	(Vrije beroepen)	24*g*
Toonzetter.	(Orgelfabr.)	12*d*
Topper.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Torenuurwerken.	(Fabricage)	12*d*
Torenwachter.	(Gemeente dienst)	31*b*
Tornster.	(Stoffenververij)	7*c*
Torpedisten.	(Krijgswezen)	29*i*
Torpedomaker.	(Fabr. van wapens)	12*l*
Touw.	(Fabricage)	15*f*
"	(Handel)	20*h*
Touwafslager.	(Touwslagerij)	15*f*
Touwbaas.	(Zeildoekfabr.)	15*c*
"	(Bontweverij)	15*c*
Touwer.	(Leerlooierij)	9*a*
"	(Drijfriemenfabr.)	9*b*
Touwmaker.	(Mattenfabr.)	6*b*
Touwpluizer.	(Fabr. v. breeuwwerk)	15*f*
Touwslager.	(Touwslagerij)	15*f*
"	(Zeevisscherij)	19*a*
Touwspinner.	(Touwslagerij)	15*f*
Touwsplitser.	(Cocosmatweverij)	6*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Touwwerk.	(Handel)	20*h*
Traan.	(Fabricage)	5*b*
"	(Handel)	20*h*
Traankooker.	(Oliefabr.)	5*b*
Traanstoker.	(Zeevisscherij)	19*a*
Traceur.	(Machinefabr.)	12*a*
Tradewerkster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Trainer.	(Vrije beroepen)	24*s*
Tramrijtuigen.	(Fabricage)	13*b*
Tramkaartjes.	(Handel)	20*h*
Translateur.	(Vrije beroepen)	24*o*
Transporteur.	(Expeditie)	21*f*
Trappenmaker.	(Timmervak)	4*a*
Trapper.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Tras.	(Fabricage)	1*b*
"	(Handel)	20*a*
Treinpoetser.	(Spoorwegen)	21*a*
Trekker.	(Borstelfabr.)	6*b*
"	(Goudenkettingfabr.)	11*a*
"	(IJzerindustrie)	11*b*
Trekwerker.	(Fabr. v. Suikerw.)	17*b*
Trembaas.	(Margarinefabr.)	17*l*
Tremster.	(Tabakspijpenfabr.)	1*d*
Tremmer.	(Cartonfabr.)	14*a*
Trenzer.	(Kappersvak)	7*c*
Trepman.	(Vleeschhandel)	20*c*
Triangelmaakster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Triangelkapster.	"	1*d*
Triangelafklopster.	"	1*d*
Tricot	(Fabricage)	15*c*
"	(Handel)	20*b*
Trilster.	(Trijpfabr.)	15*c*
Trommeler.	(Oliefabr.)	5*b*
Trosseerder.	(Sajetfabr.)	15*b*
Trijp.	(Fabricage)	15*c*
Trijpdrukker.	(Fabr. van trijp)	15*c*
Tuigen.	(Handel)	20*h*
Tuinarchitect.	(Tuinbouw)	18*c*
Tuinbouwschoolhouder.	(Onderwijs)	25
Tuiningmaker.	(Waterschapsdienst)	32
Tuinman.	(Tuinbouw)	18*c*
"	(Huiselijke dienst)	27
Tuinspeciën.	(Handel)	20*a*
Tuinzaden.	"	20*h*
Tulle.	"	20*b*
Turbineur.	(Raffinaderij)	17*c*
Turbinewerker.	(Stijfselfabr.)	17*d*
Turf.	(Handel)	20*d*
Turfaanvoerder.	(Glasfabr.)	1*e*
Turfdrager.	(Veenderij)	10*c*
"	(Turfhandel)	20*a*
Turfdroogmaler.	(Veenderij)	10*c*
Turfgraver.	"	10*c*
Turfkruier.	"	10*c*
"	(Cartonfabr.)	14*a*
Turflader.	(Veenderij)	10*c*
Turfmaker.	"	10*c*
Turfmeter.	(Turfhandel)	20*d*
"	(Waterschapsdienst)	32
Turfopmaker.	(Veenderij)	10*c*
Turfschipper.	(Binnenvaart)	20*d*
Turfsteker.	(Veenderij)	10*c*
Turfstrooisel.	(Fabricage)	10*c*
"	(Handel)	20*h*
Turfteller.	(Steenfabr.)	1*c*
"	(Pannenfabr.)	1*c*
"	(Turfstrooiselfabr.)	10*c*
Turftonner.	(Turfhandel)	20*d*
Turftrekker.	(Veenderij)	10*c*
Turfvezel.	(Fabricage)	15*a*
Turfvlotter.	(Glasfabr.)	1*e*
Tweerner.	(Tapijtweverij)	15*c*
"	(Katoenspinnerij)	15*b*
"	(Sajetfabr.)	15*b*
Twitter.	(Touwslagerij)	15*f*
Twijg.	(Handel)	20*a*
Twijner.	(Sajetfabr.)	15*b*
Twijnder.	(Wollengarensfabr.)	15*b*
"	(Katoenspinnerij)	15*b*
"	(Zeildoekfabr.)	15*c*
Tijdschrijver.	(Machinefabr.)	12*a*
Tijman.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Typewriters.	(Handel)	20*h*
" (reparateur)	"	20*h*
Typografen.	(Boekdrukkerij)	3*a*

U.

Uitdrager.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
"	"	1*d*
"	(Handel)	20*h*
"	(Steenfabr.)	1*c*
"	(Broodbakkerij)	17*l*
Uitdrukker.	(Kammen- en pijpenfabr.)	6*c*
Uitgever.	(Broodbakkerijen)	17*b*
"	(Handel)	20*e*
Uitgloeier.	(Glasgloeilichtkousenfabr.)	5*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Uithaler.	(Pannenfabr.)	1*c*
Uitkruier.	(Steenfabr.)	1*c*
Uitlegger.	(Sigarenfabr.)	17*q*
Uitnemer.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Uitpluksters.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Uitpoetster.	(Schoenfabr.)	9*b*
Uitroeper.	(Marktwezen)	21*h*
Uitruimer.	(Klompenmakerij)	6*a*
Uitschieter.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Uitslooter.	(Reiniging)	4*d*
Uitsnijder.	(Schoenfabr.)	9*b*
„	(Vleeschhouwerij)	17*h*
„	(Kaashandel)	20*c*
Uitschietster.	(Pijpenfabr.)	1*d*
Uitstootster.	(Bontweverij)	15*c*
Uittelster.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Uittrekker.	(Steenfabr.)	1*c*
Uitveiler.	(Marktwezen)	21*h*
Uitzetter.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
„	(Pannenfabr.)	1*c*
„	(Grondwerk)	4*c*
„	(Capsulenfabr.)	11*b*
Uitzoeker.	(Gomfabr.)	5*d*
„	(Kammen en pijpenfabr.)	6*c*
„	(Vrouwenconfectie)	7*a*
„	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
„	(Capsulenfabr.)	11*b*
„	(Loodpletterij)	11*b*
„	(Boonenhandel)	20*c*
Uurwerken.	(Fabricage)	12*d*
„	(Handel)	20*h*

V.

Vaatwerk.	(Handel)	20*h*
Vaatwerkuitstoomer.	(Margarinefabr.)	17*l*
Varensgezel.	(Zuivelfabriek)	17*k*
„	(Zeevaart)	21*c*
„	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Varkens.	(Handel)	20*g*
Varkensbeerenhouder.	(Veehouderij)	18*b*
Varkensblazen.	(Handel)	20*a*
Varkenshaar.	„	20*a*
Varkensringer.	(Veehouderij)	18*b*
Varkensslager.	(Vleeschbewerking)	17*h*
Varkenshaarschoonmaker)	(Borstelfabr.)	6*b*
Vaten.	(Handel)	20*h*
Vatenroller.	(Bierfabr.)	17*o*
Vatenspoeler.	(Zuivelfabr.)	17*k*
„	(Bierfabr.)	17*o*
Vatentransporteerder.	(Branderij)	17*n*
Vatenwasscher.	(Bierfabr.)	17*o*
Vee.	(Handel)	20*g*
Veeartsen.	(Vrije beroepen)	24*c*
Veedrijver.	(Veehouderij)	18*b*
Veefokker.	„	18*b*
Veehoeder.	„	18*b*
Veehouder.	(Veehouderij)	18*b*
Veeknecht.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Veemhouder.	(Verkeer)	21*k*
Veenarbeider.	(Veenderij)	10*c*
Veenman.	„	10*c*
Veeren.	(Handel)	20*b*
Veerenzuiveraar.	(Beddenfabr.)	7*b*
Veerenbereider.	„	7*b*
Veerenstoomer.	„	7*b*
Veerpachter.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Veerman.	„	21*d*
„	(Waterschapsdienst)	32
„	(Zeevisscherij)	19*a*
Veerpontwaarnemer.	(Spoorwegen)	21*a*
Veerschipper.	(Stoombootreederij)	21*d*
Veevoeder.	(Fabricage)	17*s*
„	(Handel)	20*c*
Veger.	(Jutefabr.)	15*c*
Veldarbeider.	(Tuinbouw)	18*c*
Veldvruchten.	(Handel)	20*c*
Vellen.	„	20*a*
Vellenblooter.	(Wolwasscherij)	15*a*
Vellensorteerder.	(Zeemleerindustrie)	9*a*
Vellenspoeler.	(Papierfabr.)	14*a*
Veldwachter.	(Bescherm. van dieren)	24*s*
„	(Rijks)	29*d*
„	(Gemeente)	31*b*
Venduknecht.	(Marktwezen)	21*h*
Vendumeester.	„	21*h*
Vensterglas.	(Handel)	20*d*
Ventilatie-inrichtingen.	(Fabricage)	11*b*
Verbandartikelen.	„	15*e*
Verbandstoffen.	(Handel)	20*h*
Verbandmeester.	(Heelkunde)	24*s*
Verdamper.	(Raffinaderij)	17*c*
Verdeeler.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Verdeelmeester.	(Gemeentefinantien)	31*d*
Verdeelstoeler.	(Katoenspinnerij)	15*b*
Verduurz. levensmidd.	(Fabricage)	17*g*
„ „	(Handel)	20*e*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Verelithe.	(Fabricage)	1*c*
Verensmid.	(Spoorwegen)	21*a*
Verfbereider.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Verfhoutmaler.	(Katoenververij)	15*d*
Verfmaker.	(Verstoffenfabr.)	5*d*
Verfmaakster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Verfmaler.	(Verfstoffenfabr.)	5*d*
„	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Verfmeester.	(Chem. wasscherij)	7*c*
„	(Katoenververij)	15*d*
„	(Onderwijs)	31*g*
Verfoliën.	(Handel)	20*a*
„	„	20*h*
Verfstoffen.	(Fabricage)	5*d*
„	(Handel)	20*h*
Verfwaren.	„	20*h*
Verfwrijver.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Vergulder.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
„	(Fabr. van spiegels)	1*e*
„	(Kunstnijverheid)	8*b*
„	(Machinefabr.)	12*a*
„	(Boekbinderij)	14*b*
Verguldwerk.	(Handel)	20*f*
Verlegster.	(Papierfabr.)	14*a*
Verlooder.	(Glas in loodzetterij)	4*b*
Verloskundige.	(Vrije beroepen)	24*a*
Verhuizingen (ondern.)	(Expeditie)	21*f*
Verhuurkantoorhouder.	(Verkeer)	21*k*
Verificateur.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Verkoophuishouder.	(Marktwezen)	21*h*
Verlakker.	(Hoeden- en militaire equipementst.fabr.)	7*a*
„	(Schilderwerk)	8*b*
„	(Blikindustrie)	11*b*
Vermicelli.	(Fabricage)	17*b*
Vernikkelaar.	(Metaalwarenfabr.)	11*b*
Vernis.	(Fabricage)	5*b*
Vernisgeefster.	(Vloertegelfabr.)	1*c*
Vernisgever.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Vernismaler.	„	1*d*
Vernisstoker.	(Fabr. van vernis)	5*b*
Verniswerker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Vernisser.	„	1*d*
„	(Steendrukkerij)	3*b*
„	(Schilderwerk)	8*b*
„	(Fabr. van rieten meubelen)	6*b*
Verpakker.	(Verschill. industriën)	
Verpleger.	(Verpleging)	26
Verschieter.	(Papierfabr.)	14*a*
„	(Branderij)	17*n*
Verslaggever.	(Vrije beroepen)	24*n*
Versnijder.	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Verstelnaaister.	(Kleedingind.)	7*a*
Verstekker.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
„	(Lijstenmakerij)	6*a*
Vertinner.	(Fabr. van geëm. ijzer)	11*b*
Vervener.	(Fabr. van turf)	10*c*
Verver.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
„	(Kastenmakerij)	6*a*
„	(Oliefabr.)	5*b*
„	(Fabr. van ijzeren meubelen)	11*b*
„	(Fabr. van geëm. ijzer)	11*b*
„	(Papierfabr.)	14*a*
„	(Bontweverij)	15*c*
„	(Katoenververij)	15*d*
„	(Wolververij)	15*d*
Verfster.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Vervoerder.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Verwarmingstoestellen.	(Fabricage)	12*a*
Verzilveraar.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Vestenmaakster.	(Kleermakerij)	7*a*
Vet.	(Handel)	20*a*
Vetafdoener.	(Fabr. v. vleeschwaren)	17*h*
Vetafmaker.	„ „	17*h*
Vetopmaker.	„ „	17*h*
Vetsmelter.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
„	(Fabr. v. vleeschwaren)	17*h*
„	(Margarinefabr.)	17*l*
Vetsteker.	„ „	17*l*
Vetwaren.	(Handel)	20*h*
Veterwerkster.	(Bandfabr.)	15*e*
Vezelkruier.	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
Vezelzoeker.	„ „	17*d*
Vicaris-generaal.	(Kerkelijke dienst)	33*a*
Vice-president.	(Rechtswezen)	29*c*
Vice-voorlezer.	(Kerkelijke dienst)	33*b*
Victualiën.	(Handel)	20*c*
Viltwaren.	(Fabricage)	15*e*
„	(Handel)	20*b*
Violist.	(Vrije beroepen)	24*g*
Visch.	(Handel)	20*c*
Vischafslager.	(Marktwezen)	21*h*
Vischdroger.	(Vischbewerking)	17*i*
Vischhakenmaakster.	(Metaalbewerking)	11*b*
Vischuitlegger.	(Marktwezen)	21*h*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Vischloodgieter.	(Vischhakenfabr.)	11*b*
Vischnetten.	(Fabricage)	15*f*
Vischrooker.	(Vischbewerking)	17*i*
Vischschoonmaakster.	„	17*i*
Vischsnijdster.	„	17*i*
Vischtuigmaker.	(Touwslagerij)	15*f*
Vischzouter.	(Vischbewerking)	17*i*
Visscherij-artikelen.	(Handel)	20*h*
Visscher (zee).	(Zeevisscherij)	19*a*
„ (rivier).	(Riviervisscherij)	19*b*
Visiteur.	(Rijksdienst)	29*k*
Vitrage.	(Handel)	20*d*
Vlaggedoek.	(Fabricage)	15*c*
Vlaggedoek.	(Handel)	20*d*
Vlaggenmaker.	(Vlaggedoekfabr.)	15*c*
Vlaggenverhuurder.	(Handel)	20*d*
Vlas.	(Fabricage)	15*a*
„	(Handel)	20*a*
Vlasafval.	„	20*a*
Vlasboeren.	(Landbouw)	18*a*
Vlaspakker.	Vlasindustrie.	15*a*
Vlasschooner.	„	15*a*
Vlaswerkster.	„	15*a*
Vlechter.	(Stroohulzenfabr.)	6*b*
Vlechtmeester.	(Bandfabr.)	15*e*
Vleesch.	(Handel)	20*c*
Vleeschafval.	„	20*h*
Vleeschhouwer.	(Vleeschbewerking)	17*h*
Vleeschrooker.	„	17*h*
Vleeschwaren.	(Fabricage)	17*h*
Vleeschzouter.	(Vleeschbewerking)	17*h*
Vleescher.	(Leerlooierij)	9*a*
Vlekkenreiniger.	(Chemische wascherij)	7*c*
Vletter.	(Steenfabr.)	1*c*
Vletterman.	(Zeevaart)	21*c*
„	(Binnenscheepvaart)	21*d*
„	(Papierfabr.)	14*a*
„	(Distilleerderij)	17*n*
Vloeibaas.	(Landbouw)	18*a*
Vloerder.	(Bouwvak)	4*a*
Vloerganger.	(Pannenfabr.)	1*c*
Vloerlegger.	(Bouwvak)	4*b*
Vlokkenmaalder.	(Handel wollenstoffenafval)	20*h*
Vlotter.	(Houtzagerij)	6*a*
Vlouwvisscher.	(Zeevisscherij)	19*a*
Voddenraper.	(Handel)	20*h*
Voddenzoeker.	„	20*h*
Voederknecht.	(Veehouderij)	18*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Voedster (minnen).	(Verpleging)	26
Voeger.	(Metselvak)	4*a*
Voerder.	(Electr. gloeilampenfabr.)	12*b*
Voerman.	(Vervoerwezen)	21*b*
Voerwerker.	(Landbouw)	18*a*
Vogelkooien.	(Handel)	20*d*
Vogelkooimaker.	(Fabr. v. ijzerwaren)	11*b*
Vogelkweeker.	(Veehouderij)	18*b*
Vogelvanger.	(Jacht)	19*c*
Vogels.	(Handel)	20*g*
Volster.	(Appreteerderij)	15*d*
Volder.	(Vlaggedoekfabr.)	15*c*
„	(Wollendekensfabr.)	15*c*
Volksgaarkeukenhouder	(Hotelwezen)	21*g*
Volkskoffiehuishouder.	„	21*g*
Volkskosthuishouder.	„	21*g*
Voorblazer.	(Glasfabr.)	1*e*
Voordraaier.	(Tapijtfabr.)	15*c*
Voorhouder.	(Scheepsbouw)	13*a*
Voorlezer.	(Kerkelijke dienst)	33*b*
Voorman.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Voorperswerker.	(Oliefabr.)	5*b*
Voorproever.	(Distilleerderij)	17*n*
Voorslager.	(Smederij)	11*b*
„	(Draadn.spijkerfabr.)	11*b*
„	(Machinefabr.)	12*a*
„	(Scheepsbouw)	13*a*
„	(Gasfabr.)	16*a*
„	(Spoorwegen)	21*a*
Voorwerker.	(Oliefabr.)	5*b*
„	(Klompenmakerij)	6*a*
„	(IJzergieterij)	11*b*
„	(Sajetfabr.)	15*b*
„	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
„	(Boschcultuur)	18*d*
„	(Spoorwegen)	21*a*
Voorzichter.	(Schoenfabr.)	9*b*
Voorzanger.	(Kerkelijke dienst)	33*b*
Voorsten.	(Blikindustrie)	11*b*
Vormaarde.	(Handel)	20*a*
Vormdooper.	(Pannenfabr.)	1*c*
Vormenschapper.	(Steenfabr.)	1*c*
Vormer.	„	1*c*
„	(Pannenfabr.)	1*c*
„	(Glasfabr.)	1*e*
„	(Kaarsenfabr.)	5*b*
„	(IJzergieterij)	11*b*
„	(Capsulenfabr.)	11*b*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Vormer.	(Cartonnagefabr.)	14*b*
„	(Cacaofabr.)	17*e*
Vormgieter.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Vormhouder.	(Glasfabr.)	1*e*
Vormkweeker.	(Houtteelt)	19*d*
Vormlediger.	(Cacaofabr.)	17*e*
Vormlosser.	(Pannenfabr.)	1*c*
Vormmaker.	(Aardwerkfabr.)	1*d*
„	(Pijpenfabr.)	1*d*
Vormneerlegger.	(Steenfabr.)	1*c*
Vormpoetser.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Vormschoonmaker.	(Glasfabr.)	1*e*
Vormsteker.	„	1*e*
Vormwasscher.	(Steenfabr.)	1*c*
Vormwerker.	(Tabaksfabr.)	17*q*
Vormzand.	(Handel)	20*a*
Vormersbaas.	(IJzergieterij)	11*b*
Vouwbaas.	(Zeildoekfabr.)	15*c*
Vouwer.	(Capsulenfabr.)	11*b*
„	(Boekbinderij)	14*b*
Vouwster.	(Mantelfabr.)	7*a*
„	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
„	(Zeildoekfabr.)	15*c*
Vrachtrijder.	(Expeditie)	21*f*
Vrachtschipper.	(Binnenvaart)	21*d*
Vrachtvaarder.	(Expeditie)	21*f*
Vroedvrouwen.	(Vrije beroepen)	24*b*
Vruchten.	(Handel)	20*c*
Vruchtenmoes.	(Fabricage)	17*g*
Vruchtensappen.	„	17*m*
„	(Handel)	20*c*
Vrijboeren.	(Landbouw)	18*a*
Vrijman.	(Graanhandel)	20*c*
Vuilvisscher.	(Reiniging)	4*d*
Vuilnisophaler.	(Landbouw)	18*a*
Vuilnisvaarder.	„	18*a*
Vuller.	(Dropfabr.)	5*a*
„	(Lucifersfabr.)	5*c*
„	(Inktfabr.)	5*d*
„	(Meubelfabr.)	6*a*
„	(Cartonfabr.)	14*a*
„	(Siroopfabr.)	17*d*
„	(Mineraalwaterfabr.)	17*m*
Vulder.	(Appreteerderij)	15*d*
Vuurmakers.	(Fabricage)	5*c*
„	(Handel)	20*d*
Vuursteen.	„	20*h*
Vuurstoker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
„	(Cartonfabr.)	14*a*

W.

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Vuurtorenwachter.	(Zeevisscherij)	19*a*
Vuurvaste artikelen.	(Handel)	20*d*
Vuurwapenen.	„	20*h*
Vuurwerker.	(IJzersmederij)	11*b*
Vuurwerkmaker.	(Vuurwerkfabr.)	5*c*
Vijlenharder.	(Vijlenmakerij)	11*b*
Vijlenkapper.	„	11*b*
Vijlenmaker.	„	11*b*
Waagdrager.	(Veemhouderij)	21*k*
Waagmeester.	(Papierfabr.)	14*a*
„	(Marktwezen)	21*h*
Waarzegger.	(Vrije beroepen)	24*s*
Wafelbakker.	(Fabr. van voedingsm.)	17*b*
Wagenaar.	(Landbouw)	18*a*
Wagenknecht.	(Verschill. industriën)	
Wagenlader.	(Steenkolenmijn)	10*b*
Wagenlichter.	(Spoorwegen)	21*a*
Wagenmaker.	(Fabr. van wagens)	13*b*
Wagenschilder.	(Gemeentereiniging)	4*d*
Wagensmeer.	(Fabricage)	5*b*
„	(Handel)	20*h*
Wagenverhuurder.	(Vervoerwezen)	21*b*
Wagenvuller.	(Pannenfabr.)	1*c*
Wagenwasscher.	(Omnibus-Mij.)	21*b*
Wagens.	(Fabricage)	13*b*
„	(Handel)	20*h*
Wagentjestrekker.	(Pannenfabr.)	1*c*
Walbaas.	(Zeevisscherij)	19*a*
Waldieper.	(Openbare werken)	4*c*
Walgeldenpachter.	(Binnenscheepvaart)	21*d*
Walkapitein.	(Expeditie)	21*f*
Walker.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Waller.	(Pannenfabr.)	1*c*
Walknecht.	(Zeevaart)	21*c*
Walser.	(Staniolfabr.)	11*b*
„	(Metaalwarenind.)	11*b*
„	(Papierfabr.)	14*a*
„	(Wollendekensfabr.)	15*c*
„	(Cacaofabr.)	17*e*
„	(Margarinefabr.)	17*l*
Walknecht.	(Capsulenfabr.)	11*b*
Wannenmaker.	(Fabr. van houtwaren)	6*a*
Wannen.	(Handel)	20*h*
Wanner.	(Rijstpellerij)	17*a*
Wapens.	(Fabricage)	12*e*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Wapenpoetser.	(Wapenfabr.)	12*e*
Was.	(Handel)	20*a*
Wasbleeker.	(Fabr. van was)	5*b*
Waschartikelen.	(Handel)	20*b*
Waschbaas.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Waschbleeker.	(Reiniging)	7*c*
Waschbordenmaker.	(Fabr. van houtwaren)	6*a*
Wasdoek.	(Fricage)	9*c*
"	(Handel)	20*d*
Wasscher.	(Steenfabr.)	1*c*
"	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
"	(Zeemleerindustrie)	9*a*
"	(Wolwasscherij)	15*a*
"	(Sajetfabr.)	15*b*
Waschhuishouder.	(Reiniging)	7*c*
Waschkommenmaker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Waschlieden.	(Waschinrichting)	7*c*
Waschreikster.	"	7*c*
Waschverzender.	(Expeditie)	21*f*
Waschvrouw.	(Fabr. van zuivelprod.)	17*k*
Waterboer.	(Pannenfabr.)	1*c*
"	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Waterdrager.	(Glasfabr.)	1*e*
Wateremmermaker.	(Zinkbewerking)	11*b*
Water en vuurverkooper.	(Handel)	20*h*
Waterfitter.	(Bad- en zweminr.)	7*c*
Watergraaf.	(Waterschapsdienst)	32
Waterkantoorpersoneel	(Openbare werken)	4*c*
Waterklerk.	(Zeevaart)	21*c*
Waterleidingondern.	(Drinkwatervoorz.)	17*p*
Waterman.	(Zeevaart)	21*c*
Watermolenaar.	(Waterschapsdienst)	32
Waterbeproever.	(Waterleiding-expl.)	17*p*
Waterschuimer.	(Reiniging)	4*d*
Watertapper.	(Gemeentedienst)	31*g*
Waterwaarnemer.	(Rijkswaterstaat)	29*l*
Waterijker.	(Gemeentedienst)	31*g*
Watten.	(Fabricage)	15*c*
Wattenlegger.	(Fabr. van watten)	15*e*
Wattenmaker.	(Dekenstikkerij)	7*b*
Waxinelicht.	(Fabricage)	5*b*
Weefmeester.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Weefstoeler.	" "	15*c*
Weenermeid.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Weesmoeder.	(Verpleging)	26
Weesvader.	"	26
Wegbrengster.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Weger.	(Verschill. industriën)	
Weger.	(Rijksfinanciën)	29*k*
Wegkenner.	(Provinc. dienst)	30*b*
Wegwachter.	" "	33*c*
Wegwerker.	(Openbare werken)	4*c*
"	(Spoorwegen)	21*a*
Weidster.	(Veeteelt)	18*b*
Weipomper.	(Zuivelfabr.)	17*k*
Welpijpboorder.	(Openbare werken)	4*c*
Wenster.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Werfknecht.	(Houthandel)	20*a*
Werkmeid.	(Huiselijke dienst)	27
Werkster.	" "	27
Werktuigen.	(Handel)	20*h*
Werktuigkundige.	(Fabr. v. werktuigen)	12*d*
Werktuigmaker.	(Scheepsbouw)	13*a*
Werktuigpoetser.	"	13*a*
Wethouder.	(Gemeentel. dienst)	31*d*
Wetschrijver.	(Kerkel. dienst)	33*b*
Weversbaas.	(Bontweverij)	15*c*
Wever.	(Katoenfabr.)	15*c*
"	(Fabr.v. behangerslin.)	15*c*
"	(Tapijtweverij)	15*c*
"	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
"	(Passementfabr.)	15*e*
Weverskammen.	(Fabr. van houtwaren)	6*a*
Weverskammenmaker.	(Fabr. v. met. kammen)	11*b*
Wiedster.	(Tuinbouw)	18*c*
Wieldraaier.	(Fabr. van katoen)	15*b*
"	(Touwslagerij)	15*f*
Wielen.	(Fabricage)	13*b*
Wielenmerker.	(Fabr. van wielen)	13*b*
Wielrenner.	(Vrije beroepen)	24*s*
Wierook.	(Handel)	20*h*
Wiervisscher.	(Zeevisscherij)	19*a*
Wikkelmaker.	(Tabaksfabr.)	17*g*
Wild.	(Handel)	20*g*
Windasdrijver.	(Zeevaart)	21*c*
Winder.	(Sajetfabr.)	15*b*
Windster.	(Tapijtweverij)	15*c*
Winkelknecht.	(Handel)	20*a-h*
Winkelzakken.	"	20*h*
Wiskundige.	(Levensverz.)	23*a*
"	(Vrije beroepen)	24*m*
Wissels.	(Handel)	20*h*
Wisselooper.	(Bankwezen)	22
Wisselwachter.	(Spoorwegen)	21*a*
Witter.	(Pleisterwerk)	4*b*
"	(Katoenspinnerij)	15*b*
Witplakker.	(Cartonfabr.)	14*a*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Witwerker.	(Houtbewerking)	6*a*
Wol.	(Fabricage)	15*c*
"	(Handel)	20*a*
Wollenstoffenafval.	"	20*h*
Wolwasscher.	(Wolbereiding)	15*a*
Woldoorloopster.	(Sajetfabr.)	15*b*
Woldraagster.	(Wollendekenfabr.)	15*c*
Woldroogster.	(Wolwasscherij)	15*a*
Wollendekens.	(Fabricage)	15*c*
Wollenstoffen.	"	15*c*
Wollenstoffenwasscher.	(Appreteerderij)	15*d*
Wolhaker.	(Wolververij)	15*d*
Wolkammer.	(Sajetfabr.)	15*b*
Wollrasser.	(Wollenstoffenfabr.)	15*c*
Woloplegster.	(Wollendekensfabr.)	15*c*
Wolrekker.	(Sajetfabr.)	15*b*
Wolscheider.	"	15*b*
Wolsnijder.	(Tapijtfabr.)	15*c*
Wolsorteerder.	(Wolbereiding)	15*a*
"	(Tapijtfabr.)	15*c*
Wolverver.	(Wolververij)	15*d*
Wolwerker.	(Tapijtweverij)	15*c*
Worpster.	(Sajetfabr.)	15*b*
Worstmaker.	(Vleeschbewerking)	17*h*
Wortelschilster.	(Fabr. van verduurz. levensmiddelen)	17*g*
Wringen.	(Fabr. van houtwaren)	6*a*
Wringer.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
Wronger.	(Sajetfabr.)	15*b*
Wrijfster.	(Kaarsenfabr.)	5*b*
Wijkbode.	(Gemeente dienst)	31*g*
Wijkmeester.	" "	31*g*
Wijn.	(Handel)	20*c*
Wijnhuishouder.	(Hotelwezen)	21*g*
Wijnsteker.	(Handel)	20*c*
Wijntapper.	(Zeevaart)	21*c*

IJ.

IJker.	(Staatsdienst)	29*k*
"	(Provincie)	30*c*
IJs.	(Fabricage)	17*o*
"	(Handel)	20*c*
"	"	20*h*
IJstrekker.	(Bierfabr.)	17*o*
IJzer en ijzerdraad.	(Fabricage)	11*b*
"	(Handel)	20*h*
IJzerafsnijder.	(Klinknagelfabr.)	11*b*
IJzerbouwer.	(Scheepsbouw)	13*a*
IJzercement.	(Fabricage)	1*c*
IJzerdraad.	"	11*b*
"	(Handel)	20*a*
"	(Draadn.spijkerfabr.)	11*b*
IJzerknipper.	(Handel)	20*a*
IJzeroer.	(Fabr.v. ijzere meubels)	11*b*
IJzerpoetser.	(IJzerindustrie)	11*b*
IJzersmelter.	(IJzersmelterij)	11*b*
IJzersmid.	(Fabr. v. ijzercement)	1*c*
IJzersnijder.	(Handel)	20*d*
IJzervoerder.	(Fabr. van ijzer)	11*b*
IJzervlechter.		
IJzerwaren.		
IJzerwerker.		

Z.

Zaad.	(Handel)	20*a*
Zaaddrager.	(Graanhandel)	20*c*
Zaadteler.	(Tuinbouw)	18*c*
Zaadwerker.	(Handel)	20*h*
Zaagjongen.	(Kuiperij)	6*a*
Zaagsel.	(Handel)	20*h*
Zaakwaarnemer.	(Landbouw)	18*a*
"	(Vrije beroepen)	24*s*
Zaalknecht.	(Militieraad)	29*o*
Zaalmeester.	(Papierfabr.)	14*a*
Zadelmaker.	(Zadelmakerij)	9*b*
Zadelmakers-fournit.	(Handel)	20*h*
Zakdoekensnijdster.	(Fabr. van katoen)	15*c*
Zakjesvouwer.	(Cichoreifabr.)	17*f*
Zakken.	(Handel)	20*h*
" (papieren).	"	20*h*
Zakkendrager.	(Verschill. industriën)	
Zakkeninpakker.	(Jutefabr.)	15*c*
Zakkenlapster.	(Meelfabr.)	17*a*
Zakkenmaker.	(Gasmeterfabr.)	12*d*
"	(Branderij)	17*n*
Zakkennaaister.	(Fabr. van zakken)	15*c*
Zakkenplakker.	(Papierbew.)	14*b*
Zakkenreiger.	"	14*b*
Zakkensluiter.	(Guanofabr.)	5*d*
Zakkenstopper.	(Steenkolenhandel)	20*a*
Zakkenteller.	(Jutefabr.)	15*c*
Zakkenvuller.	(Guanofabr.)	5*d*
Zakkenweger.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Zakkenwever.	(Oliefabr.)	5*b*
Zakkenverhuurder.	(Handel)	20*h*
Zakophouder.	(Zaadhandel)	20*a*
Zalenverhuurster.	(Hotelwezen)	21*g*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Zalf.	(Handel)	20*h*
Zalfbereider.	(Chem. nijverheid)	5*a*
Zalfpotjesmaker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
Zangeres.	(Vrije beroepen)	24*g*
Zalmdrijver.	(Riviervisscherij)	19*b*
Zalmvisscher.	〃	19*b*
Zagenscherper.	(Houtzagerij)	6*a*
Zagensteller.	〃	6*a*
Zagenvijler.	(Fabr. van vijlen)	11*b*
Zager.	(Helmhoedenfabr.)	7*a*
Zand.	(Handel)	20*a*
Zandman.	(Handel in zand)	20*d*
Zandblazer.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Zanddroger.	(Steenfabr.)	1*c*
Zandkruier.	(Zandgraverij)	1*a*
〃	(Steenfabr.)	1*c*
Zandrijder.	(Pannenfabr.)	1*c*
Zandschipper.	(Binnenvaart)	21*d*
Zandstrooister.	(Pannenfabr.)	1*c*
Zandtrekker.	(Openbare reiniging)	4*d*
〃	(Handel in rivierzand)	20*a*
Zanduitzever.	(IJzerindustrie)	11*b*
Zandvormer.	(Steenfabr.)	1*c*
〃	(Pannenfabr.)	1*c*
〃	(Machinefabr.)	12*a*
Zandwasscher.	(Zandgraverij)	1*a*
Zandwerker.	〃	1*a*
〃	(Pannenfabr.)	1*c*
Zandzifter.	〃	1*c*
Zandzuiger.	(Openbare werken)	4*c*
Zander.	(Pottenbakkerij)	1*c*
〃	(Steenfabr.)	1*c*
Zeegras.	(Handel)	20*a*
Zeegrasperser.	〃	20*a*
Zeemanshuishouder.	(Zeevaart)	21*c*
Zeemleder.	(Fabricage)	9*a*
Zeemleeropmaker.	(Zeemleerfabr.)	9*a*
Zeemtouwer.	〃	9*a*
Zeep.	(Fabricage)	5*b*
〃	(Handel)	20*b*
Zeepmaker.	(Inktfabr.)	5*d*
Zeepscheepper.	(Zeepfabr.)	5*b*
Zeepsnijder.	〃	5*b*
Zeepstoker.	〃	5*b*
Zeepwerker.	(Zeeppoederfabr.)	5*b*
Zeepzieder.	(Zeepfabr.)	5*b*
Zeevisscher.	(Zeevisscherij)	19*a*
Zeevolkverhuurder.	(Zeevaart)	21*c*
Zeewier.	(Handel)	20*a*
Zegenbaas.	(Zalmvisscherij)	19*b*
Zegels.	(Handel)	20*e*
Zeildoek.	(Fabricage)	15*c*
〃	(Handel)	20*h*
Zeildoekwever.	(Zeildoekfabr.)	15*c*
Zeilenroller.	(Linoleumfabr.)	9*c*
Zeilmaker.	(Scheepsbouw)	13*a*
Zeilmakersartikelen.	(Handel)	20*h*
Zeefzuiveraar.	(Aardappelmeelfabr.)	17*d*
Zendelingen.	(Vrije beroepen)	24*r*
〃	(Kerkel. diensten)	33*b*
Zenger.	(Wasch- en strijkinr.)	7*c*
〃	(Bleekerij van stukg.)	15*d*
Zetter.	(Pannenfabr.)	1*c*
〃	(Glasfabr.)	1*e*
〃	(Katoenspinnerij)	15*b*
Zettelbaas.	(Bontweverij)	15*c*
Zetteler.	〃	15*c*
〃	(Fabr. van katoen)	15*c*
Zetter.	(Rijksdienst)	29*k*
Zeven.	(Handel)	20*h*
Zevenmaker.	(Fabr. van houtwaren)	6*a*
Zever.	(Gomfabr.)	5*d*
Ziedhuisknecht.	(Zeildoekweverij)	15*c*
〃	(Zoutbewerking)	17*r*
Ziekenoppasser.	(Buiten gest. verpl.)	26
〃	(In gest. verpleging)	26
Zifter.	(Inktfabr.)	5*d*
〃 (gist)	(Gist- en spiritusfabr.)	17*n*
Zilverdrijver.	(Fabr. kerkornamenten)	8*c*
Zilversmelter.	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
Zilversmeden.	〃 〃	11*a*
Zilversmidsfournituren.	(Handel)	20*f*
Zilverstamper.	(Goud- en zilverfabr.)	11*a*
Zilverwerken.	(Fabricage)	11*a*
Zink.	〃	11*b*
〃	(Handel)	20*a*
Zinkinlegster.	(Papierfabr.)	14*a*
Zinketser.	(Boekdrukkerij)	3*a*
Zinkwerker.	(Aardewerkfabr.)	1*d*
〃	(Loodgieterij)	4*a*
〃	(Fabr. van zinkwaren)	11*b*
Zinkwit.	(Fabricage)	5*d*
Zoetwerker.	(Cacaofabr.)	17*e*
Zolderknecht.	(Oliefabr.)	5*b*
〃	(Waschinrichting)	7*c*
Zolderwerker.	(Graanhandel)	20*c*
Zoöloog.	(Vrije beroepen)	24*m*
Zoomster.	(Katoendrukkerij)	15*d*

VOORGEKOMEN BEROEPEN.	BEDRIJVEN OF TAKKEN VAN DIENST WAARTOE DE BEROEPEN BEHOOREN.	Klassen en onderrubrieken waartoe de beroepen zijn gebracht.
Zout.	(Handel)	20*c*
Zoutexploitant.	(Zoutbewerking)	17*r*
Zoutdrager.	(Zoutfabr.)	17*r*
〃	(Zeevisscherij)	19*a*
Zouter.	(Margarinefabr.)	17*l*
Zouter van ansjovis.	(Zeevisscherij)	19*a*
Zoutsmelter.	(Zoutfabr.)	17*r*
Zoutstoker.	〃	17*r*
Zoutzieder.	〃	17*r*
Zuidvruchten.	(Handel)	20*e*
Zuivelbereid.artikelen.	〃	20*h*
Zuivelconsulent.	(Vrije beroepen)	24*s*
Zuivelmoer.	(Veeteelt)	18*b*
Zuiveraar.	(Openbare reiniging)	4*d*
Zuiveraar v. drinkwater	(Drinkwater-expl.)	17*p*
Zuivermaker.	(Glas- en spiegelfabr.)	1*e*
Zuur.	(Handel)	20*c*
Zuurgebouwarbeider.	(Fabr. v. schietkatoen)	5*c*
Zuurperser.	(Zwavelzuurfabr.)	5*a*
Zwaaier.	(Houthandel)	20*a*
Zwanenhouder.	(Veeteelt)	18*b*
Zwarter.	(Schoenfabr.)	9*b*
Zwartsel.	(Handel)	20*a*
Zwartverver.	(Wollenstoffenfabr.)	15*d*
〃	(Sajetfabr.)	15*b*
Zwavelzuur.	(Fabricage)	5*a*
Zwavelstokken.	〃	5*c*
〃	(Handel)	20*d*
Zweepmaker.	(Zadelmakerij)	9*b*
Zweminrichtinghouder.	(Reiniging)	7*c*
Zwemmeester.	(Onderwijs)	25
Zwemvestenmaker.	(Kleedingindustrie)	7*a*
Zwikker.	(Schoenfabr.)	9*b*
Zwingelaar.	(Vlasfabr.)	15*a*
Zwoerder.	(Draadnagelfabr.)	11*b*
Zijde.	(Fabricage)	15*c*
〃	(Handel)	20*b*
Zijdegaaswever.	(Fabr. van zijde)	15*c*

Systematische indeeling der beroepen bij de bewerking van de 8ste algemeene tienjaarlijksche volkstelling gevolgd. [1])

I. Fabr. van aardewerk, glas, kalk en steen.

a. *Graven van zand, kiezel, klei en mergel.*

Blokbrekers.
Grintgravers.
Kiezelgravers.
Mergelblokbrekers.
Steenbrekers.
Steenkloppers.
Zandkruiers.
Zandwasschers.
Zandwerkers.

b. *Fabr. van cement, gips, kalk, tras enz.*

Fabr. van gips.
„ „ kalk.
Kalkbranders.
Kalklaskers.
Kalkzevers.
Fabr. van krijt.
Krijtmalers.
Fabr. van teekenkrijt.
„ „ tras.
„ „ cement.

c. *Fabr. van steenen dakpannen, draineerbuizen en ander grof aardewerk (incl. steenen parketvl.).*

Fabr. van brikken.
„ „ metselsteen.
„ „ molensteenen.
„ „ steen.
Aardladers.
Aardmakers.
Afdragers.
Afknippers.
Afladers.
Aflossers.
Afslagers.
Afstekers.
Afstrijkers.
Baggeraars.
Bakkenschrappers.
Bakkensoppers.
Bakkenspoelsters.
Bakrijders.
Bladenopbrengers.
Bosarbeiders.
Bouwkundigen.
Draagsters.
Droogstokers.
Glanseerders.
Grondladers.
Grondrijders.
Grondkruiers.
Grondschieters.
Grondspoorders.
Grondvaarders.
Grondwerkers.
Haagmeesters.
Hagers.
Hittengeleiders.
Hittenrijders.
Inkruiers.
Inschuivers.
Inslaansters.
Instekers.
Inzetters.
Karrijders.
Kleiaanvoerders.
Kleigravers of delvers.
Kleiladers.
Kleivaarders.
Kruiers.
Leembeslagers.
Leemdelvers.
Leemgravers.
Loemkruiers.
Modderkruiers.
Moddermakers.
Machinewerkers.
Machinepoetsers.
Natmakers.
Neerslaanders.
Omzetters.
Opleggers.
Opsnijders.
Opstekers.
Optassers.
Opzetters.
Opzichters.
Ovenkruiers.
Ovenstokers.
Paardenoppassers.
Paardengeleiders.
Pakzetters.
Persers.
Presbazen.
Schabuls.
Schippers.
Slikwerpers.
Snijders.
Sorteerders.
Spitters.
Spoelers.
Spoorrijders.
Stapelsters.
Steenbazen.
Steendragers.
Steenmakers.
Steenmengers.
Steenovenbazen.
Strijkers.
Tichelaars.
Turftellers.
Uitdraagsters.
Uitkruiers.
Uittrekkers.
Vletters.
Vormenschrappers.
Vormers
Vormneerleggers.
Vormwasschers.
Wasschers.
Zanders.
Zanddragers.
Zandkruiers.
Zandvormers.
Fabr. van pannen.
Bakkenmakers.
Bladslagers.
Bladstrijkers.
Dakpanmakers.
Draaiers.
Estrikwerkers.
Hulpvormers.
Kleiknéders.
Kleimakers.
Kuipspitters.
Oliër van kleikoeken.
Opkruiers.
Panafsnijders.
Panbakkersbazen.
Pannendragers.
Pannenbakkers.
Pannenmakers.
Pannenrijders.
Panovenbazen.
Panvormers.
Panzetters.
Schavers.
Uithalers.
Vloergangers.
Wallers
Waterboeren.
Zandvormers.
Fabr. van pannen en tegels vereenigd.
Aardvoerders.
Droogmakers.
Inhalers en malers.
Inrijders.
Inscheppers.
Inslagers.
Karladers.
Ketelmannen.
Kleimolenaars.
Kleiwerkers.
Machinebazen.

[1]) Behalve de onder elke industrie genoemde beroepen komen in de meeste bedrijven nog voor *a.* technisch personeel, d.z. ingenieurs, technologen, scheikundigen, opzichters en dergelijken, *b.* personeel in algemeenen dienst, *c.* machinisten en stokers, *d.* voerlieden, schippers en personeel voor de expeditie, *e.* magazijnpersoneel, *f.* kantoorpersoneel en *g.* beroepen die met de eigenlijke industrie geen verband houden en die in de uitkomsten der beroepstelling bij elk bedrijf afzonderlijk zijn genoemd.

Maalders.
Modeleurs.
Overslagers.
Panwerkers.
Rechtlegsters.
Slikwerpers.
Stalknechts.
Steenkeerders
Steenkloppers.
Steenrechters.
Steenstippers.
Stekers.
Teekenaars.
Tegelbranders.
Tegelvullers.
Tichelbazen.
Turftellers.
Uitzetters.
Vloergangers.
Vormendoopers.
Vormers.
Vormlossers.
Wagentjestrekkers.
Wagenvullers.
Waterboeren.
Zandrijders.
Zandstrooisters.
Zandwerkers.
Zandzifsters.
Zetters.

Fabr. van vloertegels.
Aangevers.
Aardbewerkers.
Aardmengers.
Aardpersers.
Afkloppers.
Bankwerkers.
Brikkenbakkers.
Cassetteninzetters.
Courwerkers.
Droogmakers.
Indragers.
Inzetters.
Opdragers.
Ovenwerkers.
Poleerders.
Polisseurs.
Schrijnwerkers.
Schuurders.
Sorteerders.
Steenborstelaars.
Steenhouwers.
Tegelvormers.
Tegeldragers.
Uitzetters.
Vernisgeefsters.

Fabr. van buizen.
Cilindervullers.
Kleivaarders.
Kleiwerkers.
Kleipakkers.

Fabr. van draineerbuizen.
„ „ grof aardewerk.
Bloempottenmakers.
Draaiers.

Fabr. van Fayencekachels.
Handsnijders.
Invullers.
Pottenbakkers.
Zanders.

Fabr. van parketvloeren.
„ „ granietvloeren.
„ „ cementsteen.
Cementsteenwerkers.
Tegelpersers.

Fabr. van kunststeen.
Marmerschilders.

Fabr. van ijzercement.
Cementgieters.
IJzervlechters.

Fabr. van verelithe.

d. *Fabr. van fijn aardewerk en porselein.*

Fabr. van porcelein enz.
Aangevers.
Aarddragers.
Aardladers.
Aardkloppers.
Aardkneders.
Aardmalers.
Aardmengers.
Aardpersers.
Afdragers.
Afwaschters.
Afdraaiers.
Afklopsters.
Afveegsters.
Bakafdraaiers.
Bakkenmakers.
Bakkenvormers.
Bakkenvullers.
Bijdragers.
Biscuitdraagsters.
Biscuitschilders.
Bordenstempelaars.
Bordendraagsters.
Bordenmakers.
Bordenvernissers.
Bordenuitzoeksters.
Boutenmakers.
Casettenbinders.
Cassettenmakers.
Cassettenpoetsers.
Collebonspersers.
Courpoetsers.
Courwerkers.
Courwegers.
Doordraagsters.
Drukkers.
Doorgevers.
Draaiers.
Garessenmakers.
Garneerders.
Garnisseurs.
Gipsbijbrengers.
Gipsvormers.
Gipswerkers.
Glazuurders.
Graveerplatenmakers.
Grondschilders.
Grondwerkers.
Hengelkappers.
Holvormers.
Houtdragers.
Inpakkers.
Inzetters (v. cassetten)
Kalibervijlers.
Kannendrukkers.
Kannenschilders.
Klaarmakers.
Koekvormers.
Kolenbijvaarders.
Kolendragers.
Kolenlossers.
Kommenmakers.
Kopergraveurs.
Kopjesdrukkers.
Kopjesmakers.
Marsemakers.
Modelmakers.
Modelschilders.
Moffenstoker.
Moulendragers.
Mouleurs.
Muurtegelmakers.
Nachtpottenmakers.
Opdragers.
Opplaksters.
Ovenmakers.
Ovenpoetsers.
Ovenstokers.
Ovenvegers.
Ovenwerkers.
Ovenwerker bijdragers.
„ incasseerder.
„ inzetter.
Ovenwerker uitpakker.
„ uitcasseerder.
„ zandziftster.
Oververguldsters.
Patronensnijders.
Persdoekreinigsters.
Plankendraagsters.
Platwerkers.
Plavuisenmakers.
Poetsvrouwen.
Polijsters.
Porceleindrukkers.
Porceleinslijpers.
Porceleinvormers.
Pottenbakkers.
Pottenmakers.
Pottenmannen.
Prentendrukkers.
Prentensnijders.
Puinstorters.
Riemenrepareerders.
Scheepslossers.
Schilders.
Schotellossers.
Schotelmakers.
Slijpers.
Spoorremmers.
Staalgraveurs.
Steenkappers.
Stroolossers.
Triangelafkloppers.
Triangelkapsters.
Tellers (aardewerk).
Triangelmakers.
Uitdragers.
Uitdragers, (in droogkamers).
Verfbereiders.
Verfmalers.
Vergulders.
Vernisgeefsters.
Vernismalers.
Vernissers.
Verniswerkers.
Vervoerders.
Vormers.
Vuurstokers.
Waschkommenmakers.
Wegbrengsters.
Wegers (aardewerk).
Zakkenwegers.
Zalfpottenmakers.

Fabr. van terracottaartikelen.
Modelmakers.
Plateelbakkers.

Potgieters.

Fabr. van tegels.
Aanschuivers.
Opstekers.
Porceleinmakers.
Schilders.
Snijders.
Steenschilders.
Tegelvormers.

Fabr. van tabakspijpen.
Draaiers.
Glanssters.
Glazeersters.
Kasters.
Kleiarbeiders.
Kleimaalders.
Piksters.
Pijpenmakers.
Pijpenpakkers.
Pijpentremmers.
Rollers.
Snolsters.
Sorteerders.
Stremsters.
Tremsters.
Uitschietsters.
Vormmakers.

Krammers van aardewerk.
Ornamentgieters.
Ornamentmakers.

e. *Fabr. van glas en glazen voorwerpen, kristal en spiegels.*

Fabr. van glas, flesschen en spiegels.
Aanheffers.
Aanvangers.
Aanzetters.
Afdragers.
Aschbranders.
Aschdragers.
Aschzifters.
Boncheurs.
Borstelsorteerders.
Buigers.
Caneurs.
Draaiers.
Flesschenmakers.
Flesschensorteerders.
Gemengmakers.
Gemengrijders.
Gemengzetters.
Gieters.
Glasblazers.
Glasbranders.
Glasetsers.
Glasgraveurs.
Glasinbindsters.
Glasinpakkers.
Glasmakers.
Glaspersers.
Glaspoeleerders.
Glaspressers.
Glassorteerders.
Glasspoelsters.
Glasuitzoeksters.
Glaswasschers.
Glaszoekers.
Guillocheurs.
Houtzagers.
Indragers.
Inleggers.
Inzetters.
Keiers.
Kluitschrappers.
Koekvormers.
Mandenmakers.
Metaalgraveerders.
Molenaars.
Opdragers.
Opdrijvers.
Pakkers.
Persers.
Pijpenkloppers.
Plaatswerkers.
Platmakers.
Plegers.
Polgsters.
Pottenvullers.
Pottenmannen.
Profielmakers.
Releveurs.
Roosterschoonmakers.
Schervenbranders.
Schervenzoeksters.
Schoonwasschers.
Schuurders.
Sjouwers.
Slippers.
Slijpers.
Snijders.
Souffleurs.
Spiegelglasmakers.
Spiegelmakers.
Spiegelvergulders.
Steenvormers.
Stellers.
Stoppenslijpers.
Tegelpoetsers.
Turfaanvoerders.
Turfvlotters.
Uitnemers.
Vergulders.
Verstekkers.
Verzilveraars.
Voorblazers.
Vormers.
Vormhouders.
Vormpoetsers.
Vormschoonmakers.
Vormstekers.
Wasschers.
Waterboeren.
Waterdragers.
Zandblazers.
Zetters.
Zuivermakers.

II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en gesteenten.

a. *Bewerking van diamant.*

Diamantklovers.
Diamantslijpers.
Brillantslijpers.
Brillantsnijders.
Brillantverstellers.
Diamantslijpers.
Diamantverstellers.
Diamantwerkers.
Diamantzetters.
Kapslijpers.
Kapsnijdsters.
Kapverstellers.
Molendraaiers.
Plekkenslijpers.
Potjongens.
Puin in elkaardraaiers.
Roosjesslijpers.
Roosjessnijders.
Roosjesverstellers.
Schroevendraaiers.
Schijvendraaiers.
Slijpersbaas.
Sorteerders.
Steenzetters.
Diamantsnijderij.
Schijvenschuurders.
Verhuurders van diamantslijpersmolens.

III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper- en staalgravures en photographie.

a. *Boekdrukkerij (inclusief correctors), ook gemeentelijke en landsdrukkerij.*

Boekdrukkers (ook gemeentelijke en landsdr.)
Afdekkers.
Correctors.
Courantendrukkers.
Courantenvouwers.
Draaiers.
Electro-stereotypers.
Galvaniseurs.
Gommers.
Guillotscheerders.
Klapperdrukkers.
Kruiers.
Labelmaaksters.
Lampenkapdrukkers.
Letterzetters.
Lynotype-operateurs.
Operateurs.
Papieruitneemsters.
Perforeerders.
Photografen.
Plaksters.
Pletters.
Smoutwerkers.
Smoutzetters.
Stereotypers.
Trappers.
Typografen.
Verfwrijvers.
Zinketsers.

b. *Steendrukkerij en het drukken van hout-, koper- en staalgravures.*

Graveurs.
Houtgraveurs.
Houtplaatsnijders.
Plaatdrukkers.
Bokjongens.
Grijners.
Handpersers.
Inleggers.
Lampenkapdrukkers.
Photolithografen.

Plaatdrukkers
Platenkleurders.
Polychromeurs.
Slijpers.
Snelpersdraaiers.
Steenslijpers.
Teekenaars.
Vernissers.
Steendrukkers.
Aftrekkers.
Etsers (zincogr.).
Etsers (photochem.).
Gommers
Handpersdrukkers.
Retoucheurs.

b. *Photographie.*

Photografen.
Drukkers.
Retoucheurs.

IV. Bouwbedrijven, openbare werken, reiniging.

a. *Bouwen van huizen en fabrieken (inclusief aanleg van gas- en waterleiding en centrale verwarming, steenhouwen en marmerbewerking, architecten, teekenaars en opzichters.*

Huizenbouw.
Architecten.
Bouwkundigen.
Bouwk. teekenaars.
Ingenieur-architect.
Opzichters.
Aannemers.
Heibazen.
Heipaalrijders.
Keetknechts.
Koptouwhouders.
Paardenwerkers.
Palensleepers.
Roggelaars.
Vrachtrijders.
Fundeeringmakers of -werkers.
Grondboorders.
Metselaars.
Invoegers.
Kalkbouwers.
Kalkblusschers.
Kalkbereiders.
Opperlieden.
Pleegsmannen.
Steendragers.
Steenzetters.
Steigermakers.
Stellingmakers.
Voegers.
Steenhouwers en fabr. van marmerwaren.
Hakkers.
Marmerpolijsters.
Marmerslijpers.
Molensteenscherpers.
Opwrijvers.
Rotswerkers.
Polisseurs.
Schuurders.
Schoorteenmantelfabr.
Steenbikkers.
Steenkloppers.
Steenscherpers.
Steenzagers.
Timmerlieden.
Loodgieters.
Voormannen.
Zinkwerkers.
Aanleggers van gas- en waterleiding.
Bankwerkers.
Gasfitters.
Kraansluiters.
Pompenboorders.
Pompenmakers.
Dekkers.
Dakdekkers.
Dekkers.
Dakbinders.
Inbinders.
Leidekkers.
Molendekkers.
Rietdekkers.
Stroodekkers.
Houtcementdekkers.
Asphalteurs.
Asphaltdekkers.
Kalkpikeurs.
Molenmakers.
Molenstellers.

b. *Afwerken van huizen.*

Pleisteraars.
Excelciorplatengieters.
Gipsgieters.
Gipsvormers.
Grottenbouwers.
Modelleurs.
Mouleurs.
Ornamentsnijders.
Plakkers.
Pleisteraars.
Rietdrijvers.
Stucadoors.
Vloerleggers (mozaïk).
Witters.
Schilders.
Huisschilders.
Glazenmakers.
Glas in loodzetters.
Looddraaiers.
Polychromeurs.
Verlooders.
Behangers.
Naaisters.
Plakjongens.
Stoffeerders.

c. *Overige bouwwerken niet huizenbouw betreffende.*

Adviseurs.
Beambten (publ. werken).
Controleurs.
Directeuren.
Dijkopzichters.
Opzichters.
Personeel (waterkantoor Amsterd.).
Teekenaars.
Aannemers.
Aardwerkers.
Betonwerkers.
Granietvloerleggers.
Grondwerkers.
Houtleggers.
Kanaalbewerkers.
Moddervlotters.
Mounierwerkers.
Nortonputmakers.
Ploegbazen.
Polderwerkers.
Strandwerkers.
Uitzetters (grondwerk.)
Waldekkers.
Welpijpboorders.
Duikers en helmduikers.
Dijkwerkers.
Keienleggers.
Kribwerkers.
Rijswerkers.
Steenen rijswerkers.
Steenleggers.
Steenzetters.
Baggerlieden.
Bakschippers.
Molenbaas.
Ploegbazen.
Zandzuigers.
Straatmakers.
Ploegbazen.
Straatleggers.
Wegwerkers.
Brugbouw.
Brugwerkers.
Boorders.
Spoorleggers.

d. *Reiniging van bouwwerken, wegen en straten.*

Glazenwasschers.
Schoorsteenvegers.
Zuiveraars van gebouwen.
Openbare reiniging.
Aschkarlieden.
Baggerlieden.
Baggermolenaars.
Commandeurs.
Desinfecteurs.
Drekmannen.
Gotenschuurders.
Ierschippers.
Kamerjagers.
Kolkruimers.
Kuilruimers.
Ontsmetters.
Putscheppers.
Rateljongens.
Staalbaas.
Staalknechts.
Stalknechts.
Straatvegers.
Straatwieders.
Tonnenmannen.
Uitstooters.
Vuilvisschers.
Waterschuimers.
Zandtrekkers.

V. Chemische nijverheid.

a. *Chemische nijverheid (incl. apotheker).*

Apothekers.
Provisors.

Fabr. van drop.
Dropwerkers.
Vullers.
Zalfbereiders.
Chemisten.
Drogisten.
Fabr. van asphalt.
Dekkers.
Kokers.
Fabr. van chemicaliën.
Beenderenstampers.
Bottensorteerders.
Fabr. van aether.
„ „ ammoniak.
„ „ bloedloogzout.
„ „ calcarium.
„ „ chinine.
„ „ essencen.
„ „ glycerine.
„ „ houtteer.
„ „ insectenpoeder.
„ „ kooltheerproducten.
„ „ monoleïne.
„ „ poetsmiddelen.
„ „ salmoniak.
„ „ salpeter.
„ „ schoensmeer.
Breiwerkers.
Distillateurs.
Pekwerkers.
Afdampers.
Fabr. van soda.
„ „ teer en pek.
„ „ zwavelzuur.
Kneedsters.
Zuurpersers.
Flesschenpakkers.
Kamerwachts.
Ketelstokers.
Krakers.
Loodbranders.
Ovenmannen.
Pottenjongens.
Terreinarbeiders.
Fabr. van eau de cologne.
Cartonsnijders.
Etiquettenplakkers.
Striksters
Fabr. van parfumeriën.
Fabr. van haarwater.
Fabr. van haarlemmerolie.
Fabr. v. photografieprepar.
Fabr v. gasgloeilichtkousen
Impregneersters.
Kousenmakers.
Naaisters.
Uitgloeiers.
Fabr. van verbandstoffen.

b. *Fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep.*

Fabr. van kaarsen.
Afbreeksters.
Arb. 1/4 rageerkamers.
Arb. 1/4 koekenkamer.
Bleekers.
Distillateurs.
Draadsnijders.
Etiquettenplaksters.
Gietmeiden.
Glansters.
Glycerinbereiders.
Hulpdistillateurs.
Inrolsters.
Inpaksters.
Kaarsendragers.
Klossenwindsters.
Koekenmakers.
Looggieters.
Ontvetters.
Persknechts.
Persers.
Pittenmaaksters.
Plakkers.
Pletsters.
Sjouwers.
Sleepers.
Snijdsters.
Stempelmeiden.
Stijfselkooksters.
Vetsmelters.
Ververs.
Vorengieters.
Vormers.
Wasbleekers.
Weenermeiden.
Wrijfsters.
Fabr. van olie.
Blokmakers.
Harenmakers.
Koekrijders.
Lijnkoekmakers.
Meelknechts.
Middelknechts.
Modderjongens.
Notenmalers.
Oliefitters.
Pletters.
Pompers.
Spoelders.
Steenmalers.
Steenknechts.
Traankokers.
Trommelaars.
Ververs.
Voorperswerkers.
Voorwerkers.
Wagenknechts.
Wegers.
Zolderknechts.
Olieslagers.
Amanuensis.
Branders.
Builenstoppers.
Flesschenvullers.
Koekenslagers.
Koekenbrekers.
Koekendragers.
Koekenbakkers.
Koekmakers.
Koekjongens.
Koekpersers.
Koeksnijders.
Koektrekkers.
Koekzagers.
Oliepersers.
Olieslagers
Fabr. van beenolie.
„ „ traan en levertraan.
Fabr. van vernis.
Vernisstokers.
Fabr. van lak.
Kokers
Lakstokers.
Lakvormers.
Fabr. van smeer en wagensmeer.
Fabr. van zeep.
Etiquettenplakkers.
Inpakkers.
Plakkers.
Zeepscheppers.
Zeepzieders.
Zeepsnijders.
Zeepstokers.
Fabr. van zeeppoeder.
Inpakkers.
Mengers.
Molenjongens.
Overgooiers.
Pakjes dichtmakers.
Pakjesmakers.
Plakkers.
Zakjesplakkers.
Zeepwerkers.
Fabr. van loog.
Olie- en loogmakers.
Fabr. van waxinelicht.
Inpaksters.

c. *Fabricage van ontplofbare stoffen, lucifers, vuurmakers.*

Fabr. van buskruit.
Kruitwerkers.
Fabr. van schietkatoen.
Katoenmengers.
Katoenzuiveraars.
Fabr. van patronen.
„ „ lucifers.
Doppers.
Kadersdraaiers.
Vullers.
Fabr. van zwavelstokken.
„ „ vuurmakers.
Vuurwerkmakers.

d. *Fabricage van verfstoffen, kunstmest en lijm.*

Fabr. van beenzwart.
Beenbranders.
Beenstampers.
Bottensorteerders.
Fabr. van blauwsel.
Blauwselzevers.
Fabr. van indigo.
„ „ loodwit.
Branders.
Loodwitwerkers.
Fabr. van stopverf.
„ „ O.-I. inkt.
„ „ verfstoffen.
Afwegers.
Bijtskleurstofmakers.
Draaiers.
Inpakkers.
Malers.
Meekrapdragers.
Molenaars.
Verfmakers.
Verfmalers.
Fabr. van olie en stopverf vereenigd.
Blokmakers.
Harenmakers.
Krijtmalers.
Lakstokers.
Nachtblokmakers.

Naslagers.
Persers.
Pletjongens.
Stopverfmakers.
Fabr. van meekrap.
„ „ lakmoes.
„ „ zinkwit.
Fabr. van kleurstoffen.
„ „ drukinkt.
„ „ inkt.
Flesschenspoelers.
Flesschenvullers.
Inktbereiders.
Inpakkers.
Vuller potlooddoosjes.
Zeepmakers.
Zifters.
Fabr. van gom.
Gomkrabbers.
Uitzoeksters.
Zevers.
Fabr. van lijm.
Eesters.
Lijmdragers.
Lijmgieters.
Lijmzieders.
Fabr. van machinepoeder.
„ „ kunstmest.
„ „ superphosphaten
„ „ guano.
Mengers.
Schifters.
Scheppers
Smelters.
Stoffenmengers.
Stoffendragers.
Zakkensluiters.
Zakkenvullers.
Zakkendragers.

VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.

b. *Houtbewerking (exclusief timmerliedon).*

Beeldhouwers.
Biljardmakers.
Fabr. van borstelhout.
Borstelhoutboorders.
Borstelhoutmakers.
Houtdraaiers.
Fabr. van houtwaren..
Bouwzichtstelenmakers.
Ciseleurs.
Dambordmakers.
Draaiers.
Houtsnijders.
Harkenmakers.
Kleurders.
Kraanzagers.
Fabr. van houten parketvloeren.
Fabr. van krukken.
Krukkenzagers.
Mangelmakers.
Pinnenmakers.
Fabr. van schietjes.
Schietjesboorders.
Schietjesdraaiers.
Schoppenmakers.
Spoelenmakers.
Stovenmakers.
Wannenmakers.
Waschbordenmakers.
Weverskammenmakers.
Wringenmakers.
Fabr. van jalouziën.
„ „ leesten.
„ „ lijsten.
Beeldhouwers.
Fretters.
Lijstenmakers.
Lijstensnijders.
Mouleurs.
Passepartoutmakers.
Schuurders.
Verstekkers.
Fabr. van meubels.
Afwerkers.
Antieksnijders.
Beeldhouwers.
Behangers.
Draaiers.
Drukkers.
Gladwerkers.
Kastenmakers.
Kastenstoppers.
Kerfsnijders.
Lintzagers.
Meubelmakers.
Meubelstoffeerders.
Ornamentsnijders.
Passementwerkers.
Politoerders.
Schilders.
Schrijnwerkers.
Stijlwerkers.
Tafelmakers.
Vergulders.
Ververs.
Vullers.
Fabr. van raamhorren.
„ „ mattenstoelen.
„ „ stoelen.
Blokwerkers.
Boensters.
Kappenschelpers.
Klaarmakers.
Matters.
Modelmakers.
Opmakers.
Reemakers.
Snijders.
Sportensnijders.
Stoelendraaiers.
Stoelenstekers.
Fabr. van run.
Schorsmolenaars.
Fabr. van sigarenkisten.
Plankendragers.
Sigarenkistenmakers.
Fabr. van speelgoed.
Houten mandenbodemmakers.
Houtbereiders.
Fabr. van klompen.
Afschrappers.
Afwerkers.
Betrekkers.
Boomenrooiers.
Boorders.
Hakkers.
Hoolders.
Klompenververs.
Uitruimers.
Voorwerkers.
Brandhoutmakers.
Doodkistenmakers.
Kachelhoutmakers.
Kistenmakers.
Groenververs.
Kantrechters.
Kelderkistmakers.
Kistenspijkeraars.
Klaarmakers.
Opklampers.
Pakkistmakers.
Spijkermannen.
Koffermakers.
Kuipers.
Bodemzagers.
Boomenomkappers.
Droog- en natwerkers.
Duigenmakers.
Kleinwerkers.
Zaagjongens.
Fabr. van hoepels.
Bandenschrappers.
Bandsnijders.
Hoepelbuigers.
Hoepelmakers.
Houthakkers.
Reepmakers.
Modelmakers.
Fabr. van houtwol.
Houtzagers.
Beitelslijpers.
Cirkelzagers.
Fineerzagers.
Houtfiguurzagers.
Houtschavers.
Kanthakkers.
Kolendragers.
Lattendrogers.
Plankendragers.
Plankendrogers.
Plankenzagers.
Schulpers.
Strijkers.
Vlotters.
Zagenscherpers.
Zagenstellers.
Witwerkers.
Fabr. van vogelkooien.
Bamboesbewerkers.
Draadbewerkers.
Muizenvalmakers.
Rijswerkers.
Fabr. van lakwerk.
„ „ timmermansgereedschappen.
Heftensnijders.
Zevenmakers.

b. *Kurk-, stroo-, borstel- en vlechtwerk.*

Fabricage van bezems en boenders.
Bezembinders.
Bezemmakers.
Heiboendermakers.
Fabr. van borstels.
Bandzagers.
Bankwerkers.
Binders.
Boorders.
Borstelmakers.
Cirkelzagers.

Draaiers.
Haarbereiders.
Haarkammers.
Haarmengers.
Haarschoonmakers.
Haarwasschers.
Haarwerkers.
Houtboorders.
Houtsjouwers.
Inpakkers.
Intrekkers.
Kammers
Knippers.
Kwastenmakers.
Penseelmakers.
Poetsers.
Politoerders.
Polijsters.
Schuurders.
Slijpers.
Stoppelaarsters.
Trekkers.
Varkenshaarschoonmakers.
Ververs.
Fabr. van kurken.
Kurkensnijders.
Sorteerders.
Fabr. van mandenwerk.
Bodemmakers.
Griendensorteerders.
Korfmakers.
Mandenmakers.
Snoeiers.
Teenwerkers.
Fabr. van matten.
Garenwinders.
Haarspinners.
Mattendrogers.
Mattenmakers.
Mattenvlechters.
Ropenmakers.
Strikkers.
Touwmakers.
Touwsplitsers.
Fabr. van rieten matten.
Rietmakers.
Rietsnijders.
Rietwerkers.
Rottingvlechters.
Fabr. van rieten meubelen.
Draaiers.
Stoelenlaksters.
Vernissers.
Stoelenmatters.
Fabr. van stroowaren.
Fabr. van stroohulzen.
Bindsters.
Hulzenmakers.
Kappers.
Knippers.
Knoopsters.
Pekkers.
Persers.
Poppenmakers.
Stikkers.
Vlechters.
Werklieden i. d. Blindeninrichtingen.

c. *Snij- en draaiwerk van andere stoffen dan hout en metalen.*

Baleinsnijders.
Fabr. van kammen en pijpen.
Doozenplakkers.
Figuurteekenaars.
Hoornbranders.
Hoorndraaiers.
Hoornpressers.
Inpakkers.
Kammenmakers.
Kammensnijders.
Kammenspitters.
Kammenvijlers.
Kunstdraaiers.
Platensorteerders.
Polijsters.
Tandensnijders.
Uitdrukkers.
Uitzoekers.
Fabr. van meerschuimen pijpen.
Pijpenmakers.
Slijpers.
Sorteerders.
Fabr. van ivoren artikelen.
Ivoordraaiers.
Heftensnijders.
Handboogmakers.
Fabr. van knoopen.
Knoopenbranders.
Knoopenmakers.
Knoopenopnaaisters.
Notensnijders.
Steenmolenaars.
Spinpijpenmakers.
Zagers van verschillende stoffen.

VII. Kleeding en reiniging.

a. *Vervaardiging van kleeding (inclusief haarbewerkers), wandelstokken en parasols.*

Kleermakers.
Coupeurs.
Grootwerkers.
Plisseurs.
Staalmaaksters.
Vestenmakers.
Fabr. van pelterijen.
Bontwerkers.
Costumiers, maken van costumes.
Coupeuses.
Dameskleermakers.
Knipsters.
Plisseerders.
Striksters.
Uitzoekers.
Fabr. van mantels.
Knippers.
Naaisters.
Speldsters.
Stempelaars.
Vouwsters.
Fabr. van corsetten.
Baleinenmaaksters.
Corsettenmakers.
Oogjesmakers.
Zwemvestenmakers.
Fabr. v. hemden en boorden.
Strijksters.
Fabr. van hoeden en petten.
Garneersters.
Hoedenmakers.
Hoedenvervormers.
Lintendruksters.
Machinestiksters.
Petkleppenmakers.
Pettenmakers.
Snijders.
Stoomers.
Fabr. van kunsthaarwerk.
Haarbereiders.
Haarwasschers.
Haarwerkers.
Fabr. van mutsen.
Mutsenmaaksters.
Mutsenplooiers.
Fabr. van stroohoeden.
Breisters.
Kappennaaisters.
Modisten.
Naaimachinestikkers.
Naaisters.
Stopsters.
Verstelnaaisters.
Fabr. van militaire hoeden, equipementstukken enz.
Klokkenmakers.
Verlakkers.
Zagers.
Fabr. van parapluies en parasols.
Aanrijgers.
Coupeuses.
Knipsters.
Montuurmakers.
Opspansters.
Overspansters.
Stellenmakers.
Stikkers.

b. *Vervaardiging van bedden, matrassen, gestikte dekens enz.*

Fabr. van bedden en matrassen.
Beddenmakers.
Matrassenmakers.
Veerenstoomers.
Fabr. van dekens.
Dekenschoonmakers.
Dekensnijders.
Dekenstikkers.
Dekenvouwster.
Dekenzoomsters.
Krassers.
Naaisters.
Oplegsters.
Stoffeersters.
Wattenmakers.
Fabr. van bedveeren.
Sorteerders.
Veerenbereiders.
Zuiveraars van veeren.
Fabr. van kapok.
Aanlangsters.
Kapoktrekkers.

c. *Reiniging (inclusief chemische wasscherij), barbiers, badhouders, bleekerij en ververij (voor zooveel niet tot de textiele nijverheid behoorende).*

Bad- en zweminrichtingen.

Badhouders.
Badknechts.
Badkoetshouders.
Badmeesters.
Badvrouwen.
Directeuren.
Gas- en waterfitters.
Barbiers.
Kappers.
Frenzers.
Posticheurs.
Chemische wasscherij en ververij.
Borduursters.
Detacheurs.
Draaiers.
Filiaalhoudsters.
Handschoenwasschers.
Hoedenwasschers.
Invochters.
Katoenstrijksters.
Keursters.
Mangelsters.
Naaisters.
Spanners.
Stoffenververs.
Strijksters.
Tornsters.
Verfmeesters.
Vlekkenreinigers.
Dekenwasschers.
Wasch- en strijkinrichtingen en waschbleekerijen.
Afneemsters.
Afrolsters.
Bestellers.
Boeners.
Doorhalers.
Droogmeiden.
Glansters.
Haaksters.
Inpakkers.
Keursters.
Klanders.
Kleerkokers.
Kleermakers.
Letterwerksters.
Linnenmeisjes.
Mangelaarsters.
Opdoensters.
Ophangsters.
Oprollers.
Pakjesuitzoekers.
Paksters.
Pappers.
Platstrijksters.
Reksters.
Schommelaars.
Smeerbazen.
Sorteersters.
Spoelers.
Stampers.
Stijfsters.
Telsters.
Toppers.
Uitschieters.
Uitzoeksters.
Verpakkers.
Vouwsters.
Waschbazen.
Waschbleekers.
Waschhuishouders.
Waschlieden.
Waschreksters.
Werksters.
Wringers.
Zengers.
Zolderknechts.
Zoldermeisjes.
Mangellieden.
Schoenpoetsers.
Mutsenwasschers.
Strijksters.
Tapijtkloppers en tapijtreinigers.

VIII. Kunstnijverheid.

a. *Beeldhouwers (exclusief artisten en de beeldhouwers die tot de groep VIa behooren).*

Beeldhouwers.
Figurist.
Beeldhouwers (kerk. kunst)
Fabr. van bouwkundige ornamenten.
Fabr. van ornamenten.

b. *Schilderwerk (exclusief calligraphen).*

Caligraaf.
Decoratieschilders.
Decoratieschilders b/h tooneel.
Kerkschilders.
Klokkenschilders.
Penseelschrijvers.
Glasbranders en schilders.
Glas in loodzetters.
Plateelschilders.
Porceleinschilders.
Restaurateurs van schilderijen.
Verlakkers.
Kunstlakkers.
Vernissers.
Vergulders.
Beeldhouwer polychromeurs.

c. *Graveurs en metalen ornamentwerk (exclusief gasornamenten).*

Cachetsnijders.
Ciseleurs ornamenten.
Zilverdrijvers.
Zilversmeden.
Emailleerders.
Fabr. van ridderorden.
Graveurs.
Glasgraveurs.
Graveurs (typographie).
Houtgraveurs.
Leergraveurs.
Ornamentmakers.
Rijkspoststempelfabr.
Stempelmaker.

d. *Naaldwerk en kunstbloemen (inclusief militaire ornamenten (voor zoover niet tot de textiele nijverheid behoorende).*

Fabr. van kunstbloemen.
Fabr. van dameskunsthandwerk.
Borduursters.
Borduursters (kerk. k.).
Borduurwerkers.
Battiksters.
Goudborduursters.
Haaksters.
Kantwerksters.
Fabr. van kunsthaarwerk.
Vernissers.

e. *Overige kunstnijverheid.*

Fab. van kerkornamenten.
Monteerders.
Plaksters.
Kerkelijke kunst.
Beeldengieters.
Gipsvormers.
Gipswerkers.
Reparateurs van antiquiteiten.
Aardewerkkrammers.
Fabr. van galanteriën.
" " luxe-artikelen.
" " surprises.
" " grafkranzen.
Opzetters van vogels.
Opzetters van dieren.

IX. Leder, wasdoek en caoutchouc.

a. *Fabricage van leder (inclusief perkament) en verven van leder.*

Vellenblooters.
Fabr. van leder.
Blooters.
Eekmulders.
Houtentrekkers.
Krabbers.
Leerlooiers.
Leersnijders.
Leertouwers.
Leerwasschers.
Magnesietmalers.
Molenaars.
Ontvleeschers.
Pakhuisknechts.
Stadsvillers.
Stanzers.
Stooters.
Touwers.
Vleeschers.
Huidenzouters.
Fabr. van zeemleder.
Blooters.
Splitters.
Vellensorteerders.
Wasschers.
Werkmanj/d ledermolen.
Zeemledermakers.
Zeemlederopmakers.
Zeemtouwers.

b. *Fabricage van lederen voorwerpen (incl. schoenen en handschoenen).*

Fabr. van Schoenen.

Afmaaksters.
Afwerkers.
Boorsters.
Doornaiers.
Doozenmakers.
Garneerders.
Kappers
Knipsters.
Knoopenzetsters.
Laarzenstiksters.
Leestklaar schoenwerkmakers.
Lederkleurders.
Lederuitsnijders.
Lederverwerksters.
Muilenmakers.
Oppenners.
Overhalers.
Pakknechts.
Pantoffelmakers.
Plakkers.
Poetsters.
Riemenmakers.
Ringsters.
Schaftenmakers.
Schalmers.
Schifters.
Schoenlappers.
Schoenmakers.
Schrooiers.
Snijders.
Stanzers.
Stiksters.
Strikkenmakers.
Uitpoetsers.
Uitsnijders.
Voorzichters.
Zwarters.
Zwikkers.
Fabr. van lederwaren.
" " reisartikelen.
" " drijfriemen.
Drijfriemenmakers.
Schavers.
Schifters.
Snijders.
Touwers.
Fabr. van blaasbalgen.
" " handschoenen.
Zadelmakerij.
Gareelmakers.
Haarmakers.
Leerlakkers.
Stikkers.
Zadelmakers.
Zweepmakers.

c. *Fabricage van wasdoek en caoutchouc.*

Fabr. van caoutchouc.
Gomwerkers.
Smelters.
Stempelmakers.
Fabr. van rijwielbanden.
" " wasdoek.
Drukkers.
Fabr. van linoleum.
Bloemdrukkers.
Drogers.
Drukkers.
Hennepkloppers.
Kurkmaalders.
Managers.
Mengers.
Oliebewerkers.
Plaatsnijders.
Pluizers.
Zeilenrollers.

X. Oer, steenkolen, turf.

a. *Oergraverij.*

Delvers van ijzererts.
Oerbrekers.
Oerdelvers.
Oerrijders.
Directeuren van tinmaatschappijen.
Directeuren van petroleummaatschappijen.
Boortechnikers.

b. *Steenkolen (mijnwerk en fabricage).*

Expl. van steenkolenmijnen.
Aanslagers.
Arbeiders.
Directeuren.
Houwers.
Kolenschippers.
Kolenwerkers.
Kruiers.
Mijnwerkers.
Opscheppers.
Schappers.
Slepers.
Stokers.
Wagenladers.
Kolenbranders.
Fabr. van briquetten.
Baanwerkers.
Bedrijfvoerders.
Boorwerkmannen.
Bouwkappers.
Houtzagers.
Kolenaftrekkers.
Koolkappers.
Koolslepers.
Leerhouwers.
Paardendrijvers.
Pompenknechts.
Scheppers.
Steigermakers.
Wagenladers.

c. *Turf en veenderij (graven en bewerken).*

Verveners.
Baggerlieden.
Droogmaaksters.
Greppelmakers.
Lijndrijvers.
Togers.
Turfdragers.
Turfdroogmalers.
Turfgravers.
Turfkruiers.
Turfladers.
Turfmakers.
Turfopmakers.
Turfstekers.
Turftrekkers.
Veenarbeiders.
Veenmannen.
Fabr. van turfstrooisel en pluisel.
Draadmakers.
Inwerpers.
Lattenleggers.
Lattenzagers.
Pakkenvormers.
Pakkenwegers.
Pikwerkers.
Stakenmakers.
Turftellers.

XI. Bewerking van metalen.

a. *Edele metalen en munten.*

Fabr. van gouden en zilveren werken.
Affineerders.
Boetseerders.
Bruineerders.
Cantelleurs.
Ciseleurs.
Draadtrekkers.
Draadwerkers.
Draaaiers.
Gladwerkers.
Goudslagers.
Goudsmeden.
Graveurs.
Granaatwerkers.
Horlogekastmakers.
Horlogeketting makers.
Kettingmakers.
Lepelmakers.
Monteurs.
Oorijzermakers.
Pletters.
Poetsers.
Polijsters.
Reperateurs.
Slijpers.
Staalgraveurs.
Stempelgraveurs.
Stempelsnijders.
Treksters.
Zilversmelters.
Zilverstampers.
Byouteriewerkers.
Monteurs.
Diamant en parelzetters.
Juweliers.
Teekenaars.

b. *Niet edele metalen, voor zoover niet tot groep XII en XIII behoorende (incl. lettergieters en vervaardiging van timmermansgereedschappen).*

Fabr. van capsulen.
Afneemsters.
Bandenvouwers.
Bankjongens.
Bladzoekers.
Capsulenbewerkers.
Capsulenmaaksters.
Doppenmakers.
Doppenstempelaars.
Draaiers.
Handlangers.
Insteeksters.
Inwerpers.

Kleursters.
Loodaanbrengers.
Merksters.
Onderbazen.
Opzetsters.
Plaatsnijders.
Pletsters.
Poetsters.
Politoersters.
Smelters.
Snijders.
Sorteerders.
Spritsers.
Stanioolwerkers.
Stempelaars.
Tinpletters.
Toetsers.
Tradewerksters.
Uitzetters.
Uitzoekers.
Verfmaaksters.
Verfsters.
Vormsters.
Vouwers.
Walknechts.

Fabr. van blikwaren.
Bandenmakers.
Blikslagers.
Bussenmakers.
Dekselbevestigers.
Draaiers.
Drukkers.
Instrumentmakers.
Kantsters.
Knipsters.
Lakstokers.
Metaaldrukkers.
Metaalslijpers.
Opzichters.
Ovenisten.
Paksters.
Persers.
Poetsers.
Polgsters.
Schavers.
Schilders.
Sorteerders.
Stampers.
Verlakkers.
Voorsten.

Fabr. v. ijzer en ijzerdraad.
Blikslagers.
Boutenmakers.
Branders in email.
Emailleurs.
Emailschilders.
Ertsscheppers.
Gloeiers.
Inpakkers.
Kappers.
Kernmakers.
Ketelmakers.
Kogelsmeden.
Kopervormers.
Leemvormers.
Lijnmakers.
Moerenmakers.
Moertappers.
Nageljongens.
Opdragers.
Optrekkers.
Pakketmakers.
Plaatwerkers.
Poetsers.
Polijsters.
Pressers.
Schilders.
Sjouwerlieden.
Slakkenscheppers.
Slijpers.
Soldeerders.
Sorteerders.
Speciemakers.
Teekenaars.
Trekkers.
Vormersbazen.
IJzersmelters.
IJzersnijders.
IJzerwerkers.
Zanduitzevers.

Fabr. van klinknagels.
Klinknageldrukkers.
Klinknagelmakers.
IJzerafsnijders.

Fabr. van draadnagels en spijkers.
Blauwmakers.
Courwerkers.
Draadtrekkers.
Nagelgieters.
Nageluitzoekers.
Nagelvertinners.
Pakkers.
Spijkermakers.
Spijkersorteerders.
Spijkervangers.
Stiftenmakers.
Tamboers.
Voorslagers.
Wegers.
IJzerknippers.
Zwoerders.

Fabr. van alliminiumwaren.
„ „ brandkasten.
Boorders.
Schilders.

Fabr. van kachels.
Smeden.

Fabr. van metaalwaren.
Bankwerkers.
Bekleeders.
Blikkeurders.
Blikslagers.
Bliksnijders.
Blokkenleggers.
Branders.
Bronseurs.
Bruinmakers.
Ciseleurs.
Draadvlechters.
Drukkers.
Emailleerders.
Forceerders.
Fijnsmeden.
Galvaniseurs.
Gewichtendraaiers.
Gewichtenmakers.
Gieters.
Graveurs.
Kappenstriksters.
Ketelboeters.
Kopergieters.
Koperslagers.
Loodgieters.
Matrijzenmakers.
Metaalbewerkers.
Metaalslijpers.
Metaalsnijders.
Monteurs.
Opdragers.
Opmakers.
Optrekkers.
Panneerders.
Plakkers.
Polsers.
Polijsters.
Smeden.
Springveerdraaiers.
Stempelmakers.
Tindraaiers.
Tingieters.
Tinmonteurs.
Tinwerkers.
Verlakkers.
Vernikkelaars.
Walsers.

Fabr. van metalen kammen.
„ „ metalen knoopen.

Fabr. van leihaken.
„ „ harken.
„ „ bouten.
Boutenkeetmakers.
Boutensnijders.
Klinkboutenmakers.

Fabr. van schoppen.
„ „ naalden.
„ „ spelden.
Scheurders.
Slijpers.

Fabr. van schaatsen.
„ „ ijzeren meubelen.
Bankwerkers.
Lakkers
Ververs.
Vuurwerkers.
IJzerpoetsers.

Fabr. van staalwaren.
„ „ staaldraad.
„ „ taillebaleinen.
„ „ zink.
Afwasschers.
Afwegers.
Beeldengieters.
Bomwerkers.
Boorders.
Branders.
Bijtsers.
Ornamentgieters.
Oven werkers.
Pletters.
Smelters.
Voorwerkers.
Vormers.
Vormersbazen.
Waterremmermakers.
Zinkwerkers.

Hagelgieters.
IJzergieters.
IJzervoerders.
Smeden.
Draaiers.
Hoefsmeden.
Slotenmakers.
Voorslagers.

Koper- en metaalgieters.
Geelgieters.
Kopergieters.
Koperstekers.
Politoerders.
Smeden.

Koperpletterij.
Schaarbedieners.
Spijkermakers.

Lettergieters.
Galvaniseurs.
Opruimers.

Loodpletters.
Loodgieters
Loodsmelters.
Polijsters.
Tinsorteerders.
Uitzoeksters.

Loodgieterij.
Loodgieters.
Loodpletters.
Loodpunters.
Loodsnijders.

Koperdraaierij.
Koperslagers.
Koperslijpers.
Metaalschavers.
Metaalslijpers.

Draadvlechters.

Fabr. van springveeren.
Draaiers.

Nortonpijpmakers.

Tingieters.

Vischhakenmakers.
Vischloodgieters.

Vogelkooimakers.

Vijlenmakers.
Draaiers,
Optrekkers.
Vijlenkappers.
Vijlenharders.
Zagenvijlers.

Fabr. van geëmailleerd ijzer.
Bankwerkers.
Blikslagers.
Branders.
Bijtsers.
Knippers.
Smeden.
Smelters.
Vertinners.
Ververs.

XII. Fabr. van stoom- en andere werktuigen.

a. *Fabricage van stoom- en andere werktuigen (appendages, hijschwerktuigen, baggerwerktuigen, reservoirs).*

Aanhouders.
Assendraaiers.
Bankwerkers.
Boormeesters.
Bramers.
Cilinderbekleeders.
Cilindermakers.
Ciseleurs.
Compositiegieters.
Constructeurs.
Freezers.
Kernmakers.
Ketelbekleeders.
Ketelbikkers.
Ketelmakers.
Klinkers.
Koperforceurs.
Krasseurs.
Leemvormers.
Lichtdrukkers.
Lierenmakers.
Metaaldraaiers.
Metaalschavers.
Monteurs.
Nageljongens.
Nagelpiepers.
Pompers.
Riemenverstellers.
Schavers.
Slijpers.
Smeden.
Smeerders.
Smelters.
Traceurs.
Tijdschrijvers.
Vergulders.
Vernikkelaars.
Voorslagers.
Vuurwerkers.
IJzerdraaiers.
IJzergieters.
IJzerschavers.
IJzerwerkers.
Zandvormers.

Fabr. van haarden.

Spoelenmakers.

Fabr. van brandspuiten.
Kopergieters.
Koperslagers.
Slangenmakers.
Smeden.

Fabr. van landbouwwerktuigen.

Fabr. van dorschmachines.
„ „ naaimachines.
„ „ verwarmingstoestellen.
Fitters.

Fabr. van appendages.
Afhakkers.
Kernmakers.

Fabr. van krachtmachines.
„ „ stoomgaskoffiebranders.

Fabr. van spoelen.

b. *Electrotechniek en vervaardiging van electrische toestellen.*

Fabr. van electrische toestellen.
Bankwerkers.
Constructeurs.
Galvaniseerders.
Instrumentmakers.
Metaaldraaiers.
Metaalschavers.
Metaalvernikkelaars.
Monteurs.
Poetsers.
Smeden.
Stokers.
Telegraaflijnherstellers.
IJzerdraaiers.

Electrische gloeilampenfabricage.
Aanbrengers.
Afdraaiers.
Afsmelters.
Ballonwasschers.
Bankwerkers.
Blokkenmakers.
Bruggetjesmakers.
Draadjesafsnijdsters.
Draadjesklopsters.
Draadjesmeters.
Draadjesslaansters.
Fetters.
Glasblaassters.
Glaspressers.
Glazenpoetsers.
Instrijksters.
Kolenaanzetters.
Kolenpreparatrices.
Kolenuitgevers.
Koolafsnijdsters.
Koolbrandsters.
Koolinzetters.
Koolmakers.
Koperslagers.
Krulletjeslegsters.
Lampengipsters.
Lampenmatteersters.
Lampenpaksters.
Lampenpoetsers.
Likkers.
Materiaalopwikkelaarsters.
Opleggers.
Paksters.
Papsters.
Pinneknijpers.
Platineersters.
Pompsters.
Potsters.
Ringaanzetters.
Ringopzetters.
Soldeersters.
Stengelaanzetsters.
Stengelmakers.
Stengelsopsters.
Voerders.

Telephoonaanleggers.
Draadspanners.
Draadtrekkers.
Ebonietboorders.
Storingzoekers.

c. *Fabricage van rijwielen en automobielen.*

Fabr. van rijwielen.
Bandenmakers.
Bankwerkers.
Boorders.
Constructeurs.
Draaiers.
Emailleerders.
Fittingsmakers.
Metaaldraaiers.
Metaalschavers.
Monteurs.
Polijsters.
Raderenmakers.
Rijwielstellers.
Schuurders.
Slijpers.
Smeden.
Verlakkers.
Vernikkelaars.
Vuurwerkers.
Vijlenkappers.
IJzerdraaiers.
Zadelmakers.

Fabr. van automobielen.

d. *Instrumenten (inclusief piano's, verlichtingsornamenten, chirurgische instrumenten, kunstgebitten).*

Fabr. van lampen.
Afsmelters.
Bijtsers.
Fabr. van gasgloeilampen.
Glasblazers.
Fabr. van muziekinstrumenten.
Buizenmakers.
Drukkers.
Freezers.
Meubelmakers.
Notenschrijvers.
Pianokastmakers.
Plakkers.
Poetsters.
Politoerders.
Polijsters.
Toonzetters.
Fabr. van balansen en basculen.
Balansenmakers.
Balansenscherpers.
Fabr. van gasornamenten.
Fasseurs.
Fabr. van klokken.
„ „ torenuurwerken.
„ „ uurwerken.
„ „ chronometers.
Horlogemakers.
Fabr. van heel- en verloskundige instrumenten.
Fabr. van messen.
Werktuigkundigen.
Breukbandenmakers.
Fabr. van brillen.
Brillenstijpers.
Brillensnijders.
Fabr. van filtreermachines.
„ „ gasmeters.
Blikslagers.
Gieters.
Horlogemakers.
Leerenmakers.
Metaaldraaiers.
Metermakers.
Meterschilders.
Metervullers.
Probeerders.
Reparateurs.
Schuurders.
Zakkenmakers.
Inhoudsmatenmakers.
Fabr. van koffiemolens.
Koffiemolenscherpers.
Fabr. van snijboonenmolens.
Fabr. van kunsttanden.
Kunsttandenzetters.
Fabr. van instrumenten.
Instrumentslijpers.
Metaaldraaiers.
Metaalschavers.
Metaalslijpers.
IJzerdraaiers.
Pianostemmers.
Scharenslijpers.

e. *Oorlogsmaterieel en wapens (incl. werkplaatsen van leger en marine).*

Fabr. van wapens enz.
Geweermakers.
Geweerlademakers.
Matenmakers.
Metaaldraaiers.
Metaalgieters.
Metaalschavers.
Stokers.
Wapenpoetsers.
IJzerdraaiers.
IJzergieters.
Zandvormers.
Boogmakers.
Ernstvuurwerkmakers.
Commandeurs.
Torpedomakers.

XIII. Scheepsbouw en rijtuigfabricage.

a. *Scheepsbouw (inclusief marine-inrichtingen).*

Aanhouwers.
Bankwerkers.
Bewaarders.
Blokmakers.
Bootwerkers.
Breewers.
Commandeurs.
Conserveerders.
Directeuren van droogdokken.
Dokknechts.
Dokwerkers.
Gatenboorders.
Hellingarbeiders.
Houtzagers.
Induwers.
Kalefaters.
Ketelmakers.
Klinkers.
Kopergieters.
Koperslagers.
Loodgieters.
Machinemodelmakers.
Mastenmakers.
Metaaldraaiers.
Metaalschavers.
Nageljongens.
Nagelkeepers.
Nagelklinkers.
Pekjongens.
Plaatwerkers.
Platenzetters.
Poffers.
Reepmakers.
Scheepmakers.
Scheepsbeschieters.
Scheepsschilders.
Scheepssloopers.
Scheepstakelaars.
Schuitenschrobsters.
Severijnjongens.
Sluiswachters.
Smeden.
Teekenaars.
Tegenhouders.
Timmerlieden.
Werktuigmakèrs.
Werktuigpoetsers.
Voorhouders.
Voorslagers.
Vuurwerkers.
IJzerbouwers.
IJzermakers.
IJzerwerkers.
IJzerzagers.
Zeilmakers.

b. *Vervaardiging van rijtuigen, wagens, spoor- en tramwagens.*

Fabr. van rijtuigen.
Bekleeders.
Boorders.
Chauffeurs.
Esser-stelmakers.
Houtzagers.
Metaaldraaiers.
Naaisters.
Plaatsmeden.
Politoerders.
Schilders.
Smeden.
Stiksters.
Vuurwerkers.
Zadelmakers.
Rijtuigbekleeders.
Bekleedsters.
Stoffeerders.

c. *Fabr. van tram- en spoorwegrijtuigen.*

Fabr. van wagens.
Bankwerkers.
Draaiers.
Metaaldraaiers.
Metaalschavers.
Stelmakers.
Voorslagers.
Vuurwerkers.
IJzerdraaiers.
Fabr. van wielen.
Wielenmerkers.

XVI. Fabricage van papier.

a. *Vervaardiging van papier, carton en papierhalfstof (excl. perkament)*

Afsnijders.
Aftelsters.
Afwikkelaars.
Bovenmulders.
Bovensnijders.
Calandreurs.
Drogers.
Drukkers.
Enveloppenmakers.
Gereedmakers.
Glandermeesters.
Glanzers.
Grondstoffenmalers.
Handlangers.
Hekjesjongens.
Houtdragers.
Houtmalers.
Houtschavers.
Houtuitzoekers.
Hijschers.
Inpakkers.
Instekers.

Kastenuitboorders.
Keteljongens.
Ketelpoetsers.
Ketelstoppers.
Ketelvullers.
Kleinmalers.
Kluwensters.
Kniepenstekers.
Koelendragers.
Koesters.
Koldermeesters.
Koldermulders.
Kolderwerkers.
Leggers.
Likmakers.
Lompendraaisters.
Lompenkappers.
Lompenkokers.
Lompenscheerders.
Lompenscheursters.
Lompensnijders.
Lompensorteerders.
Lompenwasschers.
Losmaaksters.
Lijmers.
Lijmkokers.
Molenaars.
Ondersnijders.
Ophangers.
Optassers.
Pakkers.
Papierbleekers.
Papierkleurders.
Papierkokers.
Papiermakers.
Papiermalers.
Papierpletters.
Papierscheppers.
Papiersnijders.
Papieruitzoekers.
Papiervervoerders.
Papiervochters.
Papierwalsers.
Papmakers.
Paproerders.
Papwasschers.
Persers.
Ronselaars.
Satineerders.
Scheikundigen.
Schietsters.
Schuurknechts.
Schuurwerkers.
Snippersorteerders.
Sorteerders.
Stofaanbrengers.
Stofbleekers.
Stofmalers.
Stofmakers.
Stofwasschers.
Stokers.
Tellers.
Vellenspoelers.
Verlegsters.
Verschieters.
Ververs.
Vletterlieden.
Waagmeesters.
Walsers.
Wegers.
Zaalmeesters.
Zakkenplakkers.
Zinkinlegsters.
Fabr. van houtpapier.
„ „ bordpapier.
„ „ stroostof.
„ „ carton en stroocarton
Apprêteerders.
Bakjongens.
Bankwerkers.
Buitenwerkers.
Cartonpakkers
Drukkers.
Glanzers.
Gommeerders.
Hakselsnijders.
Houtstofaanbrengers,
Kalkblusschers.
Kalkwerkers.
Kartonwerkers.
Kassjouwers.
Keerders.
Ketelschoonmakers.
Kistenplakkers.
Knotenvangers.
Koldergangers.
Kolders.
Kolenlossers.
Kolenrijders
Kookbazen.
Kweersnijders.
Maalders.
Oliedragers.
Pakkenaanstekers.
Papierafnemers.
Papierdragers
Papierkeerders.
Papierklevers.
Papierladers.
Papiermakers.
Papieronderstekers.
Papierpakkers.
Papierscheppers.
Papiersnijders.
Plakkers.
Plisseerders.
Riemenopzichters.
Satineerders.
Sintelrijders.
Steenkoolaanbrengers.
Stofmalers.
Strooaanbrengers.
Stroocontroleurs.
Stroofijnmakers.
Strookokers
Strookolders.
Strookruiers.
Stroolossers.
Strooschuivers.
Stroosnijders.
Stroowerkers.
Tremmers.
Turfkruiers.
Vullers.
Vuurstokers.
Witplakkers.
Zakkenrijgers.
Zeilmakers.

b. *Papier- en cartonbewerking (incl. boekbinders).*

Boekbinderij.
Boekbinders.
Linieerders.
Passepartoutmakers.
Perforeerders.
Vergulders.
Vouwers.
Fabr. van kantoorboeken.
„ „ asphaltpapier.
„ „ asphaltlinnen.
„ „ papierstuck.
Kleursters.
Ornamentgieters.
Fabr. van behangselpapier.
Behangseldrukkers.
Fabr. van enveloppen.
„ „ cartonnages.
Stijfselkokers.
Vormers.
Doozenmakers.
Doozenplakkers.
Fabr. van albums.
„ „ papierwaren.
Kastrandeninslaanders.
Lampenrozenmakers.
Zakkenplakkers.

XV. Textiele nijverheid.

a. *Gereedmaken van vezelstoffen voor de spinnerij.*

Gereedmaken van stoffen voor de spinnerij.
Fabr. van vlas.
Brakers.
Bundelopmakers.
Hekelaars.
Hekelmachinebewerkers
Repers.
Ripelaars.
Schoonslijpers.
Slijpsters.
Vlaspakkers.
V'asschooners.
Vlaswerksters.
Zwingelaars.
Fabr. van hennep.
Hennepmolenaars.
Fabr. van katoenafval.
„ „ turfvezel.
„ „ plantenhaar.
Hekelaars.
Wolbereiders incl. wolwasschers.
Maalders.
Vellenblooters.
Wasschers.
Wolbereiders.
Woldroogsters.
Wolsorteerders.

b. *Hekelen en spinnen.*

Fabr. van sajet.
Aanlappers.
Aanlassers.
Aanmakers.
Afwegers.
Blauwververs.
Bobijnsters.
Bollenwinders.
Draadmakers.
Drogers.
Drossers.
Garenkluwsters.
Haspelsters.
Inpaksters.

Inwerkers.
Kamslagers.
Kaardenzetters.
Klossenopzetters.
Kluwenwindsters.
Knottenmakers.
Krasmeesters.
Krassenslijpers.
Krassers.
Lijmers.
Noppers.
Omloopers.
Omwerkers.
Oplegsters.
Opmakers.
Opwindsters.
Overjagers.
Overslaansters.
Pijpenpaksters.
Sajethouders.
Sajetspoelers.
Sajetwerkers.
Sorteerders.
Strubers.
Trosseerders.
Tweerners.
Twijners.
Voorwerkers.
Wasschers.
Winders.
Wolrekkers.
Woldoorloopsters.
Wolscheiders.
Wolkammers.
Worpsters.
Wrongers.
Zwartververs.

Fabr. van katoenen garens.
Aanlappers.
Aanlasschers.
Aanlegsters.
Aanmaaksters.
Afzetters.
Bleekers.
Buitenwerkers.
Bussendragers.
Copsdragers.
Copspakkers.
Draadmakers.
Drollers.
Drosbazen.
Drossers.
Duivelaars.
Etiquetplakkers.
Fijnspinsters.
Grof- of vóórspinners.
Haspelsters.
Indubbelaars.
Inpakkers.
Katoenafvalbewerkers.
Katoenreinigers.
Katoenuitzoekers.
Kettingscheerders.
Krasmeesters.
Krassenslijpers.
Krassers.
Kruiers.
Mikkers
Mikmakers.
Opstekers.
Opvegers.
Opzetters.
Overloopers.
Pakkers.
Pluizers.
Poetsers.
Polsters.
Pijpenafzetters.
Ringspinsters.
Rollenmalers.
Scheerders.
Scutchermannen.
Sjouwers.
Slijpers.
Smeerders.
Snorders.
Spinners.
Spoelsters.
Strippers.
Tweerners.
Twijnders
Verdeelers.
Verdeelstoelers.
Verpakkers.
Wegers,
Witters.
Zetsters.

Fabr. van garens zonder nadere aanduiding.
Afmaaksters.
Beukers.
Bolders.
Bollenmeisjes.
Draaiers.
Gareuspinners.
Garenstelsters.
Glanzers.
Haarhekelaars.
Hekelaars.
Honnep- en vlasbereiders.
Spinners.

Fabr. van wollengarens.
Doorduwers.
Draadmakers.
Duivelaars.
Haspelsters.
Kaardenzetters.
Kortsnijders.
Pluisters.
Schrobbelaars.
Selfactingstellers.
Smouters.
Sorteerders.
Spinners.
Spoelers.
Trosseerders.
Twijnders.

Fabr. van jutte garens.
„ „ linnen garens.

c. *Weven en breien (incl. fabr. van wollen dekens).*

Fabr. van wollenstoffen.
Aanknooper.
Breisters.
Dessinateurs.
Dopsters.
Dressers.
Droogscheerders.
Getouwstellers.
Kettinglijmers.
Kramslagers.
Lakenwevers.
Maasters.
Molenboenders.
Noppers.
Rabijnenzoekers.
Smeden.
Stopsters.
Stukkendraaiers.
Stukkenkeurster.
Stukkenmeters.
Stukkennummeraars.
Stukkenstopsters.
Walkers.
Weefmeesters.
Weefstoelstellers.
Wensters.
Wevers.
Wolkrassers.

Fabr. van laken.
„ „ bukskin.
Bukswever.

Fabr. van kunstwol.
„ „ vlaggedoek.
Aanmaaksters.
Vlaggenmakers.
Volders.

Fabr. van tricot.
Aannaaisters.
Afwerksters.
Breisters.
Doozenmaaksters.
Flikkers.
Haaksters.
Handwerksters.
Houdsters.
Kettelers.
Knipsters.
Maasters.
Mangelvrouwen.
Naaisters.
Nakijksters.
Paksters.
Persters.
Plaksters.
Priksters.
Scheersters.
Spinsters.
Spoelers.
Strijksters.
Weefsters.

Fabr. van kousen.
Kousenweefsters.

Breisters.
Afwerksters.
Mazers.

Fabr. van wollendekens.
Aanwasschers.
Courwerkers.
Dekenpakkers.
Dekenpluisters.
Dekenscheisters.
Dekenstrijkers.
Dekenvouwers.
Dekenwevers.
Kaartenwegers.
Opmakers.
Riemenmakers.
Rouwers.
Volders.
Walsers.
Woldraagsters.
Woloplegsters.

Fabr. van zeildoek.
Bleekers.
Dekkleedenmakers.
Dreilers.
Hennepkloppers.
Scheerders.
Sterkers.
Touwbazen.
Twijnders.

Vouwbazen.
Vouwsters.
Zeildoekwevers.
Ziedhuisknechts.

Fabr. van linnen.
„ „ damast.
Handlangers.
Omwerkers.
Pakmeesters.
Smeerbazen.
Smeerders.
Stikkers.

Fabr. van katoen.
Aandraaiers.
Aandraaiersbazen.
Aangevers.
Aanhakers.
Aanknoopers.
Aanlappers.
Afzetters.
Assensmeerders.
Baalmakers.
Bintenwerkers.
Boomendragers.
Boomers.
Cylindermakers.
Dekenstrijkers.
Dekentreksters.
Draaiers.
Dreumelsnijders.
Droslers.
Drukkers.
Fribbelaars.
Garenrijgers.
Garenspoelers.
Garentwijnders.
Garenuitdeelsters.
Garenuitgevers.
Garenverwerkers.
Getouwbazen.
Getouwrepareurs.
Glanzers.
Handwevers.
Huiswevers.
Hulpwevers.
Juttewevers.
Kaartenslaanders.
Kammaksters.
Kammeninrijgsters.
Kammenrijsters.
Katoenopvouwers.
Katoenwevers.
Kettingmakers.
Kettingscheerders.
Klossendragers.
Klossenmaaksters.
Klossenopzetsters.
Klossenspoelers.
Kruiers.
Linnenpersers.
Linnenwevers.
Machineherstellers.
Machinewevers.
Oogjesmakers.
Opstekers.
Opvouwers.
Patroonmakers.
Plaatswerkers.
Pluisters.
Pijpinpaksters.
Pijprondbrengers.
Pijpensorteerders.
Pijpenstellers.
Riemensmeerders.
Rietmakers.
Ruwers.
Rijgers.
Scheerders.
Slijpers.
Smeerders.
Spoelengevers.
Spoelers.
Spoelersbazen.
Stalenknippers.
Stalenmakers.
Stangensmeerders.
Stempelaars.
Stiksters.
Stoffers.
Strengenmaakster.
Strippers.
Stukaannaaiers.
Stukjeskeurders.
Stukkendoordraaiers.
Stukkenmakers.
Stukkenmeters.
Stukkenoprollers.
Stukkenpakkers.
Stukopmakers.
Stukwerkers.
Stukzengers.
Stijvers.
Uitpluksters.
Wevers.
Wieldraaiers.
Zakdoeksnijdsters.
Zettelersters.

Fabr. van behangerslinnen.
„ „ gordijnen.
„ „ kaasdoek.
„ „ bonte goederen.
Appretuurkokers.
Bontwevers.
Boomdragers.
Boomers.
Boomverstellers.
Doekafmeters.
Fitters.
Haspelbazen.
Klossensnijders.
Klossenspoelers.
Meetsters.
Papkokers.
Pijpendragers.
Pijpenopsteeksters.
Rietmakers.
Smeerders.
Spoelers.
Spoelbazen.
Stalenknipsters.
Sterkers.
Sterkersbazen.
Touwbazen.
Uitstootsters.
Ververs.
Weversbazen.
Zettelbazen.
Zettelstellers.

Fabr. van boezel.
„ „ manufacturen.
„ „ rokkenstreep.
„ „ fluweel.
Fluweelwevers.

Fabr. van trijp.
Trilsters.
Trijpdrukkers.

Fabr. van jute.
Batsers.
Klossendragers.
Krassers.
Liftwerkers.
Sprengers.
Vegers.
Wegers.
Wevers.
Zakkeninpakkers.
Zakkenintellers.

Fabr. van pellen.
„ „ prattenweefsel.
„ „ singelband.
Zakkennaaisters.

Fabr. van stearinekaarsenpitten.

Fabr. van lampenkatoen.
„ „ poetskatoen.
„ „ tapijten.
Bossesmakers.
Breisters.
Calfakkers.
Herstellers.
Hokjesmakers.
Karpetzoomers.
Kleedenherstellers.
Kleedenmaaksters.
Kleedjesmakers.
Kleurenzoekers.
Klosjesspoelers.
Knipsters.
Knoopsters.
Poolmeisjes.
Scheerders.
Scheermakers.
Spinsters.
Spoelers.
Spoeljongens.
Stellers.
Tweerners.
Voordraaiers.
Wevers.
Windsters.
Wolsnijders.
Wolsorteerders.
Wolwerkers.

Fabr. van zijde.
Zijdegaaswevers.

d. *Appreteeren, bleeken, drukken, stuk- en garenverven.*

Katoendrukkerij.
Achterwerkers.
Afmeetsters.
Drukkers.
Drukplatenuitgevers.
Graveurs.
Inpassers.
Invulsters.
Katoendrukkers.
Kleurmakers.
Knippers.
Openhoudsters.
Ophangers.
Opmakers.
Overhaalsters.
Plaatdrukkers.
Plaatsnijders.
Poetsmeiden.
Pijpenververij.
Rechtmakers.
Roldrukkers.
Rolververs.
Strijkers.
Stukkendragers.

Stukkenwerksters.
Zoomsters.
Bleekerij van stukgoederen.
Aanhaaksters.
Aanslaanders.
Afknipsters.
Appreteerders.
Appretuurkokers.
Bielers.
Binnenwerkers.
Bleekers.
Buitenwerkers.
Drogers.
Etiquetplaksters.
Garenbleekers.
Glansters.
Inpakkers.
Kalanders.
Katoenbleekers.
Kistenmakers.
Kokers.
Linnenwasschers.
Naaisters.
Natmakers.
Opmaakkamerbazen.
Opmakers.
Opplaksters.
Pakkers.
Papkokers.
Persers.
Plaatswerkers.
Sprenkelaars.
Stukaanlangers.
Stukkenafsnijders.
Stukkenvouwers.
Stukopmakers.
Stukpakkers.
Stukstempelaars.
Zengers.
Roodververij.
Roodververs.
Spoelsters.
Katoenververij en blauwververij.
Blauwververs.
Droogwerkers.
Garendrogers.
Katoenververs.
Meters.
Ruimers.
Strenglospluizers.
Stukververs.
Verfhoutmalers.
Ververs.
Ververij van wol en wollen stoffen.
Basters.
Lakenververs.
Ververs.
Wolhakers.
Wolververs.
Zwartververs.
Appreteerderij.
Appreteerders.
Bedieners droogmolens.
Borstelaars.
Carboniseurs.
Decateerders.
Drogers.
Droogstrijkers.
Glanzers.
Indigomalers.
Inpakkers.
Kalanderbazen.
Katoenwasschers.
Lakenpluisters.
Lakenscheerders.
Lijmers.
Opdoensters.
Opmakers.
Overjagers
Pakkers.
Papkokers.
Persers.
Ruwers.
Stalenknippers
Stalenopplakkers.
Stukkenbereidsters.
Stukkenborstelaars.
Stukkenbronsters.
Stukkendichtster.
Stukkendragers.
Stukkenkeurders.
Stukkenlijmers.
Stukkenophangers.
Stukkenplooiers.
Stukkenvolders.
Stukkenvouwsters.
Stukkenzuiveraars.
Volsters.
Vulsters.
Wollenstoffenwasschers.
Sterkerij.
Arbeiders a/d trommel.
Breikokers.
Dressers.
Garendressers.
Katoensterkers.
Kettingbereiders.
Naaisters.
Sterkers.
Sterkmeesters.

e. *Band-, kant-, koord-, passement- en wattenfabricage.*

Fabr. van band.
Aftrekkers.
Bandwevers.
Bindsters.
Garenververs.
Haspelers.
Lintaftreksters.
Lintopmaaksters.
Lintwevers.
Pakmeesters.
Scheerders.
Spoelers.
Veterwerksters.
Vlechtmeesters.
Vlechtsters.
Fabr. van lint.
Lintwevers.
Lintwerkers.
Scheerders.
Fabr. van veters.
Nestelaanzetters.
Fabr. van franje.
Franjeknoopers.
Fabr. van passementeriën.
Franjemakers.
Galonmakers.
Getouwwerkers.
Knoopenmaaksters.
Koorddraaiers.
Kwastmaaksters.
Lintwerkers.
Oplegsters.
Passementwerkers.
Salonwerkers.
Spinsters.
Spoelsters.
Wevers.
Fabr. van kapok en watten.
Waterleggers.
Fabr. van koord.
„ „ viltwaren.
„ „ kant.
Kantwerkers.
Fabr. van verbandartikelen.

f. *Touwslagerij.*

Fabr. van touw.
Baanders.
Baanderjongens.
Baandersknechts.
Baanspinners.
Bankwerkers.
Beukenbastbewerkers.
Dottenmaaksters.
Draaiers.
Draaijongens.
Handeljongens.
Hekelaars.
Koordenwevers.
Koordslaanders.
Leidselmakers.
Palmsters.
Reepmakers.
Raddraaiers.
Sirenmakers.
Spinners.
Spoelmakers.
Staalwerkers.
Strikkers.
Twitsters.
Touwslagers.
Touwafslagers.
Touwspinners.
Wieldraaiers.
IJzerdraaiers.
Fabr. van breeuwwerk.
Touwpluizers.
Fabr. van netten.
Afwindsters.
Dubbelaarsters.
Knoopsters.
Machinewerksters.
Naaisters.
Nettenboeters.
Nettenbreiers.
Nettenmakers.
Nettentaanders.
Opdraaiers.
Strengen op klossenmakers.

XVI. Gasfabricage.

a. *Fabricage van gas.*

Fabr. van gas.
Blusschers.
Buitenwerkers.
Buizenleggers.
Cokeshandelaars.
Doorbranders.
Drukregelaars.
Drukzetters.
Fabrieksbazen.
Gasopnemers.
Gasstokers.
Gasventilateurs.

Gaswerkers.
Geldophalers.
Grondwerkers.
Kamervegers.
Kuipers.
Lantaarnopstekers.
Meteropnemers.
Metervullers.
Plaatsmannen.
Plaatwerkers.
Poetsers.
Salmoniakdistillateurs.
Syphonpompers.
Teekenaars.
Treinwerkers.
Voorslagers.

b. *Fabricage van electriciteit.*

Fabr. van Electriciteit.
Accumulatorenwachters
Fabrikanten van electriciteit.
Spanningregelaars.

XVII. Fabricage van voedings- en genotmiddelen.

a. *Grutterijen en meelmolens.*

Fabrikanten van rijst.
Gerstpellers.
Meeltrekkers.
Pellers.
Pelmolenaars.
Personeel in pellerijen.
Potkokers.
Rijstpellers.
Sorteerders.
Storters.
Wanners.
Wegers.
Fabr. van meel (incl. molenaars).
Bielers van molensteenen.
Bankwerkers.
Builenmannen.
Dekzeil- en zakkenmakers.
Graandragers.
Graanpellers.
Griespoetsers.
Laadknechts.
Lijnkoekbrekers.
Molenaars.
Molenaars van veevoeder.
Meesterproefbakkers.
Naaisters.
Opzakkers.
Roggemolenaars.
Stampers.
Tarwepoetsers.
Zakkenlapsters.
Grutters.
Veevoedermakers.
Erwtenlezers.

b. *Bakkerijen (brood-, banket-, suiker-) incl. vervaardiging van ouwels.*

Militaire bakkerijen.
Administrateurs.
Bakkers.
Controleurs.
Meelmolenaars.
Balletjesmakers.
Ballenkoker (fabr. van ballelaars).
Brokkenmakers.
Stekenbakkers.
Kleurstokers.
Bignetsbakkers.
Oliebollenbakkers.
Poffertjesbakkers.
Wafelbakkers.
IJzerkoekjesbakkers.
Beschuitbakkers.
Broodbakkers.
Krentensorteerders.
Mengers.
Ovenisten.
Paaschbroodbakkers.
Roggebroodbakkers.
Schaalmannen.
Stoetbakkers.
Stokers.
Uitdraagsters.
Uitgevers.
Glutenbakkerijen.
Scheepsbeschuitbakkers.
Koek- en banketbakkers.
Confiseurs.
Fabr. van koek.
Koekbakkers.
Pasteibakkers.
Bussenschuursters.
Baksters.
Fabr. van pudding.
„ „ ouwels.
Biscuitfabricage
Baksters.
Glaceerders.
Plaksters.
Suikerspuiters.
Verpaksters.
Fabr. van Vermicelli.
Deegmalers.
Gietsters.
Inpakkers.
Krulsters.
Mengers.
Persers.
Plooisters.
Fabr. van suikerwerken.
Bestandeelbereiders.
Decorateurs.
Drogisten.
Officieren.
Pastelleurs.
Suikerbakkers.
Suikerballenkokers.
Suikerwerkbakkers.
Trekwerkers.
Fabr. van pepermunt.
Koks en kooksters.

c. *Beetwortelsuikerfabrieken en suikerraffinaderijen.*

Fabr. van beetwortelsuiker.
Bakkenruimers.
Borstelmakers.
Broodenlekkers.
Carbonateurs.
Commissionairs.
Defusiechefs.
Gorbazen.
Kistenafstrijkers.
Knippers.
Kistenbekleeders.
Magazijnmeesters.
Smeerders.
Stokers.
Stoomgeleidingbekleeders.
Strooptappers.
Stroopkokers.
Suikerkokers.
Tareerders.
Teekenaars.
Werkman bij de tremmers.
Suikerraffinadeurs.
Bassindragers.
Beenzwartbranders.
Dichtmakers.
Doekenwasschers.
Kalkblusschers.
Kalkbranders.
Kolenwegers.
Messenvijlers.
Persenlossers.
Sapwegers.
Scheepsmeters.
Schuimers.
Suikerwegers.
Turbineurs.
Verdampers.
Fabr. van kandij.
Candeerders.
Kandijstorters.
Kokers.
Naaisters.
Pannenknechts.
Pottenwasschers.
Weegsters.

d. *Aardappelmeel-, stroop- en stijfselfabricage.*

Fabr. van Aardappelmeel.
Beenkweekers.
Bloembakkers.
Builers.
Centrifugisten.
Controleurs.
Landbouwkundigen.
Malers.
Meeldragers.
Meeldrogers.
Meelschuivers.
Meelspitters.
Meelstauwers.
Meelwegers.
Sagomakers.
Schippers.
Stampers.
Vezelkruiers.
Vezelzoekers.
Zeefmakers.
Zeefzuiveraars.
Fabr. van aardappelsiroop.
„ „ glucose.
Caramelbranders.
Fabr. van honingzoet.

Siroopfabricage.
Appeldragers.
Beenzwartbranders.
Bereiders.
Inpakkers.
Kokers.
Kookapparateurs.
Stokers.
Vullers.
Fabr. van stijfsel.
Celwerkers.
Doozenvulsters.
Papiersnijders.
Persers.
Puddingpakkers.
Stroowerkers.
Turbinewerkers.
Wegers.
Fabr. van puddingpoeder.

e. *Cacao- en chocoladefabrieken.*

Fabr. van cacao.
Bakkers.
Boonensorteerders.
Boonenzoeksters.
Branders
Broyeerders.
Chocolademakers.
Garenwinders.
Glaciers.
Malers.
Molenaars.
Monteerders.
Pakkers.
Persers.
Tekkers.
Vormers.
Vormenledigers.
Walsers.
Zoetwerkers.
Fabr. van chocolade.

f. *Koffie (bewerking van) cichorei, koffiestroop.*

Fabr. van cichorei.
Branders.
Maalders.
Moezers.
Pakkers.
Plaksters.
Teerders.
Zakjesvouwers.
Koffiepellers.
Koffiesorteerders.
Koffiebranders.
Koffieverleesters.

g. *Verduurzaamde levensmiddelen.*

Fabr. van appelgelei.
Kokers.
Fabr. van vruchtenmoes.
„ „ verduurzaamde levensmiddelen.
Blikkenmeiden.
Bloemkoolzouters.
Bussenmakers.
Bussenvulsters.
Fruitdrogers.
Groentendrogers.
Groentenzouters.
Inleggers.
Inmakers.
Koks.
Kooksters.
Koolschavers.
Nastoomers.
Soldeerders.
Suikerspuiters.
Wortelschillers.
Fabr. van gedroogde groenten.
Fabr. van snippers.
„ „ comestibles.
Augurkenzouters.
Fabr. van mosterd.
Slijpers.
Specerijenmolenaars.

h. *Vleeschhouwerij en vleeschbewerking.*

Fabr. van vleeschwaren.
Doodmakers.
Duimenschrapers.
Distelleerders.
Darmenconserveerders.
Darmenkrabbers.
Darmenwasschers.
Darmenzouters.
Lebbers.
Spekzouters.
Vetafdoenders.
Vetopmakers.
Vetafmakers.
Vetsmelters.
Vleeschzouters.
Worstmakers.
Paardenslachters.
Koudslagers.
Poeliers.
Vleeschhouwers.
Beenhakkers.
Spekslagers.
Stempelaars.
Uitsnijders.
Vleeschrookers.
Spekrookers.

i. *Vischbewerking.*

Haringpakkers.
Stokvischbeukers.
Vischdrogers.
Vischrookars
Vischsnijders.
Vischzouters.
Vischschoonmakers.

k. *Fabriekmatige zuivelbereiding en fabricage van melkproducten.*

Fabr. van boter.
Afwegers.
Boterbereiders.
Boterkarners.
Boterkleurders.
Boterkneders.
Botermakers.
Botermeesters.
Boterschippers.
Botersorteerders.
Boterwerkers.
Draaiers.
Poetsers.
Schoonmakers.
Boter- en kaasfabricage.
Bussenmakers.
Bussenonderzoekers.
Bussenveegsters.
Centrifugisten.
Dichtmakers.
Distilleermeesters.
Draaiers.
Kaasmakers.
Kaaszouters.
Karnmeesters.
Kaasschillers.
Kaasstolpers.
Kistenkeerders.
Letterzetters.
Melkbereiders.
Melkbussenrondbrengers.
Melkcontroleurs.
Melkemmeraandragers.
Melkgieters.
Melkverkoelers.
Melkknechts.
Melkmeters.
Melkontroomers.
Melkontvangers.
Melkrijders.
Melktappers.
Melkvaarders.
Oliemannen.
Ontruimers.
Pasteuriseurs.
Rompensoldeerders.
Rompmakers.
Spoelmeesters.
Steriliseerders.
Vatenspoelers.
Weipompers.
Fabr. van melkproducten.
Etiquetplakkers.
Flesschers.
Fabr. van gepasteuriseerde melk.
Melkmeters.
Fabr. van melksuiker.
Melkwegers.
Waschvrouwen.
Fabr. van boter- en kaaskleursel.
Fabr. van hulpmiddelen voor de zuivelbereiding.
Fabr. van stremsel.
Melkinrichtingen (personeel in).

l. *Margarinefabricage.*

Fabr. van margarine en kunstboter.
Bekleeders der verpakkingen
Boterbewerkers.
Boterkeurmeesters.
Botermakers.
Botertrappers.
Boterwasschers.
Boterververs.
Boterwegers.
Drukwerkers.
Etipuetteerders.
Kleurders.

Kneders.
Margarinewegers.
Melkdragers.
Melkwegers.
Pakknechts.
Riemenmakers.
Boomwegers.
Snijders.
Stokers.
Stukjeswerksters.
Tonnenwerkers.
Trembazen.
Vaatwerkuitstoomers.
Vetsmelters.
Vetstekers.
Walsers.
Zakkennaaisters.
Zouters.

m. *Vruchtensappen, mineraalwater.*

Fabr. van vruchtensappen.
„ „ kunstwijn.
„ „ minerale wateren.
Vullers.
Fabr. van limonade.

n. *Jenever- en likeurstokerijen.*

Fabr. van alcohol.
Branders.
Gistbazen.
Gistknecht.
Graanmeterwegers.
Graanwerkers.
Inleggers.
Jeneverbranders.
Jeneverstokers.
Ketelbazen.
Mouters.
Onderknechts.
Pompers.
Stellingknechts.
Stukkenrollers.
Vatentransporteerders.
Verschieters.
Zakkendragers.
Zakkenmakers.
Jeneverstokers.
Kistenbranders.
Distillateurs.
Flesschenspoelers.
Flesschenlakkers.
Kokers.
Kurkers.
Pakkers.
Stokers.
Tapbankwerkers.
Vlettermannen.
Voorproeven
Fabr. van gist.
„ „ elixer.
„ „ likeuren.
Likeurstokers.
Inpakkers.
Fabr. van Gist en spiritus.
Afwegers.
Analiseurs.
Appreteerders.
Bakboeners.
Bankwerkers.
Beslagkokers.
Branders.
Flesschenvullers.
Flesschenwegers.
Grondwerkers.
Gistinpakkers.
Gistscheppers.
Gistmakers.
Gistwerkers.
Gijlwerkers.
Meelaanslaanders.
Molenaars.
Mouters.
Moutkruiers.
Mulders.
Oliedragers.
Pakkers.
Papkokers.
Persers.
Plaatwerkers.
Poetsers.
Pompers.
Schoonmakers.
Sjouwers.
Spiritusbewerkers.
Spoelingdragers.
Spoelingtappers.
Tappers.
Veeknechts.
Versnijders.
Voorwerkers.
Zakkennaaiers.
Zifters.
Fabr. van spiritus.

o. *Brouwerij, azijnmakerij, ijsbereiding.*

Fabr. van bier.
Bierbrouwers.
Brouwmeesters.
Bierrijders.
Biervleiers.
Bottelaars.
Brouwknechts.
Controleurs.
Geerders.
Mouters.
Moutmolenaars.
Oliemannen.
Sleepers.
Spoelers.
Tappers
Tonnenspoelers.
Vatenrollers.
Vatenspoelers.
Vatenwasschers.
IJstrekkers.
Fabr. van azijn.
Azijnmakers.
Fabr. van Maltose.
„ „ kustijs.

p. *Drinkwaterexploitatie.*

Expl. van waterleidingen.
Aardwerkers.
Directeuren.
Filterbazen.
Kraandraaiers.
Kraansluiters.
Spitters.
Spuiers.
Waterbeproevers.

q. *Tabakbewerking.*

Fabr. van tabak.
Builenvullers.
Deksnijdsters
Eesters.
Gelijkschieters.
Kistjesplakkers.
Pakkers.
Plaksters.
Poppenmakers.
Siccareurs.
Sorteerders.
Spinners.
Stroppenmerksters.
Tabakkervers.
Tabaksorteerders.
Tabakwerksters.
Vormwerkers.
Wikkelmakers.
Fabr. van sigaren.
Aftrekkers.
Blokpersers.
Bosjesmakers.
Dekopleggers
Deksorteerders.
Kistenvullers.
Kistenkeerders.
Kistentellers.
Plakkers.
Ringsters.
Sigarendraaiers.
Sigarenmakers.
Sigarenpinners.
Spijkerjongens.
Strippers.
Tabakopenhalers.
Tabakuitdeelers.
Uitleggers.
Fabr. van sigaretten.
„ „ snuif.
Carottentrekkers.
Paksters.
Schrapers.
Snuifmakers.

r. *Zoutbewerking.*

Fabr. van zout.
Directeuren.
Courwegers.
Courwerkers.
Gradeerwerkers.
Mandenmakers.
Panwerkers.
Zoutzieders.
Zakkennaaisters.
Zoutdragers.
Zakkendragers.
Ziedhuisknechts.
Zoutsmelters.
Zoutstokers.

s. *Fabr. van veevoeder.*

XVIII. Landbouwbedrijven.

a. *Land- of akkerbouw.*

Landbouwers.

Aardappelboeren.
Afzanders.
Akkerknechts.
Boeren.
Bouwmeesters.
Bietenwegers.
Dienstknechten.
Dorschers.
Economen.
Fairbankwegers.
Handknechts.
Heidemaaiers.
Heideontginners.
Helmplanters.
Hooipersers.
Keuterboeren.
Kraaienkeerders.
Dorschmachineleiders.
Planters.
Ploegers.
Ploegdrijvers.
Rentmeesters.
Rijknechts.
Spoelingschippers.
Stalknechts.
Stoomdorschers.
Stroopersers.
Struikenrooiers.
Voerwerkers.
Vuilnisophalers.
Vuilnisvaarders.
Wagenaars.
Zaakwaarnemers.
Directeur cultuurmaatschappijen.
Directeur Mij. heideontginning.
Planters. Indië.
Tabaksplanters.
Vlasboeren.
Vrijboeren Mij. van Weldadigheid.
Mollenvangers.

b. *Vecteelt (incl. alle dieren, paardenfokkerij, vogelteelt enz., excl. vischteelt).*

Veehouderij.
Boeren.
Economen.
Grazers.
Greidboeren.
Melkmeiden.
Stalknechts.
Stierenhouders.
Stoepmeiden.
Varkensberenhouders.
Varkensringers.
Veehoeders.
Voederknechts.
Weidsters.
Veefokkers.
Zetmeiers.
Veehoederij.
Koeherders.
Koewachters.
Koejongens.
Veedrijvers.
Hengstenhouders.
Paardenfokkers.
Schapenhouders.
Schaapherders.
Pluimgraven.
Pluimbazen.
Hoenderfokkers.
Hoenderparkhouders.
Vogelkweekers.
Bijenhouders.
Ymkers.
Honingzemers.
Boterboeren.
Melkboeren.
Melkvaarders.
Zuivelmoeren.
Bewaardsmannen.
Hengstensnijders.
Hondenpikeurs.
Zwanenhouders.

c. *Tuinbouw, warmoezerij, ooft- en bloemkweekerij (incl. bollencultuur).*

Bloemisten.
Bloemenbindsters.
Hoveniers.
Kruidenteelers.
Plantenkweekers.
Parkwachters.
Tuinarchitect.
Zaadtelers.
Bloembollenkweekers.
Champignonkweekers.
Plantsoenwerkers.
Warmoeziers.
Baggerlieden.
Fruitplukkers.
Tuinlieden.
Tiendboeren.
Veldarbeiders.
Wiedsters.

d. *Houtteelt (incl. boschbouw en boschopzichters).*

Boomkweekers.
Arbeiders.
Boomkweekers.
Boomsnoeiers.
Boomschillers.
Boschopzichters.
Boschwachters.
Griendwerkers.
Houthakkers.
Houtmeters.
Houtkappers.
Hout- en boomrooiers.
Rietboeren.
Riethakkers.
Rietbouwers.
Vormkweekers.
Boscharbeiders.
Duinplukkers.
Pootmeesters.
Griendwerkers.
Bandsnijders.
Teenbosschers.
Teenschillers.
Teensnijders.
Tiendschatters.
Ambtenaren en beambten kroondomein.
Teekenaars.
Voorwerkers.

XIX. Visscherij en jacht.

a. *Zeevisscherij.*

Zeevisschers.
Afhouwers.
Ankervisschers.
Beugvisschers.
Botvisschers.
Garnalenvisschers.
Haringpakkers.
Jongsten.
Kloovers.
Korders.
Nettenbreiers.
Nettenboetsers.
Nettentaanders.
Omroepers.
Opvouwers.
Oudsten.
Plaatsbazen.
Reeders.
Reepschieters.
Schieters.
Schuurknechts.
Sloepwakers.
Speeljongens.
Spieringvisschers.
Traanstokers.
Veermannen.
Vischhoek- en sirenenmakers.
Vlouwvisschers.
Vuurtorenwachters.
Walbazen.
Zoutdragers.
Zouters.
Haringvisschers.
Oesterputhouders.
Schelpenvisschers.
Wiervisschers.
Nettendrogers.

b. *Visscherij in de binnenwateren.*

Mosselvisschers.
Riviervisschers.
Alikruikenvisschers.
Haakjesgooiers.
Steekvisschers.
Stolvisschers.
Zalmvisschers.
Zalmdrijvers.
Zegenbazen.

c. *Jacht.*

Boutschieters.
Eendenkooihouders.
Ganzenvangers.
Hondenoppassers.
Kooimannen.
Kooikers.
Jachtopzieners.
Jagers.
Jachtslachters.
Vogelvangers.

XX. Warenhandel. [1])

a. *Handel in grondstoffen.*

Handel in asphalt.
" " antistone.
" " aardappelen
" " albast.
" " asch.
" " afbraak.
" " beetwortels.
" " bezemrijs.
" " biezen.
" " bindrotting.
" " blauwsel.
" " bleekersartikelen.
" " blik.
" " bouwmatrialen.
" " brouwersartikelen.
" " caoutchouc.
" " cement.
" " chinabast.
" " diamant.
" " diamantafval.
" " doode paarden.
" " electrische metalen.
" " faecaliën.
" " gruis.
" " grint.
" " gruis.
" " guano.
" " hennep.
" " hout.
Aangevers.
Afgevers.
Boomrooiers.
Griendwerkers.
Houtbereiders.
Houtbrekers.
Houtstekknechts.
Houtlossers.
Houtmeters.
Kraanzagers.
Lattenzagers.
Plankendragers.
Raamzagers.
Scarteurs.
Schavers.
Spijkerzoekers.
Stapelaars.
Vlotters.
Werfknechts.
Zwaaiers.
Handel in huiden.
" " kaaskleursel.
" " kaasschraapsel.
" " kalk.
Kalkblusschers.
Handel in klateersel.
" " koolzuur.
" " koper.
" " konijnenenvellen.
" " kunstmest.
" " leem.
" " leemzand.
" " leder.
" " lompen.
Afsnijders.
Gaarders.
Lompenpompers.
Opkoopers.
Sleepers.
Sorteerders.
Handel in lood.
" " meekrap.
" " meststoffen.
" " metselsteen.
" " mist.
Handel in mijnhout.
Opmeters.
Handel in olie en loog.
" " oud papier.
" " riet.
" " rivierzand.
Zandtrekkers.
Handel in sacharine.
" " schelpen.
" " schors.
" " spaanders.
" " spaitenstroken.
" " steen.
" " steenkolen.
Steenkooldragers.
Zakkenstoppers.
Handel in stroo.
" " suikerbieten.
" " teenen.
Teenschillers.
Teenuitschieters.
Teensnijders.
Teen te waterbrengers.
Handel in teer.
" " terpaarde.
" " terpentijn.
" " tin.
" " tras.
" " tuinspeciën.
" " twijg.
" " varkensblazen.
" " varkenshaar.
" " vellen.
" " verfoliën.
" " verfstoffen.
" " vet.
" " vischlijm.
" " vlas.
" " vodden.
Scheurders.
Handel in vormaarde.
" " vormzand.
" " was.
" " wol.
" " wijnsteen.
" " ijzeroer.
" " ijzer en staal.
" " ijzerdraad.
" " zaad.
Zakophouders.
Handel in zand.
" " zeegras.
Zeegraspersers.
Handel in zeewier.
" " zink.
" " zwartsel.
Agenten.
Commissionnairs.
Depothouders.
Directeur van bazaltmaatschappij.
Kramers.
Magazijnmeesters.
Magazijnknechts.
Reizigers.
Scheepsloopers.
Sloopers van ketels.
" " gebouwen.
Steenenbikkers.
Steenenhakkers.
Turfdragers.
Turftoorsters.
Winkelbedienden.
Winkelknechts.

b. *Handel in voorwerpen van kleeding.*

Handel in voorwerpen van kleeding.
Handel in baleinen.
" " borstels.
" " borstelwerk.
" " confectiën.
" " dekens.
" " dekkleeden.
" " fluweel.
" " fournituren.
(hoedenmakers).
(kleermakers).
(schoenmakers).
" " garens.
" " garen en band.
" " garnituren.
" " gebreide goederen.
" " haarwerk.
" " handschoenen.
" " heerenartikelen
" " hoeden.
" " kant.
" " kapok.
" " katoen.
" " kleeren.
" " klompen.
" " knoopen.
" " kousen.
" " kunstbloemen.
" " laken.
" " linnen.
" " lint.
" " manufacturen.
" " mantels.
" " militaire ornamenten.
" " modeartikelen.
" " passementeriën
" " papierenpatronen.
" " pelterijen.
" " petten.
" " sajet.
Garenkloppers.
Handel in schoenen.
Stiksters.
Handel in sponsen.
Knipsters.
Naaisters.

[1]) De aan het slot van elke onderrubriek voorkomende beroepen als agenten, commissionnairs, depôthouders, kramers, magazijnpersoneel, makelaars, reizigers, winkelbedienden en winkelknechts, komen in de meeste handelsbedrijven voor. Zij zijn daarom slechts éénmaal bij elke onderrubriek vermeld.

Waschsters.
Handel in geweven stoffen.
" " stroohoeden.
" " stijfsel.
" " toiletartikelen.
" " tricot.
" " tulle.
" " veeren.
" " viltwaren.
" " zeep.
" " zijde.
" " waschartikelen.
Agenten.
Beddenverhuurders.
Commissionairs.
Costumesverhuurders.
Depothouders.
Doopgoedverhuurders.
Kleermakers.
Kramers.
Magazijnmeesters.
Makelaars.
Reizigers.
Bouwgoedverhuurders.
Winkelbedienden.
Winkelknechts.

c. *Handel in voorwerpen van voeding en genot.*

Handel in aardappelen.
" " aardappelmeel.
" " alcohol.
" " augurken.
" " azijn.
" " bakkerswaren.
" " bakketbakkers-benoodigdheden.
Handel in beschuit.
Verpakkers.
Handel in bier.
Kistjesman.
Sorteerders.
Handel in bitter.
" " boomen.
" " boter.
" " boterkoek.
" " brood.
Broodslijters.
Broodsnijders.
Handel in cacao.
" " cichorei.
" " chocolade.
" " comestibles.
" " drinkwater.
" " eetwaren.
Handel in eieren.
" " erwten.
Uitzoekers.
Sorteerders.
Handel in fourages.
Stroobinders.
Handel in fruit.
" " granen.
Bestellers.
Controleurs.
Meters.
Ophouders.
Opzichters.
Roeiers.
Stikkers.
Schuitenjagers
Vrijmannen.
Wegers.
Werkers.
Zaaddragers.
Zakkennaaisters.
Zolderwerkers.
Handel in gedistilleerd.
" " geldersche waren.
" " gist.
Gistzifters.
Handel in groenten.
" " grutterswaren.
" " honing.
" " hooi.
Pakkers.
Persers.
Wegers.
Handel in hop.
" " kaas.
Poetsers.
Schilders.
Snijders.
Zetters.
Handel in koek.
" " koffie.
" " koloniale waren.
" " koren.
Korendragers.
Korenwerkers.
Handel in kruideniers-waren.
Erwtenlezers.
Koffiebranders.
Theemeleerders
Zakkenplakkers.
Handel in kunstboter.
" " landbouwpro-ducten.
Handel in lever.
" " levertraan.
" " likeur.
" " lijnkoeken.
" " margarine.
" " maïskoeken.
" " meel.
" " mesting
" " minerale wateren.
" " mosselen.
" " most.
" " mosterd.
" " nieren.
" " nootmuskaat.
" " oesters.
" " olie.
" " paardenvoer.
" " paling (ger.).
" " pens.
" " pepermunt.
" " pijpen.
" " pijpendoppen.
" " rijst.
" " scheeps-behoeften.
" " scheeps-victualiën.
" " schillen.
Schillenophaalsters.
Handel in sigaren.
" " snoepgoed.
" " snuif.
" " specerijen.
" " spek.
" " spoeling.
" " sterken drank.
" " suiker.
Monsterstekers.
Handel in tabak.
Monsterbedienden.
Handel in tabakspijpen.
" " thee.
Paksters.
Handel in veevoeder.
" " veldvruchten.
" " verduurzaamde levensmiddelen.
Handel in victualiën.
" " visch.
Drogers.
Handel in vleesch.
Trepman.
Handel in vruchten.
" " vruchten-sappen.
Handel in wijn.
Aftapsters.
Kelderknechts.
Wijnstekers.
Handel in ijs.
" " zout.
" " zuidvruchten.
" " zuur.
Agenten.
Bierbottelaren.
Broodventers.
Commissionairs.
Controleurs.
Exporthandelaars.
Depothouders.
Directeuren melkinrich-tingen.
Directeuren tabaks-mij.
Ezelinnenhouders.
Flesschenspoelers.
Kramers.
Magazijnknechts.
Makelaars.
Reizigers.
Rijknechts.
Slijters.
Afmeters.
Stekers.
Winkelbedienden.
Winkelknechts.

d. *Handel in voorwerpen van woning.*

Handel in aardewerk.
" " badtoestellen.
" " bedden.
" " bedveeren.
" " behangsel-artikelen.
" " behangsel-papier.
" " bezems.
" " blikwaren.
" " boeken.
" " brandkasten.
" " brandstoffen.
Kachelhoutmakers.
Handel in briquetten.
" " bronolie.
" " cokes.
" " damast.
" " dekens.
" " electrische schellen.
" " gasornamenten

Handel in gasgloeilicht-artikelen.
" " glas.
Glasgraveurs.
Handel in geëmailleerde goederen.
" " hakhout.
" " hardglas.
" " houtwaren.
" " huishoudelijke artikelen.
" " kaarsen.
" " kachels.
" " karpetten.
" " klokken.
" " kooktoestellen.
" " lampen.
" " lampenkatoen.
" " lucifers.
" " mandenwerk.
" " matten.
" " metaalwerken.
" " meubels.
" " meubelstoffen.
" " mozaïk.
" " muizenvallen.
" " nikkelwaren.
" " petroleum.
" " planten.
" " plumeaux.
" " poetsgoed.
" " potten en pannen.
" " rieten meubels.
" " scharen.
" " schoonmaakbe-noodigdheden.
" " schoorsteen-mantels.
" " schuurgoed.
" " soda.
" " spiegels.
" " spiegelglas.
" " steenkolen.
" " stoelen.
" " tafelkleeden.
" " tapijten.
" " tegels.
" " theebladen.
" " turf.
Turfmeters.
Turfdragers.
Turfschippers.
Handel in vensterglas.
" " vitrage.
" " vlaggedoek.
Handel in vogelkooien.
" " vuurmakers.
" " vuurvaste artikelen.
" " waschdoek.
" " ijzerwaren.
Verlakkers.
Handel in zwavelstokken.
Agenten.
Commissionnairs.
Depothouders.
Exporthandelaars.
Kramers.
Magazijnknechts.
Makelaars.
Reizigers.
Verhuurders van vlagge-doek.
Venters.
Winkelbedienden.
Winkelkechts.

e. *Handel in papier-, boeken kunstwerken (incl. dagbladen).*

Handel in almanakken.
" " boeken.
Antiquairs.
Bestellers.
Correctors.
Handel in doozen.
" " drukkers-fournituren.
" " drukwerk.
Kunsthandelaars.
Handel in kunstschilders-benoodigdheden.
Handel in leien.
" " liedjes.
" " lithografische steen.
" " muziek.
" " papierwaren.
" " papier.
Monstertrekkers.
Handel in papierenzakken.
Zakkenplakkers.
Handel in plaatwerken.
" " postpapier.
" " prenten.
" " schrijf-behoeften.
" " schrijfpennen.
" " stereoscoop-artikelen.
Handel in teeken-behoeften.
" " zegels.
Agenten.
Advertentieplaatsers.
Boekenverhuurders.
Boekhouders.
Courantenverhuurders.
Colporteurs.
Commissionnairs.
Courantenventers.
Directeuren dagblad-kioskenmaatschappijen.
Exporthandelaars
Kramers.
Kioskjuffrouwen
Lithographische metaal-bewerking.
Magazijnpersoneel.
Makelaars.
Uitgevers.
Winkelbedienden.
Winkelkechts.

f. *Handel in luxeartikelen.*

Handel in aardewerk fijn.
" " aluminium-waren.
" " antiquiteiten.
" " beelden.
" " bloemen.
" " bloembollen.
" " borduurwerken
" " brittania-artikelen.
" " bronswaren.
" " christophe, goud en zilver.
" " dameshand-werken.
" " eau de cologne.
" " feestartikelen.
" " galanterie-waren.
" " gipswaren.
" " goudvisschen.
" " japansche goederen.
" " juweelen.
" " kerkorna-menten.
" " kramerijen.
" " kunstdiamant.
" " luchtballons.
Handel in muziek-instrumenten.
" " Neurenburger-waren.
" " nieuwzilver.
" " oostersche artikelen.
" " orgels.
" " parfumerien.
" " photografie-artikelen.
" " piano's.
" " porseleinwerk.
" " religieuse artikelen.
" " rijtuigen.
" " schilderijen.
" " speelgoed.
" " verguldwerk.
" " zilversmits-fournituren.
Agenten.
Commissionnairs.
Depothouders.
Kramers.
Magazijnpersoneel.
Makelaars.
Pianostemmers.
Reizigers.
Verhuurders van piano's
Winkelbedienden.
Winkelknechts.

g. *Handel in levend vee en gevogelte.*

Handel in bijen.
" " honden.
" " kippen.
" " konijnen.
" " paarden.
Rijknechts.
Stalknechts.
Handel in pluimgedierten.
" " varkens.
" " vee.
Drijvers.
Handel in vogels.
" " wild.
Agenten.
Commissionnairs.
Depothandelaars.
Ezelverhuurders.
Ezeldrijvers.
Kramers.
Magazijnknechts.

Makelaars.
Reizigers.
Winkelbedienden.
Winkelknechts.

h. *Handel in andere waren.*

Handel in allerlei waren.
" " Amerikaansche artikelen.
Handel in apothekersbenoodigheden.
" " asbest artikelen
" " automaten.
" " balen en zakken
" " balsem.
" " bloedzuigers.
" " boomgewassen.
" " boterfusten.
" " brillen.
" " caoutchoucartikelen.
" " chemicaliën.
" " darmen.
" " dekkleeden.
" " drogerijen.
" " duigen.
" " electrische benoodigdheden.
" " toestellen.
" " emballage.
" " flesschen.
" " fournituren.
" " fournituren (diamantwerkers).
Handel in fournituren (horlogemakers).
Handel in fournituren (meubelmakers).
Handel in fournituren (zadelmakers).
Handel in fusten.
" " geneesmiddelen.
" " gereedschappen (horlogemakers).
Handel in gereedschappen (landbouw).
Handel in gereedschappen (timmermans).
Handel in gom.
" " gomelastiek.
" " graanzakken.
" " gutta percha.
" " haverdoppen.
" " hoepels.
" " horloges.
" " houtskool.
Handel in houtwol.
" " huizen.
" " indigo.
" " insectenpoeder.
" " instrumenten (geneeskundige).
Handel in instrumenten (heel- en verlosk.).
Handel in instrumenten (optische).
Handel in jachtartikelen.
" " jute.
" " kisten.
" " koffiehuisbenoodigdheden.
" " kruiden.
" " kurken.
" " lederconserveeringsartikelen.
" " lederwaren.
" " leidsels.
" " lithographische steen.
" " loterijbriefjes.
" " lijm.
" " machinebehoeften.
" " machineriën.
" " metaalwaren.
" " ketelmonturen.
" " naaimachines.
" " naturaliën.
" " olie (haarlemmer).
" " oud roest.
Tagrijnen.
Handel in paarlemoer.
" " pakmatten.
" " postzegels.
" " raapolie.
" " reclamezaken.
" " reisartikelen.
" " rijtuigen.
" " rijwielen.
Reperateurs.
Handel in rijwielbanden.
" " schoensmeer.
" " slagersbenoodigdheden.
Handel in sloydartikelen.
" " stroowaren.
" " stoomwerktuigen.
" " petroleumtonnen.
" " touw.
Handel in traan.
" " tramkaartjes.
" " tuigen.
" " tuinzaden.
" " turfstrooisel.
" " typewritters.
" " uurwerken.
" " vaatwerk.
" " verbandstoffen.
" " verfstoffen.
" " verf (email).
" " vetwaren
" " visscherij artikelen.
" " vleeschafval.
" " vuurwapens.
" " vuursteen.
" " wagens.
" " wagensmeer.
" " wannen.
" " water en vuur.
" " werktuigen.
" " wierook.
" " wollenstoffen afval.
" " ijs.
" " ijzerdraad.
" " zaad.
Zaadwerkers.
Handel in zaagsel.
" " zalf.
" " zakken.
" " zeildoek.
" " zeven.
" " zuivelbereidingsartikelen.
Agenten.
Bazarhouders.
Commissionnairs.
Personeel op handels-technische bureaux.
Depothouders.
Exporthandelaars.
Importeurs.
Magazijnpersoneel.
Makelaars.
Machine verhuurders.
Rondventers.
Reizigers.
Straatventers.
Ruilebuiters.
Voddenrapers.
Voddenzoekers.
Vlokkenmaalders.
Verhuurders van stellingen.
Verhuurders van zakken.
" " landbouwwerktuigen.
Verhuurders van diamantslijpersmolens.
Wegers.
Winkelbedienden.
Winkelknechts.

XXI. Verkeerswezen.

a. *Spoor en tram.*

Hoofdadministratie.
Commissarissen.
Directeuren.
Geneeskundig inspecteur
Inspecteurs.
Surnumerairs.
Ambtenaren.
Stationspersoneel.
Aanteekenaars.
Agent (goederen).
Arbeiders-telegrafist.
Assistent buitendienst.
Bestelhuishouders.
Bestellers.
Drukkers.
Gasvullers.
Goederenklerken.
Handelsagenten.
Kaartjescontroleurs.
Kruiers.
Ladingmeesters.
Lampenisten.
Nachtwakers.
Oprijders.
Portiersters.
Perroncontroleurs.
Rangeerders.
Retitradeoppasseressen.
Rijtuigschoonmakers.
Schaalknechts.
Seinarbeiders.
Seingeefsters.
Signalenschilders.
Stalbazen.
Stalknechts.
Stationchefs.
Stationwachters.
Steenkooldragers.
Telegraafwachters.
Thesauriers.
Treinpoetsers.

Wagenlichters.
Wegers.
Treinpersoneel.
Conducteurs.
Controleurs.
Kasgeleiders.
Machinisten.
Remmers.
Stokers.
Wegpersoneel.
Baanwachters.
Baanwerkers.
Boomsluiters.
Blokwachters.
Brugwachters.
Haltechefs.
Hulpwachters.
Kapiteins (stoomboot).
Kraanmachinisten.
Loopwachters.
Lijnloopers.
Lijnwerkers.
Opzichters.
Overwegwachters.
Ploegbazen.
Ploegwerkers.
Schippers.
Seinwachters.
Spoorleggers.
Spoorwachters.
Spoorwegarbeiders.
Strateenmakers.
Waarnemers veerpont
Wegwerkers.
Wisselwachters.
Personeel in de werkplaats.
Bankwerkers.
Ketelmakers.
Kopergieters.
Koperslagers.
Locomotiefpoetsers.
Machinedrijvers.
Rijtuigbekleeders.
Rijtuigschilders.
Rijtuigsmeden.
Schavers.
Schrijnwerkers.
Timmerlieden.
Verensmeden.
Ververs.
Voorslagers.
Voorwerkers.
Vuurwerkers.
Wagenmakers.
IJzerdraaiers.
Zadelmakers.
Tramwezen.
Hoofdadministratie.
Chefs.
Commissarissen.
Directeuren.
Ingenieurs.
Inspecteurs.
Trambeambten.
Stationspersoneel.
Bagagemeesters.
Oprijders.
Stalbazen.
Stalknechts.
Stationschefs.
Steenkolendragers.
Treinpersoneel.
Conducteurs.
Controleurs.
Koetsiers.
Wegpersoneel.
Boogwachters.
Lijnwachters.
Lijnwerkers.
Opzichters.
Spoorlichters.
Straatmakers.
Wisselwachters.
Personeel in de werkplaats.
Paardenscheerders.
Revisiesmeden.
Rijtuigbekleeders.
Rijtuigschilders.
Rijtuigsmeden.
Wagenmakers.
Zadelmakers.

b. *Andere vervoermiddelen te land (incl. tolbazen).*

Tolpersoneel.
Boomsluiters.
Tolbazen.
Tolbeambten.
Tolgaarders.
Tolknechts.
Deligences omnibussen, paardentrams.
Ondernemers.
Commissarissen.
Conducteurs.
Koetsiers.
Wagenwasschers.
Rijtuigverhuurders.
Directeuren rijtuigmaatschappijen.
Huurkoetsiers.
Stalhouders.
Koetsiers.
Stalbazen.
Stalknechts.
Wagenmakers.
Voerlieden.
Karrelieden.
Sleepers.
Loopjongens.
Karverhuurders.
Verhuurders van handwagens.
Wagenverhuurders.

c. *Zeevaart.*

Directeuren en kantoorpersoneel.
Boekhouders.
Commissarissen.
Directeuren.
Directeuren ballastmaatschappijen.
Directeuren zeemanshuis
Emigratieagenten.
Inspecteurs.
Ondernemers.
Reeders.
Scheepsvolk.
Bootslieden.
Conducteurs.
Donkeylieden.
Electriciëns.
Guides.
Gezagvoerders groote vaart.
Hofmeesters.
Keteljongens.
Kolentremmers.
Kwartiermeesters.
Koks.
Koks-patissiers.
Lampenisten.
Matrozen.
Oliemannen.
Officieren.
Opzichters.
Stuurlieden.
Stuwers.
Schippers.
Slagers.
Varensgezellen.
Watermannen.
Wijntappers.
Ziekenoppassers.
Loods- en seinwezen.
Loodsen.
Lichtwachters.
Sluismeesters.
Sluisknechts.
Sluiswachters.
Zeesluiswachters.
Personeel voor lading en lossing.
Ankerzetters.
Aanneming klaringsdienst.
Bootwerkers.
Bakkenschippers.
Bakkers.
Ballastschippers.
Behangersknechts.
Bootverhuurders.
Graanwegers.
Kadraaier.
Knecht (bergingsvak).
Laders en lossers.
Ladingmeesters.
Liergasten.
Lierstokers.
Maatopnemers.
Meters.
Nachtwakers.
Naschrijvers.
Ruimers.
Scheepsaannemers.
Scheepsbevrachters.
Scheepscontroleurs.
Scheepslichters.
Scheepsmakelaars.
Stevedores.
Terreinchefs.
Verhuurders zeevolk.
Vletterlieden.
Wakers.
Walbazen.
Walknechts.
Waterklerken.
Windasdrijvers.

d. *Binnenscheepvaart (incl. sluis- en brugwachters).*

Commissarissen beurtveren.
Commissarissen stoombootmaatschappijen.
Directeuren stoombootmaatschappijen.
Inspecteurs.

Ondernemers stoombootdienst.
Opzichters.
Reeders.
Scheepsvolk
Aardappelschillers.
Boeierknechts.
Bootslieden.
Beurtschippers.
Conducteurs.
Dekknechts.
Gezagvoerders.
Houtvlotters.
Hofmeesters.
Jollevaarders.
Koks.
Meelschippers.
Matrozen.
Onderhofmeesters.
Pachters van een veer.
Pavilloenschippers.
Roergangers.
Roeiers.
Schouwmannen.
Stuurlieden.
Schuitenvoerders.
Schippers.
Schilders.
Togers.
Vrachtschippers.
Vletterlieden.
Veerlieden.
Varensgezellen.
Veerschippers.
Wakers.
Zandschippers.
Brug- en sluispersoneel.
Boomsluiters.
Brugdraaiers.
Bruggaarders.
Brugmeesters.
Brugpachters.
Brugwachters.
Lichtwachters.
Loodsen.
Slikloods.
Sluisknechts.
Sluismeesters.
Sluispachters.
Sluiswachters.
Personeel voor lading en lossing.
Bootverhuurders.
Bootwerkers.
Bestellers.
Havenmeesters.
Kaaimeesters.
Laders en lossers.
Ladingmeesters.
Magazijnmeesters.
Pachters van walgelden.
Schuitenverhuurders.
Scheepsbevrachters.
Scheepscontroleurs.
Scheepsjagers.
Scheepslichters.
Scheepsmakelaars.
Scheepsrapporteurs.
Schuitenjagers.
Tijmannen.

e. *Posterij, telegraphie en telephonie.*

Posterijen.
Aannemers.
Assistenten.
Brievenbestellers.
Brievengaarders.
Commiezen.
Conducteurs.
Directeuren.
Postambtenaren.
Postbeambten.
Postboden.
Postrijders.
Postschippers.
Scheepsbevrachters (postdienst).
Telegraphie.
Ingenieurs.
Lijnwachters.
Lijnwerkers.
Opzichters.
Telegrafisten.
Telegrambestellers.
Telephoon.
Telephoonbeambten.
Telephonisten.

f. *Expedilie, bevrachters, bestellers, sjouwerlieden enz.*

Aannemers van verhuizingen.
Agenten van een stoombootonderneming.
Bestelhuishouders.
Bestelkantoorhouders.
Bestellers.
Overige beroepen.
Boden.
Boodschappers.
Cargadoors.
Commissionairs (gidsen).
Confooiloopers.
Couriers.
Dienstlieden.
Directeuren dienstverrichting.
Directeuren expeditiekantoren.
Emballeurs.
Expediteurs.
Gidsen.
Hoofdagenten. (stoomboot).
Kantoorloopers.
Kruiers.
Loopknechts.
Melkrijders.
Ondernemers sleepdienst.
Pakhuisknechts.
Pakhuismeesters.
Pakkendragers.
Parapluiebewaarders.
Personeel maatschappijen tot exploitatie van veestallen.
Scheepsbevrachters.
Schilders (goederenvervoer).
Schuitenvoerders.
Sjouwerlieden.
Stadskorendragers.
Transporteurs van piano's.
Vrachtrijders.
Vrachtvaarders.
Walkapiteins.
Waschverzenders.
Wisselfacteurs (bestelgoederen-bureaux).

g. *Logement- en koffiehuishouderij, tapperij enz.*

Hotelhouders.
Logementhouders.
Banketbakkers.
Conducteurs.
Chasseurs.
Hotelknechts.
Linnenmeisjes.
Meubelmakers.
Omnibuskoetsiers.
Pannenreinigers.
Portiers.
Rotisseurs.
Tolken.
Restaurateurs.
Castrolleurs.
Bierhuishouders.
Cafehouders.
Herbergiers.
Koffiehuishouders.
Tappers.
Kasteleins.
Buffetchefs.
Buffetjuffrouwen.
Kelners.
Commensalenhouders.
Gaarkeukenhouders.
Kamerverhuurders.
Pensionhouders.
Slaapsteehouders.
Oppassers.
Houders van schafthuizen.
Directeuren doorgangshuizen voor vrouwen.
Directeuren tehuizen voor militairen.
Huisvaders.
Directeuren volksgaarkeukens.
Directeuren koffiehuizen.
„ kosthuizen.
Overige beroepen.
Biljardjongens.
Bodegahouders.
Cantinehouders in het diamantvak.
Houders officierstafels.
Inspecteurs.
Kegeljongens.
Oppassers openb. tuinen.
Ordinarishouders.
Pachters (buffetten).
Tafelhouders.
Verkoopers van gezette koffie.
Verhuurders lokalen.
„ zalen voor partijen.
Wijnhuishouders.

h. *Marktwezen.*

Afhangers.
Afslagers.
Bewaarders.

Boekhouders.
Commissarissen vischafslag.
Houders van een verkooplokaal.
Knapin aan de vischmarkt.
Marktgaarders.
Marktmeesters.
Ondernemers openbare verkoop.
Ontvangers.
Opbrengsters vischmarkt.
Opdraagsters.
Oproepers bij een notaris.
Pachters marktgeld.
Stalknechts bij eene maatschappij tot stalling van vee.
Tafelknechts publieke verkooping.
Uitroepers bij openbare verkooping.
Uitveilers bij een notaris.
Vendumeesters.
Venduknechts.
Vischafslagers.
Vischuitleggers.
Waagmeesters.
Wegers.

i. *Begrafeniswezen.*

Aansprekers.
Bedienaars begrafenissen
Bewaarders begraafplaatsen.
Directeuren begrafenismaatschappijen.
Doodgravers.
Grafmakers.
Hosik (dragers bij Israëlitische begrafenissen.
Leedaanzeggers.
Noodigers ter begrafenis.
Groefbidders.

k. *Andere bedrijven.*

Omroepers.
Bewaarders van cabinetsd'aisance.
Dienstboden verhuurders
Directeuren informatiebureaux.
Directeuren publicatiebureaux.
Taxateurs.
Veemhouders.
Overige beroepen.
Aanplakkers.
Afslagers.
Bewaarders.
Directeuren entrepôtdok.
Directeuren reclamemaatschappijen.
Directeuren verhuurkantoren.
Erfhuismeesters.
Hellebaardiers entrepôtdok.
Houders informatiebureaux.
Houders verhuurkantoren dienstboden.
Klerken vrij entrepôt.
Porsters.
Personeel bureaux octrooien.
Personeel (reisbureaux).
Privaathouders.
Schatters roerende goederen.
Spreeuwen.
Strandjutters.
Waagdragers.
Wakers (entrepôtdok).
Handelsinrichtingen.
Kraandrijvers.
Machinisten.
Stokers.

XXII. Crediet- en bankwezen.

Bankinstellingen.
Adviseurs.
Agenten.
Commissarissen.
Directeuren.
Credietinstellingen.
Agenten.
Commissarissen.
Directeuren.
Kantoorloopers.
Incasseerders.
Wisselloopers.
Kassierderij.
Kassiers.
Kassiers opgeldkantoren
Effectenhandelaars.
Stenograaf.
Hypotheekbanken.
Commissarissen.
Directeuren
Makelaars.
Spaarbankhouders.
Personeel.
Spaarbankbode.
Beleenbankinstellingen.
Beleenbankhouders.
Crontroleurs.
Directeuren.
Inbrengsters.
Pandjeshuishouders.
Liquidatiekspersoneel.

XXIII. Verzekeringswezen.

a. *Levens- en ongelukkenverzekering.*

Assuradeurs.
Agenten.
Controleurs.
Directeuren levensverzekeringen.
Inspecteurs.
Wiskundigen.

b. *Zieken- en begrafenisfondsen.*

Assuradeurs.
Agenten.
Busbode.
Controleurs.
Directeuren.
Inspecteurs.
Kosters.

c. *Brandassurantie.*

Assuradeurs.
Agenten.
Controleurs.
Directeuren.
Inspecteurs.

d. *Andere verzekeringen.*

Assuradeurs.
Agenten.
Controleurs.
Correspondenten.
Directeuren.
Experts.
Inspecteurs.
Makelaars.

XXIV. Vrije beroepen.

a. *Genees-, heel- en verloskundigen (incl. tandartsen en tandmeesters).*

Gezichtkundigen.
Tandmeesters.
Verloskundigen.

b. *Vroedvrouwen.*

c. *Veeartsen.*

d. *Advocaten en procureurs.*

e. *Ingenieurs en landmeters (voor zoover niet tot de groep XXIX behoorende)*

Agronoom.
Ingenieurs.
Landmeters.
Technologen.

f. *Beeldhouwers, kunstschilders, portretteekenaars, taal- en letterkundigen.*

Beeldhouwers.
Dichters.
Kunstschilders.
Letterkundigen.
Portretteekenaars.
Teekenaars.

g. *Toonkunstenaars, componisten, muzikanten, concertzangers, organisten.*

Toonkunstenaars.
Componisten.
Concertzangers.
Directeuren van zangvereenigingen.
Muzikanten.
Operazagers.
Organisten.
Pianisten.
Toonkunstenaars.

Violisten.
Zangers.

h. *Tooneelspelers, operazangers.*

Tooneelspelers.
Administrateurs.

i. *Overige personen aan het tooneel verbonden (inclusief balletdanseressen, bureaulisten).*

Beambten (schouwb.)
Bureaulisten „
Controleurs.
Danseressen.
Figuranten.
Inspecteurs.
Souffleurs.
Suppoosten.
Tooneelknechten.
Tooneelmachinisten.
Verhuurders van artisten.

k. *Andere beroepen tot de publieke vermakelijkheden behoorende (incl. kermisreizigers en circuspersoneel).*

Acrobaten.
Berenleiders.
Carousselhouders.
Chanteurs.
Controleurs openbare vermakelijkheden.
Goochelaars.
Hardloopers.
Harmonicaspelers.
Kermisreizigers.
Kunstrijders.
Liedjeszangers.
Orgeldraaiers.
Pikeurs.
Poppenkasthouders.
Portiers sportterrein.
Straatmuzikanten.

l. *Archieven, bibliotheken, leesinrichtingen en andere inrichtingen in het belang van wetenschap en kunst.*

Archivarissen.
Beambten biblioth.
Bibliothecarissen.
Boden Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.
Conservatoren.
Custoden.
Directeuren leesinrichtingen.
Pedellen.
Penningkundigen.
Praeparators museum natuurlijke historie.
Preparateurs van vlinders.
Rekenaars sterrenwacht.

m. *Schei-, wis-, natuur-, dier- en plantkundigen, niet tot een der andere groepen behoorende.*

Bacteorologen.
Botanisten.
Directeuren van diergaarden.
Directeuren Indische genootschappen.
Essayeurs.
Essayeurs (handels).
Kruidenzoekers.
Landbouwkundigen.
Observatoren.
Praeparateurs.
Prosectors.
Scheikundigen.
Wiskundigen.
Zoölogen.

n. *Journalisten, reporters.*

Hoofdredacteurs.
Journalisten.
Redacteurs.
Reporters.
Verslaggevers.

o. *Tolken, translateurs.*

p. *Administrateurs, rentmeesters, correspondenten, secretarissen.*

Accountants.
Administrateurs.
Candidaat-notarissen.
Correspondenten.
Directeuren expl. vaste goederen.
Opzichters magazijn 't Loo.
Rentmeesters.
Secretarissen.

q. *Stenografen, boekhouders, schrijvers, copisten.*

Afschrijvers.
Beëedigde griffieklerken.
Boekhouders.
Copïsten.
Kantoorbedienden.
Klerken.
Schrijvers.
Schrijvers van requesten.
Stenografen.

r. *Vrije verzorging van godsdienstige behoeften, (godsdienstonderwijzers, evangelisten, zendelingen, voor zoover niet tot XXV en XXXIII behoorend).*

Agent Nederl. Zendingsvereeniging.
Missionarissen.
Predikers.
Predikers Leger des Heils.
Zendelingen.
Reizend agent van de vereeniging voor voorbereidend universitair onderwijs op geref. grondslag.

s. *Overige niet te rangschikken beroepen.*

Amanuensis.
Assistent heilgymnastiek.
Beambten diergaarden.
Bedienden tandartsen.
Bewaarders bij deurwaarders.
Boden leesmuseums.
Boden orkestvereenigingen.
Bordeelhouders.
Concierges volkskoffiehuizen.
Detectives.
Experts.
Gedachtenlezers.
Genealogen.
Grootmeesteres huis der Koningin.
Heraldici.
Hofdames.
Hofmaarschalk.
Hondendresseurs.
Hondenscheerders.
Hondenwasschers.
Intendant koninklijke paleizen.
Kaartlegsters.
Kamerheeren.
Kloppers.
Kwakzalvers.
Likdoornsnijders.
Liquidateurs.
Magnetiseurs.
Masseurs.
Nachtwachts.
Opzichters diergaarden.
Opzichters lawntennisclubs.
Practizijns.
Orgeltrappers.
Professeurs de billard.
Publieke vrouwen.
Solliciteurs.
Teekenaarsters.
Trainers.
Veldwachters.
Waarzeggers.
Wakers.
Wielrenners.
Zaakwaarnemers.
Zuivelconsulenten.

XXV. Onderwijs.

Blindenonderwijzers.
Breischoolhouderessen.
Bewaarschoolhouderessen.
Directeuren ambachtsscholen.
Directeuren kookscholen
Directeuren rijscholen.

Dansonderwijzers.
Gymnastiekonderwijzers.
Gouvernantes.
Gouverneurs.
Huisonderwijzers.
Huishoudsters.
Kostschoolhouders.
Leeraren (privaat).
Leeraren bijzondere school.
Muziekonderwijzers.
Onderwijzers stenografie.
Onderwijzeressen costuumknippen.
Onderwijzeressen, bijzondere scholen.
Perronmeisjes zwemscholen.
Pikeurs.
Rectoren.
Surveillanten.
Onderwijzers tuinbouwscholen.
Zwemmeesters.

XXVI. Verpleging en verzorging van armen enz.

Architecten godshuizen.
Administrateurs godshuizen.
Bakers.
Binnenvaders oude mannen en vrouwen.
Binnenmoeders.
Binnenvaders werkinrichtingen.
Binnenmoeders werkinrichtingen.
Directeuren.
Huismoeders in gestichten.
Helpsters.
Koks (gasthuizen).
Krankzinnigenoppassers.
Minnen (voedsters).
Oppassers.
Ontvangers godshuizen.
Portiersters.
Rectoren (weeshuis).
Suppoosten.
Voedsters.
Verplegers van verlaten kinderen.
Ziekenoppassers.

XXVII. Huiselijke diensten.

Huisbedienden.
Boden en huisdienst.
Botteliers.
Concierge.
Dienstbode.
Garderobieres.
Hofbeambten.
Hofmeesters.
Huisbedienden.
Huishouders.
Huisknechts.
Juffrouw van gezelschap.
Kameniers.
Keukenknechts.
Keukenmeiden.
Kinderjuffrouwen.
Kindermeiden.
Linnenmeiden.
Nachtwakers (particulier).
Oppassers.
Portiers (huisdienst).
Schoonmaaksters.
Tafelbedienden.
Tuinlieden.
Werkmeiden.
Werksters.
Stalbedienden.
Koetsiers.
Palfreniers.
Rijknechts.
Stalbedienden.
Bewaarders van goederen.
Huisbewaarders.

XXVIII. Losse werklieden.

XXIX. In dienst van den Staat (exclusief posterij, telegraphie, telephonie, landsdrukkerij en andere nijverheidsbedr.).

a. *Algemeen bestuur (departementen enz.).*

Ministrieele ambtenaren en dergelijke.

b. *Diplomatie en consulaatwezen.*

Consulaire agenten.
Consuls.
Gezanten.
Gezantschapssecretarissen.
Vice-consuls.

c. *Rechtswezen.*

Auditeur-militair.
Bode rechtscollege.
Concierge paleis van Justitie.
Deurwaarders.
Directeuren gevangenissen.
Gevangenbewaarders.
Hoofdbewaarders.
Kantonrechters.
Magazijnknechts gevangenissen.
Officieren van Justitie.
Onderwijzer gevangenis.
Presidenten (rechtscollegieën.
Procureurs generaal.
Raadsheeren rechtscollegieën.
Rechters.
Vice-presidenten rechtscolleges.

d. *Politiewezen.*

Commissarissen Rijkspolitie.
Inspecteurs rijkspolitie.
Kapiteins rijkspolitie.
Veldwachters.

e. *Notarissen.*

f. *Onderwijs (onderwijzend personeel).*

Bediende (pathologisch anatomisch laboratorium.
Concierge rijks H. B. S.
Conservators phys. laboratorium.
Concervotor rijksherbarium.
Custos.
Directeuren (H. B. S.).
Hoogleeraren.
Hortulanus.
Instrumentmakers.
Lector rijks-universiteit.
Leeraren.
Onderwijzers.
Pedellen.
Privaat docenten.
Rijkslandbouw leeraren.

g. *Toezicht op het onderwijs.*

Schooltoezicht.
Arrondissementsschoolopzieners.
Districtsschoolopzieners.

h. *Sanitaire politie, toezicht op fabrieksarbeid en het stoomwezen.*

Adjunct inspecteurs van den arbeid.
Amanuentis geneeskundig staatstoezicht.
Inspecteurs (arbeid).
Inspecteurs (boterwet).
Inspecteurs (spoorwegen).
Keurmeesters van vee.
Opzichters stoomwezen.

i. *Krijgswezen (incl. militaire genees- en veeartsenijkundige dienst, excl. werkplaatsen van leger of marine).*

Adjudant onderofficieren
Administrateurs garnizoenskleeding.
Administrateurs militaire hospitaal.
Administrateurs nachtlegermagazijn.
Ambtenaren topographische inrichting.
Bottelier majoor K. N. Marine.
Brigadiers.
Brigadiers (maréch.)
Conducteurs artillerie.
Conserveerders.
Facteurs magazijn van kleeding.
Fortwachters.
Fouriers.
Geëmployeerden militairen hospitalen.
Generaals.

Hofmeesters.
Hospitaalsoldaten.
Kapiteins.
Kapitein adjudanten.
Knechts (fourage magazijnen).
Koks K. N. Marine.
Kolonels.
Korporaals.
Luitenantkolonels.
1e Luitenant adjudant.
1e Luitenants.
2e Luitenants.
Machinisten (torpedodienst).
Magazijnmeesters.
Majoors.
Maréchaussées.
Mariniers.
Marketentsters.
Matrozen (krijgswezen).
Militaire apothekers.
„ paardenartsen.
„ schrijvers.
„ wachters.
„ commissarissen
Officieren landmacht.
„ gezondheid.
„ zeemacht.
Oppassers nachtlegermagazijn.
Opperschippers(torpedo)
Opperwachtmeesters.
Opzichters (genie).
Personeel magazijn van geneesmiddelen.
Provinciale adjudanten.
Provoost geweldige.
Ritmeesters.
Schrijvers (militaire spoorwegen.)
Schepelingen zeemacht.
Sergeants.
„ hofmeesters.
„ majoors.
„ torpedisten.
Soldaten.
Stafmuzikant.
Stokers.
Stuurlieden.
Teekenaar bij de stelling-commandant.
Torpedisten.
Wachtmeesters.
Ziekenoppassers K. N. Marine.

k. *Finantiewezen (rekenkamer, belastingen, kadaster, muntwezen).*

Adj. inspecteurs directe belastingen.
Aspirant muntgezel.
Bankwerkers (Rijksmunt).
Bewaarders.
Collecteurs staatsloterij.
Concierge (der belastingen).
Concierge (hypotheek en kadaster).
Controleurs directe belastingen.
Controleurs waarborg, gouden en zilveren werken.
Deurwaarders Rijksbelastingen.
Directeur Rijkspensioenfonds.
Essayeurs.
Expert (invoerrechten).
Gedelegeerden (Ned. Staatsloterij).
Ingenieurs (verificateurs)
Instrumentmaker Rijksmunt.
Kommiezen (belastingen)
Landmeters.
Lid en secretaris van de Raad van beroep der directe belastingen.
Metaalsmelters rijksmunt.
Ontvangers (belastingen).
Ontvangers (kanaalgelden).
Opzieners (visscherij).
Personeel agentschap van het ministerie van Financiën en directie grootboeken der Ned schuld.
Roeiers belastingen.
Rijksbetaalmeesters.
Scheikundigen bij het Rijkssuikerlaboratorium.
Sloeproeiers (inklaringsdienst).
Smeden (Rijksmunt).
Stempelsnijders (Rijksmunt).
Surnumerairs directe belastingen.
Teekenaars (kadasters).
Visiteurs.
Wegers.
IJkers.
Zetters belastingen.

l. *Waterstaat (excl. tolbazen, sluiswachters enz. tot groep XXIb en d behoorende).*

Brugknechts rijkswaterstaat.
Dekknechts (waterstaat)
Dijkwachters.
Helmduikers.
Ingenieurs.
Kantonniers.
Opzichters.
Opzichters landsgebouwen.
Pontwachters.
Sprengenwerkers (rijkswaterleiding).
Waterwaarnemers.
Wegwerkers.

m. *Loods-, haven- en bakenwezen.*

Commissarissen der loodsen.
Havenwachters.
Lichtwachters.
Loodsen.
Rijksbakenmeesters.
Stuurlieden lichtschip.
Tonnenleggers.

n. *Koloniale ambtenaren (met verlof in Nederland).*

o. *Andere ambten of bedieningen.*

Amanuensis rijkslandbouwproefstation.
Ambtenaren Nederl. Mettray.
Assistenten (Rijkslandbouwproefstation).
Commiezen Chartermeester.
Commissie van keuring van het departement van Koloniën.
Concierge Rijksarchief.
„ Rijkskoepokinenting.
Zaalknechts (militieraden).

XXX. In dienst van provincies.

Commissarissen der Koningin.
Commiezen (griffie).
Concierge „
Griffieambtenaren.
Leden Gedeputeerde Staten.
Letterkundigen der staten van Friesland.
Wegwachters.
IJkers voor de provincie.

In dienst van een vreemden staat.

Detectives.
Loodsen.
Kantonniers.
Opzichters.
Wegkenners.

XXXI. In dienst van een gemeente (excl. gasfabrieken, dienst der openbare werken en andere nijverheidsbedrijven).

a. *Gemeente-secretariën (incl. burgemeesters).*

Ambtenaren ter secretarie.
Adj.-controleur bevolkingsbureau.
Bevolkingsagenten.
Burgemeesters.
Commies-archivaris.
Concierges Gemeentehuis.
Gemeenteboden.
Gemeentesecretarissen.
Hoofdcommiezen ter secretarie.
Klepperlieden.

Secretarie-ambtenaren.
Wethouders.

b. *Politie.*

Agenten van politie.
Commissarissen.
Inspecteurs.
„ bouwpolitie.
Havenwachters.
Nachtwakers.
Parkwachters.
Plantsoenwachters.
Torenwachters.
Veldwachters.

c. *Brandweer.*

Boden (brandweer).
Brandweercommandants
Brandweerlieden.
Brandweermagazijnmeesters.
Telegrafisten brandweer.
Torenwachters.

d. *Financiën en belastingen.*

Deurwaarders.
Dokmeesters.
Havenmeesters.
Sloeproeiers.
Gemeenteontvangers.
Verdeelmeesters.

e. *Onderwijs (onderwijzend personeel).*

Bewaarschoolhouderessen.
Concierges (school).
Leeaaren.
Naaijuffrouwen.
Onderwijzers openbaar onderwijs.
Pedellen.
Professoren.
Rectoren gymnasium.

g. *Andere ambten of bedieningen (excl. marktwezen).*

Aanplakkers.
Abatoirpersoneel.
Afslagers.
Armbezoekers.
Armmeesters.
Armvoogden.
Beambten.
Beursconcierge.
Beursknechts.
Biljetteermeesters.
Boden schutterij.
Boekhouders, burgerlijk armbestuur.
Buurtmeesters.
Collecteurs gemeentegasfabriek en waterleiding.
Commiezen burgerlijk armbestuur.
Concierges gemeentearchief.
Concierges schutterij.
Directecteuren gemeentegasfabriek en waterleiding.
Directeuren (vaccinatie).
Emigratie-commissarissen.
Gemeenteopzichters bewaarpl. petroleum.
Hooiwegers.
Kademeesters.
Keurmeesters schutterij.
„ „ vee.
„ „ visch.
„ „ zeegras.
Klerken gas- en waterleiding.
Lantaarnopstekers.
Plantsoenopzichters.
Magazijnknechts schutterij.
Strandvoogden.
Suppoorten museums.
Verfmeesters nijverheidsschool.
Watertapper gemeentewaterverschaffing.
Waterijkers.
Werklieden abattoirs.
Wijkboden.
Wijkmeesters.

XXXII. In dienst van een waterschap.

Bewaarders.
Dijkbazen.
Dijkgraven.
Dijkwerkers.
Fabriekopzichters.
Havenmeesters.
Heemraden.
Hoogheemraden.
Kademeesters.
Kilbazen.
Molenmakers.
Ontvangers van drijfgelden.
Opzichters.
Polderboden.
Poldermeesters.
Polderschutters.
Polderveldwachters.
Sasbazen.
Sasmeesters.
Schouten van een waterschap.
Sluiswachters.
Steenzetters.
Stokers.
Tuiningmakers.
Turfmeters.
Veerlieden.
Watergraven.
Watermolenaars.
Wegwerkers.

XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.

a. *Bedienaren van den godsdienst.*

Aartsbisschoppen.
Bisschoppen.
Geestelijken (prot.).
„ „ (kath.).
Geestelijke (Israel.).
„ (and. gezindten)
Evangelisten.
Kannuneken.
Kapelaans.
Pastoors.
Priesters.
Rectoren.
Vicaris-generaal (bisdom).

b. *Godsdienstonderwijzers en andere daarmede in rang gelijk te stellen betrekkingen.*

Godsdienstonderwijzers (prot.).
Godsdienstleeraar (gymnasium).
Godsdienstonderwijzers (kath.).
Godsdienstonderwijzers (Israel.).
Godsdienstonderwijzers (and. gezindten).
Voorlegers (Israel.).
Vicevoorlegers (Israel.).
Voorzangers (prot.).
Voorzangers (Israel.).
Wetschrijvers (Israel.).
Zendelingen.

c. *Andere ambten of bedieningen.*

Balkentreders.
Bewaarders bibliotheek.
Blaasbalgtreders.
Basseerders.
Directeuren zendelingen huizen.
Kerkknechten.
Klokkenluiders.
Kloosterbroeders.
Kloosterzusters.
Kosters.
Ontvangers.
Ordebroeders.
Ordezusters.
Organisten.
Orgeltrappers.
Religieuses.
Rentmeesters kerkgoederen.
Secretarissen kerkelijke administratie.
Stempelaars van vleesch.
Stoelenzetters.
Stovenzetters.
Suppoosten.

XXXIV. Gepensionneerden.

XXXV. Beroep onbekend.

XXXVI. Zonder beroep.

Lijst van beroepen en combinatiën van beroepen die in de uitkomsten der beroepstelling veelal onder verkorte benamingen afzonderlijk zijn vermeld.

I. Fabricage van aardewerk, glas, kalk en steenen.

a. *Graven van zand, kiezel, klei, mergel.*

Grint- w. o. kiezelgravers.
Zandwasschers.
Zandwerkers, zandkruiers, mergelblokbrekers en mergelgravers.

b. *Fabricage van cement, gips, kalk, tras, enz.*

Fabrikanten van gips.
„ „ kalk, w. o kalkbranders.
„ „ tras en cement.
„ „ krijt en teekenkrijt (ook krijtmalers).

c. *Fabrikanten van steenen, dakpannen, draineerbuizen en ander grof aardewerk (incl. steenen parketvloeren.*

Fabricage van steen (incl. steenbakkers).
„ „ pannen (incl. pannenbakkers en tegelbakkerij als dit met pannenbakkerij is vereenigd).
„ „ buizen (ook draineerbuizen).
„ „ grof aardewerk (potten- en kachelbakkers).
„ „ steenen parketvloeren en graniet-vloeren.
„ „ cement- en kunststeen.
„ „ ijzercement (stelsel Mounier).

d. *Fabricage van fijn aardewerk en porcelein.*

Fabrikanten van porcelein en ander fijn aardewerk.
Plateelbakkers en tegelbakkers (niet in pannenbakkerijen).
Glazuurders.
Fabrikanten van terracotta-artikelen.
„ „ tabakspijpen.
Krammers van aardewerk en porcelein.
Ornamentgieters, Ornamentmakers } alleen in Limburg (anderen in 4*b*).

e. *Fabricage van glas, kristal, spiegels.*

Fabrikanten van glas (incl. spiegelglas).
Glasblazers.
Glasslijpers.
Glasgraveurs.
Fabrikanten van spiegels.
„ „ flesschen.
Glasblazers in flesschenfabrieken.
Pottenmakers in glasfabrieken.

II. Bewerking van diamant en andere edelsteenen en gesteenten.

a. *Diamantbewerking.*

Diamantklovers.
Diamantsnijders.
Diamant-, roosjes- en kapslijpers, diamantwerkers (incl. verstellers ook potjongens en zetters als dezen in diamantslijperijen voorkomen (zie ook 11*a*).
Schijvenschuurders.
Verhuurders van diamantslijpersmolens.

b. *Bewerking van andere edelsteenen.*

III. Boek- en steendrukkerij, drukken van hout-, koper- en staalgravure en photographie.

a. *Boekdrukkerij, ook gemeentelijke en landsdrukkerij.*

Boekdrukkers (incl. courantendrukkers, draaiers snelpersdrukkers, pletters, lampenkapdrukkers).
Correctoren.
Letterzetters, linotypers (machinezetters), smoutzetters.
Typografen.
Stereotypers.
Zinketsers.

b. *Plaat- en steendrukkerij en het drukken van hout-, koper- en staalgravure.*

Technologen.
Graveurs, houtgraveurs, houtplaatsnijders.
Plaatdrukkers.
Platenkleuren.

Steendrukkers, lithografen, photolithografen en postzegeldrukkers.
Etsers (zincographie, photochemigraphie).

c. *Photographie.*

Photografen (incl. drukkers van photografiën).
Retoucheurs en schilders.

IV. Bouwbedrijven, openbare werken, reiniging.

a. *Huizenbouw.*

Tech. personeel: architecten, bouwkundigen, teekenaars, ingenieurs en opzichters.
Aannemers.
Fundeeringmakers en -werkers, grondboorders.
Heibazen (incl. heipalenrijders en koptouwhouders).
Metselaars en voegers.
Opperlieden, kalkbouwers, kalkblusschers, kalkbereiders, steendragers, steenzetters, steigermakers en stellingmakers.
Steenhouwers, -polijsters, -schuurders, fabr. van marmerwaren, marmerslijpers en -polijsters, molensteenfabricage en molensteenscherpers (zie voor deze laatsten ook 17*a*).
Steenenbikkers.
Timmerlieden, trappenmakers, vloerleggers en vloerders.
Loodgieters en zinkwerkers, niet voorkomende in loodpletterijen, looden buizenmakerijen en zinkgieterijen.
Aanleggers van gas- en waterleiding, kraansluiters, gasfitters, pompenmakers.
Dekkers (pannen, lei, riet, stroo).
Houtcement-dakdekkers.
Molenmakers en molenstellers.

b. *Afwerken van huizen.*

Pleisteraars, gipsgieters en -vormers, beeldengieters, fabrikanten van gipswaren, ornamentgieters en ornamentmakers (zie ook 1*d*), stucadoors, rietdrijvers, witters, mouleurs en grotmakers.
Huisschilders, polychromeurs, glazenmakers, glas in loodzetters.
Behangers en stoffeerders, plakjongens, naaisters in het gordijnenvak.

c. *Overige bouwwerken, geen huizenbouw.*

Techn. personeel: ingenieurs, teekenaars en opzichters.
Aannemers.
Heibazen.
Aardwerkers, grondwerkers, kanaalwerkers, polderwerkers en strandwerkers.
Dijkwerkers.
Kribwerkers, rijswerkers, steenleggers en keienkloppers.
Duikers en helmduikers.
Zandkruiers.
Baggerlieden en baggermolenaars, molenbazen.
Bakschippers.
Ploegbazen (bij verschillende vakken).
Straatmakers, keienleggers, steenzetters.
Wegwerkers.
Brugwerkers, spoorleggers (brugbouw), boorders (brugbouw).

d. *Reiniging voor bouwwerken, wegen en straten.*

Baggerlieden, Baggermolenbazen } waldiepers, wel te onderscheiden van die bij openbare werken.
Glazenwasschers.
Schoorsteenvegers.
Zuiveraars en ontsmetters van gebouwen.
Openbare reiniging (incl. aschkarlieden, straatvegers en straatwieders).

V. Chemische nijverheid, enz.

a. *Chemische nijverheid.*

Apothekers, provisors, fabrikanten van drop en zalf.
Chemisten.
Drogisten.
Fabrikanten van chemicaliën (aether, ammoniak, chinine, glycerine, houtteer, salmoniak, soda, poetsmiddelen, insectenpoeder, zwavelzuur, essences, koolteerproducten, schoensmeer, salpeter, koolzuur.
Fabricage van eau de cologne en reukwateren.
„ „ haarwater.
„ „ photografiepreparaten.
„ „ gasgloeilichtkousjes.

b. *Fabricage van kaarsen, olie, vernis, vet, zeep.*

Fabrikanten van kaarsen (incl. bleekers van was).
„ „ olie (incl. koeken).
„ „ traan.
„ „ vernis.
„ „ lak.
„ „ smeer en wagensmeer.
„ „ zeep.
„ „ loog.

c. *Fabricage van ontplofbare stoffen, lucifers, enz.*

Fabricage van buskruit, schietkatoen en katoenmengers, ernstvuurwerkers.
„ „ patronen (kruit).
„ „ lucifers en zwafelstokken.
„ „ vuurmakers.
„ „ kunstvuurwerk.

d. *Fabricage van verfstoffen, kunstmest, lijm.*

Fabricage van beenzwart, bottensorteerders, beenbranders en -stampers.
„ „ blauwsel.
„ „ indigo.
„ „ loodwit.
„ „ verfstoffen (incl. stopverf en oostindische inkt).
„ „ meekrap.
„ „ lakmoes.
„ „ zinkwit.
„ „ kleurstoffen.
„ „ drukinkt
„ „ inkt.
„ „ gom.
„ „ lijm.
„ „ machinepoeder.
„ „ kunstmest (incl. superphosphaten en guano).

VI. Hout-, kurk-, stroobewerking, snij- en draaiwerk van verschillende stoffen.

a. *Houtbewerking (excl. timmerlieden in de bouwwerken).*

Beeldhouwers, houtsnijders en houtornamentmakers.
Biljartmakers.
Borstelhoutmakers en -boorders.
Houtdraaiers.
Fabricage van houtwaren, stoven, spoelen, harken, schoppen, waschborden, stelen voor harken, schoppen; weverskammen, schietjes, krukken, houten parketvloeren, pennen (incl. vleesch- en worstpennen), mangels, spinwielen.
Fabricage van jaloezieën.
„ „ leesten.
„ „ lijsten (incl. lijstensnijders, verstekkers)
„ „ meubels, raamhorren (incl. houtfiguurzagers).
„ „ stoelen.
„ „ run (incl. run- en schorsmalers).
„ „ sigarenkisten.
„ „ speelgoed, ook reparatie.
Houten-boomenmakers in manden.
Houtbereiders (creosoteering).
Klompenmakers, boorders, kappers, hoolders.
Kachelhoutjes- en brandhoutmakers.
Doodkistenmakers.
Kistenmakers (incl. pakkistenmakers en groenververs.
Koffermakers.
Kuipers en duigenmakers,
Fabricage van hoepels (incl. bandenschrappers resp. makers en snijders).
Modelmakers.
Houtzagers, schavers en zagenstellers, fineer- en lintzagers, fabrikanten van houtwol, zagenvijlers.
Witwerkers.
Vogelkooimakers.
Muizenvallenmakers.
Rijswerkers.
Lakwerkers (hout).
Fabricage van timmermansgereedschappen (incl. heftensnijders, zevenmakers) en fabricage van schaatsen (behalve in de gemeente Groningen).

b. *Kurk-, stroo-, borstelwerk, enz.*

Bezem- en boendermakers ook binders.
Borstel-, penseelen- en kwastenmakers.
Fabricage van kurken (kurksnijders).
„ „ mandenwerk.
„ „ matten (incl. vlechters).
„ „ rieten matten.
Rottingvlechters en bamboeswerkers.
Fabricage van rieten meubelen.
Stoelenmatters.
Fabricage van stroowaren (incl. stroohulzen).
Werklieden in blindeninrichtingen.

c. *Snijden enz. van andere stoffen dan hout en metalen.*

Baleinsnijders.
Fabrikanten van kammen, wandelstokken, pijpen, ook meerschuim.
„ „ ivoren artikelen.
Heftensnijders.
Draaiers van verschillende stoffen, kunstdraaiers en handboogmakers.
Fabrikanten van knoopen (metalen knoopen onder 11*b*)
Fabricage van spinpijpen.
Zagers van verschillende stoffen.

VII. Kleeding en reiniging.

a. *Vervaardging van kleeding enz.*

Kleedermakers en heeren-confectie-fabricage [1], coupeurs.

[1] Met confectie wordt hier niet bedoeld het maken van ondergoederen.

Bontwerkers en fabricage van pelterijen.
Costumenmaaksters, dameskleedermakers, fabricage van damesconfectie [1]).
Naaisters, machinestiksters, stopsters, plisseerders.
Fabricage van mantels.
„ „ corsetten.
„ „ zwemvesten.
„ „ hemden en boorden en andere ondergoederen (confectie).
„ „ hoeden en petten, hoedenvervormers.
„ „ mutsen.
„ „ stroohoeden.
Modisten.
Fabricage van kunsthaarwerk, haarwerkers en -wasschers.
„ „ helmhoeden en militaire equipementen en ornamenten.
„ „ parapluien.

b. *Vervaardiging van bedden, matrassen, gestikte dekens.*

Fabricage van bedden en matrassen.
„ „ dekens, dekenstiksters.
„ „ bedveeren en kapok.

c. *Reiniging.*

Bad- en zweminrichtingen, badhouders en badkoetsenhouders.
Barbiers, scheerders en kappers.
Chemische wasscherijen (incl. handschoenenwasschers en stoffenververs) en personeel in filialen daarvan.
Dekenwasschers.
Waschinrichtingen, waschlieden en waschbleekers.
Mangellieden.
Schoenpoetsers.
Strijksters, mutsenwasschers, -plooisters en plisseerders.
Tapijtkloppers en -reinigers.

VIII. Kunstnijverheid.

a. *Beeldhouwers (excl. artisten en houtbeeldhouwers.*

Beeldhouwers.
Fabricage van ornamenten.

b. *Schilderwerk.*

Caligrafen.
Decoratieschilders, kerkschilders en klokkenschilders.
Glasbranders en glasschilders.
Pateelschilders, Porceleinschilders } Voor zoover zij niet in porceleinfabrieken (Maastricht en 's-Gravenhage) en tegelfabrieken (Delft, Gouda, Utrecht, Amsterdam, Makkum en Harlingen) werkzaam zijn.
Restaurateurs van schilderijen.
Verlakkers en vernissers.
Vergulders.
Beeldhouwers-polychromeurs.

c. *Graveurs en metalen ornamentwerk.*

Cachetsnijders en ciceleurs van metalen ornamenten.
Emailleerders (gouden en zilveren werken), fabrikanten van ridderorden.
Graveurs in hout en metaal (zie ook 11*a*).
Glasgraveurs.

d. *Bloemenvervaardiging en fijn naaldwerk.*

Bloemenmaaksters en fabricage van kunstbloemen.
Borduurwerkers en vervaardiging van dameskunsthandwerken.
Kantwerksters.

e. *Overige kunstnijverheid.*

Fabricage van kerkornamenten.
Reparateurs van antiquiteiten.
Fabricage van galanterieën en luxe-artikelen.
„ „ grafkransen.
Opzetters van vogels en dieren.

IX. Leder, wasdoek, caoutchouc.

a. *Leder.*

Vellenblooters, vilders.
Huidenzouters.
Fabricage van leder en perkament, ook verven, leerlooiers en touwers.
„ „ zeemleder.

b. *Fabricage van lederen voorwerpen.*

Fabricage van schoenen, pantoffels en schachten, (incl. reparateurs).
„ „ drijfriemen en riemen.
„ „ blaasbalgen.
„ „ lederwaren (incl. reisartikelen).
„ „ handschoenen.
Zadelmakers en zweepmakers.

[1]) Met confectie wordt hier niet bedoeld het maken van ondergoederen.

c. *Fabricage van wasdoek en caoutchouc.*

Fabricage van caoutchouc.
„ „ caoutchoucwaren en gomelastiekwaren.
„ „ caoutchouc-stempels.
„ „ rijwielbanden.
„ „ wasdoek.
„ „ linoleum.

X. Oer, steenkolen, turf.

a. *Oergraverij en delven van metalen.*

Directeuren Exploratie-maatschappijen.
Delvers van ijzererts.
Tinmijn-exploitatie.
Opzichters ijzererts-ontginning.
Directeuren petroleum-maatschappijen (incl. boortechnici).

b. *Steenkolen.*

Kolenwerkers (aan de mijnen, dus niet die, welke tot den handel behooren).
Mijnwerkers (steenkolen).
Kolenbranders.
Fabricage van briquetten.

c. *Turf en veenderij, graven en bewerken.*

Verveners, greppenmakers.
Fabrikanten van turfstrooisel.

XI. Bewerking van metalen.

a. *Edele metalen.*

Fabrikanten van gouden en zilveren werken (incl. goud- en zilversmeden en draadtrekkers).
Goud- en zilvergraveurs.
Byouterie-werkers.
Diamant- en parelzetters, juweliers (geen groothandelaars in diamant).

b. *Niet edele metalen.*

Fabrikanten van capsulen (incl. tinpletters en fabr. van staniol).
Blikslagers en fabrikanten van blikwaren.
Fabricage van ijzer en ijzerdraad.
„ „ klinknagels en draadnagels.
„ „ alluminiumwaren.
„ „ brandkasten.
„ „ kachels.
Fabricage van metaalwaren, koperwaren, knoopen (metalen), kammen en leihaken, w. o. metaalwerkers, koperslagers, bruineerders, branders, emailleerders, vertinners.
„ „ harken-, hekel- en schoppenmakers.
„ „ bouten en moeren.
„ „ ijzeren molenroeden.
„ „ naalden.
„ „ spelden.
„ „ schaatsen (alleen in Groningen. Zie 6*a*).
„ „ ijzer en staalwaren (incl. taillebaleinen)
„ „ zink en zinkwaren.
IJzergieters, ornament- en beeldengieters, zandvormers.
Hagelgieters.
Smeden en slotenmakers, hoefsmeden.
Koper- en metaalgieters en -smelters.
Lettergieters, steriotypeurs.
Loodgieters en -smelters (alleen in loodpletterijen).
Loodpletters, punters en snijders.
Koper- en metaaldraaiers en schavers.
Koper- en metaalslijpers, polijsters, vernikkelaars, galvaniseerders, vergulders.
Draadvlechters (incl. muilkorvenmakers).
Fabricage van springveeren.
„ „ buizen ook nortonpijpen.
Tingieters.
Fabricage van vischtuig.
Vogelkooimakers (zie ook 6*a*).
Vijlenmakers, kappers, harders.
Fabricage van geëmailleerd ijzer.

XXII. Vervaardiging van stoom en andere werktuigen, instrumenten.

a. *Machines.*

Fabricage van stoom- en andere werktuigen, waaronder kaarden, spoelen en pompen.
„ „ brandspuiten en brandspuitslangen.
„ „ landbouwwerktuigen.
„ „ naaimachines ook reparateurs.
„ „ verwarmingstoestellen.
Bankwerkers.
Ketelmakers, bikkers, nageljongens, nagelpiepers, klinkers, aan- en voorhouders.
Smeden, voorslagers, vuurwerkers.
IJzer- en metaal-, ook koperdraaiers, koperforceurs, freezers en schavers.
IJzer- en metaalgieters, bramers, kernmakers, krasseurs.
Metaalslijpers, -polijsters en -vernikkelaars.

Monteurs.
Machinemodelmakers.

b. *Electrotechniek en vervaardiging van electrische toestellen.*

Fabricage van electrische toestellen (incl. werkplaatsen van 's Rijkstelegraaf).
Telegraaf- en telephoonaanleggers.
Galvaniseerders, metaalvernikkelaars en metaalslijpers.
IJzer- en metaaldraaiers en -schavers.
Monteurs.

c. *Fabricage en herstellen van rijwielen.*

Fabricage van rijwielen en fittings (incl. herstellers).
Bankwerkers.
Metaaldraaiers en -schavers.
Monteurs.
Bandenmakers. (Zie ook 9*c*).
Chauffeurs mechanicien.

d. *Fabricage van instrumenten (incl. piano's, verlichtingsartikelen, chirurgische instrumenten, kunstgebitten).*

Fabricage van lampen (incl. gasgloeilichtlampen).
" " muziekinstrumenten.
" " balansen en basculen.
" " gasornamenten.
" " klokken, torenuurwerken en uurwerken.
" " chronometers en horloges.
" " heel- en verloskundige instrumenten, messen en scharen; incl. werktuigkundigen, mecaniciens en brillenmakers.
" " andere instrumenten, filtreermachines, koffiemolens, gasmeters, enz.
" " kunstgebitten.
IJzer- en metaaldraaiers.
Fabricage van inhoudsmaten.
Pianostemmers.
Scharenslijpers.
IJzergieters (voor zoover niet bij 11*b*).
Blikslagers.

e. *Fabricage van oorlogsmaterieel en wapens.*

Fabricage van wapens ook wapensmeden.
" " geschut.
Geweermakers.
Torpedomakers.
IJzer- en metaaldraaiers en -schavers.
IJzergieters, zandvormers en metaalgieters.
Ernstvuurwerkers met fabricage van patronen (voor zoover deze in geweer-, geschut- of wapenfabrieken voorkomen).
Boogmakers.

XIII. Scheepsbouw, vervaardiging van rijtuigen.

a. *Scheepsbouw (incl. marine-inrichtingen).*

Scheepmakers, ijzerwerkers, hellingarbeiders, platenaandraaiers, severijnjongens, scheepstimmerlieden, breeuwers, gatenboorders.
Scheepsschilders.
Scheepsbeschieters (meubelmakers).
Blok- en mastenmakers.
Conserveerders.
Scheepstakelaars.
Scheepssloopers.
Zeilmakers.
Droogdok-personeel.
Bankwerkers en metaalbewerkers, werktuigmakers.
Ketelmakers, klinkers, nageljongens, tegenhouders, aan- en voorhouders, induwers.
Metaaldraaiers en schavers.
Reepmakers en touwslagers (voor zoover op scheepswerven voorkomende). (Zie ook 15*f*).
Vuurwerkers.
Machine modelmakers (zie ook 12*a*).
Koperslagers.
Kopergieters.

b. *Vervaardiging van rijtuigen en wagens.*

Fabricage van tram- en spoorweg-rijtuigen.
" " rijtuigen (incl. kinderwagens).
" " wagens (incl. radmakers).
" " wielen en raderen, wielenmerkers.
Rijtuigsmeden en voorslagers.
Rijtuigschilders.
Rijtuigbekleeders, zadelmakers en gareelmakers.
Metaaldraaiers en schavers.
Bankwerkers en boorders.

XIV. Papier.

a. *Vervaardiging van papier, karton en papier halfstof (excl. perkament).*

Fabricage van papier.
" " karton en papier halfstof.
" " enveloppen en zakken.
Lompensorteerders, kappers, snijders en scheerders.

b. *Papier- en kartonbewerking (incl. boekbinders, perforeerders en linieerders).*

Boekbinders, linieerders en perforeerders, vergulders, vouwers, fabricage van passepartouts en kantoorboeken.
Fabricage van asphaltpapier.
" " papier-stuck.
" " behangselpapier, behangseldrukkers.
" " couverten.
" " cartonnages, doozen, surprises, enz.
" " albums.
" " papierwaren, (incl. patronen (modellen), voor zoover deze niet bij de kleedingfabricage voorkomen).
Zakkenplakkers en -rijgers.

XV. Textiele nijverheid.

a. *Gereedmaken van vezelstoffen voor de spinnerij.*

Fabricage van vlas.
Vlasbrakers, zwingelaars, hekelaars.
Fabricage van hennep.
Hennepmolenaars, hekelaars.
Fabricage van plantenhaar.
Wolbereiders (incl. wolwasschers).

b. *Hekelen en spinnen.*

Fabricage van sajet (spinnen).
" " katoenen garens.
" " garens (zonder nadere aanduiding).
" " wollen garens.
" " jutte garens.

c. *Weven en breien (incl. fabricage van wollen dekens).*

Fabricage van wol en wollen stoffen, laken en bukskin, vlaggedoek.
" " tricot en kousen incl. breierij.
" " wollendekens.
" " zeildoek.
" " linnen en linnen-damast.
" " katoen (incl. gordijnen, manufacturen, kaasdoek en pakking).
" " bont en katoen-damast.
" " fluweel en trijp (incl. trijpdrukkerij).
" " jute (incl. zakkenmakerij).
" " lampenkatoen, lampepitten en kaarsepitten.
" " tapijten.
" " zijde.

d. *Appreteeren, bleeken, drukken, stuk- en garenverven.*

Katoendrukkerij
Bleekerij van stukgoederen.
Roodververij.
Katoenververij, blauwververij.
Ververij van wol en wollen stoffen.
Appreteerderij.

e. *Band-, kant-, koord-, passement- en wattenfabricage.*

Fabricage van band en lint.
" " franje en passementeriën.
" " kapok.
" " watten.
" " koord.
" " vilt en viltwaren.
" " kant.
" " verbandartikelen.

f. *Touwslagerij.*

Fabricage van touw en breeuwwerk.
Hekelaars.
Fabricage van vischnetten en andere netten, ook zijden.
Nettentaanderij.

XVI. Fabricage van gas en electriciteit.

a. *Fabricage van gas.*

Fabricage van gas.
Gasstokers.
Fabricage van zwavelzure ammonia en salmoniak.

b. *Fabricage van electriciteit.*

Electrische centrale.

XVII. Bereiding van voedings- en genotmiddelen.

a. *Grutterijen en meelmolens*

Pellerijen, rijst, gerst, enz.
Molenaars (koren-) en fabrieken van meel, molensteenscheppers.
Grutters.
Erwtenlezers.

b. *Bakkerijen.*

Personeel in militaire bakkerijen.

Balletjesmakers.
Beignets- enz. bakkers.
Brood- en beschuit- ook scheepsbeschuit- en glutenbakkers, fabricage van brood.
Koek- en banketbakkers, confiseurs.
Fabricage van koek, pudding en ouwels.
„ „ biscuit.
„ „ vermicelli.
„ „ suikerwerken en pepermunt.
Koks en kooksters.

c. *Beetwortelsuikerfabrieken en suikerraffinaderijen.*

Fabricage van beetwortelsuiker.
Suikerraffinadeurs en fabricage van kandij.

d. *Aardappelmeel-, stroop- en stijfselfabricage.*

Fabricage van aardappelmeel.
„ „ aardappelstroop, glucose en honigzoet.
„ „ stroop.
„ „ stijfsel.
„ „ puddingpoeders.

e. *Cacao- en chocoladefabricage.*

Fabricage van cacao.
„ „ chocolade.

f. *Bewerking van koffie, cichorei en koffiestroop.*

Fabricage van cichorei, carramel, koffiestroop en peekoffie.
Koffieverlezers.
Koffiebranders.

g. *Verduurzaamde levensmiddelen.*

Fabricage van appelgelei, appelstroop en jams.
„ „ verduurzaamde levensmiddelen (incl. gedroogde groenten, snippers, comestibles) en augurkenzouters.
„ „ mosterd.
Specereimolenaars.

h. *Vleeschhouwerij en vleeschbewerking*

Fabricage van vleeschwaren, darmenconserveerders en -zouters, lebbers, vetsmelters.
Paardenslachters.
Koudslagers.
Poeliers.
Varkensslagers, spekslagers, vleeschhouwers.
Spek- en vleeschrookers en zouters.

i. *Vischbewerking.*

Vischrookers, -drogers en -zouters.
Vischschoonmaaksters.
Haringpakkers.
Stokvischbeukers.

k. *Fabriekmatige zuivelbereiding.*

Fabricage van boter.
„ „ kaas.
„ „ boter en kaas.
„ „ hulpmiddelen voor de zuivelbereiding.
Melkinrichtingen en fabricage van melkproducten (incl. gepasteuriseerde en gesteriliseerde melk).

l. *Margarinefabricage.*

Fabricage van margarine- en kunstboter.

m. *Fabricage van vruchtensappen, mineraalwater.*

Fabricage van vruchtensappen, kunstwijn en bessenwijn.
„ „ minerale wateren, limonades.

n. *Jenever- en likeurstokerij.*

Fabricage van alcohol.
Mouters en moutmolenaars (in Schiedam, elders onder bierbrouwerij).
Branders en fabricage van moutwijn.
Distillateurs.
Fabricage van gist.
„ „ elixer.
„ „ likeuren.
„ „ gist en spiritus.

o. *Brouwerij, azijnmakerij.*

Fabricage van bier.
„ „ azijn.
„ „ maltose.
„ „ kunstijs.

p. *Drinkwater-exploitatie.*

Personeel bij waterleidingexploitatie-maatschappijen.
„ „ inrichtingen tot zuivering van drinkwater.

q. *Tabaksbewerking.*

Fabricage van tabak (incl. tabakskerverij).
„ „ sigaren en sigaretten.
„ „ snuif.

r. *Zoutbewerking.*

Directeuren van zoutexploitatie-maatschappijen.
Zoutzieders en gradeerwerkers.

s. *Fabricage van veevoeder.*

Fabricage van veevoeder (voor zoover niet voorkomende in olieslagerijen).

XVIII. Landbouwbedrijven.

a. *Land- of akkerbouw.*

Boeren, aardappelboeren, dorschers, economen, hooipersers, heidemaniers, landbouwers, veldarbeiders, ploegers, ploegdrijvers, planters, rijknechts in den landbouw, voerlieden in den landbouw = landbouwers.
Gemeentelijke veldarbeiders.
Bouwmeesters.
Directeuren cultuur-maatschappijen.
„ maatschappij van heide-ontginning.
Planters in Indië.
Tabaksplanters (verbouwers).
Vlasboeren.
Mollenvangers.

b. *Veeteelt.*

Veehouders, vetweiders, boeren (veeteelt), economen (veeteelt), grazers, koemelkers, melkmeiden, veeknechts = veehouders.
Veefokkers.
Koeherders, koewachters, koejongens, veedrijvers = veehoeders.
Hengstenhouders.
Paardenfokkers.
Schapenhouders.
Schaapherders.
Pluimgraven.
Hoenderfokkers (incl. hoenderparkhouders).
Vogelkweekers.
Bijenhouders.
Boterboeren.
Melkboeren (niet melkslijters).
Bewaardslieden.
Castreerders, hengstensnijders, veesnijders = beestensnijders.

c. *Tuinbouw, warmoezerij, ooft- en bloemkweekerij (incl. bollencultuur).*

Tuinlieden, warmoeziers, veldarbeiders (tuinbouw) = tuinlieden.
Bloemisten, hoveniers, kruidenteelers, plantenkweekers, zaadteelers = bloemisten.
Bloembollenkweekers.
Champignonkweekers.
Plantsoenwerkers (gemeentelijke).

d. *Houtteelt (incl. boschbouw en boschopzichters).*

Boomkweekers.
Arbeiders in de boschcultuur (gemeentelijke).
Boomsnoeiers (incl. boomrooiers, houthakkers, houtkappers, houtrooiers).
Boscharbeiders.
Boschopzichters, boschwachters (particulieren).
Duinplukkers.
Pootmeesters (gemeentelijke).
Griendwerkers.
Opzichters (Staatsdomein).
Tiendschatters (Kroondomein).
Teekenaars (domeinen).
Voorwerkers (boschcultuur).

XIX. Visscherij (incl. Vischkweekerij) en Jacht.

a. *Zeevisscherij.*

Zeevisschers.
Haringvisschers.
Oesterputhouders.
Schelpenvisschers.
Wiervisschers.
Nettendrogers.

b. *Visscherij in de binnenwateren.*

Visschers.
Zalmdrijvers.
Zalmvisschers.

c. *Jacht.*

Jachtopzieners.
Jagers.
Vogelvangers.
Eendenkooihouders (incl. ganzenvangers, kooilieden, kooikers).

XX. Warenhandel (incl. tusschenhandel, commissiehandel, makelaardij en verdere hulpbedrijven van den handel).

a. *Handel in grondstoffen.*

Kooplieden, winkeliers.

Depôthouders.
Makelaars.
Commissionnairs.
Agenten.
Reizigers.
Kramers en venters.
Kantoorpersoneel.
Magazijnpersoneel.
Verhuurders van verschillende artikelen (met namen te noemen).
Overige beroepen (met namen te noemen), bijv. sloopers van schepen en huizen, turfdragers en turftonsters.

b. *Handel in voorwerpen van kleeding.*

Indeeling als bij 20*a*.

c. *Handel in voorwerpen van voeding en genot.*

Indeeling als bij 20*a* (bij overige beroepen bijv.: bierbottelaars, broodventers, directeuren van melkinrichtingen (voor zoover niet tot XVII behoorende), directeuren van tabakmaatschappijen, melkslijters, ezelinnenhouders, enz.

d. *Handel in voorwerpen van woning.*

Indeeling als bij 20*a*.

e. *Papier-, boek- en kunsthandel (incl. dagbladen).*

Indeeling als bij 20*a*. (Overige beroepen bijv.: advertentieplaatsers, colporteurs, uitgevers, directeuren van dagbladen, directeuren van kioskmaatschappijen).

f. *Handel in luxe-artikelen.*

Indeeling als bij 20*a*.

g. *Handel in levend vee en gevogelte.*

Indeeling als bij 20*a*.

h. *Handel in andere waren.*

Indeeling als bij 20*a*. (Bij de overige beroepen, bijv.: chefs van Ned.-Ind. handelsfirma's, directeuren van handelmaatschappijen of handelsvereenigingen).

XXI. Verkeerswezen.

a. *Spoor en tram. (Spoor- en tramwezen afzonderlijk).*

A. Bij de hoofdadministratie.

Chefs van verschillende diensten, inspecteurs en ingenieurs.

Directeuren en commissarissen, chefs, inspecteurs (geneeskundigen), ingenieurs, controleurs.

Bureaupersoneel.
Beambten, ambtenaren aanleg en toezicht, surnumerairs.

Boden, loopjongens enz.

B. Op de lijnen.

Inspecteurs en ingenieurs.

Personeel op de bureaux van inspecteurs en ingenieurs.
Beambten en ambtenaren aanleg en toezicht.

Stationspersoneel.
w. o. Aanteekenaars-wegers, arbeiders-telegrafist, goederenklerken, haltechefs, kruiers, ladingmeesters, lampenisten, portiers, rangeerders, stalbazen, stalknechts, stationschefs, steenkolendragers, seinarbeiders, stationswachters, treinpoetsers, wachters, wagenlichters, wegers.

Treinpersoneel.
Conducteurs, locomotievenpoetsers, nachtstokers, remmers, waarnemers veerpont.
Machinisten.
Stokers.

Wegpersoneel.
Baanwachters en wachteressen, boomsluiters, blokwachters, baanwerkers, hulpwachters, lijnloopers, lijnwerkers, loopwachters, ploegwerkers, opzichters, ploegbazen, spoorwegarbeiders, spoorwachters, spoorleggers, wegwerkers, wisselwachters.

Personeel in de magazijnen.

Personeel in de werkplaatsen.
Bankwerkers.
Opzichters.
Rijtuigsmeden.
Rijtuigschilders.
Rijtuigbekleeders.
Treinsmeden.
Zadelmakers.

b. *Andere vervoermiddelen te land (incl. tolbazen).*

Tolpersoneel.
Tolbazen, tolgaarders, tolbeambten, tolknechts, boomsluiters.

Diligences, omnibussen en paardentrams.
Ondernemers omnibusdienst.
„ paardentrams.
Commissarissen diligences.
Conducteurs diligences, koetsiers.
Stalbazen, stalknechts.
Wagenmakers.

Koetsiers en rijtuigverhuurders.
Directeuren rijtuigmaatschappijen.
Huurkoetsiers, — van stationneerende rijtuigen.
Rijtuigverhuurders, stalhouders.
Stalbazen en stalknechts.

Wagenverhuurders en voerlieden
Karrenverhuurders, wagenverhuurders.
Voerlieden, karrelieden, sleepers.

c. *Zeevaart.*

Directeuren en kantoorpersoneel.
Reeders.
Ondernemers stoombootdiensten
Directeuren stoombootondernemingen.
Commissarissen stoombooten.
Inspecteurs stoombootmaatschappijen.
Boekhouders reederijen, terreinchefs, magazijnmeesters.

Scheepsvolk
Gezagvoerders groote vaart.
Officieren stoomvaartmaatschappijen.
Stuurlieden.
Machinisten.
Stokers.
Bootslieden.
Kwartiermeesters zeevaart.
Hofmeesters.
Matrozen.
Conducteurs, koks, schippers.
Opzichters stoombooten.
Wakers van schepen en booten.

Loods- en seinwezen (incl. sluispersoneel).
Loodsen (partic.)
Lichtwachters.
Sluismeesters, sluisknechts, sluiswachters.

Hulpbedrijven van de zeevaart.
Ankerzetters.
Ballastschikkers.
Bootwerkers.
Directeuren ballastmaatschappijen.
Scheepscontroleurs.
Aanneming klaringsdienst, bootenverhuurders, zeemanshuizen, laders en lossers, ladingmeesters, meters (ballastmaatschappijen), scheepsbevrachters, scheepslichters, scheepsmakelaars, stuwers, walbazen, walknechts, verhuurders van zeevolk = Personeel voor lading en lossing.

d. *Binnenscheepvaart (incl. sluis- en bruggewachters).*

Directeuren en kantoorpersoneel.
Ondernemers stoombootdienst.
„ sleepdienst.
Commissarissen van stoombootondernemingen.
„ „ beurtveren.
Boekhouders, inspecteurs stoombootmaatijen, reeders, terreinchefs stoombooten = overig personeel.

Scheepsvolk.
Gezagvoerders kleine vaart.
Schippers, beurtschippers, vrachtschippers, zandschippers.
Stuurlieden.
Hofmeesters.
Onderhofmeesters.
Matrozen.
Veerlieden.
Houtvlotters.
Wakers (schepen en booten).

Brug- en sluispersoneel.
Brugmeesters.
Brugdraaiers, brugpachters, bruggaarders, bruggewachters, lichtwachters, sluismeesters, sluisknechts, sluispachters, sluiswachters, sliksloods = overig brug- en sluispersoneel.
Boomsluiters.

Hulpbedrijven van de scheepvaart in de binnenwateren.
Bootenverhuurders.
Schuitenverhuurders.
Scheepsbevrachters, scheepslichters.
Scheepscontroleurs.
Scheepsmakelaars.
Havenmeesters.
Scheepsjagers, schuitenjagers.
Laders en lossers, ladingmeesters, walbazen, walknechts = personeel voor lading en lossing.

e. *Posterij, telegraphie en telephonie.*

Posterijen.
Postambtenaren en beambten.

Aannemers postdienst.
Brievenbestellers.

Telegraphie.
Telegraafambtenaren en beambten.
Ingenieurs (telegraphie).

Telephoon.
Telephoonbeambten.

f. *Expeditie, bevrachters, bestellers, sjouwerlieden, enz.*

Bestelhuishouders.
Couriers en gidsen.
Embaleurs.
Expediteurs.
Kruiers.
Pakhuisknechts.
Pakkendragers.
Parapluiebewaarders.
Scheepsbevrachters.
Sjouwerlieden.
Loopknechts.
Overige beroepen.

g. *Logement- en koffiehuishouderij, tapperij enz.*

Hotelhouders en logementhouders.
Restaurateurs.
Bierhuishouders, caféhouders en koffiehuishouders.
Herbergiers en tappers.
Buffetchefs.
Buffetjuffrouwen.
Kelners.
Commensalenhouders.
Kamerverhuurders.
Pensionhouders.
Slaapsteehouders.
Gaarkeukenhouders.
Houders van schafthuizen.
Directeuren doorgangshuizen voor vrouwen.
„ te huis voor militairen.
„ volksgaarkeukens.
„ volkskoffiehuizen.
„ volkskosthuizen.
„ zeemanshuizen.
Kegeljongens.
Overige beroepen.

h. *Marktwezen.*

Marktgaarders.
Ontvangers venduhuizen.
Vendumeesters.
Venduknechts.
Afslagers.
Overige beroepen.

i. *Begrafeniswezen.*

Directeuren begrafenismaatschappijen.
Aansprekers en bedienaars van begrafenissen.
Opzichters begraafplaatsen.
Bewaarders begraafplaatsen.
Doodgravers.

k. *Andere bedrijven.*

Omroepers.
Bewaarders cabinets d'aisance.
Dienstbodenverhuurders, besteedkantoren.
Directeuren informatiebureaux.
„ publicatiemaatschappijen.
Porders.
Taxateurs.
Veemhouders.
Overige beroepen.

l. *Handelsinrichtingen.*

XXII. Crediet- en bankwezen (incl. geld- en effectenhandel).

Bankiers.
Secretarissen (bankinstellingen).
Commissarissen „
Directeuren bankvereenigingen.
„ credietvereenigingen.
Kassiers (op geldkantoren en kassierderij).
Agenten en vertegenwoordigers van bankinstellingen (incl. Ned. Bank).
Agenten van credietvereenigingen.
Handelaars in effecten.
Procuratiehouders (bij commissionnairs in effecten).
Geldwisselaars.
Kantoorloopers bij bankiers.
Beleenbankhouders incl. personeel en schatters (ook gemeentelijke).
Directeuren banken van leening.
„ hypotheekbanken.

XXIII. Verzekeringswezen.

a. *Levens- en ongelukkenverzekeringen.*

Assuradeurs.
Directeuren.
Inspecteurs.
Controleurs.
Commissionnairs.
Makelaars.
Agenten.

b. *Zieken- en begrafenisvereenigingen.*

Indeeling als bij 23*a*. (Zieken- en begrafenisvereenigingen elk afzonderlijk.)

c. *Brandassurantie.*

Indeeling als bij 23*a*.

d. *Andere verzekeringen.*

Indeeling als bij 23*a*.

XXIV. Vrije beroepen.

a. Genees-, heel- en verloskundigen (incl. tandartsen en tandmeesters).
b. Vroedvrouwen.
c. Veeartsen.
d. Advocaten en procureurs.
e. Ingenieurs en landmeters (voor zoover niet tot de groep XXIX behoorende).
f. Beeldhouwers, kunstschilders, portretteekenaars, taal- en letterkundigen.
g. Toonkunstenaars, componisten, muzikanten, concertzangers, organisten.
h. Tooneelspelers, operazangers.
i. Overige personen aan het tooneel verbonden (incl. balletdanseressen, bureaulisten).
k. Andere beroepen tot de publieke vermakelijkheden behoorende (incl. kermisreizigers en circuspersoneel).
l. Archieven, bibliotheken, leesinrichtingen en andere inrichtingen in het belang van wetenschap en kunst.
m. Schei-, wis-, natuur-, dier- en plantkundigen, niet tot een der andere groepen behoorende.
n. Journalisten, reporters.
o. Tolken, translateurs.
p. Administrateurs, rentmeesters, correspondenten, secretarissen.
q. Stenografen, boekhouders, schrijvers, copiïsten.
r. Vrije verzorging van godsdienstige behoeften (godsdienstonderwijzers, evangelisten, zendelingen voor zoover niet tot XXV en XXXIII behoorend).
s. Andere beroepen niet onder een der vorige te rangschikken.

XXV. Onderwijs (excl. openbaar en godsdienstonderwijs).

Directeuren van ambachtsscholen.
„ „ kostscholen.
„ „ rijscholen.
Pikeurs.
Bewaarschoolhouderessen.
Breischoolhouderessen.
Leeraren (bijzondere school), onderwijzers (bisschoppel. instituut), idem zonder betrekking = onderwijzers.
Surveillanten bij het onderwijs.
Huisonderwijzers, leeraren (privaat).
Gouverneurs (resp. gouvernantes).
Gymnastiekonderwijzers.
Muziekonderwijzers.
Dansonderwijzers.
Blindenonderwijzers.
Kookschoolhouderessen.
Zwemmeesters.

XXVI. Verpleging of verzorging van armen, ouden, kraamvrouwen, zieken, gebrekkigen, invaliden, krankzinnigen (incl. rijks- en gemeente-inrichtingen.

Directeuren van gestichten of inrichtingen tot verpleging enz.
Directeuren toevluchtsoord voor behoeftigen.
Rectoren (weeshuizen en liefdegestichten).
Administrateurs van godshuizen.
Armvaders.
Binnenvaders (oude mannen-, vrouwen- en weeshuizen).
Binnenmoeders, id. id.
Binnenvaders (werkinrichtingen).
Binnenmoeders „ „
Huismeesters gestichten tot verzorging of verpleging.
Ontvangers en klerken (hospitalen en godshuizen).
Suppoosten, oppassers en verplegers in gestichten.
Verplegers buiten gestichten.
Krankzinnigen-oppassers in gestichten.
„ „ buiten gestichten.
Helpsters in de keuken, naaisters, koks, werksters in de boerderij, portiers.
Bakers.
Voedsters (minnen).
Overige beroepen.

XXVII. Huiselijke diensten (huis- en stalbedienden e. d.).

Bewaarders van goederen en huisbewaarders.
Dienstboden = Binnenmeiden, huisbedienden, botteliers, concierges, dienstboden, hofmeesters, huishoudsters, huisknechts, keukenmeiden, kinderjuffrouwen, kindermeiden, juffrouwen van gezelschap, linnenmeiden, oppassers, portiers, schoonmaaksters, werkmeiden, werksters, kameniers.
Stalbedienden = Koetsiers, palfreniers.

XXVIII. Losse werklieden en anderen niet in een bepaald beroep arbeidenden.

XXIX. In dienst van den Staat (excl. posterij, telegraphie, telephonie, landsdrukkerij e. a. nijverheidsbedrijven).

a. Algemeen bestuur (departementen enz.).
b. Diplomatie en consulaatwezen.
c. Rechtswezen.
1. Rechterlijke macht.
2. Gevangeniswezen
d. Politiewezen.
e. Notarissen.
f. Onderwijs (onderwijzend personeel).
g. Toezicht op het onderwijs.
h. Sanitaire politie, toezicht op fabrieksarbeid en het stoomwezen.
i. Krijgswezen (incl. militaire geneeskundige dienst, excl. werkplaatsen van leger of marine).
k. Financiewezen (rekenkamer, belastingen, kadaster, muntwezen).
l. Waterstaat (excl. tolbazen, sluiswachters enz., tot groep XXI *b* en *d* behoorende).
m. Loods-, haven- en bakenwezen.
n. Koloniale ambtenaren (met verlof in Nederland).
o. Andere ambten of bedieningen.
p. Ambtenaren in dienst van eenen vreemden staat.

XXX. In dienst van eene provincie.

a. Provinciale griffiën (incl. Commissarissen der Koningin).
b. Waterstaat (excl. tolbazen, sluiswachters enz., tot groep XXI *b* en *d* behoorende).
c. Andere ambten of bedieningen.

XXXI. In dienst van eene gemeente (excl. gasfabrieken, dienst der openbare werken, en andere nijverheidsbedrijven).

a. Gemeente-secretarieën (incl. burgemeesters).
b. Politie.
c. Brandweer.
d. Financiën en belastingen.
e. Onderwijs (onderwijzend personeel).
f. Toezicht op het onderwijs.
g. Andere ambten of bedieningen (excl. marktwezen).

XXXII. In dienst van een waterschap.

Machinisten.
Stokers.
Overige beroepen.

XXXIII. In dienst van een kerkgenootschap of kerkelijke gezindte.

a. *Bedienaren van den godsdienst.*

Aartsbisschoppen en bisschoppen.
Geestelijken en evangelisten (Protestant.).
" (Katholiek).
" (Israëliet).
" (Andere gezindten).
(Onder geestelijken vallen dekenen, kanunniken, pastoors, kapelaans, priesters, rectoren van hulpkerken en vicarissen).

b. *Godsdienstonderwijzers.*

Godsdienstonderwijzers (Protestant).
" (Katholiek).
" (Israëliet).
" (Andere gezindten).
Voorlezers en vice-voorlezers (Israëliet).
Voorzangers (Protestant).
Wetschrijvers (Israëliet).
Zendelingen.

c. *Andere ambten.*

Protestant.
Katholiek.
Israëliet.
Andere gezindten.

XXXIV. Gepensionneerden (uit openbare, kerkelijke of particuliere kassen).

XXXV. Beroep onbekend.

XXXVI. Zonder beroep.

AANHANGSEL.

Oppervlakte van iedere gemeente volgens de opgave van het Departement van Financiën [1]) en de voor iedere gemeente berekende dichtheid der bevolking.

GEMEENTEN.	Oppervlakte in H.A.	Dichtheid der bevolking per □ K.M.	GEMEENTEN.	Oppervlakte in H.A.	Dichtheid der bevolking per □ K.M.	GEMEENTEN.	Oppervlakte in H.A.	Dichtheid der bevolking per □ K.M.
Noordbrabant.			Dieden, c.a.	834,37	58,87	Heesbeen, c.a.	1 620,99	62,55
			Diessen	2 937,62	31,59	Heesch	2 637,04	82,40
Aalst	921,61	66,73	Dinteloord, c.a.	5 988,11	52,20	Heeswijk	1 528,44	75,79
Aarle-Rixtel	1 454,53	109,66	Dinther	1 862,27	88,72	Heeze	3 882,26	46,70
Alem, c.a.	2 652,—	49,06	Dommelen	758,56	45,35	Helmond	1 458,90	783,82
Almkerk	3 042,37	105,06	Dongen	2 450,83	239,70	Helvoirt	2 654,89	60,60
Alphen, c.a.	5 660,01	30,80	Drongelen, c.a.	681,34	65,49	Herpen	1 770,54	89,78
Andel, c.a.	683,97	13,48	Drunen	2 851,67	101,51	Herpt	999,76	48,30
Asten	6 963,25	50,28	Duizel, c.a.	1 350,22	40,73	's Hertogenbosch	1 775,32	1 719,27
Baardwijk	910,33	176,59	Dungen (den)	1 034,35	128,82	Heusden	107,92	1 752,78
Baarle-Nassau	7 511,04	29,17	Dussen, c.a.	3 660,26	82,13	Hilvarenbeek	6 805,26	36,16
Bakel, c.a.	7 587,60	21,84	Eersel	2 242,90	45,03	Hoeven	3 101,74	83,82
Beek en Donk	1 676,46	106,89	Eindhoven	78,97	6 242,88	Hooge en Lage Mierde	4 705,88	26,95
Beers	1 157,84	68,31	Empel, c.a.	1 460,99	39,90			
Bergen-op-Zoom	5 141,38	26,59	Engelen	727,85	63,46	Hooge en Lage Zwaluwe	4 897,56	86,67
Bergeyk	5 228,81	36,97	Erp	3 555,70	64,51	Hoogeloon, c.a.	4 018,41	36,71
Berghem	1 376,56	146,55	Esch	443,17	111,74	Huibergen	1 060,50	78,32
Berkel	2 080,52	66,17	Escharen	2 013,88	50,55	Huisseling, c.a.	785,19	77,83
Berlicum	2 478,15	109,56	Etten en Leur	6 023,29	110,59	Klundert	4 592,97	82,76
Besoijen	782,58	204,60	Fijnaart, c.a.	4 540,04	74,23	Leende	4 634,49	27,06
Best	3 611,54	69,05	Gassel	1 057,02	54,59	Liempde	1 919,88	73,65
Beugen, c.a.	3 475,18	46,94	Geertruidenberg	535,86	373,88	Lierop	2 307,61	36,40
Bladel, c.a.	3 315,92	42,46	Geffen	1 403,90	104,42	Lieshout	2 531,23	51,12
Boekel	3 430,48	71,02	Geldrop	847,58	297,55	Linden	1 023,40	48,78
Bokhoven	322,69	73,38	Gemert	5 654,72	77,58	Lith	1 080,84	119,15
Borkel, c.a.	2 469,48	21,87	Gestel, c.a.	656,77	459,37	Lithoijen	1 055,22	59,81
Boxmeer	1 173,02	204,35	Giessen	573,67	82,76	Loon op Zand	5 214,97	146,98
Boxtel	5 132,40	131,39	Gilse, c.a.	7 153,72	49,82	Luijksgestel	2 244,32	38,05
Breda	306,44	8 528,10	Ginneken, c.a.	5 741,06	100,10	Maarheeze	1 654,45	32,76
Budel	4 015,54	69,73	Goirle	2 543,73	99,96	Maashees, c.a.	3 068,91	42,39
Capelle	2 006,24	127,17	Grave	404,78	602,47	Made, c.a.	6 892,85	54,23
Chaam	2 986,74	43,39	's Gravenmoer	513,88	252,53	Meeuwen	1 287,13	60,76
Cromvoort	1 424,18	35,11	Haaren	2 388,77	74,75	Megen, c.a.	1 634,63	106,73
Cuyck, c.a.	1 804,42	154,82	Halsteren	3 519,49	93,83	Michielsgestel St.	2 227,53	166,70
Deurne, c.a.	10 310,82	62,64	Haps	1 520,65	63,71	Mierlo	3 460,66	75,10
Deursen, c.a.	561,01	68,98	Hedikhuizen	930,33	124,19			

[1]) Zie bladzijde 50.